ಮುದ್ದಣಕವಿ ವಿರಚಿತಂ

ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧಂ

ಪರಿಷ್ಕೃತ ದ್ವಿತೀಯಮುದ್ರಣಂ

ಕರ್ಣಾಟಕ ಕಾವ್ಯಕಲಾನಿಧಿ ಪ್ರವರ್ತಕರಾದ

ಮಂ|| ಅ|| ರಾಮಾನುಜೈಯಂಗಾರ್ಯರಿಂದ

ಸಂಶೋಧಿತವಾಗಿ

ಮಂ|| ಆಜಿ. ನರಸಿಂಹಾಚಾರ್, ಬಿ. ಎ., ಅವರಿಂದ

ಪ್ರಕಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು.

ಮೈಸೂರು

ಜಿ.ಟಿ.ಎ. ಪ್ರೆಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಾಪಿತವಾಗಿದೆ.

೧೯೨೨

First Edition in the Karnataka Kavya Kalanidhi Series No. 6—1901

Second Edition (revised)—1927

ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧಂ

ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸಂ

— ಕಥಾಮುಖಂ —

ಒಪ್ರೂ! ಕಾಲಪುರುಷಂಗೆ ಗುಣಮುಣಮಿಲ್ಲಂ ಗಡ! ನಿಸ್ತೇಜಂ ಗಡ! ಜಡಂ ಗಡ! ಒಡಲೊಳ್ ಗುಡುಗುಟ್ಟುಗುಂ ಗಡ! ಏನರಮನೆವಾಗಿಲಂ ಮುಗಿಲ್ದೆರೆಯಿಂ ಬಾಸಣಿಸಿರ್ಪರ್? ಆರ್ಗಂ ಪ್ರಗಲ್ಭಾಣತಿಯಿಲ್ಲದಿರ್ಕುಂ; ಮಡದಿ ಬಾನ್ನೀಱಿಯೊಳಿರ್ಪಳ್ ಚಂಚಲದೃಷ್ಟಿಯಿನತ್ತಮಿತ್ತಂ ನೋೞ್ಪಳ್; ಮೂಲಿಗೆಮರ್ದಂ ಕೊಂಡುಯ್ವಡಕ್ಕುಂ. ಸಿಡಿಲಾಳ್ ತಡೆಯುದೆಡೆಯು ನಡುವೆಟ್ಟುಗಳ್ಗೆ ಕಟ್ಟುಬ್ಬರದಿಂ ಬಂದೆಱಗುಗುಂ; ಕುತ್ತಮೇಂ? ಸುಗ್ಗಿಯೊಳುಂಡುದಂ ಕಾರೊಳ್ ಕಾಱುವನಕ್ಕುಂ; ಕಾಲಂ ಕಷ್ಟಂ! ಕಷ್ಟಂ!!

ಎಲೆಲೆ ಸೋಗೆನವಿಲೆ! ಏಂ ನಲಿವಯ್! ನಿನಗಮಾತಂಗಮುನಿತ್ತುಪಗೆಯೇಂ? ಕಟ್ಟಾಸುರದ ಬೇಸಗೆಯೊಳೋಸರಿಸದೆ ಗಾಸಿಗೆಯ್ದುನೆಸತ್ತೆಯೆ? ಛೀ! ಛೀ! ಪೆಱವರ ಕಿಡುದಸೆಯೊಳ್ ಕಡುಸಂತಸಕ್ಕೆಡೆಗುಡದಿರ್. ಪೋ ಪೋ! ಸೊರ್ಕನುೞಿದು ನಿನ್ನಿರ್ಕೆಗೆ. ಏನೆನ್ನ ನುಡಿಯುಂ ಕಡೆಗಣ್ಚಿ ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ಮುತ್ತ ಪೊೞ್ತಿನಂತೆ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚುವಯ್? ಇದರ್ಕೆಯೆ ನಿನಗಿಂತು ವಿಜಾತಿಯೊಳಮಧೋಗತಿಯೊದವಿದತ್ತು.

ಬಾಯ್ವಿಡದಿರೆಲೆ ಚಾದಗೆಯೆ! ತಿರೆಯೊಳ್ ನೆಱರ ಸಿರ್ಕಿನೊಳ್ ನುಱುಕಮುಳ್ಳರೊಳ್ ನಿನ್ನನ್ನರೊಳರೆ? ನಿರ್ನೆರಮುೞಲದಿರ್. ಆವೆಱೂದೊಡಮೇವರ್? ಕರ್ಮಪುರುಷಂಗೆ ಸೊರ್ಕುಂ ಸಿರ್ಕುಮೊಂದಿರ್ಕಲ್ಲತ್ತೆ! ಅತ್ತ ಪೋಗಲ್ವೇೞ್ಕುಮೆಂಬೆಯೇಂ? '' ಗಗನಮುಖಂ ದುಷ್ಪ್ರವೇಶ್ಯಂ '' ಎಂದು ಡಂಗುರಮಿರ್ಕುಂ; ಅದಱಿನೀಗಳ್ ಪೋಪುದು ಸದನಲ್ತು. ತನ್ನಾಣೆ! ಕತಿಪಯದಿನಂಗಳೊಳೆ ಎಱೆಯಂಗೆ ಕ್ಷೇಮಮಕ್ಕುಂ ದಿಟಮೆಂದು ಗ್ರಹಗತಿಯನಾರಯ್ದು ಜೋಯಿಸರೆಂದರ್. ಅದಱಿಂದೆರ್ದೆಗಿಡದೆ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಪೋಗು. ಪಯಣಂ ಸೊಗಮಕ್ಕೆ!

ಬಗ್ಗಿಸಲೆ ಕೋಗಿಲೆ! ಏನೀಮಾಮರದ ಸೆಳೆಗೊಂಬಿನೊಳ್ ಮೂಗುವಟ್ಟಿರ್ಪಯ್? ಕಣ್ಮಲಿಲ್ಲು ಕೆಂಪಾದುವೇಕೆ? ಏತರ್ಕೆ ಬೆರಗುವಡುವಯ್? ಅರೆನುಡಿಯೊಳೆಂಬುದೇಂ? ತಳಿರಿಲ್ಲಮೆಂಬೆಯೆ? ಅಲ್ತು; ಕಾಲಪುರುಷಂ ಜಡಭರಿತನೆಂಬೆಯೆ? ಅಂತದನಾರೊರೆದರ್? ಇಂತಿದನಱಿತುಂ ಸೋಂಬನಾಗಿರ್ಪುದೊಳ್ಳಿತೆ? ಆರಯ್ದುದಾರಯ್ದುದೀಪರಿಯಂ. ನಡೆನಡೆ.

ಇತ್ತಲಿದೆಕೊಳ್ ತಾಮ್ರತುಂಡನೇನನೋ ಗೊಣಗುತಿರ್ಕುಂ, ಕೇಳ್ವೆಂ. ಪಂಡಿತಪಕ್ಕೀ! ನಿನಗೀಪೆಸರನಾರಿಟ್ಟರ್? ಬಸಂತನೇಂ? ನೀಂ ಪಂಡಿತಂ ದಿಟಮಾದೊಡೆ ನೀಗರ್ಗತ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಮರ್ದನುಸಿರ್. ಏಂ ಮಾಂಬಟಿಂ, ನೇಱಲ್? ಮಾನ್ರ್ಗಡಿಯುದೇತರ್ಕೆ ವಿಮುಖನಾದಯ್? ಸೊರ್ಕಿನುರ್ಕಿಂ ಬೀಗಿರ್ಪಯ್. ಇರ್ಕೆ: ಕೂರಿದರೊಳ್ ಕೂರದೆ ತಕ್ಕರೊಳ್ ತಗದೆ ನುಡಿಸಿದರೊಳ್ ನುಡಿಯುದಿರ್ಪೀಕತದಿಂ ನಿನಗೆ ವನವಾಸಂ ಪ್ರಾಪ್ತಮಕ್ಕೆ! ಲೋಗರ ಕೆಯ್ಗೆ ಸಿಲ್ಕಲೊಡಮೊಡನೆಯೆ ನಿನಗೆ ಬಂಧನಮಕ್ಕೆ! ಅಂತು ಪಂಜರನೊಳಾನುಂ ಮುಂಜರನೊಳಾನುಂ ಸಾವಕ್ಕೆ! ಇದೆನ್ನ ಸಾಪಂ. ನಿನಗವಿಮಾಪೊಳ್ಕುಬೀರಮುನಿತ್ತ ಬಸಂತಂಗಂ ಧಿಕ್ಕಾರಂ!

ಈಗಡೆ ಉಱಿಗಂ ಸಗುಣನುಡಿಗುಂ. ಒಂದು, ಎರಟ್ಮೂಱು. ಭದ್ರಂ, ಶುಭಂ, ಮಂಗಳಂ. ಹೀ ಹೀ! ನೋವು ಮಾಯ್ದುದು; ಸಂದೆಯಮುಣಮಿಲ್ಲಂ.

ವಾರಗೇಱಿಯೊಳೇಱುಂಜೌವನದ ನೀಱೆಯರ ಮೇಲುದಜಸೆಱಂಗನೋಸರಿಸಿ ಸಾರೆ ನಿಲ್ತು ತೋರಮೊಲೆಗಳಂ ಸೇರ್ದು ಪಿಡಿದೌಂಕಿ ಪಾಱುಂಬೊಜಗನಂತೆ ಮೀಱಿ ನಿಟ್ಟೋಟಂಗೊಂಡು ತೊಟ್ಟನೆ ಕಟ್ಟದಿರೊಳಿಟ್ಟಣಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಮುಗುಟ್ಟುವ ಗಟ್ಟಿವೞ್ತಿಯರ ಪಟ್ಟುಡೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುವಡೆದುಂ, ಕೆಯ್ಯೆಡೆಯೊಳ್ ಮೆಯ್ಯುಡಿದುಂ, ಕಂದಿನೊಳ್ ಕಂದಿಯುಂ, ಅಸವೆಯೊಳಸಕಳಿದುಂ, ಸುಯ್ಯೊಳ್ ಸುಗಿದುಂ, ಸಿರಿಕಂಡದ ಕೋಟಿಕ್ಕಸಱೊಳ್ ಕಾಲ್ಚುಸಿದುಂ, ಪಾಱುಗೆಯ್ತಕ್ಕೆ ಬಂದಿವಟ್ಟುಮಂತುಮಿಂತುಂ ಮುಂತೆ ಸರಿದು ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯರ ಮೇಲ್ಗೆಯ್ಗಳೊಳ್ ಸಾಲ್ಗೊಂಡು ನೇಲ್ವ ಮಾಲೆದೊಡಂಬೆಯಂ ತೂಗಿ, ಲತಾಂಗಮಂ ತಾಗಿ, ಬೀಗಿ, ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲನಂತಿರೆ ಪಶ್ಚಿಮಾನಿಲಂ ಮೆಯ್ವೋಱಲೊಡಂ—ಮೊಲ್ಲೆ ಮುಗು

ಳ್ತುದು ; ವನಮಲ್ಲಿಗೆ ಗಂಟೊಡೆದುದು ; ನಾಗವಲ್ಲಿ ಬೆಳ್ಸುೞವಿಟ್ಟುದು ; ಗೞವೂ ಗೞಗಟ್ಟಿದತ್ತು. ಆಗಳ್—

ಪಡುಗಡೆಯೊಳಿದೇಂ ಪೊಗೆ! ಕಡಲೊಡಲ ವಡಬಂ ಬಿಡದೆ ತೀಡುವ ಬಿಱುಗಾಳಿಯ ತೀಟದಿಂ ದಳ್ಳಿಸಲೊಡಮೊಡೆಗೊಂಡ ಬೆಟ್ಟುಗಳ್ ಕರಂ ಸೀಕರಿವೋಗೆ ಪುಟ್ಟಿತಕ್ಕುಂ. ಓ! ತಪ್ಪಿದೆಂ. ಅಲ್ತು, ಪೊಗೆಯಲ್ತು; ಎನಗಂ ಪುರ್ಚು ; ನೀರೊಳ್ ಕಿರ್ಚು ಚುರ್ಚುಗುಮೇ ? ಮತ್ತಮೇಂ? ಅಂದು ಸೆರಗಂ ಪಾರ್ದು ಕಡಲಂ ಮುೞಿಗೊಂಡ ಕರ್ವೆಟ್ಟುಗಳೀಗಳ್ ಪೂರ್ವವೈರಮಂ ಬಗೆದು ಬರ್ದಿಲನಾಡಿಂಗೆ ದಾೞಿಡಲ್ಕೆ ದಂಡೆತ್ತಿ ಪೋಪುವಕ್ಕುಂ, ಎನೆ ಕರ್ಮುಗಿಲಾಗಸಮುಂ ಮುಸುಂಕೆ ಕಾಲನೆಂಬ ಕಾಳರಕ್ಕಸಂ ಪೊದೆದ ನೀಲಪಟದೊಂದು ಪಾಂಗಿನೊಳೊಪ್ಪಿದುದು ; ಗೆಂಟುಗೆಂಟಿನೊಳ್ ಪೊಳೆವ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚು ಬೀಸುವ ಕೆಯ್ಗೋಣ ಮೆಯ್ಸಿರಿಯಂತೆ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾದುದು.

ಸಗ್ಗಿಗರಾಣ್ಮನ ಘನಕರಿಘಟೆಗಳ್ ಬೇಸಗೆಯ ಬೀಸರಕ್ಕೆ ಬಸವೞದು, ಬಾಯಾಱಿ, ಮುನ್ನೀರ ನೀರಂ ಕಂಡು, ಪಿಂಡುಗೊಂಡು ಬಂದು ಸಿಂದು, ಮನಂ ದಣಿವನ್ನಮೋಲಾಡಿ, ಪೊಡೆ ಕೋಡುವನ್ನಂ ಬರೆ ಪೀರ್ದು, ಸೊರ್ಕಿ ಪೋಪೆಡೆಯೊಳ್ ಮೆಯ್ಸಿಟ್ಟು, ಗೀಳಿಟ್ಟು, ಪೆಟ್ಟುವೆರ್ಚಿ, ನಿಮಿರ್ದ ನಿಡುವಲ್ ಬೆಳಗೆ, ತುಂಬಿಕೆಯೊಳಿಂಬುಗೊಂಡ ತುಂಬುನೀರಂ ಫೂತ್ಕರಿಸಿದಪುವೆಂಬಂತಿರೆ ಎಡೆವಿಡದೆ ಬಲ್ಸರಿ ಸುರಿಯೆ ಮೞಗಾಲಂ ಜೆಲ್ವಾಯ್ತು.

ಇಂತು ಮುಂಗಾರ್ ತಲೆದೋಱೆ ತಿರೆವೆಣ್ಗೆ ಮುಗಿಲ್ಗೊಂದಿಯೊಳ್ ಬಳ್ಕೆವರಿವ ನೇಹದಿಂ ಬೆಳ್ಳಂಗೆಡೆವ ಸೊಗದಾಲಿನೀರೆನೆ ಪೊಚ್ಚಂ ಪೆರ್ಚಿ ಪರಿದುದು ; ಬಗೆಮಿಗೆ ಸೋಲ್ವುದುಮೊಂದುಗೂಡಲ್ಕೆಂದು ಬಂದು ನೋೞ್ಪೆಡೆಯೊಳ್ ಪಸದನಂಗೊಂಡಂತಿರೆ ಬಳ್ಳಿವೊದರ್ಗಡಲ್ತು ನೊಂಪೇಱದುದು ; ಮೇಣ್ ಪೊಸಪುಸಿಲೊಳ್ ಸಸಿದೆಟ್ಟು ನಿಮಿರ್ನವಿರೆನೆ ಪಸಲೆಯೆಸೆದುದು.

ಇದೆ! ಗುಡುಗುಡಿಪ ಮೊೞಗಂ ಕಡುಕಾಯ್ಪೇಱದ ಸಿಂಗದ ದನಿಗೆತ್ತು ಬಿಗುತ್ತೋಡಿ ಕರ್ಮಡುವಿನ ತಡಂಗುಂಡಿಯೊಳಡಂಗುವುವೆನೆ ಆಜಾಟಕೆಂದು ಯೂಥನಾಥಂ ಮುಂದಿರೆ, ಕಳಭಂ ಬೞವರೆ, ಪಿಡಿ

ಯೆಡೆಯೊಳಿರೆ ಒಡಗೂಡಿ ನಡೆದು ನೀರ್ದಾಣಮಂ ಪುಗುವಾನೆವಿಂಡಿನಿಂದೆಯುಂ ; ಪಚ್ಚನೆ ಬೆಳೆದ ಪಸಲೆಯ ಪಸುರ್ವುಲ್ಲಂ ಪಸಿವಡಂಗೆ ಮೇದು ಕೊರ್ಬಿ ಕೆಲೆದು ತಣ್ಮ್ರೆದು ಮುಂಗಾಲಿಂ ನೆಲನಂ ಬೆರಂಟುತುರ್ಚಿ ಪೆರ್ಮರನಂ ಕಂಡು ಪಾಯ್ದು ಕೋಡಿಱಿದು ಬೞಲ್ದು, ಎರ್ಮೆಯೆಡೆಗೊಳೆ, ತಾನುಂ ಪಟ್ಟು ಮೆಲ್ಕೊತ್ತುತಿರ್ಪ ಜವಹುರದ ಜಕ್ಕಂದೊೞಲಿಯಂ ಗೆಲೆವರ್ಪ ಕಾೞ್ಕೋಣವಳಗದಿಂದೆಯುಂ ; ಬೀಸುವಿಱಸಲಂ ಸೂಸುವ ಸೋನೆಯಂ ಸೈರಿಸದೆ ಪಕ್ಕೆಯೊಳೆ ಪಟ್ಟು, ಕಣಸಂ ಲಲ್ಲೆಗೆಯ್ದು, ಪರಿವ ಕಾೞ್ಪುರದ ಕಳಕಳಮನಾಲಿಸುತಿರೆ-ಬಿಱುಸಿಡಿಲ ಬಿಱುಸರಮಂ ಕೇಳ್ದು ಕೊಡಕೆ ನಿಮಿರೆ ನವಿರ್ಕೊರ್ಕ್ಕರಿಸೆ ತಳನೋರ್ಟದಿಂ ನೋೞ್ಪ ಹರಿಣಸಂದೋಹದಿಂದೆಯುಂ; ಜಿಡಿಗೆ ಕಡುಸುಗಿದು ತಾಂ ಪೊಱಮಡದೆ ಕುಟುಂಕಂ ತರಲ್ಕೆಣೆಯುಮನಟ್ಟೆ ಕುಳಿರ್ವೆಲರ ಕೋಡಿಂಗೆ ನಡುಗುವ ಕಿಱುವಱಿಯನೆಱಂಕೆಯೊಳ್ ಪುದುಗಿ ಗೂಡಿನ ಮೊಗಸಾಡದೊಳಿರೆಯಿರೆ-ಬಳ್ಳಿವರಿವ ಮಿಂಚಂ ಕಂಡು ತಳ್ಳಂಕಂಗೊಂಡು ಕೀಱಿ ಮೊಯ್ಗರೆದು ಜೋಡಿಗನ ಬರವನೆ ಪಾರ್ಪ ಪೆಣ್ವಕ್ಕಿಗಳ ತಂಡದಿಂದೆಯುಂ ; ವನಾಂತರಂ ಮನೋಹರಮಾದುದು.

ಈತೆಱದೆ ಕಾಡುಂ ನಾಡುಂ ಮನೋಜ್ಞಮಾಗೆ ಸಂಪ್ರಾಪ್ತಮಾದ ವರ್ಷಾಕಾಲದೊಳೊಂದು ದೆವಸಂ ಬೈಗುಂಬೊೞ್ತಿನೊಳೆಂದಿನಂತಿರೋಲಗಂ ಪರಿಯೆ, ಕಬ್ಬಿಗರ ಬಲ್ಲಹಂ ಮುದ್ದಣನರಮನೆಯಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ನೆರೆವೀದಿವಿಡಿದು ಪೊರೆವೀಡಿಂಗೆಯ್ತರ್ಪುದುಮಾತನ ಮಡದಿ ಮನೋರಮೆ ದೂರದೆ ಕಂಡೆೞ್ದು ಇದಿರ್ವಂದು ಕಾಲ್ಗೆ ನೀರಂ ನೀಡಿ ಮತ್ತಂ ಕೆಯ್ವಿಡಿದೊಳಚೌಕಿಗೆಗುಯ್ದು ಮಣೆಯಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಒಡನೆಯೆ ತನಿವಣ್ಣಂ ತಿನಲಿತ್ತು ಕೆನೆವಾಲಂ ಕುಡಿವೊಡಿತ್ತು ಉಪಚರಿಸುತಿರ್ದಳ್. ಈವುಪಚಾರದಿನಾತನ ಪಸಿವುಂ ಬೞಲ್ಕೆಯುಂ ಮುಡಿಯೆ ಕೆಳದಿ ನಱುದಂಬುಲಮಂ ಸವಿಯಲ್ಕೆಂದು ಮಡಿದೀಯುತುಮಿರೆ, ಇಂತು ಸುಖಸಲ್ಲಾಪಂಗೊಳುತಿರ್ದರ್. ಅದೆಂತೆನೆ :—

ಮನೋರಮೆ—(ಮೆಲ್ನುಡಿಯಿಂ) ನೋೞ್ಪುದೀಪಗಲ್ಗಳೆಂತೊ ಪಿರಿಯುವು. ಪಗಲುಮಿರುಳುಂ ಸುರಿವ ಬಲ್ಸೋನೆಯ ಜಿನುಂಗಿಸತ್ತಣಿನೆನ್ನ ಬಗೆಯುಂ ಬೇಸತ್ತುದು. ಅಂತದಱಿನೇನಾನುಮೊಂದು ನಲ್ಗತೆಯಂ ಪೇೞ!

ಮುದ್ದಣಂ—ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಿ ! ತಡೆಯೇಂ ! ಇನಿತೊಂದು ಬಯಕೆ ತಲೆದೋಱಿ ಆವ ಗಹನಂ ? ಆದೊಡಮಾವ ಸಲ್ಗತೆಯುಂ ಪೇೞ್ವೆಂ ? ಏಂ ಭೋಜಪ್ರಬಂಧಂ? ವಿಕ್ರಮವಿಜಯಂ, ಮಹಾವೀರಚರಿತಂ?

ಮನೋರಮೆ—ಇಸ್ಸಿ ! ಇವರೊಳೆನಗಭ್ಯಿಱಲ್ಲಂ ; ಉೞಿದೊಡ ಮೞಿದೊಡಂ ಬಟ್ಟೆದೋಱುಪ ರಸಭರಿತಂ ಚರಿತಮೈಸೆ.

ಮುದ್ದಣಂ—ನಿನಗಾವ ರಸದೊಳಿಷ್ಟಂ ? ಶೃಂಗಾರರಸದೊಳೆ ? ವೀರರಸದೊಳೆ ? ಹಾಸ್ಯರಸದೊಳೆ ?

ಮನೋರಮೆ—ಆವ ರಸದೊಳೆಂದೊಡೇಂ ? ನವರಸದೊಳಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಂತಿರೆ ಮತ್ತಮಾಕತೆಯಾವುದು ?

ಮನೋರಮೆ—ರಾಮಾಯಣದೊಳೇನಾನುಮೊಂದು.

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಂತೆಯೆ ಅಕ್ಕೆ. ಸೀತಾಸ್ವಯಂವರಮಂ ಪೇೞ್ವೆಂ.

ಮನೋರಮೆ—ಆಂ ಮುನ್ನಮೆ ಕೇಳ್ದಿರ್ಪೆನಲ್ತೆ !

ಮುದ್ದಣಂ—ಏಂ ಸೀತಾಪಹರಣಕಥನದೊಳ್ ಬಯಕೆಯೆ ?

ಮನೋರಮೆ—ಉಃ ! ಆನೊಲ್ಲೆಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಮೇಣಾವ ಸಲ್ಗತೆಯುಂ ಪೇೞ್ವೆನೋ.

ಮನೋರಮೆ—ಇಂತೇಕುಸಿರ್ವಯ್, ನಾಡೊಳೆನಿತ್ತೋ ರಾಮಾಯಣಂಗಳೊಳವು. ನೀಂ ಕೇಳ್ದುದಱೊಳೊಂದಂ ನಲ್ಮೆದೋಱಿ ಕಂಡು ಪೇೞ್ವುದು.

ಮುದ್ದಣಂ—ನೀನೆ ಒಂದನಾಯ್ದು ಕೊಳ್ವುದು.

ಮನೋರಮೆ—ಶ್ರೀರಾಮಂ ಅಶ್ವಮೇಧಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡನೆಂಬರಲ್ತೆ ; ಆಕತೆಯೆ ಅಕ್ಕುಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಈಗಳಱಿತೆಂ ; ಶೇಷರಾಮಾಯಣಮಂ ಪೇೞ್ವುದೆಂಬೆಯೆ ?

ಮನೋರಮೆ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಆದೊಡೆ ಮುನ್ನಮಾರಾರ್ಗಿದನೊರೆದರ್ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಮುನ್ನಂ ಶೇಷಂ ವಾತ್ಸ್ಯಾಯನಂಗೆ ಪೇೞ್ದನದನೆ ನಿನಗೆ ಬಿತ್ತರಿಪೆಂ. ಆದೊಡೆ ಬಲ್ಗತೆ ಕಣಾ ! ಒಂದೆರಡೆಱ್ಕವಸಕ್ಕೆ ಮುಡಿಯದು.

ಮನೋರಮೆ—ಇರ್ಕೆ. ಒರೊಂದು ದೆವಸಮಿನಿಸಿನಿಸಂ ಪೇೞ್ವೊಡೇಂ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಕ್ಕುಂ. ಆವ ಧಾಟಿಯೊಳ್ ಪೇೞ್ವೆಂ ; ಪದ್ಯದೊಳ್ ಪೇೞ್ವೆನೊ ? ಗದ್ಯದೊಳ್ ಪೇೞ್ವೆನೊ ?

ಮನೋರಮೆ—ಪದ್ಯಂ ವಧ್ಯಂ ; ಗದ್ಯಂ ಹೃದ್ಯಂ. ಹೃದ್ಯಮಪ್ಪ ಗದ್ಯದೊಳೆ ಪೇೞ್ವುದು.

ಮುದ್ದಣಂ—(ನಸುನಗೆಯಿಂ) ಅದಂತಿರ್ಕೆ. ಅದಱೊಳ್ ಇಂತಪ್ಪ ನಲ್ಗತೆಯಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿದೊಡೆ ಅರಮನೆಯೊಳ್ ರನ್ನಗಡಗಮುಂ ಪೊನ್ನ ಕಂಠಿಕೆಯುಂ ಮೆಚ್ಚನೀವರ್. ನೀನೀವುದೇಂ ?

ಮನೋರಮೆ—ಪೆಱತೇಂ ? ಎನ್ನನೆ ನಾನೀವೆಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಬಲ್ಗಡುಸುಗಾರ್ತಿಯೈಸೆ ! ಅಱಿಯಾ ಮುನ್ನಮೆ ನಿನ್ನ ತಾಯ್ತಂದೆಪಿರೆನಗಿತ್ತರೆಂಬುದಂ ?

ಮನೋರಮೆ—ಇದೇತಱ ನುಡಿ ! ಪೋಕೆ. ಆಂ ಪರಾಧೀನೆ ಗಡ ! ಪುರಾಣಮನೋದಿದಿಂಬೞಿಯಮಲ್ತೆ ದಕ್ಷಿಣೆಯನೀವುದು. ಅರಮನೆಯವರುಂ ಕಬ್ಬಮುಂ ಕಂಡಲ್ತೆ ಕಚ್ಚೞಿಯನಿತ್ತರ್. ಆನುಂ ಕತೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ಸೊಗಸಾಗೆ ಬಲ್ಲಂತೆ ಸಮ್ಮಾನಿಸುವೆಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಒಳ್ಳಿತೊಳ್ಳಿತು ! ಕತೆಯನಾಲಿಸಿ ಲಾಲಿಸಿ ಬೞಿಕ್ಕ ಮೀಯೆನೆಂದೊಡೆ ಬಿಡೆಂ ನೋೞ್ಪೆಂ.

ಮನೋರಮೆ—ಆನುಂ ನೋೞ್ಪೆಂ ಕತೆಯ ಪುರುಳೆಂತಿರ್ಕುಮೆಂದು.

ಮುದ್ದಣಂ—ಆದೊಡಾಲಿಸು. ಸ್ವಸ್ತಿ ಶ್ರೀಮತ್ಸುರಾಸುರೇಂದ್ರನರೇಂದ್ರಮುನೀಂದ್ರಫಣೀಂದ್ರ ಮಣಿಮಕುಟತಟಘಟಿತ—

ಮನೋರಮೆ—ಓಓ ! ತಡೆ ! ತಡೆ ! ವಸುಧೆಗೊಡೆಯನಪ್ಪ ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕತೆಯಂ ಪೇೞ್ವನೆ ಬಸದಿಗೊಡೆಯರಪ್ಪ ಸುರೇಂದ್ರರ ಚರಿತೆಯಂ ಪೇೞ್ವುದೇಂ ? ಸಾಲ್ಗುಂ ಸಾಲ್ಗುಂ. ಇಂತೆರ್ದೆಗೊಳ್ವ ಕತೆಗೆಂತುಡುಗೊಱೆಯುಂ ಗೆಯ್ವೆನೋ !

ಮುದ್ದಣಂ—ನಲ್ನುಡಿಯಿದು ರಮಣಿ ! ಕಚಂಗಳಾಣೆ ! ಅಲ್ತು, ಬಸದಿಯಿಂದ್ರರ ಕತೆಯಲ್ತು ; ರಾಮಚಂದ್ರನ ಕತೆಯನೆ ಪೊಗೞ್ದು

ಪೇೞ್ವಿದಿದು ಸಕ್ಕದದೊಂದು ಚೆಲ್ವು.

ಮನೋರಮೆ— ಲೇಸು, ಲೇಸು ! ನೀರಿಱಿಯದ ಗಂಟಲೊಳ್ ಕಡುಬಂ ತುಱುಕಿದಂತಾಯ್ತು; ಕನ್ನಡದ ಸೊಗಸನಱಿಯಲಾರ್ತೆನಿಲ್ಲೆನಗೆ ಸಕ್ಕದದ ಸೊಗಸಂ ಪೇೞ್ವುದು ಗಡ !

ಮುದ್ದಣಂ— ಅಪ್ಪೊಡಿನ್ನೆಂತೊ ಒರೆವೆಂ ?

ಮನೋರಮೆ— ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದ ಬೆಳ್ನುಡಿಯೊಳೆ ಪುರುಳೊಂದೆ ಪೇೞ್ವುದು. ಕನ್ನಡಂ ಕತ್ತುರಿಯಲ್ತೆ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಆದೊಡಂ ಸಕ್ಕದವೊಂದೆ, ರನ್ನವಣಿಯುಂ ಪೊನ್ನಿಂ ಬಿಗಿದಂತೆಸೆಗುಂ ; ಅದಱಿಂ ಕರ್ಪುಣಿಸರದೊಳ್ ಚೆಂಬವಳಮುಂ ಕೋದಂತಿರೆ, ರಸವೊಸರೆ, ಲಕ್ಕಣಂ ಮಿಕ್ಕಿರೆ, ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಸಕ್ಕದದ ನಲ್ನುಡಿ ಮೆಱೆಯೆ, ತಿರುಳ್ಗನ್ನಡದೊಳೆ ಕತೆಯನುಸಿರ್ವೆಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ

ಮುದ್ದಣಂ ಪೇೞ್ದ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್ ಕಥಾಮುಖಮೆಂಬ

ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ

— ಅಗಸ್ತ್ಯಾಗಮನಂ —

ಕೇಳಲಿ ಬಾಲೆ ! ಬಾಲೇಂದುಫಾಲೆ ! ಈ ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ಚೈತನ್ಯರಾಯುಂ ಮಾಯಾದೇವಿಯುಂ ಮದುವೆನಿಂದಪದದೊಳ್ ಪೇರುಕ್ಕೆವದೞ್ತೆಗೆಂದು ಬೊಮ್ಮನೆತ್ತಿದ ಬಾಂದಟ್ಟೆಯ ಪೊಂಗಾವೆನೆ, ಎಳೆವೆಣ್ಣ ಪೊರ್ಕುೞಲಗೊರ್ಂಡೆಯಂತಿರೆ ಪೊಂಬೆಟ್ಟಂ ಪೊಂಬಸಿಱಂಗಿಂಬುವಸದಿಯುಮಲರ್ವೊಡೆಯಂಗೆ ನಡೆದಾಣಮುಮರೆವೆಣ್ಮೆಯ್ಯಂಗೆ ನೆರೆವನೆಯುಂ ದೆಸೆಯಾಣ್ಮರ್ಗೆ ಪೊಸವೀಡುಂ ಬೋೞೆಯರ್ಗೆ ಮೇಳದೆತೆಯುಮೆನಿಸಿ ಕಣ್ಗೊಳಿಕುಂ. ಇಂತು ಕರಮೆ**ರ್ದೆ**ಗೊಳ್ವ ಸೊನ್ನೆವೆಟ್ಟಂಗೆ ತೆಂಕಲ್ಗೆ

ಭೂರಮೆಯ ಸೀಮಂತರತ್ನಂಬೋಲ್ ರಂಜಿಪ ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರ ದೊಳ್ ನೇಸಱ ಬೞಿಯ ಪಲಂಬರರಸರರಸುಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದರ್. ಇವ ರೊಳ್ ತುತ್ತತುದಿಗಬ್ಧಿಗಬ್ಜಂ, ಪೊಡವಿಗೆ ಮಂಗಳಂ, ಬಾಂಗೆ ಭಾನು ಪುಟ್ಟಿದಂತಿರೆ [ದಶರಥಂ] ಪುಟ್ಟಿ, ಪೞ ಪೊರ್ದದ ಬೞಿಯುಱಂ ಕಳೆಗುಂ ದದ ತೋಳ್ನೆರಂ ತನ್ನೊಳಾಗೆ ಪೞನುಡಿಯುಂ ಬೞಸಂದು ಪಲವುಂ ಪಗಲ್ ತಿರೆಯುಂ ಪೊರೆಯುತೆ ಬೞಿಯುಂ ಯಶಶ್ಶೇಷನಪ್ಪಿನಂ ; ಆತಂಗೆ ನೆರೆವಾಂತ ನಾಲ್ಕುಮುಪಾಯದಂತೆ ನಾಲ್ಕುಂ ಪುರುಷಾರ್ಥದಂತೆ ಮೆ ಯ್ಗೊಂಡು ಪುಟ್ಟಿದ ನಾಲ್ವರ್ ಕುವರರೊಳ್ ಪಿರಿಯಂ ರಾಮಂಗೆ ಪಟ್ಟಾಭಿಷೇಕಮಾಯ್ತು.

ತಾಳ್ಮೆಯೊಳ್ ತಿರೆಯಂತಿರೆ, ಜಾಣ್ಮೆಯೊಳ್ ಗುರುವಿಂಗೊರೆ, ಭೋಗದೊಳ್ ಸುರೇಂದ್ರಂ, ತ್ಯಾಗದೊಳ್ ನರೇಂದ್ರಂ, ಬೀರದೊಳ್ ಭೈರವಂ, ಸಾರದೊಳಗಾರವಂ, ಬೆಂಗದಿರನ ಕಾಯ್ಪು, ತಣ್ಗದಿರನ ತಣ್ಪು, ಸಿಂಗದ ಚಲಂ, ಮಾತಂಗದ ಬಲಂ, ಸಿಡಿಲ ಪೊಡರ್ಪು, ಕಡಲ ಗುಣ್ಪು, ಪಡಿಗೊಳೆ ದಶರಥಕುಮಾರಂ ರಾಜ್ಯಮನಾಳುತಿರ್ದಂ.

ಆತನಾಳ್ವ ನಾಡು ಕೈಲಾಸಮಲ್ಲದೊಡಂ ಸರ್ವಮಂಗಳಾಶ್ರಯಂ ; ವೈಕುಂಠಮಲ್ಲದೊಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀಮನೋಹರಂ ; ಸತ್ಯಲೋಕಮಲ್ಲದೊಡಂ ಸರಸ್ವತೀವಿಲಾಸಾಸ್ಪದಂ. ನಾಡಿಗರೊಳೆಲ್ಲರುಂ ಭೋಗಿಗಳ್ ಕುಟಿಲಗಾ ಮಿಗಳಲ್ತು ; ಜೈನಾತ್ಮಕರ್ ದೋಷಾಕರರಲ್ತು ; ಪುರಸ್ಕೃತರಭಿಸನ್ನರಲ್ತು. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ಅೞಗಬ್ಬಂ ಬೆಳ್ಗೆಱಗರೊಳ್, ಪೞಗಜ್ಜಂ ಪಟ್ಟ ಸಾಲಿಗರೊಳ್, ಇೞನೇಹಂ ತಾಣದೀವಿಗೆಯೊಳ್, ಕೇೞಿಸ್ಕಯ್ಮೆ ಕಮ್ಮಱ ರೊಳ್, ದುರ್ಮತಿ ವತ್ಸರದೊಳ್, ಸುತ್ತೇಂ, ಅತಿಪಾತಂ ಮಧುಪಾನ ವ್ಯಸನದೊಳ್, ಮಧುಪಾನವ್ಯಸನಮಾಱಡಿಯೊಳ್, ಆಱಡಿ ಪಾದರಿಯೊಳ್, ಪಾದರಿ ಬನದೊಳಲ್ಲದಿಲ್ಲಂ. ಮನೋಹರೆ ! ಮನೋರಮೆ ! ಇರ್ಚ್ಛಾರ್ಛ ಸಿರ ನಾಲಗೆಯಿರ್ದುಮೀರಾಮರಾಜ್ಯಮಂ ಸೇಸಂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರ್ತನಿಲ್ಲಂ ; ಇಂತಿರೆ ಗಾಂಪಂ ಕಾಲುರಿಚನೆನಗೊಳವೆ ?

ನೋಡ ! ನಾಡ ಬೞವಿಡಿದು ಪುಣ್ಯವಾಹಿನಿಯೆನೆ ಒೞ್ಕುವ ಸರ ಯೂನದಿಯುಂ ; ತಾಂ ಕಿನ್ನೆಲೆಯೊಳಿರ್ದುಂ ಲೋಗರ್ಗೆ ಮೇಲಂ ಬಯ ಸುವಳಲಾ ! ಗಂಭೀರೆಯಾಗಿರ್ದೊಡಂ ನಿರ್ಮಳೆಯಾಗಿರ್ಪಿನಮಂತ

ರಂಗಂ ಪೆಱರ್ಗೆ ಕಾಣಲ್ಕಕ್ಕುಂ ; ನಲ್ವೆಂಡಿರಂತಿರೆ ಮಂದಗಾಮಿನಿ ಗಡ ! ತಪ್ಪೇಂ, ನಿಕ್ಕುವಂ ಪೆಣ್ಣೆ ಇವಳ್. ಸರಸಕಮಲಮೆ ಮೊಗಂ ; ಮೀನೆ ಕಣ್ ; ಪಾವಸೆ ಬಿಡುಮುಡಿ ; ಪೊೞಿವಕ್ಕಿ ಬಲ್ಮೊಲೆ ; ಸುೞಿ ಪೊರ್ಕುೞ್ ; ಮಳಲೊಟ್ಟಿಲ್ ಪೊಱವಾಱ್ ; ಕಾಲ್ ಕಾಲ್. ಏಂ ತಡೆತಡೆದು ಪೋಪಳ್ ; ಕಳಕಳನಾದಂಗೆಯ್ವಳ್ ? ಒ ! ತಾಯ್ವನೆಯಿನಾಣ್ಮನೆಡೆಗೆ ಪೋಪಳಕ್ಕುಂ.

ನೋೞ್ಪುದು, ನೋೞ್ಪುದಿತ್ತಲ್ ಪೊಚ್ಚದೊತ್ತಿನೊಳ್ ಪೆರ್ಚಿ ಬೆಳೆದ ತೋಂಟಂಗಳೆಡೆಯುಂ. ಪರೋಪಕಾರಾರ್ಥಂ ಫಲಂಗಳಂ ಪೊತ್ತು ಫಲಭಾರದಿಂ ಬಾಗಿ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ವುದೆಂದೆಮಗೀಯಲ್ ನೀಡುಂ ನೀಡಿ ನಿಲ್ತಂತಿರ್ಪುವು ಮರಂಗಳ್. ಎಳನಾೞಿಗಳೆಮ್ಮಂ ಕೆಯ್ಯೆಡೆಯಿಂ ಬೀಸಿ ಕರೆದಪುವು. ಇಂತೇಂ ರಸನಾೞಿಯು ಪೆರ್ಗೊನೆಗೆ ಕೇೞಿಬ್ಮ್ರಾಗಮಾಯ್ತು ? ದುಮ್ಮಾನಂ ಗಡ ! ಪೆತ್ತಬ್ಬೆಗೆ ತಮ್ಮತ್ತಣಿಸೞಿನಾಯ್ತೆಂದು ನಾಣ್ಚಿ ತಲೆವಾಗಿರ್ಕುಮಕ್ಕುಂ.

ಇದೆಕೊಳ್ ! ಕಾಲ್ಗೆ ನೀರೆಂದು ಪೊಂಗಳಸದೊಳ್ ಪನಿನೀರಂ ತುಂಬಿ ಏಱುವೆತ್ತಿ ಪಿಡಿದು ಇನ್ನೆಬರಂ ಸೀರೆಱಿದು ಪೊರೆದ ಮೇಘರಾಜನ ಬರವನೆ ಪಾರ್ವ ಚೆಂದೆಂಗುಗಳ ಪಂತಿಗಳ್. ಪಚ್ಚೆಯ ಚೆಂಬವಳದ ಲಂಬಣದಿಂ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಸೋಗೆವೀಲಿಯುಂ ಬಿಗಿದು ಬಸಂತಂ ನಟ್ಟ ಕಾಪನ ಗೆಲ್ಲಗಂಬಮೆನೆ ಕಾಯ್ಗೊನೆಪಣ್ಗೊನೆಯಿಂ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾಗಿರ್ಕುಂ ಕೌಂಗುದೋಂಟಂ. ಕಿತ್ತೀಳೆ ಪೇರೀಳೆ ದಾಳಿಂಬಂ ಬಕ್ಕೆನಲಸು ಪನೆಮರಂಗಳ್ ಎಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಮನೋಹರಮಾಗಿರ್ಕುಂ.

ಪೂದೋಂಟದ ನೋಟಮೆಮಗೆ ಮನೋಜ್ಞಂ. ಬಂದುಗೆಯೊಳ್ ಚೆಂಬಣ್ಣಂ, ಗಱಿವೂವಿನೊಳ್ ಪೊಂಬಣ್ಣಂ, ಮಲ್ಲಿಗೆಯೊಳ್ ಬೆಳ್ಪು, ನೀಲಗಂಧಿಯೊಳ್ ಕರ್ಪು ; ಇಂತೋರೊಂದು ಪೂಗಳೊಳೋರೊಂದು ಬಗೆಯ ಬಣ್ಣಮಂ ನೇರ್ಪಡಿಸಿದ ಗಾಂಪನಾವಂ ?

ಇದೆ ! ಬಂಡುಣಲೆಂದು ತಂಡತಂಡದಿಂ ಮಂಡಳಿಸಿ ಮುಯ್ಯ್ರೇರಡಿಗಳ್ ಬಂದೆಱಗುಗುಂ. ಉದಿರ್ದ ಪೂವುಡಿ ಬನರಾಣಿಯ ಮೊಗನಾಡದ ಪಳಿಕಿನ ಪೊಸಂತಿಲೊಳ್ ಬರೆದ ರಂಗವಲ್ಲಿಯೆನೆ ರಂಜಿಕುಂ.

ಒ ! ಒ ! ಬನಗಾಳಿ ! ಇದೇನೀತೆಱದೂೞಿಗಂ ! ಇದಿರ್ಗೊಂಡು

ಕರೆದುಯ್ಯಲ್ಕೇಂ ಬಂದಯ್ ? ಆವೆ ಬರ್ಪೆವಲ್ತೆ ; ಸಾಲ್ಗುಂ ಸಾಲ್ಗುಮೀಯುಪಚಾರಂ ; ಬಂದರೆಂದು ಪೇೞಿರಸಂಗೆ.

ಇದೆಕೊಳಿದೆಕೊಳ್ ! ಪೊಂಗದಿರಿನೆನೆ ಪೊಂಗದಿರಿಂ ಕಣ್ಗೊಳಿಪ ಕೆಯ್ಪೊಲನತ್ತಣಿಂ ಪಕ್ಕಿಸೋವ ಕಕ್ಕಸಜವ್ವನೆಯರ ಮೆಲ್ಲುಲಿ ಕೇಳಿವರ್ಪುದು. ಕೆಯ್ವಳೆಯ ಕಿಱುದನಿ ಮೆಲ್ಲುಲಿಗೆ ಪಾಸಟಿ ; ಕಣ್ಬೊಗರ್ ನಗೆ ಮೊಗದ ಬೆಳಗಿಂಗೆ ನೆಱಂ ; ಕಬರೀಭರಕೆ ಕೊರಲ್ಕೊಂಕೆ, ಬಟ್ಟಬಲ್ಮೊಲೆಯ ತಿಣ್ಪಿಂಗೆ ನಡು ಬಳ್ಕೆ, ಗುರುನಿತಂಬದ ಬಿಣ್ಪಿಂಗೆ ಕಾಲ್ತಡಂಗಟ್ಟೆ ಎತ್ತಂ ಪರಿದು ಸೋವರ್.

ನಡೆ ! ಪೋಪಂ. ಓ ! ಇದೆ ಇದೆ ! ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ವುದಱವಟಿಗೆ. ಅಱವೆ ಪೆಣ್ಬರಿಜನಾಂತು ನೀರಂ ಸುರಿವುದೆನೆ ಕಿಱುಜವ್ವನದ ಬಾಲೆಯರ್ ನೀರನೆಱೆವರ್. ಕಡೆಗಣ್ಬೊಗರ ಕುಡುನೋಟದಿಂ ನೋಡಿ, ಪೆಱೆಮೊಗದ ನಗೆಜೊನ್ನಮುಂ ಕೂಡಿ, ಸುಯ್ಯೆಲರ ನಱುಗಂಪನೂಡಿ, ತಣ್ಣೀರಂ ಬಿದುಗಲ್ಗಂದಲೊಳೊಸರ್ವ ಪನಿನೀರೆನೆ ನೀರಡಿಸಿದರ್ಗೆಱೆದಪರ್. ನಡುವಗಲ ಬಿಸಿಲ ಜಳಕೆ ಬಾಡಿರ್ಪಿನಂ ಬಟ್ಟೆಗರುಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಕಟ್ಟೆಯ ಕಟ್ಟೆದಿರ ಪೊಸಜಗಲಿಯೊಳಿರ್ದು ತಣ್ಣೆಲರ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಕಂಪೊಱೆದ ನೀರ ನೀಂಟೆ ತನುಮನಂಗಳ ಬೞಲ್ಕೆಯನಿಂತು ನೀಗುವರ್.

ಈಗಳಿತ್ತಲ್ ಕೇರಿಗಳಂ ನೋೞ್ಪುದು.

ಮನೋರಮೆ—ರಮಣ ! ಇದೇಂ ನೋೞ್ಪುದು ನೋೞ್ಪುದೆಂದು ಪೊೞಱಿಯುಂ ಬೆಳೆಯನಾವುದಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ ಪೋಪಯ್ ! ಮೇಣಾಂ ತೋಱುಪುದೆತ್ತಣಿನಿದಂ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಎನ್ನರಸಿ ! ಪೆಱತಾವುದುಮಲ್ತು ; ಅಯೋಧ್ಯಾನಗರದ ಬಣ್ಣನೆಯ್ಯೈಸೆ !

ಮನೋರಮೆ—ಆಗಳೆ ಪೇೞ್ದೆಯಲ್ತೆ ತನ್ನಿಂ ಮುಡಿಯದೆಂದು.

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು ! ತಪ್ಪೇಂ ?

ಮನೋರಮೆ—ಅಂತಾದೊಡೇಂ ಕನಸೊ ? ನನಸೊ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಇದೇತಱ ನುಡಿ ರಮಣಿ !

ಮನೋರಮೆ—ಅಲ್ಲದೊಡೀಗಳೆ ಎನಗೊರ್ಮೆ ನೆಲನಂ ಮತ್ತೊರ್ಮೆ ಪೊಲನಂ ತೋಱಿ ಬಣ್ಣಿಪುದೇಂ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಲ್ತಲ್ತು ; ಈ ಬಣ್ಣನೆಯುನಾಂ ಪೇೞ್ವುದು ಮಲ್ತು ನೀಂ ಕೇಳ್ವುದುಮಲ್ತು.

ಮನೋರಮೆ—ಏನ್ನೊಡೆಯ ! ಸಂದೆಯಮಿನ್ನುಂ ಪೋದುದಿಲ್ಲಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಆದೊಡಾಲಿಸು ! ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನಂತರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತಿರಲೊಡವೊರ್ವ ದರ್ಶನಾರ್ಥಮಗಸ್ತ್ಯಂ ನಿಜಶಿಷ್ಯಂ ಬೆರಸಯೋಧ್ಯೆಗೆಯ್ತರ್ಪ ಪದನೊಳ್ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೇೞ್ದ ನುಡಿಗಳಿವು. ಅದನೆ ಕಂಡುಗಮುಂ ಬಳ್ಳದೊಳಳೆದೆನ್ನೈಸೆ !

ಮನೋರಮೆ—ಒಹೋ ! ಈಗಳಱಿತೆಂ. ಮುಂತೇಂ, ಮುಂತೇಂ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಪ್ರಿಯೆ ! ಈಪರಿಯೊಳೋರೊಂದೆಡೆಯುಂ ಶಿಷ್ಯಂಗೆ ತೋಱುತುಂ ಕುಂಭೋದ್ಭವಂ ಶ್ರೀರಾಮನೋಲಗಕೆ ಬರುತುಮಿರ್ದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಅಗಸ್ತ್ಯಾಗಮನಮೆಂಬ ದ್ವಿತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ತೃತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ

— ಯುಜ್ಞೋಪದೇಶಂ —

ಲೋಗರಱಿವಿನ ಕೊಱತೆಯುಂ ನೀಡುಮೆಣಿಸದೆ ತಗದ ಕಜ್ಜಮನೊಡರ್ಚುತೆ ಕಟ್ಟಕಡೆಯೊಳ್ ಬಱಿಮುಱುಕದಿಂ ಮನದೆ ಕುದಿವರ್ ಪಲಂಬರೊಳರ್. ತಿಟ್ಟವಿಟ್ಟ ಪಾಪೆಯೆನೆ ಮೂಗುವಟ್ಟಿರ್ಪರ್. ಈತಂಗಳ್ಗುಪಚಾರಂ ಪ್ರೇತೋಪಚಾರಂ ; ಕೂಟಂ ಕಾಲಕೂಟಂ ; ನುಡಿ ಬಡಿ; ನೋಟಂ ಕಾಟಂ. ಇಂತಿದೊಂದವತೆ. ಮುನಿಯೋನೆಂಗುಂ ನೋೞ್ಪಂ. ರಮಣಿ ! ತಪ್ಪಿದೆಂ ತಪ್ಪಿದೆಂ ; ಆವುದನೋ ಪೇೞಲ್ತೊಡಂಗಿದೆನೇನುಮನೋ ಉಸಿರ್ದೆಂ, ಕೇಳ್ವುದು ಕೇಳ್ವುದು.

ಇಂತೀಮಾಱ್ಕೆಯೊಳ್ ಮೈತ್ರಾವರುಣಿ ಶಿಷ್ಯಂಗೂಡಿ ಬರುತುಮಿ ರ್ಪುದಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ಕಂಡು ಪಡಿಯಱಂ ಚೆಚ್ಚರಮೆಟ್ಟು ಬಂದೋಲಗದ ಚಾವಡಿಗೆನಸುಂ ದೂರದೊಳ್ ನಿಲ್ತು ತಲೆವಾಗುತೆ ನೀಡುಂಗೆಯ್ಗಳೊ ಳಿಂತು ಬಿನ್ನಯಿಸಿದಂ:— ಜೀಯ ! ಪೊಱನಾಗಿಲೊಳ್ ಮುನಿಯೊರ್ವಂ ಬಟುವೆರಸು ಬಂದಿರ್ಕುಂ ; ಆನುಮವನುಮಡಿಯಾಣತಿಯಂ ಪಾರ್ವೆವು.

ಒಡನೆಯೆ " ತಡೆಯೇಂ ! ಪುಗಿಸಲ್ವೇಡಾ ? " ಎನುತೆ ಸಾವಂತ ಮನ್ನೆಯರಂ ಬೞಯಟ್ಟಿ, ಅಣುಗದಮ್ಮನಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂ ತಕ್ಕಂತಿರೆ ಕರೆದು ತರ್ಪುದೆಂದು ಕಳಿಪಿದಂ.

ಆಗಳ್ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಮುಂತಪ್ಪರ್ ಬಂದು ಮುನಿಗೆಱಗಿ ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ ಕರೆದುಯ್ವುದುಂ ; ಬರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಗದ್ದುಗೆಯಿನಿೞದು ನಾಲಡಿಯೊಳ್ ಮುನಿಯನಿದಿರ್ಗೊಂಡು ಪೊಡೆವಟ್ಟು ಭದ್ರಾಸನದೊಳ್ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಂಗಳಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ಮಧುಪರ್ಕಮುಮಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ಕುಶಲಮುಂ ಬೆಸ ಗೊಂಡುಪಚರಿಸುತಿರ್ದಂ.

ಅಂತವರಿರ್ವರುಂ ಸುಖಸಲ್ಲಾಪಂಗೊಳುತಿರಲ್ಕೆ ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ರಾಮ ಚಂದ್ರಮನ ಮುಖಮನಿನಿದೂರಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಬೞಯಂ,—ರಾಯ! ಎಮ್ಮೀ ಮಾನಸರ ಮನೋವಿಕಾರಮುಮನಿಂಗಿತಮುಮಂ ನುಡಿಯಿಂ ನಡೆಯಿಂ ಗೆಯ್ಮೆಯಿಂ ಮೊಗದ ಮಾರ್ಪಾಟದಿಂ ಅಱಯಲಕ್ಕುಮೆಂದು ಬಲ್ಲರ ಬಗೆ. ಈಗಳೀಮೊಗಸಿರಿಗೆ ಕಂದುಂ ಮೆಲ್ನುಡಿಗೆ ಕುಂದುಂ ನಸುಂ ತಲೆದೋಱ ದಂತಿರೆ ತೋರ್ಕುಂ. ಆಂ ತಪ್ಪೆನಲ್ತೆ! ಅದಱನೆಂತೋ ಬಗೆಯೊಳೀನಾನು ಮೊಂದು ಬೇವಸಮಿರ್ಕುಮೆಂದಱವೆಂ. ಅಂತು ನರರ್ಗೆ ಮೊದಲೊ ಳಿಂತು ಚಿಂತೆಯೊದವಿದೊಡಂ ಮಾಂಜಿಸಲ್ಕೆಂದು ಪೊಸನುಡಿಯ ಬಿನ್ನಣ ಮುಂ ಪುಸಿನಗೆಯ ಸನ್ನಣಮುಂ ತೋರ್ಪಡಿಸುತುಮದಂ ಮಱಗೆಯ್ವು ದುಂಟು. ಲೆಪ್ಪದ ಬೊಂಬೆಯನೆಱಕಂಬೊಯ್ದೊಪ್ಪಂಬೂಸಿದ ಪುತ್ತಳಿ ಯಂ ಬೇಱಾಗಿ ತೋಱುಗುಮಲ್ತೆ. ಇಂತಿದಱನುಂ ಜಾಣರ್ಗವಕಾಶಂ. ಮತ್ತಮುಳ್ಳಲರ್ದ ಕೆಸರ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ತಾಯ್ವೇರ್ ತಳದಿಂ ಮುಱಯೆ ಮೇಲ್ಕೆ ಸೊಗಯಿಕುಮೆ ?—ಎಂದಂ.

ಅದರ್ಕಾರಾಘವಂ—ಮುನಿಕುಲಲಲಾಮ! ಅಂತುಟಪ್ಪುದು ನುಡಿ ಸಾಜಂ. ಸಂಸಾರಬಂಧನದಿಂ ಬಿಗಿವಡೆದೀಬಗೆಯೇಗಳುಂ ಚಿಂತಾಪರಂ

ಪರೆಯಿಂ ಪೊದೆದಿರ್ಕುಂ ; ಒರ್ವೆ ಅನುಚರ್ಗುಗುಂ, ಮತ್ತವೊರ್ವೆ ಸಡಿಲ್ಗುಗುವೈಸೆ, ಎನುತೆ ಪಡಿನುಡಿದಂ.

ಆಗಳ್ ಲೋಪಾಮುದ್ರಾಪತಿ—ಆಃ! ರಾಘವ! ಸೊಲ್ಲಿದು ನಿನಗಲ್ತು, ಲೋಗರ್ಗೆ. ಸಾಕ್ಷಾನ್ನಾರಾಯಣಂ ತಿರೆಯ ತಿಣ್ಣಮಂ ತವಿಸಲ್ಕೆಂದು ಪುಟ್ಟಿದಂಗೆ ಚಿಂತೆ ಗಡ! ಗಾಳಿ ಬೆಮರ್ತಂದು ನೇಸಱ್ ಕಂಗಳನಾದಂದು ಅಮರ್ದು ನಂಜಾದಂದು ನಿನಗೆ ಬಾಗುಳ್. ಆನೊಂದಂ ಕೇಳ್ದೊಡೆ ನೀನೊಂದಂ ಪೇೞ್ದಯ್. ಆರನೊ ಉದ್ಧರಿಸಲ್ಕೆಂದಕ್ಕುಮೀಯೆಣಿಕೆ, ಮುಖದ ಭಂಗಿ. ಅಂತದಱಿಂದೊಳಂ ಲೋಕಸಮ್ಮತದಿಂ ಪೇೞೆನ್ದೊಡಂ ನೀನೊಂದೆ ಬೆಳ್ಗೊಡೆಯೊಳಾಳ್ವ ರಾಯಂ ; ಸಾಮಂತರಾಜರ್ ವಶವರ್ತಿಗಳ್ ; ಆಗಳುಂ ಕಾಣ್ಕೆಯನೀಗುಂ ಸಾಸಿರ್ವರ್ ; ಪೊನ್ನೊಡೆಯನ ಭಂಡಾರದತ್ತಣಿಂ ಮಿಗಿಲ್ವೆಸಿರಿ ; ಪೊಡವಿ ಬಯಕೆವಟ್ಟಿಲ್ ; ಮಾರಿಯ ಕೋಱೆವಲ್ಲಂ ಮುಱಿವ, ಭೈರವನ ನಿಡುಜಡೆಯಂ ಪಿಡಿವ, ಕಾಳರಕ್ಕಸಿಯ ಕೂರ್ವಾಳಂ ಸೆಳೆವ ಪಡೆವಳರೊಳರ್ ; ಗುರುಕವಿಗಳಿಂ ಬಳಕೆವೆತ್ತ ಸಚಿವರುಂಟು ; ಬೞಿಯೋಜಂ ವಸಿಷ್ಠಂ ; ಸಿಂಗನ ಸಿಂಗಮಂ ಮೊಲನೆಱಂಕೆಯಂ ಮಣಲ ನೆಯ್ಯಂ ತಂದೀವ ಸೋದರರ್ ಬೞಿಯೊಳಿರ್ಪರ್ ; ನಂಟರೆಲ್ಲರುಂ ನೇಹಿಗರ್ ; ನಾಡಿಗರ್ ನುಡಿಯೊಳ್ ನಡೆವರ್ ; ಐನಾಯ್ಪುಲಿಯೆನೆ ನಗರರಕ್ಷಕನಿರ್ಕುಂ ; ಎಂತುಂ ಕಟ್ಟಾಣತಿ ಜವದಂಡೆ. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ಲೋಕಕಂಟಕರೆನಿಸಿ ಭೂಭಾರಕ್ಕೆಂದು ಪುಟ್ಟಿದ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿ ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸರಂ ಸಮೂಲಂ ತತ್ತಱದಱಿದುದಱಿಂ ಮೂಜಗಮುಂ ಸೊಗಂಬಾೞ್ವುದು. ಮೇಣೇತಱ ಚಿಂತೆ? ಕೆಯ್ವಲ್ಯಸುಂದರೀವದನಾರವಿಂದಮಕರಂದಪಾನಲೋಲುಪ್ತಿಗಿದು ಪೊೞ್ತಲ್ತಲೆ!—ಎಂದುಸಿರ್ದಂ.

ಬೞಿಕಂ ರಾಘವಂ—ಸ್ವಾಮಿ! ನರರ ಬಿಜ್ಜೋದರರ ಸುರರ ಮುನಿವರರ ಮನದೞಲುರಿ ಪಿರಿದಾಗೆ ಆಯುಂ ಬಱಿದಾಗೆ ಶ್ರೀಯುಂ ಕೆಯ್ವಿಡೆ ತಂತಮ್ಮ ದುಷ್ಕೃತಂಗಳ ಫಲಂಗಳತ್ತಣಿನಾರಕ್ಕಸರ್ ಪೊಂದಿದರಲ್ಲ, ಮೊನೆಯೊಳಾತಂಗಳಂ ಗೆಲ್ವ ಕೊಲ್ವ ಬಲ್ಮೆ ತನಗೆತ್ತಣ್ತು? ಆದೊಡಮಂತಿರ್ದ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣರೆಂದೊಡಾರವರ್? ಪುಟ್ಟೀತರ್ಕೆ? ಎಂತು? ಇಂತಿದಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಪೇೞಲಕ್ಕುಂ—ಎನೆ ;

ಜಿತನಾತಾಪಿ ತಾಂ ಮಂದಹಾಸದಿಂ—ರಘುಕುಲಪಯೋಧಿರಾಕಾಸುಧಾಕರ! ಈ ಕುಲಕೀಸದ್ಗುಣಕೀಸೌಜನ್ಯಕೀನುಡಿ ತಗುಗುಂ. ಪೊಂಬಚ್ಚ್ವಮುಂ ಪಣ್ಣಿ ಬಣ್ಣಮುಂ ಕೇಳ್ದಯ್? ಪೋ! ಎನಗಱಿವು, ನಿನಗೆ ಬಿನದಂ, ಕೇಳಾಽಱುರಕ್ಕಸರ ಪುಟ್ಟಂ—ಎನುತುಂ ಪೇಱಲಾರಂಭಿಸಿದಂ :—

ಮುನ್ನಮೊರ್ಮೆ ಸನಕಸನಂದನಾದಿದೇವರ್ಷಿಗಳ್ ವಿಷ್ಣುವಂ ಪೂಜಿಸಲ್ಕೆಂದು ವೈಕುಂಠಕ್ಕೆಯ್ತಂದು ಒಲಗಮುಂ ಪುಗುತರ್ಪಂದು ಬಾಗಿಲೊಳ್ ಜಯವಿಜಯರೆನಿಪ ಪಡಿಯಱರ್ ತಡೆದರ್. ಮೂಗುದುದಿಯೊಳಲ್ತೆ ಮುನಿಸು ಮುನಿಗಳ್ಗೆ! ಒಡನೆಯೆ ಕೋಪದಿಂ ಪೊಡವಿಯೊಳ್ ರಕ್ಕಸರಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿಮೆಂದು ಕಾವಲರಂ ಬಯ್ದು ಪೋಪುದುಂ; ಮನದೆ ತಲ್ಲಱಂಗೊಂಡು ನಾಥನೆಡೆಗೆ ಪರಿತಂದು ಗೆಯ್ದು ಗೆಯ್ಮೆಯುಂ ಬಯ್ದು ಬಯ್ಗುಳಂ ಬಿನ್ನವಿಸಿದರ್. ನಾರಾಯಣನಿಂತಿದಂ ಪರಿಭಾವಿಸಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕರ್ಗೆ—ನಿಗ್ರಹಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥರ್ ವಲಂ ಮುನಿಗಳ್. ತೊದಳಾಗದವರ ನುಡಿ. ಆದೊಡಂ ನಿಮ್ಮ ನಿನಿತೊಂದಂ ಕೇಳ್ವೆಂ. ಎನ್ನನೇಹಿಗರೆನಿಸುತೇೞುಂ ಮೆಯ್ಯಿನಿಳೆಯೊಳ್ಬಾಳ್ದು ಬೞಿಯುಮೆನ್ನಂ ಬೞಿಸಾರ್ವುದೊಂದು; ಪಗೆದು ಮೂಱುಂ ಮೆಯ್ಯಂ ಸಮೆದು ಮೇಣೆನ್ನಂ ಕಾಣ್ಬುದು ಪೆಱತೊಂದು; ಇವಱೊಳಾವುದು ಮನಕ್ಕೇಱುವುದದಂ ಪೇೞಿಮೆನೆ.; ಮಣಿದು ಜಯವಿಜಯರ್—ಜೀಯ! ಏೞುಂ ಜನ್ಮದೊಳನಿವಿರಿದುಂ ಕಾಲಮುಗಲ್ವುದಾಗದು, ಪಗೆಗಳೆನಿಸಿಯುಮೆಂತಾನುಂ ಮೂಱುಂ ಜನ್ಮಮುಂ ಕಱಿದು ಮತ್ತಂ ನಿನ್ನಂ ಸಾರ್ವುದೆ ಲೇಸು, ಎನುತೆ ಬೇಡಿಕೊಂಡರ್. ಅದರ್ಕೆ ಸಿರಿಯರಸಂ—ತಥಾಸ್ತು, ಎಂದು ಕಳಿಪಿದಂ. ಕೇಳಯ್! ಆರುಷಿಶಾಪದ ದೂಸಱಿಂ ಆ ಜಯವಿಜಯರ್ ಮಱುವುಟ್ಟಂ ದೈತ್ಯರೆನಿಸುತೆ ಹಿರಣ್ಯಾಕ್ಷಹಿರಣ್ಯಕಶಿಪುವೆಸರಿಂ ಜನಿಸಿ ಹರಿಯೊಳ್ ವೈರದಿನೞಿದರ್. ಈಗಳವರ್ಗೆರಡನೆಯ ಜನ್ಮಂ. ಅದೆಂತೆನೆ :—ಬ್ರಹ್ಮಂಗೆ ಪೌಲಸ್ತ್ಯನೆನಿಪ ಮಾನಸಪುತ್ರನೊರ್ವನುಂಟು; ಆತನಿಂ ವಿಶ್ರವಸ್ಸು ಪುಟ್ಟಿದಂ; ಆತಂಗೆ ಮಂದಾಕಿನೀ ಕೈಕಸೆಯರೆನುತಿರ್ವರ್ ಪೆಂಡಿರೊಳರ್. ಪಿರಿಯಳ್ಗೆ ಧನದಂ ಕಿಱಿಯಳ್ಗೆ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣ ವಿಭೀಷಣ ಶೂರ್ಪನಖೆಯರುದ್ಭವಿಸಿದರ್. ಇಂತು ಬ್ರಹ್ಮ

ನಿಸಿ ಬಳಗಮಿೞಿದತ್ತೆನುತೆ ಮೇಲಿಂ ಮೇಲುಸಿರ್ದಂ.

ಬಾಲೆ! ಕೊಡನ ಕುವರನಿಂತು ಪೇೞ್ವುದುಂ ರಾಮಂಗೆ ದುಗುಡಮಿರ್ಮಡಿಯಾದುದು; ಮೊಗಂ ಕಳೆಗೆಟ್ಟುದು; ಮೆಯ್ ಕಾವುಗೊಂಡುದು; ಕಿವಿಗೆ ಕಿವುಡುಂ ಕಣ್ಗೆ ಕುರಡುಮೆರಡುಂ ಹರಡಿಕೊಂಡುದು. ಈ ತೆಱನೊಳ್ ಮೂರ್ಛೆಗೆ ಸಂದ ರಾಮನೆಂತಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ಸೋದರರ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರದತ್ತಣಿಂ ತೆಪ್ಪತ್ತನಾಗೆ, ಮುನಿಪಂ ನಿರ್ವಿಣ್ಣನಾಗಿ ನೋೞ್ಪುದುಂ, ಬೆಮರ್ತ ಮೆಯ್ಯಿಂ ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ರಾಘವಂ ಮುನಿಗೆಂದಂ :—

ಆಃ! ನಿಕ್ಕುವಂ. ಪೊಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಮುಂ ಪಣ್ಣಿದೆನ್ನೈಸೆ! ಲೋಕದೊಳೆನ್ನಂ ಕೂೞಿನೆನರೆ? ಱುಕ್ಕಟಮಾದುದೀಬೞಿಯೇೞ್ಗೆ. ಪೆಣ್ಣವದಿಂ ಪಾತಕದಿನಿತೊಂದು ತಿಣ್ಣಮುಂ ಪೊಱುವಡೆಂದೇಂ ಬಿದಿಮಾಡಿದನೇ! ಅಕ್ಕಟಾ! ಬ್ರಹ್ಮದ್ರೋಹಿಯಾದೆನಲಾ! ಪೋ! ಪಾೞ್ಗಿಯ್ಮೆಯುೞಲಿಂ ತುಟು. ಇಂದೀಗಳ್ ಪೞಿಗೆ ಕಾರಣಂ, ಪೊಂದಿದಾಗಳ್ ನರಕಕಾರಣಂ. ಏವೆಂ! ಮುಂತೇಂ ಬಟ್ಟೆ! ಆವ ಜನ್ಮಮಾವ ಹೋಮಮಾವ ಜಪಮಾವ ತಪಮಾದೋಷರಾಶಿಯನೇೞಿಲಾಟಿಪೆನಗೆ ಕೆಯ್ಯೇಗುಂ ಮುನಿಪೇೞಾ!

ಇಂತು ಮರ್ತ್ಯರಂತಿರುಮ್ಮಳದಿನುಬ್ಬಸಂಬಡುವ ರಾಜಪರಮೇಶ್ವರಂಗೆ ಬೆಳ್ನಗೆಯೊಳ್ ಬಿಂಜದೋಜನೋಜೆಯಿಂ—ಲೇಸು ಲೇಸೆಲೆ ಸೀತಾರಮಣ! ಈ ಕವಡುನಟನೆಯನಾರ್ಗೆ ತೋಱಪಯ್! ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಂ ಗಡ! ದೋಷಂ ಗಡ! ಮೊದಲೊಳೊರ್ಮಡಿಯರ್ಮಡಿದನೀಗಳ್ ಮರ್ಮಡಿಗೆಯ್ದುಂತಿರಾಡುವಯ್! ಇಂತಿದಂ ಕಾಣುತೆ ನೋಯಲ್ ಆಮುಂ ಭ್ರಾಂತರಲ್ತು. ಏಂ ಕೇಳ್ದಱಿಯೆವೆ ದಾನವರುಪಟಳಕೆ ಬಣ್ಣಂಗುಂದಿ ಬಾರ್ತೆಗೆಟ್ಟು ದೂಱಿದ ಬರ್ದಿಲರ್ಗೆ ನಾರಾಯಣಂ—ಸೈರಿಪುದು, ಸೈರಿಪುದು, ಪಂತಿದೇರಂಗೆ ರಾಮವೆಸರಿಂ ಪುಟ್ಟುವನ್ನಮೆಂದು ಸಯ್ತಿಟ್ಟು ಮರಲ್ಚಿದ ತೆಱನಂ? ಆ ಆದಿನಾರಾಯಣನಿಂತು ಮೆಯ್ವೆತ್ತು ಪುಟ್ಟಿ, ನೆವದಿಂ ಜಾನಕಿಯುಂ ಪೋಗೊಳಿಸಿ, ದಾನವರೊಳ್ ಪಗೆಗಟ್ಟಿ, ಕೋತಿವಡೆಯುಂ ನೆರಪಿ, ಕಡಲಂ ಕಟ್ಟಿ, ಕಾದಿ ಬಂಡಣದೊಳಸಿಬರಂ ಸೈಮಿನಿಗಟ್ಟಿದುದಂ ಜನಮೆ ಎಂಗುಂ. ದೆಸೆಮುಟ್ಟೆ ಪರ್ಬಿದುದು ಜಸಂ.

ಇಂತಿರೆ ಏನುಮಂ ಮಱುನುಡಿಯಲಾರ್ತನಿಲ್ಲಂ, ಎನುತೆ ಪಡಿನುಡಿದಂ.

ಅದರ್ಕೆ ಶ್ರೀರಾಘವಂ—ಮಾಂ ಜದುಸಿರ್ವೊಡಿದು ಬಲ್ಲರ್ಗೆ ನುಡಿ. ಎಗ್ಗರೆನರೆ ಲೋಗರಾಡರೆ ಮಡದಿಗೆಂದು ಬ್ರಹ್ಮಘಾತಂಗೆಯ್ದನೆಂದು ? ಇಂತಿದಂ ಬಗೆಯಲ್ವೇಡಾ !— ಎಂಬುದುಂ;

ಮುನಿಪಂ—ಎಗ್ಗರೆಂಗೆ ! ಲೋಗರಾಡುಗೆ ! ಬಱಿದೂಱಂ ತಡೆಯಲಾವಂ ಸಾಲ್ವಂ ! ಹರಂಗಮಂತಿರೆ ಪೞಿಗುಂ. ಪೋಕೆ ! ಅಂತವಱೊಳಂ ಪಾತಕಂ ಜ್ಞಾತಮಜ್ಞಾತಮೆಂದಿರ್ವಗೆಯಕ್ಕುಂ. ಜ್ಞಾತಮಾದೊಡೆ ದೋಷಂ; ಅಜ್ಞಾತಮಾದೊಡೆ ಕಿಱಿದಱಿನೇನಾನುಮೊಂದು ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತಂ, ಎನೆ.

ಮತ್ತಂ ರಘುಪುಂಗವಂ—ಇಂತಿದು ತಗದು. ಕಿಚ್ಚನಱಿತೊಡಮಱಿಯದೊಡಂ ಕಿಟ್ಟಿ ಸುಡದೆ ! ಇದಱಿನೆನ್ನಿನಱಿಯದಾದೞಿಗೆಯ್ಮೆಗಂತೊಂದು ಪರಿಹಾರಮಂ ತೋಱಿತೆನ್ನನುಮಂ ಲೋಗರುಮನುದ್ಧರಿಸಲ್ವೇೞ್ಕುಮೆಂದು ಕಾಲ್ಗೆಱಗಿದಂ.

ಇಂತೆಱಗಿದ ರಘುಪುಂಗವನಂ ಮುನಿಪುಂಗವಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿನೆತ್ತಿ ತೞ್ಕಯ್ಸಿ—ಇನಿತೊಂದುಬ್ಬೆಗಮೇಕೆ ಗೊಂಡಿರೆ ತೊಡಂಕೇಂ ? ಬೆದಕಲುಂಟೆ ! ಕೆಯ್ಕೊಳ್ವುದಶ್ವಮೇಧಮಂ. ನಿನ್ನಯ ಪಿರಿಯರಿಂತು ಬೇಳ್ದು ಬೆಳ್ಳಸದಿಂ ದೆಸೆವೆಂಡಿರ್ಗೆ ಪಸದನಂಗೆಯ್ದಂ ಬರ್ದಿಲವೆಣ್ಗಳಂ ತೊಱ್ತುಗೊಂಡರ್. ಇಂತೀಸಪ್ತತಂತುವಿಂ ಪಂಚಪಾತಕಂಗಳುಮೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ಪಡಲಿಡುಗುಂ ; ಕ್ಷಾಮಡಾಮರಂಗಳುಂ ಬೇರುಡಿದು ಪಾೞ್ಪೋಕುಂ ಪೊೞಲೊಳ್ ; ನಿನ್ನ ಬಗೆಯ ಸಂದೆಗಮುಂ ಪೆಡಂಮೆಟ್ಟುಗುಂ ; ಲೋಗರ್ಗೆ ಕಲ್ಯಾಣಮುಮೊಡರ್ಗುಂ ; ಅದಱಿನಿದೆ ನಿನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥಮುಂ ನೆರೆಯಿಕುಮೆಂದು ಬೋಧಿಸಿದಂ.

ಆಗಳ್ ರಾಘವಂ—ಅಕ್ಕುಮಾನುಂ ತಗೆಬಗೆಯೊಳೊಪ್ಪುವೆಂ. ಆದೊಡಂ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ಪೇೞ್ದ ಕುದುರೆಯ ಲಕ್ಕಣಮಾವುದೊ ? ವಿಧಿಯೆಂತುಟೊ ? ಮೇಳೆಮ್ಮಂದಿಗರ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯಮೊ ? ಇವಱೊಳ್ಮನಮೆಣಿಕೆಗೊಳ್ವುದು, ಎಂಬುದುಂ ;

ಮುನಿ ತಾಂ—ನಿಮಗಲ್ಲ ಮೇಣಾರ್ಗೆ ಸಾಧ್ಯಂ ? ನೆರೆರಾಯರ ನೆರಂ, ಪಡಿಬಲದ ಬಲಂ, ಗುರುಪಿರಿಯರೊಲ್ಮೆ, ಐಸಿರಿಯ ಪೆರ್ಮೆ,

ಬಂಧುಗಳ ನಲ್ಮೆ ಪೆಱರ್ಗಾರ್ಗೊಳವು? ಇವಱೊಳ್ ಸಂಕೆವೇಡಂ. ಕುದುರೆಯೊಳೇಂ? ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಬೆಳ್ಪು, ಮೊಗದೊಳ್ ಕೆಂಕಂ, ಕೊಡಂಕೆಯೊಳ್ ಕಪ್ಪು, ಬಾಲದೊಳ್ ಪೊಂಬಣ್ಣಮೊಪ್ಪಿರೆ ಮೆಯ್ಗಣ್ಣಿನ ಕುದುರೆಯೊಂದಂ ಪೋಲ್ವುದೈಸೆ. ನಿನಗೇಂ ದೊಡ್ಡಿತಯ್! ವಿಧಿಯಿಂ ತುಟು. ಬೇಸಗೆಯ ಹುಣ್ಣಮೆಯೊಳಂತಪ್ಪ ಹಯಮನರ್ಚಿಸಿ ಹಣೆಯೊಳ್ ಬೞುವಿರುದಂ ತನ್ನಗ್ಗಳಿಕೆಯುಂ ಬರೆದೋಲೆಯುಂ ಬಿಗಿದು ನಾಡೊಳೊರ್ಕಾಲಂ ಯಥೇಷ್ಟಂ ತೊಱಲಲ್ಕೆ ಬಿಡುವುದು; ಎಂತೆಂತು ಕುದುರೆಯ ಬಟ್ಟೆಯಂತಂತು ಬೆಂಬತ್ತುವುದು ಕಾಪಿನ ಭಟರ್; ಬಲ್ಪುಳ್ಳರ್ ಕಟ್ಟಿದೊಡೆ ಮೊನೆಯೊಳ್ ಮಾರ್ಕೊಳ್ವುದುಂ, ಸೋಲ್ತು ಕಪ್ಪಮನಿತ್ತೊಡೆ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ವುದುಂ, ಕಾವಲರ್ಗೆ ನೆಱಗುಂ; ಎನ್ನೆವರಮಶ್ವಮಿಳೆಯೊಳ್ ಸಂಚರಿಕುಮನ್ನೆವರಂ ಯಜಮಾನಂ ಮೃಗಶೃಂಗಧರಂ ನವನೀತವಿಲಿಪ್ತ ಸುಗಾತ್ರಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವ್ರತಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ದು, ನಮೆವ ದೀನಾಂಧಬಧಿರರಂ ದಾನಧರ್ಮಂಗಳಿಂ ಪಾಲಿಸುತುಂ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಭೋಜನದಿಂ ಸಂತುಷ್ಟಿಗೊಳಿಸುತುಂ, ಕಾಣಲ್ಕೆಂದು ಬರ್ಪ ಪುರದ ಮನ್ನೆಯರಂ ಮನ್ನಿಸುತುಂ, ಐದೆಯರನೆಯ್ದೆ ಪೂಜಿಸುತುಂ, ಕಾಲಮಂ ಸಮೆಯಲಕ್ಕುಂ; ಕಡೆಯೊಳ್ ಯಥಾವಿಧಿ ಯಜ್ಞಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯುಂ ಗೆಯ್ದು ಬತಮನುೞುವುದೈಸೆ. ಇಂತೀಜನ್ನಮುಂ ಬೇಳ್ದು ಲೋಕಮುಂ ಕಾಯಯ್; ಮೇಣ್ ನಿನಗಕ್ಕೆಮ ಸರ್ವಂ ಮಂಗಳಂ!

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀ ರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಯಜ್ಞೋಪದೇಶಂ ಎಂಬ ತೃತೀಯಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

ಚತುರ್ಥಾಶ್ವಾಸಂ

— ಗರ್ಭಧಾರಣಂ —

ಪೆಣ್ಮಣಿ ಕೇಳ! ಈವುಪದೇಶಂ ರಾಮಂಗಮೊಡಂಬಟ್ಟುದು; ವಸಿಷ್ಠಂಗಂ ಸರಿವಟ್ಟುದು; ಸೋದರರ್ಗಂ ಮನಂಗೊಂಡುದು. ಒಡನೆಯೆ ಸರಯೂತೀರದೊಳ್ ಮುನಿ ತೋಱಿದೆಡೆಯನಾಯ್ದು ಪುರೋ

ಧೋನುಮತದಿಂ ನಾಲ್ಕಾವುದದಳತೆಯೊಳ್ ಯಾಗಶಾಲೆಯುಂ ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕುಂಬೆಯುಂ ಬಲಿದು, ಹಂದರವೆತ್ತಿ, ಕೊಟ್ಟಾರವುಂ ಸಮೆದು, ವೇದಿಯುಂ ಸಮಕಟ್ಟಿ, ತಕ್ಕೆಡೆಯೊಳ್ ಕೊಂಡಮುಂ ಪಣ್ಣಿ ಯಜ್ಞೀಯಂಗಳಂ ನೆರೆಯಿಸುತಿರ್ದರ್.

ಆಗಡೆ ವಶಿಷ್ಠಶಿಷ್ಯರ್ ಪೋಗಿ ಮುನಿಸಂದೋಹಮುಂ ಕರೆವುದುಂ; ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರದರ್ಶನಲಾಲಸರ್ ನಾರದ ಪರ್ವತ ಕಪಿಲ ಯಾಜ್ಞ್ಯವಲ್ಕ್ಯ ಸಂವರ್ತಾದಿಋಷಿಗಳ್ ನಿಜಾಶ್ರಮಂಗಳಿಂ ತಳರ್ದು ತಳ್ವದೆ ಕೋಸಲೆಗೆ ನಡೆತಂದು ರಾಯಂಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರ್.

ಇಂತು ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದ ಮುನಿವರ್ಗಮನರ್ಘ್ಯಪಾದ್ಯಾಸನಾದ್ಯುಪಚಾರಂಗಳಿಂ ಮನ್ನಿಸಿ ತಪೋವೃದ್ಧಿಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಗೋಪ್ರದಾನಾದಿದಾನಂಗಳಿಂ ಸತ್ಕರಿಸಿದಂ. ಮತ್ತಂ ಹರ್ಷಚಿತ್ತರಾದಾತವಸಿಗಳುಂ ವರ್ಣಾಶ್ರಮಧರ್ಮಂಗಳಂ ರಾಘವಂಗೆ ನಿರವಿಸುತುಮಿರ್ದರ್. ಆ ಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್—

ಮಾಮರನೆಳದಳಿರ ರಸಮುಂ ಪಿರಿದು ಕಳಕಂಠನ ಕಂಠನಾಳಕ್ಕೆಱಿದುಬ್ಬಸಮುಂ ಕಳೆದು ಕಲನಾದಮುಂ ಪೆರ್ಚಿಸಿಯುಂ, ಅರನೇಱಲದೋರೆವಣ್ಣಂ ತೇದು ನಕ್ಕಿಸುತರಗಿಳಿಯ ನಾಲಗೆಯುಂ ತೆಳ್ಪನಾಗಿಸಿ ತೊದಳ್ನುಡಿಯುಂ ತಿರ್ದಿಯುಂ, ಪುಷ್ಪಧೂಳಿಯುಂ ಲೆಪ್ಪಂಬಱದದಿಮರ್ಚಿತ್ತಿಯು ಸುರಯಿಯು ಪೊಸಬಂಡನೊಡಲ್ಗಿತ್ತು ಮಱಿದುಂಬಿಗಳ್ಗೆ ಸಂಪಗೆಯತ್ತಣಿನೊದವಿದ ಶಿರೋಭ್ರಮಣಮನೞಿಯಿಸಿಯುಂ, ಬಸಂತಂ ಬೆಜ್ಜನೆನೆ ಮೆಯ್ದೋಱಲೊಡಂ; ಅಂದು ಕೋಡುಕೋಡಿಂದೋಡಿ ಮಲಯಮುಂ ಮಱಿಗೊಂಡ ಪವನನೀಗಳತ್ತಣಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆಡೆಯೆಡೆಯ ಬನಬನಮುಂ ಪುಗುತಂದು ಹೊಂಚಿ ಮುಂಚಿ ಕೆಳೆಯಂಗೆ ನೆರವಾದನೆನೆ ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲಂ ಮುಂದಂ ಮುಂದಂ ವಹಿಸುತ್ತಿರ್ಕುಂ; ಫಲವೃಕ್ಷಂಗಳೆಲ್ಲಂ ಕಾಯ್ಮುಸುಗಾರ್ಯ್ ಪಣ್ ದೋರೆವಣ್ ತನಿವಣ್ಗಳಿಂ ದೆಸೆಯೆಯುಂ, ಗಿಡುಗಳೆಲ್ಲಂ ತಳಿರ್ಚಿಂದಳಿರೆಳದಳಿರೆಲೆ ಬೆಳ್ಳೆಲೆ ಪಸುರೆಲೆ ಪಣ್ಣೆಲೆಗಳಿಂ ರಂಜಿಸೆಯುಂ, ಪೂವಳ್ಳಿಗಳ್ ನನೆ ಕೊನೆ ಮುಗುಳರೆಮುಗುಳ್ ಬಿರಿಮುಗುಳುಳ್ಳಲರ್ದ ಪೊಸಮಲರ್ಗಳಿಂದೆ ಸೊಗಯಿಸೆಯುಂ, ಮನೋಹರಮಾಯ್ತು ಪೊಸಸುಗ್ಗಿ; ಬಿರಯಿಗಳೆರ್ದೆವಡಿ ಬಿಜ್ಜನೆ ಬಿರಿಯೆ,

ಘಿಟವಿತಾನಕ್ಕೆ ಪೊಸಬೇಟದ ಸೊಂಪು ನೆರೆಯೆ, ಕುಲಟಾಂಗನೆಯರ್ಗೆ ಜವ್ವನದೇೞ್ಗೆ ಮೆಱೆಯೆ, ಕಾವನೆತ್ತಂ ಮೆಯ್ವೋಱದೆ ಸಂಚರಿಸಲ್ತೊಡಂಗಿದಂ ; ರಾಘವನ ಪ್ರತಾಪದಂತಿರೆ ನೇಸಱ ಕಾಯ್ಪುಂ ಪೆರ್ಚಿದುದು ; ಪುರಲಕ್ಷ್ಮಿಯೊಡನೆ ವನಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಕೆಳೆತನಂ ಪಿರಿದಾಯ್ತು.

ಇಂತು ಬಸಂತಂಗೆ ನಡುಜವ್ವನಂ ಬರೆವರೆ ಕಾಣುತೆ ವಸಿಷ್ಠಂ ರಾಘವಂಗೆ—ಇದೀಗಳ್ ಸಮಯಂ ಯಜ್ಞೀಯಾಶ್ವಮಂ ಪೂಜಿಸಲ್ಕೆ, ದಿಗ್ದೇಶಂಗಳಿಂ ಕಪ್ಪಕಾಣ್ಕೆಗಳಂ ತರಲ್ಕೆ, ನೆರೆದ ವಿಪ್ರಸಂದೋಹಮಂ ದಾನಂಗಳಿಂ ಸಮ್ಮಾನಿಸಲ್ಕೆ. ಅಂತಱಿಂ ನೀಂ ಪೊನ್ನಸೀತೆವೆರಸು ವ್ರತಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ವುದೆಂದೆಚ್ಚಱಿಸಿದಂ.

ಮನೋರಮೆ—ರಮಣ ! ಇಂತಿದೇಂ ಪೊನ್ನ ಸೀತೆಯೆಂಬಯ್ ? ರನ್ನ ಸೀತೆಯೆತ್ತವೋದಳ್ ? ಜನಕಂ ಜನಕಂ ಕರೆದುಯ್ದಿರ್ದನೇಂ ? ಅಂತಿರೆಯುಂ ಮಗುೞ್ದುಂ ಕರೆಯಿಸಿ ಕೊಳ್ವುದಲ್ತೆ ನೋಂಪಿಗೆ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಓ ! ಮಱತೆನೀಯಿರವಂ ಪೇೞಲ್ಕೆ. ಸಂದೆಯಂ ಸಾಜಂ. ಕೇಳ ! ರಾಘವಂ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಾದ್ಯರಂ ಮಱುವುಟ್ಟಂ ಬರ್ಪುದೆಂದಟ್ಟಿ ದೇವರ್ಕಳ ಬಂದಿಯಂ ಬಿಡಿಸಿ ಲಂಕಾಧಿಪತ್ಯಮಂ ಶರಣಂಗೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾಂ ಸೀತಾಸಮೇತಂ ಅಯೋಧ್ಯೆಯೊಳರಸುಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದನೆಂಬುದನಾಗಳೆ ಕೇಳ್ದಿರ್ಪೆಯಲ್ತೆ ! ಇಂತು ಸಾಸಿರಗಾಲಂ ಕೞಿದೊಡಮಿವರೊಳ್ ಸಂತಾನಂ ಪುಟ್ಟಿತಿಲ್ಲಂ. ಎನಿತ್ತೆಸಿರಿಯಿರ್ದೊಡಂ ಮಕ್ಕಳಿಲ್ಲದನ ಬಾೞ್ಕೆಯುದೊಂದು ಬಾೞ್ಕೆಯೆ ! ನಿಡುಮುರನಂತಿರ್ದೊಡದೊಂದಿರವೆ ! ನೀರೊಳಿರ್ದುಂ ಮೀಂಗಳ್ ಕಾಡೊಳಿರ್ದುಂ ಮಿಗಂಗಳ್ ಬಾನೊಳಿರ್ದುಂ ಖಗಂಗಳ್ ಮಱಿಗಳನಾರಯ್ಯುತುಂ ಸೊಗಂ ಬಾೞ್ವವೆನೆ, ನಾಡೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ ಮಾನವನೆನಿಸಿಯುಂ ಮಕ್ಕಳಂ ಪೆಱದವಂ ಪಾಪಿಯಲ್ತೆ ! ಪೆಱಂಗಿರ್ಕುಮೆ ಪೇೞ್ವುಡಿನಿತೊಂದುಮ್ಮಳಂ ? ಪುತ್ರಹೀನರ್ಗೆ ಬದ್ಧಮಿರ್ಕುಂ. ಇವರೊಳಂ ಪುರುಷರತ್ನಣಿಂ ಸ್ತ್ರೀಯರ್ಗಧಿಕಮೀದುಗುಡಂ. ದಿನದೊೞಿಗಂಗಳಂತದಂ ಮಱಗೆಯ್ವೆಡೆಯೊಳ್ ನೆರೆವೆಂಡಿರ ಸುಖಗೋಷ್ಠಿಗಳ್ ನಾರಿಯರೊಳ್ ಮೊದಲಿಕ್ಕುಗುಂ.

ಸೀತೆಯೊರ್ಮೆ ಕನ್ನೆವಾಡದ ನೆಲೆವನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಯೊಳ್ ತೂಗುಂಮಂಚಮನೇಱಿ ಚಲ್ಲದಿಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ತಾನುಂ ನಲ್ಗೆಳದಿ ಚಂದ್ರ

ಮತಿಯುಂ ಸಲ್ಲಾಪಂಗೊಳುತಿರೆಯುರೆ; ಕಟ್ಟೆದಿರೊಳೊಂದು ಚಟಕೆ ನೀಡದೊಳಿರ್ದುಂ ಕಿಱುಮಱಿಯುಂ ಕುಟುಂಕಿತ್ತೆಱಂಕೆಯೊಳ್ ಪುದುಗಿಸಿಯುಂ, ಕೊಕ್ಕಿಂ ಮೆಲ್ಲುಡುಪ್ಪುಱನೊಸೆದು ನೆಸೆದುಂ ಲಲ್ಲೆಗೆಯ್ವುದಂ ನಟ್ಟಾಲಿಯೊಳಭೀಕ್ಷಿಸಿ ಮಕ್ಕಳ ಒಯಕೆಯಿಂ ಜಾನಕಿ ಸಖಿಗಿಂತೆಂದಳ್ :—ಮಿತ್ರೆ ನೋಡೆ! ನೋಡೆ! ನೀಡುಂ ನೀಡದ ಪಕ್ಕಿಯುಮೆನ್ನಂ ಬಂಜೆಯೆನುತೇಡಿಸಂತಿರೆನ್ನಿದಿರೊಳ್ ಪಿಳ್ಳೆಯಂ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ಗುಂ. ಇಂತಿರ್ಪೆನಿನ್ನೊಲ್ಲನೀಯೆಡೆಯಂ. ಎತ್ತಾನುಂ ಪೆಱತೊಂದೆಡೆಗೆ ಪೋಪಂ. ಅಲಸುವೆನೀನೋಟಕ್ಕೆ. ಓ! ಈ ಪಕ್ಕಿಯನೊಂದನೆ ಪಗೆವೆನೇತರ್ಕೆಯೋ ನಿರ್ನೆರಂ! ಎನ್ನನ್ನರ್ಗೆ ಲೋಕಮೆ ಪಗೆ! ಪಲನಾತಿನೇನಕ್ಕುಂ? ನಿಕ್ಕುವಂ ಮಕ್ಕಳಂ ಪಡೆದೋವಲ್ಕಾಂ ನೋಂತೆನಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ. ಎಳವರೆಯದೊಳ್ ನಲ್ಲೂಸಂ ಪೆತ್ತು ಬಾಲ ಕೇಳಿಯಂ ಕಣ್ಣಿಣಿಯೆ ಕಂಡು ಸಂಸಾರದ ಸಾರಮಿದೆನುತೆ ಸಂತಸಂಬಡುವ ಪೆಣ್ಗಳೆ ಧನ್ಯೆಯರಲ್ತೆ! ''ಬಂದಳಿವಳಿವಳ್! ಬಂಜೆ! ಕಂದನಂ ಪಿಡಿಯಲ್ವೀಯದಿರ್! ಬಡವಕ್ಕುಂ; ಕಿಟ್ಟವಿಡದಿರ್! ಕಂದಿ ಬಸವಳಿಗುಂ; ನೋಡವಿಡದಿರ್! ಕಣ್ ಕೊಂಕುಗುಂ; ನುಡಿಯಿಸಲಿಡೆಗುಡದಿರ್! ನುಡಿಯೊಗ್ಗುಗುಂ.'' ಎಂಬ ನಾಡ ಪೆಣ್ಗಳ ಬಿಱುನುಡಿಗೆ ತಡೆದುಂ ಬಾಳ್ವ ವಂಧ್ಯೆಯರೆ ಜೀವನ್ಮೃತೆಯರ್ ವಲಂ. ಸಖೀ! ಮಾಂಜದುಸಿರ್; ಕುಲಮಂ ವರ್ಧಿಪ ಕಂದನಂ ಪಡೆದು ತೊರೆದ ಮೊಲೆಯೂಡಿ ತೊಟ್ಟಿಲೊಳಿಟ್ಟು ಪಾಡಿ ತೂಗಿ ಕೂಸು ನಿದ್ದವೋಪುದುಂ ತಾನುಮರೆಗಟಿಗೆ ಕೆಲದೊಳ್ ಮಂಡಿಸಿ ಬಾಲಲೀಲೆಯಂ ನೆನೆನೆನೆದು ಮತ್ತಂ ಕುವರನೆಚ್ಚತ್ತನಾಗೆ ಪಿಡಿದೆತ್ತಿ ಮುಂಡಾಡಿಯುಂ ಮುದ್ದಿಸಿಯುಂ ತೊದಳ್ನುಡಿಯೊಳ್ ನುಡಿಸಿಯುಂ ಕಿಱುನಗೆಯೊಳ್ ನಗಿಸಿಯುಂ ಪೊಸಬಿನದದಿನಾಡಿಸಿಯುಂ ಮನದ ಬೇಸಱಂ ಕಳೆವೊಂದು ಸೈಪೆನ್ನೊಳೆಂದಿಂಗಾದಪುದೋ! ಅಂತು ಮಲ್ಲದೆಯುಂ :—ಅಬ್ಬೆ! ಪಿಡಿನಡೆದಪೆನೆನುತುಮೆರಟ್ಟೊಱಡಿಯಿಡುತೆ ಪೊಂಗಿ ತಾಯ ನಿಡುದೋಳಂ ತಾಂಗಿ ಮೆಲ್ಲನೊತ್ತಿನೊಳಂಕಮನೇಱಿ ನುಣ್ಗಲ್ಲಮಂ ಪಿಡಿದಲುಗಿಸಿ ಈಗಳ್ ನಡೆಗಲ್ತೆನೆನುತೆ ಕೇಳಿಪ ಕಂದನೆಂದಿಂಗೆ ಪುಟ್ಟುವನೋ! ಆಡುತಾಡುತೆ ನೆವಮಿಲ್ಲದೆ ನಗುತೆ ಪರಿದು ತಾಯ್ತಂದೆವಿರ್ ಮುಂತಿರೆ ಬೆನ್ನನೆ ನಾರ್ದಯ್ಯನ ಕಣ್ಗಳಂ ಕಿಱುಗೆಯ್ಗಳಿಂ ಮುಚ್ಚುತಾನಾರೆಂದು ಕೇಳ್ವ,

ಮಾತೆಯ ಮೇಲುದದ ಸೆಱಂಗಿನೊಳ್ ತಲೆಯುಂ ಬಯ್ದು ಆಂ ಗುಮ್ಮಂ ಬಂಗುವೆನಲ್ಲದೊಡೆ ತಸಿವಣ್ಣಿಸೀಯೆಮೆನಗೆನುತುಂ ಕಾಡುವ, ಪೆಱ ಕೊರ್ವ್ ತಂದೆಯ ಪಿಂದೆಸೆಯೊಳಡಂಗಿ ತಾನೆಲ್ಲಿರ್ಪೆನೆನುತಬ್ಬೆಯುಂ ಕೇಳ್ವ, ಮತ್ತಮುದೊರ್ವ್ ಕೈಪಿಡಿಯುಂ ಲೀಲೆಯಿಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಮಾರ್ಪೊಳೆವ ಮುದ್ದುಮೊಗಮುಂ ಪಡಿಗೂಸುಗೆತ್ತು ತನಗೆ ತಂದೀವುದೆಂದು ಚಲದಿಂ ಬಱುಗುವ, ಮಗುೞ್ದೊರ್ವ್ ತಾಯ್ ಪೊಯ್ದಳೆಂದು ತಾತಂಗೆ ತೋಱುಪ, ತಾತನಬ್ಬರಿಸೆ ತಾಯೊಳ್ ದೂಱುವ, ನಿರ್ನೆರಂ ಜಱುಚುವ ಜಱುಚಾಡಿ ಬೞಿಲ್ವ, ಬೞಿಲ್ದು ಮಱುಗುವ, ಮಱುಗಿ ಪರಿತಂದು ಬ್ಬೆಯ ಕಾಲಂ ಬಿಗಿವಿಡಿವ, ಬಿಗಿವಿಡಿದು ಬೆಣ್ಣೆಯನೀವುದೆಂದು ಮುಂ ಕೆಱಗಂ ಸೆಳೆವ, ಇಂತು ತನುಮನಮನಪ್ಪುಕೆಯ್ವ ದಿವ್ಯಸುಂದರವಿಗ್ರಹಂ ಕುಮಾರನೆನಗಪ್ಪನೆಂದಿಂಗೋ ಸಖೀ!

ಮುದ್ದಣಂ—ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೀ! ಇಂತು ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳ್ ಪುಟ್ಟೆತಿ ೇಂದೊಂದು ಪಂಬಲ್ ಪಿರಿದಾಗೆ, ಗೞಿಗೆಗೞಿಗೆಗೆ ಬಾಡಿ ಬೆಂಡಾಗಿ, ುತ್ತಂ ಕಂಡರಿಸಿದ ಬೆಳ್ಮರನೊಂದು ಪಾಪೆಗೆನಗೇಕೆಸಿಂಗರಮೆನಗೇತರ್ಕೆ ನೋಜನಮೆನುತಿಮಂ ಬೇಸಱಿನುೞಿದು ಆರೊಳಮೇನುಮನಾಡದೆ ಕೋಡದೆ ಸಜ್ಜೆವನೆಗಾಗಿ ಪೋಪುದುಂ; ಚಂದ್ರಮತಿಯುಂ ನಲ್ವಾತಿನುಪ ಕರಿಸುತು ಮಾರಯ್ಯುತುಂ ಬೞಿವೋದಳ್.

ದೇವಿಯರಿನಿತೊಂದಿರವನೀಕ್ಷಿಸಿ ತೊಟ್ಟನೆ ದೂತಿಯೊರ್ವಳ್ ಳೆದರ್ದು ತಲಿಮುೞಂಗೊಂಡೋಲಗಂ ಪರೆಯೆ, ಸಚಿವಂಬೆರಸು ಮಂತ ಂಗೊಳ್ವ ರಾಯನೆಡೆಗೆಯ್ತಂದು—ಜೀಯ! ಏನೆಂದಱಿಯೆನಕ್ಕನಿಂದು ಟ್ಟುಬ್ಬೆಗದೊಳಿರ್ಕುಂ; ಎನ್ನೊಳೆಂದಳಿಲ್ಲ. ನೆಟ್ಟನೆ ಸಜ್ಜೆವನೆಗೆ ಪೋ ಪುದುಂ, ಚಂದ್ರಮತಿ ತಾನುಂ ಬಳ್ವುಗುಡದಿಂ ಬೆಂಗೊಂಡೆಯ್ದಿದಳ್. ೀವರೆ ದೇವಿಯರಿರವನಱಿಯಲಕ್ಕುಮೆಂದು ಬಿನ್ನವಿಸೆ.

ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮುಂ ದಿಮ್ಮನೆಟ್ದು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯಿಂ ಕಣ್ಗೆಟ್ಟು ಕಿಂತಾಪರವಶತೆಯಿಂ ನಡೆಗಂಬಂ ಬರ್ಪುದೆನೆ ಬಂದು ಪೆಂಡವಾಸಮುಂ ಪುಗುತಂದು ರಾಣಿಯುಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ಇದಿರೇಳ್ವಿಳಂ ಮಾಣಿಸಿ ತಾನು ುರ್ಥಾಸನಂಗೊಂಡಿಂತು ಬೆಸಗೊಂಡಂ:—

ದೇವೀ! ಕಡಲ ಶುಕ್ತಿಯಿಂ ಜಗುೞ್ದ ನುಣ್ಮುತ್ತುಗಳನುಂಡ

ಮೀಂಗಳೀಗಳುಗುಱ್ಬುವಿಂತೆನೆ ನಿನ್ನೀಕಡೆಗಣ್ಗಳೊಳಿರ್ಕಡೆಯೊಳಂ ಪರಂಪರೆಯಿಂ ಪನಿಪನಿತು ಸುರಿವಶ್ರುಧಾರೆಯಿದೇಂ ಪೇಟ! ಅಂತು ಸುರಿದುಂ ಅಂಜನವಿಮಿಶ್ರಿತಾಶ್ರುಧಾರೆಯಿದು ತೆಳ್ಗದಂಪಿನೊಳ್ ರನ್ನಗನ್ನಡಿಗೆ ಜೀವರೇಖೆಯೆನೆ ಬರೆದ ನೀಲರೇಖೆಯ ಪಾಂಗಿನೊಳೊಪ್ಪಿಯು ಮೆನ್ನೆರ್ದೆಗೊಂದು ಕೃಷ್ಣಶಲಾಕೆಯೆಂಬೊಲ್ ಪರಿಣಮಿಕುಮಿಂತೇಂ ಕಾಂತೆ! ಇಂದುಮುಖೀ! ಇಂದೀಸಿರಿಮೊಗಂ ಪಗಲ್ಗಂಡ ಪೆಱಿಯಂತಿರೆಕಳೆಗುಂದಿದತ್ತೇಕೆ? ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಗಜಕುಂಭಮಂಡಲಕ್ಕೆ ದೊರೆವಡೆರ್ಪ ಸುದೃಢಪೀನಪಯೋಧರಂಗಳ್ಗೀ ತೆಱನ ಕಂಪನಮೇತರ್ಕಾಯ್ತು? ನಿನ್ನೀ ಪೆಱನೊಸಲೊಳಿಟ್ಟ ಮೃಗಮದತಿಲಕಮುಡೆಗಿಡುವಿನಂ ಮೃಗಲಾಂಛನ ಮೆನಲ್ಕೆಸೆದುಮೆನ್ನ ಮನಕ್ಕೊಂದು ಲಾಂಛನಮಾಗಿಪುದಿದೇತಱ ಪರಿ ರಮಣಿ? ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ನಿನ್ನೀಕಪೋಲದೊಳ್ ಬರೆದ ಮಕರಿಕಾಚಿತ್ರಪತ್ರಮಿದು ಬಗೆಗೆಟ್ಟೆರ್ಪಿನಮೆನಗಂ ಬಗೆಗಿಡುವುದಿನಿತೊಂದುಮ್ಮಳಮೇಂ! ನಿನ್ನೀಪದಕಮುಳಮೆಂದಿನಂತಿರೆ ಪೊಟ್ಟಡೆಯ ನೇಸಱಿಳವೆಳಗಿನ ಪುಂಡರೀಕದಂತಲತೆಗೆಯ ಸಿಂಗರಮನೊಂದಿರ್ಕು ಮಿಲ್ಲಮಿದೇಂ? ನುಡಿಯ! ಸುಯ್ ಎಲರ್ಗೆ ಕಂಪುದೋಱದಿದೇಕೆ? ಗುಬ್ಬಿಗಂಕಣಮೇಕೆಯೊ ಕೆಲದೊಳೊತ್ತಿರ್ಕುಂ, ಕಟಿಲೊಳೇಂ ಪಗೆ? ಅಂಬರಂ ಮಲಿನಮಿದೇಂ? ಸೀತೆ! ನಿನಗೀತೆಱದ ದುಗುಡಂ ತಲೆದೋಱಿತೆಂತು? ಎನ್ನಿಂ ಪುಟ್ಟಿತ್ತೊ, ನಿನ್ನ ಪರಿಜನರಂತೇಂ ಪೊಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಮಂ ತಗುಳ್ಚಿಲ್ಕಾಡುದೊ? ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಸಲ್ಲದ ಬೇನೆಯುದಾಗಿರೆ ತನ್ನಿಂ ತಾನೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬೇವಸಮಾಯ್ತೇ?† ಅತ್ತೆವಿರೇಂ ಬಯ್ದರೆ? ಎನ್ನೊತ್ತಿನ ಸಹಜಾತರಂತುಟಣಕಿಸೆ ನಿನಗಾದತ್ತೆ ವಿಷಾದಂ? ದೂಸಱ ದೆತ್ತಣಿನಾಯ್ತು ರಸಿ ನಿನಗೆ ಸರಸಿರುಹಾಕ್ಷೀ!

---

† ಕವಿಯು ತನ್ನ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಪದ್ಯಗಂಧಿಯ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥವೆಂಬ ಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಪೂರ್ಣಪದ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಪದ್ಯಭಾಗಗಳನ್ನೂ ಇದು ಹೃದ್ಯವಾದ ಗದ್ಯವಾದುದರಿಂದ, ಗದ್ಯವಾಗಿಯೇ ಅನೇಕಕಡೆ ಬರೆದಿದ್ದಾನೆ. ಅವನ್ನು† ಈ ಗುರಿತಿನಿಂದ ಮೊದಲುಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದೆ. ಮೇಲಿನದು ಕಂದಪದ್ಯ.

ಇಂತು ನಲ್ಲಳ ಕಟಾಕ್ಷದತ್ತಣಿಂ ಬಸಿವ ಕವೋಷ್ಣಬಾಷ್ಪವಾರಿಯಂ ತನ್ನುತ್ತರಿಗೆಯ ಕಿಱುಸೆಱಂಗಿನಿಂ ತೊಡೆದುಂ, ನಿಟಿಲತಟದೊಳುಯ್ಯಾಲಾಡುವ ಮುಂಗುರುಳನುಗುರ್ಗೊನೆಯಿಂ ತಿರ್ದಿಯುಂ, ಕೆಲಕ್ಕೊಂದಿದೆಕ್ಕಸರಮಂ ಸೈತು ನೇವರಿಸಿಯುಂ, ಅರೆವೆಱಗಲ್ಲಮನಲುಗಿಯುಂ ಮೆಲ್ಲುಡಿಯಿನಾರಯ್ವ ಜೀವಿತೇಶನ ನುಡಿಗೆ ಪಡಿನುಡಿಗುಟ್ಟೆಯುಂ, ನುಡಿಯದಿರೆಯುಮಾಱದೆ ಕಾಂತೆ ಕೆಲನ ಕೆಳದಿಯುಂ ಮಾಲಿಪಂದವಳ್—ಜೀಯ! ಮಱವೊಕ್ಕರ್ಗೆ ಸೊಗಮನೀವ ಕಲ್ಪಾಂಘ್ರಿಪನಂತಿರೆ ನೀಂ ಬೞಿಯೊಳಿರೆ ದೇವಿಯರ್ಗೆ ಪೆಱತಾವುದುಂ ಮನಕೆ ನೋವಲ್ತು; ಮಕ್ಕಳಂ ಪೆತ್ತೋವ ಸೈಪುತನ್ನೊಳಿನ್ನು ಮಾಯ್ತಿಲ್ಲಮೆಂಬೊಂದುಬ್ಬೆಗಮೆಂದಾನಱಿವೆಂ. ಪೆಣ್ಗಳ್ಗಿದು ಸಾಜಮೆ, ಎಂದಳ್.

ಮುದ್ದಣಂ — ಬಾಲೆ! ಚಂದ್ರಮತಿಯಿಂತೆಂಬುದುಂ ರಘುಪ್ರವರನುಂ ಮನಮಱುಗಿ ಇನಿಸುಂ ಪೊೞ್ತು ಜಾನಿಸಿ ಬಗೆಯಱಿತು ಮತ್ತಂ ನಿಜಕಾಂತೆಗೆ—ರಮಣೀ! ನಿರ್ನೆರಂ ಮಱುಗಲೇನಕ್ಕುಂ? ಇಂತಿವೆಲ್ಲಂ ವಿಧಿವಶಮಲ್ತೆ! ದೈವಮೊಂದು ಕಣ್ದೆಱೆಯೆ ಗುರುಜನಮನುಗ್ರಹಿಸೆ ಪಿರಿಯರ್ ಪರಸೆ ದೊಡ್ಡಿತೇಂ? ಇದರ್ಕೆಮ್ಮಯ್ಯನೆ ಪ್ರಮಾಣಂ. ಅಂತದಱಿಂದೆಮನಂ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಪ್ಪಂತು ನೀಂ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಕುಲದೈವಮನರ್ಚಿಸುತುಂ ಗುರುಜನಂಗಳಂ ಪೂಜಿಸುತುಂ ಪಿರಿಯರಂ ಸಂಭಾವಿಸುತುಂ ಗೋಬ್ರಾಹ್ಮಣರಂ ಸೇವಿಸುತುಮಿರೆ ಎಮ್ಮೆಳೆಲ್ಲರುಮನುಗ್ರಹಿಸೆ ಸಂತಾನಮಕ್ಕು ಮೆಂದಱಿವೆಂ. ಆನುಂ ವ್ರತಹೋಮಾದಿಗಳಿಂ ದೇವರ್ಕಳಂ ಮೆಚ್ಚಿಸುತುಂ ಸಗ್ಗಿಗರೊಡನಾಡಿಗನಪ್ಪಂತೆಯುಂ ಸೂರ್ಯಾನ್ವಯಮೆನ್ನೊಳ್ ತಡೆವುದೆಂಬ ಲೋಗರೊಂದಪವಾದಂ ಪೊರ್ದದಂತೆಯುಂ ನೋೞ್ಪೆನೆಂದು ಕಾಂತೆಯುಂ ಸಂತವಿಟ್ಟು ತೞ್ಪಯ್ಸಿ ಕೞಿಪಿ ತಾನೋಲಗಕ್ಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದಂ.

ಮನೋರಮೆ! ವಿಸ್ತಾರಂ ಸಾಲ್ಗುಂ. ಇಂತು ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಂಗಳ್ ಕೞಿಯೆ ಲೋಕಪದ್ಧತಿಯನೊಳಕೊಂಡು ಸೀತೆಗೆ ನೀರ್ನಿಂದು ದಿನಕ್ರಮದಿಂ [ಬಸಿಱ್] ಬಳೆಯೆ, ತ್ರಿವಳಿಗಳೞಿಯೆ, ಮೊಗಂ ತೆಱಂಬೊಳೆಯೆ, ಚೂಚುಕಂ ಕರ್ಪಂ ತಳೆಯೆ, ನಡು ಬಡತನದೊಂದಪವಾದಮನುೞಿಯೆ, ನುಡಿ ಬೇಸಱಂ ಬೆರೆಯೆ, ನಡೆಗಲಸು ನೆರೆಯೆ,

ನಿಡುಬಾಸೆ ನೇರಂ ಮೆಱೆಯೆ, ನೋಟದ ಗಾಡಿ ತಳ್ಕಿ, ಮನಕೆ ಪುದು ವಯಕೆ ಪುದುಂಗೊಳೆ, ಸೀತೆ ಬಸಿಱಾಯಾದಳ್.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಗರ್ಭಧಾರಣಮೆಂಬ ತುರೀಯಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಪಂಚಮಾಶ್ವಾಸಂ

— ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗಂ —

ಮುದ್ದಣಂ—ಪ್ರಾಣನಾಯಿಕೆ! ಇಂತು ಭೂಜಾತೆ ಗರ್ಭಿಣಿ ಯಾದಳಾಗೆ, ನಾಡೆ ನಾಡೆ ಸಂತಸಗಡಲೊಳೋಲಾಡುತಿರ್ದುದು; ಬಂಧುಜನಂಗಳ ಸಮ್ಮೋದಮುಂ ಪರಿಜನಂಗಳುಕ್ಕೆವದೇಳ್ಗೆಯುಂ ಪಿರಿ ದಾಯ್ತು; ಎತ್ತಲುಮೊಸಗೆವಱೆ ಮೊೞಗಿದತ್ತು; ಭೂಸುರರ್ ದಾನದಕ್ಷಿ ಣೆಗಳಿಂ ತಣಿದರ್; ನೆರೆದ ದೀನಾಂಧಬಧಿರಕುಬ್ಜವರ್ಗಂ ಸ್ವರ್ಗಸುಖಾನು ಭವದೊಳಿರ್ದತ್ತು.

ಆವೇಳೆಯೊಳೊರ್ಮೆ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವರಂ ಕಾಂತೆವೆರಸು ಕಟ್ಟೆಱಕದ ಸಲ್ಲಾಪದಿಂ ಬಯ್ಗಿನೊಳ್ ರಾಣಿವಾಸದ ಮೊಗಸಾಲೆಯೊಳಿರೆ ಸೀತೆ ಕಾಂತಂಗೆ—ನಾಥ! ಬಲ್ಲೆಯೇ ಸಜ್ ಕಣಾ! ಆವುದುಮನೊಳಕೊಂಡಿತಿಲ್ಲೆನ್ನ ಮನಂ, ಅದಱಿಂ ವನದೊಳಾಶ್ರಮಂಗಳ ಋಷಿಪತ್ನಿಯರಂ ಕಂಡು ಸುಖಸಲ್ಲಾಪಂಗೊಂಡವರೊಡನಾಟದಿನಾನುಂ ಕಿಱಿದುಂ ದಿನಮಿರ್ದು ಮರಲ್ದು ಬರಲಕ್ಕುಮೆಂದು ಬಯಸುವೆನೆನೆ; ರಾಯಂ—ಅಂತೆಯೆ ಅಕ್ಕೆ! ಆದೊಡೆ ಒರ್ವಳೆ ಪೋಪುದಲ್ತು; ಕೂಡಿ ಪೋಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂ ಪೇಳ್ದಿಟ್ಟುವೆನೆಂದು ಮಾರ್ನುಡಿದಂ.

ಆಗಳ್ ಸಪ್ತಾಶ್ವಂ ನಿಚ್ಚವಯಣದೊಳ್ ಬಲ್ಪುಬಲ್ದಶ್ವಸಪ್ತಕಮಂ ಕಡಲೊಳ್ ಮಯ್ಗರ್ಚಿ ನೀರ್ಗುಡಿಸಲ್ಕೆಂದು ಸಾರಥಿಯ ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ತಾಂತೇರಿನಿಱಿದನೆನೆ ಪಡುವೆಟ್ಟನೆಡೆಯೊಳ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ಮಯ್ಗರೆಯಲೊಡಂ;

ಲೋಕಯಾತ್ರೆಗೆಯ್ದು ಮನೆಯಂ ಪುಗುತರ್ಪಿನಿಯಂಗೆ ಚರಮದಿ ಕ್ಕಾಂತೆ ರನ್ನವಟ್ಟಲೊಳ್ ಪಿಂಗದೆತ್ತಿದಾರತಿಯ ಕೆಂಬೆಳಗೆನೆ ಸಂಧ್ಯಾ ರಾಗಮೆತ್ತಂ ಪರಿಯೆ ; ಬಲ್ಗಾಲಂಬಿಡಿದು ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ನಿನ್ನಿಯಿಂ ನಂಬಿದಳಂ ಮಱೆದು ಸವತಿಯೊಂದು ಪಿಸುಣ್ಗೆ ಎಱೆಯಂ ಮಾಱು ವೋದನೆಂಬೊಂದುಬ್ಬೆಗದಿಂ ಕೊರಗಿದಳೆನೆ ಪದ್ಮಿನಿ ನಾಡೆ ಬಾಡೆ; ಬೇಡ ಗಡಾ! ಮುನಿಸು ನಿನಗಿನಿಯನೊಳಕ್ಕಟಾ! ಬೇಟದ ಸೂಡಿಂ ಬಾಡಿ ಬಸಂಗೆಟ್ಟುದನಿಂದು ನಿಂದು ಕಾಂತಂಗಱಿಪಿ ಬೞಯುಟ್ಟು ವೆವನಿತೊಂದು ಪೊೞ್ತು ಸಯ್ತಿರ್ಪುದೆಂದು ಸಂತಯಿಸಿ ದೂದುವೋಪ ಪೆನೆ ಮುಯ್ಯೇರಡಿಗಳೋಡೆ ; ಪಗಲ್ ಜಗುೞ್ದುದು. ಪಕ್ಕಿಗಳೋ ರೊಂದೆಡೆಯ ಮೇಪಿಂ ತಣಿದುಂ ದಿನಾವಸಾನದೊಳಾಗಳಾಗಳ್ ಕಂಡ ಬಿನದಮನೊಳಗೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಬಳಗಕ್ಕೆ ತಿಳಿಪಿ ಸಲ್ಲಪಿಸುತೆ ಪೋಪುವೆನೆ ಮಂದಸ್ವರಂಬೆರೆಯೆ ಕುವಿದು ನಿಜಾಶ್ರಯಂಗಳಂ ಸಾರ್ದುವು. ಮತ್ತಂ ವಿಪ್ರರ್ ಎತ್ತಿದ ಸೇರೆಗೆಯ್ಯೊಳ್ ಸಂಧ್ಯಾಮಂಡಪಮನಲಂಕರಿಸೆಯುಂ, ವೈಹಾಳಿಯನುೞಿದು ಬಾಹುಜನಿವಹಂ ಬೀಡಂ ಪುಗುತರೆಯುಂ, ಬೇರ ದವಸರದಿಂ ಮೆಯ್ದೆಗೆದು ಬಣಂಜಿಗರ ನೆರವಿ ತವುತವುಗೆ ಪೊಸಪರದಿನೆ ಣಿಕೆಯೊಳಿರೆಯುಂ, ಬವಸಿನೊಂದು ಕಜ್ಜನುಂ ತವಿಸಿ ಬೇಸರ್ಗೆ ಕುಡಿ ಯರ್ ಕಡುಸುಮ್ಮಾನದಿನೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ನೆರೆದು ಶ್ರೀರಾಮಲೀಲಾವಿ ನೋದಮಂ ಪಾಡುತಿರೆಯುಂ, ಬಾಲಕರ್ ಆಟಪಾಟಂಗಳಂ ಮಱೆದು ತಾಯ್ವಿರೊತ್ತಂ ಪತ್ತಿರೆಯುಂ, ಮುಚ್ಚಂಜೆ ಸೊಗಯಿಸಿದುದು.

ಅನಿತಱೊಳ್ ನೀಲಿಯ ಕಡುವಣ್ಣದೊಳಟ್ಟಿದ ಪಂದಿಯ ತೊವ ಲಂ ಮುಸುಂಕಿಟ್ಟು ಮೆಯ್ದೋಱದೆ ಲೋಕಮಂ ನುಂಗಲ್ಕೆಂದು ಬಂದ ಮಂದೇಹರಾಕ್ಷಸನೆನೆ ಕತ್ತಲೆಯೆತ್ತಂ ಪರ್ಬಿದುದು. ಇದು ನಾಡಿದು ಕಾಡಿದು ನೆರೆಯಿದು ಕೆಱೆಯಿದು ನೆಲನಿದು ಪೊಲನಿದು ಬೆಟ್ಟದು ತಿಟ್ಟದು ನರನಿದು ಮರನಿದು ದರಿಯಿದೋವರಿಯಿದೆಂದು ಬಗೆಯಲ್ಬಾರದಾಯ್ತು. ಆ ಸಮಯದೊಳ್ ಪಗೆಯ ಸುೞಿವನಱಿವೊಡೆಂದು ಬಿಸುಗೆಯ್ಯನಟ್ಟಿದ ಬೇಹುಕಾಱರ ಸೋವೆನಲಾಗಸದೊಳೆಡೆಯೆಡೆಯೊಳಱಿಲುಂ, ಭೂಮುಖ ದ ಮನೆಮನೆಯೊಳ್ ಸೊಡರುಮೆಸೆದುವು ; ದೇಗುಲದ ಭೇರಿ ಮೊೞಗೆ, ಸಂಕಿನೊಂದು ಸಿಡುಸರಂ ಪೆರ್ಚೆ, ಡಕ್ಕೆಯ ಜೇಗಟೆಯ ಬಿಱುಸರಂ

ಬಿಱುಸಾಗೆ, ರಜನೀಮುಖಮೆಡ್ಡಮಾದುದು.

ಇಂತಿರೆ ಅತ್ತಲರಸುಗೆಯ್ಮೆಯು ಕಜ್ಜದುಜ್ಜುಗಂಬಿಡಿದು ನಾಡಿಗರಿರವನಾರಯ್ವೊಡೆಂದು ರಾಯನಟ್ಟಿದ ಬೇಹಿನವರ್ ಮಱೆರೂಪಿಂ ಬೀದಿಗಳೊಳ್ ಬರೆವರೆ—ಸೊಗಮಿಂಬಾಗೆ ತಂತಮ್ಮ ಕೆಳೆಯರಂ ಕಾಣುತೊಂದರೆಗಟ್ಟಿಗೆ ಸಲ್ಲೀಲೆಯಿಂ ನಲ್ವಾತುಗುಟ್ಟಲ್ಕೆಂದು ನೆರೆವನೆಯಂ ಪೋಪ ಬರ್ಪ ಜವ್ವನಿಗರ ನಡೆನಿಱಿಗೆಯಿನಿಡಿಕಿಱಿದ ಪಂತಿಯಿಂ ; ವೇದವೇದಾಂತ ಪರರೊಚ್ಚುತಮೊಡಗೂಡಿ ಚರ್ಚೆಯಿಂ ಪರತತ್ತ್ವಮನಱಿಕೆಗೆಯ್ವ ಜಾಣರೊಂದು ನೆರವಿಯಿಂ ; ಕೊರಲ ನುಣ್ದನಿ ಬೀಣೆಯಿಂಚರಂ ಪುರಿಗೊಳೆ, ಮರ್ದಳೆಯ ತಾಳದ ಲಯಂ ಜತಿಗುಡೆ, ತಾನದೋಜೆಯೊಳ್ ತಾರಮಂದ್ರವಿಭೇದದಿಂ, ಜೇಂಗೊಡಮಂ ಮುಸುಱಿ ಮೊರೆವ ಮಱಿದುಂಬಿಗಳ ಗಾನದಂತೆ, ಮಧುಮಾಸದೊಳ್ ಕೆಯ್ವಂದ ಮಾಮರನೆಳದಳಿರಂ ಮನಂಬುಗೆ ಸವಿದು ಕೊರ್ವಿ ಕುಕಿಲ್ವ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯ ಮಂಜುಳಸ್ವರದಂತೆ, ಆರಕ್ತಮಾದ ನೇಱಿಲಂ ಕೊಕ್ಕಿಂ ಕರ್ದುಂಕಿ ಚಂಚೂಪುಟಮನೂಱಿ ಅರೆಗಣ್ಮುಚ್ಚಿ ಪಕ್ಷಯುಗ್ಮಂ ಸಂಚಳಿಸೆ ಮಧುರಾಸವಮಂ ಸೀಯೆನೆ ಬರೆ ಪೀರ್ದು ತಣಿದುಂ ಸೊರ್ಕಿಂ ಗಟಿಪುವರಗಿಳಿಯ ಬಿಡುನುಡಿಯ ಭಂಗಿಯಂತೆ, ಕರ್ಣರಸಾಯನಮಾಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಪಾಡಿಪೊಗಟ್ವ ಗಾಯಕಸಂದೋಹದಿಂ ; ಬಗೆಯೆಂತಂತು ಪಾಡು, ಪಾಡೆಂತಂತು ಹಾವಂ, ಹಾವಮೆಂತಂತು ಭಾವಂ, ಪುದುಂಗೊಳೆ ನವರಸೋದಯಕೆ ಪಡಿವೆತ್ತಾಡುವ ನಟ್ಟವಿಗರ ಕೂಟದಿಂ ; ಜಾರಚೋರರತ್ತಣಿಂ ಭೀತಿಯಣಂ ನಾಡೊಳಿಲ್ಲನೆ ಬಾಗಿಲಂ ಪಡಿದೆಱೆದು ಬೊಂಬಾಳಂಗಳ ನುರಿಯಿಸಿ ತಾಂ ನಿದ್ದೆವೋದ ಸಜ್ಜನರ ಸಜ್ಜೆಗೊಂಡ ಬೀಡುಗಳ ಸಾಲ್ಗಳಿಂ ; ಅನಾಥರುಂಡಿಲ್ಲದೊಡೆ ಬರ್ಪುದು, ತಂಗೂಟಿಲ್ಲು, ಕದನ್ನಮುಲ್ತು, ಪೂರಣಗಡುಬುಂಟು, ಒಗರಮುಂಟು, ಅಳೆಯುಂಟು, ಈಗಳೆ ಇಕ್ಕುವೆಂ, ತಳ್ವದಿರಿಮೆಂದು ತಲೆವಾಗಿಲೊಳ್ ನಿಂದು ಕರೆವ ಮುತ್ತೈಯ್ದೆಯರ ತಂಡದಿಂ ; ಕೇರಿಗಳ್ ಸೊಗಯಿಸೆ—ನಾಡಂ ಸುತ್ತಿ ಕಂಡುದನಱಿಪಲ್ಕೆಂದು ಸೋದರರಿಂ ಬಳಸಿ ಬಣ್ಣದ ಚೌಕಿಗೆಯೊಳಿರ್ಪ ರಾಯನಂ ಕಂಡು ದೂರದಿಂ ತಲೆವಾಗೆ ; ರಾಘವನಾತಂಗಳ್ಗೆ—ನಾಡೊಳ್ ಲೋಗರ್ಗೆ ಸೊಗಕೆ ಕುಂದಿಲ್ಲಮಲ್ತೆ, ಆಜ್ಞೆಗೆ ಭಂಗಮಿರದಲೆ ! ರಾಯನಂ ನಿಂದಿ

ಸರಲೆ ! ಇಂದಿನ ವಾರ್ತೆಯೇಂ ? ಪೇೞಿಮೆಂದಂ. ಆಗಳ್ ಬೇಹುಕಾಱರ್— ಜೀಯ ! ಮೂಜಗಮುಂ ಕಾವ ನೀಂ ನೆರೆಯಿರ್ದುಂ ತಿರೆಯುಂ ಪೊರೆವಂದು ಲೋಗರ್ಗೆ ಸೊಗಕ್ಕೆ ಕುಂದೆ ! ವಿಶ್ವಮೆಲ್ಲಂ ನಿನ್ನಾಣತಿಯೊೞಿರ್ಪಿನಂ ಪೞುವಾನಸರ್ ದೂಱಲಾರ್ಪರೆ ! ನಾಮಮೊಂದು ದೇಹಿಗಳ್ಗೆ ತಾರಕಮಂತ್ರಮಾಗಿರ್ಪಿನಂ ಪೞಿಯಲುಂಟೆ ! ಮೇಣಾಂ ಮುಮ್ಮೆಯ್ಯ ದುಷ್ಕೃತಿಗಳ್ ನಿಗುಂಬಿಸೆ ಬಾೞ್ಕೆಯೊಂದು ತಗದೆ, ಮಿೞ್ತು ಪೊೞ್ತಿಂ ಪಾರೆ ಪಾಪರ್ ದೇವರಂ ತೆಗೞಿಸಲೊಡಮೇನಕ್ಕುಂ ? ಚೋರಂ ಚಂದ್ರಮನಂ, ಸೋಂಬಂ ಪಗಲಂ, ಪಾಷಂಡಿ ವೇದಂಗಳಂ ಪೞಿವಂತಿರಕ್ಕುಮೆಂಬುದುಂ ; ಆಳ್ದಂ ಮತ್ತಮಾಚರರ್ಗೆ—ಮಾಂಜದುಸಿರಿಂ, ಬನ್ನಣೆಯ ನುಡಿಜಾಣ್ಮೆಗವಸರಮಲ್ತು, ಕಂಡುದಂ ಪೇೞ್ವುದೆನೆ ; ಒರ್ವನೊರ್ವನ ಮೊಗಮನವಲೋಕಿಸುತೆ ಮೋನಮಿರ್ದರ್. ಇಂತಿರೆ ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ರಾಯನೇನಾನುಮೊಂದು ಪೊಸವಾರ್ತೆಯಿರ್ಕುಮೆಂದು ಚಾರರ ಮೊಗದ ಭಂಗಿಯಿನಱಿತು—ಎನ್ನಾಣೆ ! ಅಯ್ಯನಾಣೆ ! ಪೇೞಿಂ, ಮನ್ನಿಪೆಂ ; ಅಲ್ಲದೊಡೆ ನಿಮ್ಮಂ ಶೂಲದ ತುತ್ತತುದಿಯೊಳ್ ಕಾಣ್ಬೆರೆಂದು ಪುರ್ವಿನ ಜರ್ವಿಂ ಗದಱೆ ; ಅವರೊಳೊರ್ವಂ ಕಂಪಿತಕಾಯಂ ಪಾದಾವನತ ಶಿರನಿಂತು ಬಿನ್ನವಿಸಿದಂ:—ಕಾವಂ ನೀಂ ಮೆಯ್ವೆತ್ತಿರೆ ಪೆಳಱಲುಂಟೆ ? ಮೇಣ್ ನನ್ನಿಯನಾಣ್ಮನೊಳ್ ಬಯ್ತಿಡಲೊಡಮೆವಗಾವ ಬಟ್ಟೆ ? ಗಾವಿಲಂ ಕಱುಂಬಿ ಪೇೞ್ದೊಂದು ನಿಷ್ಠುರೋಕ್ತಿಯಂ ದೇವರ್ಗೆ ನಿವೇದಿಸುವುದನುಚಿತಮೆಂದು ಮಾಣ್ದೆವೈಸೆ ! ಬಲ್ಲರ ಬಲ್ಲಹಂ ಕಾವೊಡಿಂತಿದು—ನಡುಗೇರಿಯೊಳೊರ್ವನಸಗಂ ಪೆಂಡತಿ ಮುಳಿಸಿಂ ಪೇೞದೆ ತವರ್ಮನೆಗೆ ಪೋಪುದುಂ ಕಳ್ದುವಂದಳ್ಗೆ ಬುದ್ಧಿವೇೞ್ದು ತಾಯ್ತಂದೆವಿರ್ ಬೞಿವಂದಳಿಯಂಗೊಪ್ಪಿಸಲೆಂದು ಕೋಪಮುಂ ತೀಳಿಪಲೊಡಂ, "ಅಗಲ್ದ ಮಡದಿಯುಂ ರಘುಜನಂತಿರೆ ಕೊಂಡಾಳೆಂ ಬಾೞೆಂ" ಎಂದು ಬಿಱುನುಡಿದಂ. ಕರ್ಣಕಠೋರಮಾಗೆ ಕೊಡಂಕೆಗಳಂ ಮುಚ್ಚುತಲ್ಲಿಂ ತಳ**ರ್ದೆ**ವು. ಇಂತಿದೊಂದು ವಾರ್ತೆಯಲ್ಲದಾವುದುಮಂ ಕೇಳ್ದುದಿಲ್ಲೆಂದು ಮಗುೞ್ದಱಗೆ ರಾಯನವರಂ ಕೆಯ್ಸನ್ನೆಯಿಂ ಕಳಿಪಿದಂ.

ಗರತಿ ! ಮುಂಗಾರ ಮೊೞಗಿನತ್ತಣಿಂ ಪೊಡೆಗಿಡುವೆಳಕೞಲೆಯೆನೆ ಮಂಡಲೇಶ್ವರಂ ರಜಕನೊಂದು ಪರುಷೋಕ್ತಿಗೆ ಮನಗೆಟ್ಟುಂ ಮರವಟ್ಟುಂ

ವಿಚಾರಪರಂ ಮತ್ತಂ ನೀಡುಮೆಣಿಕೆಯೊಳ್ ನಿಟ್ಟುಸಿರ ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸದಿಂ ತನಗೆ ತಾಂ—ಹಾ! ಹಾ ! ಪೊಂಜುರಿಗೆಯೆಂದೇ ಎರ್ದೆಗೊತ್ತಿದೆಂ, ಇಂತು ಕರುಳಂ ಕೊಱಗುಮೆಂದಱಿತೆನಿಲ್ಲಕ್ಕಟಾ ! ಪಾವನೆಯೆಂದೇ ಒಪ್ಪುಗೊಂಡೆನದಱಿನೀವಿಲಗಮೊಂದಕ್ಕೆ ತಲೆಮುಟ್ಟಿಂ. ಆಃ ! ರಜಕನೆನ್ನನೇಳಿಸಿದನಿಲ್ಲಮಾದಮೆಚ್ಚಱಿಸಿದಂ. ಸಾಜಂ. ಆಗಳ್ ರಕ್ಕಸನ ಬಂದಿಯೊಳ್ ಬಾಳ್ದಳಂ ಮಗುಳ್ದುಮಾನಾಳ್ದೊಡಕ್ಕುಮೆ ? ಮಾತೇಂ, ಸೀತೆ ಮನ್ಮನಃಪ್ರೀತೆಯೆಂದೊಡಂಬಟ್ಟೆಂ, ಇಂದು ಲೋಗರ ಮಾತಿಂಗೆ ಕೆಯ್ಗುಡುವೆನೆಂದೆಣಿಸದಾದೆಂ. ಇನ್ನೇವೆಂ ? ಕೆಯ್ಪೊಲನೊಳ್ ಬೆಳೆದ ಕುಱುಂಬುಲ್ಲಂ ಕಿಳ್ತು ಬಿಸುಡುವಂತಿರೆ ಸೀತೆಯುಮಂ ಬಿಡುವೆಂ ಎಂದೇ ಬಗೆದು ಬೞಿಯುಂ ಸೋದರರೊಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ—ಕೇಳ್ದಯ್ ತಮ್ಮ ! ಎಮ್ಮೀಬೞಿಗಡರ್ದ ಪೞಿವಂ ! ಮುನ್ನಂ ಲಂಕೆಯೊಳ್ ನೀನೆ ಪೇೞ್ದೆಯಲ್ತೆ ಸೀತೆ ಪೂತೆ, ಅವಳಂ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ವುದೆಂದು. ಈಗಳೇನಾಯ್ತು ! ಎನೆ ; ಮಱುಮಾತಿನೊಳ್ ಭರತಂ—ಸೌಮಿತ್ರಿ ಪೇೞ್ವುದೇಂ ! ಎಮ್ಮಯ್ಯಂ ಪೇೞನೆ ? ಅಗ್ನಿ ಪೇೞನೆ ? ದೇವರ್ಕಳ್ ಪೇೞರೆ ? ಭೂದೇವಿ ತಾಂ ಪೇೞಳೆ ? ಧೂರ್ತನೊರ್ವಂ ಪೇೞ್ದ ನಾಣ್ನುಡಿಯ ನೆವಂ ಬಿಡಿದು ದೇವಿಯರೊಳ್ ಕುಂದನೆಣಿಸಲ್ಬಾರದೆಂದು ಕೆಯ್ಮುಗಿದಂ. ಅದರ್ಕಗ್ರಜಂ—ತಮ್ಮ ! ಕೆಮ್ಮನಿರ್ ; ನೀನಱಿಯಯ್. ಧರ್ಮಮಂತುಟು. ಅಪನಾದಂ ಪೊರ್ದಿದಿಂಬೞಿಯುಂ ದೂಷಿತೆಯಾದೀಮಡದಿಯುಂ ಬಿಟ್ಟಲ್ಲದೆ ಮಾಣೆನೆಂಬುದುಂ; ಭರತಂ ಕಿವಿಗಳಂ ಮುಡಿಕೆಗೆಯ್ಯೆ ; ಶತ್ರುಹಂ—ಅಣ್ಣಯ್ಯ ! ದೇವಿ ಸಾಕ್ಷಾಲ್ಲಕ್ಷ್ಮೀದೇವಿಯೆಂಬುದಂ ನೀನಱಿಯೆಯ? ಇಂತಿರೆಯುಂ ಪಯ್ಪಿನ ಬಿತ್ತುಂ ನನ್ನಿಗಾಗರಮುಂ ಸೊಗದ ಬೀಡುಂ ಸಿರಿಯ ನೆಲೆಯುಂ ಸಿಂಗರದ ಕಣಿಯುಂ ನಿನ್ನೀಕೊಂಡಾಟದ ರಮಣಿಯುಂ ಅರೆಮೆಯ್ಯುಂ ಬಿಡುವುದೆಂಬರೇ ! ಕಿಱುಗೂಸಂ ನಿನ್ನ ಕೆಯ್ಯೊಳೀವಂದು ಜನಕನೇನೆಂದಂ, ಅಗ್ನಿ ಸಾಕ್ಷಿಯೊಳ್ ನೀನೆ ಏನೆಂದಯ್! ಹಾ! ರಾಘನಾ ! ಪಾವಕಪಾವನೆಯುಂ ತೊಱೆಯಲ್ಕಿಂತು ಮನಂದಂದಯ್ ? ದೇವ ಕರುಣಾಕರನೆಂಬ ಬಿರುದಿಂಗಿದು ತಗುಗುಮೆ ! ನಿನ್ನೀಜಸಕೆ ನಿನ್ನೀಪೆರ್ಮೆಗೆ ನಿನ್ನೀಬೀರಕಿಂತಿದು ಪಾಡೇ ! ಸೀತೆಯನುೞಿದುಂ ಸತ್ಯದೇವತೆಗಿನ್ನೆಡೆಯಾವುದು ? ಭೂಮಾತೆಯೆಂತು ಪೊತ್ತಿರ್ಪಳ್ ! ಅಕ್ಕಟಾ ! ನರಿಯೂೞಿಡೆ ಸುರಲೋಕಂ

ಪಾಟಿಸೋಕುಮೆ ! ನಾಯ್ ಬಗುಳೆ ರಾವುತಂ ಕೀೞುಗುಮೆ ! ಪಂದಿ ಯೊಂದು ಡುಱುಕೆಂದೊಡೆ ಸಿಂಗಮುಂಡಲೆವುದೆ ! ಕೂಳಂ ಕೊೞಚಾಡೆ ನೀನೊಂದಾಡುವುದೇ ! ಎನ್ನಾಣೆ, ಮಾತೆಯಾಣೆ, ಸೀತೆ ನೀತಿಗೆಟ್ಟಳಿಲ್ಲಂ. ಕಾವುದು ಕಾವುದೆಂದು ಕೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಬೇಡುವುದುಂ ; ಮತ್ತಂ ರಾಘವಂ ಸೋದರರ್ಗೆ—ಬಲ್ಲೆಂ ಬಲ್ಲೆನವಳಯೋನಿಜೆಯೆಂಬುದಂ ಪಾವನೆಯೆಂಬು ದಂ ಪುಣ್ಯಶ್ಲೋಕೆಯೆಂಬುದಂ. ಆದೊಡಮೀಗಳೆನ್ನಳವಲ್ತು ; ತೆಗಟ್ಗೆ ಮಾಱುವೋದೆಂ. ಜನರಿಂತು ೞೋಡಿಸೆ ಪುದುವಾಟ್ಗೆನೆಂತೊ ! ಅದ ೞಿನೆನ್ನಂ ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತದಿಂ ತಡೆಯದೆ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಪೋಗಿಮೆಂದುಂ ಮಾಣೆ ನಿರ್ಮೋಕನಿರ್ಮುಕ್ತನಿರ್ಮಲನಪ್ಪ ಫಣಿಯೆಂತಂತೀಸೀತೆಯುಂ ತೊಱೆದೇ ಸೊಗಂಬಾಟ್ಗೆಸಿದು ಸಿದ್ಧಮೆಂದು ದುಗುಡದೊಂದು ಕಾಯ್ಪಂ ಜಡಿದು ನುಡಿವಗ್ರಜನಂ ಕಂಡುಂ ಕಾಣದೆ ಹಾಹಾರಾವಂಗೆಯ್ಯುತೆ ಭರತ ಶತ್ರುಘ್ನರ್ ಪಿಂಜರಿದರ್.

ಆಗಳ್ ರಾವಣಾರಿ ಬಾಗುಟಿಱೊಂದು ಬಿಗುರ್ಪಿಂ ತಲೆ ತಿಣ್ಣ ಮಾಗೆ ಕೆಕ್ಕೆಯುಂ ಕರತಲದೊಳೂಱಿಯುಂ ಕರತಲಮುಸಿದು ಬಳ್ಕೆ ಅಂಕದೊಳಿಟ್ಟುಮಂಕಂ ಕದಕ್ಕದಿಸೆ ನೆಲನೊಳ್ ಧರಿಸಿಯುಂ ನೆಲಂ ನೆಲೆದಪ್ಪೆ ತಾನೆ ತಲೆಮುಟ್ಟುಂ ಕಂಬನಿಗಱೆಯುತೆ ಕೆಲದೊಳ್ ಕೆಯ್ಗ ಟ್ಟನಿಂದ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂ ಕರೆದು—ಅಣುಗದಮ್ಮ ! ಇತ್ತಲ್ ಬಾರಯ್ ! ಅಂದಂದಿಂಗಮೆನ್ನಾಣತಿಯುಂ ಮೀಱಿದೆಯಿಲ್ಲಂ ಬಲ್ಲೆಂ ; ಈಗಳ್ ಪೆಱೆಗೆ ಕೞೆಯೆಂತಂತೆಮ್ಮಾಬಟೀಗೆ ಪಟೀಯೊದವಿದತ್ತೀಜಾನಕಿಯು ದೂಸಱಿನಾಕೆಯುಂ ಕಾನನಕ್ಕುಯ್ದು ತೊಱೆದು ಬಾರಾ ! ಎಂದಂ. ಅದರ್ಕೆ ಸೌಮಿತ್ರಿ—ಜೀಯ ! ಅಣ್ಣನಾಜ್ಞೆಯುಂ ಮೀಱಿ ನಡೆಯೆ ಕುಂಭೀಪಾಕಂ, ನಿರ್ದುಷ್ಟೆಯುಮಾದೀಅತ್ತಿಗೆಯುನೞಿದುಂ ನಟ್ಟಡವಿಗುಯ್ದು ಬಿಡೆ ರೌರವಂ. ಎನ್ನೊಡೆಯ ! ಅದಱಿಕೂಳಂ ತುಂಬಿದ ಬಸಿಱಿಯಲ್ತೆ ! ಎಂತಯ್ ಕೊಂಡುಯ್ದು ಪಾಪಿ ಕೆಯ್ವಲ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಂ ಬಿಡುವಂತಿರೆ, ನಿರ್ಘೃಣನಾಂ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯುಂ ಬಿಡುವೆಂ, ಎಂಬುದುಂ ; ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ರಾಘವಂ ಚಲಮುಂ ಪಿಡಿದು—ಬಾಲ ! ಇಂತುಸಿರಲಾಗದಯ್ ಪೀಸಂ ದೋಸಮಿಲ್ಲಂ, ಮಾರ್ನುಡಿಯದಿರ್, ಪೋ ಪೋಗೆಂದುಸಿರ್ದಂ. ಇಂತಾಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬೀರದ ಮೆಯ್ಗೊಂಡು ಮನಂ ದಿಟ್ಟಗೆಯ್ದು ಅಗ್ರ

ಜಾತಂಗೆ—ಎಲೆ ಅಣ್ಣ ! ಇದೆಕೊಳ್ ಚಂಡಾಲಂ ಸಿದ್ಧಮಿರ್ಪೆಂ. ಅಡಿಯಾಣೆ ! ಆಣತಿಯೆಂತಂತು ನಡೆವೆಂ. ಮುನ್ನಂ ಭಾರ್ಗವಂ ತಂದೆಯ ನಿಗೆ ಮಾತೆ ರೇಣುಕೆಯಂ ಕೊಲ್ಲನೆ ! ಅಂತಿರಾಂ ನೀನಯ್ಯಂಗೆ ಪಡಿಯಾಗಿರೆ ಮಾತೆ ಸೀತೆಯಂ ಕೊಲ್ವೆನೊ ಮೇಣ್ ಕಾಡೊಳ್ ಸಿಂಗದಿಕ್ಕೆಯೊಳ್ ಬಿಸುಟಿಪ್ಪೆನೊ ಪೇಟಿ, ಎನೆ, ರಾಘವಂ— ತಾನೆ ಸೀತೆ ದೋಹದದಿನಡವಿಯ ರಿಸಿವೆಣ್ಗಳಂ ಕಾಣಲ್ಕೆಂದು ಬಯಸಿದಳಂತದಱೀನೆವದಿನಡವಿಯೊಳುೞಿದೆ ಬಾರೆಂದಾಡಿದಂ. ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ—ದೊಡ್ಡಿತೇಂ, ಅಂತೆಯೆಸಗುವೆಂ ; ಸಂದೆಯ ಮಣಂ ಬೇಡವೆಂದು ದಿಮ್ಮನೆಟ್ಟು ನಡೆದಂ.

ಆವೇಳೆಯೊಳ್ ರಾಮರಾಜ್ಯದೊಳಂತನುಚಿತಮಾಗಿ ಅಱಂಗೆಟ್ಟಿದೆಂದು ಬೆದಱ ತಾರೆಗಳ್ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟುವು ; ಚಂದ್ರಮಂ ಕಳೆಗೆಟ್ಟಂ ; ಜಂಪತಿವಕ್ಕಿ ಕಂಗೆಟ್ಟುವು ; ಕೋವಳೆ ಬಣ್ಣಂಗೆಟ್ಟಳ್ ; ಕಮಲಿನಿ ಬಾಯ್ವಿಟ್ಟಳ್ ; ತುಂಬಿ ಮೊಱಯಿಟ್ಟುದು. ಇಂತಿದೇನನ್ನೆಯದ ಗಲಬೆ ? ಇದಱಡಿಯಱಯಲ್ವೇಟ್ಕುಮೆಂದು ಮೆಯ್ಗೋಱದೆ ತಡೆತಡೆದುಂ ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿ ಸುೞಿಯಲ್ತೊಡಂಗೆ, ಪಕ್ಕಿಗಳ್ ಗಜಬಜಿಸೆ, ತಾನೆ ಭಾಸ್ಕರಂ ಬೇಗನುಪ್ಪವಡಿಸಿ ಮೂಡುವೆಟ್ಟಿನ ಕೋಡುಗಲ್ಲನೇಱ ನಿಟ್ಟಿಸುತಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ತಳತಳನೆ ನೇಸಱ್ ಮೂಡೆ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಮಾತೆಯಂ ಪೊಡೆಮಟ್ಟುಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಸರಯೂತೀರಮಂ ಸಾರ್ದು ಜಳಕಂಗೆಯ್ದು ಕಾಲ್ಯಮನಾಗಿಸಿ ಸೂರ್ಯಂಗೆರಡರ್ಘ್ಯಮಂ ಕುಡುವೆನೆಂದು ಅಂಜಲಿಯನೆತ್ತಿ ಅಶ್ರುಪೂರಿತವಿಲೋಚನಂ ಜಿತಸುಲೋಚನಾವಲ್ಲಭಂ ವಿಶ್ವಲೋಚನಂಗೆ— ಎಲಯ್ ಆರ್ಯ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ! ಎಂತೊ ತೊಳಚಿದೋಂಟದೊಳ್ ತುಱುಚೆ ಪುಟ್ಟುವಂತಿರೆ ನಿನ್ನೀಬೞಿಯೊಳ್ ಜಾೞಿನೆ ಪಂಚಮನಾಂ ಪುಟ್ಟಿದೆಂ. ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವೆಂಬೊಲಾಯ್ತು ಪುಟ್ಟು. ಅಗ್ರಜಂಗಾಂ ಬೞಿಯನಿರ್ಪನಂ ರಾಯದವಸಿಯ ಕುವರಿಯಂ ಭೂಸುತೆಯನಯೋನಿಜೆಯಂ ಮಂಗಳಸ್ವರೂಪೆಯಂ ಸೀತೆಯನಣ್ಣನಾಣತಿಯಿಂ ಕಾಡೊಳ್ ಬಿಸುಡಲ್ಕೆ ಬದ್ಧನಾದೆಂ. ಅದಱಸಿದೆ ಪೋಪೆಂ. ನೀಂ ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುನಾಗೆ ಕುಂದುಕೊಱತೆಯಂ ಕಡೆಗೊತ್ತುತೆನ್ನನುದ್ಧರಿಸಯ್, ಎಂದು ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ನಡೆದಂ.

ಅಂತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ನಡೆತಂದು, ಪೊಂದೇರನಣಿಗೆಯ್ದು , ದಿವ್ಯಾ

ಶ್ವಂಗಳಂ ಪೂಡಿ, ಸಾಗೆಯಂ ಕಯ್ಯೊಳೀಱ್ದು, ತಾನಡರದೊಯ್ಯನೆ ದೇವಿಯರ ಕನ್ನೆಮಾಡದ ಕಟ್ಟೆದಿರೊಳಿರಿಸಿ, ಮೊಗವಾಡದ ಬಾಗಿಲೊಳ್ ನಿಂದಾದಂ ಕಲ್ಮನನಾಗಿ—ಮಾತೆ ! ಇದೆ ಇದೆ ಬಣ್ಣದೇರ್, ವನಕುಯ್ವೊಡೆಂದೆ ರಾಘವನಟ್ಟಿದಂ, ತಳ್ವದೆ ಪೊಱಮಡಿಮೆಂದಂ.

ವನಕ್ಕೆಯ್ದಿ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಂಗಳಂ ಮೇಣೊರ್ಮೆಯುಂ ಕಂಡು ಪಾವನೆಯಪ್ಪೆನೆಂದು ಬಗೆದ ಪಂಬಲ್ ಬೆಟ್ಟಿತಾಗೆ ಸೀತೆಗೆ ಕಣ್ಣೊಳಿ ಬೆಳಗಪ್ಪುದುಂ, ಪೊಱನಾಗಿಲೊಳ್ ಪೆಸರ್ವಿಡಿದು ಕರೆವ ದನಿಯಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂದಱಿತು, ಪಡಿದೆಱೆದು ಪೊಱವಂದು, ಅರೆಮೊಗದೊಳಿರ್ಪ ಸೌಮಿತ್ರಿಗೆ—ಏನಯ್ ಮೈದುನ, ಜೀವಿತೇಶನೆನ್ನೊಂದು ಬಿನ್ನಪಮಂ ತೂಱದೆ ನಲ್ಮೆ ಮಿಗೆ ಪೂರೆದನೆ ! ನಿನ್ನಂ ಪೇೞ್ದಟ್ಟಿದನೆ ! ಕರುಣಾಕರನಲ್ತೆ ! ದೀನೆಯಂ ನಲ್ಲನಲ್ಲದೆ ಮೇಣಾವಂ ಕಾವಂ ? ಆಳ್ದನಡಿದಾವರೆಗಳಾವಗಂ ಸೊಗಮಿರ್ಕೆ ! ಆದೊಡನಿತೊಂದು ಬೇಗದಿಂ ಪೊಳ್ತಡೆಯೊಳೇಂ ತೇರಂ ತಂದಯ್ ? ಪಗಲಿನ್ನು ಮೊರ್ಮೊಱಂ ಮೀಱತಿಲ್ಲಂ. ಆನತ್ತೆವಿರ್ಗೆಱಗಿ ಪರಕೆಗೊಂಡೆನಿಲ್ಲ ! ಮಾಳವಿಯರಂ ಬೆಸಗೊಂಡೆನಿಲ್ಲ ! ಚಂದ್ರಮತಿಗೆ ಪೇೞ್ದನಿಲ್ಲ ! ಏಗೆಯ್ವೆನೆನುತೆ ವಿಚಾರದಿಂ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು ನಿಡುವಯಣಂ ಇರ್ಕೆ ರಾಘವಂ ಪೇೞ್ವಂ ಅಲ್ಲದೊಡೆ ತಾಂತಮಗೆ ನೆಲೆಗೆಯ್ವರ್. ಎಂತುಂ ಕಿಱಿದುಂ ದಿನಕ್ಕೆ ಮರಳ್ದು ಬರ್ಪೆವಲ್ತೆ! ಆಗಳ್. ಋಷಿಪತ್ನಿಯರೆಂಬ ನಲ್ಗತೆಯಂ ಮೇಣುಂ ವನದೊಳ್ ಕಂಡ ಪೊಸಬಿನದಮಂ ಬಂದಱಿಪೆ ಸಂತಸಮಿರ್ಮಡಿಕುಂ. ಆಯ್ತಾಯ್ತು! ಪೋಪಂ ಪೋಪಮೆಂದು ಆನಂದಾಶ್ರುವಿಲುಳಿತ ಕಮಲವಿಲೋಚನೆ ಚಂದ್ರಮುಖಿ ಮುನಿಕಾಂತಾದರ್ಶನೋತ್ಕಂಠೆ ಪುಳಕಿತಸರ್ವಾಂಗಿ ಇಂತಾತುರದೊಳಿರ್ದಳ್.

ಎನ್ನ ರನ್ನಗೆಯ್ಪಿಡಿ ! ಕವಡನಱಿಯದ ಬಾಲೆ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿನ ನಲ್ಲನೊಲ್ಮೆ ತನ್ನೊಳಿಂತು ನನ್ನಿಯೆಂದೇ [ಬಗೆದು] ಸೊಗವಯಣದ ಬಯಕೆಯಿಂ ಬೀಗಿ ನುಡಿಯೆ ಕೇಳ್ದು ಮನಮುಱುಗದವರಾರೊ? ಪಾಲ್ಗಡಲೊಳಮರ್ದು ಪುಟ್ಟಿದುದಂ ನೆನೆದಳಲ್ಲದೆ ನಂಜುರ್ಕಿದುದನೇಗೆಯ್ದುಂ ಬಗೆಯುದಾದಳ್. ಆಃ ! ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ! ನಿನಗವಿಾವಿಧಿಯಾಯ್ತು ! ಕೂೞ್ಮೃಗಂಗಳೊಳೊಡಂಬಾೞ್ವೊಂದು ಬವಣೆ ನೇರ್ಪಟ್ಟುದೇ !

ಆಗಳೂರ್ಮಿಳೆಯರಸಂ ಜಾನಕಿಗೆ—ಮಾತೆ ! ವನಕೆ ಪೋಪೆನೆಂದು ಕಾಂತನನೇತರ್ಕೆ ಬೇಡಿದೌ ! ಏಂ ಸೊಗಮುಂ ಕಾಣ್ಬುದುಂಟು ! ಮುನ್ನುಂಡುದು ಸಾಲದೆ ! ವಿಪಿನಂ ಕ್ರೂರವ್ಯಾಳವೃಕಸೂಕರಚಮೂರುಕಂಠೀರವನಿಷೇವಿತಮಲ್ಲಾ ! ಈಬಗೆಗೇವೇೞ್ವೆನೊ ! ಎಂಬುದುಂ ; ಸೀತೆ—ಏನಯ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣ ಇಂತೇಕುಸಿರ್ವಯ್ ? ವನಮುಂ ಕಾಣೆನೆ ? ದುಷ್ಟಮೃಗಂಗಳೆಮಗೇಂ ಗೆಯ್ಗುಂ? ಬೇಂಟೆಗೆ ಪೋದಪೆವೆ ? ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೋಪರ್ಗೆ ಮೃಗಂಗಳ ಗೊಡವೆಯೇಕೆ ? ಮುನಿಪತ್ನಿಯರ್ ವನದೊಳಿರರೆ ? ಎಂತೆಂತೊ ಕಾಂತನಂ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಅನುಗೊಂಡೆನಿದಂ ತಡೆವುದಂದಮೆ ಕಂದ ! ಶ್ರೀರಘುಕುಲವಾರ್ಧಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕನೊಲ್ಮೆ ಎನ್ನೊಳಿರೆ ಬನ್ನಮಾವುದುಮೊಂದದಯ್, ನಿಕ್ಕುವಂ ತಳ್ವದೆ ಪೋಪಂ, ಇತ್ತಲ್ ರಥಮುಂ ಕೂಡಿನಾರಾ ! ಎನುತುಸಿರ್ದಳ್. ಇಂತಾಗೆ ದೇವಿಯರ್ ಬಯಸುವಂತಿರೆ ಪಯಣಂ ಲೇಸಕ್ಕೆ ಎನುತೆ ಮನದೊಳ್ ಭಾಸ್ಕರನಂ ಬೇಡಿ ಮತ್ತಂ ಪ್ರಕಾಶದೊಳ್—ಇದೆ ರಥಂ ಸಿದ್ಧಮಡರಿಮೆನೆ ; ಅಕ್ಕೆ ಎಂದೊಂದು ಮೂಱಡಿ ನಡೆದು ಸಸಂಭ್ರಮಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ—ಓ ಓ ! ಇರಿರ್ ; ಬಂದೆಂ ಪುಣ್ಯತಪೋವನಮುಂ ಕಾಣ್ಬೊಂದಾತುರಂ ಪಿರಿದಾಗೆ ಮುನಿಕಾಮಿನಿಯರ್ಗೆಂದು ಕಟ್ಟಿದ ಬಾಯನಂಗಳಂ ಮಱೆತೆನಲಾ ! ತಂದಪೆನೆನುತೊಳಪೊಕ್ಕಳ್.

ಅಂತು ದೇವಿ ಪುಗುವುದುಂ, ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಮುಂತಿರ್ಪ ತೇರಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ—ಎಲೆ ಪೊಂದೇರೆ ! ನೀನುಮೆನ್ನಂತಿರೆ ಮುಮ್ಮೆಯ್ಯೊಳೇಂ ದುಷ್ಕೃತಿಯುಂ ಕಟ್ಟಿದೆಯೊ ? ಸೂಳಯ್ಪ ಕಾಳಗವಱಿಗರ್ ಮುಂತಿರೆ, ಕಿಳಿರ್ವ ತುರಗದೞಿಂ ಪಿಂತೆ ವರೆ, ನಡೆವ ಕಾಲಾಳ್ಪಡೆ ಕೆಲಬಲನೊಳಿರೆ, ಚಂಡ ಭಂಡನಕೆಂದರಿರಾಜರೊಳೆತ್ತಿ ನಡೆವ ಗಂಡುಗಲಿಯುಂ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಕೊಂಡುಯ್ವ ಸಯ್ಪುಳ್ಳಂಗೆ ನಿನಗಿಂದು ಪೆಣ್ಣಂ ಪೆಣ್ಗೊಲೆಗೆಂತಂತು ವನಕೆ ಕೊಂಡುಯ್ವುದಾಯ್ತೇ ! ಮಿಳಿರ್ವ ಕೇತನಮೀಗಳೆತ್ತ ಪೋದುದೊ ? ಪಾಪೆಯೇನಾಯ್ತೋ ? ಆಃ ! ನಿನ್ನೀಭಾಗ್ಯಮೆ ! ತುರಂಗಮಂಗಳಿರ ! ನೀಮುಮೇನಂ ಸಂಚಿಸಿದಿರಯ್ ? ಇನ್ನೆ ಬರಂ ರಾಯನ ಹಯಶಾಲೆಯೊಳ್ ಬಳೆದುಂ ಬಾೞ್ದುಮೀಮುತ್ತದಿನಂಗಳೊಳಿಂತೊಂದು ಯೋಗಂ ದೊರೆಕೊಂಡುದೆ ! ಎಂದಾಡಿ ಮತ್ತಂ ಬಿಸುಸುಯ್ದು ರಥಹಯಂಗಳ್ಗೆ—

ಓ! ಕೊಲೆಗನಾನಿರೆ ನಿರ್ನೆರಂ ನಿಮ್ಮನೇನೆಂದು ಪೞುವೆನೊ? ತೇರೆ! ನೀನೀಕಡೆವೊೞ್ತಗಂ ಭೂಮಿಯಂತಿರೆ ಭೂಸುತೆಯಂ ಪೊಱುವೆ ಗಡ! ತುರಗಂಗಳೇ! ನೀವುಂ ಧನ್ಯರ್; ಸೀತಾಕಟಾಕ್ಷವೀಕ್ಷಣಪರಿಪೂತ ಗಾತ್ರರಪ್ಪಿರಲ್ತೆ! ಅಱಗುಲಿಯೆನಾನೊರ್ವನೆ ದೇವಿಯರನೇವೊೞ್ತುಂ ಸೇವಿಸಿಯುಮಿಂದೀಗಳ್ ಪುಲಿಕರಡಿಸಿಂಗಂಗಳ ಬಾಯೊಳ್ ತೂಂತಲೆಂದೆ ಕೊಂಡುಯ್ವುಪೆಂ. ಅಕ್ಕಟಾ! ಅಬ್ಬೆ ಎನ್ನನೇನೆಂದು ಪೆತ್ತಳೊ! ಮೇಣ ಯ್ಯನೇನೆಂದು ಸಾಕಿದನೊ! ಮುನ್ನಮೆಳವರೆಯದೊಳೀರೇೞ್ಕಾಲಂ ವನಂ ಬೊಕ್ಕು ನಿದ್ರಾಹಾರಂಗಳನುೞಿದು ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನಂ ತ್ರಿಕರಣ ಶುದ್ಧಿಯಿಂ ಸೇವಿಸಿಯುಂ ಪಡೆದ ಸೈಪಿನೇೞ್ಗಿಗಿನಿತೊಂದು ಫಲಮಾಯ್ತೇ! ಹರಹರಾ! ಎನುತೆ ಚಿಂತಿಸುತಿರ್ದಂ. ಅನ್ನೆಗಂ—

[ಸೀತೆ] ತಾನೆ ಐರದಾಳಿಯ ಬಿಚ್ಚೋಲೆಯ ಚಂದನದ ಕುಂಕು ಮದ ಕರ್ಮಣಿಯ ಕಸ್ತೂರಿಯ ಕರ್ಪೂರದ ಕಮ್ಮೆಣ್ಣೆಯ ಕಾವಿಗಪ್ಪ ಡದ ಕರಂಡಮಂ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ಕೊಂಡು ಅಂತಃಪುರದಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಪೊ ನಾಗಲ್ಗೆ ಬಂದು—ತಳ್ವದಿರ್ ಪೋಪಂ ಪೋಪಮೆಂದು ಮೈದುನಂಗೆ ಕೇಳಿಸಿದಳ್. ಆಗಳ್ ಜಿತಾತಿಕಾಯಂ ಕಾಯದೊಂದು ಕಾಯ್ಪುಂ ಒಡಲಿನೊಂದು ಸೂಡುಂ ಸೀತಾಂಗನಾವದನಶೀತಾಂಶುದರ್ಶನದತ್ತಣಿಂ ತಿಳಿದು ಮಾರ್ಪಟ್ಟುದೋ ಎನೆ ದೃಢಚಿತ್ತನಾಗಿ ಚೆಕ್ಕನೆ ಕೆಲನನಿೞಿದು, ಪೂಡಿದ ರಥಮಂ ನೂಂಕಿ ಸಜ್ಜುಗೆಯ್ದು ಕೆಯ್ಯ ಕರಂಡಮಂ ತಾಂ ಕೊಂಡಿಟ್ಟು, ದೇವಿಯರಂ ರಥಮನಲಂಕರಿಪುದೆಂಬುದುಮಂತೆಯೆ ಸಂಭ್ರ ಮದ ನಾಟ್ಯದಿಂ ತೇರನೇಱಿದಳ್. ಇಂತು ಜಾನಕಿ ರಥದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿ ರಲೊಡಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬಗೆಯೊಳೆ ಕುಲದೈವಮಂ ಭಾವಿಸಿ, ಗುರುಜನಮಂ ನೆನೆದು, ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮೂರ್ತಿಯಂ ಸ್ಮರಿಸಿ, ಧರೆಯನೆನೆ ರಥಮಂ ಬಲವಂ ದು, ಹಯಂಗಳಂ ಬೋಳಯಿಸಿ, ತಾನುಮಡರ್ದು, ಎಡಗೆಯ್ಯೊಳ್ ವಾಗೆ ಯಂ ಸಡಿಲ್ವಿಡಿದು, ಬಲಗೆಯ್ಯ ಕಸೆಗೋಲನಲುಗಿ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಜಡಿದಂ.

ಸಾಧ್ವೀ! ನಳ ನಳಕೂಬರ ಮಾತಲಿಗಳಂ ಸಾಟಿಗೆಯ್ವುದ ಸಾರಥಿ ಗೆಯ್ಮೆಯೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂ ಸೂಟಿಯಿಂ ನೂಂಕೆ ಪಾಱಿ ನಾಡಿಂ ನಾಡಿಂಗೆ ಧೀಂಕಿಟ್ಟುವೊ ಎನೆ ಪವನಜವಮಂ ಮುಂಚಿ ವಾಜಿಗಳೋಟಂ ಗೊಂಡುವು. ತಿಱ್ಱನೆ ಸುತ್ತುವ ಪಾಱುಂಬಳೆಯ ಗಱಗಱಮುಂ, ಬಿಱ್ಱನೆ

ತೂಱಿ ಬೀಸುವ ಪ್ರತಿಕೂಲಪವನನೊಂದು ಭುಗುಭುಗಿಲುಂ, ದಿಮ್ಮನೆ ಕುದಿವ ಕುದುರೆಗಳ ಖುರಪುಟದ ಪಟಪಟಮುಂ, ದೇವಿಯುರಂ ಬಿಡುವುದಾಗದನ್ನೆಯುಮಕ್ಕುಮೆಂದು ಕೂಡಿ ಮಱುಕದ ಮೊೞಯಿಂ ಬೇಟ್ಟುವೆನೆ ರಾಘವಾನುಜನ ಕಿವಿಗೆ ಕಠೋರಮಾಯ್ತು. ಪತಾಕೆಯೊಂದು ರಾಘವನೂಣೆಯುಮಂ ಕಾಣೆನೆಂದು ವಿಮುಖಮಾದುದು; ಕೆಲಬಲನ ಸ್ಥಾವರಜಂಗಮಂಗಳ್ ಕಂಡುಂ ಕಾಣದಂತಿರೆ ಕಣ್ಮಱಿಯಾದುವು.

ಇಂತು ರಥಂ ಪೋಗೆವೋಗೆ- ನೋಟದಳತೆಯೊಳ್, ಹರಿಯುಂ ಗುಟದ ತುತ್ತತುದಿಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ ಬಾನ್ನವಿರನ ತಲೆಯುನಡರ್ದುಂ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಸವತಿಯಾಗಿಯುಂ ಪೊಂಬಸಿಱಿಸ ಗುಂಡಿಗೆಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಪೊಱಮಟ್ಟುಂ ಧರೆಗಿೞಿದು ಬಂದು ಲೋಕಪಾವನೆಯೆನಿಸುತೋರಂದದೆ ಪಾತಾಲದತ್ತಣ್ಗೆ ಪೋದ ತ್ರಿಪಥಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಳ್. ಇಂತೊಪ್ಪುವ ಭಾಗೀರಥಿಗಿರ್ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಸಾರ್ವರ್ತುಕಮೆನಿಸಿ ಕೌಂಗಿನ ದಾಳಿಂಬದ ಚೆಂದೆಂಗಿನ ಸುೞಿವಾೞಿತಾೞಿಯೀಳೆಯ ಕಿಱುನಾರಂಗದ ಕಟವೆಯ ಪೊಸತೋಂಟಂಗಳ್ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾಗಿ ಸಾಲ್ಗೊಂಡೆಸೆಗುಂ. ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಪಣ್ತತೊಂಗಲಿಂಬಿಡಿದ ಮುದ್ದಿಗೆಯ ಕಾವಣಮುಂ, ಕಂಪುಗುವ ಬಿರಿಮುಗುಳ್ಗಿನೊಪ್ಪುವ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಳ್ಳಿವಾಡಮುಂ, ರಾಜಿಸೆ ನೀರ್ದಾಣದೊತ್ತಿನೊಳ್ ಪಚ್ಚನೆ ಬೆಳೆದ ಹರಿತಶಾಡ್ವಲಮುಂ, ಸುತ್ತುಂ ನೀಳ್ದ ಪೊೞಿದುಂಗೆಯ ಜೊಂಪಮುಂ ವಿರಾಜಿಸೆ, ಮುಗಿಲನಿಱುಂಕುವ ಪೆರ್ಮರಂಗಳ್ ಪಂತಿವಿಡಿದೊಪ್ಪಿರೆ ನದೀಪ್ರದೇಶಂ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು.

ಅನಿತಱೊಳ್ ಕಣ್ಣಳತೆಯ ಪೊಚ್ಚಂ ಕೆಯ್ಯಳತೆಯೊಳಾಗೆ ರಥದಿನಿೞಿದಿರ್ವರುಂ ದರ್ಶನಸ್ತುತಿಗೆಯ್ದು ಮತ್ತಂ ದಾಂಟಲ್ಕೆಂದು ಅಂಬಿಗರೊಡನೆ ಪಾಱನೇಱಿದರ್. ಆಗಳ್ ತನ್ನಂ ಮನ್ನಿಪೊಂದು ನೆವದಿಂ ಬಂದಳೆಂಬ ಸಂತಸದಿಂ ಲೋಕಪಾವನೆಯೊರ್ಮೆ ಬೞಿಯೊಳ್ ಸುೞಿಸುೞಿದುಮೊರ್ಮೆ ಹೈಮಕಂಕಣದಿನೊಪ್ಪುವ ತೆರೆಗೆಯ್ಗಳಿನಪ್ಪಲ್ಕೆಂದು ಮೇಲ್ವಾಯ್ದುಮೊರ್ಮೆ ಬೆಳ್ನಗೆಯೊಳ್ ನಕ್ಕುಮೊರ್ಮೆ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ನಲಿನಲಿದುಮೊರ್ಮೆ ಮೆಲ್ನುಡಿಯಿಂ ಸ್ವಾಗತಮಂ ಕೇಳ್ದುಂ ದೇವಿಯನುಪಚರಿಸುವಳೆಂಬಂತಿರೆ ಬೞಿವೞಿಯೊಳ್ ಸುೞಿಯಿಂ ಸಿಡಿವ ಸೀರ್ಪನಿಯಿಂ ಕಿಱು

ದೆರೆಯಿಂ ನೊರೆಯಿನುಬ್ಬರದ ನೆರೆಯಿಂ ಕಳಕಳದೊಂದು ಮೊೞೆಯಿಂ ಗಂಗೆ ಕಂಗೊಳಿಸಲೊಡಂ ; ಸೀತೆ ಮನದೆ—ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿ ವರ್ಪ ಸಜ್ಜನರ್ಗೆರ್ದೆಯೊಳಿಂಬೀವ, ಮೆಯ್ಯೊಳ್ಬರ್ಪ ಬಿಂಕದಿಂ ದುಡುಕಿ ಮೇಲ್ವಾಯ್ವ ದುರ್ಜನರನೆರ್ದೆಮೆಟ್ಟುವ ನಿನ್ನ ಪೆರ್ಮೆ ಪೆಜಗೊಳವೆ ! ಮುಟ್ಟಿ ಸೇವಿಪರ ಪಂಕಮನೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ಪಾೞ್ಗಿಡಿಸುತುಂ, ಶಶ್ವಜ್ಜೀವನಮನೀವ ಕಾವ, ಜೀವಕೋಟಿಯನೊಡಲೊಳ್ ಬಯ್ತಿಟ್ಟು ವಿಶ್ವರೂಪಿಣಿಯೆನೆ ಮೆಱೆವ, ನೆಲೆಗಾಣದ ನಿನ್ನೀರ್ಮೈಮೆಯುಂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾವಂ ಸಾಲ್ವನೆಂದು ಗುಣಸ್ತವನಂಗೆಯ್ದಳ್. ಸೌಮಿತ್ರಿಯುಂ ತನ್ನ ಮುತ್ತಮುತ್ತ ಪಿರಿಯರನುದ್ಧರಿಸಿದ ಭಾಗೀರಥಿಯಂ ಬಲ್ಲಂತೆ ಪೊಗೞ್ದಂ.

ಅನ್ನೆಗಂ ಪಾಱೋಡಂ ಕರೆಮುಟ್ಟೆ ಬರೆ ನಾವಿಕರ್ಗೆ ತರಣಪಣ್ಯಮನಿತ್ತು ಮನ್ನಿಸಿ ಇರ್ವರುಮನುಕೂಲದೆಡೆಯ ಪುಳಿನದೊಳಿೞಿದರ್. ಆಸಮಯದೊಳ್ ನಡುವಗಲ ಭಾಸ್ಕರಂ ನಿಡುಪಯಣದೊಂದು ಬೞಲ್ಕೆ ಕಡಿದಾಗೆ ಬಾಯಾಱಿ ತನ್ನ ಕರಂಗಳಿಂ ಗಂಗಾಜಲಮಂ ಮೊಗೆದೀಂಟಲ್ಕೆಂದು ತೇರಿನಿೞಿದು ಬಾನ ನಡುವೆ ನಿಂದನೆನೆ ನಿಶ್ಚಲಂ ಪೊಳೆಯುತಿರ್ದಂ. ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ರವಿಯ ಕಿರಣಂಗಳೆತ್ತಂ ಪೊೞೆಯ ಜಲದೊಳ್ ಮಾರ್ಪೊಳೆಯಲೊಡಂ ಪಾಲ್ಪೊಱೆಯೆನೆ ಗಂಗೆ ಪ್ರವಹಿಸುತಿರ್ಕುಂ. ನೇಸಱ ಕಾಯ್ಪಿನ ಸೂಡಿಂ ಬೆಂದು ಕುಂದಿ ನಂದಿ ಕಾಲ್ಗೆಟ್ಟು ಪವನನಾಗಳ್ ಬೆಚ್ಚನೆ ಬೀಸುತಿರ್ದಂ. ಗಂಗೆಯ ತಡಿಯೊಳಿರ್ಕೆಲನೊಳಂ ಬಿಸಿಲ ಜಳಕ್ಕೆ ಸೀರಡಸಿ [ಹರಿಣಗಣಂ] ಬಂದು ನಿಂದು ಮುಂಗಾಲಂ ನೀರೊಳೂಱಿ ಪಿಂಗಾಲಂ ನೆಲದೆ ಪಿಂತಿಟ್ಟು ಮುಸುಂಡಂ ನೀಡಿ ಕಣ್ಮುಚ್ಚಿ ನೀರಂ ಕುಡಿದು ತಣಿದು ಮರಲ್ವುವು. ಮರೆಗೊಣಸುಗಳೋರೊಂದೆಡೆಯ ತಣ್ಣೆೞಲೊಳ್ ಗಾಳಿಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡುತೊಱಗಿ ಕೊಡಂಕೆಯಾಡೆ ಫೇನಮುತ್ಕಟಮಾಗೆ ಅರೆಯೆಟ್ಟೆಱಳೆ ಮೆಲ್ಕಾಡುತಿರ್ದುವು. ಸೋಗೆನವಿಲ್ಗಳ್ ನಾಟ್ಯರಂಗದತ್ತಣಿಂ ಬೀಡುಗೊಂಡುವು. ಖಗಂಗಳ್ ನಿಡುಮರಂಗಳ ತೊಱಲ್ಗೊಂಬನಡರ್ದು ಮೋನಮಿರ್ದುವು. ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ್ ಜಳಕೇಳಿಗೆ ಮೊಗಸಿದುವು. ಇಂತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕಾಲಮು ಪ್ಪುದುಮವರ್ ಚೆನ್ನಸುಗೆಯ ನೆೞಲಡಿಯ ನುಣ್ಮೞಲೊಟ್ಟಲೊಳ್ ಕೆಂದಳಿರಿಂ ನಲ್ಪಾಸುಗೆಯ್ದು ಕ್ಷಣಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಮೋಕ್ ತೀರ್ಥದೊಳ್

ಮಿಂದರ್. ಅಂತು ಮಿಂದು ಸೀತೆ ತನ್ನ ಕಿಱುವೆರಲ ಶ್ರೀರಾಮಮುದ್ರಿಕೆಯಂ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಕೊಂಡು ಗಂಗಾಜಲದಿನಭಿಷೇಕಂಗೆಯ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತಿಱಿತಂದ ಪುಷ್ಪದಿನಲಂಕರಿಸಿ ತನಿವಣ್ಗಳಂ ಸಮರ್ಪಿಸಿ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದ ನೈವೇದ್ಯಂಗಳಂ ಮಯ್ದುನಂಗಮಿತ್ತು ತಾನುಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡಳ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣನುಂ ಗಂಗಾಜಲಸ್ನಾನಪರಿಪೂತಕಳೇಬರಂ ದೇವಿಯರಂ ಮೂಱುಂ ಸೂಟ್ ಬಲವಂದು ಮಣಿದು ಇತ್ತುದಂ ಮಹಾಪ್ರಸಾದಮೆಂದು ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದಂ. ಅಂತಿರೆ ಬಿಸಿಲ್ ತಣಿಯೆ, ತಂಗಾಳಿ ಮೆಯ್ಯೋಱೆ, ವಿಹಗಂಗಳ್ ನೇರದಿಂ ಪಾಡೆ, ಮಾರ್ತಂಡಂ ಪಶ್ಚಿಮಾಭಿಮುಖನಾಗೆ, ಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣರುತ್ತರಾಭಿಮುಖರಾಗಿ ಪೊಱಮಟ್ಟರ್.

ಇಂತು ನಡೆನಡೆದು ಬಲ್ದೂರಂಬೋಗಿ ನಟ್ಟಡವಿಯಂ ಪೊಕ್ಕು ಕಟ್ಟಕಡೆಯೊಳಣ್ಣನ ಕಟ್ಟಾಣತಿಯನೊರೆದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಭೂಮಿಜೆಯನುೞಿಸಿ ಪೋದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಸೀತಾಪರಿತ್ಯಾಗಮೆಂಬ ಪಂಚಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

ಷಷ್ಠಾಶ್ವಾಸಂ

— ವಾಲ್ಮೀಕಿದರ್ಶನಂ —

ಮನೋರಮೆ—(ಕಂಬನಿಗಱೆದು) ಆಃ ! ಎನ್ನೊಡೆಯ ! ನೀನುಮೆಂತು ಕಲ್ಮನನಾದಯ್ ಒರ್ತಡವೆಯೆ ದೇವಿಯಂ ಕಾರಡವಿಯೊಳುೞಿದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪೋದನೆಂಬೊಡೆ. ಮಯ್ದುನಂಗಮಾದೊಡಮೆಂತು ಮನಮಾದುದೋ ! ಮೇಣೆಂತು ದೇವಿಯರ್ಗೆ ಕಾವಲಿರದೆ ಪೋದನೋ! ತೊಱೆದು ಪೋಪನ್ನಂ ಸೀತೆಯೇನೆಂದು ಮಱುಗಿದಳೋ ! ಅಕ್ಕಟಾ ! ಪೆಣ್ಗಳೊಂದು [ಬಾೞ್ತೆ] ಬಾೞ್ತೆಯೆ !

ಮುದ್ದಣಂ—(ತಾನುಂ ಸುರಿವಶ್ರುಜಲಮಂ ಕಿಱುವೆರಲಿಂ ಮಿಡಿದು) ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೀ ! ಈ ಇರವನೇನೆಂದು ಪೇೞ್ವೆನೊ ? ಅೞಲ್ ಕೊರಲನೌಂಕುಗುಂ. ಮುಂಗತೆಯನಾನುಂ ಪೇೞ್ವೆಂ.

ಮನೋ—ಪೆಣ್ಣೊಡಲಲ್ತೆ! ಎಂತು ಸೈರಿಪೆಂ. ಸೀತೆ ಏನಾದಳ್, ಪೇಟಿ.

ಮುದ್ದ—(ನೀಡುಂ ಸುಯ್ದು) ಆಯ್ತು, ಕೇಳ್. ಅಂತು ಗಂಗೆಯುಂ ಸ್ತುತಿಸಿ ಮುಂತೆ ಸೀತೆಯುಂ ಪಿಂತೆ ಸೌಮಿತ್ರಿಯುಮಾಗೆ ಪಯಣಂಬೋದರ್. ಸೀತೆಗೆ ವೈಖಾನಸರ ಮುತ್ತಯ್ದೆಯರನೇವೊಲ್ತುಂಗೆ ಕಾಣ್ಬೆನೋ ಎಂಬೊಂದು ತವಕದಿಂ ನಡೆ ಮುಂಚಿದುದು ; ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ ಅಣ್ಣನಾಣತಿಯನೆಂತೊರೆವೆನೋ ಮೋಣೆಂತು ದೇವಿಯಂ ತೊಱೆವೆನೋ ಎಂಬೊಂದು ದುಗುಡದಿಂ ಪಿಂಚಿದುದು. ಆಃ! ಚಂದ್ರಶಾಲೆಯೊಳೊರ್ಮೆಯುಂ ಶತಪಥಂಬೋಗೆ ಬಸವಳಿವ ಗರ್ಭಿಣಿ ಇಂದು ಬಿಸಿಲ ಬೇಗೆಗೆ ಕಾಪಥದೊಳಮಾಯಸಂದೋಱದೆ ಉಲ್ಲಸದಿಂ ನಡೆದು ಪೋಪಳೆಂದೊಡೆ ತವಕಮೆಂತಪ್ಪುರುಮಂ ಮಾಱುಗೊಂಡಲ್ಲದೇಂ ಪೋಕುಂ! ಇಂತು ಮುಂಬರಿದು ಪೋಗೆವೋಗೆ ಸೀತೆ ಪಿಂದುಳಿದುಳಿದು ಬರ್ಪ ಮೈದುನಂಗೆ—ಏಂ ಕಂದ! ನಡೆಯೊಳ್ ಪಿಂದಾದಯ್? ಪಥದೊಳ್ ಕಲ್ಮುಳ್ಗಳಣಮಿಲ್ಲಂ. ಇಂತಿರೆ ಪೆಣ್ಣಾಂ ಸಾಗಿವರೆ ನೀಂ ಗಂಡುಗಲಿ ನಡೆಯಲಾಱಿಯೆನೆ, ನಾಣಲೇ! ಪಿಂಚದಿರ್ ಬಾರೆನುತೆ ಬಳಿವರ್ಪನ್ನಂ ಪಯಣಂಮಾಣ್ದು ನೆರೆವರೆ ಪಂತಿಗೊಂಡು ನಡೆಯುತಿರ್ದಳ್. ಮತ್ತಂ ಪೊಲ್ತುಪೊಲ್ತುಂಗೆ ರಾಘನಾನುಜಂಗೆ ಕೆಲಬಲನ ವನಂಗಳಂ ತೋಱಿ ಅಂದಿನ ದಂಡಕೆಗೊರೆಯಾಗದೆಂದು ತೂಗಿ ಬಣ್ಣಿಪಳ್. ಎಂತಾನುಂ ಮೊದಲ್ ನುಡಿನುಡಿಗೊಂದು ಬಳಿಯುಮೆಡೆಯೆಡೆಗೊಂದು ಕಡೆಯೊಳ್ ಕಡೆಕಡೆಗೊಂದು ಹುಂಕಾರಮೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಪಡಿನುಡಿಯಾಯ್ತು. ಅಂತಪ್ಪುದುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮೊಗಮುಂ ದಿಟ್ಟಿಸುತೆ ತಾಂ ಬಳಲ್ದಿರ್ಪನನೀತನು ಮಾಯಸದಿಂ ಬೇಸತ್ತನೆಂದಱಿತು ಕೆಮ್ಮನೆ ಮೆಲ್ನಡೆಯಿಂ ಪೋದಳ್. ಲಕ್ಷ್ಮಣನುಂ ಬೆನ್ನನೆ ಬಿನ್ನನೆ ನಡೆದಂ. ಈ ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಕಡುದೂರಂ ನಡೆದು ಘೋರಾರಣ್ಯಮನೊಂದಂ ಪೊಕ್ಕರ್. ಮುನ್ನಮೆ ನಡೆನಡೆದು ಬಳಲ್ದು ಬಿಸಿಲ ಜಳಕ್ಕೆ ಬಾಡಿ ಬಸವಳಿದ ಬಾಲೆ ಈಗಳ್ ಕಂಗೆಟ್ಟಳೆ **ದೆ**ಗುಂದಿದಳ್ ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟಳ್. ಹಾ! ಈ ಪಟುವನೇನೆಂದು ಪೇಟಿಕ್ಕೆನೋ! ನೇಸಱ ಕದಿರ್ಗೆ ಇಂಬಿರದೆ ಕಟ್ತಲೆಗೆ ಬೀಡೆನಿಸಿರೆ ಒಂದೆಡೆಯಿಂ ಸಿಂಗಗರ್ಜನೆಯುಮೊಂದೆಡೆಯಿಂ ಪೆರ್ಬುಲಿಯ ಮೊಱೆಯುಮೊಂದೆಡೆ

ಯಿಂ ಗಜದ ಬೃಂಹಿತಮುಂ ಕೇಳಿಸೆ ಭೀಕರಮಾಗಿರ್ಪುದು ; ಕರಡಿಗಳ್ ದಾರಿಯೊಳಡ್ಡಂಗಟ್ಟಿ ಮೇಲ್ವಾಯ್ವುವು ; ಪೆರ್ಬಾವುಗಳೆತ್ತಂ ಬುಸು ಗುಟ್ಟುತ್ತೆ ಪರಿವುವು.

ಆಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಭೂಮಿಜೆ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ತಿಟ್ಟನೇಱಿ ಬೆಟ್ಟನಿೞಿದು ಕಣಿಯಂ ಕೞಿದು ಅಗೞ್ತೆಯಂ ದಾಂಟಿ, ದರಿಯಂ ಸಾರ್ದು ಮರನಂ ಪಾಯ್ದು ಕಲ್ಲನೆಡವಿ ಮುಳ್ಳಂ ತಡವಿ ಕಣ್ಗಾಣದುಳ್ಕಿ ಬಳ್ಕಿ ನಡೆನಡೆದು ಕಾಲೊಡೆದು ನೆತ್ತರ್ ಬಸಿಯೆ ಮೆಯ್ಗುಂದಿ ಧರೆಗೆ ಹಮ್ಮೈಯಿಸೆ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಮುಂದುಗಾಣದೆ ದೇವಿಯನುಪಚರಿಸುತಿರ್ದಂ. ಆಗಳ್ ಕಿಱಿದಾನುಂ ಬೇಗದಿಂ ಮುಚ್ಚೆದಿೞಿದು ದುಃಖಾರ್ತೆಯಾಗಿ ಮೈದುನಂಗೆ—ಓ ಲಕ್ಷ್ಮಣಾ ! ನಡೆಯಲಾಱೆನಯ್. ನೋಡು ನೋಡಯ್ ಕಲ್ಲೆಡಹಿ ಮುಳ್ನಾಂಟಿ ಕಾಲಿಂ ಬಸಿವ ನೆತ್ತರಂ. ಬಸಿಱೆನೊಂದು ಬೇನೆಯಿಂ ನೊಂದೆನಕ್ಕಟಾ ! ಮೈದುನಾ ! ಎತ್ತಲುಂ ಮೊಱೆವ ಸಿಂಹಶಾರ್ದೂಲ ಭಲ್ಲೂಕವೃಕಸೂಕರಾದಿದುಷ್ಟಮೃಗಂಗಳ ನಿಷ್ಠುರಧ್ವನಿಗೆ ಅಳ್ಕುವೆ ನಯ್ ! ಹಾ ! ಕಂದಾ ! ದುರ್ಘಟಮಾದೀ ಕಾರಡವಿಯೊಳ್ ಋಷಿಗಳ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಮುಂಟೇ ! ನಿಕ್ಕುವಂ ನೀಂ ಬಟ್ಟೆದಪ್ಪಿದಯ್. ಹಾ ! ಹಾ !! ಪಸಿದ ಪುಲಿಯ ಬಾಯ್ಗಿಂದು ತುತ್ತಾದೆನಲಾ ! ಹಾ ರಾಘವಾ ! ಹಾ ಪ್ರಾಣನಾಯಕಾ ! ಕೆಟ್ಟೆನೆಲಯ್. ಹಾ ಕರುಣಾಕರಾ ! ನೀನೆ ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿಯಿರೆ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಪೆಱತುಂಟೇ ! ಕಮಲವ ನುೞಿದುಂ ಮಧುಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಕಿಂಶುಕಕ್ಕೆಱಗುವ ಭ್ರಮರನಂತಿರೆ ನಿನ್ನೆ ರಂ ಕಾಡೊಳಾದೆಂ. ನಿನ್ನಡಿದಾವರೆಯನುೞಿದು ಬಂದೊಡಿಂತೆನಗೀವಿಧಿ ಯಾಯ್ತೆ ! ಹಾ ! ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮಾ ! ಮುಂತೇನಯ್ ತನಗೆ ಬಟ್ಟೆ ! ಎಂದು ಬಾಯಾಱಿ ಮಱುಗಿದಳ್.

ಮೋಹನಾಂಗೀ ! ಇಂತು ಪ್ರಲಪಿಸುವ ರಾಘವನರ್ಧಾಂಗಿಯಿ ರವಂ ಕಂಡು ಲಕ್ಷ್ಮಣದೇವನ ಬಗೆಯೊಳೇನಕ್ಕುಂ ಬಗೆಯ. ಒಂದೆಡೆ ಯೊಳಗ್ರಭವನ ಕಟ್ಟಾಣತಿ ; ಒಂದೆಡೆಗೆ ಸೀತೆಯತ್ತಣ ಮಱುಕಂ. ಏವಂ ! ದೇವಿಗೆ ನೀನಂಜದಿರೆಂಬೊಡುಂಟೆ ! ಪುರಕೆ ಮರಳ್ದುವೆನೆಂ ಬೊಡುಂಟೆ ! ತಾನೆ ಕಾವಲಿರ್ಪೆನೆಂಬೊಡುಂಟೆ ! ಆಃ ! ತಲೆವ್ರೋಕ ನೊಂದು ಮಾಟಮೋ ! ಅಂತಾಗೆ ರಾಘವಾವರಜಂ ಶಶ್ವದ್ಗಳದಶ್ರುಧಾರಾ

ಸಿಕ್ತಕಪೋಲಂ ಕಂಪಿತಕಾಯಂ ಸೀತೆಯ ಪದದೆಡೆಯೊಳ್ ಮೆಯ್ಯಿಕ್ಕಿ—ದೇವಿಯರೆನ್ನಂ ಕಂದನೆಂದು ಸಂಬೋಧಿಸದಿರಿಂ. ಪಗೆವನೆಂದೇ ಬಗೆಯಿಂ. ಇನ್ನೆವರಮುಣ್ಣಾನಾಣತಿಯುಂ ನಿಮ್ಮೊಳೆಂದೆನಿಲ್ಲ. ನಾಡೊಳಾವನೊ ಮಡಿವಳನೊರ್ವನಭದ್ರಮಾಗೆ ದೇವಿಯರೊಳ್ ಕುಂದಿಟ್ಟು ದೇವರಂ ಚುನ್ನನಾಡಿದಂ ಗಡ! ಅಂತೀದೂಸಱಿಂ ನಗ್ರಭವಂ ನಿಮ್ಮಂ ವಿಪಿನದೊಳಿೞಿಪಿ ಬರ್ಪುದೆಂದೆನ್ನಂ ಪೇೞ್ದಂ. ಇದೆಕೊಳ್ಳಿಂ ಸ್ವಾಮಿಕಾರ್ಯ ಧುರಂಧರಂ ಅಗ್ರಜನ್ಮಾಜ್ಞಾನುವರ್ತಿ ವೀರಾಗ್ರಗಣ್ಯಂ ಕೃತಕೃತ್ಯಂ ನಚ್ಚಿನ ಮೈದುನನೆಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆಂ ಈ ಒಸಗೆಯುಂ ಪೇೞಲ್ಕೆಂದು [ಬಂದು] ಬೆನ್ನಿಕ್ಕಿ ಪೊೞಲ್ಗೆ ಪೋದಪೆಂ, ಎಂದಂ.

ಸುಂದರೀ! ಅತಿಕಾಯುವ್ಯೈರಿಯುಸಿರ್ದ ಸೊಲ್ಲನಾಲಿಸೆ ಬೀರದ ಹರವಸಂ ತೋಱುಗುಂ. ಅತ್ತಿಗೆಯೀವೊಂದವಸ್ಥೆಗೆ ಪೞಯಿಸನೆ, ಬೇಯುನೆ, ನೋಯುನೆ! ಜಗದೆ ದುಃಖದೊಳೆ ಪೞಂಗಿದರ್ಗೆ ಮೇಣಾಂ ಮೇಣ್ ದುಃಖಮೊದವೆ ಬೀರದ ರೋಸಕ್ಕೆಡೆವರ್ಕುಂ. ಇಂತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಪಾಷಾಣಕಠಿನಹೃದಯನಾದನೈಸೆ! ಎಂತುಂ ಕುಱು ಪೋದುದೇ? ಮನದೊಳೆ ಮಮ್ಮಲ ಮಱುಗಿದಂ, ನೊಂದಂ, ಬೆಂದಂ.

ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂತಿರ್ಕೆ. ಸೀತೆಯಿರವನೇನೆಂಬೆನೊ? ಹಾ! ಹಾ! (ಕಂಬನಿಯಿಡುವಂ.) ಮುಂಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಮೊೞಗಂ ಕೇಳ್ದು ಸುರುಂಟು ವಣಂಬೆಯು ತಿಟ್ಟದಂತೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಬೀಸುವ ಬಿಱುಗಾಳಿಯು ಪೊಯ್ಲಿಂಗರೆ ಮುಱಿದು ಬಾಡುವ ಕಪ್ಪುರನಾೞಿಯುಂತೆ ಒರ್ಮೊದಲೊಳೆ ದೇವರ ನಾಡಿದ ಪರುಷತರವಾಕ್ಯಮಾರ್ಗಣಂ ಕರ್ಣಕೋಟರಮುಂ ನಾಂಟೆ ಮೆಯ್ಗುಂದಿ ದುಃಖಾವೇಶದಿಂ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತೆಯಾಗಿ ಮೇಣೊರ್ಮೆ ಹಂಮುದಂ ಬೋದಳ್. ಅನಿತಱೊಳೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ನೆರೆಯೊಳೊಟ್ಟುವರ್ಬಿಯ ನೀರಂ ಪೆಟ್ಟಿಲೆಯೊಳ್ ತಂದು ದೇವಿಯೊಳ್ ತನ್ನೊಂದು ಕಡೆವೊಟ್ಟಿನ ಸೇವೆಯೆಂದು ಪಾದಕಮುಲಮುಂ ತೊಳೆದು ಕಣ್ಗೆ ಸುರಿದು ಕೆಯ್ಗೆ ತೊಡೆದು ದೊನ್ನೆಯುಂ ಪತ್ರಪುಷ್ಪಮೆನೆ ಬೈತಲೆಯೊಳ್ ಶೇಖರಿಸಿದಂ.

ಈ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರಸಪರ್ಯೆಗೆ ಪ್ರಸನ್ನೆಯಾದಳೆನೆ ಕಣ್ದೆಱೆದು ಕೆಯ್ಯಲುಗಿ ಕಾಲ್ಮಗುೞ್ಚಿ ಸುಯ್ಲಾಡಿದಳ್. ಇಂತು ಮೆಯ್ಯಱಿತು ಅಳವುಗೞಿದ ಮನದೞಲಿಂ—ಹಾ! ಹಾ! ಕಂದ, ಲಕ್ಷಣಾ! ಇಂತುಮೆ

ನ್ನೊಂದು ಬಾೞ್ವಿಯುಸಕಱಿದುದೇ! ಮಾವು ಬೇವಾಯ್ತೇ! ಕರ್ಪು
ಕಯ್ಪೆಯಾಯ್ತೇ! ತೆಂಗಾಯ್ ಸಿಂಗಾಯಯಾಯ್ತೇ! ಬಂಡೊಸರ್ವ
ನೆಯ್ದಿಲ್ ಸೆಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯಾಯ್ತೇ! ಇಂದಿಗೆ ಕೂರ್ಮೆಗಡಲ್ ಬಱಿತು
ದೇ! ಹುಣ್ಣಮೆಯ ತಿಂಗಳಂ ರಾಹು ಕಣ್ಣವೆ ಮುಚ್ಚೆ ನುಂಗಿದುದೇ!
ಧರ್ಮಂ ಕರ್ಮಡುವೊಕ್ಕುದೇ! ನೀತಿ ಬಾರ್ತೆಗೆಟ್ಟುದೇ! ನನ್ನಿ ಬೆನ್ನಿ
ತ್ತುದೇ! ಹಾ ಕಂದ! ಅನಾಥೆಯಾದೆನ್ನೈ. ಹಾ! ಹಾ! ಮಜ್ಜೀವಿ
ತೇಶನಿಂದೆನ್ನಂ ಕಾರಡವಿಯೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಬಾರೆಂದನೇ! ಎನ್ನೊಡೆಯಂ
ತೊಱೆದನೇ! ಕೂಟನೊಂದು ಪಿಸುಣ್ಗೆ ನಿರಪರಾಧಿನಿಯನೆನ್ನಂ ಬಲಿದೆತ್ತ
ನೇ! ರಾಮಚಂದ್ರಮನಿಂದೆನ್ನಂ ಕೆಯ್ವಿಟ್ಟನೇ! ಹಾಹಾ! ಪ್ರಾಣನಾಥ
ನಿನ್ನೆನ್ನಂ ಮುಟ್ಟನೇ! ಅಕ್ಕಟಾ! ಬಾೞ್ಗೊಲೆಯಾದೆನಲಾ! ಹಾ
ಕರುಣಾಕರಾ! ಇನ್ನೆನಗೆ ಗತಿಯಾರ್ರೈ? ಹಾ ನಲ್ಲ! ಮುಂತೆನಗೆ
ಬಟ್ಟೆಯಾವುದೈ? ಹಾ ಕಾಂತ! ಆವಗಂ ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ನಂಬಿ
ಸೇರ್ದಳಂ ಇಂತೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ತ್ಯಜಿಸಲ್ಕೆಂತು ಮನದಂದಯ್?
ಎನ್ನೊಳಾವುದೂಣೆಯುಮಂ ಕಂಡಯ್? ಊರೊಳ್ ಮಾರಿಯೆಂದು
ಮನೆವೋಱಿಯಂ ಮಾಱುಗುಡುವರೇ! ಪಾಲ್ಪುಱಿತುದೆಂದಾವಂ
ಪೊಯ್ವರೇ? ನಿರ್ವ್ಯಾಜಮಸಗನೊರ್ವಂ ತೆಗಟ್ಟಿನೆಂದಬಲೆಯನಿಂತು
ಕಾರಡವಿಯೊಳ್ ಬಿಡುವರೆ! ಹಾ! ಮನೋವಲ್ಲಭ! ಆಂ ನಿನ್ನರ್ಧಾಂಗಿ
ಯಲ್ತೆ! ಪಟ್ಟದರಸಿಯಲ್ತೆ! ಎನ್ನನುಱಿದೆಂತರೆಮೆಯ್ಯೋೞಿರ್ಪಯ್!
ಎಂತು ಪಟ್ಟವಣೆಯನೇಱುವಯ್! ಹಾ ರಾಘವಾ! ನಿನ್ನಡಿಗಳಾಣೆ,
ಎನ್ನೊಳ್ ಕೊಱತೆಯಿರೆ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಾವುದಯ್; ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ಬೇಡುವೆಂ,
ಬೇಡುವೆನೆಂದು ಪಲುಂಬಿದಳ್.

ಮತ್ತಮೆಱೆಯನಂ ನೆನೆದು—ಹಾ! ರಮಣ! ಅಂದೆಳಮೆಯ್ಯೊ
ಳೆನ್ನ ಮದುವೆಗೆಂದು ನೆರೆದ ರಾಯರ ಸೊರ್ಕಂ ಮುಱಿವಂತಿರೆ ಬಂದು
ಹರನ ಬಿಲ್ಮುಱಿದ ನಿನ್ನ ಬೀರಮುಮಂ, ನಿನ್ನ ಘನಶ್ಯಾಮಲಕೋಮಲ
ಗಾತ್ರಮುಮಂ, ನಿನ್ನ ಸೊಬಗುಗುವ ಮುಖಕಮಲಮುಮಂ, ನಿನ್ನ
ಸೊಗಸುದೋಱುವ ಸವಿನುಡಿಯ ಜಾಣ್ಮೆಯುಮಂ, ನಿನ್ನ ನಡೆವ ಬಿಂಕದ
ಗಾಡಿಯುಮಂ, ನಿನ್ನ ಕರ್ಣಾಂತವಿಶ್ರಾಂತಸರಳಸುಲೋಚನದರೆನೋಟದ
ನೋಟಮುಮಂ, ಆನಿನ್ನ ಕಿಱುನಗೆಯ ಬಗೆಯುಮಂ ಕಂಡು ಸೋಲ್ತು

ಮೆಚ್ಚಿದೆನಲ್ತೆ ! ಅಂದಿಂದಿಂಗವೊರವಿಲ್ಲದ ಕಡುಗೆಡೆಗಿಂದು ನೆರವಿಲ್ಲದ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಯ್ತೇ ! ಆಃ ! ಚೆನ್ನ ! ಆಗಳೆ ವನವಾಸವುಂ ಪೋಪಂದು ಅರೆಗಳಿಗೆಯಾನುಂ ನಿನ್ನಂ ಬಿಟ್ಟಿರಲಾಱೆನೆಂದು ಬೆಂಬತ್ತಿದೆನಲೆ. ಈಗ ಳೆಂತೈ ಚಮೂರುಪಂಚಾಸ್ಯ ಭಲ್ಲೂಕ ವೃಕ ಸೂಕರಭೀಕರಮಾದೀ ನಟ್ಟಡವಿಯೊಳೊರ್ವಳೆ ನಿನ್ನನಗಲ್ದು ಯಾವಜ್ಜೀವಮುಮಿರ್ಪೆಂ? ಹಾ ! ಕರುಣಾಕರಾ ! ಮುನ್ನಂ ವಿಪಿನದೊಳ್ ನಿಚ್ಚವಯಣಂಬೋಪಂದು ಆನೆ ನಸುಂ ಬಟಲ್ದಿರೆ ಬಲ್ಬಟಲ್ದಳೆಂದು ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ಕೆಯ್ವಿಡಿದು ಕರ್ನೆಟ ಲ್ಗಿಯ್ದು ತೊಡೆಯೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೆಯ್ದಡವಿ ತನ್ನ ಚೇಲಾಂಚಲದಿಂ ಬೆಮರ್ತೆನ್ನೀವೊಗಮುಂ ಪೂಸಿ ಬೀಸಿಯುಂ, ಬಾಯಾಱೆ ನೆಟ್ಟನೆ ತಿಳಿಗೊ ಳನ ಪನಿನೀರಂ ಕಮಲದೆಲೆಯೊಳ್ ತಂದಿತ್ತುಂ, ನಿಡುವಯಣಕ್ಕೆ ಬೇಸಱ ಲೊಡಂ ಬಿನದಮುಂ ತೋಱಿ ನಗುವಂತು ಮಾಡಿಯುಂ, ಕಲ್ಲಿಡಹೆ ನೊಂದ ಳೆಂದು ಮಱುಗಿಯುಂ, ನಿಲೆ ನಿಂದುಂ, ಪೋಗೆ ಪೋಗಿಯುಂ, ನಗೆ ನಕ್ಕುಂ, ಉಪಚರಿಸಿದ ನೀನೀಗಳ್ ಎಂತು ಕಲ್ಮನನಾಗಿ ಮಾಲತಿಯುಂ ಮೆಕ್ಕೆಯಿಂ ಸಿಂಗರಿಸಿದಯ್ ! ಹಾ ! ರಾಮಚಂದ್ರಮ ! ದುಷ್ಟರಾಕ್ಷಸನಂದು ಪುಸಿ ದವಸಿ ಎನ್ನಂ ಕಳ್ದುಯ್ಯಲೊಡಂ ಬಿಡಲಾಱದ ಮೋಹದಿಂ ಮಱುಗಿ ಕೊ ರಗಿ ಪುಡುಕಿವಂದು ತುಬ್ಬಱಿತು ಪಿರಿದಾಯಸದಿಂ ಕಡಲ್ಗಣೆಗಟ್ಟಂ ಕಟ್ಟೆ ರಕ್ಕಸರೊಳ್ ಕಾದಿ ಮೊನೆಯೊಳ್ ಗೆಲ್ದು ಎನ್ನಂ ವನಕಟ್ಟುವೊಡೆಂದೇಂ ಮಱಲ್ಚಿದಯ್? ಹಾ ! ಕಾಂತ, ನಿನ್ನಂ ಮಗುಳ್ದೆನ್ನೆಂದಿಂಗೆ ಕಾಂಬೆನೋ! ಎಂದಿಂಗೆ ನಿನ್ನ ಸವಿನುಡಿಯನಾಲಿಪೆನೊ ! ಇನ್ನೆಂದಿಂಗೊಡಗೂಡುವೆನೊ! ಹಾ ! ಹಾ ! ಆಬಿನ್ನಣದ ಆಬೆಡಂಗಿನ ಆಸೊಗಸಿನ ಆಗಾಡಿಯ ಆಸಿಂಗ ರದ ಆನಟನೆಯ ಆಅಂದದ ಆಹಾವದ ಆಭಾವದ ಆನೋಟದ ಆಬೇಟದ ಆಕೂಟದ ಸುಗ್ಗಿಯನೆಂತು ಮಱೆವೆನೋ !† ಹಾ! ರಾಮಾ! ಎಂದು ಸೀತೆ ಬಾಯಟಿದತ್ತಳ್.

ಇಂತು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಮಱುಮಱುಗಿ ಬಿನ್ನನಿರ್ದು ಮತ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನೊಳ್—ಕುಱುಂಬನ ಕುತ್ತಕ್ಕೆ ಕುಱಿಯ ಪಿತ್ತಮೆ ಮದ್ದಾ ಯ್ತು! ನೀಮನಿಬರ್ ಮೈದುನರಿರ್ದುಮೆನಗೀಪಾಡುಗೆಯ್ದರೇ ! ಅಣ್ಣಂಗೆ ನಯಂಬೇಟರೇ ! ತುಂಬಿದ ಬಸಿಱಿಯಲೇ ! ಎಂತೈ ಒಡಲ್ವಿಡಿದಿರ್ಪೆಂ ! ಅತ್ತೆವಿರಿಂತಿದಕ್ಕೊಪ್ಪಿದರೆ? ನಚ್ಚಿನ ಬಂಟಂ ಹನೂಮಂತಂ ಕೆಮ್ಮ

ನಿರ್ದನೆ ? ಸುಮಂತ್ರಾದ್ಯರ್ಗೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಂದುದೆ ? ವೃದ್ಧಂ ಜಾಂಬವಂ ತಡೆಯುದಾದನೆ ? ಹಾ ! ಹಾ ! ಪೆಣ್ಣೆನ್ನೊಂದು ಬಾಳ್ಕೆ ಬಾಳ್ಕೆಯೆ ? ಎಂದು, ಬಱಿಯುಂ ತನಗೆ ತಾಂ ತಿಳಿದು—ಆಃ ! ನಿಮ್ಮನ್ನರನೇಕೆ ನಿಷ್ಕಾರಣಂ ದೂಱುವೆನೊ ? ಏತರ್ಕೆ ಬಾಯಾಱಿ ಮಱುಗುವೆನೋ ? ಇಂತಿದೇಂ ಕಾನನರೋದನಮಾಗದೆ ? ಪೂರ್ವಜನ್ಮದೊಳಾವ ದಂಪತಿಗಳೊಳ್ ಭೇದಮಿಕ್ಕಿದೆನೋ ! ಆವ ಹದಿಬದೆಯುಂ ಪೞಿದೆನೋ ! ಬೊಮ್ಮನೆನ್ನ ಪಣೆಯೊಳ್ ಬರೆದುದಿಂತುಟೆಸೆ ! ಇಂತು ರಾಘವನೆನ್ನನುೞಿದೊಡಮಾನೆಂತುಮಾತನಡಿಯುಂ ಬಿಡೆಂ. ಆತನೆ ಎನಗೆ ಗುರುವಾತನೆ ನಾಥಂ ಆತನೆ ಜೀವನಾತನೆ ಬಾಂಧವಂ. ರಾಘವನ ಶಾಸನಂ ನಾಡಂ ಸಮಂತು ಕಾಡಂ ಕೊಱತೆಯಿಲ್ಲದಾಳ್ಗುಮಲ್ತೆ. ಆನೊರ್ವಳ್ ಪೆಱಳೆ ? ಎನ್ನ ಪೂರ್ವಸಂಚಿತದಿನೀಬಟ್ಟೆಯಾದುದಲ್ಲ ಆತನೇಗೆಯ್ಗುಂ ; ಕರುಣಾಸಾಗರನಲ್ತೆ ! ನಂಬಿದರಂ ಕಾವನೆಂಬ ಬಿರುದುಳ್ಳನಲ್ತೆ ! ಆತನಡಿಯೊಲ್ಮೆಯೊಂದಿರಲ್ಕೆ ! ಎಂದು ಮತ್ತಂ ಕಣ್ಬನಿದುಂಬಿದಳ್.

ಇಂತಾಡಿದ ಜಾನಕಿಯ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ಲಕ್ಷ್ಮಣನುಂ ಮಱುಗುತೆ ಕೀೞ್ಮೊಗನಾಗಿ ನಿಂದಿರ್ಪುದುಂ ; ಸೀತೆ ಮೇಣ್ ಸೌಮಿತ್ರಿಗೆ—ಕಂದಾ ! ಏತರ್ಕೆ ನಿಂದಿರ್ಪಯ್ ? ತಳ್ವಿದನೆಂದು ನಿನ್ನೊಳಗ್ರಜಂ ಕೋಪಿಸನೆ ? ಅಣ್ಣನಾಜ್ಞೆ ಸಂದುದಲಾ ! ಪೋಗು ಪೋಗಯ್, ಎನುತೆ ಪೇೞ್ದಳ್. ಆಗಳ್ ತನ್ನಂ ತಾಂ ಪೞಿದು ದೇವಿಗೆ—ಆವನಗಲ್ದೆಳಗಱುವಿನಂತಿರೆನ್ನೊಂದಿರನಾಯ್ತೇ ! ಅಣ್ಣನಾಣತಿಯೆಂಬೊಂದು ನೇಣ್ ಗೋಣಂ ಬಿಗಿದೀೞ್ಗುಂ. ಆಗಳೆ ಬಲ್ಪುಗೆಯೊಳ್ ಬೇಡಿದೆಂ. ದೇವರ ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಬಿನ್ನಪಂ ಪಾಪೆಯುಂ ತುೞಿಲ್ಗೆಯ್ದಂತಿರೆ ಪೊಚ್ಚಱದಾಯ್ತು. ದೇವಿ ! ಎನ್ನೊಂದು ಮುನ್ನೊಡಲ ಅೞಿಗೆಯ್ಮೆಯ ಬೆಸುಗೆಯಿನೀಗಳೀಪಾತಕಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ನೀಡುವೊಡಾದಮಾದೆಂ. ಅಂತಿರೆ ಗೋರಿಟ್ಟ ಸಯ್ಪಂ ದುರ್ವಿಷಯಂಗಳ್ಗೆ ಸೂಱೆಗೊಟ್ಟು ನಿರಯದ ಬಾಗಿಲ್ಗಾಪಿಗೆಂದು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖನಾಗಿ ಪೋಪನಂತೆವೋಲ್ ಪುಣ್ಯರೂಪಿಣಿಯಂ ಕಾಡಿಗೊತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಪಾೞ್ಪೋದ ನಾಡಿಂಗೆ ಮರಲ್ಕಿರ್ಪೆಂ. ಮಾತೇ ! ಇಂತಿರ್ಪನಂ ನಿರ್ಘೃಣನಂ ಕುಲಘಾತುಕನಂ ದುಷ್ಟನನುದ್ಧರಿಸೌ, ಎಂದು ಸೀತೆಯ ಕಾಲೊಳ್ ಕೆಡೆದಂ.

ಇಂತಡಿಗೆಱಗಿದ ಮೈದುನನಂ ಸಂತವಿಟ್ಟು—ಏೞ್ಏೞ್ ಕಂದ, ಕೆಯ್ವಿಡಿದ ನಲ್ಲನೇ ಮುನಿವೆಡೆಯೊಳಾರೇನೆಂಗುಂ. ನಿನ್ನೊಳೇನಪರಾಧಂ? ಪೆಣ್ಣೆನಿಸೆ ಪುಟ್ಟಿದೆನ್ನಯ ದೋಷಂ. ಪೊೞ್ತೞಿದುದಲ್ತೆ. ಪೋಗಯ್. ನಿನ್ನೊಳ್ ಪೆಱತೇನೆಂಬೆನೊ? ನಿನ್ನಂ ನಿನ್ನಣ್ಣಂ ಕೇಳ್ದೊಡೆ, ನಿನ್ನಾಣತಿಗಬಲೆ ಮಱುಗಿದಳಿಲ್ಲ; ಮಾರ್ನುಡಿದಳಿಲ್ಲ; ಮುನಿಸಾಂತಳಿಲ್ಲ; ಬೆರ್ಚಿದಳಿಲ್ಲ; ಕೊಟ್ಟುದಿಗೊಂಡಳಿಲ್ಲ; ದೂಱಿದಳಿಲ್ಲ; ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದು ನಿನ್ನಡಿಯುಂ ನೆನೆಯುತೆ ಕಡೆವೊೞ್ತಂ ಪಾರುತಿರ್ಪಳೆಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಯ್. ಅತ್ತೆವಿರ್ಗೆ—ನಿಮ್ಮ ಪರಕೆಗೊಂಡು ಬಾರದಿರ್ಪಿನಮೆನಗೀವಿಧಿ ಒಂದುಗೂಡಿದುದು. ಈಗಳ್ ನುಡಿಯಿಂದಮೆ ಮಣಿದು ಕ್ಷಮೆಯುಂ ಬೇಡುವೆನೆಂದೆನ್ನ ನುಡಿಯೊಳೆ ಪೇೞಿಯ್. ಊರ್ವಿರ್ಗಳಾದ್ಯರಂ—ನಿಮ್ಮೊಳ್ ನಿಧಾನಿಸದೆ ಬಂದೊಂದೂಣೆಯುಮಂ ಮನ್ನಿಸಿ ತನ್ನನೆಂದೆಂದುಂ ಮಱೆಯದಿರ್ಪುದೆಂದು ಕೇಳ್ದಳೆಂದು ಪೇೞಿಯ್. ಮೋಣಯ್ಯಂ ಬೞುವೞಿಯಿತ್ತ ನಲ್ಮೊಡವುಗಳೊಳ್ ಎಕ್ಕಸರಂ ಶ್ರುತಿಕೀರ್ತಿಗೆ ದುಕ್ಕಂಡದ ಪಿಂಡುಗಂಕಣಂ ಮಾಳವಿಗಾಜಕ್ಕಸರಂ ನಿನ್ನರಸಿಗೆ; ಮಿಕ್ಕಿರೆಯುಂ ದಾಸಿಯರ್ಗೆ ನೀಂ ಪರ್ಚುಗುಡಯ್. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ, ಎನ್ನ ಬಲ್ಗಾಲದ ನಚ್ಚಿನ ನಲ್ಗೆಳದಿ ಚಂದ್ರಮತಿಗಾ ಎನ್ನ ಚಂದಿರಗಾವಿಸೀರೆಯುಂ ಬಣ್ಣಗುಪ್ಪಸಮುಂ ಹಬ್ಬದ ನಿಚ್ಚವಚ್ಚಮುನೆಲ್ಲಮಂ ಮೆಚ್ಚನಿತ್ತು ಆಂ ಮುನ್ನಂ ಬಾಸೆಯಿತ್ತ ಪೂರ್ಣಪಾತ್ರಮೆಂದೆ ಮಱುಗದಂತಿರೆ ಪೇೞಿಯ್. ನಿನಗೆನ್ನೊಳ್ ದಯೆಯಿರ್ಕುಮಪ್ಪೊಡೆ ಲೋಗರನುವಿಂಗೊಂದು ದಮ್ಮಾಣೆಯನೇರ್ಪಡಿಸಯ್. ಮೇಣ್ ಮುನಿಸತಿಯರ್ಗೆಂದು ತಂದು ರಥದೊಳುೞಿವಿಟ್ಟ ಬಾಯಿನಮನೊರ್ವ ಮುತ್ತೈದೆ ಪಾರ್ವತಿಗೆ ಕುಡಿಸಯ್. ಆ ಎನ್ನ ಪೂಜೆಯ ಕವಿಲೆದುಱುಮಂ ಆ ಎನ್ನ ಮುದ್ದಿನೆಳಗಱುವಂ ಬಡವಾಗದಂತು [ನೋೞ್ಪುದೆಂದು ಪೇೞ್ದು] ನಿನ್ನಬ್ಬೆಗೆ ಕೆಯ್ವರ್ತಿಸಯ್. ಇನಿತೊಂದೆನ್ನೀಕಡೆಗಾಲದೆ ಪುಟ್ಟಿದ ಬಯಕೆಯುಂ ಸಲಿಸ. ನಿನಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ! ಮೇಣ್ ಪಯಣಂ ಸೊಗಮಕ್ಕೆ! ಎಮ್ಮೆಲ್ಲರ್ಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನಡಿದಾವರೆಯೊಲ್ಮೆಯೊಂದು ವಜ್ರಪಂಜರಮಕ್ಕೆ! ಪೋಗಯ್, ಎಂದು ಪರಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ ಪಯಣಕ್ಕಾಣತಿಗೊಟ್ಟಳ್.

ಆಗಳ್ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಡೋಲಾಯಮಾನಮಾನಸನಾಗಿ ದೇವಿಯುರಂ

ಬಲವಂದು ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ದೆಸೆವಳರ್ಗೆ—ಈಕೆ ನಿಮಿಕುಲದೆ ಪುಟ್ಟಿದ ರಾಜಯೋಗಿಯಪ್ಪ ಜನಕನಣುಗುಗುವರಿ, ರಕ್ಕಸರ ಬಳಗಮಂ ಸದೆದು ದೆಸೆವಲಿಗೊಟ್ಟು ನಿಮ್ಮಂ ಪೊರೆದ ಶ್ರೀರಘುರಾಮನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ. ಎಮ್ಮಣ್ಣನಾಣತಿಗಿವಳಂ ವನದೊಳಿರಿಸಿ ಪೋಪೆಂ. ಪೂರ್ಣಗರ್ಭಿಣಿ. ನೀವೆಲ್ಲರ್ ಕಾವಲಿರ್ದು ಕಾಯಿಮೆಂದು; ಭಾಸ್ಕರಂಗೆ—ಎಲೆ ಆದಿತ್ಯ! ನಿನ್ನ ಕುಲವಧುವಿವಳ್ ನಿನ್ನ ಬೞಿವಳ್ಳಿ ಮಡಲ್ವಿಡಿವಳ್ ತಾಯ್ವೀರ್. ಅಂತದಱಿಂ ಇವಳೊಳ್ ದಿಟ್ಟಿಯಿರ್ಕೆ! ಎಂದು; ವನದೇವಿಗೆ— ಎಲೆ ಶಾಕಂಭರಿ! ಇದೆಕೊಳ್ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಿನ್ನ ಕೆಳತನಕ್ಕೆಳಸಿ ಬಂದಿರ್ಪಳದುಕಾರಣಂ ನೀನುಮಿವಳುಮೊಡಗೆಳದಿಯುರಾಗಿ ಸಂತಮಿರಿಮೆಂದು ಕೇಳಿಸಿ, ಅಗಲ್ದು ಪೋಪನೆಂಬೊಂದು ಬೇಸಱಿಂ ಖಿನ್ನೆಯಾಗಿ ತನ್ನನೆ ನೋಟ್ಪ ದೇವಿಯಿರವಂ ನೆನೆನೆನೆದು ಗಾಳಿಗೆ ಮಾಱುಡ್ಡಿ ಪೋಪ ಪತಾಕೆಯು ಕೌಸುಂಭಾಂಬರದಂತಿರೆ ಮನಂ ಪಿಂದುೞಿಯೆ ನಡೆವಟ್ಟೆಯೆನೆ ಪಲವುಂ ಪಂಬಲೊಂದು ದಂದುಗಂ ಬೆಟ್ಟಿತಾಗೆ ಬೀೞ್ಕೊಂಡಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಅತ್ತಲಯೋಧ್ಯಾನಗರಿಯೊಳ್ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ—

ಮನೋರಮೆ—ಸುಡು ಸುಡು ನಿನ್ನ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ! ಆಕತೆಗೀಗಳೆ ಪೊೞ್ತೀ? ಆಃ! ಸೀತೆಯೇನಾದಳೆಂತಿರ್ದಳೆಂದು ಪೇೞಿಯ್?

ಮುದ್ದಣಂ—ಬಾಲೇ ಆಯ್ತಾಯ್ತು. ಅಂತು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಬೆನ್ನಿತ್ತು ಪೋಪುದುಮಾದೆಸೆಯನೆ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ದುಃಖಂ ಮಱುಕೊಂಡೋರಗೆಯು ತನ್ನೊಂದುಃ ಬವಣೆಗೆ [ಮೆಳ್ಪಟ್ಟು] ಚಿಂತಿಸಿ ತನ್ನೊಳ್ ತಾಂ—ಆಃ! ನಿಮಿಕುಲಕಂ ಚಲಕಂ ಗಂಡನೆನೆ ಪೆಸರ್ವಡೆದು ಪಟಿನುಡಿವೆಂಡಿರ ಬೈತಲೆವಣಿಗೆ ಬೆಲೆಗಟ್ಟೆ ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳ್ಗಂ ತತ್ತ್ವಮಂ ಬೋಧಿಪೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯಿನೇೞ್ಗೆವೆತ್ತ ಜನಕರಾಜಂಗೆ ಮುದ್ದುಮಗಳೆನಿಸಿಯುಮುಖಂಡಮಂಡಲೇಶ್ವರರ್ ಮಱೆಗೊಂಡು ಪುದುವಾೞ್ವಿನಂ ತನ್ನ ಜಸದೆಸಕದಿಂ ನೆಗೞ್ತೆವಡೆದ ಸಾರ್ವಭೌಮರಾಘವನಂ ಕೆಯ್ವಿಡಿದು ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿಯುಮಂತವುರದ ಸಱಿಮಿಂಡಿಯರಿನೋಲಯ್ಸಿಯುಂ ಬಾೞ್ವೆನಗೀಗಳಿಂತೊಂದು ವಿಧಿ ಬಗೆದುದೇ! ಹಾ! ಆ ಎನ್ನರಸನ ಅಂಗಸಂಗಮಿನ್ನೀಕಾಲಕುಂಟೇ! ಅಯ್ಯೋ! ಆಐಸಿರಿಯಾಪಟ್ಟಿಮಂಚದಾಅಂಚೆದುಪ್ಪುೞಾ

ನಲ್ವಾಸಿನಾಪಟ್ಟಿಕೌಳುಡೆಯಾಪುಷ್ಪದಾಗಂಧದಾಸಿರಿಯು ಸುಖಾನುಭವ ಮನಿನ್ನೆಂತು ಮಱೆತಿರ್ಪೆನೋ ? ಆಃ ! ಆಃ !! ಇಂದ್ರಚಾಪದ ಪಾಂಗಿನಿಂ ಪಲವಗೆವಣ್ಣದಿಂ ರಂಜಿಪ ಆ ಎನ್ನಪೂದೋಂಟದ ಸೊಬಗೇ ! ಆ ಎನ್ನ ನೀರಾಟದ ತಿಳಿಗೊಳನೊಂದು ಸೊಗಸೇ ! ಹಾ ! ಎನ್ನ ಮುದ್ದಂಚೆ ! ಆಗಳುಮೆನ್ನ ಮಂಜೀರದ ಮಂಜುನಾದಂ ಕೇಳಿಸೆ ಪಿಂದೆಸೆಯೊಳೆ ಕೇಂಕರಿಸುತೆ ಬೞಿವಪ ನೀನಿಂದಾರಂ ಬೞಿಸಾರ್ವಯ್ ? ಹಾ ! ಎನ್ನ ಪಂಜರದ ಸಾರಿಗೆಯೋ ! ಪಾಲನೆಱೆವಳಾವಳೋ ? ಪಣ್ಣೀವಳಾವಳೊ ? ನುಡಿಸುವಳಾವಳೊ ? ಹಾ ! ಹಾ ! ಕಾಲದೊಂದು ಗತಿಯೇ ! ಓ ! ಏತಱ ಮಾತೊ ? ನಿಮಗೇಂ ಸೊಗಗೇಡೊ ? ಒರ್ವಳ್ ಪೋಗೆ ಪೆಱಳೊರ್ವಳಿರ್ಕುಂ. ಆನೊರ್ವಳೆ ಬಡವೆ ಬಱುವೆಯಾದೆಂ. ಉಃ ! ಪೋಕೆ ! ಪೞುವೞಲಿನೇಂ ? ಇವು ಭೋಗಂಗಳ್ ನಶ್ವರಂಗಳಲ್ತೆ ! ಆನೆ ರಾಯಗುವರಿಯಾಗಿ ಪುಟ್ಟಿನೆ ? ಕಾಡಂ ಪೊಕ್ಕು ರಕ್ಕಸರ ಬಂದಿಗೊಳಗಾಗೆನೆ ? ದೇವಿಯಾಗೆನೆ? ಈಗಣೀಬವಣೆಗೆ ಬಾರೆನೆ? ಸಾಜಂ, ಸುಖದುಃಖಂಗಳ್ ಪಗಲಿರುಳಂತೆವೋಲ್ ಲೋಕದೊಳ್ ಪರಿವರ್ತಿಸಿರ್ಕುಂ. ಇವಱೊಳೆನಗಟ್ಕಿಱು ಪೋಯ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮನೊಲ್ಮೆಯೊಂದೆ ಶಾಶ್ವತಂ. ಆತನ ನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೆ ಎನಗೆ ಬಟ್ಟೆ. ಹೇ ಕಲ್ಯಾಣರೂಪ ! ನೀನೆನ್ನಂ ಕೆಯ್ವಿಡದಿರಯ್. ಹೇ ಜಗದೊಡೆಯ ! ದೆಸೆಗೆಟ್ಟೆನ್ನಂ ಮಱೆಯದಿರಯ್. ಹೇ ಕರುಣಾಕರ ! ಪೆಣ್ಣೆನ್ನೊಳ್ ಕರುಣೆಯಿರಲಯ್. ರಾಮಾ ! ರಾಮಾ !! ರಾಮಾ !!! ಎಂದು, ಧ್ಯಾನದೊಳಿರ್ದಳ್.

ಆಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ವೇದಪುರುಷನೇ ಮುದುಪಿನೊಂದು ಪರಿಜಿಂ ಮೆಯ್ಗೊಂಡು ನಡೆತಂದನೋ ಎನೆ—ಮೂಡಿವರ್ಪ ನೇಸಱ ಪಸುಳೆವಿಸಿಲ ಬೆಳ್ಗಿಂಪಿನ ಪೊಸಪೊಗರಿಂ ಕಣ್ಗೊಳ್ವ ಪೂರ್ವಾದ್ರಿಕೂಟಮೆಂಬಂತಿರೆ ಮುಂದಲೆಯೊಳರೆಗೆಂಪಿನ ಬೆಳ್ವೆಳಗಿಡಿದ ಜಡೆಮುಡಿ ವಿರಾಜಿಸೆ, ಮಾಗೆಯ ಬೆಳ್ಮುಗಿಲಾಗಸದಂತಿರೆ ಭಸಿತೋದ್ಧೂಳಿತಲಸಿತಲಲಾಟಂ ಕಣ್ಗೊಳಿಸೆ, ಇನ್ನೀತನಸಿದಿರ್ಚಿ ಕೆಯ್ಮಾಡೆನೆಂದು ಆಣೆಯಿಟ್ಟು ಕಾವನರೆಮುರಿದ ಕರ್ವುವಿಲ್ಲೆಂಬಂತಿರೆ ಶಿಥಿಲಮಾಗಿ ಜೋಲ್ವ ಪುರ್ವಸೆಯೆ, ಜ್ಞಾನದೃಷ್ಟಿಯ ನೆರ[ಮೋ ನೆರಂ] ಪೊಱನೋಟಮೇವುದೆಂದು ಮುರಿದು ನೋಳ್ಪನೆನೆ ತುಱುಗೆವೆಯುರೆದೆಱೆದ ಕಣ್ಣೊಚ್ಚತಮಾಗೆ, ತನ್ನಚ್ಚಿಯ ಮುರಿನೋಟದ

ವಿಶ್ರಾಂತಿಯೆಡೆಯಿದೆನೆ ನೀಳ್ದ ನಾಸಾಪುಟಂ ರಂಜಿಸೆ, ಭಾರತಿಯ ಪದ್ಮಪೀಠಂಬೋಲ್ ಮುಖಕಮಲಮೊಪ್ಪಿರೆ, ಗೊರವನ ಬೆಳ್ಗೊರಲೊಳಮರ್ದ ಹಾಲಾಹಲದ ಕರ್ವೆಳಗುದುಱುಗಲ ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ಶಂಖಧವಳಕಂಠದೊೞ್ ಪತ್ತುವಿಡಿದೇಕಮುಖೀರುದ್ರಾಕ್ಷಮೊಂದು ತೆಱಂಬೊಳೆಯೆ, ಜೋಗಗೆಳೆಯರೆಣ್ಬರೇಱುವರ್ಪನ್ನಮುಱುವಗೆಗಳೞಿವೋದ ನಿಚ್ಚಣಿಗೆಯೆಂಬಂತಿರಿರ್ಬದಿಯೊಳಮೆಲ್ಗಳ ಸಾಲ್ಗೞ್ ತೋಱೆ, ಸಡಿಲ್ದ ಮಾಯೆದಾವಿನ ಪಲವುಂ ಪುರಿಗಳೆಂಬಂತೆವೋಲ್ ಸೆರೆಗಳೆತ್ತಂ ಮಡಲ್ತಿರೆ, ನಡುವಿನೊಳುಟ್ಟ ವಲ್ಕಲಂ ತೊವಲುಡೆಯನ ಕೃತ್ತಿವಾಸಂಬೋಲ್ ಮನೋಜ್ಞಮಾಗಿರೆ—ವಾಲ್ಮೀಕಿ ತಾನಾಬಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಬರುತುಮಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ಬರುವರುತೆ ಕಟ್ಟೆದಿರೊೞ್ ಅರೆವೆಱೆಗಲ್ಲಮುಂ ಕರಪಲ್ಲವದೊಳೂಱಿ ಮುಂಬಗಲ ಪೆಱೆಯಂತೆ ಕಳೆಗೆಟ್ಟುಂ, ತನ್ನೊಂದು ಕಣ್ಬೊಗರ್ ಕಾಳಿಂದಿಯ ಕರ್ಮಡುವಿನೊಳೋಲಾಡುವ ಬಾಳಮೀನ ಪಾಂಗಿನಿಂ ಪೊಳೆಯುತಿರೆ ಎತ್ತಂ ನೋಟ್ಪ ಪೆಣ್ಣೊರ್ವಳಿರೆ ಕಂಡಚ್ಚರಿವಟ್ಟಾರವಳೆಂದಱಿವೊಡೆಂದು ಮುಟ್ಟೆಯಿಸಿ ಬಂದು—ಆರೌ? ವನದೇವಿಯಂತಿರೀವನದೊಳೊರ್ವಳೆ ಇರ್ಪುದೇಂ? ಎಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಸೀತೆ ಮನದೊಂದು ಭಯದಿಂ ಗಟ್ಟಿನೆಟ್ಟು ಪಿಂಜರಿದು ಮುನ್ನಿನೊಂದು ಬನ್ನಮಂ ನೆನೆದು ರಕ್ಕಸರ ಮಾಯೆಯೆಂದೇ ಬಗೆದು—ಎನ್ನಾಣೆ! ರಾಯನಾಣೆ! ಪತ್ತೆಸಾರದಿರ್ ಸಾರದಿರ್, ಎಂದು ಕಿಸುಗಣ್ಚಿ ಮರನಂ ಮಱೆವೋದಳ್.

ಇಂತಪ್ಪುದುಮಾಪುತ್ತಿನ ಪುತ್ರಂ ಆವಳೊ ಬಾಲೆ ತಳ್ಳಂಕಂಗೊಂಡಳೆಂದು ಮಱುಮಾತಿನೊೞ್—ಬಾಲೆ! ಆಂ ಅನ್ಯರಲ್ತು; ತವಸಿಗಳ್. ಕಾಡೆ ನಾಡಾಗೆ ಈಯೆಡೆಯ ಆಶ್ರಮದೊಳೆ ಇರ್ಪೆವು. ಅಂಜದಿರೌ! ನೀನಾರ್ಗೆ? ಪೆಸರೇನೆಂದು ಪೇೞೌ, ಎಂದು ಕೇಳ್ದಂ.

ಇದರ್ಕೆ ಸೀತೆ—ರಾವಣಂಬೋಲ್ ಪುಸಿದವಸಿಗಳ್ ಪಲಂಬರೊಳರ್; ಸವಿನುಡಿಯಿಂ ಬೋಸರಿಸಿ ಮಾಯೆಗೆಯ್ವರ್. ನಿಮ್ಮಂದಿಗರೊಳೇಂ ಮಾತೊ? ಶ್ರೀರಾಮನಾಣೆ! ಸನಿಯಂ ಬಾರದಿರ್ ಎಂದು ಮಾರ್ನುಡಿವುದುಂ; ಮುನಿಪಂ ರಾಮನಾಮಮುಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂದೆಗದಿಂ ತಾನುಂ—ದೇವೀ, ರಾಮನಾಣೆ! ತನ್ನಾಣೆ! ಆಂ ಕವಡುದವಸಿಯಲ್ತು,

ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕಣಾ ! ಬಱಿವೋಕಂ ; ನಿರ್ಜನಪ್ರದೇಶದೊಳಿರ್ಪೀ ಬಾಲೆ ನಿನ್ನ
ನಱಿವೊಡೆಂದೆ ನುಡಿಯಿಸಿದೆಂ, ಪೆಱತೆಣಿಸದಿರೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂ.

ಆಗಳ್ ಭೂಸುತೆಗೆ ಮನದ ಭಯದ ಕವಲ್ ಪತ್ತುವಿಡೆ, ಸಂದೆ
ಯಮೆನಸುಂ ಪೆಡಂಮೆಟ್ಟಿ, ದಿಟದ ನಂಬುಗೆಯಿಂಬುಗೊಳೆ—ಅಂತ
ಪ್ಪೊಡೆ ನೀಂ ಮಾನ್ಯಂ. ನಿನಗೆಱಗುವೆಂ. ತಂದೆ, ಎನ್ನಿರವನೇ
ನೆಂಬೆನೋ ? ಜನಕರಾಜಂಗೆ ಮಗಳಾಗಿ ದಶರಥಂಗೆ ಸೊಸೆಯಾಗಿ
ಶ್ರೀರಾಮಂಗೆ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾಗಿ ಬಾೞ್ದೆನ್ನ ಬರ್ದುಂಕು ಈಗಳ್ ವನ
ದೊಳಾಯ್ತ್ತೈ ! ರಕ್ಕಸನೊಳ್ ಬಂದಿವಾೞ್ದೆನ್ನನೊಪ್ಪುಗೊಂಡೆನೆಂ
ಬೊಂದು ಲೋಕಾಪವಾದದ ದೂಸಱಿಂ ಶ್ರೀರಘುಜನೆನ್ನನಡವಿಯೊಳ್
ಬಿಸುಟ್ಪುದೆಂದು ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ ಬೆಸನಿತ್ತು ಕಳಿಪಿದನೈ ! ಅಂತು ಲಕ್ಷ್ಮಣ
ನೀಗಳೆ ಉೞಿದು ಪೋಪಿನಂ ಕಾಡಿಂಗೆ ಕೋಳುವೋದೆನೆಂಬೊಂದು
ಭೀತಿಯಿಂ ಬೆದಱಿ ಬೆಬ್ಬಳವೋಗಿ ಬನಗಟ್ಟಲೆಗೆ ಕಱಂಗಿದೀಮರಂಗಳಿ
ಱಂಬಿನೊಳ್ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ವನಪಿಶಾಚದಂತಿರೆ ಇದೆಕೊಳ್ ಮಱುಗುತಿ
ರ್ದಪೆಂ. ಎನ್ನೀಅೞಿಮೆಯ್ಯಂ ಬಾವಿದಾವುಗಳ್ಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಎನ್ನನಿಯನಂ
ಮಗುೞ್ದುಂ ಕಾಣಲಕ್ಕುಮೆಂದೊಡೇವೆನೈ! ಅಱುದಿಂಗಳ ಗರ್ಭಿಣಿಯಪ್ಪಿ
ನಂ ಆತ್ಮಹತ್ಯಭ್ರೂಣಹತ್ಯದೋಷಂಗಳೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ಬಂದೊದವುಗು
ಮೆಂದೆ ಮಾಣ್ದೆಂ. ಹಾ ! ಎಂದು, ಆತನ ಪಾದಕಾನತೆಯಾದಳ್.

ಇಂತೆಱಗಿದಳಂ ಕಂಡು ಮುನಿಪಂ—ಅಂತಾಗದೌ ! ನಿಕ್ಕುವಂ
ನೀಂ ಮಕ್ಕಳಂ ಪಡೆವುದುಂಟು. ಮಱುಗದಿರ್. ಎಡೆಯೊಳೆ ಎಮ್ಮಾ
ಶ್ರಮಂ. ಜೋಗವಟ್ಟಿಗೆಯಾಣೆ ! ರಾಘವನಾಣೆ ! ಮಗಳೆಂದೆ ನಿನ್ನಂ
ಸಲಪುವೆಂ. ಏೞೌ, ಎಂದು ಸಂತಯಿಸಿ ಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯಂ ಕೊಂಡು
ಯ್ವ ದೀನನಂತಿರೆ ಸಂತಸದಿಂ ತನ್ನಾಶ್ರಮದತ್ತಣ್ಗೆ ಕರೆದುಯ್ದಂ.

ಇಂತು ಸೀತೆ ಕಿಱಿದಾನುಂ ದೂರಂಬೋಗೆ- ತನ್ನ ಕೂಡುವಳ
ಗದ ನಿಚ್ಚದಂದುಗದೊಂದು ಮಿಡುಗಿಂ ನಂಜುಂಡ ಬಾನ್ನವಿರಂ ಗಜ
ಮುಖನ ಬಿರಿವೊಡೆಯ ಪಾವಂ, ಅಱುಮೊಗನ ತೇರ ಸೋಗೆಯಂ,
ಪಾರ್ವತಿಯ ಸಿಂಗಮುಂ, ತನ್ನ ಬಸವನಂ ಇನ್ನಾನುಂ ಪಗೆಯಂ ಮಱೆತು
ಸಂತಂ ಪುದುವಾೞ್ವುದೆಂದು ಬುದ್ಧಿವೇೞಲೊಡಮುದುವೆ ವಿರಾಗಮುಂ
ಪುಟ್ಟಿಸೆ ಪ್ರಪಂಚದೊಳ್ ತಮಗೇತಱ ಸುಖಮೆಂದು ತಾವೊಂದುಗೂಡಿ

ತಪಶ್ಚರ್ಯೆಕ್ಕೆಂದು ವನಂಬೊಕ್ಕು ನಿರ್ವೈರದಿನಿರ್ಪುವೆನೆ- ಒಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಬಯ್ಗಿನ ಕಿಱುಮುಗಿಲೊಡ್ಡಂ ಕಂಡುಲ್ಲಸದಿಂ ಪೊಂಗಿ ಇಡಿಕಿಱಿದ ಪೀಲಿಗಳಂ ಬಿದಿರ್ಚಿಯುಮಣಿಗಟ್ಟಿ ಕೇಗಿ ತನ್ನೊಂದಾಡಂಬರದಿಂ ಮಯೂರಂ ತಾಂಡವಕ್ಕಾರಂಭಿಸಲೊಡಂ ತಾನುಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯೆನೆ ಪುತ್ತಿನೊಂದು ವ್ಯಾಳಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ತೀಡುವ ತೆಂಬೆಲರ್ಗೆ ಮೆಯ್ಯೊಡ್ಡಿ ಪರಿದು ರಂಗಂಬೊಕ್ಕು ನೆರೆಯೊಳೆ ಮಂಡಲಾಸನಂಬಲಿದು ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ನಾಟ್ಯಂ ಮನಂಗೊಂಡುದೆನೆ ಪೆಡೆಯೆತ್ತಿ ತಲೆಯೊಲೆದು ಸಭ್ಯಂಬೋಲ್ ನಿಟ್ಟಿಸುತಿರೆಯುಂ, ಕೆಲವಾನುಂ ಕಾಲದಿಂ ಸಮಾಧಿಸ್ಥನಿರ್ಪುದುಂ ಪೊಱಗೆ ಬಳೆದ ಬಂಬಲ್ಗಡೆಯೆನೆ ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಗೋಣ್ಣವಿರ್ ಮುಮ್ಮಡಂಬರಂ ಮುಸುಂಕಿರೆ ಪಟ್ಟೊಂದು ಮುತ್ತ ಸಿಂಗಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಕೇಸರಮೆ ಜಾಲಮಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸೆ, ಕಾಲ್ ಸಿರ್ಕಿನೊಳಾಗೆ, ಮಗುೞ್ದುಂ ಮಗುೞ್ದುಮೇೞಲಾಟಿಸಿಯುಮಾಱದಿರೆ ಪೊರಳ್ದೊರಲ್ವುದಂ ಬೞಿಯೊಳೆ ಕಡವೆ ಕೇಳ್ದು ನೆಟ್ಟನಾಎಡೆಗೆ ಬಂದು ತನ್ನೆರಡುಂ ಶೃಂಗದಿಂ ಸಿರ್ಕುಂಗೂಂದಲಂ ಬಿಡಿಸುತಿರೆಯುಂ, ಇಂತಿದು ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದ ವೈಮೆಯೆಂದು ಬಗೆದಂದು ಸಂತಸಂದಾಳ್ದು್. ಅಂತು ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ ಬರುವರ್ಪುದುಂ—

ಎಮ್ಮಂದಿಗರೆಂತಂತು ಪಸುಗೆಗೊಂಡುಂ ಪಡಿಯನೆ ಚರುಚಾರು ಗಂಧಮುಂ ಕವರ್ವನೆಂಬೊಂದು ಪುರುಡಿಂ ಜನ್ನಗೊಂಡದ ಬೇಳುರಿ ಚಟಚಟಿಸಿ ಕಿಡಿಕಿಡಿವೋಪುದುಂ, ಕಿಸಿಸಿಂ ಕಿಚ್ಚಿಂ ತಳ್ಪೊಯ್ದುಂ ಧೂಮಧ್ವಜಮುಂ ಮುರಿದುಮಿಾಬಗೆಯುಂ ಮುನಿಗೆ ದೂಱಲ್ಕೆಂದಿದಿರ್ವಂದನೆನೆ ಚರುಪುರೋಡಾಶಂಗಳ ನಱುಗಂಪುವೂರೆದ ಪಾವನಪವನಂ ತೀಡೆ ಆಗಳೆ ಹವಿರ್ಭಾಗಮುಂ ಕೆಯ್ಕೊಳಲ್ಕೆಂದು ತಪೋವನಕೆಱಿದು ಬಂದಿಂದಿರನ ಮುಗಿಲ್ತೇರೆನೆ ಹೋಮಧೂಮುಂ ನಾಲಾಳೇಱನೊಳ್ ಚೆದಱಿ ತಳ್ತಿರೆ, ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ಗೋರಂಟಿಯ ಮರುಗದ ದವನದ ಪಸುರ್ದೆನೆಯ ಅಜ್ಜಿಗೆಯ ಜಾದಿಯ ಮುಡಿವಾಳದ ಮಡಿಯ ಎಡೆಯೆಡೆಯ ಸಂಪಗೆಯ ಸುರಯಿಯ ಬಕುಳದ ಸಿರಸದಸುಗೆಯ ಮರಂಗಳನಪ್ಪಿ ಕೆಯ್ದು ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮೊಲ್ಲೆಯ ಸೀಲಗಂಧಿಯ ಬಳ್ಳಿಗಳೆಡೆಯಸಿಡಿಕಿಱಿದ ಬಂದುಗೆಯ ಪಾದರಿಯ ಪಡ್ಡಳಿಯ ಗಿಡುಗಳ ಪಂತಿಗಳ್ ತೋಂಟದೊಳ್ ಪೂವೆಂದುಂ ಮುಡಿಯದೆಸೆವ, ಪಣ್ ಎಂದುಂ ಬೀಯದ

ಫಲವೃಕ್ಷಂಗಳೆತ್ತಂ ತುಱುಗಿ ಬೆಳೆದಿರೆ ಭ್ರಮದ್ಭ್ರಮರನಿನದವೊಂದುಂ ಕಿವಿಗಿನಿದಂ ಕಱೆಯೆ, ಋಷ್ಯಾಶ್ರಮೋಪವನಂ ಸೀತೆಗೆ ಕಣ್ಗೆವಂದತ್ತು.

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ಮತ್ತಿಯ ಮುತ್ತುಗದರಳಿಯ ಸವುದೆಗಳನಳತೆಯೊಳ್ ಕೊಯ್ದುಪರ್ನಾರಿಂ ತಲೆವೊಱೆಗಟ್ಟಿ ತರ್ಪ ವಟುಗಳಿಂದೆಯುಂ, ಬೆಲ್ಲವತ್ತದ ಬದರಿಯ ಪಚ್ಚೆಲೆಯನೊಟ್ಟಿ ಗಱಿಕೆಯ ತೊಳಚಿಯ ದಾಂಗುಡಿಯುಂ ಚಿವುಂಟಿ ಬಾೞೆವಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಮೂಡಿ ತರ್ಪ ಬಾಲವಟುಗಳಿಂದೆಯುಂ, ಕುಂದದ ಪಾರಿಜಾತದ ಮಂದಾರದ ಪಾಟಳಿಯ ಬಿರಿಮುಗುಳಂ ತಿಱಿತರ್ಪ ಮುನಿಕನ್ಯೆಯರಿಂದೆಯುಂ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಂ ಮನೋಹರಮಾಯ್ತು.

ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ಉಟಜಾಂಗಣದೊಳೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಸಂಜೆಯ ಶುದ್ಧಿಗೆಂದು ಪೊಡೆಯೊತ್ತೆ ಬಾಲಂ ನಿಮಿರೆ ಲಂಡಮನುರ್ಚುವಾಕಳಿಂ, ಆಕಳ ಗೋಮಯಮಂ ಕಲಂಕಲ್ಕೆಂದು ತಮ್ಮ ಕರಪುಷ್ಕರದಿಂ ನೀರಂ ತಂದು ತುೞುಂಕುವ ಮಱಿಯಾನೆಗಳಿಂ, ಮಱಿಯಾನೆಗಳ್ ಕಲಂಕಿದೆಡೆಯುಂ ತುದಿವಾಲದಿಂ ಬೞಿವ ಚಮರೀಮೃಗಂಗಳಿಂ, ಚಮರೀಮೃಗಂಗಳ ಸಾರಣೆಯೊತ್ತುಗೊಂಡು ನೆಲನ ತಣ್ಣಸಾಱೆ ತಮ್ಮ ಮೊಗದ ನರೆನವಿರಿನುದುರ್ತೆ ಪೋಪ ಗಂಡುಗರಡಿಗಳಿಂ, ಕರಡಿಗಳ್ ಸಜ್ಜೆಗೆಯ್ದ ನೆಲನೊಳ್ ರಂಗವಲ್ಲಿಯಂ ಬರೆವ ಕರ್ಗೋಡಗಂಗಳಿಂ, ಮತ್ತಮದೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಎಕ್ಕಲಸಗುೞ್ದು ಗೋಱಿಟ್ಟ ಗೆೞಸಿಂ, ಸಿಂಗನಾಯ್ದು ಪರೆ ಪಿದುದಿರ್ಪಣ್ಣಿಂ, ಮೇಣೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಶೌಚದ ಸ್ನಾನದ ವೇದಪಾರಾಯಣದ ಸಂಧ್ಯೋಪಾಸ್ತಿಯ ಜಪದ ತಪದ ಸಂಕೀರ್ತನೆಯ ಉಪದೇಶದ ಯೋಗಾಭ್ಯಾಸದ ಪುರಾಣಶ್ರವಣದ ಋಷಿವರ್ಗದಿಂ ಸೊಗಯಿಸಿದುದು.

ಇಂತೊಪ್ಪುವಾಶ್ರಮಮಂ ಕಂಡು ಸಂತಸಮಾಗೆ ವಾಲ್ಮೀಕಿವೆರಸು ಸೀತೆ ಸಂಜೆಯೊಳ್ ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯಂತಿರೆ ಮುನಿ ತೋಱಿದೆಲೆವನೆಯಂ ಆಶ್ರಮವಾಸಿಗಳ್ ಪೊಗೞೆ ದೇವರ್ಕಳ್ ಕೊಂಡಾಡೆ ಬಂದು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಮುನಿಯ ಪಾಲನೆಯೊಳ್ ಸೊಗದಿನಿರ್ದಳ್.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ವಾಲ್ಮೀಕಿದರ್ಶನಮೆಂಬ ಷಷ್ಠಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಸಪ್ತಮಾಶ್ವಾಸಂ.

— ವಿಜಯಪ್ರಯಾಣಂ —

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನ ಕೊಂಡಾಟದ ಬಾಳ್ವಿಣಮೆ ! ಇಂತು ಭೂಜಾತೆ ಪ್ರಾಚೇತಸನೊಲ್ಮೆಗಾಸಿಂ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮದೊಳಿರ್ಪಿನಮಿತ್ತಲ್ ಸಾಕೇತ ನಗರದೊಳ್ ಸೀತಾರಾಮಂ ತನ್ನ ಬಿರ್ದಿನ......

ಮನೋ—ನಲ್ಲ ! ಏಮಾತೋ ? ಸೀತೆಯನಂತುಱಿದುಮೇತಱ ಸೀತಾರಾಮಂ. ಪೋ ! ಮಾಣ್ ! ಅವಂಗಿನ್ನೆತ್ತಣ ಸೀತೆ ? ಅಪ್ಪೊಡಿನ್ನಾಕಲ್ಲೆರ್ದೆಯಂ ರಾಮನೊ ಭೀಮನೊ ? ಏಂ ?

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನ ಕೆಯ್ಗೆಳಸಮೆ ! ಇಂತುಮೆಂಬರೆ ! ಶ್ರೀರಾಮಂ ಕಲ್ಲೆರ್ದೆಯನೆ ! ಆಃ ! ಬಱಿಕ್ಕಮಾತನ ಪ್ರಳಾಪಮಂ ನೀಂ ಕೇಳ್ದುದಿಲ್ಲಂ.

ಮನೋ—ಏಂ ತಾನೆ ತಲೆವೊಯ್ದುಂ ಮಱುಗಿದನೆ ?

ಮುದ್ದ—ರಾಮಂ ತಲೆವೊಯ್ದನೇಂ ? ತಾಂ ಯಶೋಧನನಪ್ಪಿನಂ ಲೋಕಾಪವಾದಭೀತಿಗಡವಿಗಟ್ಟಿದನಲ್ಲದರಸಿಯೊಳೇಂ ಪಗೆಯೆ ?

ಮನೋ—ಪಗೆಯೇಂ, ನಗೆಯೇಂ ? ಬಡವೆಯೊರ್ವಳ್ ಕಾಡಿಂಗಾದಳ್ಳೆಸೆ ?

ಮುದ್ದ--ಇಂತಿದನೆ ನೆನೆನೆನೆದಱುಂಬಂ ಪಲುಂಬಿದಂ.

ಮನೋ—ಏಂ ತನಗೆ ಪೆಱರ್ ಪೆಂಡಿರಿಲ್ಲೆಂದೆಯೆ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಪರಿಹಾಸಂ ಸಾಲ್ಗುಂ ಕೇಳ್. ಏಗಳ್ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಸೀತೆಯಂ ಕೊಂಡುಯ್ದನೆಂಬ ವಾರ್ತೆ ಕೇಳಿಸಿದುದಾಗಳೆ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪದಿಂ ರಾಘವನ ಮನಮೊಳಗೊಳಗೆ ಬೆಂದು ಬೇಗುದಿಯೊಳಿರ್ದತ್ತು; ಮೇಣೆಂದು ವನದೊಳಿಱಿಪಿ ಬಂದೆನೆಂದನಂದೆ ಒರ್ಮೆಯೆ ಉರ್ಕಿದುದು. ಮಾತೇಂ ?

ರಾಘವನಿಂತೊಂದು ದುಗುಡದಿಂ ತನ್ನೊಳೆ ತಾಂ— ಆಃ ! ಬಿದಿಯೇ ! ಎನ್ನೊಳಮಿಂತು ಮಾಡುವರೇ ? ಎನ್ನ ಬಾೞ್ಕೆಯಿಂತು ನಂದಿದುದಲೇ ! ಏಂ ಮಾಡೆಯೊ ! ಸೊಗಂಬಾಳ್ವಿರೊಳ್ ಮಿಱ್ತುವಂ ಸಂಚುಗೆಯ್ದುಂ, ಪುದುವಾಳ್ವಿರೊಳ್ ಪಗೆಯಂ ದೂದಟ್ಟಿಯುಂ, ತಾಂ ಪಿಡಿದಿರ್ಪರೊಳ್ ಕಾವನಂ ಕಾವಲ್ಮಾಡಿಯುಂ ನೋಟವಾಟಂಗಳ್ಗೆ ತೋಱದನಲ್ತೆ !

ಓ! ನಿನ್ನನೇಂ ಬಯ್ವೆಂ? ನೀನುಮೆನ್ನಂತಿರೆ ನಾಣ್ಮುಡಿಯೊಳ್ ನೊಂದಿ ದೈಸೆ! ಹಾ! ಲೋಕಾಪವಾದದೊಂದೇಟ್ತರದ ಬಲ್ಮೆಯೋ! ಎಂತಪ್ಪರುಮಂ ಬಿಟ್ಟರಯೋ! ನಿನ್ನೀದೊಸಱಿಂ ಮದುವೆನಿಂದ ಮಡದಿಯುಂ ಬಿಟ್ಟಪುದಾಯ್ತು. ನಿಷ್ಕಳಂಕೆಯೆಂದಱಿಯೆನೆ? ಪಾವನೆಯೆಂದಱಿಯೆನೆ? ಹಾ! ಹಾ! ಸೀತೆ! ಎನ್ನಂ ಕೆಯ್ವಿಡಿಪಿನಂ ನಿನಗೊದವಿದ ಭಾಗ್ಯಮೋ! ಎನ್ನನೆ ವರಿಪೆನೆಂದಾವ ದೈವಮಂ ಮುಂ ನೋಂತೆಯೊ! ಅಕ್ಕಟಾ! ಕೆಯ್ವಿಡಿದಿನ್ನೆಬರಮೊಂದು ದಿನಮಾದೊಡಂ ಸೊಗಮಂ ಕಂಡುದುಂಟೇ! ಎಳವೆ ವನಸಂಚಾರದೊಳಾಯ್ತು; ಬಳವಿ ರಕ್ಕಸರ ಬಂದಿಯೊಳಾಯ್ತು; ಕೆಟವೆ ಪುಲಿಕರಡಿಗಳಿನಗುರ್ವಿಸಿದ ಕಾರಡವಿಯೊಳಾಯ್ತಲೇ! ಅಯ್ಯೋ! ಅಬ್ಬೆಯಿಲ್ಲದ ಪೆಣ್ಮಗಳನೊರ್ವಳಂ ಕಾಡಿಗೊತ್ತೆಗೀವೊಡೆಂದೇಂ ಮದುವೆನಿಂದೆನೇ! ಆಃ! ಚೆನ್ನೇ! ನಿನ್ನಾಪಾತಿವ್ರತ್ಯಮುಮಾಸೌಜನ್ಯಮುಮಾವಿನಯಮುಮನೆಂತೊ ಮಱೆವೆಂ! ಮುನ್ನಮಯ್ಯನ ನನ್ನಿಗೆ ವಿಪಿನಕ್ಕೆ ತೆರಳ್ದೆನ್ನಮಾಂ ಪೊಱಮಟ್ಟೆನೆಂದು ಕೇಳ್ದುಮಗಲ್ದಿರಲಾಱದೊಂದು ಮೋಹದಿಂ ಬೆಂಬತ್ತಿದ ನಿನ್ನಂ ತಕ್ಕೋರ್ವರ್ಗೆಟ್ಟುಂ ಪೇೞದೆಯುಮಾನೆ ಪೞುವಿಂಗಟ್ಟದೆನೇ! ಕಿಱುನಗೆಯ ಮೋಡಿಯೊಳೊರ್ವರ್ ತಾಂ ಬೞಲ್ದುಂ—ನಲ್ಲ! ಬೞಲ್ದೆಯ! ಕುಳ್ಳಿರ ಎಂದು ಪಾಸಱೆಯುಂ ತೋಱಿ ತಾನುಮೊತ್ತಿನೊಳ್ ಮಂಡಿಸಿ, ನೆವದ ಬಣ್ಣನೆಯೊಳ್ ಸುಡಿಯಿಸಿ, ಕೂಡೆವೋದಂದಿನ ಪಯಣದ ದಿನಂಗಳನಿನ್ನುಂ ಮಱೆತೆನಿಲ್ಲಕ್ಕಟಾ! ಮಗುೞ್ದೋರ್ವರ್ ನಗರಂಬೊಕ್ಕು ತಾಂ ಪಟ್ಟದರಸಿಯಾದೆನೆಂಬೊಂದು ಸಂತಸದಿಂ ತನ್ನೋರಗೆಯ ಕೆಳದಿಯರ್ಗೆ ತೊೞ್ತಿರ್ಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಸಿತ್ತುದೇಂ ಲಿಕ್ಕುಕೊಳ್ಪೆ! ತನ್ನ ಬಾವದ ನಲ್ಮೆಯೊಲ್ಮೆಯ ನುಡಿಯೊಳಿರಮೆಂಡಿರ ಸೇರ್ವೆಯ ಸೊಕ್ಕಿನ ಕೊರ್ವಿನ ಬಿಂಕಮುಂಟೇ! ಆಃ! ಸಿಗ್ಗಾಳಿ! ಆಗಳುಂ ಸುಶೀಲದಿನೆಸೆ ಬಾಗಿ ನಡೆವ, ಕಜ್ಜಮಿರೆ ನುಡಿಗೊಂದು ನುಡಿವ, ನೆವದಿಂ ನಗುವ, ಮುಸಿ ಮುನಿಸಿಂ ಮುನಿವ, ತಿಳಿಪೆ ತಿಳಿವ, ನಿನ್ನ ರತಿರಹಸ್ಯಮನಿನ್ನೆಂತು ಮಱೆವೆನೋ! ಬಲ್ಗಾಲದಿಂ ತನಗೆ ಮಕ್ಕಳಾದುದಿಲ್ಲೆಂದು ಮೆಯ್ಯಂ ತವಿಸಿ ನೋಂಪಿಯುಂ ನೋಂತಳ್ಗಡಾ! ಎಂತೆಂತೊ ದೈವಮನುಗ್ರಹಿಸಲೊಡಮೀ ಪೊೞ್ತಿಂಗೀಗತಿಯುಮಾಯ್ತು. ಅಕ್ಕಟಕ್ಕಟಾ! ಆಗರ್ಭಿಣಿಯೆಂತು ಪ್ರಸವವೇದನೆಯುಂ ಸೈರಿಪಳೊ! ಇನಿಯಂ ಕೆಯ್ವಿಟ್ಟನೆಂಬೊಂದು ದುಗು

ಡವೊಂದು ; ವನವಾಸದ ಬವಣೆಯೆರಡು ; ಕಾೞ್ಮೃಗಂಗಳತ್ತಣಿಂ ಭಯಂ ಮೂಱು ; ಬಱುವೆಯೆಂಬೊಂದು ಬೇವಸಂ ನಾಲ್ಕು ; ಬಸಿಱ ಬೇನೆಯೈದು ; ಅಯ್ಯೋ ! ಈ ಉಮ್ಮೞಿಕ್ಕೆಂತಸುವಿಡಿದಿರ್ಪಳೋ ! ಹಾಹಾ ! ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಕಾಡೊಳಿೞಿಪಿ ಮರಳ್ವನ್ನಮೇನೆಂದಳೋ ! ಎನಿತ್ತೞಲ್ದಳೋ ! ಎಂತು ಸುಮ್ಮನಾದಳೋ ! ಮೇಣುಂ ತಾಂ ಬೆನ್ನನೆ ಬರ್ಪೆನೆಂದಳೋ ! ಎನ್ನಂ ಬಯ್ದಳೋ ! ಈಗಳೇನಾದಳೋ ! ಹರಹರಾ ! ಆತನೊಳಮಾತೆಱನೇನೆಂದು ಕೇಳ್ವೆನೊ! ಎನಗಾವ ಮೊಗಮೊ ! ಸುಡು ಸೀತೆಯಿಲ್ಲದೀನಾಡಂ ! ಹಾ ! ನಾಯಿಕೇ ! ಹಾ ! ರನ್ನೆ ! ಆಮಿರ್ವರುಂ ಕಾಡೊಳಾದೆವಲ್ತೆ ! ಎಮಗಾವುದು ಬಟ್ಟೆ ! ರಾಜ್ಯದಿನೇಂ ? ಐಸಿರಿಯಿನೇಂ ? ಇಂತಿವು ಪೆಱವರೊಡಮೆಯಲ್ತೆ ! ಈಗಳಾನುಂ ಪೆಱರ್ಗೆ ಮಾಱುವೋದೆಂ ; ಇನ್ನೆನಗೆ ಸಂತಸಮಾವುದೊ ! ಸೊಗಮಾವುದೊ ! ಕೆಳೆತನಮಾವುದೊ ! ಬಾೞ್ತೆಯಾವುದೊ ! ಹಾ ! ಹಾ ! ಜಾನಕೀ ! ಎಂದು ಪಲವಗೆಯೊಳ್ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಮಱುಗಿದಂ. ಅನಿಗಾಲಮಾವಿಯೋಗದುಃಖಮಂ ನೆನೆನೆನೆದು ಪೞಯಿಸುತಿರ್ದಂ.

ಇಂತಿದು ಕಣಾ ! ಸೋದರರಂ ಸೊಮ್ಮುಗಿಡಿಸಿದುದು, ಆಗಸ್ತ್ಯನಂ ನೆಲೆದಪ್ಪಿಸಿದುದು ; ಸಾಜಮಲೇ ಪತಿಪತ್ನಿಗಳೊಳ್ ವಿಯೋಗದುಃಖಂ ! ರನ್ನೆ ! ಆನೊರ್ಮೆಯುಂ ನಿನ್ನನುೞಿದು ಬಾೞೆಂ. ಅಂತದಱಿನೆಮ್ಮೊಳಾವಗಂ ಪುದುವಾೞ್ಕೆಯುಂ ದೀರ್ಘಾಯುಮುಂ ಶಿವಂ ನೆಲೆಗೆಯ್ಗೆ ! ಸ್ವಸ್ತಿ !

ಮನೋರಮೆ ! ಮುಂಗತೆಯುಂ ಕೇಳ. ಅಂತು ಕುಂಭಸಂಭವನ ಬೆಸನಂಪಿಡಿದು ಅಶ್ವಮೇಧಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡ ರಾಘವಂ ಸ್ವರ್ಣಸೀತಾಸಮೇತಂ ದೀಕ್ಷೆನಿಂದಂ. ಅಗಸ್ತ್ಯಂ ಬ್ರಹ್ಮನಿರ್ದಂ. ವಸಿಷ್ಠನಾಚಾರ್ಯನಾದಂ. ಮೇಣ್ ಋಷಿಗಳ್ ಅಧ್ವರ್ಯೂದ್ಗಾತೃಹೋತಾರರುಂ ಋತ್ವಿಜರುಂ ಸಾಮಾಜಿಕರುಮಾಗೆಸೆದರ್. ಅನ್ನೆಗಮಾಚಾರ್ಯಂ ಶುಭಮುಹೂರ್ತದೊಳ್ ಸಿಂಗರದ ಚೆನ್ನ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ ಪೇೞ್ದಂತು ಪೂಜಿಸಿ ಬೞಿಯುಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಬಿರುದೋದಂ ಬರೆದೋಲೆಯುಂ ಪಣೆಗೆ ಬಿಗಿದು, '' ನಿರಾಕುಳಂ ಚಪ್ಪನ್ನ ದೇಶಂಗಳಂ ಸಂಚರಿಸುತುಂ ಕಪ್ಪಕಾಣ್ಕೆಗಳಂ ಕೂಡಿತರ್ಪುದು '' ಎಂದು ಶಿರದೊಳ್ ಮಂತ್ರಾಕ್ಷತೆಯನಿಟ್ಟುಂ

ಬಿಟ್ಟಂ. ಆಗಳ್ ಯಜಮಾನಂ—ಈಪೊೞ್ತು ಪೋದೊಱೆದ ಯಜ್ಞೀ
ಯಾಶ್ವದ ಬೆಂಬೞಿವೋಗಿ ನೆರಂಗೂಡುವ ನಾಡೆಱೆಯರ ಕೊಟ್ಟಜವ
ನೊಟ್ಟಯಿಸಿಯುಂ, ಬಲ್ಪಿಂ ತಡೆವರೊಳ್ ಪೊಣರ್ಕೆಯಿಂ ಮರಲ್ಚಿಯುಂ,
ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಗೆ ಜಸದ ಪೊಸಜೊಲ್ಲೆಯುಮಂ ಸೂಡಿ ಕೂಡಿಪರ್ಪ ಬಲ್ಲಾಳ್ತ
ನದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳಿರಾ ! ಎನ್ನಿಕೆಯ್ವೀಳೆಯುಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ಳಿಂ, ಎಂಬು
ದುಂ ;—ಆಂ ತಾನೆಂಬಾಕೆವಾಳರ ಗಲ್ಲಣೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿಯುಂ ಮಾಣಿಸಿ
ಪುರ್ವಿನೊಂದು ಜರ್ವಿಂ ಕಂಠದೊಂದು ಹುಂಕೃತಿಯಿಂ ಬೀರರ ಜಂಗು
ಳಿಯೊಳ್ ನುರ್ಗಿ ಬೀದಿಗೊಂಡು ರಾಯನಿದಿರ್ವಂದು ಶತ್ರುಘ್ನಂ—ಆರು
ಮಲ್ತಾನೆ ಕೊಳ್ವೆಂ, ಎಂದಂ. ರಾಯಂ ತನ್ನ ಕಿಱುದಮ್ಮನ ಬೀರದ
ಮೆಯ್ಸಿರಿಯ ಬಿಂಕದ ಮೆಯ್ವೞಿಯ ನುಡಿಗೆ ಸಂತಸಂಗೊಂಡು—ಲೇಸು,
ಲೇಸೈ ! ಭರತಂ ನಗರಪಾಲಕಂ ಸೇರ್ಪಡೆ, ಲಕ್ಷ್ಮಣನೆನ್ನ ಕೆಯ್ಗುಂದಿನೂ
ೞಿಗದೊಳಿರೆ, ನೀನಲ್ಲದಾವಂ ಮೇಣೀಕಜ್ಜದೊಳ್ ಸಾಲ್ವಂ. ಪೋ,
ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮಂಗಳೊಳಮುಪಾಯಂಗಳೊಳಂ ನೀಂ ಜಾಣನಿರ್ಪಿನಂ ಪೆ
ಱತಾವುದಂ ನಡೆನುಡಿವೇೞ್ವೆಂ ? ಆದೊಡಂ ಕೇಳ್. ಮೊನೆಗಲ್ಲದೆ
ಬರ್ಪ ಪಿರಿಯರುಂ ವಿಪ್ರರುಂ ಸೇವ್ಯರಪ್ಪಿನಮವರಂ ಕಡೆಗಣ್ಚದಿರ್.
ಹರಿಹರರೊಳ್ ಭೇದಮೆಣಿಸದರಂ ನೀನುಂ ಭೇದಮೆಣಿಸದಿರ್. ಜೀವ
ನಂ ಪಶುಜೀವನಮೆಂದುಂ ವ್ಯಾಘ್ರಜೀವನಮೆಂದುಂ ವ್ಯಾಳಜೀವನ
ಮೆಂದುಂ ಉತ್ತಮಮಧ್ಯಮಾಧಮವಿಭೇದದಿಂ ಮೂದೆಱನಿರ್ಕುಂ.
ಲೋಗರ ಶಿಕ್ಷೆರಕ್ಷೆಗಳೊಳಿವಱೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯಿರ್ಕೆ. ರಣದೊಳ್
ನಿರಾಯುಧರಂ ಮೂರ್ಛಿತರಂ ಸಮಂತು ಪಲಾಯಿತರಂ ನೋಯಿಸ
ದಿರ್ ; ಮತ್ತಂ ಪುತ್ತನೇಱಿದರಂ ಪುಲ್ಲಂ ಕಚ್ಚಿದರಂ ಬಾಯೊಳ್ ಬೆರ
ಲನಿಟ್ಟರಂ ಮುಟ್ಟದಿರ್ ; ಮಱೆವೋಸದ ಕವಡುಬಿಜ್ಜೆಯುಂ ಕಾಳೆಗ
ದೊಳ್ ಮಾಣ್ ; ಪೆಣ್ಗೊಲೆಗೆಳಸದಿರ್ ; ಇಂತು ನಯಂಬಿಡಿದು
ಮಾರ್ಮಲೆವರಿರಾಯರಂ ಗೆಲ್ದು ಬಾರಯ್, ಎಂಬುದುಂ ; ನೆರೆಯೊಳೆ
ನಿಂದಾಲಯ್ಪ ಸೀತಾವರಜಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ತಾಂ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂ ರಘು
ಪ್ರವರಂಗೆ—ಭಾವ ! ಇಂತುಟಲೆ ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮರಹಸ್ಯಂ. ನೀಮೆ ಪಂ
ಡಿತರೈಸೆ ! ಮುನ್ನಮಾತಾಟಕೆಯುಂ ಕೊಲ್ವಂದೀ ಅಱಿವೆತ್ತವೋದುದೋ?
ಭಾರ್ಗವನೊಳ್ ಪೊಣರಿರೆ ! ವಾಲಿಯೊಳಂದೇತಱ ಕಾಳೆಗಮಾಯ್ತೊ !

ನಿಷ್ಠುರ್ಯ್ಯಂ ತಾಂಡವನನೇನೆಂದು ಕೊಂದನೊ! ಈಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ಶೂರ್ಪಣಖಿಯ ಕಿವಿಮೂಗುಗಳಂ ಬೆಚ್ಚಬೆಸುಗೆಯಿಂ ಕೀಱಿನೆ! ಇಂತಿದು ಬಱಿವಿರುದಲ್ತೆ! ಈಗಳ್ ಶತ್ರುಘ್ನನುಮಂತಿರೆ ಧರ್ಮಮಂ "ಬಱಿಸಲ್ವಂ! ಎಂದು ವಿನೋದಮಾಗಿ ಹಾಸ್ಯಮನಾಡಿದಂ. ಅದರ್ಕೆ ರಾಘವಂ—ಆಃ! ನನ್ನಿಗವಸುಳಿ! ನೀನಱಿಯಯ್ ಇಂತೀರಹಸ್ಯಮಂ, ನಿನ ಬಿಲ್ಲೋಜನಪ್ಪ ಶತಧೃತಿಯುಂ ಕೇಳೆಂದು ಮಾರ್ನುಡಿದಂ. ಈನುಡಿಗೆ ಸಭ್ಯರೆಲ್ಲರ್ ತಲೆದೂಗಿ ಸಂತಸಂದಾಳ್ದರ್. ಅಂತಿರ್ಪುದುಮಾಗಳ್ ಲವಣಾಂತಕಂ ರಾಘವನಂ ಮಣಿದುಂ ಭರತಾದ್ಯರಂ ಪೊಡೆಮಟ್ಟುಂ ಮಾತೆಯರನೆಱಗಿಯುಂ, ಗುರುವಂ ನಮಸ್ಕರಿಸಿಯುಂ, ಪಿರಿಯರಂ ತಲೆವಾಗಿಯುಂ, ವಿಪ್ರರಂ ಕೆಯ್ಮುಗಿದುಂ, ಋತ್ವಿಜರಂ ತುಱುಗ್ಗೆಯ್ದುಂ, ಸಭ್ಯರ ಕುಂಬಿಟ್ಟುಂ, ಮುತ್ತಯ್ದೆಯರಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದುಂ ಪರಕೆಗೊಂಡು, ಬೆನಕಂ ಬಿಂಗಿಕ್ಕಿಯುಂ, ಭಾಸ್ಕರನಂ ಧ್ಯಾನಿಸಿಯುಂ, ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಂ ಸ್ತುತಿಯುಂ, ನವಗ್ರಹಂಗಳಂ ಭಾವಿಸಿಯುಂ, ದೆಸೆವಳರಂ ನೆನೆದುಂ ಬಲಗೊಂಡುಂ, ಯಜ್ಞೀಯಾಶ್ವಮಂ ಬಲವಂದುಂ, ಸಸಾಯಕಂ ಸರ್ವರಾತಿಗೊಂಡು ಸುಮತಿವೆರಸು ಪೊಱಮಟ್ಟಂ. ಆ ಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಹನುಮಂ ಸುಗ್ರೀವನೀಲನಳಜಾಂಬವಾದಿಯಪ್ಪ ಕಪಿವೀರರುಂ ಕೋತಿವಡೆಯನೊಗೊಂಡು ನಾಯಕನ ಮೆಯ್ಗಾವಲ್ಗೆಂದು ತಳರ್ದರ್. ಈತಂಗಳಂ ಕೂ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನೀಲರತ್ನರಿಪುತಾಪೋಗ್ರಾಶ್ವಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಗಳೆಂಬ ಪಂಚಮಹಾರಥಿಕರ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷೌಹಿಣೀಸೇನಾಸಮೇತರ್ ನಡೆದರ್.

ಮತ್ತಮಾವೇಳೆಯೊಳ್ ಮೆಟ್ಟಿದ ಬಣ್ಣಮಾವುಗೆಯ ಸಿಂಗರದ ಟ್ಟ ಬೀರಗಾಸೆಯಂದದ, ಕಟ್ಟಿದ ದಟ್ಟಿಯ ಬಲ್ಪಿನ, ತೊಟ್ಟ ಪೊಸಗುಪ್ಪಸದ ಚೆಲ್ವಿನ, ಇಟ್ಟ ಕೀಱುಗಂದದ ರಯ್ಯದ, ಅಳವಟ್ಟ ಮಣಿಯ ಕುಂಣದ ಮುಗುಟದ ಸೊಬಗಿನ, ಕಿಱುಜವ್ವನದ ಬಿಂಕದ, ನಡೆವೊಂದು ಗಡಿಯ ಪುಷ್ಕಲಂ, ಆಗಳೆ ತಂದೆತಾಯ್ವಿರಡಿಯಾಣತಿವಡೆದು ಕಿಱಿಯಯ್ಯನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆಂದು ನಾಯಕಂಗಳನೆತ್ತಿ ಪೋಪವಸರದೊಳ್ ಬಿಡಜಡೆಯ ಬಿದುಮೊಗದ ಬಿರಿದೆಸಳ್ಗಣ್ಣ ಪೂವಿಲ್ಪುರ್ಬಿನ ಬಿಂಗಗೆಕ್ಕೆಯ ಬಿಂಬಾಧರದ ಬಿಲ್ವಸ್ತನದ ಬಿಣ್ಪೊಡೆಯ ಬಡವಾಸೆಯ ಬಟಿಲ್ನಡುವಿ ಬಲಮುರಿಸಂಕುಗೊರಲ ಬಸೆನಡೆಯ ಬೆಳ್ಗಳೆರ್ಗಯ್ಯ ಬಂದುಗೆವ್ಪೊಗ

ಬಾವನ್ನಸೊವಡ ಬೞಲೊಡಲ ಬೆಡಂಗಿನ ಬಾಲೆಯೊರ್ವಳ್ ತನ್ನ ಕಿಱು ಪೆರಲ ಸೆಳ್ಳುಗುರ್ಗೊನೆಯಿಂ ಮುಂಗುರುಳನೇಱಿಸೂತ್ತುತುಂ ಅರೆಜಾಱಿದ ಮೇಲುದುಮಂ ಸಮಂ ನೇವರಿಸುತುಂ ಪತ್ತೆವಿಡಿದುಡೆನೇಣನೊತ್ತು ಸೇರಿಸುತುಂ ಕೆಯ್ವಳೆ ಫುಲ್ಫುಲ್ಲೆನೆ ಮಂಜೀರಂ ಘಲ್ಘಲ್ಲೆನೆ ನಸುನಗೆಯುರೆನೋಟದ ತಲೆನಾಗಿನ ವಿಲಾಸದಿಂ ಮಂದಾರದ ತೋರದಂಡೆಯು ನಿಱಿಸಿ ಪೊಂಬಟ್ಟಲನೆತ್ತಿ ಬರುತುಮಿರ್ದಳ್.

ಇಂತು ಕಾವನಧಿದೇವತೆಯೆನೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳಿರ್ದಿರ್ಪ ತನ್ನ ಮನದೆಱಕದಿನಿಯಳಂ ಕಂಡು ನಸುನಕ್ಕು ಮುಟ್ಟೆಸಾರ್ದು ತಳ್ಕೆಗೆಯ್ದು ನುಣ್ಗಲ್ಲಮನಲುಗಿ ಮೆಯ್ಸೋಂಕಿನೊಂದು ಸೊಗದಿಂ ನಿಮಿರ್ದವಿರ್ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಕಾಂತೆಗೆ—ಕಾಮಕಲ್ಪವಲ್ಲರೀ ! ಅಯ್ಯನ ಪಿರಿಯಯ್ಯನಾಣತಿಯಾಯ್ತು. ಇದೆ ! ಜನ್ನಗುದುರೆಯ ಬೆಂಗಾವಲ್ಗೆಂದು ಪೋಪ ಕಿಱಿಯಯ್ಯನ ಬೆಂಬಲಮಾಗಿ ತಳರ್ದೆಂ. ಬಾಲೇ ! ಆನಿತೊಂದು ಕಾಲಂ ನೀಂ ಮನಮುಱುಗದೆ ನಿನ್ನತ್ತೆವಿರ ಸೇವೆಯ ನೋಂಪಿಯೊಳೆ ಬಾೞ್. ಇದು ನಿನ್ನನ್ನರಪ್ಪ ಹದಿಬದೆಯರ್ಗೆ ಮೇಲ್, ಎಂದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಕಾಂತಿಮತಿ ತಾಂ ಗದ್ಗದವಾಣಿಯಿಂ ನಲ್ಲಂಗೆ—ಇನಿಯ ! ಚಿರಕಾಲಂ ನಿನ್ನನಗಲ್ವೆನೆಂಬೊಂದು ಬೇವಸದಿಂ ನೋವೆನಾದೊಡಂ ದಿಗ್ವಿಜಯಾರ್ಥಂ ಪೋಪ ವೀರರಂ ತಡೆವುದು ವೀರಪತ್ನಿಯರ್ಗೆ ತಗದಲ್ತೆ. ಲೇಸ್ಸೈ ! ಎಣೆವೆಂಡಿರ ನಗೆಗೆನ್ನಂ ಪಕ್ಕಾಗದಂತು ಮಾಡಿ ಗೆಲ್ಲಿವೆಣ್ಣಂ ಸವತಿಯನಾಗಿಸಯ್. ನಿನ್ನನುೞಿದುಂ ಕುಳಿಗಾರ್ಳಿಗೆ ಕಾವಂಗೆ ಅಮರ್ದುಗೆಯ್ಯಂಗೆ ಸುಗಿದುಂ ಗಳಿಗೆಯುಂ ಯುಗಮೆನೆ ಬೇಟದ ಸೂಡಿಂಗೆ ನೂಂಕಿ ನಮೆಯಲಿರ್ಪೆನ್ನೊಳ್ ನಿನ್ನಡಿಗಳೊಂದು ನಲ್ಮೆ ಸಮಂತಿರ್ಕೆ ! ಮೇಣಾರ ಮುಖತುರಗಕ್ಕೆ ಬೆಂಬೞಿವೋಪೆಯಾರಾಮನೊಲ್ಮೆ ನಿನಗೆ ರಕ್ಷೆಯಿರ್ಕೆ ! ಎಂದು ಕಟ್ಟಾಣಿಮುತ್ತಿನ ಸೇಸೆದಳಿದು ನಱುದಂಬುಲಮನಿತ್ತು ಸುಖಾಶ್ರುವೆನೆ ಆಲಿನೀರ್ ತುೞುಂಕೆ ಕಿಱುವೊಗದ ಸುಕರ್ಣಂಗೆಯ ಬಾವದಿಂ ನಿಂದಿರ್ಪುದುಂ ; ಭಾರತಿ, ಕಾಂತೆಗೆ—ಕಾಂತಿಮತಿ ! ಎಣ್ಣೆಯೇಂ ? ದೆಸೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಾರಾಯರ ಬಾಟ್ಟಲೆವಿಡಿದುಂ ಜಯಕಾಂತೆಗೆ ತೊೞ್ತಿರಂ ಮಾಡುತುಮಲ್ಲದಂದವರ ಪಂದಲೆಯ ತಿಱಿಕಲ್ಲಾಟದಿಂ ಮರುಳ್ಪಡೆಗೆ ನಲವೆರ್ಚಿಸುತುಂ ಕಪ್ಪಕಾಣ್ಕೆಗಳಂ ಸೆಳೆದು ತರ್ಪೆಂ ; ನೋಯದಿರ್ ; ಪೋಗೆಂದೊಡಂ

ಬಡಿಸಿ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟಂ. ಅಂತಾಕಾಂತೆ, ವಿಜಯಕ್ಕೆಂದು ಪೋಪ ನಲ್ಲನ ತಲೆಮುಡಿಯುಡಂಗುವನ್ನವೆಟ್ಟಿಟ್ಟು ನೋಡಿಯುಂ ಬಯಲಾಸೆಯಿಂ ಬೀಡಂ ಪೊಕ್ಕಳ್. ಭರತಾತ್ಮಜನುಂ ತನ್ನ ಬಗೆಯನಿರ್ಕುಳಿಗೊಂಡ ಕಾಂತೆಯ ಕಾದಲ್ಮೆಯಂ ನೆನೆನೆನೆಯುತೆ ಪೋಗಿ ಶತ್ರುಘ್ನಂಗೆ ಬೆಂಬಲ ವಾದಂ.

ಈಗಳ್ ಶತ್ರುಘ್ನನಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಪುಷ್ಕಲನೊಂದು ನಿಯಮದಿಂ ರಥಿಕರ ಮಂತಣದಿಂ ಪಟುಮಾನಸಬೀರರ ಪದ್ಧತಿಯಿಂ ನಡೆವ ಸೇನೆಯ ಕಾಪಿಂ ಮಖತುರಂಗಂ ತರಂಗಲೀಲೆಯಿಂ ಯಥೇಚ್ಛಂ ಪೋದುದು. ಆಸ್ಕಂಧಿದಿತಧಾರೆಯಿಂ, ಸುದೃಢಪೀವರಕಾಯದೊಂದು ಕಾಂತಿಯಿಂ, ನಿಮಿರ್ದ ಕೊಡಂಕೆಯಂದದಿಂ, ರನ್ನದಾರದ ಪೊನ್ನ ಕಿಱುಗಂಟೆಯ ಚೆಲ್ವಿನ ಗೋಣ ಸೊಬಗಿಂ, ಪಣೆಯ ಬಿರುದೋಲೆಯೊಪ್ಪದಿಂ, ಸನ್ತಂ ಪೋಪ ಕುದುರೆಯ ಬೆನ್ನೊಳೆ ಅತ್ತಪಜಱಿಯ ಪೆರ್ಗಾಳೆಯ ಪಳಹದ ಕೊಟಲ ತಂಬಟೆಯ ಶ್ರುತಿಯ ಡೌಡೆಯ ಮುವುರಿಯ ಭೇರಿಯ ಭೂರಿನಿನಾದಂ ದೆಸೆಮುಟ್ಟಿ ಪಳಂಚಲೆಯೆ, ಸೇನಾಪದಸಂಘಾತಸಂಜಾತರೇಣುಜಾತ ಮಂಬರಮುಂ ಮುಸುಂಕೆ, ಎತ್ತಿದ ಸತ್ತಿಗೆಯ, ಡಾಳಿಸುವ ಚಾಮರದ, ನಿಮಿರ್ವ ಕೇತನದ ಪಂತಿಯೆತ್ತಂ ಸಿಮಿರ್ದಿರೆ, ರಾವುತರ ಮಾವತಿಗರ ತೇರಾಳ್ಗಳ ಚಪ್ಪರಣೆಯೊಳ್ ಕಿಕ್ಕಿರ್ದ ಹಯದ ಗೀಱಿಡುಮಾನೆಯ ಕಿಱಿಗಿಱುವ ಪೊಂದೇರೋರಣಮಿಂಬಿಡಿದಿರೆ, ಕಡಿತಲೆಯ ಸುರಗಿಯ ಕೊಂತಪ ಸೂಳದ ಬಿಲ್ಗಣೆಯ ಮೂಡಿಗೆಯ ಭಟರ ದೆಖ್ಖಾಳಂ ನೇರಮಾಗೆ, ಗರಗರಿಕೆಯ ದಟದುಱದ ಬಿಂಕದ ಬೀರರುಗ್ಗಡಣೆ ಪಿರಿದಾಗೆ, ಜೋದರ ಗೋಟಾಯಿಲರ ರಥಿಕರ ಕಾಲಾಳ್ಗಳ ಪಡೆವಳರಾಕೆವಾಳರ ಗಡಣಂ ನೆರೆದಿರೆ, ಲವಣಾಂತಕನ ಕಟ್ಟಾಣತಿಯಿಂ ಪಡೆ ನಡೆಯುತುಮಿರ್ದುದು.

ಇಂತು ಪರ್ವದ ಕಡಲೆಂಬಂತಿರೆ ಮೇರೆವರಿದು ಪೋಗೆವರ್ಪ ಸೇನೆಯೊಂದಿರವಂ ತಮತಮಗೆ ಸಂತಸದುರ್ಬಿನಿಂ ಕಾಂತೆಯರ್ ನೆಲೆವಾಡಮನೇಱಿಯುಂ ಮೊಗಸಾಲೆಯೊಳಿರ್ದು ಬಾಗಿಲೊಳ್ ನಿಂದುಮರೆದೆಱೆದ ಪಡಿಯ ಗವಾಕ್ಷದೊಳ್ ನಿಳ್ಕಿಯುಮಾಕ್ಷಿಸುತಿರ್ದರ್. ಅವರೊಳೊರ್ವಳ್ ಜಕ್ಕಜವ್ವನದ ಚೆಲ್ಲಗಾರ್ತಿ ತನ್ನ ಬಟಪಂದ ಕಾದಲನನೆಂತಂತು ಕೊರಲಂ ತಟಕ್ಕೃಸಿ ಪಿಡಿದ ತುಂಬುನೀರ ಪೊಂಗೊಡಮು

ನಿಱಿಪಿ ಪಡಿಮೊಗದ ನೆರವೀಡ ನಡುಜವ್ವನದ ಕೆಳದಿಯೊರ್ವಳಂ ಸನ್ನೆ ಯಿಂ—ಎಲೆ ಅತ್ತಿಗೆ, ಎಂದುಂ ನಿನ್ನ ತೋಳಿಡೆಯೊಳೊಪ್ಪುವಂಗದಂ ತೋರ್ಕುಮಿಲ್ಲವಿಂದೇನೆನೆ ; ತಂಗೆ ! ಊರ್ಗೆಪೋದ ನಲ್ಲನಿಂದು ಬರ್ಪಿನ ಮಾತನ ಪದಸೇವೆಯೊಳ್ ಸಂದಿರಲೊಡವೆಂತೊ ಮೆಲ್ಲನೆ ಸಡಿಲ್ದು ಈಗಳ್ ಕಟಕಂಬೊರ್ದಿರ್ಕುಂ, ಇದೆ ! ಎಂದು ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ ತೋಱಿದಳ್.

ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆಯೊಳೊರ್ವ ಸಿಂಧುರಬಂಧುರಯಾನೆ ತನ್ನೊತ್ತಿನ ವಿದಗ್ಧೆಯೊರ್ವಳಂ ಮಂದಹಾಸದಿಂ— ರಥಾಂಗಂ ಸಡಿಲ್ದುಚ್ಚೆಂತು ತೊ ಱಿದೀಸು ಕಟಲ್ಚಿದ ತೇರನೇಕೊ ನಿಮ್ಮ ಕಾವನ ಬೀರರಡರ್ದರ್. ನಿರ್ನೆರಂ ಏಂ ಸೊಗಮೊ ! ವೇಗಂ ಮಂದಮಾಗದೆ ಎಂಬುದುಂ ; ಅವಳ್— ಆಃ ! ಪೊಸತೇರೆಂತೊ ಕಿಱುಗುಟ್ಟುಗುಮೆಂದುಱಿದು ಪಲವುಂ ಸೂಟ್ ರಂಗಂಬೊಕ್ಕು ಗಂಡುಗಲಿಗಳಂ ಗೆಲ್ದು ಪಟಂಗಿದ ತೇರನೆ ಅವುದೊ ಕುಱಿಪುಗೊಂಡು ಬಿಡದಾಯ್ದುಡರ್ದು ಸಂಗರದೊಳ್ ಬಲ್ಪೊ ಬ್ಬುಂ ಕಾದುವರ್. ಈಕಾವರಾಯನ ಸಂದ ಸೆಣಸಾಳ್ಗಳ ಕಟ್ಟಾಳ್ತನ ಮಂ ನೀನಿನ್ನುಮಱಿತೆಯಿಲ್ಲಮೆಂದು ಮಾರ್ನುಡಿದಳ್.

ಇಂತೀಪರಿಯ ಕಟಕಿನಾತಿನ ಮೋಡಿಯ ಪೊಱನಾಡ ಕೇರಿವೆಣ್ಗಳ ನಭೀಕ್ಷಿಸುತ್ತುಂ ಮೂಡದೆಸೆವಿಡಿದು ವಾಜಿಯ ಕಾಪಿಂ ಪಾಯ್ದುಱಿಂ ಸಡಗರದಿಂ ನಿಚ ಪಯಣದಿಂ ದೇಶದೇಶಂಗಳಂ ಕಱಿಕಱಿದು ಪೋಗುತು ಮಿರ್ದುದು.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ವಿಜಯಪ್ರಯಾಣಮೆಂಬ ಸಪ್ತಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಅಷ್ಟಮಾಶ್ವಾಸಂ

— ಕಾಮಾಕ್ಷಿದರ್ಶನಂ —

ಮುದ್ದಣಂ—ಓ ! ಎನ್ನ ನಿಚ್ಚನಿಡುಗುಂಕುವದ ಬಿಂಕದ **ಮೆಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ ! ಓ ! ಎನ್ನ ಇಚ್ಚೆಗಾಱನ ಬೆಚ್ಚ ಪಚ್ಚೆಯ ಕೆಯ್ಗನ್ನಡಿ!**

ಓ! ಎನ್ನ ಎಚ್ಚ ಮೆಯ್ಗಣ್ಣ ಪೆಣ್ಣೆ! ಓ! ಎನ್ನ ಮೀಂಮಚ್ಚೆಲಚ್ಚಣದ ಸಿರಿಗೆಯ್ಸ! ಓ! ಎನ್ನಮೂಗೊಂಕುಮೂಗೆರೆಯ ಗುಜ್ಜುಗೊರಲ ತರಳೆ! ಕೇಳ್. ಇಂತೀಮಾಱಿಚ್ಚೆಯಿಂ ಯಜ್ಞೀಯಾಶ್ವಂ ನಾನಾವಿಷಯಂಗಳೊಳಂ ಮನೋರಥದ ವಾಜಿಯ ಪಾಂಗಿನಿಂ ತೊೞತೊೞಲ್ದು ಬರೆವರೆ, ಊರಾಳ ಬಲ್ಲಾಳ ಪೆರ್ಗಡೆಮಾಸಾವಂತಮನ್ನೆಯರಾಯರ್ ಮುಂತಪ್ಪ ನಾಡೊಡೆಯರ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಕಟ್ಟಾಳ್ತನದ ಬಲ್ಪಿನ ಬೞಿವಿರುದನೋದಿಯುಂ ಹಯದ ಬೆಂಬಲದ ಬಲ್ಗೆಯ್ಬಂಟರಂ ಕಂಡುಂ ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ಶತ್ರುಘ್ನನ ಮುಱೆವೊಕ್ಕುಂ ಕಪ್ಪಮನೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾಮುಂ ಪಡೆವೆರಸಿ ಕುದುರೆಯ ಕಾವಲ್ಗೊದವಿ ಪೋದರ್. ಆಕಾಲದೊಳ್—

ಆರಂ ತೋಡಂಗಿಱದೆ ತನ್ನೊಂದು ಗರಗರಿಕೆಯ ಸೊಮ್ಮಿನಭ್ಯುದಯದೆ ಪದುಳಮಿರಸಾಳ್ವ ಬಸಂತರಾಯನುರ್ಕುಂ ಸೊರ್ಕುಂ ಸೋರ್ದು ಬಯಲಪ್ಪಿನೆಗಂ ದಾೞಿಗೆಯ್ದಾತನ ನಾಡಂ ಬೀಡಂ ಪಡಲಿಡಿಸಿ ಪುರುಳ್ಗೊಂಡು ತಾನುಂ ಲವಣಾಂತಕಂಗೆ ನೆರನಾದನೆನೆ ಗ್ರೀಷ್ಮರಾಜಂ ತಲೆದೋಱಿದಂ. ಕೞಿವೂವೞಿಯೆ, ನೀರುಂ ಬತ್ತೆ, ಕೆಸಱುಂ ಪಾವಸೆಯುಮುೞಿಯೆ, ಕೊಳನಂ ನಿಸ್ಸಾರಮೆಂದು ಪುರುಳ್ಗುಂದಿದಾಣ್ಮನಂ ತೊಱೆದು ಪೋಪ ತುೞಿಲಾಳ್ಗಳಂತಿರೆ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ್ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಪೋದುವು. ಈ ಅಪದೆಸೆಯಂ ಕಂಡೊಂದು ಬಕಂ ಬೆಳರ್ತು ಮುಂಗಾಣದೆ ತನ್ನ ನಂಟುಮೊಱೆಯ ಮೀಂಗಳ್ಗೆ ಮುಂತೆ ಬಟ್ಟೆಯಾವುದೆಂದಾವಗಮುಗಲದೆ ಚಿಂತಾಪರನಾಗಿರ್ಕುಂ. ಪೆರ್ದೊಱೆ ಕಾಲ್ದೊಱೆಯುಂ ಕಿಱುದೊಱೆ ಪುೞಿಲ್ದೊಱೆಯುಮಾಯ್ತು. ನಾಡುಂ ಕಾಡುಂ ಬೀಡುಂ ಸೂಡಿಂ ಸೀಕರಿವೋಯ್ತು. ಕಾಯ್ತು ಮರಂ ಪೂತ ಬಳ್ಳಿ ಸುರ್ಕಿ ಸುೞಿವಾಡಿದುದು. ಕಲ್ ಸುಣ್ಣಬೇನಾಯ್ತು. ಮುೞಲ್ ಹುರಿಗಡಲೆಯ ಮುಮ್ಮುರಿಯಾಯ್ತು. ವನಜಂತುಗಳ್ ಬಯಲ್ದೊಱೆಗೆ ಮರುಳ್ಗೊಂಡುವು. ಪಕ್ಕಿಗಳ ಗಳರವದೆ ಭಿನ್ನಸ್ವರಂ ಪುಟ್ಟಿತ್ತು. ಆಗಳಾಗ ಉರಗಂಗಳ್ ತಮ್ಮಾರೋಗಣೆಯ ಪೊೞ್ತಿಂದು ಸಂಚರಿಸಲ್ತೊಡಂಗಿದುವು. ಅಲರ್ವಕ್ಕಿಗಳ್ ಬಂಡಸುಂಡುಂಡು ಬಾಯಾಱಿ ಬಂದು ಕನ್ನೆವೆಣ್ಗಳ ಕೆಯ್ದೊಡಸ ತುಱುಕುಂಬನಿಯಂ ಕುಡಿಯಲಾಟಿಸಿದುವು. ಕಾಂತಾಜನಂ ಪಟ್ಟುಡೆಯಿಂ ಪುಡಿಗಪ್ಪುರಂಬೆರೆದ ಸಿರಿಕಂಡದಣ್ಪಿಂ ಮುತ್ತಿನೊತ್ತೆಸರದ

ತೊಡವಿನುಳ್ಳಲರ್ದ ಬೈಗುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಚೊಲ್ಲಯದ ತುಱುಬಿಂ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡ
ಮಾದುದು. ಬಟ್ಟಿಗರಱವಟ್ಟಿಗೆಯ ಬಾಲೆಯರ ನಯನಾತಿಥಿಗಳಾದರ್.
ಬಿರಯಿಗಳ ಬಿಸುಸುಯ್ಲಿಂ ಪೊರೆದುದೆನೆ ಬನಗಾಳಿ ಬೆಚ್ಚನೆ ತೀಡಿದುದು.
ಶೋಗರ್ ತೃಷ್ಣೆಗೊಂಡರ್. ಭಾಸ್ಕರನಾಗಳುಂ ಕಾಯ್ಪಿನೊಳಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ಬಂದ ಕಡೆಯ ಕಡುವೇಸಗೆಯೊಳಂ ತುರಂಗಂ ಮುಂತೆ
ಮುಂತೆ ಪೋಗೆವೋಗೆ ಅಂದಂದು ಚಾಟಿ ಪೇರೊಡಲಿನುಗಿದುಂ ಬಿಗಿದುಂ
ಪೊಱದೆಗೆದ ಬೆಳ್ವಕ್ಕದ ತುಂಬುವೆಱಗಳನೊಟ್ಟೈಸಿ ಮೂಸೆಯೊಳಿಟ್ಟು
ತಿದಿಯೊತ್ತಿ ಕರಗಿಸಿಯುಮೆಱದುಂ ಕಂಡರಸಿಯುಂ ಹಳಿದು ಕೆತ್ತಿಯುಂ
ಬೆಚ್ಚಿಂ ನಯಸಾಣೆವಿಡಿದುಂ ಸಮೆದುದೆಂಬಂತಿರೆ ತಳತಳನೆ ಪೊಳೆದು
ಬಿತ್ತರಂಬಡೆದ ಬಿದುಗಲ್ಲ ಸುತ್ತಣ ಮೆಟ್ಟುಡಿಯಿಂ; ಪಾಸಿದ ತಣ್ಗದಿರಱಯ
ಪಾದವಟ್ಟಿಗೆಗಳೊಳಗೇಱಿಯ ನಿಡುಮರಂಗಳಱುಂಬಿನ ಕಟ್ಟಲೆಯನೊಳ
ಕೊಂಡು ಬೆಳರ್ವಣ್ಣ ಪೊಸಕಡಾಯದೊಳ್ ತುಂಬಿದ ನೀಲಿಯ ತನಿ
ರಸಮೆಂಬಂತಿರೆ ಕಳಿಂದಜೆಯ ಕರ್ಮಡುವಿನೊಂದು ಪೊಳೆಪಿಂ ಗುಣ್ಪಂ
ತೋರ್ಪ ತಿಳಿನೀರಿಂ; ತುಂಬಿ ತುಳುಂಕುವ ತಿಳಿನೀರ್ಗಡೆಯೆಡೆಯೊಳ್
ಕಾರಿರುಳಾಗಸದೊಳಿಡಿಕಿಱದ ತಾರೆಗಳ ಪಾಂಗಿನುಳ್ಳಲರ್ದ ರಯ್ಯಮೊಪ್ಪು
ವ ಬೆಳ್ದಾವರೆಗಳಿಂ; ಬಂಡೊಸರ್ವ ಪುಂಡರೀಕಮಂ ನಱುಗಂಪಿನ ಬಳಿ
ಗೊಂಡೆಯ್ತಂದು ಕಮಲೆಯ ಮುಖಕಮಲದ ಕತ್ತುರಿಬೊಟ್ಟನನುಕರಿಸಿ
ಮುಸುಱ ಮೊರೆವ ಮಱದುಂಬಿಗಳಿಂ; ಬಂದೆಱಗಿ ಬಂಡಿನಲರ್ವುಡಿಯಿಂ
ಪೊರೆದ ಪರಮೆಪಱಯುಂ ಕೋಶದೆಳಬಿಟ್ಟುಗೆತ್ತು ಕರ್ದುಂಕಲೆಂದವ್ವಳಿ
ಸುವ ಬಾಲಹಂಸಂಗಳಿಂ, ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ನಡೆದುಂ ಪಾಱಯುಂ ಪೋಪ
ಬಾಲಹಂಸೆಗಳಿಂ, ಬೆಳ್ವಕ್ಕಿಯ ಬಿಗುರ್ಪಿಂ ನೀರೊಳೊಳಗೊಳಗೆ ಮೆಯ್ಗರೆ
ವ ಮೀಂಗಳಿಂ, ಮೀಂಗಳ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಕಿಱುಗಾಳಿಯಲೆಪದಿಂ ಕಾ
ಲ್ಪರಿವ ತೆರೆಯಿನೊಂದು ಕೊಳಂ ಪಗಲ್ವೆಣ್ಣ ಕೆಯ್ಪಡಿಯೆಂಬಂತಿರೆ ಸೊಗ
ಯಿಸಿದತ್ತು.

ಇಂತು ಮುಂಗಾರೆನ್ನದೆ ಸುಗ್ಗಿಯೆನ್ನದೆ ಬೇಸಗೆಯೆನ್ನದಾಸಡಿಯೆ
ನ್ನದಿಂಬೊಸರಿಂ ತುಂಬಿ ಪೊನಲ್ವರಿವ ಹೊಕ್ಕರಣೆಯುಂ ಬಳಿಗೊಂಡೊಂ
ದು ಬನಂ ಬನರಾಣಿಯ ಕರತಳದ ಚೆಂಬೊಗರ್ಗನುಕಾರಿಯಪ್ಪೆಳದಳಿ
ರಿಂ ತೀವಿ ತೋರ್ಪ ಚೆನ್ನಸುಗೆಯಿಂ, ಬಸಂತಂ ಪೊಲ್ದು ಸಮಕಟ್ಟಿದ ಮು

ಲಂಗೆಂಬಂತಿರಡಿವಿಡಿದು ಮುಡಿವರೆಗಂ ಬಲ್ಪಣ್ಗಳಿಂ ತುಱುಗಿ ತೋರ್ಪ ಬಕ್ಕೆವಲಸಿಂ. ದಿನಲಕ್ಷ್ಮಿ ನಡೆಯೊಂದು ಸೇದೆ ುಂ ಬೞಲ್ದು ಪಯಣಂ ಬರ್ಪ ತನ್ನಿನಿಯನ ನೀರಟ್ಟಿಗೆಂದೇಱಿತ್ತಿ ನೀಡಿದ ತಣ್ಣೀರ ಪೊಸಪೊಂಗ ಳಸಮಿದೆನೆ ಇಂಬಿಡಿದ ತೆಂಗಾಯಿಂ ಬಾನುದ್ದಂ ಬೆಳೆದೋರಣಮಾಗಿ ತೋ ರ್ಪ ತೆಂಗಿಂ, ಮಾರವೀರನ ಕಟ್ಟೋಲಗದ ವಾದಿಗಳ ಮಾಗಧರ ಗಾ ಯಕರ ಪಸುರ್ವಟ್ಟೆಯ ಗೂಡಾರದ ಬೀಡಾರಮೆನೆ ಚೆಂದಳಿರಿಂ ತನಿವ ಣ್ಣಿಂ ಪೊಸಪೂವಿಂ ತೀವಿದಿನ್ಮಾವಿಂ, ಇಕ್ಷ್ವಾಗಾರ್ತಿಯ ಪೆರ್ಚಿದ ಬಲ್ಮೊ ಲೆಯ ಪಾಂಗಿನಿಂ ಜೋಲ್ದು ಪೊಂಬಣ್ಣದಿಂ ಮನೋಜ್ಞಮಾದ ಬೀಜ ಪೂರದಿಂ, ಬನಸಿರಿಯ ಸಿರಿಮೊಗದೊಳೊಗೆದ ಬೆಳ್ನಗೆಯೊಳಂದು ಪೊಱ ತೋರ್ಪ ಬಾಯ ಸುಲಿಪಲ್ಲನನುಕರಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿನೊತ್ತರಂಬಿಡಿದರೆವಿರಿದ ದಾಡಿ ಮದಿಂ, ರತಿಕಾಮರ್ಕಳ ತಿಱಿಕಲ್ಲಾಟದ ಇಂದ್ರಾಶ್ಮಕಂತುಕಂಬೊಲೆಸೆವ ಬಾಲಜಂಬೀರದಿಂ, ಮಧುಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕೇಶಪಾಶಮೆನೆ ಮಡಲ್ತು ಕಱಂಗಿ ಕಟ್ಟಲಿಸಿದ ತಮಾಲದಿಂ, ಕಾವನ ಪೇರುಕ್ಕೆವದೊಳಂದು ಪೊತ್ತಿಸಿದ ದೀವಿ ಗೆಗಂಬಮೆಂಬಂತಿರೆ ಪೂವಿಂ ಕರಂ ಚೆಲ್ವಾದ ಸಂಪಗೆಯಿಂ, ಕುಸುಮಾಯು ಧನ ಪೊಸಮಸೆಯೊಪ್ಪದ ಕೂರ್ಗಳೆನೆ ಮಿಱುಗಿ ಕುತ್ತೆಸಳಿಂ ತೀವಿದ ಪೊಂ ಗೇದಗೆಯಿಂ, ಮುಗುಳ್ತ ಪಾರಿಜಾತದಿಂ, ಪೂತ ಮಂದಾರದಿಂ, ಉಳ್ಳಲರ್ದ ಸುರಹೊನ್ನೆಯಿಂ, ನನೆಯೇಱಿದ ಸುರಯಿಯಿಂ, ಬಕುಳದಿಂ, ಸಿರಿಸದಿಂ, ಪುನ್ನಾಗದಿಂ ಸೊಗಯಿಸಿ ತೋರ್ಕುಂ. †ಕೊನರಿಲ್ಲದ, ಮಿಡಿಯಿಲ್ಲದ ಕಸುರ್ಗಾಯಿಲ್ಲದ, ದೋರೆವಣ್ಣಿಲ್ಲದ, ತನಿವಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಮರಂಗಳಿಲ್ಲಾ ಬನ ದೊಳ್.† ಮುಗ್ಗದ ಮುಗಿಯದ ಬಾಡದ ನಱುಗದ ಸುರುಂಟದ ಪೂವೆ ಪೂ ಬನದೊಳಳುಂಬಂ. ಮತ್ತಂ ವೃದ್ಧಂಗಿಯೆಂತಂತು ನುಣ್ಪುವಡೆದುಂ, ಗಾಡಿಯಿಂ ನಡೆವ ಕೃಶೋದರಿಯೆಂತಂತು ಬಳ್ಕಿಯುಂ, ನಚ್ಚಣಿಯೆಂತಂ ತು ಪೊಟ್ಟುಪೊಟ್ಟಿಂಗೆ ತಲೆಯನೊಲೆದುಂ, ಸೂಟಿಗ್ಗಿವಂದ ಕಾದಲೆಯೆಂ ತಂತು ನೆರೆಯ ತೆಳ್ಮರನಂ ತಳ್ತಮರ್ದಪ್ಪಿಯುಂ ಪೂವಳ್ಳಿ ಮಡಲ್ತೆಸುಗುಂ. ಬಿರಿದ ಮುಗುಳ ಕಂಪಿಂ ಬೆರೆದು ತನಿವಣ್ಗಳ ನಱುವಿಂ ಪೊರೆದುಗುವ ಸೊ ನೆಯ ಸೌಸವದಿಂ ನೆರೆದದಿರ್ಗಂತಿಯುಂ ತಾಟಿ ಮಾಲತಿಯುಂ ಮುಟ್ಟಿ ಮಾ ಧವಿಯುಂ ಕಿಟ್ಟಿ ಬನಗಾಳಿ ತಣ್ಣನೆ ತೀಡುಗುಂ. ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ—ತೀ ಟದ ಕಂಪೆತ್ತಲತ್ತಲ್ ಮೋಹರಿಸಿ ಗಾವರಿಸಿ ತಂಡತಂಡದಿಂ ತೆಂಕುತೆಯ್ತಂ

ದು ಮುಂದೈಸಿದಲರ್ಜೊಂಪಮುಂ ಕಂಡು ಪಿಂಡೆಱಗಿ ಪೊಸಜೇನನುಂಡು ಱೆಕ್ಕೆಯುಂ ಬಿದಿರ್ಚಿ ಮೊರೆದೆೞ್ದು ಮೇಣುಂ ಮುಂಬರಿವ ಬವರಿವಿಂಡಿಂ, ಪಿಳ್ಳನೆ ಪಿೞಿದು ತನಿರಸದ ತಂದಲ್ಸುರಿವರನೇಱಲ ಗೊಂಚಲಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ಕಂಡು ತಾನುಂ ಸಾರಿಗೆಯುಮಿರದೆ ಪವ್ವನೆ ಪಾಱಿ ಸೆಳೆಗೊಂಬನಡರ್ದು ಮೆಯ್ಯಾಗಿ ಕೆಲಕೊಲೆದ ಕೞಿಪಣ್ಣಂ ಕೊಕ್ಕಿಂ ಕುರ್ಕಿ ಸೀಯೆನೆ ಸವಿವ ನುಡಿವಕ್ಕಿಗೊಂದಣದಿಂ, ಬಂದ ಸೀಮಾವಿನಳ್ಕೆಗೊಂಬಿನೊಳಿರ್ದು ಕಣ್ಮುಗಿದು ಕೊನರ ಕನರ್ಸೋನೆಯುಂ ಚಂಚೂಪುಟದಿನಡಿಗಡಿಗೆ ಮೇದೊಲ್ದು ಪುಯಲ್ಗುವ ಪಡಿಯಱಿವಕ್ಕಿಗಳ ತಂಡದಿಂ, ನಿಱಿಗದ ಮರಂಗಳೊಂದು ಪೊದೆಯಿಂ ಪುದಿದ ಬನಗತ್ತಲೆಯೆ ಕಾರ ಕಾರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಾಗೆ ಇದಿರ್ಗಾಳಿಗೊಲೆವ ಮಾವಳ್ಳಿಯ ದಾಂಗುಡಿಯ ನುಣ್ಬೊಗರೆ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚಾಗೆ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಜಗ್ಗಿಪ ಮೇಳಂಬದ ಮೊರೆಯ ಗುಡುಗುವ ಬಲ್ದನಿಯಾಗೆ ಪೂದೊಂಗಲತ್ತಣಿನೆಡೆವಿಡದೆ ಪನಿವ ತನಿಜೇನೆ ಸೋನೆಯಾಗೆ ಕಾರ್ಗೆತ್ತು ನಾಟ್ಯಮಾಡುವ ಸೊರ್ಕಿನ ಸೋಗೆನವಿಲ್ಗಳೊಂದು ಕೂಟದಿಂ ಬನಂ ಮನಂಗೊಂಡುದು.

ಈ ತೆಱನೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ಮಾಧವನೋಲಗದ ಸಾಲೆಯುಂ ಬಂತಿರೆ ಕರಂ ಸಿಂಗರಂಬೆತ್ತ ತೋಂಟದೊತ್ತಿನೊಳ್—ಕಂಕಣವಲಯಂಗಳಿಂ ಮನೋಜ್ಞಮಪ್ಪ ಸುಮೇರುಮೆಂತಂತು ಕಿಸುವೊನ್ನ ಪಿಂಜರಿಯ ಚೆಂದಮಗಲ್ದ ಕೋಂಟೆಯ ಮೂಮಳಸಿನಗೞಿಂದೊಳಗೆ ಕರ್ಮಣಿಯ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿಂ ಪಳಿಕಿನಱಿಯ ಭಿತ್ತಿಯಿಂ, ಬಜ್ಜರದ ಜಂತೆಯಿಂ, ರನ್ನದೊಳ್ಗಂಬದಿಂ, ಮುತ್ತಿನ ಜಲ್ಲರಿಯಿಂ, ಪುಷ್ಪರಾಗದ ಪೊಸಂತಿಲಿಂ, ಗೋಮೇಧಿಕದ ದಾರವಂದದಿಂ, ಪವಳದ ಪಡಿಯಿಂ, ಮರಕತದೊಂದು ಕಳಸದಿಂ ತಾರಗೆವಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟೆ ನಿಗುರ್ದು ಪೈಪಿನಾಗರಂಬೋಲ್ ಮಣಿಸತ್ತಿಗೆಯ ಮೊಗಮಂಟಪದ ಬಣ್ಣವಟ್ಟಗೆಯ ಅಮಳಗುೞಿಯ ನಂದ್ಯಾವರ್ತದ ತೋರಣದೋರಣದ ಲೋವೆಯ ಮದನಕೆಯ್ಯ ಬಾಗಿಲ್ವಾಡದ ಸಿಂಗರದೊಂದು ದೇಗುಲಂ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾಗಿ ರಂಜಿಕುಂ.

ಇಂತು ಸೊಂಪಿನ ಪೆಂಪಿನಲಂಪಿನೊಂದು ಚೊಕ್ಕಳದ ನೀರ್ದಾಣಮುಂ ಬನಮುಂ ದೇಗುಲಮುಂ ಕಂಡು ಬಗೆವಗೆಯ ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿಯಿಂ ತನ್ನ ಮುತ್ತ ಮಂತ್ರಿಗೆ—ಅಯ್ಯ ಸುಮತಿ! ಕಂಡೆಯ! ಈಕಟ್ಟುಬರ್ಬಿನ

ಬೇಸಗೆಯ ಬೇಗೆಯೊಳಂ ಬತ್ತದೆ ತುಂಬಿ ಬೆಳ್ಳಂಬರಿವ ಬೆಂಚೆಯುಂ. ಓ! ನೋೞ್ಪೊಡೀಬನಂ ಸಂದ ಸುರನಂದನಮನೇೞಿಕುಂ ಚೋಜಿಗಮಲೆ! ಇದೆಕೊಳಾತ್ತೋರ್ಪುದಾತ್ತೋರ್ಪುದೊಂದು ದೇಗುಲಂ ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟಿನ ಪಾಂಗಿಂ. ಆವ ದೇವತೆಯಿರ್ಕೆವೊ ? ಆವ ಪೆರ್ಮೆಯು ಗೊತ್ತೊ ? ಪೇೞ ! ಎಂದು ಬೆಸಗೊಳಲೊಡಂ ; ಮಂತ್ರಿಪಂ—ಜೀಯ ! ಇಂತಿವೆಲ್ಲಮಾತ್ತೋರ್ಪ ಪೊೞಲ್ಗೊಡೆಯಂ ಸುಮದಂಗೊಲ್ದು ಬಂದೀದೇಗುಲದೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡ ಕಾಮಾಕ್ಷೀದೇವಿಯೊಂದು ಮೆಯ್ಮೆಯ್ಸೆಸೆ. ಅಂತದಱನೀಪುಣ್ಯರೂಪಿಣಿಯ ದರ್ಶನಂಗೆಯ್ದು ಬಲಂಗೊಂಡೊಡೆಮಗೆಲ್ಲಂ ಗೆಲ್ಲಮೆಂದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಶತ್ರುಘ್ನಂ—ಅಂತೇಂ ? ಸುಮದನಾವ ನಾಡೊಡೆಯಂ ? ಏಕೆ ದೇವಿಯಂ ಮೆಚ್ಚಿಸಿದಂ ? ಏವಂದದಾರವನ್ ? ಆಂ ತಿಳಿವಂತು ಬಿತ್ತರಿಸಯ್, ಎಂದು ಕೇಳ್ದಂ. ಅದರ್ಕೆ ಸಚಿವಂ—ಲಾಲಿಸಯ್. ಈಭೂಕಾಂತೆಗೆ ಲಲಾಮಮೆಂಬಂತಿರಿದೆ ನಂದನಕೆ ಕೆಲನೊಳೊಪ್ಪುವುದಹಿಚ್ಛತ್ರಪುರಂ. ಈನಾಡಂ ಸುಮದನೆಂಬೊರ್ವನಱಕೆಯರಾಯನಾಳ್ವಂ. ಮುನ್ನಮೊರ್ಮೆ ತನ್ನ ಪೊೞಲನರಿರಾಯರ್ ಸೂಱೆಗೊಳಲೊಡಮದುವೆ ವೈರಾಗ್ಯಮಂ ಪುಟ್ಟಿಸೆ ಹತಭಾಗ್ಯಂ ವನಂಬೊಕ್ಕು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯನೊಲಿಸಲ್ವೆಂದು ತಪದೊಳ್ ನಿಂದಂ. ತರಗೆಲೆಯುಂಡು ಮೂಱುಂಬರಿಸಂ, ನೀರುಂಡು ಮೂಱುಂಬರಿಸಂ, ಗಾಳಿಯನುಂಡು ಮೂಱುಂಬರಿಸಂ, ನಿರಾಹಾರಂ ಮೂಱುಂಬರಿಸಂ, ಕಟ್ಟುಗ್ರಂ ತಪಂಗೆಯ್ದಂ. ಇಂತು ಪನ್ನೆರಡು ಕಾಲಂಬರಂ ತಪದೊಳಿರ್ಪುದುಂ, ಕಡಲ್ ಕುದಿವನ್ನಂ ನೆಲೆವೆಟ್ಟು ಜಗರ್ಮಪನ್ನಂ, ಮನಂ ಬೇವನ್ನಮಾಶಾಧಿಪರ್ ಗೆಂಟುಗೆಂಟಿನೊಳೋಸರಿಪನ್ನಂ ತಪಃಪ್ರಭಾವಮೊಂದೇೞ್ಗೆವೆತ್ತು ದೆಸೆದೆಸೆಯೊಳಂ ಮುಸಗೆ ಕಂಡು ಪುರುಡಿಂ ಮೆಯ್ಗಣ್ಣಂ ಕೇೞ್ಬಿಗೆಯಿಂ ತಪೋವಿಘ್ನಮಂ ನೆಗೞ್ಚಲೆಂದು ತಱಿಸಂದು, ಕಾಮನಂ ಬರವೇೞ್ದು, ತಾನುಮಾತನುಂ ಮಂತಣದೊಳಿರ್ದಿಂಬೞಿಯಂ—ಎಲೆ ಕಾಮ ! ಆಮುಂ ನೀಮುಂ ತವಸಿಗಳ್ಗೆ ಪಗೆಗಳಲ್ತೆ ! ಆರಾಯನ ತಪಕೆಂತುಂ ಬನ್ನಮನೊಡರ್ಚಯ್. ಅಚ್ಚರಸಿಯರಂ ನಿನ್ನ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ಬೞಿಯಟ್ಟುವೆನೆಂದಂ.

ಮನೋರಮೆ—ಅಣ್ಮ ! ನಾಕಲೋಕದ ದೇವರ್ಕಳ್ಗಮೀನರಲೋಕದ ತವಸಿಗಳ್ಗಮಾವ ಮೊಱೆಯೊಳ್ ಪಗೆ ಪೇೞ್ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಒಳ್ಚೇರೆಗಣ್ಣಪೆಣ್ಣೆ ! ಇಂತಿದು ಮೊಱೆಯುಂ ಪುದು ವಂ ಪಾರಿತಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ ಜತಿಗಳೊಳೊಂದು ಪುಟ್ಟುವಗೆಯ್ಯೆಸೆ ! ನೂಱೇಂ ? ನಾಡಿಗರ್ ದಿನದಿನಂ ಬೇಳ್ಪೊಂದು ಹವ್ಯಮನುಂಡುಂಡು ಸವಿಗೊಂಡ ಬೋಟಿಯರೆತ್ತಾನುಮೊರ್ವನೀನಿಚ್ಛ್ವವಲಿಯೆಡೆಯಿಂ ಪುರುಳ್ಗಾಣದೆ ಪಜ್ಜೆ ವಿಟ್ಟು ತಿರುಳಂ ಸಮಂತು ಪುರುಳಂ ತೋಱುಪ ಜೋಗವೆಣ್ಗೆ ಸಂಚುಗೆ ಯ್ಯಲೊಡಂ ಕಱುಂಬಿ ನಿರ್ನೆರವೀವುಜ್ಜುಗಕ್ಕೆ ತಡೆವರ್ಪರ್. ಕಳ್ಗುಡಿ ವರೇಂ ಮಾಡರೊ? ನೂಱುಂಜನ್ನದೊಂದು ಬಲ್ಮೆಯಿಂ ಸಗ್ಗದೊಳ್ ಬಾಳ್ವಿಂದಿರನುಮೀಜೋಗವಟ್ಟೆಯುಂ ಕಂಡಿರಇ.

ಮನೋ—ಉಂ ! ಪೋಕೆ. ಮುಂತೇಂ ಮುಂತೇಂ ? ಕಾವ ನೇನೆಂದಂ ?

ಮುದ್ದ—ಆಱೆನೆಂಬನೆ ! ಸುಮತಿ ಶತ್ರುಹಂಗುಸಿರ್ದುದಂ ಕೇಳ್.

ಸುಮತಿ—ಕೇಳಯ್ ! ಆಗಳ್ ಮದನಂ ತಳ್ವದೆ ಕೋಲ್ಬಿಲ್ಗಳಂ ಕೊಂಡು ಪೋಱಅಡಿಯೊಳ್ ಬರ್ದಿಲರೊಡೆಯಂಗೆ—ಕಾಣಿರೆ ತನ್ನ ಬಲ್ಲಾ ಳ್ತನಮಂ ! ಜಗದಱಕೆಯ ಸಾಂತನರೆವೆಣ್ಣಾಗನೆ ! ಬಾನಗಲಂ ತೊಟ ಲ್ವ ಚೆಂದವಂ ಕಡೆಗೆ ತಾರೆಯುಂ ಮಱೆವುಗನೆ ! ಏತಱ ಮಾತೋ ! ಎನ್ನ ನನೆಯಂಬಿನ ಮೊನೆಗೆ ಸುಗಿದಹಲ್ಯೆಯುಂ ನೀವೆ ಶರಣ್ಬೊಕ್ಕುದೇ ನಱಿಯುದುದೇ ! ಪೋ ಬಡಗೊಂದೆದವಸಿಯೋವಂ ? ಆಜೋಗವಟ್ಟೆಗೆ ಯುಮಾಬೆಳ್ಜಡೆಯುಮಾಬೆಂಬೂದಿಯು ಪೂಸುಮಾಚೆಂಗಾವಿಗಪ್ಪಡದು ಡೆಯುಂ ಮೇಣಾಪಾಸುಂದೊವಲುಮೆನ್ನೀ ಎಸುಗೆಯು ಕೂರಂಬಿನ ನನೆ ಯೊಂದು ಕುತ್ತೆಸಳ ಜಾಲೆಗೆ ಸೀಕರಿವೋಗದೇಂ ಮಾಣ್ಗುಂ. ಸುತ್ತೇಂ ? ಎನ್ನೊಂದುಗೆಯ್ಮೆಯಿನಾಗಾಪಿಲ ಜೋಗಿಯನೆರ್ದೆಯನುಗಿಬಗಿಮಾಡಿ ಬಗೆಯುಂ ಕದಡಿ ತೋಱುದ ಗಾರಿಗೆಗಂಪಿಗೆ ಬೆನ್ನನೆ ಬರ್ಪ ಕುನ್ನಿಯುಂ ತಿರೆ ನಿನ್ನಾರಂಭೆಯರ ಬೆಂಗೊಂಡು ಬರ್ಪಂತು ಮಾಡದಿರೆ ಬಿಂಕದ ಬೀರ ನೆ ! ಸಂತಮಿರೆಂದು ಪೂಣ್ದು ಕಾಮುಂ ಪ್ರಕಾಮುಂ ತನ್ನ ಪುಸಿವಡೆವೆರಸು ತಪೋವನದತ್ತಣ್ಗೆಯ್ತರುತುಮಿರ್ದಂ. ಆತಂಗೆ ಬೆನ್ನೊಳೆ ಊರ್ವಶಿ, ರಂಭೆ, ಮೇನಕೆ, ತಿಲೋತ್ತಮೆ, ಮಂಜುಘೋಷಿ, ಘೃತಾಚಿ ಮುಂತಪ್ಪ ಅಚ್ಚರಸಿಯರ ಪೆಣ್ಬಡೆ ನಡೆತಂದುದು.

ಅನ್ನಗಮಾತನ್ನಚ್ಚುಮೆಚ್ಚಿನ ಚೆನ್ನಿಗಗೆಳೆಯಂ ಪಗೆಯೊಳೆತ್ತಿವ

ಪೊರ್ದಂದೊಸಗೆಯುಂ ಮಱಿದುಂಬಿಗಳಿಂಬೋಲೆಕಾಱರ ಬಗೆಯೊಳಱಿತು ಸಂತಸಮುಗುಂದಲೆಯಾಗೆ ಪಡೆವೆರಸು ನಡೆತರ್ಪ ಬಿತ್ತಿಗನುಕ್ಕೈವಕೆಂದು ಬಸಂತಂ ಮಡಲ್ತು ದಾಂಗುಡಿಯಿಡುವೆಳವಳ್ಳಿಯೆ ಬಳ್ಳಿದೋರಣಮಾಗೆ ಪಚ್ಚನೆ ಬೆಳೆದ ಬಾೞೆಲೆಯೆ ಪೂಸಕಾವಣಮಾಗೆ ಕಮ್ಮಲರ್ಜೊಂಪಮೆ ಜಲ್ಲರಿಯಾಗೆ ಪಣ್ತುತೊಂಗುವ ಪಣ್ ಫಲಾವಳಿಯಾಗೆ ಸಮೆದೊಂದೋಲಗದ ಶಾಲೆಯೊಳ್ ಸುರಿವ ಜೇಂಬನಿಯ ಸಾರಣೆಗೆಯ್ದುಮುದಿರ್ಪ ಚೆಂಬೊಗರಲರ್ವುಡಿಯ ಬಣ್ಣವಲ್ಲಿಗಳಂ ಬರೆದುಮುಸುಗೆಯ ಮಾಮರನ ಚೆಂದಳಿರ ಗದ್ದುಗೆಯ ನೇರ್ಪಡಿಸಿಯುಂ ಬಿರ್ದವರ್ಪ ಪೊೞ್ತಂ ಪಾರುತುಮಿರಲೊಡಂ—ಆವೇಳೆಗೆ ತನ್ನಾಗಮನಮಂ ನೆಱೆ ತಿಳಿಪಲ್ಕೆಂದು ಪೂಗಣೆಯುನಟ್ಟಿದ ದಕ್ಷಿಣಾನಿಲಂ ಮುಂತೆವಂದು ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿವೆಸರೋಲಗಸಾಲೆಯ ಬಾಗಿಲ್ವಾಡದೊಳೆ ನಿಂದಿರ್ಪಾಬಸಂತನಂ ಕಂಡೆಱಗಿ ತಮ್ಮಾಣ್ಮನಟ್ಟಿದ ಪಾವುಡಮನೊಪ್ಪಿಸಿ—ಜೀಯ ! ಈನೆಲೆಯೊಳೊರ್ವಂ ಪಗೆಜೋಗಿ ಬಯ್ತಿರ್ಕುಂ ಗಡ ! ಆತನಂ ಬಾಡ್ಲೆವಿಡಿವೊಡೀಗಳೆಮ್ಮಾಕಾವರಾಯುಂ ದಂಡೆತ್ತಿ ಬರ್ಕುಮಂತದಱಿನೀಯೊಸಗೆಯಂ ನಿಮ್ಮೊಳಾಡುವುದೆಂದೆನ್ನಂ ಕೞುಪಿದನೆಂದಱಿಕೆಗೆಯ್ದಂ.

ಆನುಡಿಗೆ ಬಸಂತಂ ಸಂತಸದೊಂದು ಕೌಪರೆಯೊಳ್—ಬಂದನೆ ! ಲೇಸು ! ಲೇಸು ! ಅಂತೆಂದೆ ಏಪೊೞ್ತುಂ ಪಾರ್ದು ನಿಂದಿರ್ದೆಂ. ನಿಮ್ಮಾಳ್ದಂಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ ! ಎಂದು ಬಣ್ಣನೆಯೆರಟ್ನುಡಿಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿ ದೂದುವಂದಾಗಾಳಿಗೆ ಪಡಿಬೀಡಾರಮಂ ಕುಡಿಸಿದನಿತಱೊಳೆ ಮುಂದೆಸೆಯ ಪಡಿಯೊಳ್—ಇದೆ ! ಬರ್ಪಂ ! ಎಂಬೊಂದುಲಿ ಕೇಳಿಸಲೊಡಂ: ಸಸಂಭ್ರಮ [ಲತಾವನಿತೆಯರ್] ಪೂವಲಿಗೆದಱೆ, ಬಲ್ವಕ್ಕಿಗಳ ತೋರವನಿಯೊಸಗೆವಱೆಯೆತ್ತಂ ಮೊೞಗೆ, ಮಯೂರಿಗಳ ಲಾಸ್ಯಮೊಂದೇೞ್ಗೆವೆತ್ತಿರೆ ಮಾಧವಂ ತನ್ನ ಗಿಳಿಗಳ ಮಱಿಗೋಗಿಲೆಗಳ ಪಸಾಯ್ತರಿಂ ಕೂಡಿ ಭೋಂಕನೆೞ್ದು ಇದಿರ್ವಂದು ಗಾಡಿಯಿಂ ಬರ್ಪ ಚೆನ್ನ ಪೊಂಗನಂ ಕೆಯ್ಗೊಟ್ಟು ಕೂಡಿವಂದೋಲಗದ ಸಾಲೆಯಂ ಪುಗಿಸಿ ಎಳದಳಿರ ನಲ್ವಾಸಿನೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತಾನುಮೊತ್ತಿನೊಳ್ ಮಂಡಿಸಿ ಸೊಗಂಗೇಳ್ದು ಕಿಱಿದಾನುಂ ಪೊೞ್ತುಪಚರಿಸುತಿರ್ದಂ.

ಇಂತಿರ್ಪುದುಂ ತನ್ನನಲ್ಗೆಳೆಯನೊಂದು ಸಪರ್ಯೆಯಿಂ ಸಂತುಷ್ಟ

ನಾಗಿ ದಪ್ಪಗಂ ಪಡೆವೆರಸುಱಿದ ಕಡೆವಗಲನಿರುಳಂ ಪುಸಿಗಾಳೆಗದುಱ್ಬಗ ದೊಂದೆಣಿಕೆಯಿಂ ಕಱಿದು ಪೊೞ್ತುಱಿಯೊಳ್ ತನ್ನಂಕದ ತುಱಿಲಾಳ್ಗಳ ಬಲ್ಲೆಯ್ಪಂಟನಪ್ಪ ತೆಂಗಾಳಿಯುಂ ಕರೆದು—ಅಯ್ಯಾ ! ಇದೆ ಕೆಲನ ಬನ ದೊಳೊರ್ವಂ ತವಸಿ ಎಮ್ಮೊಳಾದ ಪಗೆಯಿಂ ಮೂಗುವಟ್ಟು ಕೆಮ್ಮನಿರ್ಕುಂ. ಅಂತದಱಿಂ ನೀಂ ಪೋಗುತುಮೆಮ್ಮಾಳ್ತನದಗ್ಗಳಿಕೆಯನೆಮ್ಮಿ ಪಡೆಯ ಪವಣನಣಿಯಱವೊರೆದು ಎಮ್ಮೊಳ್ ಪಗೆಗೊಂಡು ನಿರ್ನಿಮಿತ್ತದಿನಲರಂ ಬಿಂಗೆ ತಲೆಯುಂ ಮಾಱುಗುಡದೆ ಮಱಿವಾಱ್ವುದೊಳ್ಳಿತೆಂದು ನಯುಂ ಬೇಱ್ದು ಬಾರೆಂದು ನಿರವಿಸಿ ದೂದಟ್ಟಿದಂ. ಆನುಡಿಗೊಪ್ಪಿ ದೂದು ಗಾಱನಲ್ಲಿಂ ತಳರ್ದು ಒರೊಂದು ನೆಲೆಯ ಕಾಯ್ತರನೇಱಲೆಂಬ ತಿಟ್ಟನೇ ಱಿಯುಂ, ತಳಿರ್ತ ಚಿನ್ನಸುಗೆಯೆಂಬ ಜಾದುವೆಟ್ಟನಿಱಿದುಂ, ಪೂತ ಬಳ್ಳಿ ವೊದಱಿಂಬ ಸಱಿವೊಳ್ ನುಸುಳ್ದುಂ, ಕಱಂಗಿದ ತವಾಲವೆಂಬ ಕಾಱಿಸ್ಟೊಚ್ಚವುಂ ಪಾಯ್ದುಂ, ತೂಗಿ ತೊನೆವ ಪೂಗೊಂಚಲೆಂಬ ಬಱಿ ಯುಂ ಕೊಂಡು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತವಸಿಯ ಪೊರೆಗೆಯ್ತಂದಂ.

ಅಂತು ಬಂದು ಕಟ್ಟಿದಿರ ಜೋಗಿಯುಂ ಕಂಡು ಭುಗಿಲೆಂದುಂ ಭೋಯೆಂದುಂ ರಯ್ಯೆಂದುಂ ಸುಯ್ಯೆಂದುಂ ತವ್ಮೊಡೆಯನಾಣತಿಯುಂ ಪೇಱಲೊಡಂ ; ಯೋಗಿ ತಾಂ ಮಱುನುಡಿಯುದೆಯುಂ ತನ್ನಂ ಮನ್ನಿಸ ದೆಯುಮಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡು, ಕಿನಿಸಿಂ—ಆಃ ! ನುಡಿಯುಂ ಗಡ ! ಬಿಗುರ್ಪು ಗಡ ! ಏನೆಂಬ ಪೆಂಪೊ ! ನೋಡುಗೆ ಎಮ್ಮೊಂದು ಬಲ್ಮೆಯುಂ ! ಈಗಳೆ ಸೆಱಿವಿಡಿದು ಕೊಂಡುಯ್ದು ಕಾವಂಗೊಪ್ಪಿಸುವೆನೆಂದೊಡನೆಯೆ ರಾಜ ಯೋಗಿಯುಂ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದಂ. ಏನೆಂಬೆನೋ ಅಂತು ಬಿಱ್ರನೆ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದು ದಂ ಕಂಡರುಂಟು; ತಪದೊಂದು ಬೇಗೆಯ ಸೂಡಿಂ ನಾಡೆ ಪೊತ್ತಿ ಸೀಕರಿ ವೋದುದಂ ಕಂಡರಿಲ್ಲ; ಪಲವೇಂ. ಇಂತು ಬಂದ ತೆಂಗಾಳಿ ನಡೆಗೆಟ್ಟು ಕಾಣದಪ್ಪುದುಮಿತ್ತಲ್ ಕಾವನಿನಿವಿರಿದುಂ ಪೊೞ್ತು ಊಱಿಗದೊಂದು ನೆವದಿಂ ಪೋಗಿಯುಂ ಬಾರದ ಗಾಳಿಯಿರವಂ ಬಗೆದು, ಎಂತು ಬಡ ಕಿತ್ತಡಿಯ ಲಂಚದ ಸಂಚಿಂಗೊಡಂಬಟ್ಟು ಮಾಣ್ದನೆಂದು ತಱಿಸಂದು— ಆಃ ! ಈಪಡೆಯಿನೇವುದೆಂದು ಕಾಯ್ಪಿಂ ತಾನೆ ಕೈದುವೊತ್ತು ನೆರೆಯ ಬನಕ್ಕೆಯ್ತಂದು ಸಮಾಧಿಯೊಳಿರ್ಪ ರಾಯನಂ ಕಂಡಂ.

ಇಂತಿರೊಂದು ಮಾಱಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಗಟ್ಟನೆ ಬಂದು ನಿಂದಿದಿರ ಜರೆಯ

ನರೆಯು ಮಡಲ್ತು ಸೆರೆದುಱುಗಲ ಸುರ್ಕುಂದೊವಲ ಅಸಿಯೊಡಲ ಬಱುವಂ ಜೋಗಿಯಂ ಮಾಲಿಸುತುಂ—ಆಃ! ಈಯೆಲ್ಗಡಿಂಗೇಕೊ ಎನ್ನೊಳ್ ಪಗೆಮಾೞ್ಪೊಂದು ಬೆಸನಂ ? ಓ ! ಅನುಮೇನೆಂದು ಪುರ್ಚುಗೊಂಡು ಕೈದುವೊತ್ತು ಕಾದುವೆನೋ ? ತೊಂಡುಗೆಡೆವ ಪುರುಳಿ ಸಾಲದೆ ? ಒಚ್ಚತಂ ಕುಕಿಲ್ವ ಕೋಕಿಲೆ ಸಾಲದೆ ? ತಣ್ಣನೆ ತೀಡುವ ಬನಗಾಳಿಯೊಂದು ಸಾಲದೆ ? ಎಂದು, ಮತ್ತಂ ಪರಿಭಾವಿಸಿ—ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆನೀಲಂಚವಣಿಗರಂ. ಆಗಳೆ ಸಂಧಿಗೆಂದು ಬಂದ ತೆಂಗಾಳಿ ಏಂ ಗೆಯ್ಗುಂ. ಉಗುರಿಂ ಚಿವುಡಲ್ತುಗುವೊಂದು ಕಜ್ಜಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಯೊಂದು ನೆರವುಂ ಪಾರ್ವರೆ ? ಸಂದೊಂದಂಬಿನೊಳೆ ನೋಯಿಸದೆ ಬಿಡೆನೆಂದು ಮಱಿಯೊಳೆ ನಿಂದು ಬಾಣಮನಿಸಲೊಡರ್ಚಿದಂ. ಅಂತು ಬಗೆದಱಿತು ಕಾಮಂ ಕರ್ಬುವಿಲ್ಲಂ ತುಡುಂಕಿಯುಂ, ತುಂಬಿವೆದೆಯನೇಱಿಸಿಯುಂ, ಪೂಗೋಲ್ಗೆ ಕೆಯ್ನೀಡಲೊಡಮೆ ನಗೆ ತನಗೆಂದು ಮೂಡಿಗೆಯಿನೊಂದಱ ಬೆಂಬೞಿಯೊಳೊಂದು ತಲೆದೋಱಿದುವು. ಪಿಡಿನಾಗಳೊಂದು ; ಪಿಡಿಯಿಂ ತುಡುನಾಗಳೆರಡು ; ತೊಟ್ಟಸೆ ಸಿಡಿನಾಗಳ್ಮೂಱು ; ಗುಱಿಯುಂ ಕೆಡೆನಾಗಳ್ ನಾಲ್ಕು ; ಪಂಚಾಯುಧನ ಪೊಸಮಸೆಯ ವಿಶಿಖಂಗಳ್. ಮುನ್ನಮೋರೊಂದು ಮತ್ತಮೀರೆರಡು ಮೇಣ್ ಮೂಮೂಱು ಬೞಿಕ್ಕಂ ನಾಲ್ನಾಲ್ಕು ಕಡೆಯೊಳೈದೈದು ತಾವರೆಯ ಕರ್ನೆಯ್ದಿಲ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಮಾವಿನ ಪೊಸಅಸುಗೆಯ ಕೂರಂಬುಗಳಳುಂಬಂ. ಆದೊಡಮೇವನೊ! ದೈವದ್ರೋಹಿಗಾವುದು ತಾಂ ಸಲ್ಗುಂ ! ಈ ಮಾೞ್ಕೆಯಿನಾರ್ದೆಚ್ಚ ಮಲರಂಬುಗಳ್ ಗೋಱಿಗಳ್ಗೆ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಕಲ್ಲಂಬುಗಳಪ್ಪುದುಂ ಮಯಣದ ರೂಪೊಂದು ಕಿಚ್ಚನಿದಿರ್ಚಿ ಮೆಯ್ಯೞಿವಂತಿರೆ ಮದನಂ ಪೋಗಿ ಯೋಗಿಯಂ ಕೆಣಕಿ ಕಡೆಯೊಳ್ ತಪದುರಿಯಿನಳವೞಿದಂ.

ಆವೇಳೆಯೊಳೀತಂಗೆ ನೆರವಾಗುತುಂ ಬೀಡಿಕೆಯಿಂ ಕಟ್ಟುಱದಿಂ ಪೆಣ್ಬಡೆಯ ನೀಱಿವೆಣ್ಗಳ್ ಬಂದೊದವಿದರ್.

ಎಸೆವಲತಗೆಯಿಂ ಪೊರೆದ ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ನಡೆಯ ಬೆಡಂಗಿನೊಂದು ಚಾವದಿಂ ನೆಲೆವೞಿಯ ಕಲ್ಗಳ್ಗೆ ರಾಗಮನೊಡರ್ಚಿಯುಂ, ಸೂಡಿದ ಮುಡಿಯಿನಡಿಗಡಿಗೆ ಸೂಸುವ ಬಿಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಕಂಪಿನೊಡವರ್ಪಾಱಡಿಗಳ್ಗೆ ನಡೆವಳ್ಳಿಯ ಬೆಮೆಯುಂ ಪುಟ್ಟಿಸೆಯುಂ, ಪೆಱಿನೊಸಲೊಳ್ ಕಱಿಯ

ಪಾಂಗಿನಿಂದಲೆವ ಮುಂಗುರುಳಂ ನೂಂಕೊತ್ತುವೊಂದು ನೆವದಿಂ ತೋಳ ಮೊದಲಂ ತೋರ್ಪಡಿಸಿಯುಂ, ಕೆಕ್ಕೆಯ ಕತ್ತುರಿಯ ಮಕರಿಕೆಗಂಡಲೆದು ಮುಸುಱಲವ್ವಳಿಸುವ ಮಱಿದುಂಬಿಯ ಕೂಟಮಂ ಮುರಿಮುರಿದು ನೋಟ್ಪ ಭಂಗಿಯಿಂ ತಮ್ಮಾ ಕೊನೆಗಣ್ಣಳ ಕಾಂತಿಯಿಂ ದೆಸೆಯನೆತ್ತಂ ಬೆಳಗಿಯುಂ, ಬಿಣ್ಪುವೆತ್ತ ಬಟ್ಟಮೊಲೆಗಳೆರ್ದೆಯನೇಱುತ್ತಿ ನಿಗುರೆ ಘನನಿತಂಬಂ ಕದಕ್ಕದಿಸೆ ಪುಸಿನಡು ಬಳ್ಕೆ ಬಂದು ತಪದೊಳಿರ್ಪ ರಾಯಂಗೆ ಕಟ್ಟೆದಿರೊಳಾದರ್. ಆಪೊೞ್ತು ಕಾವಂ ತನಗೆ ಬೆಂಬಲಮಾಗೆ ನಡೆತಂದ ದಂಡಂ ಕಂಡಳವಿಯೊಳಾರ್ದು ಸಾರ್ದು ಬಿಲ್ಮೊಱವನ್ನಂ ತುಂಬಿವೆದೆ ಕಡಿವನ್ನಂ ನಿಷಂಗಂ ಮುಗಿವನ್ನಂ ಐವಡಿಗಣೆಯಿಂ ಮಱುವಕ್ಕದೊಳಿದಿರ್ದಾರಾಯನನಿಸುತಿರ್ದಂ.

ಇತ್ತಲ್ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ಬಂದ ಸಂದ ಸಿಂಗಾರಿಯರುಂ ಸಂದಣಿಸಿ ಕಾದಿದರದೆಂತೆನೆ :—

ಅವರೊಳೊರ್ವಳ್ ಸೋಮರ್ಡಿಯ ಸೊರ್ಕಿನ ಮಂಜುಘೋಷಿಯೆನಸುಂ ದೂರದೊಳಿರ್ದು ರಾಯಂಗೆ—ಎಲೆ ಮಾರಾಯ ! ಇದೇತಱ ಮಾಟಮೊ ! ಮಡದಿಮಕ್ಕಳಂ ಪೊಡವಿಯೈಸಿರಿಯನುಱಿದೀಕಾರಡವಿಯೊಳ್ ಮೂಗುವಟ್ಟಿರ್ಪೊಂದು ಹದನೇಂ ! ಕಲಿ ಸೋಂಕಿದಂತಿರೀಕರ್ಮಲೆಯಂ ನೆಱೆ ಪೊಕ್ಕು ಬಾೞ್ವ ಬವಣೆಯದೇನಯ್ ? †ಪುಲಿಯಿರ್ಕುಮಾನೆಯಿರ್ಕುಂ ಚಲದಂಕರ ಲೆಂಕ ! ನೀನೆ ಮಂಕಡನಾಗ ! ಎಂಬುದುಂ—

ಅನಿತಱೊಳ್ ಮತ್ತಮೊರ್ವಳ್ ಕೊಂಕುಗುರುಳ ಬಿಂಕದ ರಂಭೆ ತನ್ನ ಮೇಲುದಂ ಬರೆಸೆಳೆಯುತುಂ ತಮ್ಮವರ್ಗೆ ಸುಟ್ಟಿಸಿ—ನೋಡಿರೆ ! ಕಾಯ್ಪ ಬೇಸಗೆಯ ನೇಸಱ ಸೂಡೆನ್ನದೆ ತೀಡುವ ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿಯ ಕೋಡೆನ್ನದೆ ಕಱೆವ ಕಾರ ಸೂಲ್ಸರಿಯ ಜಿನುಂಗೆನ್ನದೆ ಮರವಟ್ಟು ಮೋನದಿಂ ಪುರ್ಚುಗೊಂಡನಂತುಮಿರ್ಪ ಕಾಡಾಡಿ ರಾಯನೊಂದು ಗೆಯ್ಮೆಯಂ ! ಎಂದು ; ಮುಂದು ನಿಂದು ಸುಮದರಾಜಂಗೆ—ಪೋ ! ಮಾಣೆಲೆ ಜೋಗಿ ! ಏವುದೊ ನಿನ್ನೀತಪಮೇವುದೊ ಜಪಮೇವುದೊ ಜಾನಂ ? ಮುದಿರ್ಪ ಕಣ್ಣವೆಯಂ ಬಿದಿರ್ಚಿ ನೋಡೆಮ್ಮಂ. ಇದೆ ! ಬರ್ದಿಲ ನಾಡಿಗರ್ಗಂ ನೋಡಲ್ಬಾರದಚ್ಚರಸಿಯರ ನಲ್ಪೆಂಡಿರ್ ನಿನ್ನನಾರಯ್ವೆ

ಡೆಂದು ಬಂದು ಸಿಂದಿರ್ಪರ್. ನೀನಿಂತು ಗುಮ್ಮನಂತಿರೆ ಕಣ್ಗೊಳಿಸಿಂ ದಿಟ್ಟಿಸದಿರ್ಪುದೇಂ ? ಆವ ಸೋಗದ ಭೋಗದ ಬಿಱ್ಕಿಯಂ ಕಿಱ್ತಿತ್ತ ಲಾಟಿಪೆಯೊ ? ತಿರೆಯೊಳ್ ಬಲ್ಲರ್ಗೆ ಕಾಟದ ಬೇಟದ ಕೂಟದೆಳವೆಂಡಿ ರೊಡನಾಟದಿಂ ಪೆಱತು ಭೋಗಮುಂಟೆ ? ಬಳ್ಳಿಯೊಳೆ ಪಣ್ತು ತೊಂ ಗಲ್ದೊಂಗುವ ತೊಂಡೆಯ ಕೞವಣ್ಗೆ ದೊರೆವಪ್ಪಾತುಂಬುಂಜವ್ವನದ ನಲ್ವೆಂಡಿರ ಚೆಂದುಟಿಯಂ ಮಾಣ್ಮಾಣೆಂಬೊಂದು ನೆವದಿಂದೊಚ್ಚತವು ಣ್ಮವ ಕಾಮಿನಿಯ ಕಂಠರುತಿಯ ಹೂಂಕೃತಿಯುಪಚಾರವಾಗೆ ತುಂ ಬುಂಗೊಡನೊಳಿಟ್ಟೊಂದು ನುಣ್ಮಬಿಲ್ವರಲಿಂ ಪುಟ್ಟುವ ಕುಳ್ಳುಳೆಂಬ ಮೆಲ್ಲುಲಿಯ ಪಾಂಗಿನಿಂ ಕಂಠಮೂಲದೊಳಡಿಗಡಿಗೆ ಕಳಕಳನಾದನೊದ ವೆ ಮುಂಬಲ್ಗಳಿಂ ಮೆಲ್ಲನೆ ಕರ್ಚಿಯುಂ, ತನಿರಸಂ ಸೋಱುವನ್ನಂ ನಾಲ ಗೆಯೂಱೆ ಸೀಯೆಂದು ಚುಂಬಿಸಿಯುಮಂತಂತಾಗಳಾಗಳೊಸರ್ವ ಅಧ ರಾಮೃತಮಂ ನಿಚ್ಚಂ ತಣ್ಣನೆ ಸವಿವ ಬರ್ದುಳ್ಕರ್ಗೆ ಬದಿಕಲರೇಂ ಪಾ ಸಟಿಯೆ ? ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ತನ್ನ ಏಱುಂಜವ್ವನದ ಕುಜಂಪಿದೆನೆ ಏಱುಬ್ಬಿ ಮೇಲುದುಮಂ ಪಾಱಿ ನೂಂಕುವ ಕಾವನಾಟದ ಸೆಂಡೆಂ ಬಂತು ತೋರ್ಪ ಜೋಡೆಯ ಬಟ್ಟ ನೆಲೆಮೊಲೆಗಳಂ ತಳ್ತು ಪಿಡಿದೌಂಕಿ ಯುಂ ಮತ್ತಂ ತನ್ನಂ ಸೋಂಕಿ ಪಾಯ್ವ ಕಾದಲೆಯಂ ಬರಸೆಳೆದೊಳಅಟ್ಟಿ ನುರ್ಗುನುಱಯಪ್ಪಿನಂ ಮಿಡಿದೊಡೊಡೆವಮೊಳ್ಮೊಲೆಯೊಡೆದು ಪಾಲ್ ಸುರಿವಿನಂ ತನ್ನೆರಡುಂ ಸಿಡುದೋಳ್ಗಳಿನಮರ್ದು ಬಿಗಿದು ತಱ್ಕೈಸಿಯುಂ, ಮೇಣ್ ಕಾಡುವ ಕಾವಂ ಕೋಡುವ ಕಮ್ಮೆಲರ್ ಮೂಡುವ ಚೆಂದವಂ ನೇಹಿಗರಾಗೆ ನೆಲೆವಾಡದ ತೂಗುಂಮಂಚಮೆತ್ತಂ ಅಂಚೆದುಪ್ಪುಟಿ ನಲ್ವಾ ಸೆತ್ತಂ ಬನದ ಬಳ್ಳಿವಾಡಮೆತ್ತಮೆಳದಳಿರ ಮೆಲ್ವಾಸೆತ್ತಂ ! ಮತ್ತಂ ಜತೆ ಗೊಂಡು ಸಾರ್ದು ಇನಿವೊಱ್ತಂ ಉಲ್ಲೆವಾತಿನ ಸೊಲ್ಲ ಸೊಗದೊಳಿರ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಮೆಯ್ಸಾರ್ಚಿ ನಡುವಂ ಸಡಿಲ್ಚಿ ನಿಜಂಯಂ ಬಿದಿರ್ಚಿ ಬಗೆಬಗೆ ಯಂ ತನುತನುವನೊಂದುಗೂಡಿ ನೆರೆವ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಹೆರಳಿಗರ ಭೋ ಗಮೆ ಭೋಗಮಲ್ತೆ ! ಅಂತಿರೆ, ಗಾವಿಲ ! ನಿನ್ನೀ ಮೂಱುಂದೆವಸದ ಬಾಱ್ಕೆಯಂ ಸೊಗದೊಳಾಗಿಸದೆ ಜೋಗದೊಂದು ಬೆಮೆಯಿಂ ಬಾತೆ ಗೆಟ್ಟೇಕಾಡಂ ಪೊಕ್ಕು ನಿರ್ನೆರಂ ಚೀ ! ನಿಳಿಕರಡಿಗಳ ಬಾಯ್ಗೆ ತುತ್ತ ಪ್ಪೆಯೆ ? ಬಾ ! ಬಾರೆಂದು ಕರೆದಳ್.

ಮತ್ತಮಾಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಬಡನಡುವಿನ ಮೇನಕೆ ಸಂಚುಗೆಯ್ವ ರಂಭೆಯುಂ ಮಾಣಿಸಿ ತಾಂ ಮುಂಬರಿದು ಮಾರಾಯಂಗೆ— ಎಲೆಲೆ ಕಾಮರಾಜ ! ಇಂತೊಂದುಂ ಬೆಸನಮೇಂ ! ನಿನ್ನನ್ನರಪ್ಪ ನಡುವರಯದ ಜವ್ವನದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳೇತೆಱನೊಂದು ಬನ್ನದೊಳ್ ಬಾೞ್ವರೆ ? ನಿನ್ನನುೞಿದೆಮ್ಮಾಪೆಣ್ಬಾಳಗಮಾರಂ ಸೇರ್ಗುಂ ! ಎಲೆ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ! ಎನ್ನೊಳ್ಮುನಿಸೇನಯ್ ? ತನ್ನಾಣೆ ! ಅರೆಗಳಿಗೆಯೊಳೆ ಕಾವನಾಟದೊಂದು ಮಾಟದಿಂ ನಿನ್ನಂ ಸಂತಸಂಬಡಿಪೆಂ. ಇಂತು ನಿನ್ನನೆ ನಂಬಿ ಸೋಲ್ತು ಬಂದಳೊಂದು ಜವ್ವನದ ಗಾಡಿಯ ಮೋಡಿಯುಂ ಬಗೆಯದೆ ಸವಿನುಡಿಯಿಂ ನುಡಿಯಿಸದೆನಸುಂ ಕಟಾಕ್ಷಿಸದೆ ದೆವ್ವಮಾಳ್ದಂತಿರೆ ಗುಱುಗುಮ್ಮನೆ ಬೆಕ್ಕಸಮಾಗಿರ್ಪರೆ ! ತಪಮಂ ಸುಡು ! ಮೋನಮಂ ಬಿಡು ! ಬಳ್ಳಿವನೆಗೆ ನಡೆ ! ಕಾಮಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದೊಡೆತನಮಂ ಪಡೆ ! ಇದೆಕೊಳ್ ನಱುದಂಬುಲಂ ! ಹಾ ! ಹಾ ! ಇನಿವಿರಿದುಂಕಾಲಂ ಬಿಸಿಲೊಳಿರ್ಪಿನಂ ಪಿತ್ತಂ ನೆತ್ತಿಗೇಱುತಕ್ಕುಂ ; ಬಾರಯ್ ನೀರೆಱೆವೆಂ ಮೀಯಿಸುವೆಂ, ಪೂಸುವೆಂ, ಬಾವನ್ನದಿಂ ತಿಮಿರ್ವೆಂ, ತಿಲಕಮನಿಡುವೆಂ, ತನಿವಣ್ಗಳಂ ತಿನಲೀವೆಂ, ನಿನ್ನನಗಲದಾವಗಂ ಸೇವಿಸುವೆಂ. ಎನ್ನಪ್ರಾಣೇಶ್ವರಾ ! ನಿನಗಿಂ ಶಶ್ವತ್ಸುಖದ ಬಟ್ಟೆಯುಂ ತೋಱುಪೆಂ, ಎಂದಳ್.

ಆಗಳ್ ಕಿಕ್ಕಿಱಿದ ಕಕ್ಕಸಮೊಲೆಯ ತಿಲೋತ್ತಮೆ ಮೇನಕೆಯ ನುಡಿಯನನುಕರಿಸಿ ಜತಿರಾಯನೊಳ್— ಏನೆಲೆ ಷಂಡ ! ಪೆಂಡಿರ್ವಂದು ಕರೆಯೆ ಅಱಿನೆಂಬ ನಿನ್ನ ಗಂಡುಗಲಿತನಮಂ ಸುಡು ! ಪಂದೆಯರ್ಗೆಂತಂತು ನೀಂ ಕುಱು, ಪೆಣ್ಗಂಜುವೆಯೆ ! ಆಃ ನಿನ್ನೀಪುಟ್ಟೆಂಗೇನೆಂಬೆನೊ ? ಚೀಃ ! ನಿನಗೀಜವ್ವನಮೇಕೆಯೊ ? ಅಣ್ಬರಿಜೇಕೆಯೊ ? ಏನೆಮ್ಮಂ ಕಂಡು ಬೆದಱು ಮರವಟ್ಟೆಯ್ ! ಎಂದು ಕೊಱಚಾಡಿದಳ್.

ಇಂತೆಂದಾಡುವ ತಿಲೋತ್ತಮೆಯುನಾಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಕುಡುನೋಟದ ಕುಡಿವುರ್ವಿನೂರ್ವಶಿ—ಪೋ ಪೋಗಿರೆ ! ಬೂದಿಯ ಬಱುಜೋಗಿಯ ನುೞಿದತ್ತಂ. ಪೆಣ್ಗಳಿರ್ದುಂ ನಾಣೞಿದು ಗಱಿಸಾಳೆವೆಣ್ಗಳೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆಯುನಿಂತು ನುಡಿವರೆ ! ಎಂತೆಂತೊ ಬೊಮ್ಮನಂದಂದುಡಿದ ಕಡಿಯೆಲ್ಗಳಿನಟ್ಟೆಯೊಂದಂ ಬಿಗಿದು ತೊವಲಂ ಪೊದೆಯಿಸಿ ಪುಸಿಯುಸಿ

ಯಸುವೊಂದಂ ತುಂಬಿ ಬಿನದಕ್ಕೀವನದತ್ತಣ್ಗಟ್ಟಿರ್ಕುಮಲ್ಲದೀಜೀವಿ ಯೊಳ್ ಮಾನಸರ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಪುರುಳುಮುಂಟೆ ! ಪೊ ! ಮಾಣ್ ! ವಿಹಾರಂ ನೇರಮಾಯ್ತು, ನಡೆ ಪೋಪಂ, ಎಂದಿಱಿದು ನುಡಿದಳ್.

ಕೇಳ್ ದೇವಾಂಗನೆಯರಿಂತು ಪೊಗಟ್ದುಂ ತೆಗಟ್ದುಂ ಬಯ್ದುಂ ಭಂಗಿಸಿಯುಂ ನುಡಿಸಿದೊಡಂ ಮೋನಮುನೊಡೆಯದ ಕಣ್ದೆಱೆಯದ ಕದಲದ ರಾಯನ ಕಟ್ಟಾಯಸದ ತಪದ ಬಲ್ಮೆಯುಂ ಕಂಡು ದೂರದೆ ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ಬೆಂಗೊಟ್ಟರ್ ; ಕಾವನಾವ ನಾಡನೊ ಪೊಕ್ಕಂ.

ಇತ್ತಲಿಂತಾಗೆ ರಾಯನ ನಿಚ್ಚಟದ ಭಕ್ತಿಗೊಲ್ದು ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಕೆ ದೇವಿ ಮೆಯ್ದೋಱಿದಳ್. ಇಂತು ತನ್ನ ಕಣ್ಗಿದಿರೊಳ್ ಮೂರ್ತಿ ಗೊಂಡ ಆದಿಮಾಯೆಯುಂ ಕಣ್ಣಾಱೆ ಕಂಡಾನಂದಾಬ್ಧಿಯೊಳೋಲಾಡಿ ಯುಂ ಪಾಡಿಯುಂ ಪೊಗಟ್ದುಂ ಮಣಿದುಂ ದೈನ್ಯದಿಂ— ಎಲೆ ಮಾತೆ ! ನೀಂ ಭಕ್ತವತ್ಸಲೆ ಸಾಜಂ ! ಧ್ಯಾನಗಮ್ಯೆ ಸಾಜಂ ! ಸಕಲೇಷ್ಟಪ್ರದಾ ಯಿನಿ ಸಾಜಂ ! ಆದಿಶಕ್ತಿಯೆನಿಸಿರ್ದುಂ ಮೂಗವಲಿಂ ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮ ರ್ಕಳಂ ಮೋಹಿಸಿದ ನಿನ್ನೀಮಾಯಾವಿನೋದಮುನಾರಱಿಗುಂ ! ಎನ್ನ ನುದ್ಧರಿಸೌ ! ಎಂದು ಬಗೆವಗೆಯೊಳ್ ತುತಿಸುತುಮಡಿಗೆಱಗಿದಂ.

ಆಗಳಾತನಂ ನಾಲ್ಕುಂ ಕೆಯ್ಗಳಿನೆತ್ತಿ—ಮಗನೆ ! ಪಿರಿದಾಯ ಸಂಗೊಂಡಯ್ ! ನಿನ್ನಿಷ್ಟಾರ್ಥಂ ಸಿದ್ಧಿಪುದು ದಿಟಂ, ಎಂಬ ಶುಭ ರೂಪಿಣಿಯುಂ ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯುಂ—ನಿನ್ನಂ ಕಂಡೆನಗೆ ಪೆಱತಾವುದೊ ಇಷ್ಟಂ? ಎಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಿದಂ. ಈ ನುಡಿಗೆ—ಹಾ ! ಸೊಗಂಬಾಟಿಯ್ ! ಶತ್ರು ಹೃತಮಾದ ನಾಡುಂ ಸಕಲಸಂಪದಮುಂ ನಿನ್ನೊಡಮೆಯೊಳಕ್ಕೆ ! ಪೋಗೆಂಬುದುಂ ; ಸುಮದರಾಜಂ—ಅಬ್ಬೆ ! ನಿನ್ನಡಿಗಳನುಱಿದುಮಾಂ ಪೋಗಲ್ಕುಂಟೆ ! ರಾಜ್ಯದಿನೇಂ, ಭಾಗ್ಯದಿನೇಂ ? ಆನೊಲ್ಲೆನೀಕ್ಷಣ ಭಂಗುರದ ಭೋಗಂಗಳಂ. ನೀನೊಲ್ದುದು ನಿಕ್ಕುವಮಪ್ಪೊಡೆನಗಾಸ್ಥಿ ರಪದವಿಯುಂ ತೋಱಿಸ, ಎಂದು ಬೇಡಿದಂ. ಮತ್ತಮಾರಾಯನ ಬಿನ್ನಪಕ್ಕೆ ಕಾಮಾಕ್ಷಿ— ಅಂತಾಗದಯ್, ನಿನಗಿಹದ ಭೋಗಂಗಳಿನ್ನುಂ ತೀಱಿತಿಲ್ಲದಱಿನಂತದು ಸಮೆವನ್ನಮಾನಿನ್ನ ರಾಜ್ಯಪದದೊಳೆ ಇರ್ದು ಬಾಟಿಯ್. ಮೆಣೆಂದಿಂಗೆ ಶ್ರೀರಾಘವನ ಜನ್ನದ ತುರಗಂ ನಾಡಂ ಪುಗುತರ್ಪುದಂದೆ ಧರಣಿಯುನಾತನ ಚರಣಕ್ಕರ್ಪಿಸಿ ನೀನಾತನ ಸೇವೆಯೊ

ಳಿರ್ದೊಡೆ ಮುಂತೆ ಲೇಸಕ್ಕುಮನ್ನೆಬರಂ ನಿನಗಂ ಪೊೞಲ್ಗಂ ರಕ್ಷೆಯಿ ರ್ಪಂತಾಂ ನಿನ್ನನಾಡೊಳ್ ನಿಲ್ವೆನೆಂದನುಗ್ರಹಿಸಿ ಮೆಯ್ಗರೆದಳ್.

ಲಾಲಿಸು ! ಅಂತು ತನಗಾಣತಿಯಿತ್ತುಂ ಮಾಯಮಾದ ಆದಿ ಮಾಯೆಯಡಿಗಳಂ ನೆನೆಯುತ್ತೆ ತಪೋವನದತ್ತಣಿಂ ತಳರ್ದು ಪುರ ಕೆಯ್ತಂದು ಪಗೆರಾಯರನೆಬ್ಬಿಟ್ಟಿಯುಂ ತಾನರಸುಗೆಯ್ಯುತುಮೀಗಳುಂ ನಿರ್ಮಾಗಮನಮನೆ ಪಾರುತುಮಿರ್ಪಂ.

ಅಂತು ರಾಯಂ ತನಗೊಲ್ದ ಕಾಮಾಕ್ಷಿದೇವಿಗೆಂದೇರ್ಪಡಿಸಿದ ದೇಗುಲಮೈಸೆ ಆಗಳುಂ ತನ್ನಂ ಮಱವುಗುವರಂ ಕಾವೊಂದು ಮೈಮೆವೆ ತ್ತೀದೇವಾಗಾರದೊಳ್ ನೆಲಸಿರ್ಪಳೆಂದು ಸುಮದರಾಜಚರಿತಮಂ ಸಮಂ ತು ಕಾಮಾಕ್ಷಿಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯುಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂಗೆ ಮಂತ್ರಿಪಂ ಕೇಳಿಸಿದಂ.

ಮುದ್ದಣ— ಎನ್ನರಸಿ ! ಶತ್ರುಘ್ನನಿಂತೇರ್ಪಟ್ಟೊಂದು ಮೈಮೆ ಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂತುಷ್ಟನಾಗೆ ಮಂತ್ರಿವೆರಸು ತಾಂ ದೇವೀದರ್ಶನಾರ್ಥಂ ದೇಗುಲಮನೊಳಪೊಕ್ಕು ಮೂರ್ತಿವೆತ್ತ ಕಾಮಾಕ್ಷಿಯುಂ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತು ಮಿರ್ದಂ.

ಅನ್ನೆಗಮ ತ್ತಲ್ ಯಥೇಚ್ಛಂ ಪೋಪ ಜನ್ನಗುದುರೆ ಮುಂತೆಸೆ ವಹಿಚ್ಛತ್ರಪುರಮಂ ಪುಗುತರ್ಪುದುಂ ನಗರಪಾಲಕರ್ ಪಿಡಿದು ರಾ ಯಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದರ್. ಸಾಲ್ಗುಮೀಬಿತ್ತರಂ. ರಾಯಂ ಹಯದ ಪಣೆಯ ಲಿಖಿತಮನೋದಿಸಿ ಇಂದಿಂಗೆ ಪಾವನನಪ್ಪೆನೆಂದು ತಱಸಂದು ಶತ್ರುಘ್ನ ನಂ ಬರಿಸಿ ತನ್ನ ಪೊೞಲಂ ರಾಘವನ ಪೆಸರೊಳರ್ಪಿಸಿ ಆತನ ಸೇವೆ ಯೊಂದು ಬಗೆಯಿಂ ಸೇನಾಸಮೇತಂ ಲವಣಾಂತಕನೊಡನೆ ಪೊಱ ಮಟ್ಟಂ. ರಾಘವಾನುಜನುಮಾತನ ಕುಮಾರಂಗೆ ಪಟ್ಟಂಗಟ್ಟಿ ರಾಜ್ಯ ಪದದೊಳಿಟ್ಟು ಕಾಣ್ಕೆಗೊಂಡು ಕುದುರೆಯುಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ಮುಂ ತೆರಳ್ದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಕಾಮಾಕ್ಷೀದರ್ಶನಂ ಅಷ್ಟಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ನವಮಾಶ್ವಾಸಂ

— ಚ್ಯವನಾಶ್ರಮವರ್ಣನಂ —

ಸುಂದರೀ ! ಇಂತು ಶತ್ರುಘ್ನಂ ತುಂಬಿದೆಳೆಗೆ ನನ್ನಿವೊಱಲಿಂ ಬೊಂದು ಜಸದಿಂ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತು ಪುದಿದು ಪುದುವಾಳ್ವ ಪಾರ್ವರ ಬಂಚ ದಱಿನ ಬಾಳ್ವಿನೆಯೆಂಬೊಂದು ನೆಗೞ್ತೆಗಡರ್ವಾಗಿ ಸಂದ ಅಹಿಚ್ಛತ್ರ ಪುರವರದ ರಾಯನ ಮನ್ನಣೆಯ ಬಿರ್ದಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ಮೂವಗಲಿರ್ದು ಬೞಿಕ್ಕಮಾತನನೊಡಂಗೊಂಡು ತನ್ನಂಕೆಯಂಕದ ದೞಂಬೆರಸು ವಾಜಿ ಯ ಬೆನ್ನೊಳೆ ನಡೆದು ಪಲವುಂ ನಾಡ್ಗಳಂ ಕೞಿಕೞಿದು ಪೋಗೆ ವೋಗೆ, ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ—

ಭೂರಮೆಯ ನೇವಾಳಮೆಂಬಿನಂ ಪೊನಲ್ವರಿವ ಪಯೋಷ್ಣೀನದಿ ಯ ಕೂಲದೊಳಗ್ಗಿವೊಗರ್ಗೆ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ದು ನಿಚ್ಚ ಮುಯ್ವ ಜನ್ನ ದುರಿಯ ನಡೆಬೀದಿಯೆನೆ ಮುಗಿಲುದ್ದವೊಂದಿದ ಕರ್ವೊಗೆಯಿಂ, ಅಗ್ಗಿಗೊಂಡದೊಳ್ ಪೊತ್ತುವ ನಱುನೆಯ್ಯ ನೆಲ್ಲರಳ ಬಲಿಗೂೞ, ಸಿರಿಕಂ ಡಸೆಕ್ಕೆಯ ಸವುದೆಯ ಕಮರಿಂ ಪೊರೆದೆಲ್ಲೆಡೆಯೊಳೆತ್ತಂ ಪಳಂಚಲೆವೆಲರಿಂ, ತೋರಮರಂಗಳ ಪಾಱುಗೊಂಬನೇಱಿ ರಯ್ಯಮಾಗೆ ಮೊರೆವ ಕುಕಿಲ್ವ ಪಾಡುವ ಬಾಸೆವಕ್ಕಿಗಳ ಗಜಬಜದಿಂ, ನಿರ್ವೈರಂ ಕೂಡಿ ಬಾಳ್ವ ಮೃ ಗಂಗಳೊಂದು ನೆರವಿಯಿಂ, ತಾಂ ತಮಗಣಂ ಭಯಮಿಲ್ಲೆನೆ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ ಮೇದು ಮುನಿಗಳ್ಗೆ ಏವೊೞ್ತುಂ ಪಾಲನೀವ ಸಗ್ಗದಾವನಿೞಿಕೆಯ್ವಾ ಶ್ರಮದಾಕಳಿಂ, ತೋರ್ಪ ತಪೋವನವೊಂದು ಕಣ್ಗೊಳಿಸಲೊಡಂ ; ರಾ ಜಂ ಸುಮತಿಯೊಳಿದೇಂ ತಪೋವನಮಾವ ಮುನಿಪುಂಗವನಾಶ್ರಮಂ ಪೇೞೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ವುದುಂ ; ಶತ್ರುಘ್ನಂಗೆ, ಇಂತೀತಪೋವನಮಶ್ವಿನೀ ದೇವತೆಗಳ್ಗೆ ಸುರಪಙ್ತಿಯೊಳೆಡೆಗೆಯ್ದು ಹವಿರ್ಭಾಗಮಂ ಸಲಿಸಿದ ಚ್ಯವ ನಋಷಿಗಳಾಶ್ರಮಮೆಂದಂ. ಏಗಳೆಂತೇಂ ? ಆರಾಮುನಿಪಂ ? ಜಂಟಿ ದೇವರ್ಗೆ ಎಂದು ಸುರರೊಳ್ ಪಂತಿಗೊಟ್ಟನೇಕೆ ? ಆನಱಿವಂತು ಬಣ್ಣಿ ಸಿ ಪೇೞಿಂಬುದುಮುೞ್ತೆಯಿಂ ಕಥಿಸಿದನದೆಂತೆನೆ :—

ಈಪೊಡವಿಯೊಳ್ ನಿಂದ ಪೞನುಡಿವೆಂಡಿರ್ಗೆ ಗಂಡನೆನಿಸಿ ಬಂದ ಹೂಸ್ಯಕ್ಕೆ ಮೊದಲಿಗನಾಗಿ ಸಂದ ಜೋಗಿಗಳ ಪಿರಿಯನೊರ್ವಂ

ಭೃಗುವೆಸರ ರಿಸಿಯುಂಟು. ಆತನೊರ್ಮೆ ಪೊಗಸಿದ ಗಜಪಟ್ಟಕ್ಕೆ ಸಮಿತ್ಕಾರಂಗಳಂ ತಿರಿತರ್ಪೊಂದುಜ್ಜುಗದಿಂ ಬೈಗುವೊಟ್ಟಿಂಗೆ ತನ್ನಾಶ್ರಮದತ್ತಣಿಂ ಪೊಱವೋದಂ. ಆಗಳ್ಗಾಪೊೞ್ತೇಪೊೞ್ತಿಂ ಪೊೞ್ತಿಂ ಪಾರುತಿರ್ದ ದಮನನೆಂಬೊರ್ವನೞರಕ್ಕಸಂ ಉಟಜಮಂ ನೋಳ್ಪ ಸೊರ್ಕಿನುರ್ಕಿಂ ಪೊಡೆವ ಸಿಡಿಲ ಬಿಱುದನಿಯೊಳ್—ಮುನಿಕಾಂತೆಯಾವ ಳೆತ್ತವೋದಳಾರೇನೆಂದು ಗದಱಿ, ಅತ್ತಮಿತ್ತಂ ಕಂಡು ಕಾಣದೆ ಮತ್ತಂ ಕುಂಡದಗ್ನಿಯಂ ಜರ್ವಿದಂ. ಅಂತಪ್ಪುದುಂ ವೈಶ್ವಾನರಂ ಈ ಮರ್ಬಿಗನೊಂದು ಜಂಕಣೆಗೆ ಬೆದಱಿ ನಡುಗಿ ಮುನಿಪತ್ನಿಯುನಂತರ್ವತ್ನಿಯುಂ ಪತಿಪರಾಯಣೆಯುಂ ತೋಱಿಸಲೊಡಂ ; ಕೂೞಿಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ಕೊಡನ ಮಱಿಯ ಪಡೆಯುಂ ತುಡುಕುವೆಗ್ಗನಂತಿರೆ ಸತಿಯ ನಿಡುಜಡೆಯುಂ ಪಿಡಿದೀೞ್ದುಯ್ಯುತುಮಿರ್ದಂ. ಆಃ! ಮಱುಗದರಾರೊ! ತುರುಕನ ಬಂದಿಯೊಳಾದ ಆವಿನಂತಿರೆ ಮುನಿಕಾಂತೆ ಬೆಬ್ಬಱಿಂ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಬಾಯ್ಬಿಟ್ಟು ಪಿಂದೆಸೆಯನೆ ನೋಡಿನೋಡಿ—ಹಾ ಮುನಿ! ಹಾ ಗುರು! ಹಾ ನಾಥ! ಹಾ! ನಾಯಕ! ದಾನವನೊಂದು ಸೆಱೆಯಿಂ ರಕ್ಷಿಸಯ್, ಎಂದು ಕೇಱಿದಳ್. ಆವೇಳೆಯೊಳಿಂತು ಭಯತ್ರಸ್ತೆಯುಪ್ಪ ಹದಿಬದೆಯ ಬಸಿಱಿಂ ಗೞ್ಕನೆ ಗರ್ಭಂ ಸೋರ್ದು ನೆಲನನಿೞಿಯೆ ಪಿಂಡದಿನೊಂದು ಮೂರ್ತಿಯೊಗೆತಂದು ಮುಯ್ವೆತ್ತು ಕೊಲೆಗನಂ ತಡೆದು, ಪೊಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಮನೊಡರ್ಚಿದ ನೀಂ ಪೊತ್ತಿಬೂದಿಯಾಗೆಂದು ಶಪಿಸಲೊಡಂ ; ದಮನನಂ ಸುಟ್ಟುರಿದು ಕರಿಮುರಿವೋದಂ. ಅನಂತರ ಮಾಕಾಮಿನಿ ತಾಂ ಪೆತ್ತ ಕಿಱುಗೂಸಂ ತೋಳನೆತ್ತಿ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದಾಗಳೆ ಬಂದ ಕಾಂತಂಗೆ ತನಗೊದವಿದೊಂದು ಸಂಕಟಮಂ ಕೇಳಿಸಿದಳ್. ಆಗಳ್ ಮುನಿಪನಗ್ನಿಯೊಂದು ಗೆಯ್ಮೆಗೆ ಕಱುತ್ತುರಿದು—ನೀಂ ಪಿಱಿತಿನಿಯ ಪಾಂಗಿನಿಂ ಎಲ್ಲಮಂ ತಿಂದು ಸಾವುದೆಂದು ಬಯ್ದಂ. ಅಂತಿರೆ ಬಯ್ಗುಳಿಂ ನೊಂದು ಬೆದರ್ಕೆಯಿಂ ನಡುನಡುಗಿಯುಂ ಹುತವಹಂ ರಿಸಿಗೆಱಗಿ—ರಕ್ಕೆಯಕ್ಕೆ! ಪುಸಿಯೋತದ ಮಾತಿನೊಂದು ಭೀತಿಯಿಂ ಮಾತೆಯಂ ತೋಱಿದೆನಾಣ್ಮನೊಳ್ ದ್ರೋಹದೆಣಿಕೆಯಿನಲ್ತು, ಎನ್ನನೋವ ಕಾವ ಪೊಱೆ ತಮ್ಮಡಿಯೊಳೆಂದು ಕಣ್ಣೀರ್ಬಿಡುವುದುಂ ; ಕೂರ್ಮೆಯೊಡೆಯನಗ್ನಿಯುಂ ಅಂತು ಪಿಡಿದುದಂ ಗಿಡಿದುಂ

ಮುಡಿಯೆನಿಸೆಂದು ಸಯ್ತಿಟ್ಟು ಬೀೞ್ಕೊಟ್ಟಂ. ಇತ್ತಲ್ ಬಸಿಱಿಂ ಜಾಱಿ ಪುಟ್ಟಿದಂಗೆ ಚ್ಯವನನೆಂಬೊಂದು ಸಕ್ಕದದೊಳ್ಪೆಸರನಿಟ್ಟು ಕೊಂಡಾಟದಿಂ ಪೊರೆಯುತಿರೆ ಮುದ್ದಿನ ಪುಟ್ಟಕುವರಂ ಬೆಳ್ವಕ್ಕದೇಱುಂಬೆಱೆಯಂತೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ಕಳೆಯೇಱಿ ಬಳೆಯುತಿರ್ದಂ. ಇಂತು ಬಳವಿಯು ಕಂದಂ ಸಾಂಗವೇದಂಗಳಂ ಕಲ್ತು ಗುರುವಂತಿರೆ ತಾನುಂ ಹರಿಯೊಲ್ಮೆಯುಂ ಪಡೆಯಲ್ಕೆಂದು ತಪಂಬೊಕ್ಕಂ. ನೆಲೆಗೊಂಡ ನಿಚ್ಚಟದ ಜೋಗದೊಂದು ಜಾನದಿಂ ಮೆಯ್ಮಱೆದೊಳನೋಟದೆ ಪಲವುಂ ಬರಿಸಂ ಸಮಾಧಿಯೊಳಿರ್ಪುದುಂ ; ಮೆಯ್ಯೊಳ್ ಪುತ್ತುಮೂಡೆ ಮುಯ್ಪಿನೇಱಿನೊಳ್ ದಟ್ಟಗೊಂಬಿನ ಬಲ್ಮರಂಗಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಕೆಂಜೆಡೆಮುಡಿಯ ಮುಡಿಯೊಳ್ ಮಡಲಿಱಿದ ಬಿೞಲ್ಪೊದಱ್ ಪೊದೆಯೆ ಕಾಂಚನಲತೆಯುಂ ತುಱುಗಿ ಜಂಬೂವೃಕ್ಷದಿನೆಸೆವ ಪೊಂಬೆಟ್ಟದಟ್ಟದ ದಟ್ಟದಟ್ಪಿಲಂ ಗೆಲೆವಂದಂ.

ಅನ್ನೆಗಮಿತ್ತಲ್ ಶರ್ಯಾತಿವೆಸರ ಮನುಕುಲದ ರಾಯನೊರ್ವಂ ಸಕುಟುಂಬಂ ಬೆಂಬೞಿಯ ಮೆಯ್ಗಾವಲ ಚತುರಂಗಸೇನೆವೆರಸು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆಂದು ಬಂದು ರೇವಾತೀರದೊಳಿೞಿದು ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥದೊಳ್ ಮಿಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಿಧಿಯೊಳಿರ್ದಂ. ಆಪೊೞ್ತಿಂಗಾತನಣುಗುಗುವರಿ ತನ್ನೆಣೆವರೆಯದ ಗೆಳೆಯ ಜೋಡುಕಾರ್ತಿಯರೊಡನಾಡುತಾಡುತೆ ಬಲನ ಬನಂಬೊಕ್ಕೋರೊಂದೆಡೆಯ ತಳಿರ್ಜೊಂಪಮಂ ಪಿಡಿದುಂ, ಪೂಗೊಂಚಲಂ ಮುಡಿದುಂ, ಪಣ್ದೊಂಗಲಂ ಸವಿದುಂ, ಬಿನದದಿಂ ವಿಹರಿಸುತುಮಿರ್ದಳ್. ಇಂತಾಡುವ ಬಾಲೆ ತನ್ನಿದಿರೊಂದು ಪುತ್ತಂ ನಿರುಕಿಸಿ ಕೆಳದಿಯರ್ಗೆ—ಆಂ ಕಂಡೆಂ ; ಏಂ ಕಂಡೆಂ ಪೇೞಿಮೆಂದು, ಮತ್ತಂ ಬಾಲೆಯರ್ ಪಡಿನುಡಿಗುಡದಿರೆ ನಕ್ಕು—ಎನ್ನೀಸ್ಪೈಪಿಂಗೇನೆಂಬೆಂ. ಇದೆ ಪುತ್ತಿನೊಳ್ ತೆತ್ತಿಸಿದ ಕರ್ಮಣಿಗಲ್ಲೆರಡಂ ಕಂಡೆನೀಗಳೆ ಕಿೞ್ತುಕೊಳ್ವೆನೆಂದು ಕೆಯ್ಯೊಳಾಟದ ಕವಲ್ಗೋಲಿಂ ಮಣಿಯೆಂದೆ ಬಗೆದು ನಿಶ್ಚಲಂ ಮಿನುಗುವ ಮುನಿಯ ಕಣ್ಗಳಂ ಕುರ್ಕಿದಳ್. ಅಕ್ಕಟಾ ! ಪೊನಲಿಡುವ ಕೆನ್ನೀರ ಕಾಲಂ ಕಂಡು ಬಾಲೆ ಭಯದಿಂ ಮನದೆ ತಳಮಳಂಗೊಂಡು ಆರೊಳಮೆನ್ನದೆ ತನ್ನೆಡೆಗೆ ಸರಿದಳ್. ಆಕಾಲದೊಳೇನೆಂಬೆನೊ ! ಪಗಲೊಳೆ ಉಲ್ಕಾಪಾತಂಗಳಾಗೆ, ಧೂಮಕೇತುಗಳ್ ದೆಸೆದೆಸೆಗೆ ಮುಸುಂಕೆ, ನೆತ್ತರ ಸರಿ ಸುರಿಯೆ, ಆಗಳಾಗಳ್ ಪೊಡವಿ ನಡುಗೆ, ರಾಯನ ಸೇನೆಯೊಳ್ ಕುತ್ತಂ ಕುಱುಪಿಡೆ, ಕುದರೆ ಕಣ್ಣೀ

ರಿಡೆ, ಗಜಂ ಮಣ್ಣಂ ಗೋರೆ, ತೇರ್ ಮುಱಿಯೆ, ಉತ್ಪಾತಮಾಯ್ತು. ಇಂತಿಡೆವಿಡಿದೆ ತಲೆದೋಱುವ ದುರ್ನಿಮಿತ್ತಂಗಳ್ಗೆ ರಾಜಂ ಪಿರಿದುಂ ಕೊರಗಿ ಏನಾನುಮೊಂದಡಿಯಿರ್ಕುಮೆಂದು ತಱಿಸಂದು ಸುತ್ತಂ ಬನದೊಳ್ ಚರಿಸುತಿರೆ ; ತನ್ನಿದಿರೊಳ್ ಬಿಂಜಮೆಟ್ಟನಿಱಿತರ್ಪ ಶೋಣನದದೆರಡುಂ ಪೊನಲೆಂಬಂತಿರೊಂದು ಪುತ್ತಿನತ್ತಣಿಂ ಕವಲ್ವರಿವ ನೆತ್ತರ ಮುರಿಯಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿಯೊಳೆ ಮುಟ್ಟಯಿಸಿ ನೋೞ್ಪುದುಂ ; ತಪದೊಳಿರ್ಪ ಮುನಿಪಂ ಗೋಚರನಾದಂ. ಆಗಳಾತನಡಿಗಳ್ಗೆಱಗಿ ರಾಜಂ—ಶಾಪಾನುಗ್ರಹಸಮರ್ಥರ್ ನೀಮೆ ವಲಂ. ಪರಿವ ನೆತ್ತರೇನೊ ! ಎಂತಱಿವೆನೀಮ್ಮೆಯಂ ಕುಱಿನಾನಿಸನೆಂ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾರ್ಥಂ ಬಂದೀತೊರೆಯೊತ್ತಿನೊಳೆ ಬನದೆ ಬೀಡಂ ಬಿಟ್ಟೆಂ. ತಪೋವನಮೆಂದಱಿತೆನಿಲ್ಲಂ. ಎಮ್ಮಾ ಸೇನೆಯೆಂತುಮಾಧಿವ್ಯಾಧಿಕ್ಷಾಮಡಾಮರಂಗಳ್ಗೆ ಕೋಳುವೋಯ್ತು. ಎನ್ನೊರ್ವನಯೆ ಕತದಿಂ ವನಮುಂ ಪಾೞಾಯ್ತುಕ್ಕಟಾ ! ಮುನಿರಾಯ ! ಈಗಳ್ ನಿನ್ನನೆ ಮಱೆಗೊಂಬೆಂ. ನೀಂ ಕರುಣಿಸಿ ಕಾವುದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೆ; ಚ್ಯವನಂ ರಾಯಂಗೆ—ಎಮಗಿನ್ನಾವ ವೈಮೆಯೊ ! ಆವ ತಪಮೊ ! ಕಣ್ಗುರುಡರಾದೆವೈಸೆ ! ಕೇಳ್ ನಿನ್ನಯೆ ಕುವರಿ ತನ್ನಾಟದೊಂದು ಗಮಕದಿಂ ಸೆಳೆಯಿನೆನ್ನ ಕಣ್ಗಳಂ ಕುರ್ಕಿ ನೋಯಿಸಿದಳ್. ಇಂತಿದು ನೆತ್ತರ್. ಪವೇೞ್ವೆನೊ ! ಎನ್ನೊಂದು ನೋವಿಗಿಂತು ಔತ್ಪಾತಿಕಂಗಳೆಂದಂ. ಆ ನುಡಿಗೆ ರಾಜಂ ನೊಂದು, ಮೇಣ್ ಶಾಂತಿಯೇನೆಂಬುದುಂ ; ಮುನಿಪಂ—ನಿನ್ನಾಕನ್ನೆಗುವರಿಯನೆ ಎನ್ನ ಸೇವೆಗೀವುದಱಿಂ ನಿನಗಂ ಸೇನೆಗಂ ಸುಭಿಕ್ಷಮಕ್ಕುಮೆಂದು ಮಾರ್ನುಡಿಯಲೊಡಂ ; ಶರ್ಯಾತಿ ತಾಂ ತಲೆವಾಗಿ ರಾಣಿಯೊಳ್ ನಿಧಾನಿಸಲ್ಕೆಂದು ತನ್ನಾವಾಸಕ್ಕೆ ನಡೆತಂದು ಅರಸಿಗೀಕತೆಯಂ ಪೇೞ್ದಂ. ಆಗಳಾತನ ರಾಣಿ ಪೆತ್ತ ಬಸಿಱಿನೊಂದುರಿಯಿಂ ನೊಂದು ಪಳಯಿಸಿ—ಹಾ ! ಎನ್ನೀ ಮುದ್ದುಗುವರಿಯನೆಂತಗಲ್ವೆನೊ ! ಎಂತೀಪೆತ್ತೊಡಲಂ ಪಿಡಿವೆನೊ ! ದೈವಮೊಂದೀ ಬಾಲೆಯೊಳೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುದೇ ! ಅಕ್ಕಟಾ !

†ಎತ್ತಣ ಬನಮೆತ್ತಣ ಮುನಿ । ಯೆತ್ತಣ ತಪಮೆತ್ತಣಾಟಮೆತ್ತಣ ನೋಟಂ ॥
ಎತ್ತಣ ಶಲಾಕೆ ಪೋ ಮಾ । ಣೆತ್ತಣ ಪಗೆಯೆತ್ತಣಾಧಿಯೆತ್ತಣ ದಾನಂ ! ॥

†ನಡೆಬಾರದ ನುಡಿಬಾರದ । ಗೆಡೆಬಾರದ ಕೂಡುಬಾರದಂದದ ಸಯ್ತೊ ॥
ದುಡೆಬಾರದ ಮುಡಿಬಾರದ । ಬಿಡಬಾರದ ಪಸುಳೆ ಮಗಳನೆಂತಾಂ

ಕುಡವೆಂ ! ॥ ಎಲೆ ರಾಯ ! ನೀನುಮೊಡಂಬಡುವಯ್! ಜಾವಳದವಸಿಯ ಕವಡುಮಾಯೆಗೊಳಗಪ್ಪರೇಂ ! ಆಃ ! ಎನ್ನೀಕೊಡುಗೂಸಿಂಗೇವೂರ ಕೊಳ್ಳೊಡೆ ! ಮನುಕುಲದೆ ಪುಟ್ಟಿ ಪಟ್ಟಾಗಿರೆ ಚೆಲ್ವಿನ ಬಲ್ವಿನ ರಾಯುಗುವರನ ಕೊರಲ್ಗೆ ಮಾಲೆಯಿಕ್ಕಿ ತುಂಬುವಳಗದೊಳ್ ಬಾಳ್ವೆನ್ನೀಬಾಲೆ ತಿರೆ ಪಟ್ಟಿನಿನಂ ತಪದ ಮುದುಗೂಗೆ ಕುಂಗಂಗಿತ್ತು ಕೊರಲಂ ಕೊಯ್ವನಾ ! ಎಂದು, ಬಟ್ಟಿಕ್ಕಾಟದ ಮಗಳಂ ಕೊರಲೊಳ್ ತಟ್ಟಿಕ್ಕಿಯ್ಸಿ ಕಣ್ಣೀರ್ಸುರಿದು— ಹಾ ಗುಣಮಣಿ ! ಹಾ ಮುದ್ದಿನ ಕಣಿ ! ಹಾ ಕುಲರತ್ನಮೆ ! ಹಾ ಸಿಂಗರದ ಮುದ್ದ ! ಎಂತು ನಿನ್ನನಗಲ್ದು ಬಾಳ್ವೆನೌ ! ಅನುದಿನಂ ನೋಂತು ನೋಂತು ತನು ತವಿಯೆ ಕರಮುಪವಾಸಮುಂಟಿದುಂ ಕಟಿದುಮೊಡಲ ತಿಣ್ಣದೊಂದು ಬೇನೆಯಿಂ ನೋವೆ ಪೊತ್ತುಂ † ಪೆತ್ತಿನ್ನೆಬರಂ ಪಾಲಿಸಿ ಲಾಲಿಸಿ ಮುದ್ದುಗೆಯ್ದು ನೀಗ*ಳೆಂತಾಂ ಪಟುವಾನಿಸಂಗೆ ಕುಡುವೆಂ ಮಗಳೇ ! ಅಸಿಯೊಡಲ ಬಾಲೆ ! ನೀಂ ಪಸಿದು ಸಸಿನಂಬಡದಂತಾರಯ್ವರಾರ್ ! ಸೋರ್ಮುಡಿಯನಾಗಳಾಗಳ್ ಪಿಕ್ಕಿ ಪೂದೊಡಂಬೆಯುಂ ಮುಡಿಯಿಸುವರಾರ್ ! ದಿನದಿನಕಿಂ ಮಿಾಯಿಸುವರಾರ್ ! ನಲ್ಲುಡೆಯನುಡಿಸುವರಾರ್ ! ನಲ್ದೊಡವಂ ಕುಡುವರಾರ್ ! ನಿನ್ನನೊಡಂಬಡುವರಾರ್ ! ಕೊಂಡಾಡುವರಾರೋವರಾರ್ ಬೇನೆಗೆ ನೋವರಾರೆಲೆ ಕುವರೀ ! ಆಃ ! † ಆರೊಡನುಣ್ಬೆ ಬೇಸತ್ತಾರಂ ನಡೆನೋಡಿ ಕೂಡಿ ನುಡಿವೌ ಪಡುವೌ ; ಆರೊಡನಿರ್ಪೌ ಮೇಣೆನ್ನಾರಂ ಪೆತ್ತಬ್ಬೆಯೆಂದು ಕರೆವೌ ಮಗಳೇ ! ॥ ಅಕ್ಕಟಾ ಕಂಗಳನಾದೊರ್ವನಂ ಮುದುಪಾರ್ವನಂ ಕೆಯ್ವಿಡಿವೊಂದು ಯೋಗಮುಂ ಬಿದಿ ಮಾಡಿದನೇ ! ಲೋಕದೆ ಲೋಗರ್ ಕಾಡ ಬೀಟಿಂ ತಂದು ಊರ ಮರನೊತ್ತಿಗಿಡುವರುಂಟು. ನೋಡೆ ನಾಡೆಳವಳ್ಳಿಯುಂ ಸಮಂತು ಕಾಡ ಕರ್ಮರನೊಳ್ ಪತ್ತುಗುಡುವರೊಳರೇ ! ನೂಜಿಂ ಪಲವೇಂ ? ನೂಳದದೊಂದು ದಂದುಗಕ್ಕೆ ಕೆಯ್ಗಮರ್ದ ಚಿಂತಾಮಣಿಯನೊತ್ತೆಯಿಟ್ಟು ಬಾಳ್ವೆ ಕೈನೆಯ ಕಯ್ಮೆಗೊಳಗಾದೆನಕ್ಕಟ ! ಎಂದು ಮಱುಮಱುಗಿ ಹಮ್ಮದಂಬೋದಳ್. ಆಗಳಾಕಿಱುವರಯದ ರಾಯುಗುವರಿ ಮಾತೆಯುಂ ಸಯ್ತಿರಿಪೊಂದು ನುಡಿಯ ಬಿನ್ನಣದಜೀವಿನ ಜಾಣ್ಮೆಯುಂ—ಅಬ್ಬೆ! ಏನೆಂದಟಲ್ವೆ ! ಪೆತ್ತರೊಳ್ ಪೆಣ್ದೊಡವೆಯಿದು ನ್ಯಾಸಮಲ್ತೆ. ಎಂತುಂ ಕುಲಕ್ಕೆ ಪೆಱಳಪ್ಪ ಮಗಳೊಳೇಂ ಮಱುಕಂ ! ಮನುವಾಧೊಡಂ ಮುನಿಯಾ† ದೊಡ

ಮೇಂ ! ಕೊಡಗೂಸಿನೊಂದು ಭಾಗ್ಯಮೆ ಭಾಗ್ಯಂ, ಸ್ಸೈಪೆ ಸೈಪು. ಪೆಱತಾವ ಭೋಗಂ ಸಲ್ಗುಂ ? ಮುನ್ನೊಡಲೊಂದುಗೆಯ್ಮೆಯು ನೋಂಪಿಯೆಸಕ ಮೊಡರ್ಚೆ ತಿರಿಕುಳಿಯೊಳಮರವೆಂಡಿರ ಭೋಗವುನುಣ್ಗುಂ ; ಮೇಣ್ ಕೈನೆಯಾಗೆ ರಾಯನ ಕೆಯ್ವಿಡಿದುಂ ತಿರಿದುಣ್ಗುಂ ಪೆಣ್. ಅದು ಕಾರಣಂ ನೀಂ ಸಂತಮಿರೆಂದು ತಾಯ್ಗೆ ನಯಂಬೇೞ್ದು, ಅಯ್ಯಂಗೆ—ಅಯ್ಯ ! ಮುನಿಯೆಡೆಗೆ ಪೋಪಂ ಎಂದು ಕರೆದುಯ್ದಳ್. ಅಂತು ಬಂದಾ ಕನ್ನೆವೆಣ್ ತವಸಿಯುಂ—ಒಡೆಯ ! ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದಾನಾಟದೋಟದೊಳ್ ತವ್ಮಡಿಗಳ್ಗೆ ತಪ್ಪನೆಸಗಿದೆಂ. ಇದೆ ! ಅಯ್ಯನೆನ್ನಂ ನಿಮಗರ್ಪಿಸಲ್ಕೆಂದು ಬಂದಿರ್ಪನದಱಿನಾದಾನವುನೊಲ್ದು ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ಕೂರ್ಮೆಯಿನೆವ್ಮ ಜಾತ್ರೆವಯಣಿಗರ್ಗೆ ನೇರಿಟ್ಟಾಧಿವ್ಯಾಧಿಗಳಂ ಪರಿಹರಿಸಿ ಪೊರೆಯುಯ್ ! ಎಂದು ಕಾಲ್ಗೆಱಗಿದಳ್. ಇಂತಪ್ಪುದುಂ ಚ್ಯವನಂ ಕನ್ಯೆ ಸುಕನ್ಯೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಮೆಲ್ನುಡಿಗೊಱಲ್ದು, ಸಮಾಧಿಯನುೞಿದು, ರಾಯಂ ಶಾಂತಿಗೆಂದಿತ್ತ ದಾನದ ಬಾಲೆಯನೊಪ್ಪಿ, ಪಯಣಿಗರ್ಗಂ ನಾಡಿಗರ್ಗಂ ಸೊಗವಪ್ಪಂತು ಕರುಣಿಸಿ, ಶರ್ಯಾತಿಯುಂ ಪರಸಿ ಬೀೞ್ಕೊಟ್ಟಂ.

ಇತ್ತಲ್ ಶರ್ಯಾತಿರಾಜತನೂಜೆ ನಿಜಪತಿಯಂ ತನಗೊಲ್ದ ದೈವಮೆಂದೆ ಬಗೆದು ಮುನಿ ಮನಂ ಮೆಚ್ಚುವನ್ನಂ ಸಂದ ಸೇವೆಯೊಳ್ ಬಟ್ಟಿಳ್. ಚ್ಯವನರ್ಷಿಯುಂ ಮಾನವಿಯೊಂದಾರಯ್ಕೆಯಿಂ ತನ್ನ ಕುರುಡಿನ ಬೇನೆಯುಂ ಮಱೆದು ಎಡೆಯೊಳ್ ಆಶ್ರಮುಮನೊಂದಂ ನೇರ್ಪಡಿಸಿ ದೈವಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ಸಂದು ತಾನುಂ ಸಂತಮಿರ್ದಂ. ಇಂತು ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಮತಿಕ್ರಮಿಸಲೊಡಮೊರ್ಮೆ ಬರ್ದಿಲವೆಜ್ಜರಾಬಟ್ಟೆ ಮುಟ್ಟೆವಂದು ಮುನಿಯೆಲೆವನೆಗೆ ಪುಗುತರ್ಪುದುಂ ; ಸುಕನ್ಯೆ ಅತಿಥಿಗಳಂ ಯಥಾವಿಧಿ ಉಪಚರಿಸಿ ಮನ್ನಿಸೆ ; ಬಿರ್ದುವಂದ ದೇವರ್ ಹದಿಬದೆಯ ನಡೆವಳಿಗಂ ಭಕ್ತಿಗಂ ಮೆಚ್ಚಿ ಸಂತಸದಿಂ ಮುನಿಪತ್ನಿಯುಂ ವರಮುಂ ಬೇಡೆಂದರ್. ಅದರ್ಕಾಕಾಂತೆ—ಆಂ ಪೆಱತಾವ ವರಮುಂ ಬೇೞ್ಪೆನೊ ! ಎನ್ನೀ ಪತಿಯ ಕುರುಡಂ ಪೋಗೊಳಿಸಿ ಕಾವುದೊಂದೆ ಎಂದು ಮಾರ್ನುಡಿದಳ್. ಮೇಣಾದೇವತೆಗಳ್—ನಿನ್ನ ಮುನಿ ಎಮಗೆ ಸುರಪನ ಪಂತಿಗುಡುವೆನೆಂದು ಪೂಣ್ದೊಡೆ ಕಣ್ಗಳನೀವೆವೆನೆ ; ಮುನಿಪಂ—ತಡೆಯೇಂ, ಇದೆ ಬಾಸೆಯೀವೆಂ. ಆಂ ಪುರೋಹಿತನಿರ್ದು ಬೇಳಲಿರ್ದ ಜನ್ನದೊಳ್ ನೀಂಗಳ್ಗೆಯೆ

ಮುನ್ನಮೆಡೆ, ಬಟಿಯುಮಿಂದ್ರಂಗೆಂದು ಕೆಯ್ವೊಯ್ದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಸುರವೈದ್ಯರೊಪ್ಪುಗೊಟ್ಟು ಮುನಿಯೊಡನೆ ತಡೆಯದೊಂದು ಬೆಂಚೆಯೆಡೆ ಗೆಯ್ತಂದು ತಾಂ ಮೂವರುಂ ಮೆಯ್ಯಟ್ಟಿಲೊಡಂ ಬಗೆಯಲ್ಬಾರದ ಪಡಿವರಿಜುಗಳೆನೆ ಒಂದಚ್ಚಿನೊಳೆಱಕಂಬೊಯ್ದ ಮಾಱಿಂ ಪೊಂಬಾಪೆ ಯೆನೆ ಮೂವರುಮೊಂದೆ ರೂಪಿನೊಳೊಗೆದು ಮರಲ್ದುಟಜದೆಡೆಗೆಯ್ತಂದರ್. ಇಂತು ಬಂದ ಸುಕುಮಾರಗಾತ್ರರಪ್ಪ ಮೂದೇವರೊಳ್ ಮುನಿ ಯಾರೆಂದಾರಯ್ವೊಡಾಱದ ಬಾಲೆ ಸ್ವರ್ವೈದ್ಯರಂ ಮೇಣಿಂ ಮಱವುಗೆ ತಾಮೊಲ್ದು ತೋಱೆ ಪತಿಯುಂ ಮೆಚ್ಚುಗೊಟ್ಟು ತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಬಿಜಯಂ ಗೆಯ್ದರ್.

ಕೇಳಯ್ ! ಶತ್ರುಘ್ನ ! ಮೂಲೋಕಮುಮಂ ತನ್ನೊಂದು ಜೋಗದ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಮ್ಯೆಮೆಯ ಬಲ್ಮೆಯಿನೊರ್ವದಲೊಳೆ ತೆಮಳ್ದಿ ಬಿಚ್ಚಟಿಸಿ ನೋಡಲಾರ್ಪ ತನ್ನೊಳನೋಟದ ಪೆರ್ಮೆಯ ಜೋಗಿಗೀಗಳ್ ಬಾಂಬಟ್ಟೆಯ ಪರ್ದಿಗೇಟ್ಮಿಡಿಯೆಟ್ತರದಿಂ ಪೊಱನೋಟಮೊದವೆ ಕರುವಿಟ್ಟ ಕಡಪರದ ರೂವೆನೆ ಮೆಯ್ಸಿರಿ ಪೊಗರೇಱೆ, ಮಱಿಸಿಂಗನೊಳ್ಗೋಣ್ಣ ವಿರನಿಟಿಕೆಯ್ವೊಂದು ತೇಜನುನೊಳಕೊಂಡು ರಾಜಿಪ ಜಡೆಮುಡಿ ಸೊಗ ಯಿಸೆ, ಪೊಂಬೆಟ್ಟನ ಕೋಡುಗಲ್ಲಂ ತಳ್ತು ಪುದಿದು ಪೊದೆದ ಬೈಗಿನ ಚೆಂಬಿಸಿಲ ಬೆಳಗಿಂಗೆ ದೊರೆವರ್ಪ ಪೀತಾಂಬರದುಡೆ ನಡುವಿನೊಳ್ ವಿರಾಜಿಸೆ, ಅರಸಿಂಗನ ಬಲ್ಲೆರ್ದೆಗೆ ಪಾಸಟಿಯೆನಿಪ್ಪ ಪೇರಗಲದೆರ್ದೆ ಮನಂಗೊಳೆ, ಯೂಥನಾಥನ ದಟ್ಟಸೊಂಡಲಂ ಗೆಲೆವರ್ಪ ತೋರತೋ ಳ್ಗಳೆಸೆಯೆ, ಸಿರಿಸೋರ್ವ ಮುಖಪದ್ಮಂ ಚಳಚಳಿಸೆ, ಚ್ಯವನಂ ಜವ್ವನ ದೇಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಸಂತಂ ಪತ್ನಿವೆರಸಿರ್ಪನ್ನೆಗಮೊರ್ವ ಶರ್ಯಾತಿರಾಜಂ ತಾಂ ಮೊಗಸಿ ನೆಗಟ್ಟಲಿರ್ಪ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ತನ್ನಳಿಯನನೆ ಪುರೋಧಸನಾಗೆ ಬರವೇ ಟ್ಡಟ್ಟಲೊಡಮೋಲೆಕಾಱರ್ ಬಂದು ಮುನಿಗೆಱಗಿ ಪಾವುಡೆಯುಮಂ ಕಟ್ಟೋಲೆಯುಮನೊಪ್ಪಿಸಿದರ್. ಚ್ಯವನನೋಲೆಯೊಕ್ಕಣೆಯನೋದಿ ರಾಜನಿಂಗಿತಮನಱಿತು ಸಂತಸಂಗೊಂಡೂಟಿಗದಾಳ್ಗಳಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಬರ್ಪೆ ವೆಂದು ಮಱುನುಡಿಯಂ ಬರೆದು ಕಳುಪಿದಂ. ಬಟಿಕ್ಕಂ ಮುನಿ ದಂಪತಿಗಳ್ ತಮ್ಮಾಶ್ರಮದಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಪಯಣಂಬಂದು ಮಾವನ ನಾಡಂ ಪುಗುತಂದು ರಾಯನರಮನೆಗೆಯ್ದಿವಂದು ಕುಳ್ಳಿರ್ಪುದುಂ ;

ರಾಯುಂ ಮಗಳುಂ ಬಱಿಯುಂ ಜವ್ವನದ ಚೆನ್ನಿಗನಂ ಕಂಡು ಕಱುತ್ತು ಮುರಿಮುರಿದು ಆಃ ! ಮನುಕುಲದೆ ಪುಟ್ಟಿ ನಿಟ್ಟುರದ ಬೊಡ್ಡಿತನಮಿಂತೇಂ ಸೂಱನಾಯ್ತು ಬಾಳ್ವಿ ನೀಂ ಮಗಳೇ ! ಕೆಲಸಾರೆಂದು ಗದಱಿ ; ಅಯ್ಯನಡಿಗೆಱಗಿ ಕಿಱುನಗೆಯಿಂ—ಜೀಯ ! ಆನಱಂಗೆಟ್ಟು ಬಱಿಗೆ ಪೞಿವೊರ್ದುವಂತು ನಡೆದೆನಿಲ್ಲ, ಈತನೆ ತನ್ನಾಣ್ಮನೆಂದು ಸಕಲಾಂಶಮಂ ತಿಳಿವಂತಾಡಿ ತೋಱಿದಳ್. ಇಂತಾಗೆ ನಲ್ಲನವರಿಯ ನೆಗೞ್ಕೆಯುಂ ಕರಮೊಲ್ದು ಬಂದಾಮುನಿಯುಂ ಪೊಗೞ್ದು ಪಾಡಿದಂ.

ಇಂತಿರ್ಪುದುಂ ಬಱಿಕ್ಕಮೊಂದು ಶುಭದಿನದೊಳ್ ಚ್ಯವನಂ ಪುರೋಹಿತನಾಗೆ ರಾಜಂ ಯಾಗಮಂ ತೊಡಂಗಿ, ನೆರೆರಾಯರ್ ಪೊಗೞ್ವನ್ನಂ, ಭೂಸುರರ್ ತಣಿವನ್ನಂ, ದೇವರ್ಕಳ್ ಸಂತುಷ್ಟರಪ್ಪನ್ನಂ ಬೇಳ್ದಂ. ಆಗಳ್ ತನ್ನೊಂದು ಪೂಣ್ಕೆಯುಂ ನೆನೆದು ಪುರೋಧಸಂ ಹವಿಪ್ರದಾನದೊಳ್ ಮುನ್ನಂ ಮುನ್ನಮಿದು ಬೋಱಿಯರ ಬೆಜ್ಜರ್ಗೆ, ಇಂತಿದಮುಳ್ಳೀವರ್ಗೆ, ಮೋಣಿದಶ್ವಿನೀಸುತರ್ಗೆಂದು ಕರೆಕರೆದೆಡೆಗೊಟ್ಟೆ ಬಱಿಯುಮಿದು ದೇವೇಂದ್ರಂಗಿದು ಸುರಪಂಗಿಂತಿದು ಮೆಯ್ಗಣ್ಣಂಗಿದು ಎಂದು ಹೋಮಿಸಿದಂ. ಇಂತು ತನ್ನನೇಳಿಸಿಯುಂ ಪಂತಿಗೆ ತಗದ ಅಶ್ವಿನೀದೇವರ್ಕಳಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಮುನ್ನೆಡೆಗೆಯ್ದನೆಂಬೊಂದು ಕತದಿಂ ಕಱುಂಬಿ ಸುರಪಂ—ಈ ಅಱಿವಾರ್ವನಂ ತಲೆಗಡಿವೆನೆಂದು, ತನ್ನ ಬಜ್ಜರಗೈದಂ ಜಳಪಿಸುತೆ ಮಾರ್ಮಲೆತಿಸಲೊಡರ್ಚಿದಂ. ಅನಿತಱೊಳೆ ಚ್ಯವನಂ ತನ್ನೊಂದು ಬಲ್ಮೆಯಿಂ ಸುರಪನುಮಂ ಕೈದುಮಂ ತಡೆಗೆಯ್ದಂ. ಇಂತು ನೆರವಟ್ಟಿರ್ಪುದುಂ ಸಕಲಮನುಗಳುಂ ಮುನಿಗಳುಂ ಸುರರುಂ ಮೈಮೆಯುಂ ಪೊಗೞ್ದು ಸುರಪನನುದ್ಧರಿಸಲ್ಕೆಂದು ಚ್ಯವನನಂ ತುತಿಸಿದರ್. ಅಂತು ಸುರಪನಂ ಸೆಱೆವಿಟ್ಟುಂ ದೇವವೈದ್ಯರ್ಗೆ ಪಂತಿಗೊಟ್ಟುಂ ನೆಗೞ್ದನೀಮುನಿಯಿಳೆಯೊಳ್.

ಮೆಚ್ಚುಗಾರ್ತಿ ! ನಾಡಿಂ ನಾಡಿಂಗೆ ಪಯಣಂಬಂದ ಬಱಲ್ಕೆ ಮುಡಿವನ್ನಂ, ಕೊಡಂಕೆ ನಲ್ಗತೆಯ ಪುರುಳಿಂ ತುಂಬುವನ್ನಂ, ಮನದ ಬಯಕೆ ಯಱಿವನ್ನಂ, ಶತ್ರುಹಂ ಸುಮತಿಯೊರೆದ ಕತೆಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಸಂತಸಂದಾಳ್ದಿ ಅಂತಿರ್ಪಿನಂ ಮುನಿಯುಂ ಕಾಣಲ್ವೇಱ್ಕುಮೆಂದು ನಿಚ್ಚದ ತುಱಿಲಾಳ್ಗಳಿಂ ಬೆರೆದು ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಕೆಯ್ತಂದು ಚ್ಯವನನಂ ಕಂಡೆಡೆ

ಗೆಡೆದು—ತಾಂ ಶ್ರೀರಾಮನನುಜನೆಂ, ಶತ್ರುಘ್ನನೆಸರ ಬಾಲಕಂ, ಜನ್ನ ಗುದುರೆಯಂ ಬೆಂಬೞಿವೋಪ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ತಮ್ಮಡಿಯಂ ಕಂಡು ಪರಕೆ ಗೊಳ್ವೊಡೆಂದು ಬಂದೆವೆಂದು ಕೇಳಿಸಿದಂ. ಮುನಿಯೆಂಗುಂ—ನಿಡುಗಾಲಂ ಜಗದೞಿಕೆಯೊಳೆ ಬಾೞ್ಪೊಂದು ಸ್ವೈಪಂ ನಿನ್ನೊಳೀಶನೊಡರ್ಚುಗೆ! ಶ್ರೀ ರಾಘವಂ ಬೇಳಲಿರ್ಪನೆಂದು ಜಾನದೊಳೆ ಬಗೆಯಱಿತು ನೀಂಗಳಿತ್ತಂ ಬರ್ಪೊಂದು ಪೊೞ್ತನೆ ಪಾರುತುಮಿರ್ದೆಂ; ಚೆನ್ನಾಯ್ತು, ಕುಳ್ಳಿರೆಂದು ಯಥೋಚಿತಂ ಸತ್ಕರಿಸಿದಂ. ಮತ್ತೆ ಮನಸುಂಬೋೞ್ತು ಧರ್ಮಕಥಾ ಕಥನದೊಳಿರ್ದಿಂಬೞಿಯಂ ರಾಘವನಂ ಕಣ್ಣಾಱೆ ನೋಡಲೆಳಸಿ ಪ ಮನ ದಿರವನಱಿಪಿದಂ. ಶತ್ರುಹನೆಂಗುಂ—ಮುನಿಯಿಷ್ಟಮಿಂತಿದು; ಬಯಸು ವೆಯಪ್ಪೊಡೆ ಈಗಳೆ ಕೊಂಡುಯ್ವೆಂತೀರಾಮದೂತನಂ ನೇರ್ಪಡಿಸುವೆಂ. ಮುನಿಯೆಂಗುಂ—ಲೇಸು! ಲೇಸು! ಈ ಪೊೞ್ತು ರಾಮನಡಿದಾವರೆ ಯಂ ಕಂಡು ಸಕುಟುಂಬಂ ಧನ್ಯನಪ್ಪೆಂ. ಆರವಂ ರಾಮನ ನಚ್ಚಿನ ಬಂಟಂ? ಶತ್ರುಹಂ ಹನೂಮಂತನಂ ಸುಟ್ಟಿಸಲೊಡಮಣಿಮಂ ಮುನಿಗೆ ತಲೆವಾಗಿ—ಆಣತಿಯೊಳಿರ್ಪೆ ನೀಂಗಳೆ ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ನಿಮ್ಮನುಯ್ದು ಮಖ ಶಾಲೆಯೊಳ್ ಬಿಟ್ಟು ಮರಳ್ದಪೆನೆಂದಂ. ಒಡನೆಯೆ ಚ್ಯವನಂ ತನ್ನಾಶ್ರ ಮಮಂ ಮಿಕ್ಕುೞಿದ ಋಷಿಗಳ್ಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಬೆಸನಂಗೊಂಡು, ತಾನುಂ ಸುಕ ನ್ಯೆಯುಂ ವಾಯುಸುತನ ಪೆಗಲನೇಱೆ ವಾಯುವೇಗದಿನಯೋಧ್ಯೆಗುಯ್ದಿ ೞಿಪಿ, ಇನ್ನೆಬರಂ ತಮ್ಮ ವಿಜಯಯಾತ್ರೆಯಂ ರಾಘವಂಗಱಿಪಿ, ಮತ್ತ ಮಾತನಾಣತಿಯಿಂ ಬೆನ್ನನೆ ಶತ್ರುಹಂಗೆ ಬೆಂಬಲಮಾಗಿ ಬರುತುಮಿರ್ದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಚ್ಯವನಾಶ್ರಮವರ್ಣನಮೆಂಬ ನವಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

——

*

ದಶಮಾಶ್ವಾಸಂ

— ನೀಲಾಚಲದರ್ಶನಂ —

ಎನ್ನ ನಿಚ್ಚದ ಪೂಜೆಯ ಕಟ್ಟುಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಣಲಿಂಗವೆ ! ಎನ್ನ ಕೈ ಮಾರ್ಚಿನ ಗೆಡೆಯಾಟದ ಮುತ್ತಿನ ಸೆಂಡೆ ! ಎನ್ನ ಚಿನ್ನ ಪೊನ್ನರಿಸಿ !

ಇಂತು ಹಯಮಂ ಪಯೋಷ್ಣೀನದಿಯುಂ ದಾಂಟಿ ಬಲ್ಲೂರಂ ನಡೆ ನಡೆದು ಪೋಗೆ ಪೆರ್ವಟ್ಟುಂ ಮುಂ . . . . .

ಮನೋರಮೆ—ಎನ್ನರಸ ! ನೀನೋರ್ವನಪೂರ್ವಂ ಬಣ್ಣಗಬ್ಬಿಗರ ಬಲ್ಲಹಂ ಗಡ ! ಪೋಪೋಪ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಅಡವಿವೆಟ್ಟುಗಳನೆ ಬಣ್ಣಿಪಯ್. ಅಶ್ವಮೆತ್ತಾನುಂ ನಾಡಂ ಪುಗದೆ ?

ಮುದ್ದ— ಓ! ಆಗಡೆ ವಾಜಿ ನಾಜಿಪುರಮಂ ದಾಂಟಿ ಪೋದುದು.

ಮನೋ— ಏಂ ಬಲ್ಪುಳ್ಳರಾಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಾದನೆ !

ಮುದ್ದ— ದಿನಪತಿಯ ಪೆಂಕುಳಿರಾಯನೇಂ ಕಟ್ಟುಗುಂ ! ಏತಱಬೀರಂ ! ತಾನೆ ಕೆಯ್ಗುಟ್ಟಿದಂ.

ಮನೋ—ಶತ್ರುಹಂಗೆ ಕಾಣ್ಕೆಯಿತ್ತು ಮಱವೊಕ್ಕನೇಂ ?

ಮುದ್ದ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು ; ತಾಂ ತನ್ನಂ ತನ್ನ ನಾಡಂ ತನ್ನ ಬೀಡಂ ರಾಘವನ ಪೆಸರೊಳ್ ಶತ್ರುಹಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದಂ.

ಮನೋ—ಆಃ ! ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಬಲ್ಗಡಸುಗಾಱಂ.

ಮುದ್ದ—ತಡೆಯೇಂ ! ಅಂತು ಮಱವೊಕ್ಕು ಬಂದ ರಾಯನಂ ನಾಡಂ ಒಪ್ಪುಗೊಂಡು ಮುಂತೆ ಬರ್ಪಾಪಥದೊಳ್—

ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬದ್ದಬದಸಿಂ ಪಗೆದು ಪತ್ತುವಿಡಿಸಿ ದೆಸೆಗಿಡಿಸಿದೊಂದು ಬಗೆಗೇಡಿಂ ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಕಟ್ಟಲೆಯ ಬಿಂದವೊಂದುಗೂಡಿ ಗುಂಡುಗೊಂಡು ತಮ್ಮ ಪಗೆಯ ಬೆಂಗದಿರನ ಬೊಂದಿಯುಂ ಬಂದಿವಿಡಿವೊಂದು ಅವಣಿಯಿಂ ಬಾಂದಳಮನೇಱ ಪೋಪುವೆನೆ—ನೆರೆದ ನೀರ್ವೊಟ್ಟಣದೊಳ್ ಬೆಚ್ಚಂತಿರೆ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ಸಿಗುರ್ದದೊಂದು ನೀಲಪರ್ವತಂ ಮಾಕಾಳಿಯ ಎಡವೊಲೆಯಂತೆ ವಿರಾಜಿಸಿದತ್ತು. ಅಂತದು ದಟ್ಟಯಿಸಿ ಮುಗಿಲ್ಮುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಕರ್ಪುರಂಗಳಿಱುಂಬಿನ ಬನಗಟ್ಟಲೆಯುನೊಳಕೊಂಡೇಪೊಟ್ಟುಂ ಚರಿಪ ಖಗಮೃಗಂಗಳ್ಗೆ ತಣ್ಗೊಳನೊಂದು ಭ್ರಾಂತಿಯಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿ ಒರ್ತ

ರದಿನಿಂಬುಗೊಂಡ ಕರ್ವುಣಿಯ ಪಾಸಱೆಯಿಂ, ಅಂದು ಚಂಡಿಕೆಯ ಕೂರ್ವಾಳಿಂ ಪೋೞ್ಗಡಿವೋದ ಮಹಿಷಾಸುರನ ಬಿರಿವೊಡೆಯಿಂ ಸುರಿದ ದಂಡೆಗರುಳ್ಗೆ ಪಾಸಟಿಯುಪ್ಪ ಅರೆಜರಿದ ಜಾದಿನ ಕೋಡುವೆಟ್ಟನೊತ್ತು ಗೊಂಡು ಸಿಂದೂರವಿಲಿಪ್ತಮದಸಿಂಧುರಗಂಡಮಂಡಲದೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂ ತೋರ್ಪ ತಪ್ಪಲಿಂ, ಪಗಲ್ಗೆ ಪಡಿನೇಸಱನೆ ಇರುಳ್ಗೆ ಪಡಿದಿಂಗಳೆನೆ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗಿ ಬೆಟ್ಟುವಗೆಯುಂ ಪಗೆಯಿನಿಟ್ಟ ಕುಳಿಸದ ಕಡಿಕಂಡದಂ ತೊಪ್ಪುವಚ್ಚಪಳಿಕಿನ ಗಂಡಶೈಲದಿಂ, ನಿಚ್ಚವಯಣಂಬರ್ಪ ಜಾತ್ರೆಯ ಜನರ ಬಿರ್ದಿನ ಪಗಲೂಟದ ಬಾಣಸಿನಾವಿಗೆಯ ತನಿಗೆಂಡದೋವರಿ ಯೆಂಬಂತು ತಟತಟನೆ ಪೊಳೆವ ರಂಗುಮಾಣಿಕದಗಟ್ಟಿಯಿಂ, ಪುರುಷೋ ತ್ತಮನ ನಿಡುವಣೆಯ ತ್ರಿಪುಂಡ್ರದೊಂದು ಮಾಟಿಕ್ಕಿಯಿಂ ಮೂಱುಂ ಕೆಲನೊಳಟೆತರ್ಪ ಬೆಳ್ಳಂಬರಿವರ್ಬಿಯಿಂ, ಉಣ್ಣದರುಣ್ಬಮರ್ದುಮರ್ದ ಮರ್ದಪೊಂಬಾಟಿದೋಂಟದೊತ್ತಿನ ಪೇರುಚ್ಚದಿಂ, ಸಿದ್ಧರಸದ ಮಡು ವಿಂ, ಪರುಸಗಲ್ಲಳಿಂ ಮನೋಜ್ಞಂ.

ಮತ್ತಮಲ್ಲಿ ರನ್ನಗಲ್ಲೆಡೆಯ ಪುಲ್ಲ ನಲ್ಪಾಸಿನೊಳ್ ಚೆಲ್ಲದಿಂ ನಲ್ಲಳ್ವಿ ರಸು ನಿಲ್ಲದೆ ಕುಳ್ಳಿರ್ದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಲಲ್ಲೆಗಱೆವ ಬಲ್ಲತನದ ಸೊಲ್ಲಸೊಗದ ಭುಲ್ಲಣೆಯ ಕೊಲ್ಲಣದೊಳೆಸೆದುಮಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಮಲ್ಲಟೀದಿರಿವ ಪಲ್ಲ ಬಲ್ಲುಲಿಗೆ ಕಲ್ಲದಾಡುವ ತೆಲ್ಲಯಿಸಿದ ಮಲ್ಲಿಗೞಯ ಸವಿನುಡಿಗೆ ಪಲ್ಲಟದ ಫಲ್ಲಣೆ ಯಲ್ಲಣಿಯ ಗಂಡುಗೋಗಿಲೆಯಿಂಚರಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಣಿಯ ಬೆಲ್ಲಂಗೋಲ್ವಿಲ್ಲನ ಮಲ್ಲಿಗೆಸರಲ ಜಲ್ಲಣೆಗೆ ತಲ್ಲಣಂಗೊಂಡು ಸಾವಗಿಸುವ ನೋವನೋವದೆ ಬಾವೆಯೊಡನೆ ಪೂವ ಸೇವತಿಗೆಯ ಕಾವಣದೋವರಿಯುಂ ಸಾರ್ದು ಕಾವ ನಾಟದೊಳೇವೊಟ್ಟುಂ ಸೇವಿಸುವ ಬಿಜ್ಜೋದರರುಂ ; ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆ ಯೊಳ್ ಕಡೆಗಣ್ಣೋಟಂ ಕುಡಿವರಿಯೆ ಕುಡುಮುರ್ಪು ಸೆಡೆಯೆ ಬಿಡುಜಡೆ ಬೀಡುವಿಡೆ ನಡು ಪೊಡೆಯೆ ನಿಡುಮೊಲೆ ಜಡಿಯೆ ತೊಡೆಯೊಳಿಟ್ಟೆಡೆ ಯೊಳಾನಿಸಿ ಜತೆಗೂಡಿದೇಟುಂ ಸರದ ಮೆಲ್ದನಿಯೋಜೆಯಿಂ ನುಡಿವಂತು ಮಿಡಿದು ಮಿಡಿದಂತು ಪಾಡಿ ಬಿನದಿಪ ಕಡುಬೆಡಗಿನಚ್ಚರಸಿಯರುಂ ; ಮೇಣುಂ ಪೆಱತೊಂದು ತಾಣದೊಳ್ ತಮ್ಮ ನಿಚ್ಚವಸದನದ ಸಿಂಗರ ಕ್ಕೆಂದು ಸಿಂಗನೆಱಗಿ ಮಿದುಡುಂಡು ಕೆಲಕೊಕ್ಕ ಮುತ್ತಾನೆಯ ಆಣಿಮು ತ್ತುಗಳಂ ಮತ್ತಂ ಬಟೀಯೆಡೆಯೆಡೆಯ ಕೆಂಬರಲನೋರನ್ನಮಾಗೆ ಕಂ

ಪುಗುವ ಪಾರಿಜಾತದ ಮಂದಾರದ ದುಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಸೆಂಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಿರಿಮುಗುಳಂ ತಿಱಿದೊಟ್ಟಿ ಮಾಣಿಕದಡಕಿಲ್ದಟ್ಟಿಯೊಳ್ ತುಂಬಿ ಮೊಱಿದು ಬಱಿಸಲ್ವ ಮೇಳದ ಮೇಳಂಬಂಗಳ್ ಮುಸುಱದಂತು ಮೇಲುದಱ ಕಿಱುಸ್ನಿಱಂಗಂ ಬಾಸಣಿಸಿ ಬೆನ್ನನೆ ಬರ್ಪ ಜೋಲೆಗರ ಬರವಂ ನಿರುಕಿಸುತುಂ ನಿಲ್ವ ಪೋಪ ದೇವಾಂಗನೆಯರುಂ ಕಣ್ಗೆವರ್ಪರ್.

ಇಂತು ಕರವೊಪ್ಪುವ ಕಾರಾನೆಯ ಕಾಳಸಿಂಗನ ಕರ್ಗೋಡಗನ ಕರ್ವಕ್ಕಿಯಿಕ್ಕೆಯಾದ ಕರ್ಪೂರದ ಕಕ್ಕೆಯ ಕದಾಱಿಯ ಕರ್ಮಣಿಯ ಕರ್ಗಲ್ಲ ಕರ್ವೆಟ್ಟಮನಿಟ್ಟೆಡೆಯೊಳ್ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಸುಮಿತ್ರಾತ್ಮಜಂ ಸುಮತಿಯಃಂ —ಎಲೆ ಅಜ್ಜಮಂತು ! ಮುಂತಿದೆ ಕಾಳರಕ್ಕಸಿಯ ಪಾಳೆಯದ ಕರ್ವಟ್ಟಿಯ ಗೂಡಾರಮೆನೆ ಕಟ್ಟುಲೆಯ ಬೀಡಾರದೊಂದಿರವಿಂ ತೋರ್ಪ ಕಾರೊಡಲ ಬಲ್ವೆಟ್ಟಂ ಏನೆಂದು ಪೇೞಿಯ್, ಎಂಬುದುಂ ; ಸಮುಸಂದ ಮುದುಪಿನಱಿವಿನೊಂದೇಟ್ತಿರಮಂಗೆಯ್ನೊಲ್ಲಿಯಾಗೆ ತಾನಿಂತು ಪೇೞ್ದನೆಂತೆಂದೊಡೆ :—

ಬಲ್ಲಾಳ್ಗಳ ಬಿರುದರ ಮನ್ನೆಯರರಸ ! ಸರಸಿಜಾಕ್ಷನ ಬಿತ್ತರಂಬೆತ್ತ ಪುತ್ತಿನೆ ಆತೊರ್ಪುದೆ ನೀಲಾಚಲಂ. ಪರರೊಡಮೆಯನೞಿಪುವ ಬವಸಿನ ಕೂೞಿರ್ಗೆ, ಪೆಱವೆಂಡಿರ್ಗೆಳಸುವೊಂದು ಬೆಸನದ ಸೂಳರ್ಗೆ, ತನ್ನಱಮಂ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟು ಪಸುನಾಟ್ವಿ ಗೊಂದೆಬೊಂದಿಗೆ, ಸಂದುಗೊಂದಿನೊಳಡಂಗಿರ್ದು ಬೞಿವೋಕರಂ ಕೊಲ್ವ ಕಳ್ವ ದುರುದುಂಬಿಕೊಲೆಗಂಗೆ, ಪೆತ್ತ ಕೊಡಗೂಸಂ ಪಣಕೆ ಮಾಱಾಡಿ ಒಡಲಂ ಪೊರೆವೞಿಒಡಲಿಂಗೆ, ಪೞಿನುಡಿಯಂ ಪೞಿದು ಮೀಹಜಾನಂಗಳನುೞಿದ ಬೊಮ್ಮವೊಲೆಯಂಗೆ, ಬೆಸಲಾದ ಮಡದಿಯಂ ಬಡಿವ ಮಾನಸರಕ್ಕಸಂಗೆ ಕಣ್ಗೆ ಕಾಣಲ್ಬಾರದೊಂದು ಮೈಮೆವೆತ್ತು ನಿಂದಿರ್ಕುಂ. ಮತ್ತಮೀಪೆರ್ಮೆಯ ಪೆರ್ವೆಟ್ಟಿನ ತುತ್ತತುದಿಯ ತಪ್ಪಲೊಳ್ ತನ್ನಂ ಮಱಿವೊಕ್ಕು ತುೞಿಲ್ಗೆಯ್ದು ಸೇವಿಸುವಱಿಕೆಯ ದಾಸರ್ಗೆ ಮಱುವುಟ್ಟಂ ಪೋಗೊಳಸಿ ಸಾರೂಪ್ಯಮನಿತ್ತು ತನ್ನಂತು ಮಾಟ್ಪಿ ನಾಲ್ದೋಳೆನೆಸೆವ ಪುರುಷೋತ್ತಮನೊಂದು ನಾಸದ ಗುಡಿಯಿರ್ಕುಂ. ಆವನಾನುಂ ಭಕ್ತಿಯಿನಾಕ್ಷೇತ್ರದೊಳ್ ಸೇವಿಸುತ್ತುಮಿರೆ ತನ್ನಿಂ ತಾನೆ ಚತುರ್ಭುಜನಕ್ಕುಂ. ಸಂಕಿನ ಬಟ್ಟಗೈದಿನ ಗಜೆಯ ತಾವರೆಯ ಸೊಬಗಿನ ಪೊರ್ದುಗೆಯಿನೆಸೆಗುಂ. ಇದಕ್ಕೊಂದಿ

ತಿಹಾಸಮುಂ ನೇರ್ಪಡೆ ಪೇೞ್ವೆನೆಂತೆನೆ :—

ಈ ಜಂಬೂದೀವಿಯೊಳ್ ತೆಂಕಲ್ಗೆ ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚರಿಪ ಕೇರಳಿಯರ ತಳಿರಡಿಯ ಲೆಪ್ಪದಲತಿಗೆವೊನ್ನಿಂ ಕೊರ್ವಿ ಬೆಳೆದ ಕೆಯ್ವೊಲನಿನತ್ತಿತ್ತಲೆಡೆಯಾಡುವ ಚೋಳಕಾಮಿನಿಯರ ಕೆಂಪಡರ್ದ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಸವಿನೋಟದವುರ್ದಿನ ಪೊಯ್ನೀರಿಂ ತಳ್ತು ಪರ್ಬಿ ನಳನಳಿಸುವ ಪೂದೋಂಟದಿಂ ಒಡನೊಡನೆ ಜತೆಗೂಡಿ ನಡೆದಾಡುವ ಪಾಂಡ್ಯನಾರಿಯರ ಮೆಯ್ಯ ಪಚ್ಚದ ಪೊಸವೊಗರಿಂ ಬಣ್ಣವೆರ್ಚೆ ಮಿಱುಗುವ ಸೌಧಂಗಳಿಂ ರಂಜಿಸಿ ಸೌಭಾಗ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಕಾಂಚೀದಾಮದ ಪೊನ್ನಕೀಲೆನೆ ತೋರ್ಪ ಕಾಂಚೀಪುರಮುಂಟು.

ಮುನ್ನಮಾಪೊೞಲಂ ರತ್ನಗ್ರೀವನೆಂಬೊರ್ವಂ ಕೈದುಕಾಱರ ದೇವಂ ಮಾರ್ಮಲೆದು ಕೆಯ್ಗೆಯ್ವ ಪಗೆರಾಯರ ಅಟ್ಟೆಯ ಕೆನ್ನೀರ ಬೆನ್ನೀರಿಂ ಬೀರಸಿರಿಯಂ ಮೀಯಿಸುತುಮಾವಗಂ ಮಱೆವಾಚ್ವ ಸಾಮಂತ ಪೆರ್ಗಡೆಯರ ನಾಡಿನ್ನೈಸಿರಿಗಣಿಯರಂ ನೆಲೆವೀಡನಾಗಿಸುತುಂ ತನ್ನೊಂದೇ ಱುಂಜಸದೆಸಕದಿಂ ದೆಸೆವಳರ್ಗೆ ಪೊಸಮಾಡಮಂ ನೇರ್ಪಡಿಸುತುಂ ಪಲವುಂ ಪಗಲರಸಾಳುತಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ಕೆಲವಾನುಂ ಕಾಲಂ ಪೋಗೆ ಮಾರಾಯಂ ಸಿರಿವೊೞ್ತಿನೊಳೊರ್ಮೆ ಜಾನಂಬೊಕ್ಕು ಬೞಿಯುಂ ಬೞಿಯರಸಿಯ ಮೊಗಮಂ ನೋಡಿ ಬೇಸಱೊಂದು ಮಾತಿನೊಳೆಂಗುಂ :—" ಎನ್ನರಸಿ! ಸಂಸೃತಿಯೇನಪಾರಮೊ ! ಎನಿವಿರಿದೊ ! ಇನಿಗಾಲಂ ನಮೆದೊಡಂ ಸಮೆಯದೆ ಪಂಜರನೊಂದು ಪಕ್ಕಿ ತಾಂ ಸಂತಂ ಸೊಗಂಬಾೞಲಿರ್ಪಾ ವನರಾಜ್ಯದಱಿವಂ ಮಱೆದು ತನ್ನ ಬಂದಿನಾೞ್ಗೆಯೊಳೆ ದಿನದಿನದ ಪಾಲ್ವಣ್ಗಳನಿನಿದಿನಿದಾಗಿ ಸವಿಯುತುಂ ನಿಶ್ಚಿಂತಮಿರ್ಪಂತಿರಿದೆ ಮಾನಸಂ ಪ್ರಪಂಚದೊಳ್ ಮಾಯೆದಾಮಿಂ ಕಟ್ಟುವಡೆದು ಬಗೆವಗೆಯ ನಶ್ವರಭೋಗಂಗಳ್ಗಾಸೆವಡುತುಮೆಣ್ಣುತುಂ ಪರಮುಂ ಮಱೆದಿರ್ಕುಂ. ಆಃ! ಲೋಗರ ಲೋಕದ ತೃಷ್ಣೆಗೆ ತಡಿಯುಂಟೆ! ಸಾಜಂ. ತಾಂ ತನಗೆಂಬೊಂದು ಬೆಮೆಯಿಂ ನರನೞಿಗುಂ. ಹಾ! ಜೋಲ್ದುಂ ಸಡಿಲ್ದುಂ ನರೆತುಂ ಬಱತುಂ ಸುರ್ಕಿಯುಮಿೞಿದುಮುೞಿದುಂ ಪೋಪೀಮೆಯ್ಯಂ ನಿಚ್ಚಮೆಂದೆ ನಂಬಿ ಸೊಮ್ಮಿಂ ಪೆರ್ಚಳಿಸುವಂ ಗಾಂಪನಲೇ ! ಏಂ ಬಯಲಾಸೆಯೊ ! ಆವಗಂ ಸೊಗಮುಂಟೆ ! ಪೋಕೆ !

ಒಲ್ಲೆನೊಲ್ಲೆನೀರಾಜ್ಯಭಾರದೊಂದು ದಂದುಗದೆಡರಂ. ಅದಱಿನೀಪೊ ೞ್ತಿಯುಂ ಎನ್ನ ತೋರದ ಬೀರದ ಮಗನೊಳೀಱಿರಿಸಿ ಮನಂ ನೆಮ್ಮಿಗೆ ಗೊಂಡು ನೆಲೆನಿಲ್ವಿನಂ ತೀರ್ಥಾಟನಂಬೋಗಲೆಣಿಪೆಂ. ನೀನುಮಾನುಂ ಪೋಪಂ. ಪುರುಳೇಂ ಬಱಿಮಾೞ್ಕೆಯು ಬರ್ದುಂಕಿನೊಳ್ !''

ಸೌಮಿತ್ರಿ ! ಇಂತರಸನರಸಿವೆರಸು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದು ಬಾೞ್ಕೆ ಡಂ ಕುಱಿತು ಮಾತುಗುಟ್ಟುತಿರ್ದುಂ ಬಿರ್ದುಣಿಸಂ ಮರ್ದುಣಿಸೆಂಬಂತಿ ರುಂಡು ಸೆಜ್ಜೆವನೆಗೆ ಪವಡಿಸಲ್ಕೆಂದು ಪೋದಂ. ಅಂತು ಬಗೆಯು ಬಗೆವ ಗೆಯು ನೆನಪಿನ ಕಳವಳದಿಂ ನಿಟ್ಟವೋದ ರಾಯಂ ಕಡೆಯಿರುಳೊಳೊರ್ವಂ ಪಾರ್ವಂ ಬಂದು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾಫಲಮುಂ ತದುಕ್ತವಿಧಿಯುಂ ನೆಱೆ ತಿಳಿಪಿ ಮಾಯಮಾದೊಂದು ಕನಸಂ ಕಂಡು ಪೊೞ್ತಿಡೆಯೊಳೆೞ್ದು ನಿತ್ಯ ಕರ್ಮಂಗಳಂ ಗೆಯ್ದೋಲಗಮುಂ ಪುಗುತಂದಂ.

ಆಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಮೂಡಿವರ್ಪ ಸೆಗಳಿಗದಿರನ ತೇಜಮುಂ ಪಡಿತಳಿಸಿ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಸಿರಿಮೊಗದ ಕಾಂತಿಯಿಂ, ಗಂದರಗಿವಿಯನ ನಡುನೆತ್ತಿಯಿಂ ತಿರೆಗೆ ಭೋರೆಂದು ಧೀಂಕಿಡುವ ಸುರಗಂಗೆಯೊಂದು ಬೆಳ್ವೊನಲ್ಗೆ ದೊರೆ ವರ್ಪ ಬಿಡುಜಡೆಯ ಬೆಳಗಿಂ, ತಳ್ತೈಕಿಲ ಪುಡಿಗಪ್ಪುರದ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಪಾಲ್ಗಡಲ್ತೊರೆಯ ಸಮಸಂದೊಂದು ಬೆಳರ್ಪಿಂ ರಾಜಿಪ ಮೆಯ್ಯಿಂ, ಅತ್ರಿಪುತ್ರನ ಕೆಯ್ಗುಂಡಿಗೆಯುಂ ಕೀೞ್ಮಾಡುವೊಂದು ಪಳಿಕಿನ ಕರವತಿಗೆ ಯಿಂ, ನಾರಾಯಣನ ನಾಲ್ಕುಂ ತೋಳ್ಗೆ ಪಡಿವರ್ಪ ನಾಲ್ತೋಳಿಂ, ಚೆ ಲ್ವಾದ ಭೂಸುರಂ ಚಾವಡಿಗೆ ಪಡಿಮೊಗನಾಗಿ ಬರುತುಮಿರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ರಾಯನಿದಿರೆೞ್ದು ವಂದು ತಲೆವಾಗಿ ಕೆಯ್ಗೊಟ್ಟು ನಡೆಯಿಸಿ ತಂದು ಪೊನ್ನ ಗದ್ದುಗೆಯೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಯಥೋಚಿತಂ ಪೂಜಿಸಿದಂ. ಮೇಣುಂ ಸುಖೋಪವಿಷ್ಟನಾದಾಭೂಸುರನಂ ಒರೊಂದು ನುಡಿಗುಟ್ಟಿಂ ಕುಶಲಪ್ರಶ್ನೆ ಯುಂ ಬೆಸಗೊಂಡು ಮತ್ತಂ—ದೇಸಿಗರಾಣ್ಮ ! ಬೆಳರ್ಮೆಯ್ಯನಾಂತ ಪಕ್ಕಿ ದೇರನಂತುಂ ನಾಲ್ಗೆಯ್ವೆತ್ತ ಬಾಂಬೊಜ್ಜದಲೆಯುನಂತುಂ ಒರ್ತಲೆಯ ಪೊಂಬಸಿಱನಂತುಂ ನಿನ್ನಂ ಕಾಣ್ಬೆಂ. ಇಂದಿಗೆನ್ನೀಪುಟ್ಟು ಕಟ್ಟುಗೆಟ್ಟುದು. ಆಃ ! ನಿನ್ನನೆ ಕುಱುಪಿಟ್ಟು ಪೇೞ್ದುದಕ್ಕುಂ ನಿನ್ನಿನೊಂದು ಕನಸು. ದಿಟ್ಟಂ! ಪುಟ್ಟುೞಿವೞಿವೆಂಬ ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸದುರ್ಬಿನ ಕಡಲೊಳೊಡಲೋಡಮುಂ ಪೋವಿಟ್ಟೆನಗೆ ನೀನೆ ಪುಟ್ಟು. ಇನ್ನೇಂ ? ಮಱುಮೆಯ್ಯೊಳೀಬನ್ನಮುಂ

ಕಾಣಲ್ಬಾರದಂತು ಕರುಣಿಸಯ್ ! ಮರ್ತ್ಯರ್ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರಾದಿಸತ್ಕರ್ಮಂಗಳಿಂ ಪಾವನರಪ್ಪರೆಂಬರಲ್ತೆ. ಅಂತಿರ್ಪಿನಂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಂ ಮೊದಲ್, ಆವುದು ಪೆರ್ಮೆಯ್ಮೆಗೆಡೆ ? ನೀಂ ಜಾತ್ರೆಗನಲೆ ! ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ನಿರವಿಸೆಂದು ಕೆಯ್ಮುಗಿವುದುಂ ; ಭೂಸುರಂ—ರಾಜಕಂಠೀರವ ! ನೀಂ ಶುದ್ಧಾತ್ಮಂ. ಪೂರ್ವಜನ್ಮವಾಸನಾವಿಶೇಷದಿನಿಂತೊಂದು ಬಯಕೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ಜನರ್ಗೆ. ಕೇಳಯ್ ! ಸಮಸ್ತಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳಂ ಶ್ರೀರಾಮನೆ ಪಾವನನಾತನಯೆ ಕೀರ್ತಿ, ಆತನಯೆ ಮೂರ್ತಿ, ಆತನಯೆ ಮೈಮೆ, ಆತನೆಯೆ ಪೆರ್ಮೆ. ಇವಱೊಳೊಂದು ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಮೆನೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧಕ್ಷೇತ್ರದಿರವನೊರೆವೆಂ :—

ಮುನ್ನಂ ಗಾವಿಲನಾಂ ಸ್ವೈಪಿನೊಂದೆಡೆಯನಾಯ್ವೆನೆಂದು ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳೊಳ್ ಸಂಚರಿಸುತಿರ್ಪನ್ನಂ ನಡುವಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಪಲಂಬರಂ ಕರ್ವೇಡರಂ ಕಂಡೆಂ. ಕೊರಲ ತೊಳಚಿಯ ಮೊಲ್ಗುಡಿಯ ತೋರದಂಡೆ ವಿರಾಜಿಸೆ ಪಣೆಯ ಮೂಱುಂಗವಲ ನಿಡುನಾಮಮೆಸೆಯೆ ಮೆಯ್ಯ ಕರ್ಬೊಗರ್ ಮುಗಿಲ್ಗೆ ಪಾಸಟಿಯಾಗೆ ಅಳವಟ್ಟ ನಾಲ್ಗೆಯ್ಗಳೊಳ್ ಪೊತ್ತ ಕೈದು ತೆಱಂಬೊಳೆಯೆ ವಿಷ್ಣುದೂತರೆನೆ ಬಲ್ಲಿದರಪ್ಪ ಶಬರರಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿವಟ್ಟವರೊಂದು ವೃತ್ತಾಂತಮಂ ಬೆಸಗೊಂಡೆನದರ್ಕಾ ಪುಳಿಂದರೊಳೊರ್ವನಿಂತು ಬಿತ್ತರಿಸಿದಂ :—

ಚಿತ್ತವಿಸಯ್ ಗಹನರೊಡೆಯ ! ಇದೆ ಪೊಂಬೆಟ್ಟದೊಡನೆ ತೂಗೆಪರ್ಪ ಕರ್ವೆಟ್ಟು. ಮುತ್ತ ಕಾಲದೊಳೊರ್ಮೆ ಬೇಂಟೆಯೊಂದು ಬೆಸನದಿಂ ಆತೋರ್ಪ ನೆರೆವೆಟ್ಟನೆಮ್ಮ ಪಕ್ಕಣದಿಂ ತಳರ್ದು ಬಳಗಂಬೆರಸೀ ಅಂಜನಗಿರಿಯಡಿಯ ಕಿಟ್ಬರಿಯ ಪಟುವೊಳ್ ಸರವಿವೋಪುದುಂ, ಎಮ್ಮ ಬಾಲರ್ಕಳೊಳೊರ್ವಂ ತನ್ನೆಣೆವರೆಯದ ಗೆಣೆಯರ ಕೂಡಾಡುತೆ ಕಣ್ಮಱೆಯಾಟಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಗರೆದಡಂಗಿರಲ್ಕೆಂದು ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ತುತ್ತತುದಿಗೆ ಪೋಪೋದಂ ಗಡ ! ಅಂತು ಪೋದ ಬಾಲಕನ ಕಣ್ಗೊಂದು ಬೆಲೆವಣಿಗಟ್ಟಿನ ದೇವಾರಂ ತೋಱಿವರ್ಪುದುಂ, ತನಗದು ಮಱೆಯೊಂದು ತಾಣಮೆಂದೊಳಪೊಕ್ಕಂ. ಆಗಳೊಳಗೊಳಗೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಪರುಟವಣೆಯ ಗಾನದ ನಚ್ಚಣೆಯ ಬಾಜಣೆಯ ಬಿಜ್ಜೋದರರ ಗಂದರರಚ್ಚರರ ಗಜಬಜಿಂ ತೇರಯ್ಸಿದ ಕುಂಚದ ಕಂಚುಗನ್ನಡಿಯ ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯ ದೇವಾಂಗನೆಯರ

ಗೊಂದಣಂ, ಸೇವಿಪ ಭಾವಿಪ ಸಂದ ದೇವರ್ಕಳೊಂದೊಗ್ಗರಂ, ಒಲ್ಪಿಪ ಸೂೞುೞಿತೆೞಗುವ ಬೇಡುವ ನೋಡುವ ದೆಸೆಗೊಡೆಯರೋೞಿ, ಎತ್ತು ವಾರತಿಯು ಪೊಗೆವ ದೂಪದ ಬೆಳಗುವ ದೀಪದ ಪೊಸನೋಟಂ ತನ್ನಂ ಬೆಮೆಗೊಳಿಸಲೊಡಂ ; ಪಸುಳೆಗುವರಂ ತನ್ನ ಕಟ್ಟೆದಿರ ಪುರುಷೋತ್ತಮ ಮೂರ್ತಿಯನೆವೆಯಿಕ್ಕದ ನಡುನೋಟದಿಂ ದಿಟ್ಟಿಸುತೆ ಕುಳ್ಳಿರಲೊಡಂ ; ಭು ಭೂ ಭೂ ಎಂದು ಪೂರಯಿಪ ಶಂಖದ ಧೞಿಂ ಧೞಿಂ ಧೞಿವೆಂದು ಮೊೞಗುವ ಭೇರಿಯ ತುತ್ತು ತ್ತು ರೆಂದು ಸೂಳಯಿಪ ಪೆರ್ಗಾಳೆಯ ಬಲ್ಲುಲಿ ಯೊಳ್ ಮಾಪೂಜೆ ಸಮಸಂದುದು. ತೞಿನಾಯಿಂ ಪರಿವಿಡಿಯೊಳೆಡೆ ಗೊಂಡ ಪಂತಿಗೆ ತೀರ್ಥಪ್ರಸಾದಂಗಳನೋರಣದಿಂ ಪಚ್ಚುಗೊಟ್ಟುಂ ಸವಿ ದುಂ ತಂತಮ್ಮೆಡೆಗೆ ಪೋದಿಂಬೞಿಯುಂ ತನ್ನ ಪಾಲ ಸಿಕ್ಕಕಮನುಂಡೆ ಮ್ಮೆಳೆಯನುಂ ಪೊೞಮಟ್ಟಂ. ಇನಿಪೊೞ್ತುಂ ತಡೆದೆಂ, ತೆತ್ತಿಗರೇಂ ಬಯ್ವ ರೋ ಕಾಣೆನೆಂಬೊಂದು ತಳಮಳದಿಂ ಬಿಮ್ಮನೆ ಬರ್ಪಾಹೂನ್ಯದೊಂದು ರೂವಿನೆಮ್ಮ ಮುದ್ದುಗುವರನಂ ಕಟ್ಟೆದಿರೊಳ್ ಕಂಡು ಸೊಂಡಿಲೊಂದು ಚೆಲ್ವಿನ ಪಲ್ಲಮೞಿ ಬಗೆಯೊಳೊಡರ್ವಂತು ಪೊತ್ತ ನಾಲ್ದೋಳ ಶೋಭೆಯ ಕಂದನೊಂದಿರಂ ಮನಂಬುಗಲೊಡಂ ಸಂತಸದಚ್ಚರಿಯೊವರ್ೊದಲೊ ಳೊಗೆತರ್ಪುದುಮೀಕತೆಯನಾತನಂ ಕೇಳ್ದೆವು. ಆಗಳ್ ತಾಂ ಪೋದು ದಂ ಕಂಡುದಂ ಕೊಂಡುದನುಂಡುದಂ ಮತ್ತಂ ಬರ್ಪಾಬಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಪೊಸತೋಳ್ ಕವಲೊಡೆದುದನೆಮಗೆ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ್ದುಂ ನಡೆದುಂ ಬೞಿ ಲದೆ ನುಡಿದುಂ ಬೇಸಱದ ತನ್ನವತೆಯುಂ ತೋಱಿಸಿದಂ. ಏೞಿದ ರರಸ ! ಪಾರದಂ ಸಿದ್ಧರಸಮಾದೊಂದು ಸಂತಸಂ ಬಾಲನಿರವಂ ಕಂಡೊ ಡಪ್ಪುದುಂ ಆಮೆಲ್ಲರುಮಾನೀಲಗಿರಿಯ ಮುಗಿಲ ನಿಗರದ ಶಿಖರಮನೇೞಿ ಮ್ಯೆಮೆವೆತ್ತ ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮನಂ ಕಂಡು ಇಂತು ಪಾವನರಾದೆ ವಯ್ ! ಎಮಗಾವಗಂ ಪಸಿವುನಿದ್ದೆಗಳ ನೋವಾಗದು. ನೀನುಮಾ ಕಾರುಣಿಕಮೂರ್ತಿಯುಂ ಕಣ್ದಣಿಯೆ ಕಂಡು ಧನ್ಯನಾಗು ಪೋಗೆಂದೆನೆಗೆ ಬಟ್ಟೆದೋಱಿ ಬೇಡರ್ ತಮ್ಮಾನಾಸದತ್ತಲ್ ಸಂದರ್.

ಇಂತು ತನ್ನ ಮುನ್ನೊಡಲೊಗೆತನದ ಸುಕೃತವಿಶೇಷದಿನಾಬೇಡ ರೊಂದುಪದೇಶಮನೊಪ್ಪುಗೊಂಡು ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ನೀಲಶೈಲಮನಡರ್ದು ಆದಿಮೂರ್ತಿಯ ದರ್ಶನದಿನಾನುಮಾತನ ಸಾರೂಪ್ಯಪದವಿಯೊಳ್ ಸಂದು

ಬಂದೆನರಸಾ ! ಈಗಳಾನುಂ ನಿಶ್ಚಿಂತಂ. ನಿನಗಮೀ ಒಗೆವಗೆಯು ಪೋಱಿ ತಿಣ್ಣಮಾಗೆ ನಿಕ್ಕುವಮಾದ್ಯೆವದೊಂದು ನೆರಂ ಪಾರಲಪ್ಪುದೆಂದು ಕಥಿಸಿದಂ.

ಲವಣಾಂತಕ ! ಇಂತು ತನ್ನೊಂದಿರವಂ ಕೇಳಿಸಿದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಂ ರನ್ನಗೊರಲಂ ಮತ್ತಮಿಂತೊರ್ವರ್—ಲೇಸುಲೇಸಯ್ ! ನೀಂ ಧನ್ಯಂ ಸಾಜಂ, ನಿನ್ನೊಂದು ದರ್ಶನಮುಪ್ಪಿನಮಾನುಂ ಧನ್ಯನೆಂ. ಆದೊಡಮುಂ ತೀರ್ಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಮುಂ ಕಣ್ಣಾಱಿ ಕಂಡು ಬಂದ ಭವದ ಬವಣೆಯೊಂದ ದಂತುಂ ಮುಂದಣ ಭವದ ಭಾವಂ ಬಾರದಂತು ತಡೆಗೆಯ್ವುದೇ ಮೇಲ್. ಅಂತದುಕಾರಣಂ ನೀನೆ ನಾಯಕನಾಗಿ ಕೊಂಡುಯ್ದಾಕ್ಷೇತ್ರಮನೆಮಗಂ ತೋಱು, ಎಂಬುದುಂ ; ವಿಪ್ರಂ—ತಪ್ಪೇಂ ! ಬರಲಪ್ಪೆನೆಂದು ಸಂತವಿಡೆ, ಜಾತ್ರೆಯ ಪಯಣಕ್ಕೆ ಪವಣಾದ ಸನ್ನಣಮುಣಿಯಾದುದು. ಆ ಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಪೊೞಲ ಕೇರಿಕೇರಿಯ ಬೀದಿಬೀದಿಯೊಳಿತ್ತಂ—ಓವೊ ! ಒಗೆತನದ ದಂದು ಗದ ಬೇನೆಯ ಸೂಡಿಂ ಬೇವರ್, ಸಂಸೃತಿಯ ಕಣ್ಣಿವಲೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟು ವಡೆದು ನೋವರ್, ಮುಂಚಿ ಬಂದ ಸಂಚಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೊಲೆಗುತ್ತ ದ ಬೇನೆಗೆ ನರಲ್ವರ್, ಅಱುವಗೆಗಳ್ಗೆ ತಮ್ಮಂ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟ ತೊೞ್ತಿರ್ ! ಇದೆ ಮಾರಾಯುಂ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಪೋಜಮುಡುಗುಂ ಮನ ಮುಳ್ಳರ್ ಬರಲಕ್ಕುಮೆಂದು ಡಂಗುರಮುಂ ಸಾಱುವಂತಿರಂಕವಱಿ ಮೊೞ ಗಲೊಡಂ, ತಮಗೀಬಾೞ್ಕೆಯೇಂ ಬಾೞ್ತೆಯೆಂದು ಪೌರರೆಲ್ಲರ್ ಪೋಱ ವಯಣಕನುವಾದರ್.

ಇಂತು ಕೊಂಗರ ಕೊರವರ ಮಡಿವಳರ ಕಮ್ಮಱರ ಕುಂಬಱರ ಕಂಚುಗಾಱರ ದೂಸಿಗರ ಪೂವಡಿಗರ ಸಮ್ಮಗಾಱರ ಬಲೆಗಾಱರ ಪರದರ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಪಾರ್ವರ ನಾಡಿಗರೊಂದು ಜಂಗುಳಿ ಶ್ರೀರಾಮನ ನಾಮುದ ಜಾನದೆ ನಾಡಂ ಬೀಡಂ ಕಡೆಗೊತ್ತಿ ಪೋಱಮಟ್ಟರಪ್ಪುದುಂ ರಾಜನೇೞ್ತರ ದೞ್ತಿಯಿಂ ತನ್ನವರ್ವೆರಸು ಸಬಳದ ಕೊಂತದ ಕೂರ್ವಾಳ ಬಿಲ್ಲ ಬಾಣ ದ ಮೆಯ್ಗಾವಲರೊಡನೆ ಮಂಗಳಯೋಗದೊಳ್ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವರನಡಿಯು ತುೞಿಲ್ಪಾಡಿನ ಬೀಣೆಯು ಜವಳಿಮದ್ದಳೆಯು ಕಂಸಾಳೆಯು ಸಂಕಿನ ಕಾಳೆ ಯು ಮೇಳದವರ್ ಕೂಡೆ ಬೀಡಿಂ ತಳರ್ದು ದಿನವಯಣದೊಳ್ ಜಾತ್ರೆ ವೋಗುತುಮಿರ್ದರ್.

ಲಾಲಿಸು ಶತ್ರುಘ್ನ! ಈ ಬಗೆಯಿಂ ರತ್ನಗ್ರೀವಂ ತನ್ನೊಂದಿಗ ರೊಡನೆ ನಿಚ್ಚವಯಣದೊಳ್ ಪಲವುಂ ದಿನಂಬರಂ ಬಟ್ಟೆವಟಿಯೋರೊಂದು ತಾಣದ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಂಗಳ ದರ್ಶನಂಗೊಂಡು ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ ಪೋಪೋಪುದುಂ; ಪೊಂಬಸಿಱನ ಕೆಕ್ಕೆಯೊಳೊಸರ್ದ ಪುಣ್ಯಭೂಮಿಗಿಟಿತಂದು ಒದಂಬೆತ್ತು ಮೋದಂಬಿಯ(?)ನಟ್ಟಿ ಪಂಕಮುಂ ಸಂತಮುಲುಂಬಿದ ಸಂತರ್ಗೆ ನಿಚ್ಚಸಂತಸದೆಡೆಯುಂ ತೋಱಿ ದೇವರ್ಕಳಿಂ ಸಂಭಾವ್ಯೆಯೆನಿಪ್ಪ ಗಂಡಕಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಳ್.

ಈವೊಂದು ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಪೊನಲ್ವರಿವ ಕಣ್ಣೆದಿರ ಪುಣ್ಯವಾಹಿನಿಯುಂ ದಿಟ್ಟಿಸುತರಸಂ ದಿನವಯಣಂಮಾಣ್ದೊತ್ತಿನೊಳೆ ಬೀಡುವಿಟ್ಟು ತಾನುಂ ವಿಪ್ರನುಮಿನಿವೊಟ್ಟುಂ ಸಲ್ಲಾಪಂಗೊಂಡು ಮತ್ತಂ ಮುಂದೆಸೆಯ ತೊಱೆಯುಂ ತೋಱಿ ಇದೇತಱ ಪೊಚ್ಚಂ ನಿರವಿಸೆಂದು ಕೇಳಲೊಡಂ; ಭೂಸುರನಿಂತು ಬಣ್ಣಿಸಿದಂ.

ಕೇಳಯ್! ಜಗದೆ ದೊರೆವಡೆದ ಪಾಪದ ಕೋಟಿಕ್ಕಿಸಱ ಬೆಂಕೆಯೊಳ್ ಪಂದಿಯುಂತಿರೆ ಪೊರಳ್ದು ನರಲ್ವಿಗ್ಗಿನ ಲೋಗರ್ಗೆ ಮೆಯ್ಗರ್ಚಲ್ಕೆಂದು ಬೊಮ್ಮಂ ಪೊಸತೆನೆ ಸಮೆದ ಗಂಡಕಿವೆಸರ ತೀರ್ಥಮೈಸೆ. ಆರಾನುಮೊರ್ವನೊರ್ವ ದಿಟ್ಟಿಸಲೊಡಂ ಪಾವನಂ, ಮುಟ್ಟಲೊಡಂ ಶುದ್ಧಂ, ಸವಿಯಲೊಡಮಮರಂ, ಮುಟಿಂಗಲೊಡಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪನೆನೆ ಈ ತೀರ್ಥದ ಮೈಮೆಯನಾವಂ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರ್ಪನೊ! ನದಿಯೊಳಿರ್ಪ ಕಲ್ಲೆಲ್ಲಂ ಸಾಳಿಗ್ರಾಮಂ ವಲಂ. ಈ ಕಲ್ಗಳೊಂದು ಕಡುಪನೇಂ ಪೊಗಟ್ಟಿಪಂ! ಭವರೋಗದೊಳಸವಟಿದು ನವೆವ ರೋಗಿಗಿಂತೊಂದು ಕಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿದ ನೀರಂ ಕುಡಿಯಿಸಲೊಡಮೊಡನೆಯೆ ಕುತ್ತಂ ಭೇದಂ ಬರ್ಕುಂ, ಮೇಣೆಂದುಂ ಮಱುಕೊಳಿಸದು. ಇಂತೀರ್ಪಟ್ಟ ಸಾಳಿಗ್ರಾಮದ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯುಂ ಕುಱಿತೊಂದು ಕಥೆಯುಂಟು:—

ಮುನ್ನಮೊರ್ವನಱಗುಲಿವೆಸರ ಕರ್ವೇಡಂ ನರಮೃಗಂಗಳಂ ತಲೆಯನೊಡೆದುಂ ಬಡಿದುಂ ಕಡಿದುಂ ಪಿಡಿದುಂ ಬೇಂಟೆಯಾಡುತೆ ತನ್ನೊಗೆ ತನಕ್ಕೆ ಪೇಟ್ದಱನಂ ಬಟಿಸಂದು ರೂಪುಗೊಂಡ ಪಾಪದೊಂದು ಮೊತ್ತಮೆನೆ ಪಲಗಾಲಂಬರೆಗಂ ಜೀವಿಸಿರ್ದುಂ ಕಡೆಯೊಳೊಂದು ದಿನಂ ಕಾಳ್ಗಧರ್ಮಮಂ ಕಾಣಲಿರ್ಪವಸರದೊಳ್ ತಾಂ ಗೆಯ್ದ ಕೊಲೆಯೆ

ಪಲವುಂ ಮೆಯ್ವೆತ್ತು ಸಂದಣಿಸಿ ಬಂದಿದಿರ್ಚಿತೆಂಬಂತಿರೆ ಕೋಱದಾಡೆಯ ಕೊಂಕುಂಬನೆಯ ಕುಟಿಗಣ್ಣ ಕೆಮ್ಮಿಸೆಯ ಜೋಲ್ವಾಯ ಪೊದರ್ದಲೆಯ ಕರ್ವೊಗದ ತೇಱದೇರನೊಂದು ಪೊಡರ್ಪಿನ ಪರ್ವರಿಕೆಯ ರೋಸದ ಬೀರದ ಜವನ ದೂಱುಗಾಱರ ಜಂಗುಳಿನೇಣ ಶೂಲದ ಕರಗಸದ ಇಟ್ಟಿಯ ಕವೆಗೋಲ ಇರ್ಕುಟಿಯ ದಂಡದ ಗಂಡುಗತ್ತರಿಯ ಕೊಡಲಿಯ ಕೂರ್ವಾಳ ಪರುಟವಣೆಯ ಸಡಗರದ ದಟಿವುಬದಿಂ ಬಂದು ಮುತ್ತಿ ಮುತ್ತಿ ಅಱುಗುಲಿ ಜೀವಾತ್ಮನಂ ಸೆಱವಿಡಿದತ್ತು.

ಇಂತು ಬಂದು ಬಂದಿವಿಡಿದುಂ ನೇಣಿಂ ಬಿಗಿದುಂ ಮುಳ್ಳಂಗೊಳ್ಳಿಯಿನಿಱದುಮಣೆದುಮಾರ್ದುಂ ಸಾರ್ದುಮೆಟಿದುಯ್ವಾಗಳ್ ಕೂರಂಕುಸದಿಱತರ್ಕಂ ನಟ್ಟೊತ್ತಿ ನಾಂಟುವ ಕಲ್ಮುಳ್ಗಳಿನೊಂದು ಬೇನೆಗಂ ನೊಂದು ಸುರುಳ್ದುರುಳ್ದು ತಾಂ ಕೆಟ್ಟೆನೆಂದು ಗೋಟಿಟ್ಟಟ್ಟಿ ಬಡವೊಂದು ಜೀವಿಯುಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ—ಒರ್ವಂ ಸಚ್ಚರಿತ್ರನಪ್ಪ ಭಾಗವತಂ ಮುಟ್ಟಯಿಸಿ ಬಂದು ತನಗಾತನೊಳ್ ಮಱುಕಂ ಪುಟ್ಟಲೊಡಂ ಕೆಯ್ಗರಡಿಗೆಯ ಕರ್ಗಲ್ಲಂ ಕರ್ಚಿ ತೀರ್ಥಮನಾತನ ಬಱತ ಬಾಯೊಳೆಱದಂ. ಇಂತೆಱದ ಸಾಳಿಗ್ರಾಮತೀರ್ಥದೊಂದು ಮೈಮೆಯಿನಾಪೊಲೆಯನ ಬಾಯ ತುದಿನಾಲಗೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟನೆ ಉಱದ ಶ್ರೀರಾಮಧ್ಯಾನಂ ನೆವಮಿಲ್ಲದೊಂದು ಸಂದಿನಿಂ ನೆಗಟ್ದುದಾಪದನೊಳ್. ನಿಱವಿಡಿದುಟ್ಟ ಪೀತಾಂಬರದ, ಮಿಱುಪ ದ್ವಾದಶನಾಮದ, ಪೊಳೆವ ಕರ್ಣಕುಂಡಲದ, ನಳನಳಿಪ ತುಳಸೀದಾಮದ, ತೊಳಪ ನಾಲ್ಕುಂದೋಳ್ಗಳ, ಪಾಱುಂಬಳೆಯ ಗಜೆಯ ಪದುಮದ ಸಂಕಿನ ಕುಱುಪಿನ, ಸಿಂಗರದ ದಿವ್ಯಸುಂದರವಿಗ್ರಹರ್ ವಿಷ್ಣುದೂತರಿಟಿತಂದು ಶ್ರೀರಾಮನಡಿಯ ಜಾನದೊಳಿರ್ಪ ಬೇಡನಂ ಬಟಿಸಂದು ಬೋಳಯಿಸುತಿರ್ಪುದುಂ ; ಬೆಕ್ಕಸಂಬಟ್ಟು ಕಕ್ಕಸದ ಜವನಾಳ್ಗಳ್. ವೈಷ್ಣವರಂ ನಿವಾರಿಪೊಂದು ಬಗೆಯೊಳ್—ಓ ! ಪಿರಿಯರಿದೇತಱ ಗೆಯ್ಮೆಯೊ ! ನೇರಿದರ್ಗಿನಿತೊಂದಱಯುಮೆ ನೋಟಿಪ್ಪೊಡರಿದು ಗಡ ! ಇಸ್ಸಿ ! ಪೊಲೆಯನಂ ಕಿಟ್ಟುವ ದೇವರುಂಟೆ ! ನಿಮಗೀತನೊಳೇತಱ ಕಜ್ಜಂ ! ನೀಂ ಬಱದೆ ಕೊಂಡುಯ್ದು ವೈಕುಂಠಮಂ ಪೊಲೆಗಿಡಿಸದಿರಿಂ, ತೊಲತೊಲಗಿಂ. ಇದೆ ! ಈ ದೋಷಪ್ರತನೆಮ್ಮ ಪಾಲ್ಗೆ ಸಂದವನ್ಯೆಸೆ ! ಇಂತೀಗಳೆ ಪಿಡಿದುಯ್ದು ಸೂಲದೊಳೊತ್ತಿಂ ಪೋಟ್ದುಂ, ಕಲ್ಲಾ

ಲೆಯೊಳಿಕ್ಕಿ ಸುಱುದುಂ, ಕರಗಸದಮುಳ್ವಂತ್ರದೊಳ್ ಕೊಱೆದುಂ, ನೆಲ್ಲೊರಲೊಳಿಟ್ಟವಲ್ವಂ, ನೆರೆದ ನೆತ್ತರ ಕೀವಿನೊಂದು ಕೊಳನೆಳವುಳು ಗಳ್ಗೆ ತಿನಬಡಿಸುವೆವು; ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಕಿಮುಟ್ಚಿ ಸೊವಡುವಸೆಯುಂ ಪಿಂಡಿ ಜವನೆರ್ಮೆ ಪೋರಿಗೆಱೆತಂಗುಡುವೆವು. ಅಂತದುಕಾರಣಮೆಮಗಮೆಮ್ಮೊ ಡೆಯನಾಣತಿಗಂ ತಡೆವಾರದಂತುಂ ನಿಮ್ಮೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಗಂ ನೆಗ ೞ್ತೆಗಂ ಪೞುವನೊಡಗೂಡಿಸದಂತುಂ ಪಿಂದೆಗೆದು ಪೋಪುದೆಂದು ಬಿನ್ನ ಯಿಸಿದರ್. ಅದರ್ಕಾ ವಿಷ್ಣುದೂತರ್ ಯಮಭಟರ ಕಾಮಕರಂ ಕರಂ ಕರಂಗುವಿನಂ ಮಾಂಕರಿಸುತೆ—ಪೋಪೋಗಿರೆ ಬಡಿನಾರದ ಕೂೞರೆ! ಈಗಳೀತಂ ವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನಾಗನೆ! ಸಾಳಿಗ್ರಾಮದೊಂದು ಕರ್ಚುನೀರಿಂ ಪರಿಶುದ್ಧನಾದೊಡಲವನಂ ಕಿಟ್ಟದಿರಿಂ. ಕಡೆವೊೞ್ತಗಾನುಂ 'ರಾಮ ರಾಮ' ಎಂಬೀ ನಾಲಗೆ ಪುಟ್ಟುವ ನಾಲಗೆಯು ಮಾನಸಂ ಪಾವನನಾಗ ದೇಂ ಪೋಕುಂ! ಶ್ರೀಹರಿಗೆ ಕರ್ಗಲ್ಲ ಕಾಲ್ಮಣೆಯೆನಿಪ್ಪ ಸಾಳಿಗ್ರಾಮದ ಮಹಾತ್ಮ್ಯಯೇಂ ಕಿಱಿದೆ! ನೀಮಱಿಯಿರೆಂದು, ತಾಂ ಬಲ್ಲಂತು ಬಣ್ಣಿಸಿ ತೋಱಿ ಯಮನ ದೂತರನೆಟ್ಟಿಟ್ಟಿದರ್.

ಆ ವೇಳೆಯೊಳ್ ದೇನಾಂಗನೆ ತಾಂ ನಿಚ್ಚಮೆಱೆವ ಪೊಯ್ನೀರಿಂ ಪ್ರೋತ ಮಂದಾರದ ಬಿರಿಮುಗುಳ ಮಾಲೆಯಿಂ ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಸಗ್ಗದ ಬೆಲೆ ವಣಿಸತ್ತಿಗೆಯಿಂ ಸಿಂಗರಂಬೆತ್ತ ಸಿವಿಗೆಯೊಂದು ನೆಲಕ್ಕಿೞಿತರ್ಪುದುಂ; ವಿಷ್ಣುದೂತರಾವಿಷ್ಣುಭಕ್ತನನದಱೊಳೇಱಿಸಿ ತಾಮುಮಡರ್ದು ಪೋ ದರ್ ಗಡ! ಅಂತದುಕಾರಣಂ ದೊರೆನಾರದ ದೊರೆವಡೆದೊಂದು ಮೈ ಮೆಯಿಮಾಗಂಡಕಿವೆಸರ ಪೊನಲ್ಗಂ ಕಲ್ಗಂ ಸಲ್ಗಂ. ನೀನೀನೀರೊಳ್ ಮಿಂದುಂ ಶಿಲೆಯುಂ ಪೂಜಿಸಿಯುಂ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾಗೆಂದಱಿಪಿದಂ.

ಪಗೆಗಾಱರ ಮೊನೆಗಾಱರ ಬೀರ! ಬೞಿಕ್ಕಂ ರತ್ನಗ್ರೀವಂ ವಿಪ್ರ ನೊಂದು ಸೊಲ್ಲಿಂಗೊಡಂಬಟ್ಟು ಸಪರಿವಾರಂ ತೀರ್ಥದೊಳ್ ಮುೞುಂಗಿ ಸಾಳಿಗ್ರಾಮಪೂಜೆಯುನೊಡರ್ಚಿ ತಾನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರಸಂಖ್ಯೆಯ ಕಲ್ಗಳಂ ಕೊಂಡು ಮುಂ ತೆರಳ್ದಂ.

ಇಂತು ಸತ್ಯದ ನೆಲೆಯುಂ ನಿತ್ಯದ ಬೀಡಂ ನನ್ನಿಯ ಕಡಲಂ ಹೂನ್ಯದೊಡಲಂ ಭಕ್ತಿಯ ಗುಂಪಂ ಮುಕ್ತಿಯ ಪೆಂಪಂ ಅಱನೊಗೆವ ಗೊತ್ತಂ ಪರಸುಖದೊತ್ತಂ ಕೞಿದು ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ ದಿನವಯಣಂ

ಬೋಗುತಿರ್ಪಿನಮಾಪಥದೊಳ್—

ಮೊತ್ತಮೊದಲ ಗೆಡೆಯು ಗೆಣೆಯು ಪೊಸಕೂಟದ ಕೂರ್ಪರ ಮಿಾಂಟಿದ ಸಂತಸದುರ್ಕಿನ ಪೆರ್ಚುಗೆಯೊಂದು ಲೀಲೆಯ ಮಾಟಿಕೈಯಿಂ ನಡಿಗಡಿಗೆ ತಂತಮಗೆ ಬೆರೆವೊಡೆನಾಟದ ತೆರೆಗೆಯ್ಯ ತಟಿಕೈಯಿಂ, ಭೋರ್ಗರೆವ ಸಬುದದ ಮನ್ನಣೆಯ ಬಣ್ಣನೆನುಡಿಯಿಂ, ಕರೆಗಣ್ಮಾವ ಸಾಲ್ವರಿವ ಬೆಳ್ನೊರೆಯ ಬೆಳ್ನಗೆಯುಂ, ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾದ ಗಂಗಾಸಾಗರ ಸಂಗಮಂ ಮುಂಗಡೆಯೊಳೆಸೆದತ್ತು. ಮತ್ತಮದು ಗುಟುಗುಟಿಸು ತೇಲ್ವಿ ಬೀಳ್ವಿ ಮಱಿಮಿಾಂಗಳೆಡೆಯಾಟದಿಂ, ತಾಂ ತಮಗೆ ನೆಗೆನೆಗೆದು ರುಳ್ವ ಮಿಾಂಗಳೊಂದು ಸೋವಿನ ಹೊಂಚಿನೋಟದೊಳೆ ಎಡೆಗೆಡೆಗೆ ಪಾಱುವ ಕಡಲ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಸುಟಿಯಿಂ, ಮುತ್ತಿ ಮಂಡಳಿಸಿದ ನೀರ್ವಕ್ಕಿ ಗಳತ್ತಣೊಂದು ಭಯದಿಂ ನೀರೊಳೆ ಮೆಯ್ಗರೆವ ಬಾಳೆಮಿಾಂಗಳಿಂ, ಒಳ ಗೊಳಗಡಂಗಿ ಪರಿದಾಡುವ ಬಾಳೆಗಳಂ ಬೆಂಬೆಂಬತ್ತಿ ಸುಟಿಸುಟಿದು ತಳಮಳಂಗೆಯ್ವ ತಿಮಿತಿಮಿಂಗಿಳಗಳ ದಟಿದುಟಿದಿಂ ಕರಮೊಪ್ಪಿರ್ದುದು.

ಇಂತು ರನ್ನಬಂಡಾರಿಯುನೆ ಆಯ್ದೊಱಲ್ದು ಬೆರೆದು ಬೆಱೆದಿರ್ಪ ನೀರವೆಣ್ಣ ಕಡುಜಾಣ್ಮೆಗೆ ಸೋಜಿಗಂಗೊಂಡು ತಲೆದೂಗಿ ಮೇಣ್ ತಾಂ ಪೋಗಲಿರ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದು ನೆನಪಿಂ ವಿಪ್ರನೊಳ್—ಆಚಾರ್ಯ! ಎನಿ ದೂರದೊಳಿರ್ಕುಮಾಸಂದ ನೀಲಾಚಲಂ, ಎಂದಿಗೆ ಕಾಣ್ಬೆಂ, ತಿಂಗ ಳೊಂದಾದುದಲೇ! ಎಂದು ಬೆಸಗೊಳಲೊಡಂ; ಭೂಸುರಂ—ಏಂ ತೋ ಱದೆ? ಆಲರ್ವಕ್ಕಿಯು ಮುಗಿಲ ಕರ್ಮುಣಿಯು ಮಾಕಾಳಿಯು ಒಡಲ ಕರ್ಪಿನಚಲಂ ಅಂದೀಯೆಡೆಯೊಳೆ ನಾಲ್ಗೆಯ್ಯ ಬೇಡರಂ ಕಂಡೆನೀಬಟ್ಟೆ ಯೊಳೆ ಪೋದೆನೀದೆಸೆಯೊಳೆ ಬೆಟ್ಟಮುನೇಱಿದೆನಿದೆ ಬೆಟ್ಟಂ ದಿಟ್ಟಸೆಂದು ಸುಟ್ಟಿ ತೋಱಿದಂ. ಆಗಳರಸಂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ನಾಲ್ಕುಂ ದೆಸೆಯಂ ಸುತ್ತಿ ಕಂಡುಂ ಕಾಣಿಸದಿರೆ ದುಗುಡದಿಂ ಬೆಮೆಗೊಂಡು,—ಪಾರ್ವಂ ಪೇಳ್ದ ಬೆಟ್ಟಮಂ ಕಂಡಿರೆ ಎಂದು ತನ್ನ ಪರಿಜನರಂ ಕೇಳ್ವುದುಂ; ಕಂಡೆ ವಿಲ್ಲೆಂದು ಮಾರ್ನುಡಿದರ್. ಆನುಡಿಗೆ ರತ್ನಗ್ರೀವಂ ಕಟ್ಟೆಚ್ಚರಿವಟ್ಟು —ಏನಯ್ಯ! ನೀನೊರ್ವನೆ ಕಂಡಯ್! ಆಮಿನಿಬರುಂ ನೋಡಲಾಱದ ಪಾಪಿಗಳೆ? ಇದಱಿಡಿಯೇಂ? ಪೇೞಿಂದು ಕೇಳಲೊಡಂ; ತನ್ನ ಜಾನದ ಜಾಣ್ಗೆ ನೆರನಾಂತಱಿವಿಂ ವಿಪ್ರಂ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು ಈಗಳಱಿತೆಂ,

ತೊಪೀರ್ಸಂಗಮದೊಳ್ ಮೊದಲೊರ್ಮೆ ಮಿಾಯದಿರ್ಪ ಜಾತ್ರೆಗರ್ಗೆ ಬೆಟ್ಟಂ ದಿಟ್ಟಿಗೆ ಬಾರದೈಸೆ! ನೀಮದುಕಾರಣಂ ಗಂಗಾಸರಿತ್ಸಾಗರ ಸಂಗಮತೀರ್ಥದೊಳ್ ಮಿಂದು ಬರ್ಪುದೆಂದು ತಿಳಿಪಿದಂ.

ಕೇಳ್! ಆನುಡಿಯಂ ಕೇಳ್ದಿಟ್ಟು ಸರ್ವರುಂ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಂ ಗೆಯ್ದು ದಾನದಕ್ಷಿಣೆಗಳಿಂ ವಿಪ್ರಕುಲಮಂ ತೃಪ್ತಿಗೊಳಿಸಿ ತವಕದಿಂ ಮುಂದೆ ಸೆಯಂ ನೋೞ್ಪುದುಂ; ಪುಣ್ಯದ ರಾಶಿಯಂತೆ ಬಗ್ಗಿನ ನೆಲೆಯಂತೆ ವೈಮೆವೆತ್ತು ಚೆಲ್ವಾದ ಪರ್ವತಂ ತೋಱಿವಂದುದು. ಆಗಳಾಗಳೆ ಪೆಳವಂ ನಡೆಗೊಂಡಂತುಂ, ಕುರುಡಂ ಕಣ್ಬಡೆದಂತುಂ, ಷಂಡಂ ಪುರುಷನಾದಂತುಂ ಪೆರ್ಚಿದೊಂದು ಸಂತಸದಿಂ ಬೈಗಿನೊಳ್ ಕೆಲೆದುಂ ಮುಕ್ಕುೞಿಕ್ಕಿಯುಂ ನೆಗೆದಾಡಿಯುಂ ಚೆದಱಿ ಪೋಪಾಕಳ ಮಂದೆಯು ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ನೆರೆದು ಬಂದ ಜಾತ್ರೆಯ ಪಯಣಿಗರ್ ಶ್ರೀರಘುವರನಂ ಪಾಡುತುಂ ನೋಡುತುಮೋಡುತುಂ ದೊರೆವಡೆದ ಕರ್ವೆಟ್ಟಮನೇಱಿ ಪೋದರ್.

ಕೇಳಿಲೆ ಚಿಕ್ಕರಸ! ಇಂತು ನೀಲಾಚಲಶಿಖರಮನಾರೋಹಣಂ ಗೆಯ್ದು ಶ್ರೀಪುರುಷೋತ್ತಮಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡುಂ ಪ್ರಸಾದಮಂ ಕೊಂಡುಂ ಸಿಕ್ಥಕಮನುಂಡುಂ ಕೆಲಕೆಲರ್ ವಿಷ್ಣುಸಾರೂಪ್ಯಮಂ ಪೊಂದಿದರ್; ಕೆಲಕೆಲರ್ ಪೊಂದಿ ವಿಷ್ಣುಲೋಕಕ್ಕೆಯ್ದಿದರ್; ಕೆಲಕೆಲರ್ ಪುರುಷೋತ್ತಮನ ಸೇವೆಯೊಳೆ ನಿಂದರ್; ಕೆಲರ್ ಬಂದರ್. ರತ್ನ ಗ್ರೀವಂ ನಿಜಸತಿಸುತಮಂತ್ರಿಪುರೋಹಿತರ್ ಸಹಿತಂ ದೇಹಂಬೆರಸು ಸಾಯುಜ್ಯಪದವಿಗೇಱಿದಂ ಕಣಾ! ಇಂತೇರ್ಪಟ್ಟ ವೈಮೆ ಈ ಬೆಟ್ಟೊಡೆಯಂಗೆ ಸಲ್ಗುಮೆಂದು ನೀಲಗಿರಿಮಹಾತ್ಮ್ಯೆಯಂ ಮಂತ್ರಿಪಂ ಕಥಿಸಿದಂ.

ರಮಣೀಮಣಿ! ರಾಘವಾವರಜಂ ಇನಿತೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಂದು ವೈಮೆ ದಿಮ್ಮಿತೆಂದು ಕೌತುಕಂಗೊಂಡು ದರ್ಶನಸ್ತುತಿ ಗೆಯ್ದು ತುರಂಗದ ಬೆಂಬಲದ ಸೇನೆಯ ಕಾಪಿನೊಳೆ ಪೋಗುತುಮಿರ್ದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ನೀಲಾಚಲದರ್ಶನಮೆಂಬ ದಶಮಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಏಕಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ.

— ಸುಬಾಹು ಯುದ್ಧಂ —

ಎನ್ನ ಸಿಂಗರದ ಸಿರಿಯೆ ! ಆ ಅಂದಿನ ರಗಳೆಯ ಬಣ್ಣನೆ
ದಿನಂಗಳ್ ಪಿಂಚಿದುವು. ಆಗಳುಂ ತನ್ನೊಡಲುರಿಯೊಂದು ಬೇವಿನ
ರ್ಕೆಯಿಂದೆಡೆವಿಡದೆ ಪುಯಲ್ಗುವ ಕಡಲೀಗಳ್ ಬೇಸಱನೆನಸುಂ ಸೈರ
ಗೊಂಡುದು. ಪೊಸವೆಸಲಾದ ಪೆಣ್ಗಳ ಜವ್ವನದ ಬಿಗುರ್ಪಿೞಿದು
ವಂತೆ ತೊಱೆವೆಂಡಿರ್ಗರ್ಕಿನುಬ್ಬರಮುಡಂಗಿ ತಿಳಿದುದು. ತಾನುವ
ಣದ ಪೆಱವರ್ಗಮೀಯದ ನೆಲಕಲನ ಮುಱಿಯ ಮುಚ್ಚಿನ ಬಂಡಾ
ದೊಳಗಣೊಂದು ಪಾೞಿಕ್ಕ್ಗೀಡಿಂ ಪುರುಳ್ ಕುಂದುವಂತಿರೆ ಕೊಳಂ
ಜಳಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೊಳಗೊಳಗಿಂಗಿದುದು. ಬೈಗಿನ ಮುತ್ತ ಪೊೞ್ತ
ಚೆಂಬಿಸಿಲ ಪರ್ಬುಗೆಯ ಬೆಳಗಿನೊಂದಿರವಿಂ ತಾವರೆಯಿರ್ದುವು. ಸಾ
ರ್ಗೆ ನೋವದೆ ಅವರ ಜಾಳಿಗೆವೊನ್ನಂ ಕವರ್ಮೊಂದು ಬಗೆಯೊಳಾರಯ
ನೆಂಟರ್ಗೆ ದೊರೆವಂದ ಬಂಡುಣಿಗಳ್ ನೀರ್ಮೊಗಳಂ ಸೇವಿಸುತಿರ್ದು
ನೀರುಣದೆ ಮುಗಿಲ್ಗಳ್ ಬೆಳರ್ತು ಬೆಂಡಾದುವು. ಪೆಱನೇಸರ್ಕ
ಕೈಗಳ್ ನೀಡಿದಾದುವು. ಇರುಳ್ ಬಾಂಬೊಲಂ ಬಿತ್ತಿದಱಲಗೆಯಿ
ಸೊಗಯಿಸಿದತ್ತು. ಭೂರಮೆ ಕಱಂಗಿ ಬೆಳೆದಾರವೆಯೆಂಬ ಕಾಂಗಿ
ಸೀರೆಯನುಟ್ಟು ನಳನಳಿಸುವ ಕೆಯ್ವೊಲಮೆಂಬ ಮಿಸುನಿಗಚ್ಚಿನ ಪೊಂ
ಪ್ಪಸವಂ ತೊಟ್ಟು ಕಣ್ಗೆಡ್ಡಮಾದಳ್.

ಇಂತು ಮುಂಚಿ ಬಂದ ಶರತ್ಕಾಲದೊಳ್ ರಾಘವನ ಜನ್ನ
ಬಣ್ಣಗುದುರೆ ತೆಂಕಲ್ಗೆ ಮೊಗಮಿಕ್ಕಿ ನಡೆಯುತುಮಿರ್ಪುದುಂ.

ಇತ್ತಲಾವೇಳೆಯೊಳ್ ಚಕ್ರಾಂಕಪುರದ ರಾಯಗುವರಂ ಪ್ರಜೆ
ಳೊಂದು ದೂಱಿಂಗೆ ತನ್ನೊಂದು ಬಿನದಕ್ಕೆ ಮೇಲಾಳ್ತನದ ಸಡಗರದ
ಬೇಂಟೆಗೆಂದು ಪೞುವಂ ಪುಗುತಂದಂ. ಆಗಳ್ ದಿಕ್ಕರಿಗಳ್ಗೆ ಗಿರಿಗಳ್ಗೆ ದೊ
ವರ್ಪ ಕರ್ವೇಡರ್ ಎಕ್ಕಡವಾವುಗೆಯ ತೊವಲುಡೆಯ ತುಪ್ಪುೞಿಂಗಿ
ಸೊಪ್ಪಿನ ಟೊಪ್ಪಿಗೆಯ ಸಿಂಗರದಿಂ ಕವಣೆಯ ಮಿಂಟೆಯ ಪೆಂಟೆಯ ಅಂ
ವಲೆಯ ತಡಿಕೆವಲೆಯ ಬೀಸುಂಬಲೆಯ ಪಾಸುಂಬಲೆಯ ಕಣ್ಣಿವಲೆ
ಬೆಳ್ಳಾರ ಬಲೆಯ ಗುದಿಯ ಸಬಳದ ಕವಲ್ಗೋಲ ಅಡಿಕಿಲ್ಗೊಡೆಯ ನೇ

ಕಡಿಗತ್ತಿಯ ಬಿಲ್ಲಂಬುಗಳ ಬಲ್ಪೊಱೆವೊತ್ತು ಪೀಲಿಯುಡೆಯ ಜಂತದೋಲೆಯ ಪುಲಿಯುಗುರಬಾವುಲಿಯ ಗುಂಜಿಯೆಕ್ಕಸರದ ಎಲ್ವಿನ ಬಳೆಯ ಸಾದಿನ ಬೊಟ್ಟಿನ ತಮ್ಮ ಪುಳಿಂದಿಯರ್ವೆರಸು ಜಾಯಿಲಂಗಳಂ ಕೂಡಿ ನಡೆತಂದು ನೆರೆದರ್. ಅಂತು ಬಂದ ಬೇಡರ್ ಕಾಡಂ ಮುತ್ತಿಯುಂ, ಮಿಗದಿಕ್ಕೆಯಂ ಹೊಂಚಿಯುಂ, ಕೊಣಕುವ ಸಬುದಮನಾರಯ್ದುಂ, ಕರ್ಪನಗುೞ್ದುಂ, ಬಲೆಗಳನೊಡ್ಡಿಯುಂ, ಕುತ್ತುಱಂ ಸೋವಿಯುಮಿಡಿ ಕುೞಿಯೊಳ್ ನುಸುಳ್ದುಂ, ಸರುವೊಳ್ ಹುದುಗಿಯುಂ, ನೀರ್ದಾಣದೊಳ್ ಕತ್ತರಿಗಂಡಿಯನೆತ್ತಿಯುಂ, ಮರನನಡರ್ದುಮಬ್ಬರದೆ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಱಿ ಬೇಂಟೆಯಾಡುತಿರೆ ; ನಟ್ಟ ಕೊಡಂಕೆಯ ಮೊಲನ, ಅಳ್ಕಿಯೊತ್ತುವ ಮರೆಯ, ಡಗೆವೊಯ್ದುರಲೆಯ, ಹಕ್ಕೆಗೆಟ್ಟ ನರಿಯ, ಬೆದಱಿದ ಕಡವೆಯ, ಕೆರಳ್ದಿಕ್ಕಲನ, ಕೊಕ್ಕರಿಸಿದ ಕಕ್ಕಡವಂದಿಯ, ಕಣ್ದೊಳಸಿನ ಕರಡಿಯ, ಮುಕ್ಕುಱುಕ್ಕುವ ಕಾೞ್ಕೋಣನ, ಕೋಡಿಡುವಾನೆಯ, ಗರ್ಜಿಸುವ ಸಿಂಗದ, ಮೊರೆವ ಬಲ್ಪುಲಿಯ ಗಜಬಜದ ಸಂಚಾರಂ ಬಲ್ಪಿರಿದಾಯ್ತು.

ಆಗಳ್—ಇದೆ ಕಿಱುಬನನಿಸು ! ಇದೆ ಕಾೞ್ಕುಱಿಯನಿಡು ! ಇದೆ ಬಗ್ಗನನಿಕ್ಕು ! ಮೋಣಿದೆ ಚಿತ್ತಗನಂ ತುಡು! ಇದೆ ಕಲ್ಲಾನೆಯಂ ಕತ್ತು ! ಇದೆ ಪೆರ್ವುಲಿಯಂ ಕುತ್ತು ! ಎಂದೆಚ್ಚಱಿಸುತುಂ ಮುಟ್ಟಿವರುತುಂ, ಮೋಣೊರ್ವರ್ ಸೊಪ್ಪುಳಾಗದಂತು ಸನ್ನೆವೇಂಟೆಗೆಯ್ಯುತುಮುಳವಿಗೆಟ್ಟ ಕೂೞ್ಮಿಗಂಗಳಂ ಸಂಹರಿಸಿದರ್. ನೊರೆಯಿಡಿದರೆಗರ್ಚಿದ ಪುಲ್ಲ ಪುಲ್ಲೆ, ಮುಱಿಗೋಣ ಪುಱಿಯ ಮರೆ, ಕೞ್ಗಿದ ಮೊಗದ ಪೊಡೆಯೊಡೆದುಡು, ಮತ್ತಂ ಕೋಡುಡಿದಾನೆ, ಮತ್ತಂ ನಟ್ಟಾಲಿಯ ಮೊಲಂ, ತಲೆ ಕಡಿವೋದ ಪೆರ್ಬುಲಿ, ಮತ್ತಂ ಪಲ್ಲುಡಿದ ಪಂದಿ, ಮತ್ತಂ ಕರುಳೊಕ್ಕ ಕೞ್ತಿ ಬೇಡರ ಬಗೆಗೆ ಬಂದುಂ ಬಾರದಾಯ್ತು.

ಇಂತು ವನದೊಳ್ ಮೃಗಕುಲಂ ನಿರ್ಣಾಮಮಾಗಲೊಡಂ ಸಂತಸಮಾಗೆ ಬೇಡರ್ ಸವಿಯಡಗಂ ಬಸೆಯಂ ನೆತ್ತರಂ ತೊವಲಂ ಕೋಡಂ ಜಂತವಂ ಮತ್ತಂ ಚವುರಿಯಂ ಪೊತ್ತು ನಗರಿಗೆ ಮರಳ್ದು ವರ್ಪಾನಡುವಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಚಂಚಲಿಸುವ ಮಿಂಚಿನಂತಿರೆ ಮುಂಚಿವರ್ಪ ಮಿಂಚುವ ಪಂಚವರ್ಣದ ಕುದುರೆಯಂ ಕಂಡು— ಎಲೆ ಅಣ್ಣ ! ಎಲೆ

ತವ್ಮ್ಮ! ಏವೂರ ನಿಗಳದೊಂದು ಬಣ್ಣಗುದುರೆ! ಎಮ್ಮೀಜಾಯಿಲಂಗೆ ದೊರೆವರ್ಕುಂ! ಕೊಂಕದ ಬಾಲಂ, ನಿಮಿರ್ದ ಕೊಡಂಕೆ, ಡಗೆವೊಯ್ಯಳ್ಳಿ, ಗುಜ್ಜುಗಾಲ್, ನಿಟ್ಟೊಡಲ್, ಕಟ್ಟಾಯದ ಮೆಯ್ಸಿರಿ. ಆಃ! ಕೀಟಿುಂ ಪಲ್ಲಣಮುಮೇನಾಯ್ತು? ಒ! ಸೊರ್ಕಿದ ದುಱುದುಂಬಿ ಗುದುರೆ! ಇಂತುಂ ಸಿಂಗರಮೇಂ ನೋೞ್ಪಂ ನೊೞ್ಪಮೆಂದು ಮುಟ್ಟಿ ವಂದು ಪಿಡಿದು ತವ್ಮೊಡೆಯಂಗೆ ವಾಹನಮುಕ್ಕುಮೆಂದು ದಮುಸಂಗುಯ್ದೊಪ್ಪಿಸಿದರ್.

ಆಗಳ್ ತನಗೆ ದೊರೆವಡೆದೊಂದು ಜವ್ವನದ ಪೊಸಕುದುರೆಯಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿಯಟ್ಟಿಱಿಂ ಪೊಂಪುೞಿವೋಗಿ, ಬಾಳದ ಬಿರುದಿನ ಪಾಡಿನೊಕ್ಕಣೆಯ ಓಲೆಯಂ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಕೊಂಡಿಂತು ವಾಚಿಸಿದಂ:—"ಕಡಲೆ ಕಡೆಯಾದೀಪೊಡವಿಯಂ ತನ್ನೊಂದು ಬೆಳ್ಗೊಡೆಯ ನೆೞಲೊಳಿರಿಸಿ ಮಾರ್ಮಲೆವ ಪಗೆರಾಯರ ಬಿಂಕಮನುರ್ದಿ ತಿರ್ದಿ ಸಮಕಟ್ಟಿ ಬಿರುದರ ಗಂಡಂ ಕೈದುವೊತ್ತರ ದೇವಂ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮಂ ಅಯೋಧ್ಯೆಯೊಳರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದಪಂ. ತನಗೆ ಕೂಟರತ್ತಣಿಂ ಬಲ್ಪೊಱಿಯಾಗೆ ಬಣ್ಣವಿೞಿದು ಸೊಬಗೞಿದು ಸುಱುಂಟಿ ಮುಱುಂಟಿ ಮೆಯ್ಗುಂದಿದೀ ಭೂರಮೆಯಂ ಪೊರೆವೊಂದು ದೂಸಱಿಂ ರಾವಣಾದ್ಯರಂ ಕೊಂದೊಂದು ಕೊಲೆಯ ಶಾಂತಿಗೆಂದು ಕುಂದದ ಜನ್ನಮಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಿರ್ಕುಂ. ಇಂತಿದಾತನಯೆ ಜನ್ನಗುದುರೆ. ತನ್ನಣುಗದಮ್ಮನ ಶತ್ರುಘ್ನನ ಮೊನೆಗಾಜನ ಬೀರಸಿರಿಯ ಗಂಡನ ಕಾಪುಂಟು. ಅಂತದಱಿನಾರಾನುಮೆತ್ತಾನುಂ ಮಿಡುಕುಳ್ಳ ಪೆಂಪಿನ ಕೊರ್ವಿನ ಜವ್ವನದ ಗಂಡುಗಲಿತನದ ದಾಯರಿರೆ ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಾದುವುದು. ಕೈದುಗೆಯ್ದುಸೋಲ್ತರ್ ಮೇಣ್ ಕಾದಲಾಜರ್ ಶತ್ರುಘ್ನನಂ ಕಂಡು ಮಱಿವೊಕ್ಕು ಕಪ್ಪಮನಿತ್ತು ಸಂತಂ ಬೞಿಸಂದು ಬಾೞ್ವುದು. ಶ್ರೀರಾಮನಾಣೆ!"

ಕಾಮಕಲ್ಪವಲ್ಲರೀ! ಇಂತು ದಮನಂ ಪರಿವಿಡಿಯಿನೋಲೆಯ ನೋದಿದನಪ್ಪುದುಂ ಕೈಪೆಯನುಂಡಂತುಂ, ಕಲ್ಮೆಡವಿದಂತುಂ, ಮುಳ್ ಬೆಟ್ಟಿದಂತುಂ, ತೇೞ್ ಇಱಿದಂತುಂ ಕಲಂಕುವಗೆಯೊಳ್ ಏಱುಗೊಂಡೆಕ್ಕಲನ ದಾಂಟುಗೊಟ್ಟ ಪಾವಿನ ಪೊಸವಗೆಯೊಂದು ಮುಸಕದಿಂ ಕಿಡಿಕಿಡಿವೋಗಿ ಕುಡಿವರಿವ ಮೀಸೆಯಂ ತಿರ್ದುತೆ—ಆಃ! ಶ್ರೀರಾಮಂ

ಗಡ ! ಒಂದೆ ಬೆಳ್ಗೊಡೆಯೊಳಾಳ್ವ ರಾಯಂ ಗಡ ! ರಾವಣಾದ್ಯರಂ ಕೊಂದಂ ಗಡ! ಶಾಂತಿ ಗಡ ! ಜನ್ನಗುದುರೆ ಗಡ ! ಬೇಳ್ವಂ ಗಡ! ತಮ್ಮಂ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಗಡ ! ಕಾಪು ಗಡ ! ಮಿಡುಕುಳ್ಳ ಬೀರರ್ ಕಾದಲಕ್ಕುಂ ಗಡ ! ಕಾಣ್ಕೆ ಗಡ ! ಪೂಣ್ಕೆ ಗಡ ! ತನ್ನಾಣೆ ಗಡ ! ಜಗಕೆ ರಾಮನೊರ್ವನೆ ಚಲದಂಕಂ ; ಶತ್ರುಹನೊರ್ವನೆ ಬೀರಂ ; ಮಿಕ್ಕ ರಾಯಗುವರರ್ ಪಂದೆಗಳೇನಾಗರೆ ! ಏತಱಿಂದು ಪೊಚ್ಚ ಜದ ಮಾತಿನೊಂದು ನಿಱಗೆಯೊ! ಲೋಗರೊಳ್ ಬಲ್ಲರ್ ತಮ್ಮಾಳ್ತನದ ಪೆರ್ಚಳಿಕೆಯಂ ಗಳಪುವರೆ! ಲೋಗರ ಕಣ್ಣೆಂಜಲ್ ತಾಗದಂತು ಬೆರ್ಚನಿಟ್ಟು ಪಕ್ಕಿಗಳಂ ಬೆದರ್ಚ ಲೊಡರ್ಚಿದ ತೋಂಟಿಗನೊಂದಾಯತಿಯಂ ಕಂಡನಕ್ಕುಂ ರಾಮಂ ! ಅಕ್ಕೆ, ತಪ್ಪೇಂ. ಇಂತೊಂದು ಪೂಣ್ಕೆ ಎಮ್ಮನ್ನರ್ಗೆ ದಕ್ಕಿಸುವ ಬಲ್ಗಿಚ್ಚಿನೊಳಿಱಿದ ಪೊಸ ನೆಯ್ಗೆ ಪಾಸಟಿವಾರದೇಂ ಪೋಕುಂ. ಅದುಕಾರಣಂ ತಾಂ ತನಗೆ ದೊರೆಕೊಂಡ ಕುದುರೆಯಂ ಕಟ್ಟಿ ಕೆಯ್ವಿಡಿದ ನಲ್ಲಳ್ಗೆ ಸಂತಸವೆಕ್ಕಸಂಗಳ ನವಿರ್ ಮೂಡುವಂತಂ, ಪೆತ್ತೋವಿದಬ್ಬೆಗೆ ಪೆತ್ತೊಡಲ ಎತ್ತಿದ ತೋಳ್ಗಳ ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸದಾಯಸಂ ಸ್ಮರಣೆಗೆ ಬಾರದಂತುಂ, ಅಂದಂದಿಂಗಂ ಬಳೆಯಿಸಿ ನಡೆನುಡಿವೇಟ್ಟು ಪೊರೆದಯ್ಯನ ಕೂರ್ಮೆ ಪೆರ್ಮೆವಡೆವಂತುಂ, ಬೀರದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳಪ್ಪ ಗೆಣೆಯ ರಾಯಗುವರರ್ ತಲೆದೂಗುವಂತುಂ, ನೇಹದ ನಂಟರೊಳನಂಟು ಗಂಟುಗೊಳ್ವಂತುಂ, ಬಿಡುಗಣ್ಣರ್ಗೆ ಕಣ್ಣಹಬ್ಬಮಪ್ಪಂತುಮೆತ್ತಿವಂದ ಪಗೆಯಂ ಬಾರಿಸುವೆಂ. ಮೋಣೆನ್ನ ಗಂಡುಗಲಿತನದ ಚಲಮಂ ತೋಱಸುವೆಂ, ಎಂದು ತಱಿಸಂದು ಶ್ರೀರಾಘವನ ಕುದುರೆಯಂ ಬಂದಿವಿಡಿದು ಬೇಡವಡೆಯ ಕಾಪಿನೊಳ್ ತನ್ನ ಪೊಟಿಲ್ಗಟ್ಟಿದಂ.

ನಸೆಗಾರ್ತಿ ! ಇಂತು ದವನಂ ಹಯಮಂ ಸೆಱೆವಿಡಿದು ನಿಜ ಪುರಕೆ ಕಳಿಪಲೊಡಮಿತ್ತಲ್ ಹಯದ ಬೆಂಬಲದ ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳ್ ತತ್ತಱದಿನೊತ್ತರಿಸಿ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ರಾಯಗುವರನಂ ಸುತ್ತಂ ಮುತ್ತಿ ಮೊಯ್ಗಲಿಯಂ—ಎಲೆಲೆ ಪಗಲ್ಗಳ್ಳ ! ಏತಱಿಂದು ಗೆಯ್ತಂ ! ತಾಂ ತಾಂ ಬಟ್ಟೆವಿಡಿದೆಯ್ದಿ ಪೋಪ ಕುದುರೆಯನಿಂ ನೀಂ ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡುಯ್ವ ಬಲ್ಪೇವುದೊ ! ಆರೊಂದು ಹಯಮೆಂಬುದನಾರಯ್ದು ಪೋಗದೆ ಪತ್ತುಗೊಳ್ವ ನೀಂ ಕಾಲುರಿಚನಕ್ಕುಂ, ಸಾಜಂ. ನಿಲ್ ನಿಲ್ ! ಮಾಣ್ ಮಾಣ್ !

ಶ್ರೀರಾಮನ ಜನ್ನದೊಂದು ಸಿಂಗರದ ಕುದುರೆ ಕಣಾ ! ದೇವರ್ ಮುನಿ ವೆಡೆಯೊಳ್ ಕಳ್ವ ಕೊಳ್ವ ನಿನ್ನೀಬಲ್ಮೆ ಪೊಳ್ಳಕ್ಕುಂ, ನಿನ್ನಡಗು ಪರ್ದಿಂಗೆ ಬಿರ್ದಕ್ಕುಂ, ಮೇಣ್ ನಿನತ್ತಸುವಿನುಸಿರ್ ಜವಹುರದ ಪುಱುಗಳ್ಗೆ ಸುಯ್ಲಾಡುವ ಜೀವದ ಗಾಳಿಯಕ್ಕುಂ, ಮೇಣೀನಿನ್ನ ಪಾೞಾಡಲ ನೆತ್ತರ್ ಪಿಱಿದಿನಿವಡೆಗೆ ಪಗಲ ಬೋನದೊಂದು ಕಟ್ಟಕ್ಕುಂ. ನಿನ್ನಟ್ಟೆ ಯೆಲ್ವು ಕುಟ್ಟೆವುಱುಗಳ್ಗೆ ಕಟ್ಟೆಚ್ಚಿನ ಹೋೞಿಗೆಯಕ್ಕುಂ, ನಿನ್ನೀರುಂ ಡಂ ಮರುಳ್ಪಡೆವೆರಸು ಮುಂಡಳಿಸಿ ಸೆಂಡನಾಡುವ ಮಾಕಾಳಿಯ ಕೆಯ್ಗೆಂ ದುಗಮಕ್ಕುಂ. ನೂಱುಱನೇಂ ; ನಿನ್ನ ನಾಡು ಬಕ್ಕಂಬಯಲಕ್ಕುಂ. ಅಂತದಱಿಂ ಬಗೆಗೇಡಿಂ ತಕ್ಕೞಿದು ನಿರ್ನೆರಂ ನೀಂ ಬನ್ನದೊಳಾಗದೆ ಬೇಗದೆ ಹಯಮುಂ ಬಿಟ್ಟು ನೆಟ್ಟನೆಮ್ಮಂ ಶರಣ್ಬೊಕ್ಕು ಸೊಗಂಬಾೞ್ವು ದೆಂದರ್. ಆನುಡಿಗೆನಸುಂ ನಕ್ಕು ಮತ್ತಂ ಕಿಸುಗಣ್ಚಿ ದಮನಂ ಕೆಯ್ಯ ಕೂರ್ವಾಳ ತೆಳ್ಮೊನೆಯುಂ ನೂಂಕಿ— ಈ ಸೊಲ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಂ ತಲೆಗಾವೆಂ, ಮುಂತಿಂತು ಬಾಯ್ಗೆ ಬಂದಂತೆ ಜಱುಚಿ ಕುಡಿನಾಲಗೆಯುಂ ಸೌಳನೆ ಸೀೞ್ವೆಂ, ನಿಕ್ಕುವಂ. ಆನೆ ಬಲ್ಪುಳ್ಳಂ, ಕುದುರೆಯುಂ ಕಟ್ಟಿದೆಂ. ಕಾದು ವೊಂದು ಬೆಸನಮೆಮಗಕ್ಕುಂ. ಆಸೊರ್ಕಿನ ರಾಮಂ ನಿಮ್ಮ ದೇವ ನಾವನೇವಂ ? ಈಗಳೆ ನಿಮ್ಮಾಳ್ದನಂ ತಟ್ಟಿ ರಣಕಟ್ಟಂ ; ಇದೆ ಎನ್ನೊಂದು ತೋಳ್ಬಲಮುಂ ಮೆಱೆವೆಂ. ಕುದುರೆಯೊಂದು ದೂಸಱಿಂ ಮೊನೆಯೊಳೆನ್ನೀಮೊನೆಯ ಬಾಳ್ಗೆ ತಲೆಯುಂ ಮಾಱುಗುಡದಿರಿಂ. ಪೋ ! ಪೋಗಿರೆ !, ಎಂದು ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳಂ ಗದಱಿ ಗರ್ಜಿಸಿದಂ.

ಇಂತಪ್ಪುದುಮನುಚರರ್ ಪೇಳಿಗೆಯ ಪಾವಿನೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆ ಯಿಂ ತಡೆಗಟ್ಟುವಟ್ಟರಾಗಿ ಮರಳ್ದು ತಮ್ಮೊಡೆಯನಪ್ಪ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯಂ ಗಿಂತಿದಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರ್.

ಮುದ್ದಣಂ—ದೇವೀ !

ಮನೋರಮೆ—ಆವ ದೇವಿ ! ಶ್ರೀದೇವಿ, ಏಂ ಭೂದೇವಿ !

ಮುದ್ದ—ನಿನ್ನನೆ ದೇವಿಯೆಂದು ಕರೆದೆಂ.

ಮನೋ—ಬಲ್ಲತೆಯುಂ ಬಿತ್ತರಿಪೊಂದುಬ್ಬೆಮೆಯೊಳೀನೆನ್ನಂ ತೊೞ್ತುಮಾಡಿ ದೇವಿಗೆತ್ತು ಕರೆದಯ್ ?

ಮುದ್ದ—ಏಂ ಕಾಣೆನೆ ! ಸೋಯುಂದಪ್ಪಿದೆನೆ !

ಮನೋ—ಮೋಹಾವ ದೇವಿಯಾಂ ?

ಮುದ್ದ—ರತಿದೇವಿ.

ಮನೋ—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನೀಂ ಕಾಮದೇವಂ.

ಮುದ್ದ—ಅಕ್ಕೆ ದೇವಿಯೊಂದು ಹಸಾದಂ.

ಮನೋ—ಎಲೆ ಮದನಮೋಹನರಾಜ ! ಅಂತಿರ್ಪೊಡೆ ನೀಂ ಪೇೞ್ದು ರತಿಯುನೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೊಗೞ್, ನೋೞ್ಪಂ.

ಮುದ್ದ—ಓ ! ಏತಱ ಮಾತೊ ! ಎನ್ನಳವೆ !

ಮನೋ—ಆಃ ! ರತಿಯುಂ ಬಣ್ಣಿಸಲ್ಕೆ ಸಲ್ಲದ ನೀನೇತಱ ಕಾಮ ದೇವಂ !

ಮುದ್ದ—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ಸಲ್ವೆಂ ಸಲ್ವೆಂ, ಕಾಮದೇವನೆಂಬೊಂದು ಬಿರುದಂ ಪಡೆದುಮಾಱುನೆ ? ತೆಗೞ್ಬೆಱಕೆ ! ಇದೆ ಇದೆ ತೊಡಂಗಿದೆಂ : —ಅಸಿಯೊಡಲ ಪೂಗಣ್ಣ ಪೆಣ್ ; ಸಸಿಮೊಗದ ಕಿಸುವಾಯ ಪುಸಿನಡು ವಿನರಸಿ ; ಮಿಡಿಮೊಲೆಯ ಪಿಡಿನಡೆಯ ಬಿಡುಜಡೆಯ ನೀಱಳ್, ಬೆಟ್ಟ—

ಮನೋ—(ಅರೆನೋಟದಿಂ) ಆಃ! ಕಬ್ಬಿಗರ್ಗೆ ನೀಂ ಕಲ್ಲಾಯ್ತ್ತನ ಕ್ಕಂ. ಎಂದುಂ ಕಾಣದರೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂ ಪೇೞ್ದು ಪೊಚ್ಚಱದ ನಿನ್ನೀಬಣ್ಣನೆಯ ನುಡಿಗೇನೆಂಬೆನೊ ! ಒಡಲಸಿದೇಂ ? ಮೊಗದೊಳೇ ತಱ ಸಸಿ ; ಕಣ್ಣೊಳೇತಱ ಪೂ, ನಡುವಿನೊಳೇಂ ಪುಸಿ ! ಎಂದು ಬಾಯುಂ ಕಿಸಿದಳ್. ಜಡೆಯುಂ ಬಿದಿರ್ಚಲ್ಕೇಂ ದೆವ್ವಮಾಳ್ಕುದೆ ? ಪೋ ! ನೀಂ ಕಾಮನಲ್ತು ಭೀಮಂ.

ಮುದ್ದ :—(ಕಿಱುನಗೆಯಿಂ) ಎನ್ನ ಕುಲದೇವಿ ! ಇನಿತೊಂದು ಮುನಿಸೇಂ ? ಎನ್ನೆಗ್ಗಿನಿಂತಾಯ್ತುಕ್ಕುಂ. ಸೈರಿಸು ! ಸೈರಿಸು ! ನುಡಿನಿಱು ಗೆಯುಂ ಬೆದಂಕಿ ಪಾರದಂತುಂ, ಇರ್ದಂತೆ ಬಣ್ಣಿಪೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆ ದೊರೆ ಕೊಳ್ವಂತುಂ, ಬಾಸೆವೆಣ್ಣೊಂದೊಲ್ಮೆದಾಳ್ದಿ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಯುಂ ಪಡೆದು ನಿನ್ನಂ ಎನ್ನ ಜನ್ನದಾರದಾಣೆ ! ರತಿಯಿಂ ನೂರ್ಮಡಿ ಮಿಗಿಲೆನಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಪೆಂ.

ಸುಪ್ಪಿ ! ಸುಪ್ಪಿ ! ನಾಲ್ಮೊಗನಗ್ಗಿಟ್ಟಿಕೆಯೊಳೊಗೆದ ಬೆಳ್ನಗೆಯ ಮುದ್ದುಗುವರಿ ! ಸುಪ್ಪಿ ! ಸುಪ್ಪಿ ! ಬೀಣೆಹೊತ್ತಗೆಗಳಂ ಪೊತ್ತ ಕೆಯ್ಯ ಚೆಲ್ವೆ ! ಸುಪ್ಪಿ ! ಸುಪ್ಪಿ ! ಬಾಣಿ, ಎನ್ನೀ ಮಡದಿರನ್ನೆಯುಂ ರತಿಗೆಣೆಯೆಂದು ಪೊಗೞ್ದು ಪಾಡುವೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆಯ ಪೊರ್ದುಗೆಯ

ನುಡಿಬಿನ್ನಣಮನೆನಗೆ ಕರುಣಿಸೌ! ನಿನಗೆಱಗುವೆಂ. ಸುಪ್ಪಿ! ಸುಪ್ಪಿ! ಆ! ಆ! ಆ! ಆ! ಆ!!!

ಮನೋ—ನೀಂ ಗೆಯ್ದ ಸರಸತಿಯ ಪೊಗೞ್ಕೆಯ ತುತ್ತತುದಿಯ "ಆ! ಆ!!" ಏಂ?

ಮುದ್ದ—ಅಂತದು ಪಾಡಿನ ಜೋಡಿನ ದಾಟಿಯೈಸೆ.

ಮನೋ—ಆಯ್ತಾಯ್ತು ಚೆಲ್ವ, ಏಂ ನಿನ್ನಂ ಸರಸತಿಯೊಲ್ದಳ್?

ಮುದ್ದ—ಎಂತೆಂತೊ ಪಾಡಿ ಬೇಡಿ ಒಲ್ಮೆವಡೆದೆಂ. ಈಗಳಿನಸುಂ ತಡಂಬಡದೆ ಬಣ್ಣಿಸಿ ನಿನತೊಂದೊಲ್ಮೆವಡೆದಪೆಂ. ಕೇಳ್,

ಮಾಕಾಳಿಯ ಮೆಯ್ಯೊಗರ್ಗೆ........

ಮನೋ—ನಿನ್ನ ರತಿಯುಂ ಬಣ್ಣಿಪೊಂದು ಸಂಧಿಯೊಳ್ ಮಾಕಾಳಿಯೊಳೇಂ ಕಜ್ಜಂ?

ಮುದ್ದ—ಆಃ! ಎಡಗೇಡಿಯುನೆ ಮಱತೆಂ. ಆತನಂ ಬಲಂಗೊಳದಿರ್ಪಿನಂ ಮೊತ್ತಮೊದಲೊಳಿನಿತುಂ ವಿಘ್ನಂ. ಓ ಓ! ಒರ್ಪನೆಯ ಬಿಂಕಣಿಗಿವಿಯ ಮೂಗೊಂಕುಮೂಗಿನ ಪೇರೊಡಲ ಇಲಿದೇರ ಬೆನಕ! ಇದೆ ಮಣಿವೆಂ. ಈರಮಣೀಮಣಿಯಪ್ಪ ರತಿದೇವಿಯಂ ಬಣ್ಣಿಪೊಂದು ಕವನದ ಕಜ್ಜದುಜ್ಜುಗದನಿತೊಂದು ಪೊಟ್ಟನೇಮಾಟ್ಕೆಯೊಳಮೆಡರ್ ಬಾರದಂತು ಕಾಪುದು. ಇನಿತೊಂದು ಮೇಲನೊಡರ್ಚಿದೆಯಪ್ಪೊಡೆ ಆಬಣ್ಣನೆಯ ಪೊಗೞ್ಕೆಯ ಪಾಡಿಂಗೊಲ್ವೆನ್ನೀಮಡದಿ ಕೂರ್ಮೆಯನೆನಗೆ ತಿನವಡಿಸುವಾಪಸುಗೆಯ ಚಕ್ಕುಲಿಯುಂ ಗಾರಿಗೆಯುಂ ಪುರಿಗಡಲೆಯುನವಲಂ ಕಬ್ಬಂ ತೇಂಗಾಯುಂ ನಿನಗಂ ಪಾಲಿತ್ತು ಮೊದಲೊಳರ್ಪಿಸುವೆಂ.

ಮನೋ—ನಿನ್ನ ಬೆನಕಂ ಒರ್ಪನೆವಾಯೊಳಿಂತುಣ್ಗುಂ.

ಮುದ್ದ—ಏಂ ರಮಣಿ ದೇವರುಣ್ಬರೆ! ಉಣ್ಬೊಡಂತೆಂಬೆನೆ?

ಮನೋ—ಮೇಣೊರ್ವನೆ ತಿನಲ್ ಬಗೆವಾ!

ಮುದ್ದ—ನೀನೀವುದೇಂ ದಿಟಂ.

ಮನೋ—ಎತ್ತಾನುಮಿತ್ತೊಡೇಂಗೆಯ್ವಯ್?

ಮುದ್ದ—ಇಸ್ಸಿ! ಅನಿತ್ತು ಭಕ್ಷ್ಯಮನೊರ್ವನೆ ನುಂಗಲಾಂ ರಾವೆ? ಚಕ್ಕುಲಿಗಾರಿಗೆಗಳ್ ಕಾಮದೇವಂಗೆ; ಅವಲುಂ ಪುರಿಗಡಲೆಯುಂ

ಮುದ್ದಣಂಗೆ ; ಕಬ್ಬು ಕಬ್ಬಿಗಂಗೆ ; ತೇಂಗಾಯೆನಗೈಸೆ !

ಮನೋ—ನೀಂ ಜಾಣಂ. ನಿನ್ನ ರತಿದೇವಿಗೇಂ ?

ಮುದ್ದ—ತಾನೆ ಒಲ್ದೀವ ದೇವಿಗಾವುದಱಭಿಲಾಷೆಯೊ ?

ಮನೋ—ಅಂತಿರೆಯುಂ ಮನೋರಮೆಗೇಂ ?

ಮುದ್ದ—ಓವೊ ! ರತಿಯಂ ಬಣ್ಣಿಪೊಂದು ಬೆಸನದೊಳ್ ಮನೋರಮೆಯಂ ಮಱೆದುಬಿಟ್ಟೆಂ. ಅಕ್ಕೆ ! ಕರ್ಬಿನ ಸಿವುರುಂ ಮುಗ್ಗಿದ ಗಾರಿಗೆವುಡಿಯುಂ ಮನೋರಮೆಗಿರ್ಕೆ.

ಮನೋ—ನೀಂ ಬಲ್ಲಿದಸುಗಾಱಂ, ನಾಱಂ. ಇರ್ಕೆ. ನೀಂ ಮನದೊಳಿ ಮುಂಡಿಗೆಯನುಂಡಂತಾಯ್ತು. ಈಗಳಿಂ ಕೇಳ್ವೆಂ ರತಿಯ ಪೊಸಬಣ್ಣನೆಯಂ.

ಮುದ್ದ—ಕೇಳ್. ಆಂ ಬಣ್ಣಿಪ ರತಿಗೆ ಮಿಂದ ಮರಗೂಟಿನೊಂದು ಮೆಯ್ಯ್ವೊಗರ್.

ಮನೋ—ಮರಗೂಟಿನೆಂದೊಡಾರ್ ?

ಮುದ್ದ—ದೆಸೆವಳರೊಳೊರ್ವಂ.

ಮನೋ—ಉಂ. ಹುಂ.

ಮುದ್ದ—ಸಿಂಗರದ ಮಲೆನಾಡಿಗನೊಂದು ಭಂಗಿಯ ಮೊಗಂ.

ಮನೋ—ಮಲೆನಾಡಿಗನೆಂದೊಡಾವಂ ?

ಮುದ್ದ—ಮಲೆಯೊಳಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರ್ಪ ನಾಲ್ಗೆಯ್ಯ ದೇವರ್.

ಮನೋ—ಇಂತಪ್ಪ ದೇವರೊಲ್ಮೆವಡೆದೆ ಮಲೆನಾಡ ಪೆಣ್ಗಳ್ ಕಣ್ಗೆ ಚೆಲ್ವೆಯರಾದರಕ್ಕುಂ?

ಮುದ್ದ—ಅಪ್ಪುದು. ಮತ್ತಮಾನೀಱಿಗೆ ಇರುಳ್ಗಣ್ಣಂಗೆಂತಂತೊಪ್ಪುವ ಬಟ್ಟನುಣ್ಗಣ್.

ಮನೋ—ಇರುಳ್ಗಣ್ಣನೆಂದೊಡೆ ಆವ ಸೈಪುಳ್ಳಂ ?

ಮುದ್ದ—ಇರುಳ್ಗಣ್ಣನೆಂದು ಚೆಂದವನಕ್ಕುಂ.

ಮನೋ—ಆಃ! ಎಲೆಲೆ, ಕಾಮದೇವರ ದೇವ! ಈಗಳೀಗಳಱಿತೆಂ. ನೀಂ ಬಣ್ಣನೆಯೊಳಿರಡನೆಯ ಬೊಮ್ಮಂ ನಿಕ್ಕುವಂ. ಎನ್ನೀ ಜೋಲ್ಮುಡಿಯ ಪೂಸರದಾಣೆ ! ನಿನಗಾವ ಭಕ್ಷ್ಯದೊಳಿಷ್ಟಂ ? ಪೂರಣಗಡುಬನೀವೆನೋ ? ಚಕ್ಕುಲಿಯಂ ?

ಮುದ್ದ—ಇರಿರ್! ಸಯ್ತು ಬಯ್ತಿಡು; ಮಾದೇವಿಯು ಕಡೆವೊೞ್ತಿನೊಂದು ರೂಪಿಗೆ ಪಡಿವರಿಱಾಗೆ ಮೊಱೆವೆನ್ನ ರತಿದೇವಿಯುನಡಿವಿಡಿದು ಮುಡಿವರೆಗಂ ಬಣ್ಣಿಸದ ಮುನ್ನಮಿಸಿತೊಂದು ಬೇಗದಿನೊಲ್ವಾ !

ಮನೋ—ಮುನ್ನೀರ ನೀರ ಸವಿಯುನಱಿವೊಂದು ಬಗೆಯೊಳ್ ಕೊಡನ ಕುವರನಂತಿರೆ ಬಲ್ಗಡಲನೆ ಕುಡಿವೊಡಕ್ಕುಮೆ? ಒರ್ವನಿ ಸಾಲದೆ?

ಮುದ್ದ—ಅತಿಪ್ರಸಂಗಂ ಸಾಲ್ಗುಂ. ಇಂತು ವ್ಯಥಾಳಾಪದಿಂ ಪೊೞ್ತಂ ಕೞಿವೆಮ್ಮಂ ಲೋಗರ್ ಪೞಿಯರೆ? ಪೋ ಮಾಣ್, ರಾಮ ಕಥೆಯುನಿನ್ನೊರೆವೆಂ, ಕೇಳ್.

ಆವೇಳೆಯೊಳ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ಕುದುರೆ ಬಲ್ಪಿನ ಪಗೆರಾಯುಗುವರನೊಳ್ ಬಂದಿವಟ್ಟುದೆಂದು ಚರರಿಂದ ನಿಟ್ಟುರದ ಕಕ್ಕಸದ ನುಡಿ ತನ್ನ ಕಿವಿವೊಳಗಂ ಪುಗುತರ್ಪ ಮುನ್ನಮೆ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನೆಕ್ಕೆಕ್ಕೆ ಮಿಕ್ಕುವರ್ಪ ತೆಕ್ಕದೆಕ್ಕತುಳದ ರೋಸದಿನಾಡಿ ಕುಣಿವ ಕುಡುಮೀಸೆಯುಂ ಪುರಿಗೆಯ್ದು ಬೆಮರಿಡುವ ಕೆಕ್ಕೆಯುಂ ಸಮಱ ಕೆತ್ತುವ ಮುಯ್ಪನೊತ್ತಿ ಬಿಲ್ಗೆ[ಜೇಯು] ನೇಱಿಸಿ ತಿರುವಾಯ್ಗೆ ಕಣೆಯುಂ ಪೂಡಿ ತೇರನೇಱಿ ನಾಲ್ವಗೆಯ ಪಡೆವೆರಸು ಕುದುರೆಗಳ್ಕನಾವನಾವಂ ತೋಱು ತೋಱೆಂದು ಪಗೆಯೊಳೆತ್ತಿ ನಡೆದಂ.

ಇತ್ತಲ್ ದಮನಂ ಪೊಣರ್ಕೆಗೆಂದು ಬರ್ಪರಿಸೇನೆಯುಂ ಕಂಡು ತನ್ನ ಮೆಯ್ಗಾವಲ ಕಿಱುವಡೆಗೆ ಕೆಯ್ವೀಸಿ ಚೂಣಿಯೊಳೆ ನಿಂದು ತಾಗಿದಂ. ಆವೊೞ್ತಿಂಗೆ ಮಾಱಾಂತರಿರಾಯುಗುವರನಂ ತೂಳ್ದು ಬಾರಿಸುವ ಪರ್ಪರಿಕೆಯ ಸೂರುಳೊಂದು ಬಲ್ಲಾಳ್ತನದ ಗಂಡಗರ್ವದಿಂ ತೇರಂ ನೂಂಕುತುಂ, ಕಾರ ಕರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿನಲ್ಕೆಡ್ಡಮೆಸೆವ ಪೇರಾನೆಗಳ ಘಟೆಯುಂ ನೋೞಿಸುತುಂ, ಪೇರುರ್ಬಿನ ಕಡಲ ನಡುವಿನೊಳಡಿಗಡಿಗೆ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಮಡಿಮಡಿವ ನಿಡುದೆರೆಯ ಲೀಲೆಗೆ ಪಡಿವರ್ಪೊಂದು ಗತಿಯ ಕುದುರೆಗಳ ತಟ್ಟನಣೆದೊತ್ತುತುಂ, ಮಾರಿಯ ಮಸಣಿಯ ಚೂಳಿಯುಂ ಪಿಡಿದು ಜಡಿವ ಜವಹುರವಂ ತಗುಳ್ಚಿ ತಾಮೊಕ್ಕಲಿಕ್ಕುವ ಬೋೞಿಯರ್ಗೆ ಗುರ್ವನಗುರ್ವಿಸುವ ಸೆಱಗಂ ಬೆಱಗಂ ಪಾರದ ಬಲ್ಗೈಬಂಟರ ಪೆರ್ವಡೆಯುಂ ಜರ್ವಿ ಕೆತ್ತಿಸುತುಂ ತಾಂ ನಾಯಕನಾಗೆ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯಂ ಮಾರ್ಮುಲೆದು ದಮನನಂ ತಡೆದೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ತಂ. ಇಂತುಱುಬಿ ಬಂದುಂ ನಿಂದುಂ

ಮುಂದುಂ ಪಿಂದುಂ ಸಂಧಿಸಿದ ಬಂದಿಗಾಱರ ಗೊಂದಣಮುಂ ನಂದಿಪೊಂದು ಕುಂದದ ಗರಗರಿಕೆಯ ಕೈದುಗಾಱತನದ ಬಲ್ಮೆಯೊಳ್ ಮಾಱೊಡ್ಡಿ ಮೊನೆಗಾಂತ ದಮನನನಿದಿರ್ಚೆ ಕೋಲ ಸರಿಯಂ ಕಱಯುತೆ ಕರೆಯುತೆ —ಎಲೆ ಪಸುಳೆ, ನಿನಗಿಂತೇಂ ಹರಣಂ ತಿಣ್ಣಮಾಯ್ತು! ನಿರ್ನೆರಮೆನ್ನೀಕೂರಂಬುಗಳ್ಗೆ ತಲೆಯಂ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟು ಸಾಯಲ್ ಬಗೆವಾ! ಇಸ್ಸಿ! ನೀಂ ತರಳಂ; ಪೊಣರ್ಕೆಯಾಗದು. ಅಂತಿರ್ಪಿನಂ ದೇವರ್ಕಳಿಂ ನಿಚ್ಚಂ ನುತಿಗೊಳ್ವ ಪೆರ್ಮೆಗೊಡೆಯನಪ್ಪ ರಾಮನ ಹಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಪುದುವಾೞ್—ಎಂದು ಕೇಳಿಸಿದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಕಡಂಗಿ ದಮನಂ—ಕೇಳ್! ಕೇಳ್! ಹರಣಂ ತಿಣ್ಣಮಾದರ್ಗೆ ದಾವುಂ ಸಾವುಂ ನೀರೊಂದು ಟಾವುಂ ಪೊತ್ತುವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಬೇವುಮೊಳವು. ಸಂಗರದೊಂದು ದಂದುಗಮೇಕೆ? ನಾಲಗೆ ನಿಡಿದಾದರ್ಗೆ ಕೂರ್ವಾೞುಂ ಕೋಲುಮೀಗಳೆ ಸಾಧ್ಯಂ. ಅಂತದು ಕಾರಣಂ ಸಲ್ಲದ ನಿನ್ನಂಕದ ಬಿಂಕದ ಮೆಯ್ಯಾಸದ ಸಡಗರದ ಬಿಡುನುಡಿಯ ಚೊಕ್ಕಳಿಕೆಯಂ ಒಲ್ಲದೆ ನಿಲ್ಲದೆ ಮರಲ್ವದೆಂದಂ. ಇಂತಾಡಿದ ದಮನನಂ ಪೊಸಮಸೆಯ ಕೂರ್ಗಣೆಗಳಿನಿಸುತುಂ —ಎಲೆ ಕುದುರೆಗಳ್ಳ! ಕೂಟಿ! ನೀಂ ಬಾಲನೆಂದಿಂತು ನಯಂಬೇಟಿಱ್ಪೊಡಂ ಬಳ್ಕದಳ್ಕದೆ ಮಾಱಾಂತಿದಿರ್ಚೆ ಸಾವ ನಿನ್ನೀನೊಸಲಕ್ಕರದೋದಿಂಗೇನೆಂಬೆನೊ! ಪುಣ್ಯಮೂರ್ತಿರಾಘವನ ಜನ್ನಕ್ಕೆಡರಂ ತರ್ಪೊಂದು ಸೆಡಕಿಂ ದುಡುಕಿಂ ಪೋಪ ಹಯಮುಂ ಬಂದಿಗೊಂಡೊಂದಟಿಗೆಯ್ಮೆಯೆ ಸಿಂದಿದುದಕ್ಕುಂ; ತಪ್ಪೇಂ—ಎಂದಾಡಿದಂ. ಆಗಳ್ ಕೋಪಾಟೋಪದಿಂ ದಮನಂ—ತೆಗೆ ತೆಗೆ ನಿನ್ನಾರಾಘವನಂ, ಹಯಮುಂ. ಗಂಡುಗಲಿತನದಿಂ ರಾಯಗುವರನೆಂ ನಿನ್ನ ಬನ್ನದ ಜನ್ನದ ತುರಂಗಮಂ ಕಟ್ಟಿದೆಂ, ನೀಂ ಕಲಿಯಾಗೆ ಕಾದಿ ಎನ್ನಂ ಸಮಂತು ಹಯಮಂ ಗೆಲ್ದುದು ಕೊಳ್ವುದು—ಎಂದಂ. ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನೆಂಗುಂ:—ಬಿಟ್ಟ ಕುದುರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟರ್ಪರೆ ಬೀರರ್? ಇದೆ ಇದೆ ಪೊಂಗಱಿಯ ಕೋಲ್ ಕಟ್ಟೆ ಬಿಡದರೆರ್ದೆಯೆಲ್ಗಳಂ ಪುಡಿಗುಟ್ಟೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಹಯಮಂ ಮರಲ್ಚಲ್ಕೆಂದು ಪೂಣ್ದು ಪ್ರೂಡಿದೆಂ. ಅರಮಗನೆಂಗುಂ:—ಅಂತಿರಂತು ಮರಲ್ಚಲ್ಕೆಂದು ಬರ್ಪ ಪಗೆಯನೆಟ್ಬಿಟ್ಟಲ್ಕೆಂದು ಬೀರಸಿರಿಯೆತ್ತಿದ ನೆತ್ತರುಂಡ ಕೆಂಗಣೆಯಂ ನೋಡಿದೆಂ.

ಕಾಂತೆ, ಈಗಳ್ ಪೊಯ್ಸುಯ್ಗೆ ಮೊದಲ್. ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯಂ ತನ್ನೊಂದದಟನರಿಯಂ ಶರಜಾಲದಿಂ ಮುಸುಂಕಲೊಡಂ ನಡುವಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಬರ್ಪ ಕಣೆಗಳಂ ಮುಕ್ಕಡಿಗೆಯ್ದು ಮೇಲಂಬುಗಳನೇಸಾಡುವುದುಂ, ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯಂಗೆ ಜೀವರಕ್ಕೆ ಬೆಸುಗೆವಿಟ್ಟುದು ; ತೇರಿನರಗೀಲ್ ಕೞಲ್ದುದು ; ಪೞಯಿಗೆಯುಡಿದತ್ತು. ಮತ್ತಂ ಪೊಸದಗಲೆಯಂ ಬಿಗಿದು ಅಳವಟ್ಟ ಪೊನ್ನ ಪಡಿದೇರನೇಱ ಮುಟ್ಟಯಿಸಿ ಕಱುತ್ತೆಱಗಿ—ನೀಂ ಕಡುಗೈಗಲಿಯಕ್ಕುಂ, ಏಂ ಮಿಱುತ್ತುವಿನುಂಡಿಗೆಗೊಂಡಯ್ ! ಇದೆ ಇದೆ ನಿನ್ನಟ್ಟೆಯಿಂ ಜವನರಮನೆಯ ಮುಂಬಾಗಿಲ್ಗೆ ಲಾಳವಿಂಡಿಗೆಯಂ ಸಮೆವೆನೆಂದು ಮೂಡಿಗೆಯಿಂ ಕಿಡಿಯಿಡುವುರಿಗಣೆಯನಾರ್ದೆಚ್ಚಂ. ಅನಿತಱೊಳೆ ದಮನಂ ಭುಗುಭುಗಿಲೆಂದು ಪೊಗೆದುಂ ಪೊತ್ತಿಯುಂ ಕಿಡಿಗಾಱಯುಂ ಜಾಲೆಯೊಕ್ಕುಂ ಮಿಕ್ಕುಂ ಮೀಱಯುಂ ಪರಿತರ್ಪ ಕಿರ್ಚುಂಗೋಲಂ ಚೆಚ್ಚರದೊಳೆ ತನ್ನೊಂದು ಬೆಚ್ಚಪೊಚ್ಚಪೊಸನೀರೊಡಲ ನಿಡುಗೋಲಿಂ ಕಾಲ್ದೊಳೆಯಿಸಿದಂ. ಬೞಯಂ ಮಱುವಕ್ಕದತ್ತಣಿಂ ವಾಯವ್ಯಾಸ್ತ್ರಂ ತಳರ್ದು ಬರ್ಪುದುಂ ಸರ್ಪಾಸ್ತ್ರಮಂ ಸಂಧಿಸಿದಂ. ಇಂತು ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಂಗಳ್ ಮುಡಿಯಲೊಡಂ, ಬಲ್ಮೆಯ ತೋಳ ತೋಟಿ ಬೆಳ್ವಳಮಾಗೆ ಪೊಣರ್ದರ್. ಕಡೆಯೊಳ್ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯಂ ದಮನನ ಬಲ್ಪಿಡಿಗುರ್ದಿಂಗೆ ನಿಟ್ಟವೋದಂ. ಆಪ್ರಸ್ತಾವದೊಳ್ ರಥಿಕನೊಂದು ಸೋಲಂ ಕೇಳ್ದು ಪುಷ್ಕಲಂ ಶತ್ರುಘ್ನನಿಂ ಬೆಸನಾಂತು ತಳ್ವದೆ ಮಾಱಾಂತ ವಿಕ್ರಾಂತರಾಜಪುತ್ರನಂ ಸರಲ ಸೋನೆಯಿಂ ಕಾವಳ್ಚಿ ಮಸುಳ್ಚಿ—ಎಲೆಲೆ ಪೋ ಪೋಗದಿರ್, ಭಟನಾಂ ಕಾಳೆಗದ ಮೊನೆಗೆ ಬಿಲ್ಗೊಂಡು ಬಂದೆಂ. ನಲ್ನುಡಿಯೊಳೆ ಹಯಮಂ ಚಲಮಂ ಬಿಡು. ಅಲ್ಲದೊಡೀಗಳೆ ಪಡೆಯನೊಡೆಮುಱವೆಂ—ಎಂದು ತಡೆದಂ. ಆಗಳ್ ಸುಬಾಹುತನಯಂ ಬಂದನಂ ನಿಂದು ನೋಡಿ—ನೀಂ ಪಡೆಯನಲ್ತೊಡೆಯಂ ಮುಱವಯ್ ; ಭಟನಲ್ತು ಭಟ್ಟಂ ; ಕೊಂಡುದು ಬಿಲ್ಲಲ್ತು ಪುಲ್ ; ಬಂದುದು ಕಾಳೆಗದ ಮೊನೆಗಲ್ತು ಮಾಳೆಯದ ಮನೆಗೆಂದಂ. ಪುಷ್ಕಲಂ ಕಾಹುರದಿನೆಂಗುಂ :—ಬಿಡು ಬಿಡೀಬಿನ್ನಣದ ನುಡಿಯಂ. ಇದೆ ಪೂಣ್ದೆಂಬೆಂ. ಇಂದೀ ಕೊಳುಗುಳದೊಳ್ ನಿನ್ನಂ ಗೆಲ್ದಲ್ಲದೆ ಕಾೞ್ಗಿಡೆದೆನಾದೊಡೀಬಿಲ್ ಊಱುಂಗೋಲಕ್ಕೆ, ಅಣ್ಮು ಕಣ್ಮಾಯಮಕ್ಕೆ, ಮೇಣುಂ ಗೆಲ್ಲವೆಣ್

ನಿನ್ನೊಳ್ ಕೇಣಿಯಕ್ಕೆ ! ಕೆಯ್ಮಿಱಿದು ಕೆಕ್ಕಳಿಸದಿರ್. ದಮನನೆಂಗುಂ :—ನೀನಿಂತಿರೆ ಗಡಾವಣೆಯುಂ ಕೋರವಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಸಲೇಂ ? ಪೋ, ಗಸಣಿಯು ಗರುವಾಯು ಗೂಳೆಯುದ ಜೋಹವುಂ ಬಿಡು. ಆರ್ಪೊಡೆ ಕೆಯ್ಪುಳಕವುಂ ತೋಱು. ಪುಷ್ಕಲನೆಂಗುಂ :—ಅಬ್ಬಾ ! ಮೊನೆಗಾಱದ ಮೊನೆಗಾಱಕುವರ ! ನಿನ್ನೊಳ್ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಪೋಣರ್ವಿನಂ ಗುಣಂ ಬಾರದೆಂಬೊಂದು ಬಗೆಯಿಂ ಸಯ್ತಿಡೆ ನೀನೊಡಂಬಡದೆ ಬಾರ್ತೆಗೆಟ್ಟೆಳನೆತ್ತರ ಕೊರ್ವಿಂ ತಲೆಯುಂ ಪೋಗುಡುವೀನೀಂ ಮರುಳಾಗಾ ! ನಿರ್ನೆರಂ ಕಾಡಾನೆಯೊಳಿದಿರ್ಚುವ ನಾಡ ಕುನ್ನಿಯಂತು ನೀನೆನ್ನೊಳ್ ಕಡುಕೆಯ್ವಾ ! ದಮನನೆಂಗುಂ :—ನೀಂ ಕಾಡಾನೆಯಲ್ತು ; ನೆಣಗೊರ್ವಿನೂರಾನೆಯಕ್ಕುಂ. ಪುಷ್ಕಲನೆಂಗುಂ :—ಏನೆನ್ನಂ ನಾಡ ಪಂದಿಯೆಂದು ಕೊಱಚಾಡುವಾ ! ನಿನ್ನ ತುದಿನಾಲಗೆಯುನೀಕೂರ್ವಾಳಿನೀಗಳೆ ಸೌಳನೆ ಸೀಳ್ವೆಂ, ಗಳಪದಿರ್. ದಮನನೆಂಗುಂ :— ನಿನ್ನಂ ಪಂದಿಯೆಂದರಲ್ಲ ; ಪಂದಿಯೆಂದು ನುಡಿದರೊಳರೇ ! ಇಂತೀನುಡಿಗೆ ಪುಷ್ಕಲಂ ಕರಂ ಕನಲ್ದು ದೊಣೆಯಿಂ ನಂಜನುಗುಳ್ವ ಕವಲಂಬುಗಳನುರ್ಚಿ ಮೊಗೆದಿಸುತುಮಿರೆಯಿರೆ, ದಮನಂ ಎಡಸಂ ಬಲಸಂ ತಿರುಗಿಯುಂ ಸಾರ್ದುಂ ಪಡಿಸರಲಂ ಜೋಡಿಸಿಯುಂ ರಯ್ಯನೆ ಬರ್ಪ ಪಗೆಯ ಪೊಸಕಣೆಗಳಂ ಖಂಡಿಸಿಯುಂ ದೇವರ್ಕಳ್ ಪೊಗಳ್ವಿನ್ನಂ ಸಮದಂಡಿಯೊಳ್ ಪೊಣರ್ದಂ. ಕಟ್ಟಕಡೆಯೊಳ್ ಕೈಸೋಲ್ತು ಮೆಯ್ಯುಂದಿ ಬಸವಳಿದು ಮುಱಿಪೋದಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ಸಕಲಗುಣಸಂಪನ್ನೆ ! ಏಕಗುಣಹೀನೆ !

ಮನೋರಮೆ—ಅಬ್ಬಾ ! ಎನ್ನ ಗುಣದೊಳಾವುದೊ ಒಂದು ಹೀನಂ !

ಮುದ್ದ—ನಲ್ಗತೆಯುಂ ಪೇಳ್ವರ ಕಣ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ಪುರುಳನಱಿಯುದ ಗಾಮ್ಪಿನ ಕಾಡವರಂತಿರೆ ನಿದ್ದೆಯ ಬಿಣ್ಪಿಂ ತೂಂಕಡಿಪ ನಿನತೊಂದು ಗುಣಂ ಹೀನಂ !

ಮನೋ—ತೂಂಕಡಿಸದೇವೆನೊ? ಕಿವಿಗಳ್ಗೆ ಪುರುಳಮರದ ಗುರ್ದಿನಾಟದ ಬಱುರಗಳೆಯು ನಿಡುಗತೆಗೆ.

ಮುದ್ದ—ನಿನಗೇಂ ವೀರರಸಂ ಮೆಚ್ಚದೆ ?

ಮನೋ—ಮೆಚ್ಚುಮುಚ್ಚನಱಯೆಂ. ಎರ್ದೆವುಗುವ ಪೊಚ್ಚ ಪೊಸನಲ್ಲತೆಗಳನೆ ಮೆಚ್ಚುವೆಂ.

ಮುದ್ದ—ಉಂ ! ಪೋಕೆ. ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ ಚೆಲ್ವಿನ ಬಲ್ಸೊಗಸಿನಯೆ ನಲ್ಲತೆಗಳ್.

ಇಂತು ಸುಬಾಹುಜಂ ಪುಷ್ಕಲನೊಂದು ಬಾಣಹತಿಗಳವಟೀದು ಮೆಯ್ಮಱಿಯುಲೊಡವಾಗಳ್ ತಳ್ವದೊರ್ವನೋಲೆಕಾಱಂ ತಳರ್ದು ಪುರಕೆಯ್ತಂದು ಸೋದರಂಬೆರಸೊಡ್ಡೋಲಗಂಗೊಟ್ಟಿರ್ಪ ತಮ್ಮಾಳ್ದಂಗೆ ಮೊಟ್ಗಿ—ಕಾವ ದೇವರೀಗಳೆ ಕೊಳುಗುಳಕ್ಕೆ ಪೊಱಮಡಲಕ್ಕುಂ. ಅರಿರಾಯರೊಳೆಮ್ಮ ಚಿಕ್ಕರಸನಿಂದು ನಿಂದು ಕಾದಿ ಮೆಯ್ಸೋಲ್ತಂ. ಇಂತಿಡೆ ಕಜ್ಜದುಜ್ಜುಗದೊಂದು ಬಿನ್ನಪಂ ಬಿನ್ನಪಮೆಂದು ಕೇಳಿಪುದುಂ, ಸುಭುಜಂ ಕಿಕ್ಕಿಱದೆಟ್ಟು ತೂಗುಂದೊಟ್ಟಿಲೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂ ಬಗೆಘನಮುಱಕದ ಗಂಡಗರ್ವದಿರ್ದೆಸೆಮೂಲೆಗಳೊಳಮುಯ್ಯಲಾಡೆ ತನ್ನೊಂಡಾಯತಿಯಿಂ ತಱಸಂದು ಸಂಗರಕ್ಕೆಂದು ಪೊಱಅಡಿಯಿಕ್ಕಿ ಮಿಕ್ಕಿನ ಸೇನೆ ನಡೆದು ಬರ್ಪಂತು ರಣದುಂದುಭಿಯುಂ ಮೊಟಗಿಸಿದಂ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅಂಬಿಗರ ಸಬಳಿಗರ ಕೊಂತಗಾಱರ ಹರಿಕೆಗಾಱರ ಕೈದುಗಾಱರ ಪಡೆವೆರಸು ಪಡೆವಳ್ಳರ್ ರಾವುತ್ತರ್ ಸಾದಿಗಳ್ ತೇರಾಳ್ಗಳ್ ದಂಡೆತ್ತಿ ಪೋದರ್. ಅವರಂ ಬಟಿಯಿಸಿ ಚಿತ್ರ ಚಿತ್ರಾಂಗ ಸುಕೇತುಗಳ್ ಮುಂತಪ್ಪ ಸಂದ ಮಹಾರಥರುಮತಿರಥರುಂ ಜೋದರುಂ ನಿಚ್ಚದ ಕಾಪಿನ ಬಂಟರನುಟೀದು ಪಡಿಬಲಮುಂ ಕೂಡಿ ತೆರಳ್ದರ್. ರಾಯನುಂ ಬೆಂಬಲಂಗೊಂಡು ರಥಮನಡರ್ದು ತಳರ್ದಂ.

ಅಂತು— ಇಟಿತರ್ಪ ಸೊವಡುಗುವ ದಾನಧಾರೆಯು, ಪನಿತು ಮೊಟಂಗಾಲೊಳ್ ಕಾಲ್ವರಿವ ನೊರೆಯು, ತಲೆಯೊಳೊಟ್ಟಿದ ಮಣ್ಣು, ಪೊಸತೊಂದು ಮಾಟಕ್ಕಿಱಿಯಿಂ ಬೆನ್ನ ಱಂಚೆಯು, ಪಕ್ಕೆಯ ಗುಟಿದ, ಕೋಡ ಕೀರ್ತಿಮುಖದ ಕೊರಲ ಕಿಱುಗಂಟೆಯು, ಕಾಲ ಗಗ್ಗರಗೆಜ್ಜೆಯು, ನೊಸಲ ಜಂಟಿಚೌರಿಯು, ಕೆಯ್ಯ ಇಟ್ಟೆಯ ಸಿಂಗರದ, ನೆಲವೆಟ್ಟುಗಳೊಟ್ಟಿಜದಂತೆ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿನ ದಡ್ಡಿಯಂತೆ ಜವನಾಳ್ಗಳ ಜಂಗುಳಿಯಂತೆ ನಡೆವ ಕಾರೊಡಲ ಪೇರಾನೆಗಳ—ಮತ್ತಂ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಂತೆ ಸಿಡಿವ ಸಿಡಿಲಂತೆ ಕಡಲ ತೆರೆಯೊಟ್ಗಿನಂತೆ ಬೆಳಗಿನ ಪರ್ಬುಗೆ

ಯುಂತೆ ಮೀಱು ಥೀಂಕಿಡುವ ಪೊನ್ನಕಡಿಯಾಣದ ಸಮ್ಮದವಾಗೆಯುದ ರನ್ನದ ಪಲ್ಲಣದ ಸೊಗಸಿನ ತುರಗದಟ್ಟದ—ಮತ್ತಂ ಎತ್ತಿದ ನೊಗದ ಸುತ್ತುವ ಗಾಲಿಯ ಬಿಗಿದಚ್ಚಿನ ನಿಂದ ಪಾಸೆಯ ನೆಮ್ಮಿದರಗೀಲ ಸಮ ಕಟ್ಟಿದೀಸಿನ ಗಟ್ಟಿಸಿದ ಮೊಗಸಾಡದ ಬೆಟ್ಟದ ಕೀಲ ಕಟ್ಟದ ಕುದುರೆಯ ನಟ್ಟ ಪಟ್ಟಿಯಿಗೆಯ ತೇರ್ಗಳ ಮೊತ್ತದ—ಮತ್ತಂ ಮಾರಿಯೊಳ್ ಪೋರ್ವ ಮಸಣಿಯೊಳ್ ಗಸಣಿಗೆಯ್ವ ಜವನಂ ಜವಗಿಡಿಸುವ ಕುಳಿಕನಂ ಗುಳಿಗೆ ಗಟ್ಟುವ ಪೆರ್ಕಳದ ಕಾಲಾಳ್ಗಳ ಪಡೆಯ—ಮತ್ತಂ ಖಳಿಲೆಯ ಕಾಯ್ಪು ನೇಡಿಸುವ, ಬಲ್ಸಿಂಗನ ಮುಂಗುಡಿಯ ಜರ್ವನಣಕಿಸುವ, ಪಲ್ಲವ ಱಯ ಚಲ್ಲದ ಸೊರ್ಕನಿೞಕೆಯ್ವ, ಬೀರದ ಜೋದರ ದಟ್ಟವುಟ್ಟಿದಿಂ ಸೇನೆ ಗಳಿಗೆಗಳಿಗೆಗೆ ಮುಂದೊತ್ತಿ ಕಡಲ್ಗೆ ಪಡಿಗಡಲ್ ಕೆಯ್ಮೆತ್ತಿ ನಡೆ ವಂತು ನಡೆದು ಮುಗಿಲ್ ಮುಗಿಲಂ ತಾಗಿದಂತೆ ಬೆಟ್ಟು ಬೆಟ್ಟವ ನಿದಿರ್ಚಿದಂತೆ ತಾಗಿ ನಿಲ್ವುದುಂ ;

ಮೊದಲ ರಣರಂಗದೊಳ್ ಪಗೆಯ ಕೋಲ ಪೊಯ್ಗೆ ಬಸವೞದು ಮುಚ್ಚೆಗೆ ಸಂದ ದಮುನನೞದುೞದ ಮೆಯ್ಯಾಗಿಪಿನ ತುೞಲಾಳ್ಗಳ ಶೈತ್ಯೋಪಚಾರದತ್ತಿಣಿಂ ಮೊಯ್ಕೀಳದೆತ್ತಂ ದಿಟ್ಟಿಸುವ ಭರದೊಳ್ ಇದಿರ್ಗೆ ಬಂದ ತನ್ನಯ್ಯನ ಬೆಂಬಲದ ಸೇನೆಯುಂ ಕಂಡು ತಾನವಱಳೊಂದಿದಂ. ಮತ್ತಮಿಂತಳನಾಂತ ಕುವರನೊಂದಿರಕ್ಕೆ ಮೊಯ್ವೆರ್ಚಿ ಸುಭುಜಂ ಪಗೆ ರಾಯರಂ ಕೊಲ್ವೆನೆಂಬಾಸೆಯಿಂ ಬಾಸೆಗೊಟ್ಟು, ತನ್ನ ಪಡೆಯುಂ ಕೊಂಚಿ ಗಟ್ಟಿನ ಕೋಂಟೆಯುಂ ಸಮೆದು, ಮೊಗದೊಳನುಜಸುಕೇತುವಂ ಕೊರ ಲೆಡೆಯೊಳ್ ಚಿತ್ರಾಂಗನಂ ಪಕ್ಕಂಗಳೊಳ್ ಚಿತ್ರದಮನರನಿರಿಸಿ ತಾಂ ಬಾಲದೊಳ್ ನಿಂದು ಒಡಲೊಳ್ ಮಿಕ್ಕ ಜೋದರಂ ತುಂಬಿ ಯುದ್ಧ ಸನ್ನದ್ಧನಾದಂ.

ಅತ್ತಲ್ ಮಱುವಕ್ಕಮಿಂತೇರ್ಪಟ್ಟ ಪವಣ ಪೊಸಗೆಯ್ಮೆಯುಂ ದಿ ಟ್ಟಿಪುದುಂ ಕಲಿಯಾಗಿ ಪೆಟ್ಟುವೆರ್ಚಿ ಬೊಬ್ಬಿಱದು ದೊಣೆಯುಂ ಕಣೆ ಯುನಣಿಗೆಯ್ದುಂ ಕೆಯ್ಯ ತೆಳ್ವಾಳಂ ಮಸೆದುಂ ಬಿಲ್ಲ ಹೆದೆಯುಂ ಪೊಸೆದುಂ ದಿಟ್ಟಮಾಯ್ತು.

ಅಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಶತ್ರುಹಂ ಮಂತ್ರಿಯುಂ—ಅಯ್ಯ, ಎಮ್ಮಾಕುದುರೆ ಯುಂ ಸೆಱೆವಿಡಿದಿನ್ನೆಬರಮೆಮ್ಮೊಡನೆ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ದು ಕಲಿಯಾವನೀಗಳ್

ಬಲ್ಪಡೆವೆರಸು ಬಂದಿದಿರ್ಚುವನಾವನಾವ ನಾಡಿದು ? ಏನೆಮ್ಮೊಳ್ ಕಾದ ಲಾರ್ಪನೆ ? ಪೇೞ್—ಎಂದು ಕೇಳಲೊಡಂ, ಸುಮತಿ—ಇದೆ ತೋ ರ್ಪುದು ಚಕ್ರಾಂಕಪುರವರಮಾರಾಯನಾನಾಡೊಡೆಯಂ. ಮೊನೆಯ ಮೊದಲೊಳ್ ತನಯನಳವಱಿದನೆಂದಱಿತು ಎಮ್ಮೊಳೆತ್ತಿ ಬಂದಿರ್ಪಂ. ಕಡುಗಲಿ ದಲಿವಂ. ಕಾದಿ ಗೆಲ್ವೊಡೆಮ್ಮಿನಸದಳಂ. ಈತನೊಳ್ ಕಾ ದುವ ಬೀರನಾವನೊ ? ಎಂದು ಸೇನೆ ಬೆಱಗುವಡೆ ನುಡಿದಂ. ಆ ನುಡಿಯಂ ಮಾಂಕರಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ತಾಂ ಕೆಯ್ವೊಯ್ದು ಏತಱ ಪೊಳ್ಳು ರಾಯಂ. ಎನ್ನೊಂದು ಸೂಟಿಯ ಗಜೆಯ ಬಡಿಗೆಡೆಗಿಡದೇಂ ಪೋ ಕುಂ ? ಸಂತಂ ನೋೞ್ಪುದೆನ್ನೊಂದು ಕೆಯ್ಚಳಕಮನೆಂದು ಪನ್ನತಿಕೆಯ ಗಂಡಗರ್ವದಿಂ ನುಗ್ಗಿ ನೋಳ್ಪಱಮೊಗನಂತಿರೆ ಕೊಂಚೆಗೋಂಟೆಯತ್ತ ಣ್ಗೆತ್ತಿ ನಡೆವುದುಂ, ಬೆಂಬೞಿಯ ಕಾಲಾಳ ದೞಂ ವ್ಯೂಹಮಂ ಮುತ್ತಿ ದುದು. ಅಂತು ಮುತ್ತಿಯುಂ ಕೊಪ್ಪರಿಸಿಯುಂ ಸಾರ್ದುಂ ಸೇರ್ದುಂ ಕಾಲಾಳ್ಗಳ್ ಕಾಲಾಳ್ಗಳಂ ತೇರಾಳ್ಗಳ್ ತೇರಾಳ್ಗಳಂ ಗೋಟಾಯ್ತರ್ ಗೋಟಾಯ್ತರಂ ಸಾದಿಗಳ್ ಸಾದಿಗಳನಿದಿರ್ಚಿ ಕಾದುತಿರಲೊಡಮಾ ಗಳ್ ಪಡೆಗೋಂಟೆಯ ಬಾಗಿಲೊಳೆ ತನ್ನಾಯತಿಯಿಂ ನೂಂಕಿ ನಡೆವ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಯಂ ತಡೆದು ಸುಕೇತು ಗದಱಿ—ನಿಲ್‌ನಿಲ್ ! ಜವ ಹುರದ ಪೆರ್ವಾಗಿಲಂ ಪುಗುತರ್ಪಂತಿರೆ ಬರ್ಪಬೀರ ! ನೀನಾರವಂ ? ಎಂದು ಜರ್ಪಿದುಂ. ಅದರ್ಕೆ ಸೀತಾವರಜಂ ಆನಾಱುವನಲ್ತು ಜವ ನೆವೆರ್ಪವೋರಿಯುವಂ, ನಿನ್ನನುಯ್ವೊಡೆಂದೆ ಬಂದನೆಂದಂ. ಆ ನುಡಿಗೆ ಸುಕೇತು ಕಿಸುಗಣ್ಣಿ ಗಜೆಗೊಂಡು ತನ್ನಾತೇರಿನೆಳೆಗೆ ಧಿಮ್ಮನೆ ಧುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಮಾಱಾಂತ ಬಲ್ಲಾಳ್ತನದ ಬಂಟನನೊತ್ತಿ—ಅಂತಪ್ಪೊಡಿನಿತೊಂದು ಬಡಿ ಯನಾನುಂ ಕೊಂಡುಯ್ದು ಪೋಗೆಂದು ಮೋದುವನಿತೊಂದು ಬೇಗದಿಂ ಜನಕಜಂ ಕುಳಿರ್ತು ಪಗೆಯ ಬಡಿಗೆ ತಪ್ಪಿ ತನ್ನ ಗಜೆಯಿಂದೆ ಮೊೞ ಕಾಲ ಕೀಲನಿಟ್ಟಂ. ಒಡನೆಮೆ ಸುಧ್ವಜನುಂ ಪಿಂಜರಿದರಿಯ ಕೆಯ್ಯಂ ಕುಟ್ಟಿದಂ. ಮತ್ತಮಿರ್ವರುಮೆಟ್ಟು ಗದೆಗಳಂ ತಿರಿಪುತೆ ಜಡಿದುಂ ಬಡಿದುಂ ಪಿಡಿದುಂ ಪೊಣರ್ದರ್.

ಇಂತು ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ಪೊಣರುತಿರೆಯಿರೆ ಪಕ್ಕದೊಳ್ ಕಟ್ಟನೆ ಪುಷ್ಕಲಂ ಕುದುರೆಗಳಂ ಚಪ್ಪರಿಸಿ ಪೊಂದೇರಂ ಮುಂತೆ ನಡೆಯಿಸಿ ಮ

ಲಿವ ಜೋದರಂ ತತ್ತಱದಱಿದು ತಾನುಂ ತನ್ನನೊಲ್ದ ಬೀರಸಿರಿಯುಂ ಬೀದಿವರಿದು ನುರ್ಗಿವರ್ಪನ್ನೆಗಂ ಚಿತ್ರಂ ಹೂಟೆಯು ಬೆಳ್ಗದುರೆಯು ತನ್ನ ರನ್ನದೇರಂ ನೂಂಕಿ ಕೋಲ ಹಂದರವುನೊಡ್ಡಿ—ಎಲೆಲೆ! ಇದೇನೆ ತ್ತಣ್ಕೆ ಪೋಗು. ನಿಲ್ ನಿಲ್ಲೆಂದು ತಡೆದಂ. ಈನುಡಿಗೆ ಪಡಿನುಡಿ ಯೊಳೆ—ಕೇಳಿಲೆ! ಎಮ್ಮುತಶ್ವಮಿರ್ಪತ್ತಣ್ಗೆಮ್ಮ ಪೋಕು ಕಣಾ! ಇಂ ತೆಮ್ಮ ಪೋಗಂ ಬರವಂ ಕೇಳ್ವ ಪೇೞ್ವ ನೀನಾರ್ಗಾರೊಳ್ ಪೇೞೆಂದು ಕೋಲ ಮುಸುಂಕಂ ಪರಿಹರಿಸುತೆಂದಂ. ಚಿತ್ರನೆಂಗುಂ:—ಕೇಳ್ವೊಡೆ ಕೇಳ್. ಈನೆಲದೊಳ್ ಸಂದ ಬೀರರ ಲೆಕ್ಕಕ್ಕೆ ದತ್ತಕನಿಷ್ಕಿಕನಾಗಿ ಆಲವರ್ಪೊಡೆಯನಡಿಮುಲರ ಬಂಡುಣಿಯೆಂಬೊಂದು ಬಿರುದಂ ತಾಳ್ದಿ ಬಾೞ್ವ ಚಕ್ರಾಂಕಪುರದರಸಂಗೆ ಸುಭುಜಂಗೆ ಪುತ್ರಂ ಚಿತ್ರಂ ಕಿಱಿಯಂ, ನೀನೇಂ? ಭಾರತಿಯೆಂಗುಂ— ಇದು ಚಿತ್ರಂ! ನೀಂ ಸುಬಾಹುಜಂ ಬಾಹುಜರನೆಮ್ಮಂ ತಡೆವುದು. ಅಂತದಱಿಂ ನಿರ್ನೆರಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಕಾೞ್ಕಿಡದೆ ಸೋದರರೊಂದು ಬಗೆಯು ನಂಟಂ ಮುಖಾಶ್ವನುಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟೆಱಕದಿನೆಮ್ಮೊಳ್ ಪುದುವಾೞ್. ಚಿತ್ರಾಖ್ಯನೆಂಗುಂ— ಎಲೆ ಅಣ್ಣಂ ಗಳಿರಾ! ಏಮಾತೊ! ಚಲದಿಂ ಬಲದಿಂ ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯಂ ಮೊನೆಯೆಡೆಯೊಳ್ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಮ್ಮನೆ ಮಾಣ್ಬ ರಾಯರ್ ಪಂದೆಗಳಾ ಗರೆ! ಅಂತು ಬೇೞ್ಪ ರಾಯರ್ ಬೀರರೇಂ? ದಾನವಂ ಪಾರ್ವ ಪಾರ್ವ ರಾಗರೆ? ನಂಟುಂ ಬಂಟುಂ ನೆರಮಿರ್ಪಿನಂ ಗೆಲ್ವುದುಮೊಲ್ವುದುಂ ನಿಮಗಕ್ಕುಂ. ಪುಷ್ಕಲನೆಂಗುಂ—ಬಲ್ಲರ್ ನಯುಮುಂ ಕೇಳರೆ! ಬಡ ರಾಯುಗುವರ! ನಿನಗೆಮ್ಮೊಳ್ ಕಾದುವೊಂದು ಬೆಸನಮೇಕೊ! ಪೆರ್ಮೆ ಯಿನಾಗಳೆಮ್ಮಂ ತಾಗಿದ ನಿನ್ನಣ್ಣನೇನಾದನೆಂದು ಬಗೆಯದೆ ಕುದುರೆ ಯೊಂದು ದೂಸಱಿಂ ಬಂದು ಸಾಯಲಿರ್ಪ ನೀಂ ಮರುಳರಾಗಿರೆ! ಚಿತ್ರ ನೆಂಗುಂ— ಮರುಳರೆನಲ್ಕಾಂ ನಾಡನುೞಿದು ಕಾಡಂ ಪೊಕ್ಕು ತೊೞ ಲುತುಮಿರ್ದೆವೆ? ಪುಷ್ಕಲಂ ಕೆರಳ್ದೆಂಗುಂ— ತಾಂ ಪೊಡಸು ನುಡಿ ಬಿಱುಸು ಗಡ! ಅಯ್ಯನ ನನ್ನಿಗೆಂದು ಕಾಡಂ ಪೊಕ್ಕ ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಹಗರಣಂಗೆಯ್ವಾ! ನಿಮ್ಮವರಪ್ಪ ಕಾಲುರಿಚರಾಯರ್ ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮಂ ಗಳನೆತ್ತಣಿನಱಿವರ್. ಚಿತ್ರನೆಂಗುಂ— ಕ್ಷಾತ್ರಧರ್ಮಮನಱಿಯು ದಾದೊಂದು ಕೊಱತೆಯಿನಱಂಗೆಟ್ಟೆಮ್ಮವರಾವ ಕಲಿಯುಂ ಗನ್ನಗತಕ

ದಿಂ ಮುನ್ನಂ ಕೊಂದರುಂಟು ಪೇೞ. ಪುಷ್ಕಲನೆಂಗುಂ— ಕಟ್ಟಣಕದ ನುಡಿಗಾಱ ! ಅಡಿಗಡಿಗೇಂ ಜಱುಚುವಯ್. ನಂಬಿದನಂ ಪೊರೆವೊಂದು ಕತದಿಂ ಲೀಲೆಗೆಂತಂತು ವಾಲಿಯುಂ ಶ್ರೀರಘುರಾಮಂ ಕೊಂದನಕ್ಕುಂ. ನಿಮ್ಮನ್ನರಪ್ಪ ಕ್ಷೀಣಬಲರ್ಗೆ ಇಂತೊಂದು ಗೆಯ್ಮೆ ನಾಣ್ಗೆಟ್ಟ ಕೆಯ್ಮಸಕದೆಸಕಮಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿರ್ಕುಂ. ಚಿತ್ರನೆಂಗುಂ— ನಿರ್ನೆರಮೆಮ್ಮಂ ಪೞಿವ ಬಲ್ಮೆಯಿದೇಂ ? ಎಮ್ಮನ್ನರಪ್ಪಕ್ಷೀಣಬಲರೊಳಾರಾನುಂ ಮತಿಗೆಟ್ಟು ತಾಂ ತನ್ನ ಕೆಯ್ಪಿಡಿದ ಪುಡದಿಯುಂ ಪೆಱವರ್ಗೆ ಮಾಱುಗೊಟ್ಟರಂ ನೀಂ ಕಂಡು ಕೇಳ್ದುಮುಂಟೆ ! ಪುಷ್ಕಲಂ ಕಿನಿಸಿನೆಂಗುಂ— ಎಲೆಲೆ ! ಬಾಯುಂ ಮುಚ್ಚು ಮುಚ್ಚು ! ಅಲ್ಲದೊಡೀಗಳ್ ಯಥೇಷ್ಟಂ ಗೞಪುವ ನಿನ್ನ ಕುಡಿನಾಲಗೆಯುಂ ಸೌಳನೆ ಸೀಳ್ದು ಕುನ್ನಿಗಿಕ್ಕುವೆಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಚಿತ್ರಂ ಕನಲ್ದು ಅಂತಿರೆನ್ನ ನುಡಿಯುಂ ಲಾಲಿಸಿ ಪೊಲೆಯಾದ ನಿನ್ನ ಕೊಡಂಕೆಗಳ ಬೆಚ್ಚಬೆಸುಗೆಯುಂ ಕೞಲುವೆನೆಂದು ಮಾರ್ಗಣಂಗಳಂ ಜೋಡಿಸಿದಂ. ಇಂತುಮಾಗಲೊಡಮೆಚ್ಚ ಮಾರ್ಗಣಂಗಳಂ ಮಾರ್ಗಣೆಗಳಿಂ ತುಂಡಿಸಿಯುಂ ಭ್ರಾಮಕಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಸಂಧಿಸಿಯುಂ ಕಡುಕೆಯ್ವು ಪುಷ್ಕಲನೊಳ್ ಚಿತ್ರಂ ಚಿತ್ರತರಮಾಗೆ ಕೆಯ್ಗೆಯ್ಯುತಿರ್ದಂ.

ಈ ಮಾೞ್ಕೆಯಿನಾಜಿಯೊಳೋರೊಂದೆಡೆಯೊಳಿಱಿತದಿಸುಗೆಯ ಪೊಯ್ಯ ಬಡಿತದ ಕಡಿತದ ನುರ್ಗುನೂಂಕಿನ ಹಾಣಾಹಾಣಿಯ ಕೇಶಾಕೇಶಿಯ ಜುದ್ದಂ ಪೆರ್ಚಿರೆಯಿರೆ, ಎತ್ತಂ ಕಡಿಕಂಡದ ರುಂಡದ ಮುಂಡದ ತಂಡಮಾಯ್ತು. ಪೆಣನ ಬಣಂಬೆಯನಡರ್ದು ಬಿಸುನೆತ್ತರ ಕಾಲಸಿೞಿದು ಕಡಿಯೆಲ್ಗಳೊಗ್ಗಂ ಕುರ್ಕಿ ಪಂದೊವಲಂ ಬಾರ್ದುಂ ಸಾರ್ದುಂ ನಲಿವ ಕಾಗೆಗೂಗೆಗಳುಂ, ದಂಡೆಗರುಳನುಂಡು ಬಸಬಸನೆ ಸುರಿವ ಬಸೆಯ ಪೊಸಬಸೆಯುಂ ಕುಡಿದೂಟ್ಟಿ ಬಗುಳ್ವ ನರಿನಾಯ್ಗಳುಂ ಪಗಲುಮಿರುಳುಂ ಕಾವಲಿರ್ದುವು. ಇಂತಾಕೆವಾಳರ ಬೀರಮುೞ್ಕಡೆ, ಸೊರ್ಕು ಸೋಱಿ, ಅಳವೊಳವಾಱಿ, ಚಲಂ ನೆಲಗಿಡೆ, ಬಲಂ ಬಯಲ್ಪುಗೆ, ಕೊಂಚೆಗೋಂಟೆ ದೂಳಿಗೋಂಟೆಯಪ್ಪುದುಂ ; ಸುಭುಜಂ ಬೆನ್ನ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ಕಟ್ಟುಬ್ಬಟೆಯ ಕಾದಾಳ್ಗಳ್ ಬೆರಸಂಕೆಯಿಂ ಬೀದಿವರಿದು ನುರ್ಗಿವರ್ಪ ಸೌಮಿತ್ರಿಯುಂ ನೆಟ್ಟನೆ ಕಂಡು ಕಡೆಗಾಲದ ಸಿಡಿಲ ಕಡು

ಕಾಯ್ಪಿಂ ಮಸಮಸಗಿ ಜರ್ವಿ ಜಂಕಿಸಿ ಕಱುತ್ತೆಱಗಿ ಮುಂಬರಿವ ಸೂೞಗಾಱನಂ ಶಕ್ತ್ಯಾಯುಧದಿನಿಟ್ಟಂ. ಆವೇಳೆಯೊಳ್ ಶತ್ರುಹಂಗೆ ಬೆನ್ನೊಳೆ ಹೊಂಚುವ ಸಂಚುವೆತ್ತಣುವಂ ತನ್ನೊಡೆಯನಂ ಪಿಂದುಱಿಪಿ ತಾಂ ಮುಂಜರಿದು ರಥಿಕನಸಿದಿರ್ಚಿ ಪೊಯ್ವ ಶಕ್ತಿಯುಂ ತುಣುಕೆ ಪುಡಿ ಗುಟ್ಟಿದಿಂಬಱಿಯುಂ ಸುಬಾಹು ಹನೂಮಂತನೊಳ್ ನಿಂದು—ಕೆಲಸಾರೆಲೆ ಪಾಱಿಪ್ಪೊಗದ ಮುದುಗೋಡಗ! ಬಯಲ್ಗೆ ಬಂದ ಕಿತ್ತಿಲಿಯನಱ ಯಟ್ಟುವ ದಿಟ್ಟದ ಗೊತ್ತಿನ ಕೊತ್ತಿಗೆ ತಡೆಯ ಹಡಲಗೆಯೇಂ ಬಲ್ವೆಟ್ಟೆ! ವೇಣುಂ ಮೆಯ್ಗರೆವಕ್ಕಿನ ತಲೆ ದಕ್ಕುಂದಲೆಯೇ! ಇರ್ಕೆ; ತಡೆದ ನಿನ್ನ ನಡಂಗಿದ ರಾಯನಂ ಸದೆದು ಸಮಂತು ದೆಸೆವಲಿಗುಡುವೊಂದು ಬೆಡಂಗಂ ನೀಂ ಮಿಟ್ಟುವಿನರಮನೆಯ ಮೊಗಸಾಲೆಯೊಳಿರ್ದು ಕಾಣಲಕ್ಕುಮೆನುತುಂ ಬಲ್ಗಣೆಗಳಿಂ ವಾಯುಜನಂ ನೋಯಿಸಿದಂ. ಆಗಳ್ ಕೋಲ ಪೊಯ್ಲ ನಣುವನಣುವಂ ಬಗೆದು ಸುಭುಜಂಗೆ—ಕೊಲ್ವರ್ ನೀಮುಂಟು ಸಾವ ರಾವುಂಟು. ಹಯಮಂ ಬಿಡಿಸಿ ಕೊಂಡುಯ್ವ ದೊರೆ ಬೇಱಯುಂಟು. ಅಕ್ಕುಬೆಕ್ಕುಗಳೊಂದು ಗೊಡವೆಯೆಮಗೇಕೆ? ಆದೊಡಂ ಕಾದ ಮುದು ಮಂಕಡನೊಂದು ಕೆಯ್ಚಳಕಮಂ ಪರಿಕಿಪುದೆಂದು ತನ್ನಡಿಯಿಂನೆರ್ದೆಯ ನೊದೆದಂ. ಏನೆಂಬೆನಾರಾಯುಂ ವೀರನೊಂದು ಪದಹತಿಗೆರ್ದೆವಡಿ ಪವ್ವನೆ ಪಾಱುದಂತಾಗೆ ಕಟ್ಬಾಯಸದಿಂ ನೊಂದು ದಿಮ್ಮನೆ ತಿರೆಯೊಳ್ ಮುಚ್ಚೆಗೊಂಡಂ. ಪಡೆಯೊಳೆ ಗಲಬೆಯೆತ್ತಂ ಪೆರ್ಚಿದುದು. ಕಟ್ಟಿನ ಕೋಂಟೆಯುಂ ತೆಗೆದು ನಾಯಕರುಂ ಜೋದರುಂ ಮನಂನೊಂದು ರಾಯನೆಡೆಯೊಳ್ ನೆರೆದುಪಚರಿಸುತಿರ್ದರ್.

ಎನ್ನ ಜೀವಿತೇಶ್ವರೀ! ಇಂತಪ್ಪುದುಮಾಗಳ್ ವಾಯುಪುತ್ರನ ಪದಹತಿಗೆ ಗಾಱುಗೆಟ್ಟು ನಿಟ್ಟವೋದ ಸುಭುಜಂ ಕನಸಿನೊಳ್ ಶ್ರೀ ರಾಘವಂ ಮೆಯ್ದೋಱದುದಂ ಕಂಡನಪ್ಪುದುಂ, ತನ್ನೊಳ್ ತಱಸಂದ ನಿಚ್ಚಟದ ಬಕುತಿಯಿಂ ನೆನೆನೆನೆದು, "ಜಗದೊಡೆಯಂಗೆ ಗೆಲವಕ್ಕೆ! ಗೆಲವಕ್ಕೆ! ನಿಚ್ಚ ಸೊಗದ ಗಂಡುವರಿಜಂಗೆ ಗೆಲವಕ್ಕೆ! ಮಾಲಕುಮಿ ಯರಸಂಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ! ಅಜನಯ್ಯಂಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ! ಅಜನ ಮುಮ್ಮ ಗಂಗೆ ಮೇಲಕ್ಕೆ! ನೀನೆ ಎನ್ನೊಡೆಯಂ, ಎನ್ನ ಕಾವ ದೇವಂ! ಎಲೆ ಮಾಯಗಾಱ! ಲೋಕದ ಮಂಕುಮಾಯೆಗೊಳಗಾಗಿ ಇಂತೊಂದು

ಪೊಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಮನೊಡರ್ಚಿದೆಂ. ಅಂದು ಮುನಿಯೊಳ್ ನಿನ್ನಂ ಪ
ದೆಂ. ನಿನ್ನಿದಿರೊಳೆನಗಾವ ಚಲಮಾವ ಬಿಂಕಮಾವುದರಸುತನಂ? ನಿ
ರಂ ಕಾದಿದೆಂ, ತಪ್ಪೊಪ್ಪುಗಳಂ ನಿನ್ನೊಳೊತ್ತೆಯೀವೆಂ, ಕಾಯುಯ್
ಎನುತೆ ಕನವರಿಸುತುಂ, ಮತ್ತಂ ಚೇತರಿಸಿ ಅಱಿವುಗೊಂಡು ಮ
ತಿರ್ಪ ಸೋದರನಂ ಕುವರನಂ ಮೊನೆಯಿಂ ಕೆಯ್ದುಗೆವುದೆಂದು ನಿಯಮಿ
ಶತ್ರುಹಂಗಮಣಮಂಗಂ ಕೆಯ್ಮುಗಿದು—ನಿಮ್ಮತ್ರಣಿನಾಂ ಪಾವನ
ದೆಂ. ರಾಘವನ ಜನ್ನಗಃದುರೆಯು ಬರವಿನದೊಂದು ನೆವದಿನೆನ್ನ ನಾಡ
ಬೀಡುಂ ಬಳಗಮುಂ ಮೇಲಾಯ್ತು. ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಕಂಡ ಮೇ
ವುದೊ ತಾಂ ಪೊಳ್ಳಕ್ಕುಂ! ರಾಮಭಕ್ತರ್ಗೇಂ ಬಾರದೊ! ಇದೆ ಮ
ತುರಂಗಮಮಿದೆ ಚತುರಂಗಸೇನೆ ಇದೆ ಭಂಡಾರಮಿದೆ ರಾಜ್ಯ
ಪಲವಿನೇನಿದೆ, ಸರ್ವಸ್ವಂ. ನಿಮ್ಮಡಿಗಳೊಲ್ಮೆಯನೊಂದನೆ ಬೇಡು
ನೆಂದು, ಮತ್ತಮಡಿಗೆಱಗಿದಂ. ಇಂತು ಮಣಿವ ಬೇಡುವ ರಾಯ
ಕರುಣಿಸಿ ತನ್ನರ್ಧಾಸನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸುಭುಜನೊಳ್—ನೀಂ ಮ
ನ್ಯಂ, ನಿನ್ನನನುಗ್ರಹಿಸಲ್ಕೆಂದೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನೆಮ್ಮೊಳ್ ನಿಮ್ಮೊ
ಇಂತು ಕಾಳೆಗಮನೊಡ್ಡಿದನಕ್ಕುಂ — ಎಂದು ಸಂತಮಿಟ್ಟು ಲಾ
ಪಾಲಿಸಿ ಕಪ್ಪಮುಂ ಕಾಣ್ಕೆಯುಂ ಹಯಮುಂ ಕೊಂಡು ಪೊಱಮಟ್ಟ
ಸುಭುಜನುಂ ತನ್ನ ಚೊಚ್ಚಲ ಮಗಂಗೆ ಪಟ್ಟಮುಂ ಕಟ್ಟಿ ತಾನ
ಪಡೆವೆರಸು ಶತ್ರುಹಂಗೆ ಬೆಂಬಲನಾದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಸುಬಾಹುಯುದ್ಧಮೆಂಬ ಏಕಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ದ್ವಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ.

— ತೇಜಃಪುರವರ್ಣನಂ —

ಮುದ್ದಣಂ—ಓ ಎನ್ನತ್ತೆಯ ಮಗಳೆ! ಮುತ್ತಿನ ಸೆಂಡೆ!

ಮನೋರಮೆ—(ಪುಸಿಯ ನಸುಮುನಿಸಿಂ) ಬಱಿವಱಿದೆ ಬಣ್ಣಿ
ಬಣ್ಣಿಸಿ ಕರೆಕರೆದು ಕರಕರಿಸದಿರ್; ಎನಗೆ ತಲೆ ನೋವುದು.

ಮು—ಅಂತದೇತಱಿನರಸಿ ?

ಮ—ಅಡಿಮುಡಿಯಿಲ್ಲದ ನಿನ್ನ ಕತೆಗೆ.

ಮು—ಆಃ ! ಎನ್ನ ಬಿತ್ತರದ ಬಣ್ಣನೆಯ ನಲ್ಗತೆಯೊಳೇನಡಿಮುಡಿಯ ಕೊಱತೆ ? ಸವಿಸ್ತರಂ ನಿರವಿಸಿದೆನಲ್ತೆ.

ಮ—ಎಂತೆಂತೊ ತೊಡಂಕಿ ಬೆದಂಕಿ ಪೇೞ್ದೊಡಾಯ್ತೆ ನಿಡುಗತೆಯ ನಿಱಿಗೆಯ ಕೂಟಂ ಕೇಳ್ವರ್ಗೆ ಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೊಡಕ್ಕುಮೆ ?

ಮು—ಇರಿರ್ ! ಆಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿದ ನಲ್ಗತೆಯೊಳ್ ನಿಱಿಗೆಯ ಕೂಟಂ ಮೀಟೆನಿಸದುಂಟೆ ? ನೀನೆ ಪೇೞ್.

ಮ—ಸುಭುಜಭೂಭುಜಂ ತನ್ನಂ ಮುನ್ನಮೊರ್ವ ಮುನಿ ಪೊಯ್ದನೊ ಬಯ್ದನೊ ಎಂದು ಶತ್ರುಹನೊಳ್ ಗೊಣಗಿದನಲ್ತೆ.

ಮು—ಮುನಿ ಪೊಯ್ದನೆಂದಲ್ತು, ಬಯ್ದನೆಂದೆ ಪೇೞ್ದನಕ್ಕುಂ.

ಮ—ಏಕೊ ಪೇೞನೆ ?

ಮು—ಆನಱಿವೆನೆ, ಕತೆಯೊಳಿರ್ಕುಂ.

ಮ—ಅದನೆ ನಿರವಿಸು.

ಮು—ಓ ! ಓ ! ಇನಿತೊಂದು ವಿಷಯಮಂ ಪೇೞದುದಱಿಂ ಬೇಸಱಾಯ್ತೆ. ಈಗಳೆ ಬಿತ್ತರಿಪೆಂ. ಈಧರಣೀಮಂಡಲ........

ಮ—ಬಣ್ಣನೆಯ ಧರಣೀಮಂಡಲಂಗಳೇಕೆ ? ಒಂದುೞಿಯದಂತು ತಿರುಳನೆ ಕೂಡಿ ಪೇೞಿಯ್.

ಮು—ಆಯ್ತಾಯ್ತು. ಮುನ್ನಂ ಮುತ್ತ ದಿನಂಗಳೊಳೊರ್ವ ಸುಭುಜರಾಜಂ ಆದಿದೈವದಿರವನಱಿವೊಂದು ಬಯಕೆಯ ಬೆಮೆಯಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಮುನಿಗಳೋರೊಂದೆಡೆಯ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಂಗಳೊಳ್ ತೊೞ ತೊೞಲ್ದಂ ಗಡ! ಅಂತು ಪೋಪೋಗುತುಂ ಮುಂತಿರ್ಪ ತಪೋವನದೊಳಸಿತಾಂಗನೆಂಬೊರ್ವನಂ ತವಸಿಯುಂ—ದೇವರ್ಕಳೊಳ್ ಪಿರಿಯನಾವನೆಂದು ಬೆಸಗೊಂಡಂ. ಆಗಳ್ ಮುನಿಪಂ—ಶ್ರೀರಾಮನೆ ಜಗದ ದೇವರ ಗಂಡನೆಂದು ಕುಱುಪಿಟ್ಟು ಪೇೞ್ವುದುಂ ; ರಾಯುಂ—ಮಾನಸರೆಂತಂತು ಬಸಿಱಿೞಾಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ, ಬವಣೆಗರೆಂತಂತು ಕಾಡಂ ತೊೞಲ್ದುಂ, ಪಾಪಿಗಳೆಂತಂತು ಬಲ್ಬನ್ನದೊಳ್ ತೊಡರ್ದುಂ, ಬಾೞ್ವ ರಾಮಂ ದೇವನೆ ! ಚಿಃ ! ಬಿಡುಬಿಡೀ ನಿನ್ನ ಗನ್ನಗತಕದ ನುಡಿಯಂ. ಅಂತು ರಾಮನನೊ

ಲ್ದೊಡೆ ನಿನ್ನಂತಿರಾಂ ಗಾಂಪನೆ ? ಎಂದು ರಾಮನಂ ಮೇಣ್ ಮುನಿಯುಂ ತೆಗಟ್ದಿಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಕರಂ ಕನಲ್ದು ಮುನಿಪಂ ರಾಮಭಕ್ತಿಯೊಳ್ ಬೆಂಗೊಟ್ಟೆರೆಂದು ಶಪಿಸಲೊಡಂ ಪೂರ್ವಸಂಚಿತದೊಂದಱುವಿನೆಟ್ಟಱಿಂ ತನ್ನೊಂದು ಕುತ್ತಮುಂ ಬಗೆದು ಮುನಿಗೆ ಕಾಲ್ಗೆಱಗಿ ತಪ್ಪಂ ಕ್ಷಮಿಸಿ ಕಾವುದೆಂದು ಬೇಡಿದಂ. ಆಗಳಸಿತಾಂಗಂ ರಾಯನಂ ಪಾಲಿಪೊಂದು ಭಾವದಿಂ-ಎಂದಿಂಗೆ ರಾಮಭಕ್ತಂ ನಿನ್ನಂ ಕಾಲಿನೊದೆವನಂದಿಂಗೆ ನಿನ್ನೊಳ್ ಭಕ್ತಿಯೊಗೆತರ್ಕೆ ! ಎಂದು ತಿಳಿಪಿ ಕಳಿಪಿದಂ. ಇಂತೆಂದೆ ಸುಬಾಹು ಮುನಿಯ ಬಯ್ಗುಳನಾಗಳ್ ನೆನೆದು ಶತ್ರುಹಂಗೆ ತನ್ನಿರವಂ ಕೇಳಿಸಿದನಕ್ಕುಂ.

ಮನೋ—ಈಗಳಱಿತೆಂ. ಮುಂತಣ ಕತೆಯನಱಿಯೆ ಪೇಳ್.

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನ ಬಿತ್ತರದ ಚಿತ್ತರದ ಬೊಂಬೆ ! ರಂಬೆ ! ಈ ಪರಿಯೊಳ್ ಸುಮಿತ್ರಾಪುತ್ರಂ ಚಿತ್ರಚಿತ್ರಾಂಗದರಂ ಮಿತ್ರಭಾವದೊಳೊಪ್ಪುಗೊಂಡುಂ, ಸುಭುಜಸುಧ್ವಜರೊಳೊಡಂಬಟ್ಟುಂ, ದಮನನಂ ಸಂತವಿಟ್ಟುಂ ಮುಂಬಟ್ಟು ಪಡೆವೆರಸು ಹಯದ ಬೆನ್ನೊಳೆ ನಡೆಯುತಿರೆಯಿರೆ ;

ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ಕರ್ನೆಲದೆ ಕೊರ್ವಿ ಬೆಳೆದ ಕರ್ವಿನ ತನಿರಸಕ್ಕೆ ಪೆರ್ಮರನ ಪಾಱುಗೊಂಬಿನೊಳ್ ಪೊಡೆಯ ತೆಳ್ಪೊಟಲೊಳೊತ್ತುಗಟ್ಟಿದ ಕಿಱುನೊಟಿನ ಸವಿಜೇನ ಸಜ್ಜನಿಂಬನಿಯನೆಱೆದು ಪಾಲ್ಗೋಡಿನ ಜೋಲ್ಗೆಚ್ಚಲ ತೋರಮೊಲೆಯ ಎಳಗಂದಿ ಕರ್ದುಱುವಿನ ತೊಱೆದ ತಂಬಾಲಂ ಬೆರೆದು ಹನಿಸಿ ಕೊನೆನಾಲಗೆಯೊಸಱೆ ಬಾಯ್ಗಿನಿದಿನಿದಾಗೆ ಸವಿವ ಸವಿಯಂ ಲೋಗರಱಿವಂತು ಪೆಱತೊಂದು ಮಾಟಿಚ್ಚೆಯಿಂ ಮೂಗಿನುಣ್ಬಂತು ತುಂಬುವಂ ಪವನನೆನೆ—ಬಿಸಿಲ ಜಳಕ್ಕೆ ಬಾಡದೆ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳ ಹಿವಕ್ಕೆ ಕೋಡದೆ ಪಗಲೆನ್ನದೆ ಮರ್ಬೆನ್ನದಾಗಳಾಗಳುಳ್ಳಲರ್ದ ಕೊಳದ ಬನದ ಬಿಱಿಮುಗುಳ ತನಿಗಂಪಂ, ಪಾವಡರದೆ ಪಕ್ಕಿ ಸೋಂಕದೆ ತುಕ್ಕುಡಿದ ಸೆಕ್ಕೆಯೊಡೆದ ಚನ್ದನದ್ರುಮಂಗಳ ನಱುಗಂಪಿನೊಳ್ ತೆತ್ತಿಸಿ, ಪಸುರ್ಮಾಯದ ತಣ್ಪಾಱದ ಮೆಲ್ಪುಗುಂದದ ಮರುಗದ ದವನದ ಪೊಸಗಂಪಂ ಪತ್ತಿಸಿ, ಪೋಪ ಬರ್ಪ ಬಟ್ಟೆಗರ ಮೂಗಿನಂಡೆಯೊಳ್ ತುಱುಕುವ ಬನಗಾಳಿಯುಂ ಬಱಿಗೊಂಡು, ಕಡಲಿಂ ಬಾಂಬರಂ ನೆಗೆದ ಕರ್ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಿಂ ಪಗಿಲ್ತು ಕೊಳನ ನೀರುಣಲೆಂದು ತೇಂಕಿ ವರ್ಪ ಕಿಱುಮುಗಿಲೆಂಬಂ

ತಿರೆ ನೆರೆದುರ್ಬಿ ಪರ್ಬಿ ಪಚ್ಚೆವಿಡಿದೀಸಿ ಪರಿವೆಣ್ಣೆದೊಡೆದ ಸೇಱಿಲ
ಪಣ್ಗೆ ಬಣ್ಣಂಬಳಿದ ಕರ್ವುಣಿಗೆ ತಣ್ಣೀರೊಳಟ್ಟಿದ ತನಿಗೆಂಡಕ್ಕೆ ದೊರೆ
ವರ್ಪ ಬವರಿಗಳ ಗಾವರಕ್ಕೆಚ್ಚಿತ್ತು ಗೂಡನುೞಿದು ಕೋಡುಗೊಂಬಿನ
ಡರ್ದು ಕೂಡಿ ಪಾಡಿ ಕಾಡ ಪಣ್ಗಳಂ ನಾಡ ನೆಲ್ಗಳನಾಯ್ದು ಬೇಡಿ ಕಾ
ಡುವ ಪಿಳ್ಳೆಗಳ್ಗೆ ರೂಡಿಸಿದ ಮಮತೆಯಿನೂಡಿ ನಲಿವ ಪಕ್ಕಿಗಳ್ಗೆ ಬೀಯುವ
ಪಣ್ಣಂ ಮಾಗದ ಮಿಡಿಯುಂ ಬೀಯುಮಾಗದ ತಳಿರಂ ಆವಗಮೊದವಿಪ
ಮರಂಗಳಿಂ ಬೞಿಸಿ ನಿಚ್ಚಮೊಸರ್ವ ಪೆರ್ಚುಗೆಯುಬ್ಬರದಿಂ ಕರೆಗಣ್ಮಿ
ಪರಿದು ಬನಸಿರಿಯ ಜೀವದ ಗೊತ್ತಿನಂತೊಪ್ಪುವ ನೀರ್ಗೊಳಂಗಳಿಂ ಮ
ನೋಜ್ಞಮಾದಾರವೆಯ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ದಿನದಿನಕ್ಕೆ ತನಗೆ ಬಿರಯಿ
ಮಿಗಂಗಳ ಬೇಂಟೆಗೆ ಬೇಱೆವೇಱೆ ಪಿಲ್ಗಳ್ ದೊರೆಕೊಳ್ವಂತು ನಸೆಗಾಱ
ನೊಸೆದು ಬೆಳೆಯಿಸಿದನೆನಲ್ಕೆಸೆವ ಕರ್ಬಿನ ತೋಂಟದ ಗೊಂಟಿನೊಳ್
ಬಿತ್ತೊಂದರ್ಕೆ ಐವತ್ತಱಿಂ ಪೊಲಿವರ್ಪ ಕದಿರ ಬೆಳೆಯ ತನ್ನೊಂದು ಪೆ
ರ್ಮೆಯಿಂ ಬಣ್ಣವೆರ್ಚಿ ನಳನಳಿಸಿ ಬೆಳೆದ ಕೆಯ್ವೊಲಮನಣಕಿಸಿ ತಲೆನಾ
ಗಿಸಿ ತೂಗಿಸಿ ನೂಱುಮಡಿ ಮಿಗುವ ಬಿತ್ತಂ ಪೊತ್ತು ನಿಗುರ್ದು ನಿಂದ
ರಾಗಿವೊಲದೊತ್ತಿನೊಳ್ ಕೆಸಱುೞಿಯಾಗದ ಬಸಿಱೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದಾಣಿಮು
ತ್ತುಗಳಿಂ ಬಿಗಿದು ದೂವೆಯ ಕುಸುಱಿಂ ಪುದಿದು ಬಣ್ಣಂಗುಂದದಂತು
ಬೆಳ್ವಟ್ಟೆಯುಂ ಪೊದೆದೊಡಲಿಚಂ ತನ್ನ ಬೆದೆಗಾರ್ತಿಯ ಚೂಳಿಯ ಸಿಂಗ
ರಕ್ಕೆಂದು ಸಮೆದು ಬಯ್ತಿಟ್ಟ ಕುಂದಣದ ಗೊಂಡೆಯೆನೆ ತಾವರೆಯ
ಕೋಶದಂತಿರೆಸೆವ ಜೋಳದ ಪಾೞೆಯುಂ ಸಾಲ್ಗೊಂಡು ಮೊಳೆತ ಬೆಳ್ನ
ೞಿವಿಟ್ಟ ಕೊನೆಯಿಕ್ಕಿದ ಕಾತ ಪಣ್ತು ಪೊಂಬಾೞೆಯು ಜೇಂಬಾೞೆಯು
ರಂಗುಬಾೞೆಯ ತೋಂಟದಿನೊಳಗೊಳಗೆ ಬಾಂಬಟ್ಟೆಗರ್ ಪೊೞಲ ಸೊ
ಬಗಂ ನಿರುಕಿಸಲ್ಕೆಂದು ಆಗಳಾಗಳೆೞೆತಪೊರ್ಡೆಂದು ಕಟ್ಟಿದೊಂದು ಸರ
ಣಿಯೆನೆ ಮುಗಿಲೊಳೊಂದಿದ ನಾಡ ಪೊಱಗೋಂಟೆಯುಗಳ್ ಸೊಗಯಿಸಿ
ದತ್ತು.

ಇಂತು ಪೊೞಲ್ಗೆ ಪೊಱಮೆಯ್ಯ ಸುಲ್ಲ ಸನ್ನಣದಂತೆ ಕೆಂಕಮಾ
ಗೆಸೆವ ಜಾದುಗಲ್ಲ ನಿಡುಗೋಂಟೆಯಿಂದೊಳಗೆ ಜೆಂಗದಿರನ ತೇರ ಸೂಟಿ
ಗೆತ್ತಂ ಮಿಳಿರ್ದುಂ ಮುಂಚಿ ಪರಿವೇೞುಂಕುದುರೆಗಳ ಖುರಪುಟದ ಪೊ
ಯ್ಲಿಂಗಿರದಡರ್ದು ಮುಸುಂಕುವ ಕೆಂದೂಳಂ ಬೀಸಿ ಜಾಡಿಸುತುಮೋ

ಠಣಂಬಡಿದ ಪಟಿಯಿಗೆಗಳಿಂ ಮನೋಜ್ಞವಾಗಿ, ನೆಱೆವೆಱೆಯಿರುಳೊಳ್ ತಾಂ ತವಗಿಟಿತಂದು ಬಿನದದಿಂ ವಿಹರಿಪಚ್ಚರಸಿಯರ ನೆಲೆಯ ಸಿಂಗರದ ಮಾಟದ ಬೆಳ್ಳಿವೆಟ್ಟುಗಳ ತಪ್ಪಲ್ಗಳೆಂಬಂತಿರೆ ಪಗಲ್ಗೆ ಪಾಲಿನೆಱೆದಂತುಮಿರುಳ್ಗೆ ಜೊನ್ನದಿಂ ಸಮೆದಂತುಂ ತೋರ್ಪ ಸೌಧಂಗಳಿಂ, ಮತ್ತಂ ಪೊತ್ತಿದ ಹೋಮದೆತ್ತಿದ ಧೂಪದ ಪೊತ್ತಿದ ದೀಪದ ಸುತ್ತಿದ ಕರ್ಪೂರಗೆ ಮೇಲ್ವೆಗೆಯುತೆ ಬಿತ್ತರದಿಂ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡನೊಡ್ಡೆ ಮರಕತ ಕಳಶದ ತನಿವೆಳಗು ಮೇಘಮಂಡಲದೊಳ್ ಬೆರೆಯುತೆ ಬಳ್ಳಿಮಿಂಚನಾಗಿಸೆ ಗೋಹುರಂಗಳ ಮಿಸುನಿಯ ನೆಲೆಮಾಡದ ಚೆಂಬೆಳಗು ಬಾಂದಳದೊಳ್ ಪಳಂಚುತಿಂದಿರವಿಲ್ಲನೊಡರ್ಚೆ, ಆಗಳಾಗಳ್ ಮೊಟಿಗುವ ಭೇರಿಯೊನ್ದು ಬಿಱುಸರಂ ಕಾರ ಗುಡುಗಂ ಪುಟ್ಟಿಸೆ ತುಂಬುಗೊಳನೊಳಿಂಬುಗೊಂಡ ಮುದ್ದಂಚೆಗಳ್ಗೆ ಜಲಕ್ರೀಡೆಗೆ ಮನಮಂ ನೀಟ್ಚಿರಿಸುವ ದೇಗುಲಂಗಳಿಂ, ಮತ್ತಮೋದನೋದುವ ಶಾಸ್ತ್ರಮುಂ ಕಲ್ವ ಪುರಾಣಮಂ ಕೇಳ್ವ ಇತಿಹಾಸಂಗಳನಱಿವ ವೇದಾಂತಮಂ ಬಗೆದು ಭಾವಿಸುವ ತರ್ಕಿಸುವ ವಿಪ್ರರ ಅಗ್ರಹಾರಂಗಳಿಂ, ಮತ್ತಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರರಮನೆಗಳಿಂ ಮತ್ತಂ ಪರದರಂಗಡಿಗಳಿಂ, ಮತ್ತಂ ಕೀಟಿರ ಗುಡಿಗಳಿಂ—ಊರು ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಕಣ್ಗಂ ಮನಕಂ ಬಂದುದು.

ಇಂತಿಂತು ನೆಱೆ ಮೆಱೆದೊಪ್ಪುವ ತುಂಬಿದೂರ ಕೇರಿಗಳೊಳೋರೊಂದೆಡೆಯೊಳ್—ಅಂದು ಮೀಂಬಟಿಯಿಗೆಯುಂ ಜೋಗದ ಜೋಹದ ಸಾಂತನನಿದಿರ್ಚುವ ಪದನೊಳ್ ತನ್ನೈದುಂ ಕಣೆ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ವ ಕೈಗುಣಕ್ಕೆ ನೆರಂ ಬಾರದೆಂದು ತಱಿಸಂದು ಪಲವೆಡೆಯುಂ ತಂದಂದಮಾಗೆ ಕೊಡಿಟ್ಟ ಕೋಲ ಮೂಡಿಗೆಯ ಕೂಡಿಗೆಯೆನೆ ನೂಱುನೂಱುವಗೆಯ ಪೂಗಳಿಂ ಬಾಗೆ ಎತ್ತಿಪಿಡಿದಂಗೆಯ್ಯ ನಸುಗೆಂಪಿಂ ಕಡೆಗಣ್ಣ ಕುಡುನೋಟದರೆಗರ್ಪಿಂ ಮೊಗದ ಬೆಳ್ನಗೆಯಚ್ಚವೆಳ್ಪಿಂದೊಪ್ಪಂಬೂಸಿ ಬಣ್ಣಂಬಳಿದಂತುಂಟಾಗಿಸಿ ಬಿಡುಸರದ ಪೊಸಗಂಪಿಂಗವ್ವಳಿಸಿ ಮುಸುಱಿ ಮೊರೆವ ದುಱುದುಂಬಿದುಂಬಿಗಳ ಕಾಟಕ್ಕಳ್ಕಿ ಬಳ್ಕಿ ನೋಟದ ಬೇಟದ ಬೆಡಂಗನೊಲ್ದು ತೋಱಿ ಪಣಕಂ ಖಣಕಂ ಮಾಱುವ ಮಾಲೆಗಾರ್ತಿಯರ ಪೂವಿನಂಗಡಿಯಿಂ; ಮತ್ತಂ ತಲೆಯೊಲೆಯೆ ಮುಂಗುರುಳ್ಗುಯ್ಯಲಾಡೆ ನಡುನೋಟದ ನಿಮಿರ್ದ ಕಂಗಳೆನಸುಂ ಚಳಿಸೆ ಮೊಗಂ ಬೆಮರಿಡೆ ಬಲ್ಮೊಲೆಗಳ್ ಕದಕ್ಕದಿಸೆ

ಮುತ್ತಿನ ಗೊಂಡೆನಾವುಲಿ ತೊಂಗಲ್ಗೊಂಗೆ ಕೆಂಬರಲೋಲೆ ಮಿಱುಗೆ ಬಳೆ ಘಲ್‌ಘಲ್ಲೆನುತುಲಿಯೆ ಅಸುವೆಯೊಳೊತ್ತೊತ್ತಿ ಪನಿನೀರನೆಱೆದೆಱೆದು ಪಚ್ಚೆಗಪ್ಪುರದ ಪುಡಿಯಂ ಸುರಿಸುರಿದು ಸುಯ್ಯೆಲರ ನಱುಗಂಪನೊರೆದೊರೆದು ಬಾವನ್ನವಿಡಿಯಂ ತೀವ ಘಟ್ಟಿವಳ್ತಿಯರ ಗಂದಿಗವಸರದಿಂ ; ಮತ್ತಂ ಬಿಡುಮುತ್ತಿನ ಪಚ್ಚೆವರಲ ಕೆಂಬರಲ ಕರ್ಮಣಿಗಲ್ಲ ಬಜ್ಜರಗಟ್ಟಿಯ ಚೆಂಬವಳದ ಸರದ ಪರಪಿದ ಪೊಂದಟ್ಟೆಗಳಿಂ ರಂಜಿಸಿ ಬೆಲೆವಣಿಗಾಗರಮೆನೆ ತೋರ್ಪ ರನ್ನವರದರಂಗಡಿಯಿಂ ; ಮತ್ತಂ ಲೆಕ್ಕಿಗರ ಲೆಕ್ಕದಂತು ಸೊನ್ನೆಯಿಂ ಕಣ್ಗೊಪ್ಪಿಯುಂ, ಗಗನದಂತು ಬೆಳ್ಳಿಯಿಂ ಮೆಱೆದುಂ, ಕೆಯ್ವೊಲದಂತು ಕರ್ವೊನ್ನಿಂ ಸೊಗಯಿಸಿಯುಂ, ಪಲ್ಲವಾಧರೆಯ ಕೆಂದುಟಿಯ ರಂಗಿನಂತು ಕಿಸುರಿಂ ರಂಜಿಸಿಯುಂ, ಬೊಂದಿಯಂತು ಸೀಸಕದಿನೊಂದಿಯುಂ, ದಿಟ್ಟೆಯ ಬಟ್ಟೆಗೆಯ್ತರ್ಪ ಲೋಹಕಾರರ ಮನೆಯಿಂ ; ಮತ್ತಂ ಹಚ್ಚಡದ ಪೂವಿನಂಗಿಯ ಪಟ್ಟುಡೆಯ ಕಾಂಗಿನ ರಂಗಿನ ಚೆಂದಿರಗಾವಿಯ ಮಿಸುನಿಗಚ್ಚಿನ ಬಣ್ಣಸೀರೆಯ ದೂಸಿಗವರದರ ಮಳಿಗೆಯಿಂ ; ಮತ್ತಂ ತಿಸುಳಿಯಂತೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನುಂ ತೊವಲ್ವೊದೆಯನುಂ ಮುಗಿಲಂತೆ ನೀರೊಡಲನುಮೆನಿಪ ತೇಂಗಾಯಿಂ, ಮತ್ತಂ ಹರನೆಂತಂತು ಜಟಾಧರನುಂ ಹರಿಯೆಂತಂತು ಪೀತಾಂಬರಧಾರಿಯುಮಾಗಿರ್ಪ ನೀರುಳ್ಳಿಯಿಂ, ಮತ್ತಂ ಜೀರಿಗೆಯಿಂ, ಕೊತ್ತುಂಬರಿಯಿಂ, ಮೆಣಸಿಂ, ಗುಳದಿಂ ಶರ್ಕರೆಯಿಂ ಚೆಲ್ವಾದ ಕೇರಿಯಂಗಡಿಯಿಂ ; ಮತ್ತಮಿರ್ಕುಳಿಯ ತಂಡಸದ ಕರ್ತರಿಯ ಸುತ್ತಿಗೆಯ ಕೈವಾರದ ಕಂಬಚ್ಚಿನ ಕೊಳವೆಯಡಗಲ್ಲ ಅರನ ಮುಟ್ಟೊಟ್ಟೆಯಿಸಿರೆ ಕೊಟ್ಟಂ ಕೆಟ್ಟನೆಂಬೊಂದು ಸನ್ನೆಯ ಸಬುದವೊಗೆವಂತಿರೆ ಬಡಿವ ಸೊನ್ನೆಗಾಱರ ಸಾಲೆಯಿಂ ; ಮತ್ತಂ ಕೊಡಲಿಯಿಂ ಕಡಿವ ಉಳಿಯಿಂ ಕೀಸುವ ಕತ್ತಿಯಿಂ ಕೆತ್ತುವಾಣಿಯಿಂ ಬೆಟ್ಟುವ ಕರಗಸದಿಂ ಕೊಱೆವ ಬಡಗಿಯರೆಡೆಯಿಂ ; ಮತ್ತಂ ಕಾಯಿಸುವ ಕರಗಿಸುವ ಎಱೆವ ತಿದಿಯೊತ್ತುವ ಉರ್ದುವ ನೀರ್ಗುಡುವ ಬಡಿವ ಬಿಸುವ ಮಸೆವ ಸಣ್ಣಿಸುವ ನುಣ್ಣಿಸುವ ಸಾಣೆವಿಡಿವ ಕಮ್ಮಱರ ಮುಂಗುಡಿಯಿಂ—ಪುರಂ ಕಣ್ಗೆಂಬಾದುದು.

ಇಂತು ಸೊಬಗಿನ ಬೀಡಿನಂತೆ ಸಿಂಗರದ ನಾಡಿನಂತೆ ಸೊಗದ ನೆಲೆಯಂತೆ ಸೊಗಸಿನಾಗರದಂತೆ ಮಂಗಳದ ಮನೆಯಂತೆ ಸಲೆ ಸಂದು

ನಾಡ ಪೆಣ್ಗಳ ಚೆಂದಳಿರಡಿಯ ಮೊಲ್ಪೊಗರಿಂ ತೊಳಗಿ ಬೆಳಗುವ ಕೇರಿಯ ಬೀದಿಗಳಿಂ; ಪೊಱಲ ಸೊಬಗೆಯರ ಕಳಿವೆರ್ಚಿದ ನಗೆಮೊಗವ ಕಾಂತಿಯಿಂ ಬೆಳರ್ತು ಮಿಱುಗುವ ಹರ್ಮ್ಯಂಗಳಿಂ; ಪುರದ ಪುರಂಧ್ರಿಯರ ಪೊಂಬಚ್ಚದೊಚ್ಚತಂ ತಱತಱಪ ಹಱೆಯ ಪರ್ಬುಗೆಯಿಂ ಚಳಚಳಿಸುವ ನಲ್ನೆಲೆಯಿಂ—ರಾಜಿಪ ನಗರಮಂ ಕಣ್ದಣಿಯೆ ಕಂಡು ಶ್ರುತಕೀರ್ತಿಮನೋಹರಂ ನಿಜಸಚಿವನೊಳಿಂತಿದಾವ ನಾಡೆಂದು ಕೇಳ್ದೊಡೆ-ಕೂರಾಳ್ಗಳ ಕಟ್ಟೊಡೆಯ! ಇಂತಿದು ಕಣಾ! ಗೋಪೂಜಾಫಲದತ್ತಣಿಂ ಸಂತಾನಮಂ ಪಡೆದ ಋತಂಭರರಾಜನಾಳ್ವ ತೇಜಃಪುರಮೆಂದು ಕೇಳಿಸಿದರ.

ಆನುಡಿಗೆ ಸೌಮಿತ್ರಿ ಬೆಸಮಂದಂಗೊಂಡು—ಎಂತು ಆರಾಯಂ ಗೋಸೇವೆಯತ್ತಣಿಂ ಮಗನಂ ಪಡೆದಂ? ಧೇನುಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯನಿತೊಂದು ದೊಡ್ಡಿತೇಂ? ನೀಂ ಬಲ್ಲಂತು ಪೇೞಿಂಬುದುಮಿಂತು ವಚಿಸಿದಂ ಸಚಿವನದೆಂತೆನೆ:—

ಅಯ್ಯ! ಮುಂನ್ನಮೀನಾಡೊಡೆಯಂ ಋತಂಭರನೆಸರಿಂ ಪೆಸರ್ವೆತ್ತ ಭೂಭುಜನುಂಟು. ಬೋೞಿಯರೋಜನ ಜಾಣ್ಮೆ, ಚುಕ್ಕಿಯುಱುವು, ಜವನ ಜವ್ವು, ಜಕ್ಕರರಸನ್ನೆಸಿರಿ ತನ್ನೊಳೊದವೆ ಮನುವಿನ ಮಾರ್ಗದೆ ನಡೆಯುತೆ ಮೆಯ್ಗಣ್ಣನೋಲಗದ ಸೊಂಪಿಂಗಿರ್ಮಡಿ ಮಿಱುವ ಪೆಂಪಿಂ ಮೆಱೆದಂ. ಆದೊಡಮೀತಂಗೊಗೆತನದ ಗುಣ್ಪಿಂಗೆ ನೇರ್ಪಡುವೊಂದು ಬೞಿಯ ಬಳಮಿಯ ಪುಟ್ಟಿನೊಂದು ಸೊಗಂ ತಾಱದುದು.

ಮಡಲಿಱುವ ಬಾೞ್ವಳ್ಳಿಯ ಚೆಂಗುಡಿ ಸುರುಂಟೆದಂತೆ, ಸೊಗಸಿನ ಸೊಬಗಿನ ನೆಲೆವನೆಯ ಮುಂಗುಡಿ ಮುರುಂಟೆದಂತೆ, ತುಂಬಿ ಪರಿವ ಕಾಲ್ಪುರದ ಕಾಲ್ ಮುಱಿದಂತೆ, ಇಂಬಿನೊಡಲ ಪೊಸಜವ್ವನಂ ಸರಿದಂತೆ, ಇನ್ನೆಬರಂ ಕೊನೆವರಿದು ನೀಳ್ಕರಿಸಿದ ಬೞಿಯ ಬೞಿಯಿಗಳ್ ತನ್ನೊಳ್ ತಡೆದುದೆಂಬೊಂದು ಬಾಗುಳ ಪೆಱಸಿನಗವಟ್ಟಗಳುಮೀಕತದೊಳೆ ಬಗೆಗೆಟ್ಟಿರ್ಪ ರಾಯನೋಲಗಕೊರ್ಮೆ ಜಾಬಾಲಿಮುನಿಪಂ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದಂ. ಆಗಳರಸನೆಯ್ತಂದ ಮುನಿಯಂ ಯಥೋಚಿತಮಾಗತಸ್ವಾಗತಂಗಳಿಂ ಕುಶಲಮಂ ಬೆಸಗೊಂಡು ತಱುವಾಯಿಂ ಕಟ್ಟಿನ ನುಡಿಗತೆಯ ಪೊಱ್ತಿನೊಳ್—ಕಿತ್ತಡಿಗಳ ಬಿತ್ತಿಗ! ಪಣ್ಣಿಲ್ಲದ ಮರನ ಬಾೞ್ತೆ,

ತಣ್ಣೀರೊಸರ್ ಕುಂದಿದ ಕೊಳನ ನೆಗಟ್ಟಿ, ಚಂದವನಿಲ್ಲದಿರುಳ ಗಗನದ ಚೆಂದಂ, ಕಂದಂ ಪುಟ್ಟ ಮೆಱೆದೊಪ್ಪದ ಬಟ್ಟಯುಂದಂ, ಸಂಡ ಜಗದ ತೊಱೆಹಕ್ಕೆಡೆಗುಡದೇಂ ಪೋಕುಂ ! ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಂ ಮಗನಂ ಪೆಱ ದಂಗೆ ಸಗ್ಗಿಗರ್ ಬಾಗಿಲಂ ತೆಱೆಯರೆಂಬರಲ್ತೆ ! ನಲ್ಮೆ ಮಿಗೆ ಪೆತ್ತ ಕುವ ರನ ಬಾಲಲೀಲೆಯಂ ಕಾಣದ ಕಣ್ಗಳಿವು ಪೀಲಿಯ ಕಣ್ಗಳಾಗವೆ ? ಅಕ್ಕ ಟಾ ! ಮಗನಂ ಪಡೆಯದೆ ನರಕಮಂ ಪುಗುವೊಂದು ಭಾಗ್ಯಮಂ ಬಿದಿ ಯೆನ್ನೊಳೊಡರ್ಚಿದುದೇ ! ನೂಱನೇಂ ? ಇಹಕಂ ಪರಕಂ ಪೆಱಗಾದ ಬೂತಾದೆಂ. ಅಯ್ಯ ! ಮುಂತೇಂ ಬಟ್ಟೆ ! ಸುಟ್ಟಿಸಿ ತೋಱ ! ಎಂದು ನಿಜನಿಟಿಲತಟಸಂಘಟಿತಕರಸಂಪುಟನಪ್ಪುದುಂ ; ಮುನಿಪನೊಲ್ಮೆಯಿಂ- ರಾಯ ! ನೀನಿಂತು ಮಱುಗಲೇನಕ್ಕುಂ ? ನಿನ್ನುರದದವಟಲಂ ಕೇಳ್ವ ನರರೊಳರೆ ? ನಂಬಿದ ದೈವಕ್ಕೆ ಕೇಳಿಸು ! ಆದೊಡಮೆನ್ನೀಬಗೆಗೆ ನೀಂ ಗೋವಂ ಸೇವಿಸಿದೊಡೆ ನಿನ್ನಭೀಷ್ಟಂ ಸಿದ್ಧಮಕ್ಕುಮೆಂದು ತೋಱುಗುಂ. ಮುನ್ನಂ ಮುತ್ತರಾಯರ್ಗಿಂತು ಸುರಭಿಯೊಲ್ದುದುಂಟು-ಎಂದು ಸಂತ ಯಿಸಿದಂ. ಮಗುಳ್ದಾರಾಯಂ ಮುನಿಗೆ—ಗೋಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯಂತು ಟೇಂ ಪಿರಿದೆ ? ತನಗೊರೆ, ಎಂಬುದುಂ ; ಜಾಬಾಲಿಯಿಂತು ಕಥಿಸಿದಂ:—

ಎಲೆ ಮಾರಾಯ ! ಗೋಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯಂ ಬಣ್ಣಿಪೊಡೆನಗಮ ಳವೆ ! ಮೆಯ್ಯ ನವಿರ್ಗಳೊಳೆಲ್ಲಾದೇವರ್ಕಳೋರೊಂದು ನೆಲೆ ; ಬ ಸಿಱಒಳೊಡಲೊಳೆಲ್ಲಂ ವಿಶ್ವದೋರೊಂದು ತಾಣಂ. ಇಂತಿರ್ಪಿನಂ, ನೀ ನೆ ಬಗೆ. ಆವನೊರ್ವಂ ನಿಚ್ಚಂ ಬಿಸಿಲೊಳ್ ಬಾಯರ್ತ ಹಸುವಿಂಗೆ ನೀ ರನೆಱೆವನವಂಗೈಸಿರಿ ವರ್ಕುಂ ; ಮೇವಿತ್ತು ಕಾವಂಗೆ ಪಾಲ್ಮೊಸರುಣಿ ಸಿನ ಪುಣ್ಯಲೋಕಮಕ್ಕುಂ ; ಮೆಯ್ಯ ನೊಟನಂ ಸೋವ, ಶೃಂಗಂಗ ಳೆಡೆಯಂ ತುಱಪ ಮನುಜಂಗೆ ಬಂದ ಬಿಯದಿ ತಪ್ಪುಗುಂ ; ಮತ್ತಮೆ ತ್ತಾನುಂ ಮೇವಾವಂ ನಿವಾರಿಪ ನರಂ ನರಕಮಂ ಪೋಕುಂ. ಇದ ರ್ಕೊಂದಿತಿಹಾಸಮುಂಟೆಂತೆಂದೊಡೆ :—

ಮುನ್ನಿನ ದಿನಂಗಳೊಳೊರ್ಮೆ ಜನಕರಾಜಂ ಸಗ್ಗಿಗರ ನಾಡಂ ಕಾಣ್ಬೊಂದು ಬಗೆಯೊಳ್ ಯೋಗದೊಂದು ನೆರವಿನ ಮೈಮೆಯೊಳೊಡಲ ನುಟದು ಬಂದ ನಡೆಮಾಡಮನಡರ್ದು ಪೋದಂ ಗಡ ! ಇಂತಿರೆ ಪೋಪ ಬಟ್ಟೆಯೊಳ್ ತನತನಗೆ ನರಳ್ವ, ಪೊರಳ್ವ, ಮುಟುಗುವ, ಬೇನೆ

ಪಡುಮೊದೆದಾಡುವ, ಉಬ್ಬಸಂಬಡುವ, ಬೇವ, ಪೊತ್ತುವ, ಕುದಿವ, ಸೀಕರಿಮೋಪ, ಕೊೞಗುವ, ಸಾಱುವ, ಸೋಱುವ, ಕಾಱುವ, ನವೆವ, ಸವೆವ, ಕಾಲ್ಮುರುಂಟಿದ, ಕೆಯ್ಸುರುಂಟಿದ, ತಲೆಬಿರಿದ, ಕೀಲ್ ಮುಱಿದ, ಕಣ್ಣುೞಿದ, ಮೆಯ್ಯುೞಿದ, ಸೂಲದ ಮೊನೆಯೊಳೇಱಿದ, ಕಲ್ಲಾಲೆಯ ಬಸಿಱೊಳ್ ಸಿಲ್ಕಿದ, ಪರ್ದುಕಾಗೆಗಳ ಬಾಯೊಳಾದ, ಕೀವಿನ ಮಡುವಿನೊಳ್ ಬಿೞ್ದ, ಕೂರ್ವಾಳ ತುದಿಯೊಳ್ ಜೋಲ್ದ, ತನಿಗೆಂಡದ ಬೇವಿನುರ್ಕಿನ ಪುತ್ತೞಿಯುಪ್ಪುಗೆಯ ತೞ್ಕೆಯೊಳಿರ್ದ, ಪೇಸಿಕೆಯ, ಱೋಡೆಗರ, ಪಾಪಾತ್ಮರ ಬಾೞ್ವನೆಯೆನಿಪ್ಪ ಯಮಲೋಕಮಂ ಮುಟ್ಟೆಯಿಸಿ ಬರ್ಪುದುಂ; ಪಾವನಮೂರ್ತಿಯೆನಿಪ್ಪ ರಾಯನತ್ತಣಿಂ ಬೞಿಸಿವರ್ಪ ಗಾಳಿಯ ಸೋಂಕಿಂ ನಾರಕಿಗಳೆನಸುಂ ಚೇತರಿಸಿ ತಣ್ಪುಗೊಂಡು ಕಟ್ಟುಬ್ಬರದ ಬೇನೆಯುಂ ಸೈರಿಪಂತಿರಾಗೆ, ಮುಂತು ಸಮಂತು ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಎಯ್ದುವರ್ಪ ನಡೆಮಾಡಮಂ ಕುಱಿತು ಕೂಗಿಕ್ಕಿ—ಎಲೆಲೆ ! ಸೈಪಿನರಮನೆಯೆ ! ಎಲೆಲೆ ಹೂನ್ಯವಂತನ ನೆಲೆವೀಡೆ ! ಪೋಪೋಗದಿರ್. ಇನಿತೊಂದು ವೇಗಮೇಂ ? ನಿನ್ನತ್ತಣಿಂ ತೀಡುಪ ಗಾಳಿ ಸೋಂಕಲೊಡಮೆಮ್ಮ ನೋವುಂ ಬೇವುಂ ಪಿರಿದುಂ ಸರಿದುದು. ಇಂತಿರೆಮ್ಮ ನೋವದೆಮ್ಮ ಬಿನ್ನಪಮನಾಲಿಸದೀಕುತ್ತದ ತರಿಪಕ್ಕೇನಾನುಂ ಮರ್ದನೀಯದೆ ಬಿನ್ನನೆ ನಡೆವ ಬಲ್ಮೆಯಿದೇನೊ ! ನಿನಗಾನುಮೆಮ್ಮೊಳ್ ಮಱುಕಂ ಪುಟ್ಟದೆ ? ಹರಹರಾ ! ಎಂದು ಕೆಯ್ಯೆತ್ತಿ ಕರೆದರ್. ಆಗಳ್ ರಾಯನಿಂತೀತೆಱನ ಮೊರೆಯುಂ ಕೇಳ್ದು ಬಿಸವಂದಂಗೊಂಡು ವಿಮಾನಮಂ ತಡೆದು ಪಿಂತಿರುಪಿ ಮುಟ್ಟೆಯಿಸಿ ಬಂದು ಶೈಮಿನೀಪುರದ ಮುಂಬಾಗಿಲೊಳಿೞಿತಂದು ಎತ್ತಂ ನೋೞ್ಪಿನ್ನಂ-ಧರ್ಮರಾಜಂ ತಳ್ವದೆಯ್ತಂದಿದಿರ್ಗೊಂಡು ತಗುವಂತು ಸಮ್ಮಾನಿಸುತುಂ ಮತ್ತಮಭಾಗ್ಯತನೊಳ್— ಏನಯ್ಯ ಎತ್ತಣಿಂ ಬರವಾಯ್ತು ? ನಿಮ್ಮನ್ನರ್ಗೆಮ್ಮೀನಾಡೊರ್ಗದಲೇ ! ಏಂ ಬಟ್ಟೆದಪ್ಪಿ ಬಂದಯ್? ಆವಗಂ ನವೆವ ಪಾತಕಿಗಳ ಯಾತನೆಯ ನರಕಮಿತ್ತಲಿತ್ತಲ್. ಪೆಱರ ಸಿರಿಯುಂ ಕವರ್ವ, ಪೆಱರ ಪೆಂಡಿರ್ಗೞುಪುವ, ಪೆಱರಂ ಕೀೞ್ಮಾಡುವ, ಪೆಱರೊಡಮೆಯುಂ ಕಿಡಿಸುವ ಕಡುಕೂೞರ್ಗೆ ನೆಲೆವೀಡು. ಆವಂ ಕೊಲ್ವ, ಪಾರ್ವರಂ ಪಗೆವ, ಪೞನುಡಿಯುಂ ಪೞಿವ, ಜನ್ನಕ್ಕೆಡರ್ಗೆಯ್ವ, ಪೆತ್ತರಂ ಪತ್ತುವಿಡುವ, ಗುರುಗಳ

ನೇಡಿಸುವ ಪಾಪಿಗಳ್ಗೆ ಬಾಟ್ವೆನೆ. ಇಂತಿದಂ ನೀಂ ಪುಲಗಕ್ಕುವೆ? ಕಾಣಲಕ್ಕುವೆ? ಎಂದಾಡಿದಂ. ಅಂತಪ್ಪುದುಂ ಜನಕಂ ಜವನೊಳ್— ಎಲೆ ಧರ್ಮರೂಪ! ಇಂತೀಪೊಲ್ ನರಕವೊಂದಱತೆನಿಲ್ಲ ಪೆಱತೇನಾನುಮಕ್ಕು ಮೆಂದೇ ಬಗೆದೆಂ. ಅಂತಾಂ ಬಗೆವಿನಂ ಲೋಗರ್ಗೆಂತೆಂತೊ ಬನ್ನಬೇನೆಗಳೊದವಲೊಡಂ ನರಲ್ವೊಂದು ಮೊರೆಗೇಳ್ದು ಬಂದೆಂ. ನೋಟಿಪ್ಪೊಡಿಂತಿದು ದುಸ್ತರಂ ನರಕಂ! ಎಲೆಲೆ! ನೀನು ಮಂತಿವರೊಳೇಂ ಮುಱುಕಂಗೊಳ್ಳಿಯು! ಚಿಃ! ಪೋಕೆ! ಇವರಂ ಕೊಂಡೇಂ ಕಜ್ಜಂ? ಇನ್ನಾನುಂ ಬಿಡ! ಎಂದು ನುಡಿವುದುಂ; ಯಮಂ— ಓ! ಬಿಟ್ಟೆಯಾಳ್ಗಳಂ ಬಿಟ್ಟಂತಾಗದೆ! ಎಂತೀತಂಗಳ್ ಪೋಗಲಾರ್ಪರ್? ಇನ್ನುಂ ಪಾಪಂ ಮುಡಿದುದಿಲ್ಲಮೀಗಳೇವೆಂ! ಇದೆ ಕೊಳೀತಂ ಮುನ್ನಮೊರ್ವನಂ ಪಾರ್ವನಂ ಕೊಂದ ಬೊಮ್ಮೇತಿಗಾಜಂ; ಈಗಳಿದೆ ಎರೆಯಾದಂ. ಈತಂ ಪೆಱನಂ ನಂಜನೂಡಿ ಮಡಿಪಿದಂ; ಅಂತದಱನಿಲ್ಲಿ ಕಾಳೋರಗಂಗಳ್ಗೆ ತುತ್ತಾದಂ. ಮೋಣೀತಂ ಪರಕಾಂತೆಯುಂ ಕಾಮಿಸಿದನಂತದುಕಾರಣದಿಂ ಕಾದುರ್ಕಿನ ಪೆಣ್ಬೊಂಬೆಯು ತಟಿಕ್ಕಿಯೊಳಾದಂ. ಮತ್ತಮೀತಂ ಪಗಲ್ಗಳ್ಳನೀತನಂ ಸಮ್ಮುಕಂಕರಿಯಿಂ ಬಡಿವರೆಂದು ಬೇಱಿಕಿವೇಱಿ ತೋಱಿದಂ. ಅದರ್ಕಾರಾಜಯೋಗಿ ಈ ನರಕಿಗಳೆಂತಾನುಂ ಮುಕ್ತರಾಗರೆ! ಅಕ್ಕಟ! ಇಂತಿವರ ಬಾಟಿಕ್ಕೇಡಂ ಕಂಡು ಮೆಂತಾಂ ಪೋದೆನೋ! ಏನಾನುಮೊಂದುಪಾಯುಮಂ ತೋಱಲಾಱಾ! ಎಂಬುದುಂ; ಸೂರ್ಯಸುತಂ—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನೀನಿನ್ನೆ ಬರಂ ನಿಚ್ಚಂ ಶ್ರೀರಾಮುನಂ ಮೂವಗೆಯ ನಿಚ್ಚಟವಕುತಿಯಿಂ ತುತಿಸಿದ ಹೂನ್ಯದರೆಯನಿತ್ತೊಡೆ ಇವರ್ ಮುಕ್ತರಪ್ಪರ್, ಸಂದೆಯಂ ಬೇಡವೆಂದಂ. ಒಡನೆಯೆ ಜನಕಂ ತನ್ನ ಪುಣ್ಯದೊಳಡ್ಡಮಂ ಧಾರೆಯನೆಱೆವುದುಂ, ಪಾಪಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ಬಿಗಿವಟ್ಟ ನರಕಬಾಧೆಯಿಂ ಬಿಡುವಟ್ಟು ಸಂತಸದಿಂ ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಪಾಡುತುಂ, ಜನಕರಾಜನಂ ಪೊಗಟುತುಂ, ಜವನಂ ನೆನೆಯುತುಂ, ಬರ್ದಿಲರ ನಾಡಂ ಪುಗುತಂದರ್.

ಕೇಳೆಲೆ ರಾಯ! ರಾಮನಾಮಸ್ಮರಣೆಯೊಂದು ವ್ಯೆಮೆಗೆ ಬೆಱಗುವಟ್ಟ ಮಿಥಿಲೆಗೊಡೆಯಂ ಶ್ಯಮಿನಿಯೊಡೆಯನೊಳ್—ಪಾಪಿಗಳಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರ್ ನರಕಕ್ಕೈಯ್ತರ್ಪರಿರರೆಂದಾಗಳೆ ಪೇಟಿಕ್ಕೆಯಲ್ತೆ. ಅದ

ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನೆಂಬೆಯುಂತಿರೆಯುಮಿಲ್ಲಿಗೇಕತದಿನೆಯ್ತಂದೆಂ ಪೇೞಿಂಬ ರಾಯಂಗೆ ನಸುನಗೆಯೊಳ್—ನೀಂ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮಂ ಸಾಜಮಾದೊಡಂ ಪೂರ್ವದೊಳೊರ್ವ ತಾಂ ತನಗೆ ಮೇವ ಪಸುವಂ ನಿವಾರಿಸಿದಯ್. ಅದು ಕಾರಣದಿಂ ನಿನಗಿಂದು ಎಮ್ಮ ಪುರದರ್ಶನಮಾಯ್ತು. ಇಂತುಟಲಿ ಧರ್ಮಸೂಕ್ಷ್ಮಂ. ಗೋಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯುಂ ನೀನಱಿಯಾ ಎಂದು ನುಡಿದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ತಲೆಯನೊಲೆದು ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ಮುಂ ತೆರಳ್ದಂ ಗಡ!

ಇಂತು ಮಱಿದೊರ್ವಯಾದೊಡಂ ಗೋವನೆಟ್ಟಿಬಿಟ್ಟದ ಜನಕರಾಜಂಗಂ ನರಕದರ್ಶನಮಾದುದೆಂಬೆಡೆಯೊಳ್—ಆಕಳಂ ಕೊಲ್ವ ನೋಯಿಸುವ ಕೀೞರ್ಗೇನಾಡ ಬಾೞ್ಕೆಯೊ? ಮೇಣ್ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಧೇನುವಂ ಸೇವಿಪ ಭಾವಿಪ ಮಾನವರ್ಗೆ ಮನೋರಥಂ ಸಿದ್ಧಿಪುದೇಂ ದೊಡ್ಡಿತೊ? ಮನುಕುಲದ ಮುನ್ನಿನ ರಾಯರ್ ಗೋಪೂಜಾಪ್ರಭಾವದತ್ತಣಿಂ ಪುತ್ರರಂ ಪಡೆದುದುಂಟು. ನೀಂ ಕವಲ್ಮನಮನುೞಿದು ಗೋವಂ ಪೂಜಿಸೆಂದು ವಿಧಿಯನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಜಾಬಾಲಿ ತಾಂ ಬೀೞ್ಕೊಂಡಂ.

ಶತ್ರುಘ್ನ! ಇಂತು ಜಾಬಾಲಿಯೊಂದುಪದೇಶಮುಂ ಗುರೂಪದೇಶಮೆಂದೇ ಬಗೆದಂದು ಋತಂಭರಂ ದೈವನ್ಯಸ್ತನಿಜಭಕ್ತಿಭರಂ ಸುಲಕ್ಷಣಲಕ್ಷಿತಮಾದ ಆವನಾಗಳುಂ ಸೇವಿಸುತುಮಿರ್ದಂ. ಕಟ್ಟಕಡೆಯೊಳ್ ಸಲ್ಗೆಯ ಸುರಭಿ ರಾಯನ ಭಕ್ತಿಗೊಲ್ದು "ಪುತ್ರವಾನ್ ಭವ" ಎಂದು ದೇವವಾಣಿಯಿಂ ಪರಸಿ ತನ್ನ ಧೇನುಲೋಕಮಂ ಸಾರ್ದುದು.

ಮತ್ತಮಾರಾಯಂ ತನ್ನಂ ಪರಸಿದ ಧೇನುವಿನೊಲ್ಮೆಯುಂ ನೆನೆನೆನೆಯುತಿರ್ದಿಂಬೞಿಯುಂ ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನರಸಿಯೊಳ್ ಸತ್ಯವಂತನೆಂಬೊರ್ವ ಮಗನಂ ಪಡೆದು ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದಾರಾಯಂ ಪೊಸಜವ್ವನದ ಮುದ್ದುಗುವರನೊಳ್ ರಾಜ್ಯಭರಮನೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾಂ ತಪಸ್ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮಂ ಸೂಱಿಗೊಂಡಾಳುತುಮಿರ್ದಂ.

ಎಳನೇಸಱ ಪೊಸವೆಳಗಿಂಗೆ ಸೊಂಪೇಱಿ ನಳನಳಿಪ ತಾವರೆಯಂತೆ, ಕಡುಸುಗ್ಗಿಯ ಭರಕೆ ಕೈವಂದು ಕೊನೆವೆರ್ಚುವ ಮಾಮರನಂತೆ, ತಕ್ಕಿನ ಸೋನೆಯ ಮೆಲ್ಸರಿಂಗೆ ಸುೞಿವಿಟ್ಟು ಚಳಚಳಿಪ ಪೊಂಬಾೞಿಯಂತೆ, ಕುವರಂ ನವಯೌವನದೊದವಿಂಗೆ ನೆಱಿವೆಱಿಯುತಿರೆ ತುಂಬಿ ತೀರಿದೊಂದು ಮೆಯ್ಸಿರಿಯಿಂ ಸೊಗಯಿಸಿದನಪ್ಪುದುಂ; ಜೆನ್ನಿಗ

ರಾಯುನಂದದ ಸಿಂಗರದ ಗಾಡಿಗೆ ಸೋಲ್ತು ಬೀರಸಿರಿ ತಾಂ ತೋಳನೇ ಱುವಂದಳ್. ಇಂತಿರೆ ಸತ್ಯವಂತಂ ತನ್ನ ಪೆಸರಂ ಪೋಲ್ವಂತು ಸತ್ಯ ಧರ್ಮದಾಂಕೆಯೊಳ್ ನಿಂದು ಶೇಷನ ತಲೆವೊಱೆಯು. ತಿಣ್ಣದ ತಿರೆಯ ನೊಂದೆ ಪೆಗಲೊಳಾಂತು ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಣಂ ಬಾಳ ಮೊನೆಯೊಳಿರಿಸಿ ತನ್ನೊಂ ದೇಱುಂಜಸದ ಪೆರ್ಚುಗೆಯು ಬೆಳ್ವೆಳಗಿಂ ಬಾಂಬಟ್ಟೆಯು ತುಂಬುವೆಱೆ ಯುಂ ಕಂದಿಸಿ ಕುಂದಿಸಿದಂ.

ಎಲೆ ಅರಸ ! ಈ ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿನೊಪ್ಪುವ ತೇಜಃಪುರದ ರಾಜ ನಾಗಳುಂ ಶ್ರೀರಾಮನನಾದಿದೈವಮೆಂದೇ ಬಗೆದು, ಸೀತಾನಾಯಕನನೆ ಭಕ್ತಿಯಿಂ ಭಜಿಸಿ, ರಘುವರನ ಲೀಲೆಯುನೆ ಕೇಳ್ದು, ರಾವಣಾಂತಕನಂ ಕಣ್ಣಾಱೆ ನೋೞ್ಪೊಂದು ಬಯಕೆಯೊಳ್ ಇರ್ದಂ. ಇಂತಿದು ಗೋ ಪೂಜೆಯ ಮಾಹಾತ್ಮ್ಯಯನತ್ತಣಿನೊದವಿ ಬಂದ ಭಾಗ್ಯಂ.

ಕಾಂತೆ ! ಅಂತು ತಂತಮ್ಮೊಳ್ ನುಡಿಯುತಿರ್ಪುದುಂ ; ಮುಂದೆ ಸೆಯೊಳ್ ನಡೆವ ಹಯಮೂರ ಕೇರಿಯ ಜನಂ ಬೆಱಗುವಡೆ ನೆಟ್ಟನೆ ಪುರಮುಂ ಪುಗುತಂದುದು. ಆಗಳ್ ಪೊೞಲ ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳ್ ಪೊಱ ನಾಡ ಕುದುರೆಯುಂ ಪಿಡಿದು ತಮ್ಮಾಣ್ಮಂಗೊಪ್ಪಿಸಿದರ್. ಅಂತಾಗೆ ಸತ್ಯವಂತಂ ಬಂದು ಬಂದಿಯ ತುರಂಗಮದ ಪಣೆಯ ಪತ್ರದೊಳ್ ಬರೆದ "ರಾಮ" ಎಂಬೆರಡಕ್ಷರಂಗಳನೋದಿಯುಂ ಸಂಸತದ ನವಿರ್ ಗುಡಿ ಗಟ್ಟಿ ಹಯದ ಬೆಂಬೞಿಯೊಳ್ ಬಂದ ಶತ್ರುಘ್ನನಂ ಕಾಣ್ಬೊಂದು ತವ ಕದಿಂ ತನ್ನವರ್ವೆರಸಿ ಚಾವಡಿಯಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ಇದಿರ್ಗೊಳಲ್ಕೆಂದು ನಡೆತಂದಂ. ಇಂತು ಪಗಲ ಕೆಯ್ದೀವಿಗೆಯು, ಮಕರತೋರಣದ, ಟೆಕ್ಕೆಯದ, ಬೆಳ್ಗೊಡೆಯು, ಪೊಂಗಟ್ಟಿಗೆಯು, ಪುಲಿಮೊಗದ, ಚೌರಿಯ, ಬಿಜ್ಜಣಿಗೆಯು, ಹಡಪದ, ಜವಳಿಮುದ್ದಳೆಯು, ಕಾಳೆಯು, ಪಂಚವಾದ್ಯದ, ಬಿರುದಿನ ಬಾವುಲಿಯ ಸಡಗರದಿಂ ಬಂದು ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಮುಂತಪ್ಪರ್ಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಮೆಲ್ನುಡಿಯಿನುಪಚರಿಸಿ ಬಿಡದೆ ಅವರಂ ತನ್ನರಮನೆಗೆ ನಡೆಯಿಸಿ ಸಮ್ಮಾನಿಸಿ ಮತ್ತಮುಡಿಗಡಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಕಥಾವಿನೋದಂಗಳಂ ಕೇಳ್ದು ತನ್ನ ನಾಡಂ ರಾಘವಂಗೊಪ್ಪಿಸಿ ಸರ್ವಗರ್ವಮುಮುಡುಗೊಱೆ ಯನಿತ್ತು ತನ್ನ ಪಡೆವೆರಸು ಹಯರಕ್ಷಣಾರ್ಥಂ ಶತ್ರುಹಂಗೆ ನೆರವಾಗಿ ತೆರಳ್ದಂ.

ಇಂತಪ್ಪುದುಂ ಲವಣಾಂತಕಂ ರಾಯುಗುವರನ ಭಕ್ತಿಗಂ ಬಗೆಗಂ ಬಗೆವಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ನಾಡೊಡೆತನಮನಾತನ ಪುತ್ರಂ ರುಕ್ಮನೊಳಿತ್ತು ಕಾಣ್ಕೆಯಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ಸಸೈನ್ಯಂ ಸಮಾಹಿತ ಸರ್ವವೈಭವಂ ಪೊಱಮಟ್ಟಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ತೇಜಃಪುರವರ್ಣನಮೆಂಬ ದ್ವಾದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ತ್ರಯೋದಶಾಶ್ವಾಸಂ.

— ಅರಣ್ಯಕಮುನಿದರ್ಶನಂ —

ಎಲೆ ಎನ್ನ ಮೋಹದ ಗಿಳಿಯೆ ! ಅಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬಂದೆಱಗುವಱಕೆಯ ಬಲ್ಲಾಳ ಸಾವಂತರಾಯರ ಮುಂದಲೆಯಚ್ಚಪೊನ್ನ ಪೊಚ್ಚಪೊಸಬಾಸಿಗದ ಮುತ್ತಿನ ಗೊಂಡೆಯ ತುಱುಗುವೆಳಗಿಂ ಪೊರೆಯೇಱಿದ ತನ್ನಡಿದಾವರೆಯ ಮೆಲ್ವೊಗರಿನವರವರರವೆಂಡಿರ್ಕೈದೆದಾಳಿಯಂ ಬಣ್ಣವೆರ್ಚಿಸುತುಂ, ತನ್ನೊಳ್ ಕೇಣಿಗೊಂಡ ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಗೆ ಪುರುಡಿಂ ಮೀಱಿ ಮೋಪ ಜಸವೊಸಜವ್ವನೆಯ ಪಾಱುಗೆಯ್ತುದಿರವಂ ತೋಱುತುಂ ಬರ್ಪ ಶತ್ರುಹನ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳ್ ನಡೆವ ಪೊನ್ನ ಜಾಳಿಗೆಯ, ರನ್ನದ ಬೊಕ್ಕಸದ, ಸಾಯಿರಸಾಯಿರ ಲೆಕ್ಕದ ಹೇಱಾಟದಾನೆಗಳೊಟ್ಟೆಗಳೆಟ್ಟುಗಳ ಸಾಲ ಮುಂಗುಡಿಯೊಳ್ ತಂತಮ್ಮ ಸೇನೆವೆರಸೆಯ್ದೆ ವರ್ಪ ನಾಡ ನಾಡ ರಾಯರನೊಡಗೂಡಿ ಪುಷ್ಕಲಾದಿಸುಭಟರ್ ಕುದುರೆಯ ಬೆಂಬಱಗೊಂಡು ನಡೆಯುತಿರಲೊಡಮಾಗಳ್—

ನೀಲಮೇಘಂ ಸುರಿವಂಜನವೃಷ್ಟಿಯೊಬ್ಬುಳಿಯೋ, ಅಂದಂದು ದೇವರ್ಕಳೊಳಿದಿರ್ಚಿ ಮಣ್ಮುಱಮೋದ ರಕ್ಕಸರೊಳವಗೆಯ ಪಾಪದ ಮೊತ್ತಮೋ ಎನೆ ತಾಂ ತನಗೊರ್ಮೊದಲೊಳೆತ್ತಂ ಪರ್ವಿ ಕರ್ಗಟ್ಟಲೆ ಮುಸುಂಕಿದತ್ತು. ನಡೆಗೆಟ್ಟುವು ಕರಿ ; ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟುವು ಹಯಂ ; ಮುಂದುಗೆಟ್ಟುದು ಪದಾತಿಗಳ್ ; ದೆಸೆಗೆಟ್ಟುವು ರಥಂಗಳ್ ; ಕಣ್ಗೆಟ್ಟುವು ಚೂಣಿಯ ರಾಯದಱಿಂ ; ಮತಿಗೆಟ್ಟರ್ ಪಡೆವಳ್ಳರೆಲ್ಲರ್.

ಅನಿತಱೊಳೆ ಕವಡುಗಟ್ಟಿಲೆ ಮಾಸಲೊಡಂ ಮುಸುಂಕಿದ ಲೋಕದ ಮರುಳ್ಚಿಮೆಯುಡಂಗಿದ ಜೋಗಿಯ ಮನದ ನಿಮ್ಮಳಿಕೆಯುಂ ತಿರೆ ದೆಸೆಯೆತ್ತಂ ನಿರ್ಮಲಮಾದುದು. ಆಗಳ್ ನಿದ್ರೆಯಿನೆಚ್ಚಱಾದಂತು ಕಣ್ಗಟ್ಟಿಂ ಪೆಱಗಪ್ಪುದುಂ, ಪೊಲಂಬುಗೆಟ್ಟು ಕಣ್ಬಿಟ್ಟು ಬೆಬ್ಬಳೆವೋಗಿ ತಂತಮ್ಮೊಳ್ ಮಾಯೆಯ ಮಾಟಮಂ ಮಾತುಗುಡುತೆ ಜನ್ನಗುದುರೆ ಯುಂ ಕಾಣದಿರೆ, ಬಿಸವಂದಂದಾಳ್ದು ಮತ್ತಂ ಪಚ್ಚೆಪಚ್ಚೆಗೆ ತಕ್ಕುಱಿದು ಬಗೆಗುಂದಿ ಕಂಡರಂ ಬೆಸಗೊಳುತುಂ ಮಂಡಲೆದು ದೆಸೆದಿರಿಯುತುಮಿರ್ಕೆಲ ನೊಳಱಸುತುಂ, ಸಂದಿನೊಳ್ ಪುಡುಕುತುಂ, ಗೊಂದಿನೊಳ್ ನೋಡು ತುಂ. ಪೞುವಂ ಪುಗುತುಂ, ಕೊಳನಂ ಕದಡುತುಂ, ಕಂಡುಂ ಕಾಣಿಸ ದಿರೆ ಕರಂ ಕನಲ್ದು ಶತ್ರುಹಂ ಶ್ರೀರಘುಕುಲನಾರ್ಥಿಪೂರ್ಣಶಶಾಂಕನ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನ ಯಜ್ಞೀಯತುರಂಗಮಂ ಕಳ್ದುಯ್ದವನಾವನಾತ ನನೀಗಳೆ ಅಱನರಮನೆಯುಂಗಣಕ್ಕೆ ಮೆಂಟೆಯನಾಗಿಸುವೆನೆನುತೆ ಹೂಂ ಕರಿಸುತೆ ಬಿಲ್ಗೊಂಡು ಬೀದಿವರಿಯುತೆ ಪೊಱಮಟ್ಟಂ. ಅನಿತಱೊಳೀ ಲವಣಾಂತಕನ ಪೆಂಪಿನ ಕೆಂಪಿನ ಬೀರದ ಜರ್ವಿಗೆಂದೆ ಕಣ್ಗೆಟ್ಟು ಅಂಬರ ದತ್ತಣ್ಗೆ ಸಂದ ಪುಸಿಯ ಕಳವಿನ ಬಲ್ಪಡೆಯೆನೆ ತೋರ್ಪ ಮಾಯಾ ವಿಡಂಬನದಿಂ ಕುದುರೆಯುಂ ಕಳ್ದುಯ್ವ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿವೆಸರ ರಕ್ಕಸನ ಪೆರ್ಪಡೆ ತುಬ್ಬಾದತ್ತು. ಇಂತಾಗಲೊಡಂ ಬಲ್ಪಿನ ತೋಳ ತೋಟೆಯ ಪಡೆವಳರೆಲ್ಲರ್ ತಂತಮಗೆ ಹೂಂಕರಿಸಿಯುಂ, ಬೊಬ್ಬಿರಿಸಿಯುಂ, ನಡೆ ಮಾಡಮನಡರ್ದು ಹಯಮನುಯ್ವ ಮರ್ಬಿಗನಂ ತಱುಬಿ ಅಱುವಡೆ ಯುಂ ಬಱಿಕೆಯ್ವ ಪವಣರಾಯನ ಕಟ್ಟಾಣತಿಯಂ ಪಾರುತಿರ್ಪುದುಂ ; ಮಧುಪುತ್ರಶತ್ರು ತನ್ನವರಂ ಕಂಡು ಎಮ್ಮವರೊಳಿಂತಪ್ಪ ಮಾಯೆಗಾಱ ನಂ ಮೇಣ್ ಕುದುರೆಯುಂ ಮಗುಳ್ಚುವ ಮೆಯ್ಗಲಿಯಾವನೆನ್ನಿದಿರ್ಗೆ ಬರ್ಕೆ ! ಎಂದು ಕೇಳಿಸಿದಂ.

ಆಗಳವರೊಳೊರ್ವಂ ಮೇಲಱಿಕೆಯ ಕೈದುಕಾಱರ ಬೀರಂ ಪುಷ್ಕ ಲಂ ಶತ್ರುಹಂಗೆ—ಬೊಪ್ಪ ! ತಪ್ಪದರಿನಿಶಾಟನಂ ಸಮಂತು ಚುಕ್ಕಿಯ ಕವಡುಮಾಯೆಯ ಪೊಲನ ರಕ್ಕಸವಡೆಯನಿದಿರ್ಚಿ ಬಾರಿಸದೆ ಬೆಂಗೊಟ್ಟ ನಾದೊಡೆ ಪೞಿವಾತಂ ಪೞುವ ಕೂಟನೊಂದು ಗತಿ ತನ್ನೊಳಕ್ಕೆ, ಎಂದು ಪೂಣ್ದಂ. ಅನಿತಱೊಳೆ ಸಿಂಗನೆರ್ದೆಯ ಸಂಗರರಂಗದ ಪ್ರತಾ

ಪಾಗ್ರ್ಯಂ—ಅಯ್ಯ ಮಾರಾಯ! ಇಂದು ಬಂದು ಸಂಧಿಸಿದ ದಾನವ
ನೊಳ್ ಪೋಣರ್ದು ಜಡಿದು ಸೊಪ್ಪುಸೊವಡಪ್ಪಿನೆಗಂ ಬಡಿದೆಟ್ಟಿಟ್ಟದೆ
ಮಾಣ್ದೆನಾದೊಡೆ ಕಳ್ವ, ಕಳ್ಗುಡಿವ, ಸಟೆದಟಮುಟಿಸಿ ಪೆಱವರೊಡವೆ
ಯಂ ಕವರ್ವ ಪಾತಕಿಯೊಂದು ನಿಟ್ಟುರದ ಕಟ್ಟುಬ್ಬಸದ ಬವಣೆ ತನ
ಗಕ್ಕೆ ಎಂದು ಸೂರುಳ್ದಂ. ಮತ್ತಮಾಗಳ್ ನೆಲನಗಲದಗಲದ ಚಲದ
ಚಲದ ಬಲದ ಬಲದ ಗಂಡುಗಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ—ಭಾವ, ಪುಷ್ಕಲನಿರ್ಕೆ,
ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನಿರ್ಕೆ, ಭೂಭುಜಂ ಸುಭುಜನಿರ್ಕೆ, ಮಿಕ್ಕಿನ ತಕ್ಕಿನ
ಕೂರ್ವಾಳ ಪಟುಭಟರಿರ್ಕೆ; ಈಸೂಟಿ ಪೊರ್ದುಗೆಯ ಗುರ್ದಿನಾಟದೊ
ಳುರ್ವ ಕೊರ್ವಿನ ಕೇಡಾಳಿಯುಂ ಕೆಡಪದೊಡಾತನ ಸೇನೆಯುಂ ಕೇಱು
ತುಪ್ಪುಱಿಂ ತೂಱದೊಡೆ ಮತ್ತಂ ಹಯಮುಮಂ ಮರಲ್ಚದೊಡೆ ಎಮ್ಮಾ
ಜನಕಂ ಜನಕಂಗಂ ಜನಕಂ ಮುನಿಜನಕಂ ಸಮಂತು ನಡೆದ ತೋಱದ
ಸಜ್ಜನಿಕೆಯುಂ ಕೊಱಚಾಡುವಣಕದ ದುರ್ಜನದ ಬಾರ್ತೆಗೆಟ್ಟ ಬಾಱ್ಕೆ
ತನಗಕ್ಕೆ! ಎಂದು ಕೆಯ್ಯೊಯ್ದಂ. ಆಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಬಲ್ಮೆಯ ಸಾಸಿಕೆಯ
ಕಡುಗಲಿಯಣುಮಂ ಕೆಯ್ಮುಗಿದು ಕೊನೆನಾಲಮುನಲುಗಿಸುತೆ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ
ರಾಯನನೆಂಗುಂ:—ಜೀಯ! ರಕ್ಕಸರ್ಗೆಮೆಮಗಮೆಣ್ಣೆಸೀಗೆ. ನೀಮಲ್ತು
ದೇವರ್ಕಳಲ್ತು, ನಾಗರಲ್ತು. ಇಂದಿನೀಪಿಸಸನದೊಳಾಟಱಿಯ ಜತ್ತುಕದ
ನಿಶಾಟನುಬ್ಬಿನದ ಬಲಮುಂ ಗೋಣ್ಮುಱಿದು ಗುಟ್ಟೆಗಟ್ಟುವೊಡಾನೆ
ಸಾಲ್ವೆಂ. ಕಾಡೊಳೆ ಬಳೆದ ನೀಳ್ಪಿನ ಕೈಯ ನಿಡುಗೋಡ ಪೇರಾನೆಯ
ಕುಂಬತಳಮಂ ತನ್ನೊಂದೆ ಕೆಯ್ಯ ಪೊಯ್ಲಿಂ ಸೀಳ್ವ ಪೋಳ್ವ ಪಂಚಾನ
ನಂಗಮೆನಗಂ ಪೆಱರ ಕೆಲಚಕ್ಕುಮೆ? ಮಾತೇಂ, ಸುತ್ತೇಂ? ನೋಱಿಪ್ಪೊ
ಡಿಂದಿನ ಮುಂದಿನ ಖಲನ ಪೊಱಕು ಪೆಱಕಪ್ಪಿನೆಗಂ ತುರಿಪದೆ ಕಾದಿ
ಗೆಲ್ದು ಹಯಮುಮಂ ತಾರದುಱಿದೆನಾದೊಡೆ, ಶ್ರೀರಾಮುರಂ ಮೊಕ್ಕಳಂ
ತನ್ನೊಂದು ಹಂಹದಱುವಗ್ಗಿನ ಬೆಸಗೆಯ್ಮೆಯಿಂ ತೆಗಳ್ವ ಕೀಱಿನ ದುರ್ಗ
ತಿಗಱುವೆಂ.

ಇಂತಿರಣುವನ ಬಲಕಂ, ಜನಕಜನ ಚಲಕಂ, ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನ
ಬೀರಕಂ, ಪುಷ್ಕಲನ ಗಂಡುಗಲಿತನಕಂ, ಮಿಕ್ಕುಱಿದ ರಾಯರ ಪೊ
ಣ್ಮೆಗಂ, ಚೋದರುಬ್ಬಟೆಗಂ ಮನಮೊಲ್ದು ಶತ್ರುಘ್ನನವರವರನುಚಿತೋ
ಕ್ತಿಯಿಂ ಮನ್ನಿಸಿ, ಅನಿಬರ್ಗಮೊಂದಾಗಿ ವೀಳೆಯಮನಿತ್ತು ರಕ್ಕಸನನಿದಿ

ರ್ಚುವೊಂದು ಬೆಸನದೊಳ್ ಕೞಿಸಿದಂ. ಅನಂತರಮಾಱಱುಕೆಯ ಕಟ್ಟಂಕದ ತೋಳ್ಬಲನ ಸಾಸಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ತಂತಮ್ಮ ಸೇನೆವೆರಸು ತೞರ್ದು ಮಿಕ್ಕುಮೀಱಿ' ಪೋಪ ತೇರಂ ಸುತ್ತುಂ ಮುತ್ತಿ ಕೋಲ್ಮೞೆಯಂ ಸುರಿವುದುಂ ; ರಕ್ಕಸವಡೆ ಕಣ್ಗೆಟ್ಟು ಕಣ್ಮಾಯವಾಗಲೊಡಂ ; ತಡೆಗೊಂಡ ನಡೆಮಾಡದೊಳ್—ಪಲ್ಗಳಿಡೆಯೆಡೆಯ ಕಲ್ಗಳಾಗೆ, ಸೋಱುವ ಜೊಲ್ಲೊಸರರ್ಬಿಯ ಮೊದಲಾಗೆ, ಱೊಬ್ಬೆಯ ನೀಟದ ತೞರ್ನಾಲಗೆ ಕೀೞಿಲಾಗೆ, ಕಿಸುವೆಟ್ಟಿನ ಗವಿಯನನುಕರಿಪ ಬಾಯಂ ತೆಱೆದು ಕೆಮ್ಮೀಸೆಯ ಪೊದರ್ದಲೆಯ ಬಟ್ಟಚ್ಚೆಯ ಕಟ್ಟುಱಿದ ಡಗೆಯ ಪೇರೊಡಲ ಘೋರರೂಪಿನ ದಾನವಂ ದಿಗ್ಭಿತ್ತಿಗಳ್ ಬಿರಿವಿನಂ, ದಿಗ್ಗಜಂಗಳೞ್ಕುವಿನಂ, ದಿಗಧೀಶರ್ ಬೆರ್ಚುವಿನಂ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಮೈಮುರಿದು ಪರಿದು ಸರಿದು ಬಲ್ಗಣೆಗಳಂ ಪೂಡಿಯುಂ ಮಾರ್ಗಣೆಗಳಂ ಕಡಿದುಂ ಕಟ್ಟೞವಿಯ ಹರಿಬಂನುರ್ಗುನೂಂಕಪ್ಪಿನೆಗಂ ತನಗಂ ತೇರ್ಗಂ ಕಾಪಿಟ್ಟು ಮುಟ್ಟಯಿಪ ಪ್ರತಿಭಟರಂ ತಡೆದು—ಇರಿಮಿರಿಂ. ಹರಣಂ ಜೋಕೆ! ಎನ್ನ ಪೋಗಂ ತಡೆಗಟ್ಟಿಯುಮೆನ್ನಂ ಗೆಲ್ದುಂ ಬಾೞ್ವ ಗಂಡರುಮೊಳರೆ! ಎಂತೆಂತೊ ಜಳಿಕರಕ್ಕಸರಂ ಗೆಲ್ದೊಂದು ಟಕ್ಕಿನ ಬಲ್ಮೆಯೆನ್ನೀತೋಳ್ವಲಕೇಂ ಬಾರ್ತೆಯೆ? ನಿಮ್ಮನ್ನರ್ಗೇಕೆ ಚಲಂ, ಬಲಂ, ದಿಟಂ, ಹಟಂ, ಸಾಸಂ, ಮೋಸಂ, ಬೀರಂ, ಗೀರಂ. ಕೆಲಸಾರಿಂ: ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಬಿಡೆನೀಗಳೆ ಕೊಂದು ಪೋೞಿಸಿ ತಾಳಿಸಿ ಗಮ್ಮನೆ ನಿಮ್ಮನೆಮ್ಮ ಮಾಲಿನಿಯರ್ಗೆ ಬಲಿಗುಡವೆನಲ್ಲದೊಡಾನೆ ನೆತ್ತರಂ ನಂಜಿ ಕೊಟ್ಟಸಮನಗಿದು ಕರುಳಂ ನುಂಗಿ ನೆಣನಂ ಸವಿದು ಮೆಂದಳಸುಂಡು ನಲಿವೆನಂತುಮಲ್ಲದೊಡೆ ಸತ್ತ ಮುತ್ತಯ್ಯನ ಹೃತಿಗೆಯಸಿಂದೆ ಸಡ್ಡೆಯಿನಾಗಿಸಿ ಬಂದ ಬೊಮ್ಮರಕ್ಕಸಿಯರ್ಗೆ ನಿಮ್ಮಡಗಿನೆಡೆಗೆಯ್ವೆಂ ಎಂದಂ. ಆದರ್ಕಾಮುಱುವಕ್ಕದ ಜೋದರ್ ಕಿನಿಸಿಂ ಮಾರ್ಕೊಂಡು ಕೋಲ್ಗಳಿಂ ಪೂೞ್ದು—ಎಲೆಲೆ ಸಮ್ಮಂಗುಂದಿದ ಪುಚ್ಚೞಿಯ ಬಾೞ್ಸಿಬಮೆ ! ನರಿಯಂತೆ ನಾಯಂತೆ ಊೞಿಡ್ದೊಡೆ ಬಗುಳ್ದೊಡಕ್ಕುಮೆ ! ಕಲಿಯಂತೆ ಗಂಡರಂತೆ ಕೆಯ್ಗುಣಮಂ ತೋಱಿವೇಡಾ ! ಓ ನೀನುಮೋಗುವಯ್ ! ಆೞಿಯ ಕೇೞಿಯ ನಿಮ್ಮನ್ನರ್ಗೀ ಆಳ್ತನಂ ಪುಗುತೆಯಿರ್ಕುಂ. ಅಂದಿನ ಮಹಿರಾವಣರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಾದ್ಯರ ಸೊರ್ಕುಂ ಚೆರ್ಕುಂ ನಿಮ್ಮವರ ತರಣದ ನೆಲೆಯಂ ಪೇೞ್ವೆ ! ಚೀ !

ಮರುಳೆ! ರಾವಣಂ ಮುಂತಪ್ಪ ದೆಸೆಮುಟ್ಟಿನ ಜಸದ ದೈತ್ಯರಂ ಜಱಿಪ್ಪಿ ಸೊಪ್ಪಿ ಸೋವಿದ ಶ್ರೀರಾಮಂ ಬೇಳ್ವ ಜನ್ನದ ಹಸುವಂ ಕಳ್ದುಯ್ದುಂ ಬಾೞ್ವೆನೆಂದು ಬಗೆವ ನೀನಾವೊಂ? ಮತ್ತಮಾದಿನದ ಪೆಣ್ಗಿಳ್ಳನೇ ನಾದನೆಂದೀದಿನದ ಹಸುಗಳ್ಳಂ ನೀಂ ಬಗೆಯಲ್ವೆಡಾ! ಎನುತೆ ಜಱಿದರ್. ಆಗಳಸುರಂ ಕಟ್ಟ್ಯಾಸುರಂ ಕುಂದದ ಕೋಲ್ಗಳೆಸುಗೆಯ ಕೆಯ್ಚಳಕದಿಂ ಪಗೆಗಳಂ ಘಾತಿಸಿ ಭೀತಿಸಿ,—ಆನಱಿಯೆನೆ ಎಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಸಾಹಸದಿರವಂ! ಗೞಪಿದೊಡೇಂ ಬಾೞ್ತ್ರಯೊ! ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವೆ ಕುಲಕ್ಕೆ ಕೇಡಾದುದಲ್ಲದೆ ಜಗದಱಿಕೆಯ ಗಂಡನಂ ರಾವಣನಂ ಗೆಲ್ವ ಕೊಲ್ವ ಮಾನವರುಂಟೇ? ಏಂ! ಕಿಱುದಂಗೆ ಶೂರ್ಪಣಖೆ ದೂದವಿಯೊಂದು ಪಿಸುಣಾಡಿ ಕೊಂದಳಲ್ಲದನುಜವಿಭೀಷಣಂ ಚಿದ್ರದಿಂ ತಾನೆ ಕೊಂದನಲ್ಲದುಂಡೊಱಗನುಱುಗಿ [ಕುಂಭಕರ್ಣಂ] ಸೋಂಬಿಂ ಕೊಂದನಲ್ಲದಾ ತನ್ನ ನೊಸಲಕ್ಕರದೋದೆ ರಾವಣನಂ ಕೊಂದುದಲ್ಲದೆ, ಪೋ, ರಾಮಂ ಕೊಂದನೆ! ನೂಱಿಂ? ಗಾಡಿಯ ಮೋಡಿಯ ಕವಡುವಲೆಯನೊಡ್ಡಿ ಮಿಡುಕಿನ ಸಡಕುಗಾರ್ತಿ ಜಾವಳೆ ಸೀತೆ ತಾನೆ ತನಗೊಲ್ದ ನೀಱನಂ ರಾವಣನಂ ಕೆಯ್ಯಾಱಿ ಕೊಂದು ಕುಡಿದಳಲ್ಲದೀಕುಱಿಮಾನಸರೀಮುದಮುಂಕಡರೀ ಬಾನ ಬನ್ನದ ಕುನ್ನಿಮೂೞರ್ ಬೋೞರ್, ಆಃ! ಚಿಃ!, ಕೊಂದರೆ! ಅಂತಿರೆಯುಂ ತಾಂ ತಾನೆ ಪೊಂದಿದ ರಾವಣನಂ ಕೊಂದೆವೆಂದೆ ಬಗೆದು ಮಾತನ ಬರ್ದುಗೆಯ ಶಾಂತಿಗೆಂದಾತಗೆ ಮಾಳಯುಮೆನೆ ನೀಂ ಮಾೞ್ಪ ಜನ್ನದ ಹಸುವಂ ಪಿಡಿವೊಡೆ ನಿಮಗೆ ಮುನಿಸಾಯ್ತು! ಬೇಡ! ಮಾಣಿರೆ! ಇನಿತುಂ ಬವಣೆಯೇಕೆ! ಅಂತುಟೊದವಿದ ದೋಸಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮನೆ ಕೊಂದು ಕೊಲೆಗೆ ಕೂೞಿಕ್ಕುವೆಂ. ಎನ್ನ ಕೆಳೆಯನಂ ಕೊಂದ ನಿಮ್ಮವರಂ ಬಿಡುವೆನೆ! ಎಂದಾರ್ಭಟಿಸಿದಂ. ಮತ್ತಮನಿತಱೊಳಾತನಂ ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ ಪುಷ್ಕಲಾದ್ಯರ್ ಬಾಯ್ಗೊರ್ವಿನ ಸೊರ್ಕಿನ ದಾನವಂಗೆ—ಎಲೆ ಮೊಯ್ಗಳ್ಳ! ನಿನ್ನ ಕೆಳೆಯನೆಂತೆಂತೊ ಸತ್ತು ಮಿತ್ತುವಿನೂರ ಚಾವಡಿಗೆ ಸಂದು ಬಲದೊಳ್ ಗದ್ದುಗೆಗೊಂಡರಸಾಳ್ವನಂತಿರೆ ನೀನೀ ಇಸ್ಸಿ! ಪಾೞ್ಗಿಟ್ಟ ನಾಡೊಳಿರಲಕ್ಕುಮೆ! ಪೋ, ನಿನ್ನನುಮನಾಪೊೞಲ್ಗೆ ಚಿಕ್ಕರಸುತನಕ್ಕಟ್ಟುವೆವೆಂದಕ್ಷಯಬಾಣಂಗಳಂ ಶರಾಸನದೊಳ್ ತೊಟ್ಟರ್. ಇಂತಾಗಲೊಡಂ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲಿ ತೇರಿನಿೞಿದು ಮಾಱಾಂತ ಮಿತ್ರಭಟರ

ಕೋಲ್ಗಳನನಿತುಮಂ ತಾನೊರ್ವನೆ ತಡೆದುಂ ಪಿಡಿದುಂ ಕಡಿದುಂ ಪ್ರಳಯಭೈರವನಂತಿರಾಜಿಯೊಳ್ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಗುಡುಗುಡಿಸಿ ಬೀದಿವರಿಯುತೆ ಸುರರ್ ಬೆಕ್ಕಸಂಬಡುವಿನಂ ಪಾಱಯಿಂ ಪರಸೈನ್ಯಮಂ ಕೋಳುಗೊಂಬುದುಂ—ಒರ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಪುಷ್ಕಲನಿಸುಗೆಯ ಕೋಲಸೋನೆ, ಮೇಣೊಂದೆಡೆಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಯ ಪೊಯ್ಯ ಗದೆಯ ಬಿಱುಗಾಳಿ, ಮತ್ತಮೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನ ಬೀಸಿನ ಸುರಗಿಯ ಮಿಂಚು, ಪೆಱತೊಂದೆಡೆಯೊಳಣುವನ ನೀಡಿನ ಕಲ್ಗಳ ಕಲ್ಮಱಿ, ಬಱಕ್ಕಮೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಸುಭುಜಸುಮದಪ್ರಭೃತಿ ವೀರರಾರ್ಭಟೆಯ ಸಿಂಹನಾದದ ಮೊಱಗು ಮುಂಗಾರಂ ಕೀೞ್ಮಾಡಲೊಡಂ ; ಶತ್ರುಹನ ಬಲದ ಬೀರದ ಜೋದರ್ ಕಳನೊಳ್ ಕಳನೊಳ್ ತಾಗಿದರ್. ಅಂತಿರ್ಕಡೆಯುಂ ಬೆರಸೊಳಗೊಳಗೆ ಪಳಂಚುತಿರೆಯಿರೆ ರಕ್ಕಸನ ಕೆಯ್ಯ ಕೋಲುಂ, ಮೆಯ್ಯ ವುತೆಯುಂ, ತಲೆಯ ಸೀಸಕಮುಂ ಕಡಿವಡೆದುದು ; ಮೊಗದ ಕಳೆ ಪಗಲ ಪೆಱಿಯ ಕಳೆಗೆ ದೊರೆವರೆ, ಬಗೆಯ ಕಾಯ್ಪು ಕಡೆವಗಲ ಮುತ್ತ ನೇಸಜ ಕಾಯ್ಪಿಂಗೆ ಪಾಸಟಿಯಾಗೆ, ತೋಳ ಬಲಂ ಮರನ ತೋಳ ಬಲಕ್ಕೆ ಪೋಲ್ತರೆ, ರಕ್ಕಸಂ ಸೋಲ್ತು ಸುಣ್ಣದೊಳಾದಂ.

ಈತೆಱನೊಳ್ ರಕ್ಕಸನ ಹರಿಸಂ ತರಿಸಮಾಗೆ ತಱಸಂದು ಮನದೆ ಮಾಯೆಯುಂ ಬಗೆದು ಕವಡುಬಿಜ್ಜೆಯನೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ವುದುಂ, ಪುಷ್ಕಲಂ ನಾರಾಯಣಾಸ್ತ್ರದಿಂ ಸೆಳೆದಿಸುವುದುಂ, ಮಾಯುಂ ಕಣ್ಮಾಯಮಾದತ್ತು. ಆಗಳ್ ರಕ್ಕಸಂ ಬಕ್ಕಂಬಯಲೊಳಾಗೆ ಅಣುವನ ಗುರ್ದೊಂದು ಜನಕಜನ ಗಜೆಯ ಬಡಿಯೊರಡು ಪ್ರತಾಪಾಗ್ರ್ಯನ ಬಾಳ ಕಡಿತಂ ಮೂಱು. ಭಾರತಿಯ ಬಿಱುಗಣೆಯ ಪೊಯ್ ನಾಲ್ಕು, ಮಿಕ್ಕ ರಾಯರ ಇಟ್ಟಿಯ ಕೊಂತದಿಱತವೈದು ಇವಱನೈದಱಿಂ ರಕ್ಕಸಂ ಪಂಚತ್ವಮನೆಯ್ದಿದಂ. ಸುರದುಂದುಭಿನಿನಾದಂ ದಿಗ್ಗಜಂಗಳ ಬೃಂಹಿತಂ ಸಪ್ತಶರಧಿನಿರ್ಘೋಷಂ ಮೂವಡಿಯಿಂ ಪೆರ್ಚಿದುದು; ಸುರರುಂ ಕಿನ್ನರರುಂ, ನರರುಂ, ವಾನರರುಂ ಪೊಗರೇಱ ಕಳಿವೆರ್ಚಿದರ್.

ಎನ್ನರೆವೊಡಲ ಮುದ್ದುಮೊಗದ ಸಿಂಗಾರಿ ! ಎನ್ನ ಪೊನ್ನಪದಗದ ರನ್ನದಾರದ ಬಚ್ಚಳೆ, ನೀಱ ! ಇಂತಿನಿತೊಂದು ಮಾಱ್ಕೆಯಿಂ ಮಡಿದಾಂಗೊಱಗೆಂತಂತು ಪೋೞ್ದಿರ್ಕಡಿವೋಗಿ ರಣದೊಳ್ ಕೆಡೆದ ದಾನವ

ನೊಡಲಂ ಕಾಗೆಗೂಗೆಗಳ್ ನರಿನಾಯ್ಗಳಾರಯ್ಯುತಿರ್ಪುದುಮಿತ್ತಲ್ ಹತಶೇಷರಪ್ಪ ರಕ್ಕಸರ್ ರಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಗೊಟ್ಟೋಡಿ ತಮ್ಮೆಡೆಯಂ ಪೊರ್ದಿದರ್.

ಮತ್ತಮಾಗಳ್ ತಮ್ಮನೆ ಒಲ್ದೊಱಲ್ದು ಬೆಂಬಿಡಿದೆಯ್ದಿರ್ಪ ವಿಜಯಶ್ರೀಯಂ ತಳ್ಕೈಸಿ ನೋಡಿ ಕೂಡಿ ಹಯಂಬೆರಸು ಜೋದರೆಲ್ಲರ್ ಶತ್ರುಹನೊಂದಾಣತಿಯೊಳನುವಱಿತು ಬಡಗದೆಸೆವಿಡಿದು ನಡೆಯುತುಮಿರ್ದರ್. ಆಕಾಲದೊಳ್—

ಗೊಜ್ಜಿಗೆಗೆಳಜವ್ವನಂ, ಮಲ್ಲಿಗೆಗೆ ಮೊಳೆಜವ್ವನಂ, ಸುರಯಿಗೆ ನೆರೆಜವ್ವನಂ, ಪಡ್ಡಳಿಗೆ ತುಂಬುಜವ್ವನಂ, ಕೋವಳಿಗೆ ಮಿಾಂಟುಜವ್ವನಂ, ತಾವರೆಗೆ [ಏಱಂ]ಜವ್ವನಮೊದವಿತ್ತು. ಮತ್ತಂ ಗೋಣಿಗೆ ಪಣ್ಣಂ, ಮಾಮರಕ್ಕೆ ಪೂವಂ, ಬಕ್ಕೆವಲಸಿಂಗೆ ಕಳಿಕೆಯಂ, ತೆಂಗುಕೌಂಗುಗಳ್ಗೆ ನಿಡುಗೊನೆಯಂ ಪತ್ತಿಸಿ ತಿತ್ತಿಸಿ ಬೀಸುವ ಪಡುವಲಗಾಳಿ ಕಱೆತು ಚಳಿತು ಬೆಂಗುಡುವಿನೆಗಂ ನುರ್ಗಿ ತಳ್ಪೊಯ್ದು ಪಳಂಚಲೆದುದು. ತಳ್ತ ಬಡಗಣ ಕುಳಿರ್ಗಾಳಿ ಆಗಳೊತ್ತಿನಿಂದ ಕೊಳನ ನೀರ್ಗೆ ಬಿಸುಪುಂ, ಪೊತ್ತಿಪೊಗೆವ ಕಿಚ್ಚಿನ ಜಾಲೆಗೆ ತಣ್ಪುಮೊರ್ಮೊದಲೊಳೆ ತಲೆದೋಱದತ್ತು. ಮೇಣಾಂ ಬಂದು ಬಂದಿಗೊಂಡ ಕಡುಚಳಿ ನಾಡಿಗರಂ ಪಿಡಿದುಂ ಜಡಿದು ಮುಳುಕಿಸಿಯುಂ ನಡುಗಿಸಿಯುಂ ತಲೆನಾಗಿಸಿಯುಂ ಗುರ್ದಿಯುಂ ತಿರ್ದಿಯುಂ ಕೆಡೆಪುವುದುಂ, ಸುಗಿದು ಸುರುಂಟಿ ಮುರುಂಟಿ ಮರವಟ್ಟು ಮೂಗುವಟ್ಟು ಮೆಯ್ಗೆಟ್ಟು ಬಸವಱದಸಕಳಿದರೆಲ್ಲರ್. ಪೊಸವರೆಯದ ಜವ್ವನಿಗರ್ ತಂತಮ್ಮ ಕಾದಲೆಯುರ ತೋಳ ತಳ್ಕೆಯೊಳಿಸೆದರ್ ; ಮುದುಪರಂದು ಸುಡುಗಿರ್ಚಿನ ಮುಱಿಯಂ ಸಾರ್ದು ಗುಱುಗುಮ್ಮನಿರ್ದರಿರುಳುಂ ಪಗಲುಂ.

ಅಂತುಮಲ್ಲದೆಯುಮೈಕಿಲ್ಗಂಜಿ ನಂಜುಂಡಂ ಆಸವಸದಿಂ ಪೊತ್ತ ಪೊಱಿಯಂ ಪೆಱಿಯಂ ಬಾಸ್ಗಿಟ್ಟು ನೆತ್ತಿಯ ಗಂಗೆಯಂ ನೆಲಕಿೞಿಪಿ ತಾಂ ಪಣೆಯ ನಡುಗಣ್ಣ ಕಿಚ್ಚನುಜ್ಜಳಿಸಿ ಸಜ್ಜಿನ ಬೆಂಬೂದಿಯಂ ಮೆಯ್ಗೆ ಪೂಸಿ ದಟ್ಟದೊವಲಂ ಪೊದೆದಗಜೆವೆರಸು ಬೆರೆವೊಡಲೊಳಿರ್ದಂ. ಚಳಿಗಾಱದೆ ನಾರಾಯಣನುಂ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯ ಬಲ್ಮೊಲೆಗಳ ಬಿನ್ನಗಳೆಡೆಯ ಬಿಱಿಕಿನೆಡೆಯೊಳ್ ಬಿಸ್ಸನಡಂಗಿ ಬೆಳ್ವಟ್ಟೆಯ ಮುಸುಂಕಿನೊಳಿರ್ದಂ. ಪೆರ್ಚುಗೆಯ ಕಡುಹಿವದ ಕೋಡಿಂಗಗಿದು ಭಾಸ್ಕರಂ ತನ್ನ ನಚ್ಚಿನ

ಕಮಲಿನಿಯುಂ ನೀನಾನಸೆಯುಂ ಬಿಟ್ಟು ಕೈಗೆಟ್ಟು ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ತುರಿಪದಿ ನೋಡಿ ನೋಡಿ ಪಡುವೆಟ್ಟಿನ ಕೊಂಬಿನ ಗುಹೆಯುಂ ಸಾರ್ದು ಸೇರ್ದು ಪಂಜಿವೆಣ್ಣು ಪೊಸಕೂಟದೊಳ್ ಪಿರಿದುಮಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ಬಂದೊದವಿದ ಚಳಿಗಾಲದೊಳ್ ರಾಘವನ ಯಜ್ಞತುರಂಗಮಂ ಆರಣ್ಯಕನೆಂಬೋರ್ವಂ ಕಿತ್ತಡಿಯ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಮುಮಂ ಪುಗುತರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರ್ ಮುನಿಯ ದರ್ಶನಕೆಂದೊಳಪೊಕ್ಕು ಮುನಿಗೆಱಗಿದರ್. ಆಗಳರಣ್ಯಕನಭ್ಯಾಗತರಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಸರ್ವರನಾತಿಥ್ಯದಿಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ ಶ್ರೀರಾಮಸತ್ಕಥಾವಿನೋದಗೋಷ್ಠಿಯೊಳ್......

ಮನೋರಮೆ—ಎನ್ನ ಚೆನ್ನಿಗ! ಆತಿಥ್ಯಮೆಂದೊಡೇಂ? ಬಱಿದೆ ಬಾಯುಪಚಾರಮೆ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಅಲ್ತಲ್ತು; ಬಾಯ ಉಪಚಾರಮಲ್ತು, ಬಂದರ್ಗೆ ಕೆಯ್ಗೆ ಕಾಲ್ಗೆ ನೀರಿತ್ತು ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಸವಿಗೂಟನಿಕ್ಕಿ ಪೂವಿಂ ಸಿಂಗರಿಸಿ ಬಾವನ್ನದಿಂ ಸೊಗಸುಗೆಯ್ದು ಒಡಸಿರ್ದು ನುಡಿದು ನಡೆದು ಮನ್ನಿಪುದು.

ಮನೋ—ಅಂತಿರ್ಪುದುಂ, ಶತ್ರುಹನ ಸಾಯಿರ ಸಾಯಿರ ಲೆಕ್ಕದಿಸಿವಿರಿದು ಪಡೆಗರಣ್ಯಕಂ ಕೂೞ್ನೀರಿತ್ತು ಸಮ್ಮಾನಿಸಿದನೆ?

ಮುದ್ದ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಅನಿಬರುಮಂ ಯಥೇಚ್ಛಂ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನಭೋಜನದಿಂ ತಣಿಪಿದಂ.

ಮನೋ—ಎನಗಿದಚ್ಚರಿ. ಎಂತುಟಾರ್ತಂ?

ಮುದ್ದ—ಏಂ! ಮುನಿಗಳೊಂದು ಜಪದ ತಪದ ಮಂತ್ರದ ಬಲ್ಮೆಯೇಂ ಕಿಱಿದೆ! ಬೇಡಿದ ಪುರುಳನುಱದಿಂ ತಂದೀಗುಂ.

ಮನೋ—ಅಂತುಟೇಂ ಗನಂ! ಆವುದೊ ಮಂತ್ರಂ?

ಮುದ್ದ—ಆವುದೇಂ! ಏಕಾಕ್ಷರಿ, ದ್ವ್ಯಕ್ಷರಿ, ತ್ರ್ಯಕ್ಷರಿ, ಚತುರಾಕ್ಷರಿ, ಪಂಚಾಕ್ಷರಿ, ಷಡಕ್ಷರಿ ಮುಂತಪ್ಪ ಪ್ರಸಿದ್ಧಮಂತ್ರಂಗಳೊಳವಲ್ತೆ.

ಮನೋ—ಇವಱಂ ಜಪಿಸಿದೊಡೇನಕ್ಕುಂ?

ಮುದ್ದ—ಈಮಂತ್ರಂಗಳಂ ಬಿಡದೆ ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿವಡೆದೊಡೆ ತತ್ತದಭಿಮಾನಿದೇವತೆಗಳ್ ಮೆಯ್ದೋಱಿಯುಮೆಳಸಿದರ್ಥಮನಿತ್ತುಂ ಪೋಕುಂ.

ಮನೋ—ಓ! ಇನಿತೊಂದು ಜಪದ ಬಲ್ಮೆ ನೆರಮಿರ್ಪಿನಂ ಪೆಱ

ತೊಂದಱ ಗೊಡವೆಯಿಲ್ಲದಿರ್ಕುಂ ತಾಪಸರ್.

ಮುದ್ದ—ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು ; ತಪ್ಪೇಂ ?

ಮನೋ—ಅಂತದಿರ್ಕೆ. ನಿನ್ನನ್ನರಪ್ಪ ಕಬ್ಬಿಗರ್ ಮನೆವಾೞ್ತೆಯೊಳಿನಿಸೊಂದಂ ಗೊಡವೆಗೊಳ್ಳದೆ ಕೆಮ್ಮಕೆಮ್ಮನೆ ಪಾೞ್ಗತೆಯ ಕಬ್ಬದೊಳೇವೊೞ್ತುಂ ಬೆಮೆಗೊಂಡಿರ್ಪರಲೇ ! ಅವರ್ಗೇಂ ಬಟ್ಟೆಯೊ ? ಉಣಲೇಂ, ತಿನಲೇಂ ? ಅಂತಿರೊಂದು ಜಪಮಂ ಪಿರಿಯುದವಸಿಗಳತ್ತಣಿನುಪದೇಶಂಗೊಂಡೊಡಾಗಡೆ !

ಮುದ್ದ—(ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂ) ಏಂ ! ಎಮ್ಮವರೊಂದಿರವಿಗೆ ನಗುಪಾ ? ಆಃ ! ಎಮ್ಮನ್ನರಪ್ಪ ಕಬ್ಬಿಗರ್ಗೇಂ ಕೊಱತೆಯೊ ! ತಾನೆ ಬಯಸಿದೊಡಮೆಯನಾಗಳೆ ತಂದೀವ ಮಂತ್ರದ ಜಪದೊಂದು ನೆರಂ ತಮ್ಮೊಳೊಂದಿರದೊಡಲ್ತೆ ಕಾಡ ಜೋಗಿಗಳತ್ತಣಿನುಪದೇಶಂ. ನಾಡಂ ಕಾಡಂ, ಕಾಡಂ ಬೀಡಂಗೆಯ್ವೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಯ ಬಲ್ಮೆಯ ಕಬ್ಬಿಗರೇಂ ಕಕ್ಕುಲಿತೆಯ ಮುದುದವಸಿಗಳತ್ತಣಿಂ ಪಿರಿಯರಾಗರೆ ! ನುಡಿವರೇನದುವೆ ಪುರುಳ್, ಪಿಡಿವರೇನದುವೆ ತಿರುಳ್ ! ಪಲವೇಂ, ಕೆಲವೇಂ ? ತಮ್ಮೊಂದೆ ನುಡಿಯ ಬಲ್ಪಿಂ ಮೂಜಗಮುಮನಲೞಯಿಸುವುಲೞಯಿಸುವ ಪೊಗೞ್ತೆಗೞ್ಪೆ ಕೊಳ್ವಾಳ್ವ ತಾಳ್ವ ತೂಳ್ವ ಪೂೞ್ಪೆ ಪೇೞ್ಪೆ ಬಾೞ್ಪೆ ಸಿಂಗರದ ಬಣ್ಣಗಬ್ಬಿಗರೆಮ್ಮ ತೆಱನನಿನ್ನುಂ ನೀನಱಯೆಯ್.

ಮನೋ—(ಬಿಸವಂದಂಗೊಂಡು) ನಿಮ್ಮವರ್ಗಮಂತಿರೆ ಮಂತ್ರಂ ಸಿದ್ಧಿವರ್ಕುಮೆ ?

ಮುದ್ದ—ತಡೆಯೇನಳ್ಕೇಂ !

ಮನೋ—ನಿನ್ನೊಳಮೊಳವೆ ?

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನೊಳಿಂತಿದು ಪಾಸುವೊಕ್ಕು.

ಮನೋ—ಆಃ ! ನೀನುಂ ಬಲ್ವ್ಮೆಯ್ಮೆಗಾಱಂ. ನಿನಗಾರತ್ತಣಿನೆಂದುಪದೇಶಮಾಯ್ತು ?

ಮುದ್ದ—ಗುರುವತ್ತಣಿನಂದೆಳವೆಯೊಳೆ.

ಮನೋ—ಎನ್ನೆಱಯ ! ಅದಾವುದೊ ಮಂತ್ರಮೆನ್ನೊಳುಸಿರ ?

ಮುದ್ದ—ಆಃ ! ಆಃ ! ಒಳ್ಳಿತೊಳ್ಳಿತು !! ಮಂತ್ರಂ ಗಡ ! ತನಗೊರೆವುದು ಗಡ ! ಚಿಃ ! ಚಿಃ ! ಪೆಣ್ಗಳ್ಗೇಮಂತ್ರೋಪದೇಶಂ ಸಲ್ಪುದೆ ?

ಮನೋ—ಅನಱಿಯೆನೆ ! ನಿನ್ನತ್ತಣಿನುಪದೇಶಂಬೇಡುವೆನೆ ! ನೀ ನಾಗಳಿಂದ ಮಂತ್ರಂಗೊಳಾವುದದಱ ಪೆಸರೇನೆಂದೆ ಕೇಳ್ದಿಂ.

ಮುದ್ದ—ಆಗಳಿಂದ ಮುನಿಗಳ ಮಂತ್ರಂಗಳೊಳಲ್ತು. ಎಮ್ಮ ಮಂತ್ರಂಗಳ ಬಗೆ ಬೇಱೆ, ಮೂಱೆರಡಕ್ಕರದ ಮಂತ್ರಂಗಳೆಮಗಕ್ಕು ಮೆ ! ಎಮ್ಮತಂತು ಕಿಱಿದಲ್ತು ಬಲ್ಪಿರಿದು. ಒಂದಕ್ಕರಮಲ್ತೆರಡಲ್ತು ಮೂಱಲ್ತು, ನಾಲ್ಕೈದಲ್ತು, ಆಱುಮಲ್ತು ; ಏೞಕ್ಕರದ ಬೀಜಮಂ ತ್ರಂ. ಅಂತದಱಿಂ ಸರ್ವಮಂತ್ರಂಗಳ್ಗೆ ತಲೆಯೊಳಿರ್ದು ಮೇಲೆನಿಪ್ಪ ಸಪ್ತಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಮೆಂದು ಪೆಸರ್.

ಮನೋ—ಹಾಹಾ ! ಆಮಂತ್ರಕ್ಕಭಿಮಾನಿದೇವತೆಯಾವುದು ? ಮುನ್ನಮಾರಿದಂ ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಗಂಡರ್ ?

ಮುದ್ದ—ಪೋಪೋ ! ಇಂತಿವಱಿಂ ಕೊಂಡೇಂ ಕಜ್ಜಂ ?

ಮನೋ—ಇರ್ಕೆ, ಕೇಳ್ವೆಂ.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಾದೊಡೆ ಕೇಳ್ ಪೇೞ್ವೆಂ. ಇಂತೇರ್ಪಟ್ಟ ಮಂ ತ್ರದಧಿದೇವತೆ ಜ್ಯೇಷ್ಠೆ. ಮುನ್ನಮಿಶ್ವರಂ ತನ್ನೊಂದು ಲೀಲೆಯೊಳ್ ಜಪಿಸಿ ಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡನಂತದಱಿನಾತನೆ ಋಷಿ.

ಮನೋ—ಓಓ ! ಇಂತುಟೆ ಮಂತ್ರದೊಂದು ವೈಮೆ ! ಎಲೆ ರಮಣ ! ನಿನ್ನಡಿಗಳ್ಗೆಱಗುವೆಂ. ಎನ್ನತಿನಿತೊಂದು ಬಿನ್ನಪಂ. ಅಂತು ಸಂದ ಸಿದ್ಧಿಯ ಮಂತ್ರಮಾವುದೊ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ತಿಳಿಯೆ ಪೇೞ್.

ಮುದ್ದ— ಆಗಳೆ ಪೇೞ್ದನಲ್ತೆ ಸಪ್ತಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಮೆಂದು.

ಮನೋ—ಅಂತು ಪೆಸರನಲ್ತು, ಮೂಲಮನೆ ಕುಱಿತೆನ್ನೊ ಳಾಡಿ ತೋಱ.

ಮುದ್ದ—ಅಬ್ಬಾ ! ಪೆಣ್ಣೇಂ ಗಡುಸುಗಾರ್ತಿಯೊ ! ಆಗಳ್ ಪೆಸ ರೇನೆಂದಳ್, ಈಗಳ್ ಮೂಲಮಂ ಕೇಳ್ವಳ್ ; ಇನ್ನೇವಳೋ ? ಮೂ ಱೆೞೆಯ ಜನ್ನದಾರದಾಣೆ ! ಉತ್ತರಿಗೆಯಾಣೆ ! ಆಗದಾಗದು. ಕೇಳ್ವು ದರ್ಕೆ ಪೇೞ್ವುದರ್ಕೆ ನಿಮಗಧಿಕಾರಮಿರದು. ಕಣ್ಗೆ ಕಾಲ್ಗೆ ಕೇಡು !

ಮನೋ—ಕಿವಿಯಿಂ ಕೇಳ್ವುದಱೊಳೇಂ ದೋಸಂ ? ಅಂತೇ ರ್ಪಟ್ಟ ವೇದಮನಾದೊಡಮೋದುವೆಡೆಯೊಳ್ ಕೇಳದೆ ಪೆಣ್ ? ನಿನ್ನೊಳಮೇಂ ಜಂಬಮೊ !

ಮುದ್ದ—ವೇದಮಂತ್ರದ ಬಗೆ ಬೇಱು. ಇದಱ ಪರಿ ಬೇಱು. ಅಜಗಜಾಂತರಂ. ಅದಱೊಳಂ "ಗೂಢಾದ್ಗೂಢತರಂ ಮಂತ್ರಂ" ಎಂದು ಪೇೞ್ದುದುಂಟು. ಅದುಕಾರಣಂ ನಾಂ ಪೇೞಲಾಗದು ; ನೀಂ ಕೇಳಲುಮಾಗದು. ಮುಂತಣ ಕತೆಯಂ ಕೇಳ್. ಮತ್ತಮರಣ್ಯಕಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರೊಳ್......

ಮನೋ—ತೆಗೆ ತೆಗೆ ! ನಿನ್ನ ಮುಂಗತೆಯುಂ ಏತೆಯುಂ. ಆದೇಂ ಮಂತ್ರಮೊ ಕೇಳ್ವೆಂ. ಕೊರಲಾಣೆ, ಉಂಗುರದಾಣೆ, ಪೇೞ್ದಲ್ಲದೆ ಬಿಡೆಂ—ಎಂದು ಮೊಯ್ಯಿಕ್ಕುವಳ್.

ಮುದ್ದ—ಏಂ ಚಲಮೊ ಚಪಳೆಗೆ ! ಪೇೞ್ವೆನೆಂದೊಡೆ ಕೇಳಳ್. ಆಃ ! ಪೆಱರೊಳೊರೆದೆವಿನ್ನಾಬೀಜಮಂತ್ರಮನೆಂತು ಪೊಲೆಗಿಡಿಪೆನೊ ! ಚಿಃ ! ಎಳವೆಂಡಿರ ಕೆಯ್ಯೊಳಿರ್ಪ ಕಬ್ಬಿಗರ ಬಾೞ್ಕೆಯೆ ದೂಷ್ಯಂ. (ಎಂದು ನೀಡುಂ ಭಾವಿಸಿ) ಎಲೆ ಪೆಣ್ಣೆ ! ನೀನಾರೊಳಮೊಂದೆಂದಿಂಗುಮುಸಿರಲ್ಬಾರದು, ಜೋಕೆ !

ಮನೋ—ಎಂದುಮೆಂತುಮುಸಿರೆನಾಡೆಂ.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಾದೊಡಿಂತಿದು, ಕೇಳ್. "ಭ-ವ—" ಪೆಱರೊಳಾಡೆನೆಂಬ ನಂಬುಗೆಯುಂ ಪೊಯ್.

ಮನೋ—ಇದೆ, ಪಿಡಿ ನಂಬುಗೆಯಂ, ನಿನ್ನಾಣೆ, ಕುಲದೈವದಾಣೆ ! ಎಂದುಂ ಪೆಱವರೊಳೊರೆಯೆಂ.

ಮುದ್ದ—ಉಂ! "ಭ ವ ತಿ ಭಿ—" ಪೆಣ್ಗಳಂ ನಂಬಲಾಗದೆಂಬರ್ ಬಲ್ಲರ್. ನೀನೆಂತೊ ಮಱವೆಯೊಳ್ ಪೆಱರೊಡನುಸಿರ್ದು ಗುಟ್ಟಂ ಬಿಟ್ಟೊಡೆಮ್ಮನ್ನರ ಬಾೞ್ ಪಾೞಕ್ಕುಂ.

ಮನೋ--ಆನೇಂ ಮೋಡೆಯೆ! ಪೋ! ತನ್ನಾಣೆ! ಕಣ್ಣಾಣೆ! ಕೇಳ್ವೆಂ.

ಮುದ್ದ—(ಎಕ್ಕಟಿಯೊಳ್) "ಭವತಿ ಭಿಕ್ಷಾಂ ವೇಹಿ" ಎಂಬುದಿದುವೆ ಕಬ್ಬಿಗರ್ಗೆ ಸಿದ್ಧಿಸಿದ ಪೆರ್ಮೆಯ ಸಪ್ತಾಕ್ಷರೀಮಂತ್ರಂ. ಆರೊಳಾನುಮುಸಿರದಿರ್.

ಮನೋ—(ಅರೆಮುನಿಸಿಂ) ಪೋ ಮಾಣೆಲೆ ರಮಣ ! ನಿನ್ನ ನುಡಿಯಂ ಸಾಜಂ ನಿಕ್ಕುವಮೆಂದೇ ಬಗೆದೆಂ. ಈತೆಱನ ಮಾಟದ ಕವಡುನುಡಿಯ ಕೊಂಕೆಂಬುದನಱಿಯದಾದೆಂ. ನೀಂ ಕಬ್ಬಿಗನೊ, ಸಬ್ಬ

ವಕಾಜನೊ ? ನಿನ್ನೀಕಬ್ಬದ ಸೊಗಸನೆಮ್ಮನ್ನರಪ್ಪ ಜಾಣಿಲಿವೆಣ್ಗಳೆ ಕೊಂಡಾಡುವರಲ್ಲದೆ ಬಲ್ಲರೇನೊಲ್ವರೆ ?

ಮುದ್ದ—ಸಾಲ್ಗುಮೀಪರಿಹಾಸಂ, ಮುಂಗತೆಯುಂ ಕೇಳ್.

ಇಂತೀ ಮಾಱ್ಕಿಯಿನರಣ್ಯಕಂ ಶತ್ರುಘ್ನಾದಿವೀರರನುಪಚರಿಸಿ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮತ್ತಂ ಶ್ರೀರಾಮಗುಣಾನುವಾದದೊಳ್—ಏನೆಂಬ ಮಾಟ ದಾಟವೊ ! ತಾನೆ ಯಜ್ಞಪುರುಷನಿರೆ ಬೇಳ್ವ ಜನ್ನಮೇವುದೊ ! ಜಗದ ಮಾಯೆಗಿಂತಿದಂ ತೋಱುವನಕ್ಕುಂ. ರಕ್ಕಸಗೊಲೆಯತ್ತಣಿಂ ತನಗೊಂದು ಪಾತಕಂ ಗಡ ! ಶಾಂತಿ ಗಡ ! ಕುದುರೆ ಗಡ ! ಕಾಣ್ಕೆ ಕಪ್ಪಂ ಗಡ ! ಬಡರಾಯರೊಳ್ ಪೊಣರ್ಕೆ ಗಡ ! ನಾಡ ಮಾನಸರ ಪಾಂಗಿನೊಂದು ನಡೆವಱಿಯು ರಾಮನಿರವಿಗೇನೆಂಬೆನೋ ! ಏನಾನಱಿಯೆನೆ ಮುನಿ ಪೇೞಿನೆ ಜಗದ ದೈವವೆಂಬುದನೆಂದಂ. ಇಂತೆಂಬ ಮುನಿಯ ನುಡಿಗೆ ಸಂತಸಂಗೊಂಡು ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರ್—ಆವಂ ಮುನಿ, ಏವಗೆಯೊಳೆಂದನೆಂದು ಬೆಸಗೊಳಲೊಡಮರಣ್ಯಕನಿಂತು ಕತೆಗೆ ಮೊದಲ್ಗೆಯ್ದನದೆಂತೆಂದೊಡೆ :—

ಜಗದ ಜಂಜಡದ ಕವಡುಮಾಯೆಯ ಬಿಗುಗಟ್ಟಂ ಕಟ್ಟುವಡೆದಾಂ ಮುನ್ನಮಾಗಳಾಗಳ್ ಪಟಿದಿನದ ಪಿರಿಯ ಮುತ್ತ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಬಲ್ಲಿದರ ನೆರೆಯ ಮಱಿಯ ನೆರವುಂ ಪಾರುತುಮಿರ್ಪೊಡಾದೆಂ. ಅಂತವರೊಳಜ್ಜಂ ಲೋಮಶನೊರ್ವನಪೂರ್ವಂ ಗುರುವೊಲ್ದಿರ್ಕುಂ. ಇಂತಿರ್ಪುದು ಮಾತನ ಸನಿಯದೊಳೆ ಕೇಳ್ದಂ ಬಾೞ್ದುಮಿರೆಯಿರೆ ದೈವದತ್ತಣೊಂದು ಜಾಣ್ಮೆ ದಿನದಿನಕೆ ಮನಕೆ ನಣ್ಪಾಗಲೊಡಮಾತನಂ ಬಗೆಮಿಗೆ ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ಜಗದ ದೈವದಿರವಂ ಬೆಸಗೊಳುತುಮಿರ್ದೆಂ. ಆಗಳ್ ಶೂರ್ಮೆಯಿನೆನಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿದನಿಂತು. ಕೇಳೆಲೆ, ಶಿಷ್ಯೋತ್ತಮ ! ಆದಿಮಧ್ಯಾಂತಂಗಳಿಲ್ಲದ ಮಾಯೆಗೆ ಮರುಳಾಗದ ಪರಮಾತ್ಮಂ ದೈವಮಕ್ಕುಂ. ತನ್ನೊಂದಾಣತಿಯೊಳೆ ಜಗಮಂ ಪುಟ್ಟಿಕುಂ ಪಾಲಿಕುಂ ಸುಡುಗುಂ. ಇಂತುಮಾತನಯೆ ಲೀಲೆ. ಈಮಾೞ್ಕಿಯಿನಾಗಳುಂ ಬಗೆವಗೆಯ ತನ್ನೊಂದು ಲೀಲೆಯೊಳ್ ಬಿನದಿಪಂ. ಆತನೆ ನಾರಾಯಣಂ ಈಗಳಿದೆ ರಾಮವೆಸರಿಂ ತಿರೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿರ್ಪನೆಂದಂ. ಅದರ್ಕೆ ಆಂ ಅಂತೇಕೆ ಪುಟ್ಟಿದನೆಂಬುದುಂ ಸವಿಸ್ತರಂ ಸೊಗಯಿಪಂತಿರೆನಗೊರೆದನದೆಂತೆನೆ :—

ಎಲೆ ಮಗನೆ ! ಆದಿನಾರಾಯಣನ ಪರಬೊಮ್ಮನ ಪರಮೇಶನ ಗಱಿಗೆಗಱಿಗೆಯು ಪೊಸತೆನಿಪ್ಪ ಲೀಲೆ ಎಮ್ಮನ್ನರ್ಗೆ ದುಜ್ಞೇಯಂ, ಅಂತಿರೆಯುಂ ಬಲ್ಲಂತೊರೆವೆಂ ಕೇಳ್. ಮುನ್ನೆಯ್ಯ ದೋಸದೆಸಕದು ಪಟಳದ ತಾಮಸರ್ ಲೋಕಕಂಟಕರಾಗೆ ರಕ್ಕಸರೆನಿಸಿ ಮುಱುಮೆಯ್ಯೊ ಳೊಗೆದು ಹವ್ಯಕವ್ಯಂಗಳ್ಗಿಡರ್ಗೆಯ್ದು ಬಡವುಬಱುಮಾನಸರಂ ಕೊಂದು ತಿಂದು ಬಿಕ್ಕಳಿಸಿ ಪೆರ್ಚಳಿಸಿ ತಿರೆಗೆ ಪೊಱೆಯಾದರ್. ಇಂತು ಬಂದಿ ಗಾಱರತ್ತಣಿನೊಂದು ಪಾಟಿಸ್ಸಿಮೆಗೇಡಂ ಸೈರಿಸದೆ ಸುರರೆಲ್ಲರ್ ನಾರಾ ಯಣಂಗೆ ದೂಱಲೊಡಮಾತಂ ಶರಣ್ಬುಕ್ಕ ದೇವರ್ಕಳಂ ಸೈತಿಟ್ಟು ತಾಂ ತಿರೆಯೊಳವತರಿಸಿ ಕೂಱರ ಕುತ್ತಮಂ ಪತ್ತುವಿಡಿಸಿ ಕಾವೆನೆಂದು ನಂಬಿಸಿ ಕಳಿಸಿದಂ. ಮತ್ತಂ ತನ್ನೊಳ್ ತೞಸಂದು ಪೊಡಮಿಗಿಱತಂದು ಅಯೋಧ್ಯೆಯೊಳ್ ದಶರಥಂಗೆ ರಾಮವೆಸರಿಂ ಮೆಯ್ವೆತ್ತು ಪುಟ್ಟಿ ಮುನಿ ಯ ಯಾಗಮಂ ಕಾವೊಂದು ಬಗೆಯಿನೆಳಮೆಯೊಳೆ ಪೊಱಮಟ್ಟು, ಕಾಟದ ತಾಟಕೆಯಂ ಕೊಂದು, ಮಾರೀಚನಂ ಮಾರಿಗೆ ತುತ್ತಿಸಿ, ಮ ತ್ತಿನ ಪರಿಣಯದೊಳ್ ಸೀತೆಯಂ ಮದುವೆನಿಲ್ದು, ತನ್ನ ಮಡದಿಯು ಕತದಿಂ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಾದಿರಾಕ್ಷಸರಂ ಮಡಿಪಿ, ಸುರರ್ಗಂ ನರರ್ಗಂ ನಿಚ್ಚಸೊಗಮನಾಗಿಸಿ, ಮೇಣೀಗಳಯೋಧ್ಯೆಯೊಳ್ ಸೋದರರ್ವೆರಸು ಪೊಡವಿಯನಾಳ್ಗುಂ. ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಕಶ್ವಮೇಧದೊಂದು ನೆವದಿಂ ತೆರಳ್ದು, ನಾಡಂ ದಾಱಟ್ಟು, ಒಳ್ಳಿದರಂ ಪೊರೆದು, ಕೂಱರಂ ತತ್ತಱದು ಱದುಂ, ಬರ್ಕುಮಾತನಡಿಯಾಣತಿಯೊಳೆ ಸೇನೆ. ಆಗಳ್ ನೀನವರಂ ಕಂಡು ಮನ್ನಿಸಿ, ಬಱಯುಂ ಸತ್ಯಾವತಿಗೆ ಪೋಗಿ, ರಾಮನಂ ಕಂಡು, ನಿನ್ನೀಸಂಸೃತಿಯ ಬಲ್ಪೊಱೆಯನಾತನೊಳೊಪ್ಪಿಸೆಂದು ಮುನಿ ನುಡಿದಂ. ಇಂತಿದು ಪೂರ್ವವೃತ್ತಾಂತಂ. ಅಂತದುಕಾರಣದಿಂ ನಿಮ್ಮವರಂ ಕಂಡು ಪೊಂಪುಱವೋದೆಂ. ಇನ್ನೆಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಪೆಂಪಿನ ಕೂಟಮಯೋಧ್ಯೆಯೊ ಳಕ್ಕೆ ! ಎಂದು ಶತ್ರುಹರಂ ಮನ್ನಿಸಿ, ಮುಂತಣ ಪಯಣಮಂ ಬಳೆಯಿ ಸಿ, ತಾನಯೋಧ್ಯೆಯತ್ತಲ್ ಮನೋವೇಗದಿಂ ನಡೆದಂ.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಆರಣ್ಯಕಮುನಿದರ್ಶನಂ ತ್ರಯೋದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಚತುರ್ದಶಾಶ್ವಾಸಂ

— ದೇವಪುರ ವರ್ಣನಂ —

ಬೆಳತಿಗೆಗಣ್ಣ ಪೆಣ್ಣೆ! ನನೆಯಂಬನ ಕೊಂಬಿನ ನಾಡೆ! ನಾಡೆ ನಿಕ್ಕುಳಿಸಿದ ಕೆಯ್ಯ ಮೆಯ್ಯ ನಱುಗಂಪಿನ ಸೊಂಪಿನ ಚೆಲ್ಲಗಾರ್ತಿ! ಕೇಳ್.

ಮತ್ತಮಾಗಳ್ ಶತ್ರುಘ್ನಪುಷ್ಕಲಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಸುಗ್ರೀವಪ್ರಭೃತಿವೀರಾಗ್ರಗಣ್ಯರ್ ಅರಣ್ಯಕನನಯೋಧ್ಯಯಾತ್ರೆಗ್ಗೆ ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟು ತಾಂ ಮುಂದೆಯ್ದುವಪ್ಪುದುಂ; ಹಯಂ ತಾಂ ತನಗೆ ತೂಪಿಱಿದ ಕೂರ್ಪಿನ ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ಸೊಮ್ಮುವೆರ್ಚೆ ದೊಮ್ಮಳಿಸಿ ಕಿಚಿಕಿಲ್ದು ಬಿಮ್ಮನೆ ನಡೆದು ಬಱಿಯ ಪೊೞಿಯಂ ಮಿಕ್ಕು ಪೊಕ್ಕು ದಿಕ್ಕುಗೆಟ್ಟು ಮುೞುಂಗಿ ಕಣ್ಮಾಯಮಾಯ್ತು. ಅನಿತಱೊಳಾಹಯದ ಬೆಂಬಱಿಯ ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳಿಂತಪ್ಪ ಕಣ್ಗಟ್ಟನಿರವಂ ಕಂಡಡಿಗಡಿಗಂಡಲೆದು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬೆದಱಿ ತಳಮಳಂಗೊಂಡು— ಜೀಯ! ಬಿನ್ನಪಂ ಬಿನ್ನಪಂ. ನೀವೂರ್ಕ್ಕ ಕುದುರೆಯೆತ್ತವೋದುದೋ ಕಾಣೆವು. ನೋೞ್ಪೊಡಿಂತೀಪೊಚ್ಚ ಮುೞಿಗು ದುರೆಯನೊಳಕೊಂಡ ಕಡಲ ಗುಣ್ಪಿಂದೆಸೆಗುಂ. ಪುಗಲೆಮಗಂ ಬಸಮಲ್ತು. ನೀಮೆ ನಡೆತಪ್ಪುದೆಂದು— ದಾಶರಥಿಗೆ ತಿಳಿಸಲೊಡಂ; ಪಗೆಗಳ ಪಗೆಯಂ ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿಯಿಂ ಟೆಬ್ಬರಿಸಿದ ಮನದಿಂ—ವಾಜಿ ನೀರೊಳಾಯ್ತೆ! ಹಾ! ಕೆಟ್ಟುದು ಕೆಟ್ಟುದು ಸಜ್ಜಿನ ಕಜ್ಜಂ. ರಾಘವನ ಜನ್ನಕ್ಕೆಡರಿಂದಿಂಗೆ ಬಂದುದೇ! ಮುಂತೇಂ ಬಟ್ಟೆ ದೈವಮೋ!-ಎಂದು ಸುಮತಿಯಂ ಮಂತಣಂಗೇಳ್ವುದುಂ; ಸಚಿವನಿಂತೇಂ ಕಳವಳಂ! ಜಗದ ದೈವದ ಜನ್ನದ ಬನ್ನದ ಮಾತುಂಟೆ! ಪೋಗದು ಪೋಗದು ಸಾಜಂ ವಾಜಿ! ಏಂ ಪೊಚ್ಚವೆಣ್ ತಾನೆ ಬಯ್ತಿಟ್ಟುದೋ? ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಕಿನ್ನೆಲದ ನಾಗರೇಂ ಕೊಂಡುಯ್ದು ಕಟ್ಟಿದರೋ? ಅಂತದುಕಾರಣಂ ತಳ್ವದೆ ನೀನುಂ ಭಾರತಿಯುಂ ಮಾರುತಿಯುಂ ತೊಱೆಯ ಬಸಿಱಂ ಪೊಕ್ಕಱಿಸಿಂ. ನಿಮಗಿದು ಸಾಧ್ಯಮೆಂದಱಿಪಿದಂ. ಅನಂತರಂ ಸುಮತಿಯೆಂದುದನೊಪ್ಪಗೊಂಡು ಶ್ರೀರಘುವರನ ಪದಯುಗಮಂ ಜಾನಿಸಿ ಜಲದೇವತೆಯಂ ಭಾ

ವಿಸಿ ತಾಂ ಮೂವರುಂ ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಮಡುವಿನ ನಡುವಣ ತಡಂಗುಂ ಡಿಯ ತಳವಮಂ ಸಾರ್ದರ್. ಇಂತಿಟ್ಟೀತಂದೆತ್ತಂ ನೋಟ್ಟುದುಂ, ನೀ ರೊಳೊಳಗೊಳಗೆ ಪೊಸತೆನಿಪ್ಪ ನಾಡ ಗೋಹುರಂ ಕಣ್ಗೊಳಿಸಲೊಡ ಮಚ್ಚರಿಯಿಂ ನಟ್ಟಾಲಿಯಿಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿತುಂ ಪೊಟಲ ಬಾಗಿಲೆಡೆಗೆಯ್ತಂ ದರ್. ಅಲ್ಲಿ ಪಡಿಯೆಡೆಯ ಪಡಿಯುಱತಿಯರ್ ತುಂಬಿಗುರುಳ ಬಿಂಬಾ ಧರದ ಕಂಬುಕಂಧರದಂಬುಜನೇತ್ರೆಯರ್ ಕೆಯ್ಯ ಕಂಬಿಯೊಳ್— ಮಾಣ್ ಮಾಣೆಮೆಂದು ಗದಱಲೊಡಮಾಂಜನೇಯುಂ ಕಿನಿಸಿಂ—ಇಂತು ಮೊಂದು ಪಡಿಬಂದಮೇಂ ? ಕೇರಿಯ ಮುಂದೆಯ ಪಂದಿಯುಂ ಱವಿ ತಡೆವಂತಿರೆಮ್ಮಂ ಜಡಿದು ಮಾಣಿಪ ಕೀಟ್ನಾಡ ಪೆಣ್ಗಳ್, ನಿಮಗೆ ಮೂ ಱಿರ್ದೆವೇಡಾ ! ಪೋ ! ರಘುರಾಮನ ಬಂಟರಂ ತಾಂಟಲ್ ಬಗೆವ ದಿಟ್ಟೆಯರಂ ಪುಟ್ಟಿಸಿದ ಗಾಂಪಿನ ಬಿದಿಯೆ ತಲೆವೋಕಂ ಎಂದಂ. ಆಗ ಳೂಟಿಗವೆಣ್ಗಳೊಳೊರ್ವಳೊಳಪೊಕ್ಕು ತಮ್ಮೊಡತಿಗೀಪರಿಯುಂ ವಿವರಿಪು ದುಂ ; ಜೋಗಿಣಿ ಬರವೇೞ್ಟಿಂಬುದುಂ ; ಬೀಡಂ ಬೀರರ್ ಪುಗುತರ್ಪು ದುಮೊರ್ವೊದಲೊಳಾಯ್ತು. ಇಂತು ಬಂದೆಱಗಿ ತಮ್ಮಿರವಂ ಕೇಳಿಸಿದ ಮೂಜಗದ ಮುಂದಾಳ್ಗಳಂ ಮನ್ನಿಸಿ ನರೆತ ನವಿರ ಬಱತ ಮೆಯ್ಯ ತವ ಸಿಣಿ-ನಿಮ್ಮಾಬಲ್ಮೆಯ ಜಂಕಣೆಗಂ ಕಣೆಗಂ ಚಳಿತು ಮೆಯ್ಗಿಡುವರಾಗ ರೀನಾಡ ಪೆಣ್ಗಳ್. ದೇವಿಯೊಂದು ನೆರವಿಂತುಟು. ಆದೊಡಂ ನೀಂ ಕೋದಂಡದೀಕ್ಷಾಗುರುಗೆ ಬಂಟರಪ್ಪಿನಂ ನಿಮ್ಮೊಳೆಮಗೆ ಮನಂ ಬಾರದು. ಇದೆ ಬಂದ ಹಯದ ಬಂದಿಗಳೆವರ್. ಅಂತದುಕಾರಣಂ ನಿಮ್ಮಾಕು ದುರೆವೆರಸು ಮರಲ್ದು ತಿರೆಯತ್ತಲ್ ಪೋಗಿಂ. ಶ್ರೀರಘುವರಂಗೆಮ್ಮ ಬಕುತಿಯುಂ ಪೇೞ್ವೆಮೆಂದು ಜೇಂಕರಿಸಿ ನುಡಿವುದುಂ—ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಮುಂ ತಪ್ಪ ಬಲ್ಪಿನ ಜಗಜಟ್ಟಿಗಳ್ ದೈನ್ಯಮಂ ತೋಱಿ—ಮುತ್ತಬ್ಬೆ ಜೋ ಗಿಣಿ ! ಇಂತೇರ್ಪಟ್ಟ ನಿನ್ನ ಮೈಮೆಯುಂ ಬಗೆಯದಱಿವುಗೇಡಿಂ ನಾಡೆ ನಿಮ್ಮವರಂ ಚಾಳಿಸಿದೆವು, ಎಂತುಂ ಮನ್ನಿಸಿ ಕಾವುದೆಂದು—ಮೇಣುಂ ತಲೆವಾಗಿ ನಿಂತಿರ್ದರ್. ಆದರ್ಕಾಜಕ್ಕಿಣಿ ಲಾಲಿಸಿ, ಮಾಲಿಸಿ— ನಿಮ್ಮೊಳೆನಸುಂ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ, ಮೆಯ್ವೆಟ್ಟಿಗಿದು ಸಾಜಂ, ಎಂದು ಸೈತಿಟ್ಟು ಬಗೆವಗೆಯ ಕೋಲ್ಗಳಂ ಬೇಱಿವೇಱಿ ಮೆಚ್ಚನಿತ್ತು ಕಳಿಪಿದಳ್. ಮತ್ತ ಮಾಬೀರರ್ ಹಸಾದವೆಂದು ಪಟಮುದುಪಿನ ಜೋಗಿಣಿಯುಂ ಬಲ

ವಂದು ಬಲಂಗೊಂಡು ದೇವಿಯ ಪೆರ್ಮೆಯಂ ಭಾವಿಸುತುಂ ಹಯದೊಡಗೂಡಿ ಮುನ್ನಿನೆಡೆಗೆಯ್ತಂದು ಸರ್ವರ್ಗಮೇಕತೆಯಂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೇೞ್ದು ಸಂತಸದಿಂ ಮುಂತೆಮುಂತೆ ನಿಚ್ಚವಯಣದಿಂ ಪಯಣಂಬೋದರ್.

ಇಂತೆತ್ತಿ ನಡೆವ ಪಡೆಗೆ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳೊಂದು ಪೊೞಲ್ ಪೊೞಲರಸಿಂಗೆ ಪೊಸಕೞಲೆಂಬಂತಿರೊಪ್ಪುವ ಪುಱಿಲೊಟ್ಟಲಿಂ ಬಱಿವಿಡಿದ ತಣ್ಣೀರ್ಗೊಳದಿಂ, ಬಿಡುಜಡೆಯೆನೆ ಪರಿವ ಕಾಲ್ವೆಯಿಂ ಪುರರಮೆಯ ಪಸುರುಡೆಯ ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ರಾಜಿಪಾರವೆಯಿಂ, ನಿಡುಮೊಲೆಗಳೆನೆ ತೋರ್ಪ ಮಾಡುವೆಟ್ಟುಂಗಳಿಂ ಕಣ್ಗೆವಂದು, ಬಿಂಜದ ನಿಗರಂ ಮಂಜಿನ ಬೆಳ್ಪು ನಂಜುಂಡನ ಭೂತಿ ರಂಜಿಸಲೊಡಮೆಸೆವ ಹರ್ಮ್ಯಂಗಳಿಂ ಚೆಲ್ವಾಯ್ತು. ಇಂತು ದೇವಪುರಂಬೋಲ್ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತ ದೇವಪುರಮಂ ವೀರಮಣಿವೆಸರ ವೀರಮಣಿಯೊರ್ವನರಸಾಳ್ಗುಂ. ಈತಂಗೆ ರುಕ್ಮಾಂಗದನೆಂತಂತು ಹರಿಭಕ್ತಿಗಿಂಬಾಗಿ ಸೊಬಗುಸಿರಿಯ ನಳಿದೋಳ್ಗೆ ರುಕ್ಮಾಂಗದಮೆನೆ ಸಲ್ವ ರುಕ್ಮಾಂಗದನೆಂಬ ಸೀಮಂತಪುತ್ರನುಂಟು. ಇತ್ತಲಾಗಳೀತನಂತವುರದ ಸೊರ್ಕುಂಜವ್ವನದ ಕನ್ನೆವೆಣ್ಗಳೊಡವೆರೆದು ವನವಿಹಾರದೊಳಿರ್ದಂ.

ಆಗಳ್ ಬಡನಡುವಿನ ಪಿಡಿನಡೆಯ ಕಾಂತೆಯರ್, ಬಿಡುಜಡೆಯ ನಿಡುಬಾಸೆಯ ಜೋಸೆಯರ್, ನಳಿದೋಳ ಸುಱಿವೊರ್ಕುಳ ಚೆಲ್ವೆಯರ್, ರಂಗುದುಟಿಯ ಬಿಂಗಗೆಕ್ಕೆಯ ಜಾಣೆಯರ್, ಅಗಸೆಗಿವಿಯ ಸೊಗಸುನುಡಿಯಂಗನೆಯರ್, ಮೆಲ್ಲಡಿಯ ಚೆಲ್ಲೆಗಂಗಳ ಚೆಲ್ಲಗಾರ್ತಿಯರ್, ಸಂಕುಗೊರಲ ಕೊಂಕುಗುರುಳ ನೀಳಾಕ್ಷಿಯರ್, ತಳಿರ್ಗೆಯ್ಯ ಬೆಳರ್ಮೆಯ್ಯ ಬಾಲೆಯರ್, ಸೆಂಡುಮೊಲೆಯ ದಿಂಡುದೊಡೆಯ ಮಿಂಡಿಯರ್, ಬಂಡುಣಿವೆದೆಯನ ದಂಡಾಳ್ಗಳೆನೆ ಪಿಂಡೆೞ್ದಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸಂಚರಿಸಿ ಮೆಲ್ಲಡಿಯೊದೆಯಿಂ ಚೆನ್ನಸುಗೆಯಂ ತಳಿರ್ಚೆಯುಂ, ಮುದ್ದುಮೊಗದ ಬೆಳ್ನಗೆಯ ಪರ್ಬುಗೆಯಿನರೆಮುಗುಳನಲರ್ಚೆಯುಂ ಚಂಚಳಿಪ ಕಡೆಗಣ್ನೋಟದ ಕೂರ್ಪಿಂ ನನೆಗೆ ಕೊನೆಗೆ ಮೊನೆವೆರ್ಚಿಸಿಯುಮೋರೊಂದೆಡೆಯ ಚೆಂದಳಿರಂ ಚಿವುಡಿಯುಂ, ಬಿರಿಮಲರ ಗೊಂಚಲಂ ಮುರಿದೊಟ್ಟೆಯುಂ, ನೆಲನೊಳುದಿರ್ದ ಕಱಿವೂವನಾಯ್ದು ಮೆಳಾಕ್ಷಿಯನೊಡಗೂಡಿ ತಿರಿದರ್.

ಇಂತು ನಲ್ಮೆ ಮಿಗೆ ಬಿನದಿಪ ಕಾಮಿನಿಯರ್ಗೆ ಕಂಜೊಡರೆನಸುಂ

ತಾಱಿ ಮೊಗಂ ಬಾಡೆ ನೊಸಲೊಳ್ ಬೆಮರ್ ಪನಿಯೆ ತೆಳ್ಗದಂಪು ಕೆಂಪಡರೆ ಎರ್ದೆ ದಡದಡಿಸೆ ಸುಯ್ ಪೆರ್ಚೆ ನಡೆ ತಡೆವಡೆ ಬಿಸಿಲ ಜಳಕಂ ನೆಲಕಂ ಬೞಲ್ಕೆ ತಲೆದೋಱಲೊಡಂ ಮುಂತೆಸೆವ ತಿಳಿಗೊಳನಂ ಕಂಡು ನೀರಾಟಕ್ಕೆಳಸಿದರ್. ಅನಂತರಮಾಕಾಂತೆಯರ್ ಸರಸ್ಸಿಗೆೞ್ತಂದು ಪಾಸಿನೊಸರ್ಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ತಿೞ್ತಂದ ಪೂಗಳಂ ಬೈತಿಟ್ಟು ಚೆಂದಳಿರಂ ಮುಚ್ಚಿ ನಿಚ್ಚದಲ್ಲದ ರನ್ನವಚ್ಚಮಂ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಮಿಱುಮಿಱುಗುವ ಪಟ್ಟುಡೆಯಂ ಸಡಿಲ್ಚಿ ಸಾಜದ ರಂಗುಸೀರೆಯನುಟ್ಟು ಜಲಕೇಳಿಗೆ ಮೇಳವಿಸಿದರ್. ಅವರೊಳೊರ್ವಳ್ ಲಿಕುಚಕುಚದ ನಸೆಗಾರ್ತಿ ಕಣ್ಣಿಮಿರೆ ಕನ್ನವುರಂ ಸೂಸೆ ಕೆಯ್ವಳೆಯುಲಿಯೆ ಕೌಂಕುೞ ಮೊದಲ್ ತೆಱಂಬೊಳೆಯೆ ತನ್ನೊಂದು ಬೆಡಂಗಿನ ಬಾವುದಿಂ ಬಳ್ಕಿ ಬಾಗಿ ಕುಪ್ಪಸಮಂ ಸಡಿಲ್ಚಿದಳ್. ಮತ್ತಮೊರ್ವಳಟ್ಟಸದ ಜಗದಿಟ್ಟೆ ಸೋಮರ್ಗುಡಿಯಂ ತುಱುಬಿ ಕೞಲಂ ಕೞ್ಚಿ ಮುತ್ತಿನೆಕ್ಕಸರಮಂ ಕೆಲಕಿಟ್ಟು ಮೇಲುದುಮಂ ನಡುವಿನೊಳ್ ಬಿಗಿದು ದಿಮ್ಮನೆ ನೀರನಿೞಿದಳ್. ಪೆಱಳೊರ್ವಳ್ ಗಾಡಿಯ ಸಿಂಗಾಡಿಯ ಪುರ್ಬಿನ ಗರುವೆ ಮೊಲ್ಲೆಯ ಚೊಲ್ಲೆಯುಮಂ ನೀಡಾಡಿ ಹಿಣಿಲಂ ಬಿದಿರ್ಚಿ ಕಿಱುವೆರಲ ಪರಲುಂಗುರಮಂ ತೆಗೆದಿಟ್ಟು ಉಡೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಚಲ್ಲಣಮನುಟ್ಟು ಮೆಯ್ಗೊಟ್ಟು ಕೊಳನಂ ಪುಗುತಂದಳ್. ಆಗಳ್ ರುಕ್ಮಾಂಗದಂ ಬಾಸಿಗಮಂ ತೋಳ ಬಂದಿಯಂ ಕೊರಲ ಪದಗಮಂ ನೇವಳಮುಮನೆತ್ತಿಟ್ಟು ದೇಸಿಯ ಗಂಡುಡಿಗೆಯನುೞಿದು ಲೇಸಿನುಡೆಯನಳವಡಿಸಿ ತೊಟ್ಟನೆ ಕೆಳದಿಯರೊಡಗೂಡಿ ನೀರೊಳಾಟಂ ಬೊಕ್ಕಂ. ಸೀರ್ಪನಿ ಸಿಡಿಯೆ ತೆರೆ ಮುಸಗೆ ಕೊಳಂ ತಳಮುಳಮಾಗೆ ಮೀಂಗಳ್ ಮೆಯ್ಗೆರೆಯೆ ದೞಂಬೞನೆ ಕೈಕಾಲ್ಗಳೊಳೀಸುವ ಕಾವನ ಪಟ್ಟದಾನೆಗಳೆಂಬೋಲಾಡಿದರ್ ಬಾಲೆಯರ್. ದುಮ್ಮಿಕ್ಕುವ ಮುೞುಂಕುವಟ್ಟು ಪೊಗೆವ ನೆಗೆವಾಟಮೆ ನೀರೊಳಳುಂಬಂ. ಮತ್ತಮೊರ್ವಗೊರ್ವರ್ ನೀರಂ ಸೂಸಿಯುಂ ಪೂಸಿಯುಂ ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿಯುಂ ಜಕ್ಕುಳಿಸಿಯುಮೊರ್ವರನೊರ್ವರ್ ಪಿಡಿದುಮೆತ್ತಿಯುಂ ನೂಂಕಿಯುಮುಡರ್ದುಂ ಪೊಯ್ದುಮೊಯ್ದುಂ ಬಯ್ದುಂ ಕೊಳನೊಳಾಡಿದರ್.

ಇಂತು ಕಾಂತೆಯರ್ ನಡುಕಂ ತಲೆದೋಱಿ ಮೆಯ್ ಬೆಳ್ಪೇಱಿ ತುಟಿ ಬಣ್ಣಂಗುಂದೆ ಕಣ್ಗಳ್ ರಾಗಮನೊಂದೆ ಮೊಗಂ ಕಳೆಗೆಟ್ಟೆ

ಮನಂ ದಣಿಯೆ ಚೊಕ್ಕಳದಿಂ ನೀರೊಳಾಡಿ ಮಿಂದು ಬಂದು ತಡಿಯ ನಡರ್ದು ನನೆಗಪ್ಪಡಮನುಱಿದು ಪೊಸಸೀರೆಯಂ ನಿಱಿವಿಡಿದಿಟ್ಟು ಕಂಚುಕವಮಂ ಬಿಗಿದು ಬೈತಲೆಯಂ ತಿರ್ದಿ ಮುಡಿಯರ ಗುಗ್ಗಳದಿಂ ಪೊಗೆದಾಱಿಸಿ ಪೂವಂ ಸೂಡಿ ಪಣೆಗೆ ಪುಱಿವಚ್ಚೆಯ ಬೊಟ್ಟನಿಟ್ಟು ಕಣ್ಗೆ ಕಜ್ಜಲವಮಂ ತೊಡೆದು ಕಪೋಲದೊಳ್ ಮಗರಿಗೆಯಂ ಬರೆದು ಮೆಯ್ಗೆ ಬಾವನ್ನಮಂ ಪೂಸಿ ಅಡಿಗಲತಿಗೆಯಂ ಲೆಪ್ಪಂಬಱಿದು ಬಗೆವಗೆಯ ಪೊಂದೊಡವುಗಳಿಂ ಪಸದನಂಗೊಂಡು ಮಿಂಬಱಿಯಿಗೆಯನ ಕುಲದೇವಿಯರೆನೆ ಕಣ್ಗಿಂಬಾದರ್. ರಾಯುಗುವರನುಂ ಸಡಗರದಿಂ ಜಳಕಂಬೊಕ್ಕು ಪೊಱಮಂದು ಕೈಗುಣದ ಕಾಮಿನಿಯರಿಂ ಸಿಂಗರಂಗೊಂಡು ಕಪ್ಪುರವೀಳಿಯಮಂ ಸವಿದು ಬಳ್ಳಿವನೆಯ ಚೆಂದಳಿರ ನಲ್ಪಾಸಿನೊಳ್ ಪೆಣ್ಬಾಡೆವೆರಸು ತೆಂಗಾಳಿಗೆ ಮೆಯ್ಯನೊಡ್ಡಿ ಗಾಡಿಯಿಂ ಕುಳ್ಳಿರ್ದಂ.

ಎಲೆ ಸುಭಗೆ! ಆಪೊಟ್ತಿಂಗೆ ಸೀತಾರಮಣನ ಯಜ್ಞತುರಂಗಮಂ ಪಲನಾಡುಗಳಂ ತೊಱತೊಱಲ್ದಾವನಮನೆಯ ಪುಲ್ಗೆಳಿಸಿ ಪೊಕ್ಕು ವಂದುದು. ಆಗಳಂತದಂ ಕಂಡೊರ್ವ ಚಟುಲನಯನದ ಕುಟಿಲಕುಂತಳೆ ತವಮ್ಮಾಳ್ದಂಗೀವಿವರಮನಱಿಕೆಗೆಯ್ವುದುಂ ರುಕ್ಮಾಂಗದನಚ್ಚರಿದಾಳ್ದಿ ವಾಹಮಂ ಬರಿಸಿ ನೊಸಲೊಳೆಸೆವ ಒಲೆಯಿರೆ ಕೊಂಡಿಂತು ವಾಚಿಸಿದ ನದೆಂತೆನೆ :—

ಲೇಸಿನ ನೇಸಱ ಬಱಿಯೊಳೊಗೆಯೆ ಪೆರ್ಚಿದ ಕಾಯ್ಪಿಂ ಮೇಲೆನಿಪ್ಪ ಮನುಕುಲದ ರಾಯರ ಪಟ್ಟವಣೆಯನೇಱಿ ಬಱಿಸಂದಱಿಮುಂ ತನ್ನೊಳೊಪ್ಪೆ ದಶರಥರಾಮಂ ತನ್ನಂ ನಿಚ್ಚಮೋಲೈಪ ಸಕಲಸಾಮಂತ ಸಂದೋಹಕ್ಕೆ ತನ್ನಯ ಕೂರ್ಮೆಗಡಲೆಡೆಯೊಳ್ ಮುಱಿಗೊಟ್ಟು ಸಾಕೇತಪುರಮನಾಳ್ಗಂ. ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣರ್ ಮುಂತಪ್ಪ ಬೊಮ್ಮರಕ್ಕಸರಂ ಕೊಂದು ಬಂದೊಂದು ಬೊಮ್ಮೇತಿಯ ಶಾಂತಿಗೆಂದು ಮುನಿಯಾಜ್ಞೆಯಿಂ ಜನ್ನಮಂ ಕೈಕೊಂಡು ತಾಂ ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಿರ್ದು ಸೋದರನ ಲವಣಾಂತಕನ ಕಾಪಿನೊಳಿ ಹಸುವಂ ತಿರೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರ್ಕುಂ, ಎತ್ತಾನುಂ ಪೆರ್ಕಳಿಕೆಯ ಗಂಡರಿರೆ ಕಟ್ಟುವುದು ಕಾದುವುದು ಮೊನೆಯೊಳ್ ಶತ್ರುಹಂ ಗೆಲ್ಗುಂ ಕೊಳ್ಗುಂ. ಕಟ್ಟಲಾಱದ ಕಾದಲಾಱದ ಬಣಗುಗಳ್ ಕಾಣ್ಕೆಗೊಟ್ಟೆಮ್ಮವರಂ ಕಂಡು ಬಾಳ್ವುದು.

ಮುದ್ದ—ಕಮಲನೇತ್ರೆ! ಕಮನೀಯಗಾತ್ರೆ! ಇಂತು ಬರೆದೊಕ್ಕಣೆಯಂ ವಾಚಿಸಿ ಬೆರಲ ಮೂಗಿನೊಳ್ ತಲೆದೂಗಿ ಶೌರ್ಯಾಟೋಪದಿಂ ರುಕ್ಮಾಂಗದಂ ಮೇಳದ ಪೆಣ್ಬಡೆಯುಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ—ಆಃ! ಮನುವಿನ ಮಾರ್ಗಂ, ಭಾನುವಿನ ತೇಜಂ ತಕ್ಕುದಾಯದೆ ಬಱಸಲ್ಬಿನನಿನಿತೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಗಡರ್ಪಾದನಕ್ಕುಂ ರಾಮಂ. ಏಂ ದೆಸೆದೆಸೆಯ ಬಾೞ್ಗೆಟ್ಟ ಕೀೞರಸುಗಳ್ ಖೋಡಿಗಳಾಗರೆ? ತಾನೊರ್ವನೆ ಜಗಕ್ಕೆ ಗಂಡಂ, ಮಿಕ್ಕುೞಿದರಸುಗಳೆಲ್ಲರ್ ಬಾಂಬರೆಂದೆ ಬಗೆವಂ ರಾಮಂ; ಅಲ್ಲದೊಡೇಂ ಕೊರ್ಮೆ? ಏಂ ಪನ್ನತಿಕೆಯೊ? ಏಂ ಜಂಬವೊ? ತಾಂ ಗಡ! ರಕ್ಕಸವಗೆಯುಂ ಗಡ! ಪಾತಕಂ ಗಡ! ಯಜ್ಞಂ ಗಡ! ಇಂತೊಂದು ನೆವದಿಂ ಪಣದಾಸೆಗೆ ಈಹಸುವನಾಡಿಸಿ ಬೇಡಿಸಿ ಕೂಡಿಸುವ ಗಾರುಡಿಗತನಮಂ ಕಂಡೊರೆದ ಜೋಗಿಯೆ ಜಾಣಂ. ಅಕ್ಕೆ, ಮೊನೆಯೊಳ್ ಗೆಲ್ವ ಬೀರರ್ ಬರ್ಕೆ. ಅನ್ನೆವರಮೆಮ್ಮ ಸಾಲೆಯೊಳ್ ಕಿಱುಕುಳದ ಬಡವುಕುದುರೆಗಳ ಸಾಲೊಳ್ ಕಟ್ಟುವೆನೆಂಬ ನಿಚ್ಚಯದಿಂ ಪಿಡಿದು ಸ್ತ್ರೀಜನಂಬೆರಸು ಪುರಕೆ ನಡೆತಂದಯ್ಯನೊಳೀಹದನನುಸಿರ್ದಂ.

ಆಗಳ್ ವೀರಮಣಿನೃಪವರಂ ಕುವರನಾಡಿದ ಪೊಸಪರಿಯುಗ್ಗಡದ ಕಾಳೆಗದ ಕಟ್ಟಿಸಕದ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ತನ್ನೊಳಾಲೋಚಿಸಿ ತನಗೆ ಮನೆಯಳಿಯನೆನಿಪ್ಪ ಮಾದೇವನೊಳೀಪವಣಂ ಮಂತಣಂಗೊಂಡಂ.

ಮನೋರಮೆ— ಎಲೆ ಜಾಣ! ಅಂತೇಂ! ಮಾದೇವಂ ರಾಯಂಗೆಂತಳಿಯನಾದಂ ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಕೇಳಾರಾಯಂಗೆ ಇಕ್ಷುಮತಿವೆಸರೊಳೊರ್ವೆ ಮಗಳುಂಟು. ಈಪೆಣ್ಮಣಿಯೆಳವಯೊಳೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮೈಮೆಯಂ ಕೇಳ್ದು ತನಗಾತನೆ ರಮಣನಾಗಲ್ವೇೞ್ಕುಮೆಂದು ಬಗೆದು ನಿಚ್ಚಂ ಶಿವನಂ ಜಪಿಸುತಿರ್ದಳ್. ಇಂತಿರ್ಪುದುಮೊಂದುದಿನಂ ಬಾಲೆಯ ಬಾಲಭಕ್ತಿಗೊಲ್ದು ಕಪರ್ದಿ ಕನಸಿನೊಳ್ ಬಂದು ನಾಳಿನ ಪಗಲೊಳ್ ತಾನೆ ವಿಪ್ರವೇಷದಿಂ ಬಂದು ನಿನ್ನಂ ವರಿಪೆನೆಂದೊರೆದಂತರ್ಹಿತನಾದಂ. ಇಂತೀವಿವರಮನಯ್ಯಂಗಱಿಪುವುದುಂ ಮಱುದಿನಂ ಕನಸಿನೊಳೆಂದಂತಿರೊರ್ವ ನುರಿಗಣ್ಣ ಪಾರ್ವಂ ರಾಯನೋಲಗಕೆಯ್ತಂದು ಕನ್ಯಾರ್ಥಿ ತಾನೆಂದಂ. ಆಗಳರಸನೀತನೆ ಸಾಕ್ಷಾದೀಶ್ವರನೆಂದು ಬಗೆದು ಮಗಳಂ ಮದುವೆಯೊಳ್

ಕೊಟ್ಟಂ. ಇಂತು ಮದುವೆನಿಲ್ವುದುಂ ಶಿವಂ ರಾಯನ ದೃಢಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ತಾಂ ಮೆಯ್ದೋಱು ವರಮಂ ಬೇಡೆಂದನದರ್ಕೆ ರಾಯಂ ನೀನೊಲ್ವೆಯಪ್ಪೊಡೆ ಮನೆಯಳಿಯನಾಗಿರ್ದು ಎಮ್ಮ ನಾಡಂ ಬೀಡಂ ಕಾವುದೆಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಲೊಡಂ, ಶಿವಂ ''ತಥಾಸ್ತು'' ಎಂದು ತನಗದೆರಡನೆಯ ಕೈಲಾಸಮೆನೆ ದೇವಪುರದೊಳ್ ನೆಲೆಗೊಂಡಂ.

ಮನೋ—ಓ ! ವೀರಮಣಿಯಂತುಟೊಂದು ಸೈಪಿಗಡಪ್ಪಾದನೆ !

ಮುದ್ದ—ಸಾಜಂ, ರಾಜಂ ಸಕುಟುಂಬಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನ ಮಱಿಯೊಳಂದಿಂದಿಂಗುಂ ಪದುಳಂ ಬಾಳ್ವಂ.

ಮನೋ—ಮುಂತೇಂ ಮುಂತೇಂ ?

ಮುದ್ದ—ಇಂತು ನೃಪಂ ಕಟ್ಟುಬ್ಬರದ ಹರಿಬಮಂ ಬೆಸಗೊಳ್ವುದು ಮಿಾಶನಿನಿಸುಂಬೊಟ್ಟು ಜಾನಿಸಿ ರಾಯಂಗೆ—ಆಃ ! ಲೇಸಿನ ಮಂತ್ರಮಂ ನೆನೆದಯ್ ! ಪರಕೆ ಪರನೆನಿಪ ದೈವದೊಡನಿಂದು ಪಗೆಗಟ್ಟಿದನೆ ! ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿದನೆ ! ಯಜ್ಞಕ್ಕೆಡರ್ಬಂದನೆ ! ಏನೆಂಬೆನೀತರುವಲಿತನದ ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಗಂ ನಡೆಗಂ. ಶ್ರೀರಾಮಂಗಂ ನಿಮಗಂ ಚಲಮೆ ! ಪುಸಿ ಪೊರ್ದದ ತನ್ನೊಂದು ಬಾಣದಿಸುಗೆಯಿಂ ರಾವಣಕುಂಭಕರ್ಣಮಾರೀಚಸುಬಾಹುಪ್ರಭೃತಿದಾನವರಂ ತತ್ತಱದಱಿದ ರಾಮನೇಂ ಗಾವಿಲನೇ ? ಈಗಳಾತನ ಸೇನೆಯನಿದಿರ್ಚುವನಾವನೋ ? ಉಃ ! ಪೋಕೆ ! ಎಂತಾನುಮವರೊಳ್ ಸಂಧಿಗೊಡಂಬಟ್ಟು ಹಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣ್ಕೆಗೊಟ್ಟವರಂ ಕಟ್ಟುವುದೊಳ್ಳಿತಯ್. ಕುವರನುಜವಣೆಗೆ ಮರುಳ್ಗೊಂಡು ನಿರ್ನೆರಂ ಸತ್ತು ಮಿತ್ತುವಿಗೆ ತುತ್ತಾಗದಿರ್, ಸಾಱಿದೆನೆಂದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ರಾಯಂ—ಎಲೆ ದೇವ ! ಇಂತುಮೆಂಬರೆ ! ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯಂ ಕೊಟ್ಟು ಮಱಿವಾಳ್ವ ಬಾಹುಜರೊಳರೆ ? ಇಂದಕ್ಕೆ ಸಾವು, ಮೇಣಿನ್ನೆಂದಾದೊಡಮಕ್ಕೆ ! ತನ್ನ ಕುಲಕಂ ಚಲಕಂ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕುಂದನೊಂದಿದ ದಂದುಗದೊಳ್ ಕೂಂಟೆ ನಡೆವ ಕಲಿಯುಂ ಕಲಿಯೇ ! ರಾಮನಕ್ಕೆ ಸೋಮನಕ್ಕೆ ಸಾಮನೊಲ್ಲೆಂ. ಅದಱಿಂ ನಿನ್ನೊಲ್ಮೆಯೊಂದಿರೆ ಮೊನೆಯೊಳೆಮ್ಮ ಚಲಮಂ ಬಲಮಂ ತೋಱು ಕಾದುವೆವು ದಿಟಂ. ಇದಱೊಳ್ ನೀನಳ್ಕದೆ ಕೆಯ್ದೋಱುವುದೆಂದು ವಿನಯದೊಳೆಂದಂ.

ಅದರ್ಕಾ ಧೂರ್ಜಟಿ—ನೀಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರುಂಟು. ನಿಮಗಕ್ಕುಮೀ ಬೆಸನಂ. ಎನಗೆ ಬಡಗೊರವಂಗೇಕೆಯೊ ಕಾದಾಳ್ತನಂ? ಅಂತುಮ ಲ್ಲದೆಯುಂ ಎನ್ನ ಕುಲದೈವದೊಳ್ ಪಗೆಗೊಂಡಿರಲಕ್ಕುಮೆ! ಬಾರೆ ನಾಱಿನೀಹರಿಬಕೆ, ದೂಱದಿರೆನ್ನನೆಂಬುದುಂ; ನೃಪತಿಲಕಂ ಫಣಿಭೂ ಷಣನಂ—ಎಲೆ ಮಾದೇವ- ನೀನೆ ಗತಿಯೆಂದಿನ್ನೆಬರಂ ನಂಬಿದರನೀಪೊ ೞ್ತಿಂಗಿಂತು ಪೊಱನೂಂಕಲಕ್ಕುಮೆ! ಏಂ ಗೊಡ್ಡಾಟಮೊ! ಎಮ್ಮೊಳ್ ವಾತ್ಸಲ್ಯಮೇಂ ಪೋಯ್ತು! ಬಾಂಬೊೞಲಂ ಗೆಲ್ದದಟೆಂದೆತ್ತವೋದು ದೋ! ಇನ್ನೆಮಗಾರೊಳರ್? ಕಾವರಾರ್? ಎಮಗಮೀವಿಧಿಯಾಯ್ತೇ! ಏವೆಂ? ಅಟ್ಟೆಯೊಳುಸಿರುಳ್ಳನ್ನೆಬರಂ ಮೊನೆಯೊಳ್ ಕಾದಿ ಮೋದಿ ಸಾವೆ ನಲ್ಲದೆ ಪಗೆಗಳ್ಕಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕುದುರೆಯುಂ ಬಿಡೆಂ, ಕುಡೆಂ, ನಿಕ್ಕುವಮೆಂದು ದಿಟ್ಟನಾದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಗಂಗೋತ್ತಮಾಂಗಂ ಮನವೊಲ್ದು—ಅಂಜ ದಿರೆಲೆ ನೃಪತಿ, ನಿನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯು ಬಗೆಯುಂ ಕಂಡೆನಲ್ಲದೆ ಕೊಳು ಗುಳಕಳ್ಕಿ ಬಳ್ಕಿ ನುಡಿದೆನಲ್ತು, ರಾಘವಂ ತಾನೆ ಮೆಯ್ದೋಱುವನ್ನೆ ಬರಮಣುವಗಿಣುವರಂ ಗೆಲ್ದು ಮೋಹರಮಂ ದೆಸೆಗಿಡಿಪೆನೆಂದು ಬೋ ೞಯಿಸಿದಂ.

ಆಗಳ್ ಕಾಳೆಗವಱಿಗಳ್ ಸೂಳಯಿಸಿ ಸಾಱಿದುವು. ಪಡೆವಳ್ಳ ರೊಂದಾಣತಿಗೆ ಕಾಲಾಳ್ಗಳ್ ಮೇಲಾಳ್ಗಳುಱವಣಿಸಿ ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧಮಾ ಯ್ತು. ಗಜಂಗಳ ವಾರುವಂಗಳ ರಥಂಗಳ ಮೋಹರಂ ಗಜಬಜಿಸಿದತ್ತು. ಅಂತಿರ್ಪುದುಮತ್ತಲ್ ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳ್ಗೆ ಹಯಂ ಕಣ್ಮಱೆಯಾಗೆ ನಾಲ್ದೆಸೆ ಯೊಳಮಱಸಿಯುಂ, ರಾಘವಾವರಜನೊಳೀಬಗೆಯಂ ಕಥಿಸಿದರ್. ಅನಂತರಂ ಚಿಂತಿಸಿ ಶತ್ರುಘ್ನಂ ಸುಮತಿಯೊಳ್—ಅಯ್ಯ ಮುತ್ತದಿನದ ಸಚಿವ! ಐವತ್ತಾಱಱೊಳಂ ನೀಂ ನೋಡದ ನಾಡಿಲ್ಲಕ್ಕುಂ. ಪಲವುಂ ಸೂೞಯ್ಯನ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ ಬೞಗೊಂಡು ಬಂದೊಡೀ ಅಱವು ನಿನ್ನೊಳಾಯ್ತು. ಸಾಜಂ. ಮಂತುಗಳಂತಿರವೇಡಾ! ಲೇಸು ಲೇಸು. ಅಳ್ದನ ಕಜ್ಜಕ್ಕೆನಿತ್ತೊ ನೆರಂ. ಕೇಳಾದೊಡಾತೋರ್ಪ ಪೊೞಲನೆಮ್ಮ ಕುದುರೆ ಪೊಕ್ಕುದೆಂದು ಚರರ ನುಡಿಯಿಂದಱವೆನಾನಾಡಾವುದಯ್? ಒಡೆಯನಾವಂ? ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟುವನೆ? ಪೇೞಂಬುದುಂ; ಸುಮತಿ ರಾಯಂಗೆ—ಇದೆ ಇದೆ ದೇವಪುರಂ, ವೀರಮಣಿ ಆಳ್ವಂ. ಬಲ್ಪುಳ್ಳ ಕಡು

ಸಾಸಿ. ಅವನಂ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನಳಿಯನಿರ್ದು ಪಾಲಿಸುವಂ. ಎಮಗೆ ಸಂಗರಂ ಕಡಿದಕ್ಕುಮಂತದುಕಾರಣಂ ತಳ್ವದೆ ಪಡೆಯನೆಟ್ಟಿಱಿಸಿ ಪುರಮಂ ಮುತ್ತಿ ಕೋಳುಗೊಂಬುದುಚಿತಮೆಂದು—ತಿಳಿಪುವುದುಂ ; ಕಲಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ತಾಂ ಮುನ್ನಮಾಂ ಮುನ್ನಮೆಂಬೊಂದಹಮಹಮಿಕೆಯಿನೆತ್ತಿ ನಡೆದು ಪುರಮಂ ಮುತ್ತಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಸನ್ನೆವಱಿಗಳಿಂ ಕಾಳಗಕರಿರಾಜರಂ ಕರೆದರ್.

ಇಂತು ನಾಡ ಕೋಂಟೆಯುಂ ಬಾಗಿಲ್ಗಟ್ಟಿ ಮುಂಬರಿವ ಪಡಿಬಲದಿರವನಱಿತಾಗಳಣಿಯಿರ್ದ ರಾಯಮೋಹರಂ ಮುಂದೊತ್ತಿ ತಾಗಿ ಕೋಲ್ಮೞೆಗಱೆದು ದೆಸೆಗಿಡುವಿನಂ ಕಾದುವುದುಂ, ಗಾಜುಗೆಟ್ಟು ತರಹರಿಪ ತಮ್ಮವರಂ ನಂಬಿಸಿ ನಿಗುಂಬಿಸಿ ಪುಷ್ಕಲಂ ಶರಧಿಯೊಳ್ ಪೆರ್ಚಿಮೇಲ್ವರಿವಂಬಿನ ಸೀವರಮೆನೆ ಕೋಲ್ಗಳಂ ಮೊಗೆಮೊಗೆದಿಸುತ್ತೆ ನುರ್ಗಿವಂದಂ. ಆಗಳ್ ರುಕ್ಮಾಂಗದಂ ತೆಕ್ಕನೆ ಸೂಟಿಯಿಂ ತನ್ನ ಪೊಂದೇರಂ ನೂಂಕಿ ಪಗೆಯಂ ತಾಗಿ ಹುಂಕರಿಸಿ ಮೂಂಕರಿಸಿ—ಎಲೆ ಬಣಗು! ತೊಲಗು ! ಇಂದಿಂಗೆ ಬಱಿದಾಯ್ತು ನಿಮ್ಮಾಳ್ದಂ ಬಾೞುಂ ; ಕಾಱಾಯ್ತು ಗಂಡಗರ್ವಂ, ಪಾೞಾಯ್ತು ಜಸಂ. ಇನ್ನೆಬರಂ ತಮಗೆ ಜಗಂ ತೋಡಾಗದೆಂದು ಸೊರ್ಕಿನುರ್ಕಿಂ ಬಱುಗೊಂಡೆ ಪಂದೆರಾಯರಂ ಕಾಡಿ ಬೇಡಿ ಕೂಡಿದ ಜಾಳಿಗೆವೊನ್ನಂ ಕೋಳುಗೊಂಬೆನಲ್ಲದೊಡೆ—ಎಂದಂ.

ಆನುಡಿಗೆ ಪುಷ್ಕಲಂ ಕಡೆಗಾಲದ ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೊಂದು ಪೊಡರ್ಪಿಂ ಕೆಂಗಣ್ಣನಾಗಿ ಮೊತ್ತಮೊದಲ್ ಕೋಲ ಸೋನೆಯಂ ಕಱೆದು ಬೞಿಬೞಿಕಂ ಜಂಕಿಸಿ ಕೊಂಕಿಸಿ— ಆಃ! ಮಂಕು ! ಅಂಕದರಸುಗಳೆಂಬ ಸಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಂಕದಿನೆಮ್ಮ ಕುದುರೆಯಂ ಕಳ್ಳರೆಂತಂತು ಕೊಂಡುಯ್ದು ಕೂಟಿ ! ಎಮ್ಮನಣಕಿಪೊಂದು ಬಲ್ಪಾಯ್ತೆ ! ಎಲೆ ಮರುಳೆ ! ನೀಂ ಗಾಂಪಂ ನಿಶ್ಚಯಂ. ಪೋ ! ಜಗದ ದೇವರ ಹಸುವಂ ಕಟ್ಟಿಯುಂ ಸೆಣಸಿಯುಂ ಬಾೞ್ವೆನೆಂಬ ನೀಂ ಜಾಣನೆ ? ಕಾಣೆನೆ ನಿಮ್ಮನ್ನರಂ ದೞವುೞಿದ ಕೊಳುಗುಳದೊಳೞಿದ ದೆಸೆಗೆ ಬಿಟ್ಟ ರಾಯರಂ ! ಎಲೆ ಪಸುಳೆ ! ನಿನ್ನೊಳ್ ಕಾದಿ ಗೆಲ್ದುಮೆನಗೆ ಗೆಲ್ಲಮಲ್ತಂ, ಸೋಲ್ತುಂ ಸೋಲಮಲ್ತಂ. ನೀನಱಿಯಯ್. ನಿನ್ನಯ್ಯನೊಳಿಂತಿದಂ ಕೇಳ್ದು ಪೇೞ್ದುಂ ರಣಕಟ್ಟಲ್ಲದೊಡೀಗಳೆ ನಿನ್ನಂ ತಲೆಗಡಿದು ದೆಸೆವಲಿಗುಡುವೆಂ, ನೋಡೆನ್ನ

ಕೆಯ್ಗುಣಮನೆಂದಂ. ಆಗಳ್ ರುಕ್ಮಾಂಗದಂ ಪಗೆಯಂಬಂ ಕಡಿದು
ಪಡಿಸರಲನಾರ್ದೆಚ್ಚು— ಎಲೆಲೆ ! ಮೊನೆಯೊಳೊಡ್ಡಿ ನಿಂದುಂ ಹಯಮಂ
ಬೇಡುವ ನೀನಾವ ನಾಡ ಗಂಡುಗಲಿಯೊ ? ಆರ್ಪೊಡೆ ಕಡುಕೆಯ್ದು
ಗೆಲ್ವುದು. ಅಲ್ಲದೊಡೆ ಹಯದ ಪಂಬಲನುೞಿದು ಕೆಮ್ಮನೆ ಪೋಪುದು.
ಪಸುಳೆಗಿಸುಳೆಯೆಂದು ತೆಗಟ್ವ ನೀಂ ಮೇಣಾವ ಮುದಿಗೂಗೆಯೊ !
ಪಸುಳೆತನಂ ಕೋಲ್ಗೊಳದೆ ! ಅಯ್ಯನಂ ಬರಿಪುದು ಗಡ ! ನಿಮ್ಮಂ
ಬಾರಿಸಿ ಜೈಮಿನಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದಿಂಬಿೞಿಕ್ಕಂ—ಎಂದಾಡಿದಂ.

ಅನಿತಱೊಳ್ ಭಾರತಿ ಮುನಿಸಿಂ ರುಕ್ಮಾಂಗದನ ಸರಿಸದೊಳೊತ್ತಿ
ಪತ್ತಂಬುಗಳಿಂ ಹಯಮನೇೞಂಬಿಂ ಸಾರಥಿಯನೈದಂಬುಗಳಿಂ ರಥಮ
ನೆರಡಱಿಂ ಧ್ವಜಮಂ ಮುಱಿದು ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು ಕೂರಂಬಿನಾತನಯೆ
ಬಿಲ್ಲಂ ಮುಕ್ಕಡಿಗೆಯ್ದಂ. ಅನಂತರಮರಮಗಂ ಪಡಿದೇರನೇಱಿಯುಂ
ಪೊಸಂಬನಂ ತೇರಾಳನೇರ್ಪಡಿಸಿಯುಂ ಪೊಸತೆನಿಪ್ಪ ಬಿಲ್ಲಂ ಕೊಂಡಳ
ವಟ್ಟು ಜೇವಡೆದು ಮಾರ್ಕೊಂಡು ಕನಲ್ದಲೆಲೆ ಮಾಟ ! ಅಂತುಟೇಂ
ಸೊರ್ಕು ! ತೇರುಂ ನಾರುವಮುಂ ಪೋದೊಡೇಂ ಬಿಲ್ಮುಱಿದೊಡೇಂ,
ಪಡಿದೇರಿರದೆ ! ಸಾರಥಿ ಬಾರನೆ ! ನಿನ್ನಂತಿರಾಂ ದೇಸಿಗನೆ ! ತೋಳ
ಬಲ್ಪಿಂಗೇವೆಯೊ ?—ಎಂದು ಕಿಡಿಗೆದಱುವ ಪೊಂಗಱಿಯ ಕೋಲ್ಗಳಂ
ಪಗೆಗೆಚ್ಚಂ. ಇಂತೆಚ್ಚಂಬುಗಳಂ ಕೊಚ್ಚಿ ಪುಷ್ಕಲಂ ಮೇಣೊರ್ಮೆಯುಂ
ವರೂಥಮಂ ಮುಱಿದು ಸಾರಥಿಯಂ ತಱಿದಂ. ಅಂತಪ್ಪುದುಮಾತೇ
ರೇವುದೆಂದು ನೆಲಕೆೞಿತಂದು ಬೇರಿಗನನಪ್ಪಳಿಸುವೆನೆಂದೆ ಕೋಲ್ಗಳಂ
ತಿರುವಾಯ್ಗೆ ಪೂಡಿ ಕಾದಿದಂ. ಆಗಳ್ ಪುಷ್ಕಲಂ ತಾನುಂ ತೇರನು
ೞಿದು ಧರೆಗೆ ದುಮ್ಮಿಕ್ಕಿ ಮಾಱಾಂತ ಕೈದುಗಾಱನೊಳ್ ಪೊಣರ್ದಂ.

ಇಂತಿಂತೋರೊಂದು ಪಗಲುಮಿರುಳುಮುಗಿಬಗಿಯಾಗೆ ಕಣೆಗಳಿ
ನಿರ್ವರುಂ ಕಾದುತಿರ್ಪುದುಂ ಕಾಳೆಗಂ ಕಡಿದಾಯ್ತು. ಇಂತಿರಲೊಡಂ
ರುಕ್ಮಾಂಗದಂ ದೊಣೆಯುಂ ಕಣೆಯುಂ ಕೞಿದು ಗದೆಗೊಂಡು ಮೋದು
ವುದುಂ, ಮಱುವಕ್ಕದ ಬೀರಂ ಪೆಱದೆಗೆದೆಡಕಂ ಬಲಕಂ ತಿರಿಗಿ ತನ್ನೊಂ
ದು ಪೊಸಮಸೆಯ ಬಾಣದಿಂ ಕಡಿದಂ. ಮತ್ತಂ ಗಜೆ ಮುಱಿಯೆ
ಕೂರಸಿಯಿಂ ಕತ್ತರಿಸಲಾಟಿಪ ರಾಯಮಗುವರನಂ ನೋಯಿಸಿದಂ. ಅರ
ಮಗನಿಂತೊಂದು ಮಾಱ್ಕೆಯಿಂ ನೊಂದು ಗಾಱುಗೆಟ್ಟು ಜೋಂಪಿಸಿ

ಮೆಯ್ಮಱೆವುದುಂ, ಬೆಂಬಱಿಯ ಸೇನೆ ಬೆಂಗುಡುವುದುಂ, ಆನೆಕುದುರೆ
ಗಳ್ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟು ಚದರಿದುವು; ಹಾಹಾರವಮೆತ್ತಂ ಮಾರ್ಬಲನೊಳ್
ಮಾರ್ದನಿಗೊಂಡುದು. ಈಯೆಡೆಯೊಳೀವಿವರಮಂ ಚರರ್ ವೀರಮಣಿ
ಗಱಿಕೆಗೆಯ್ವುದುಂ, ಪಾವಡರ್ದಂತೆ ಸಿಡಿಲೆಱಗಿದಂತೆ ನಂಜೇಱಿದಂತೆ
ಸಂಜೆ ಕಾವಳಿಸಿದಂತೆ ರಾಯಂ ಮುಂದುಗೆಟ್ಟು ಕಂಗೆಟ್ಟು ಬಗೆಗೆಟ್ಟು
ಬಟ್ಟೆಗೆಟ್ಟು ಬಸಗೆಟ್ಟು ನಡೆಗೆಟ್ಟು—ಎನ್ನರಗಿಳಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಪಲ್ಲ
ಮಱಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಬಗ್ಗಿನ
ಬಿತ್ತಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಐಸಿರಿಯ ಸಿರಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಬಾೞ್ವ ಮೂಲ
ಕೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಸಂತಸದ ಸುಗ್ಗಿಯ ಮಱಿಗೋಗಿಲೆಗೇನಾಯ್ತು !
ಎನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಕಣಿಗೇನಾಯ್ತು ! ಎನ್ನ ಪುಟ್ಟಗುವರಗೇನೆಡರಾಯ್ತು !
ಎಂದು ಕಡುದುಗುಡದಿಂ ತಾನೊರ್ವನೆ ಪೊಱಮಟ್ಟು ರಣಕೆಯ್ದುವಂದಂ.
ಅರೆಮುಗಿದ ಕಣ್ದಾವರೆಯ ಕಂದಿದ ಪೆಱೆವೊಗದ ಮುದ್ದುಗುವರನಂ
ತೋಳದಿಂಬಿನೊಳ್ ಕಂಡು ತಾನುಂ ಹಮ್ಮೈದಂಬೋಗಿ ಕದಂಪಿನತ್ತಣಿಂ
ನಿಱಿತರ್ಪ ಕಣ್ಣೀರ ತಣ್ಪಿನಿಂದೆಂತಾನುಂ ಚೇತರಿಸಿ ಸನಿಯುಮಂ ಸಾರ್ದು
ತಳದಿನೆತ್ತಿ ಪೊಡೆಯೊಳೊತ್ತಿ ತೊಡೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಪಣೆಗೆ ಪಣೆಗೊಟ್ಟು
ಮಱುಮಱುಗಿ ಗುಣಮಂ ನೆನೆನೆನೆದು— ಹಾ ! ಎನ್ನ ಕಂದ ! ಸೊಗದ
ಪೆರ್ಚುಗಂಬಗೆಯದುಕ್ಕಂದ ! ಈಬಗೆಯೊಳೆನ್ನನುೞಿವ ಬಗೆ ನಿನಗಾ
ಯ್ತೇ ! ನಿನ್ನೊಂದು ಪೆಂಪಿನ ಬೀರದತ್ತಣಿನಿನಿಬರುಂ ಸಾವಂತರ್ ಅಳ
ವಿನ ಪಿಡಿಯೊಳೆಡೆಗೊಂಡು ಕಪ್ಪಮನೀಗುಂ ಮಱೆನಾಳ್ಗಂ ನೆರವಕ್ಕುಂ.
ಇನ್ನೆನಗಾರೊಳರ್ಪೈ ! ಇನ್ನೆಮಗೇವುದೊ ಚಲವೇವುದೊ ಬಲವೇವುದೊ
ಪುಣ್ಯಮೇವುದೊ ಮೊನೆಯೇವುದೊ ಪನ್ನತಿಕೆಯೇವುದೊ ಐಸಿರಿಯೇ
ವುದೊ ನಾಡೇವುದೊ ಪಾಡು, ನೋಡಿರೆ ದೇವಾ ! ಜಸಮುಂಟು, ಸಕಲ
ಸೌಭಾಗ್ಯಮುಂಟು, ಸಂತಸದುಕ್ಕೆವಮುಂಟು, ಕಡುಪುಂಟು, ಮಾನ್ಯ
ಮುಂಟು, ಹೊನ್ನಮುಂಟು, ಪಣಮುಂಟು, ಗುಣಮುಂಟು, ನೀನು
ಳ್ಳೊಡುಂಟು ಪೆಱರುಳ್ಳೊಡುಂಟೆ ಪೇೞಲೆ ಮಗನೆ ! ಜಗದ ರಾಯರೆನ್ನಂ
ಪುಲ್ಗೆ ಲೆಕ್ಕಿಸರೆ ! ಚೂಣಿಯ ಜೋದರಿರೆ ಕಟ್ಟುಂಕದ ಸಾದಿಗಳಿರೆ ರಥಿಕ
ರಿರೆ ಬಾಹತ್ತರದ ಗೋೞಾಯ್ಲರಿರೆ ಬೆಂಬಲಮಿರೆ ನಿನ್ನನೊರ್ವನನೆ ಮಿೞ್ತು
ವಾಯ್ದಳೆ ಕುವರಾ ! ಹಾ ! ಹಾ ! ಇನ್ನೀನಿನ್ನ ಪೆಂಡಿರ್ಗೇಂ ಬಟ್ಟೆಯೊ !

ಪೆತ್ತಬ್ಬೆಯೆಂತೊಡಲ್ವಿಡಿದಿರ್ಪಳೊ! ಎನಗೇಂ ಗತಿಯೋ ಪೇಟ ಬಾಳ! ಅಕ್ಕಟ! ಪಗೆಗಳ್ ನಲಿವಂತು, ಬಳಗಮುಬ್ಬಸಂಬಡುವಂತು, ಸಾಮಂತರ್ ಸೊರ್ಕುವಂತು ಆನಟಿಲ್ವಂತು ದಟಂ ಕಣ್ಗಿಡುವಂತು ಮಾಡಿ ಪೋದಯ್ ಮಗನೇ! ಎಂತು ತಾಳ್ವೆನೊ! ಎಂತು ಬಾಟ್ವೆನೊ! ಎಂತು ಕಾದುವೆನೊ! ಎಂತು ಗೆಲ್ವೆನೊ! ಎಂದು ಕುವರಂ ಮಡಿದನೆಂದೇ ಭ್ರಾಂತಿಯಿಂ ಪಲವಗೆಯೊಳಟಲುತುಮಿರ್ಪುದುಮತ್ತಲ್ ಪುಷ್ಕಲನೊಡ್ಡಿ ಬಂದು ನಿಂದು ರಾಯನೊಳ್ — ಎಲೆ ಮರುಳೆ! ಕಾದುವೊಂದು ಬೆಸನದಿಂ ಬಂದೀಗಳೀಪೆಣನಂ ಕಂಡು ಮಱುಗುವ ಗಂಡಂ ಷಂಡಂ. ಚೀ! ಪೋ! ಬಿಲ್ಗೊಂಡೆನ್ನೊಳ್ ಕಾದು. ಅಂತಾಱದೊಡೆ ಕುದುರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟೆಮ್ಮಂ ನಂಬಿ ಬಾಟೆಂದು—ಜಱೆವುದುಂ; ಪೊತ್ತಿದಗ್ಗಿಯೊಳ್ ನೆಯ್ಯನೆಱೆದಂತುಂ ಕತ್ತಿದ ಕಡಿಯೊಳುಪ್ಪಂ ಲೆಪ್ಪಿಸಿದಂತುಮುರಿವ ಕಣ್ಣೊಳ್ ಸುಣ್ಣಮನಿಟ್ಟಂತುಮಾಗಿ ಕೋಪಶಿಖಿ ದಳ್ಳಿಸೆ ಕಿಡಿಕಿಡಿವೋಗಿ ಉರಿದು ಮುಱಿದೆರ್ದು ಪಗೆಯೊಳ್ ಮಾಱಾಂತು ತಱುಬಿ ಕಱುಬಿ ಮಾಱಂಬುಗಳಿನೆಚ್ಚು ಕಾದಿದಂ. ಆಗಳ್ ಬೆಟ್ಟು ಜರಿವಂತೆ ಕಾರೊಡಲ ಪೇರಾನೆಗಳುರುಳ್ದುವು. ಗಾಳಿಗೆ ಬಾಟಿ ದಿಂಡುಗೆಡೆವಂತೆ ಕಾಲಾಳ್ಗಳ್ ಕೆಡೆದುವು. ಬಲ್ಲಾನೆಯ ಮೆಟ್ಟನಡಿಯ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಂತೆ ರಥಂಗಳ್ ಜಜ್ಜರಿವೋದುವು ಪಡಿದಟಿದೊಳ್. ಇಂತಪ್ಪುದುಂ ಪಗೆಯತ್ತಣಿಂ ಗಾಱುಗೆಟ್ಟ ತಮ್ಮವರ್ಗೆ ಕೈದೋಱ ತಾಂ ನುರ್ಗಿ ಕಿನಿಸಿಂ ಪುಷ್ಕಳಂ ಪುಷ್ಕಳಂ ಶರದಿನೇಸಾಡಿ ಪಗೆಯೊಳ್ ಬೀರದಿಂ ಪೊಣರ್ದಂ. ಇಂತೀಮಾಟ್ಕೆಯಿನೇಟುರುಳುಂ ಪಗಲುಂ ಕಡುಕೆಯ್ದು ಕಡೆಯೊಳ್ ವೀರಮಣಿಯ ಬಾಣಹತಿಗೆ ಮುಚ್ಛೆವೋಗಿ ಪೊಡವಿಯೊಳೆಡೆಗೆಡೆದಂ. ಆಗಳ್ ಶತ್ರುಹನ ಸೇನೆಯೊಳ್ ಹಾಹಾಕಾರಂ ಪರಬಲದೊಳ್ ಭಾಂಕಾರಮುಱೆ ಪೆರ್ಚಲೊಡಂ ತಾಂ ತಮಗೆ ಬೆಕ್ಕಸಂಗೊಂಡು ಸುಬಾಹುಮುಂತಪ್ಪ ವೀರರ್ ನಡೆದರ್. ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರುಂ ಕೈದುಗೊಂಡು ಮುಂಬರಿದು ವೀರಮಣಿಯಂ ತಾಗಿದರ್.

ಆವೇಳೆಯೊಳಿತ್ತಲೀಶ್ವರಂ ಭಕ್ತನಂ ಕಾವೊಂದು ಬಗೆಯಿಂ ಪೊಱಮಟ್ಟು ತನ್ನ ಪ್ರಮಥಗಣಂಬೆರಸು ರಣಕೆ ಪೋಪವಸರದೊಳ್ ತಱಮಿಂಡಿಯಪ್ಪ ತನ್ನಯ ಮಡದಿಯನಿಕ್ಕ್ಸುಮತಿಯಂ ಕಂಡು ನೇಹದಿಂ—

ಎಲೆಗೆ ಜಾಣೆಯರರಸಿ ! ಕೇಳ್ ಇದೆಕೊಳಿಂದು ನಿಮ್ಮಯ್ಯಂಗೆ ಕಡುಪಿನ ಪಗೆರಾಯರೊಳ್ ಕುದುರೆಯೊಂದು ಸೆವದಿಂ ಸಂಗರಂ ನೇರಿಟ್ಟುದು. ಅಂತದುಕಾರಣನೂತಂಗೆ ಮಾವಂಗೆ ಬೆಂಬಲಮಾಗಿ ಪೋದಪೆನೀಗಳೆ ನೀನಟಲದಿರ್, ಸೊಗದೊಳರಿಗಳಂ ದೆಸೆಗಿಡಿಸಿ ಬರ್ಪೆನೆಂದಂ. ಆ ನುಡಿಗೆ ಬೆಕ್ಕಸಂಗೊಂಡು—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ತಳ್ವದೆ ನೀಂ ಪೋಗಿ ಕಾಧಿ ಕಾದೀವುದೆಮ್ಮಯ್ಯನನಣ್ಣನನೆಮ್ಮ ಬಳಗಮನೆಮ್ಮ ದಟಿಮನೆಮ್ಮನೆಲ್ಲರ ನೆಂದು ತಡಂಬಡದಯ್ಯನ ನೇಹದಿಂ ತಾಂ ಮಱುಗದೆ ಬಗೆಗುಂದದೆ ಕಾಂತನಂ ರಣಕೆ ಬೀಟಿಙ್ಕೊಟ್ಟಳ್. ವೀರಪತ್ನಿಯರ್ಗಿದು ಸಾಜಂ. ಇಂತಾ ಹೊನಹುಗಾರ್ತಿ ಬಾಂಗುರುಳನ ಮುಂಗುರುಳನೊಪ್ಪದಿಂ ಸಯ್ತು ನೇವ ರಿಸಿ, ಮುಡಿಜಡೆಯುನ ಕಡ್ಡಣಮಂ ಚೊಕ್ಕಳಂ ತುಱುಬಿ, ಪೆಱಿಸೂಡಿ ದನ ನಡುನೆತ್ತಿಯು ಬಟಲ್ಮುಡಿಗೆ ಬಂದುಗೆಯ ಪೂಸರಮಂ ಮುಡಿಸಿ, ತೊಱಿದಲೆಯುನ ಮುಂದಲೆಗೆ ಸೀಸಕವನಳವಡಿಸಿ, ಫಣಿಕುಂಡಲನ ಕರ್ಣಕ್ಕೆ ಮಕರಕುಂಡಲಮನಿಟ್ಟು, ಕಂದುಗೊರಲನ ಬೆಳ್ಗೊರಲೊಳ್ ಜಾಗವರಲ ಮಲಕನಮರ್ಚಿ, ಪಂದಲೆವಚ್ಚಂಗಚ್ಚ ಸರಮಂ ತುಡಿಸಿ, ಬಗ್ಗದೊವಲುಡೆಯುಂಗೆ ಪಟ್ಟಣಿಗೆಯುನುಡಿಸಿ, ಬೂದಿಬಡಿಕನ ಮೆಯ್ಗೆ ಬಾವನ್ನಮಂ ತಿಮಿರ್ದು, ಬೆಳ್ಳಡಿಯ ಬೆಳ್ಳಡಿಗೆ ಮಿಸುನಿವಾವುಗೆಯನೊ ಪ್ಪಿಸಿ, ತಿಸುಳಿಯು ಕೆಯ್ಗೆ ಬಿಲ್ಗಣೆಗಳನಿತ್ತು, ನೊಸಲ ಕಣ್ಣ ಮಾದೇವನ ಮಿಸುಪ ನೊಸಲೊಳ್ ಬೀರಸೇಸೆಯುನಿಟ್ಟು, ಐವೊಗನ ಮೊಗಸಿರಿಯುಂ ಕಂಡೊಂದಲಂಪಿಂ ತಾನೆ ಮುದ್ದಿಟ್ಟು ಕಳಿಪುವುದುಮೊಲರುಣಿವೆದೆಯುಂ ಬೀರಂ, ಬಿಗುರ್ವರಿಜಂ, ಹಳಿಗಂ, ಕೊಂಡಂ, ಗುಳಿಕಂ, ಮುಂತಪ್ಪ ಭೂತವೇತಾಳಂಗಳ ಮರುಳ್ವಡೆವೆರಸು ಅಗ್ನಿಗೆ, ಬೆಂಗದಿರಂಗೆ, ಮುನ್ನೀ ರ್ವೆಂಕೆಗೆ, ಸಿಡಿಲ್ಗೆ ನೂರ್ಮಡಿಯಿಂ ಕಾಯ್ದುಂ ಮಾಮಸಕಂ ಮಸಗಿ ಕೊಳುಗುಳಕೆ ನಡೆತಂದು ಕಡೆಗಾಲಕೆಂತಂತು ಜಡಿದಾರ್ದು ಪಗೆಯೊಳ್ ಕಾದುವ ರಾಯುಂಗೆ ಬೆಂಬಲವಾದಂ. ಮತ್ತಮಾಗಣಂಗಳುಂ ಬೊಬ್ಬಿ ಱಿದು ಮರ್ಕಟಸೇನೆಯುಂ ತಱುಬಿದುವು. ತಱುವಾಯಿಂ ಶತ್ರುಹ ನೊಳ್ ಮೊನೆಗೆ ನಿಂದ ರಾಯುನಂ ಪಿಂದೊತ್ತಿ ಪಣೆಗಣ್ಣಂ ತಾನೊಡ್ಡಿ ನಿಲ್ವುದುಮಣುಮಂ ಸಿಡಿಮಿಡಿಗೊಂಡಸವಸದಿಂ ದಪ್ಪಗವಗೆಯುನಂ ಕೆಯ್ಯ ಪೆರ್ಮ್ಮರನೊಳ್ ಸೆಲೆಯೊಳ್ ಮಲೆಯೊಳ್ ಮಲೆದು ತಾಗಿದಂ. ಸುರ

ರಳ್ಳಿ ದಿಗಿಭಂಗಳ್ ಬಳ್ಳಿ ಕಮಠನ ಕೊರಲ್ ಕುಸಿಯೆ ಭೋಗಿಪನ ಭೋಗಂ ನಸಿಯೆ ದೆಸೆಗೊಡೆಯರ್ ಸರಿಯೆ ಬೆಟ್ಟುಗಳ್ ಜರಿಯೆ ಕಡಲ್ ಮೊಗೆಯೆ ಔತ್ಪಾತಕಮೊಗೆಯೆ ಸಬ್ಬನಬ್ಬರಂ ಕಡಿದಾಯ್ತು. ಬೊಮ್ಮಾಂಡದೋಡು ಬಿರಿವಂತು ದೆಸೆಮೂಲೆಗಳ್ ಪಳಂಚಿ ಮಾರ್ದನಿಗುಡುವಂತು ಕಡಲ ಸಬುದಮುಡಂಗುವಂತು ಸಿಡಿಲ ಪೊಡರ್ಪು ತೆಕ್ಕುವಂತು ಗುಡುಗುಡಿಸಿ ಗುಡುಗಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದಂ ಕಲಿಯುಣುವಂ. ಜವನಂ ಜವಗಿಡಿಸಿದ ಮರ್ಬಿಗನಂ ತಱುಬಿದ ಗಜಾಸುರನಂ ಗೆಲ್ದ ಜಲಂಧರನಂ ಗೋಣ್ಮುಱಿಗೊಂಡ ಬಾಂಬೊಟಿಲ ರಕ್ಕಸರಂ ಗಾಱುಗಿಡಿಸಿದ ತನ್ನೊಂದದಟಿಂದ ಣುವನನಿದಿರ್ಚಿದಂ ಫಣಿಭೂಷಂ. ಮುಂಬರಿದ ಸಿಂಬಿಣಿಯುನಣೆದುಂ ನೊಣೆದುಂ ಕಟ್ಟಂಕೆಯು ಲಂಕಿಣಿಯುಂ ಕೊಂದುಂ ತಿಂದುಂ ಅಕ್ಷಯಕುಮಾರನಂ ತೂಳ್ದುಂ ಪೋಟ್ದುಂ ಮಹಿರಾವಣನಂ ಕಡಿದುಂ ಕುಡಿದುಂ ಕಾಲನೇಮಿಯುಂ ಜಡಿದುಂ ಬಡಿದುಂ ಸಂದ ತನ್ನ ಪನ್ನತಿಕೆಯಿಂ ಪೊಣರ್ದಂ ರಾಮಭೃತ್ಯಂ. ನಸೆಮುಸೆಯ ತಿಸುಳಂ ಬೆಳಬೆಳಗೆ ಉರಿಗಣ್ಣ ಜಾಲೆ ದಳ್ಳಿಸೆ ನಿಚ್ಚವಚ್ಚದ ಪಂದಲೆ ತೊಂಗಲಾಡೆ ಸಿರದ ಹುರಂ ಸೀಱುಂಬುಳಾಡೆ ನೇವಳದ ಸಾವಳವಿಂ ಬುಸುಗುಟ್ಟೆ ಮಾರುತಿಗೈಮೊಗಂ ಮುಮ್ಮೊಗನಾಗಿ ಜಡಿದಂ. ತುಱುಗುಗೂಂದಲ್ ಕೊಕ್ಕರಿಸೆ, ಕೊನೆನಾಲಮಿನಿಸುಂ ನಿಮಿರ್ದು ಸಂಚಳಿಸೆ, ಮೆಯ್ಯೆ ಪೆಟ್ಟುವೆರ್ಚೆ, ನಿಡುಮುಸುಡ ಕಡುಮುಳಿಸು ಪೊಱಪೊಣ್ಮೆ ಮುಂಬರಿದಣ್ಮೆ ಮೇಲ್ವಾಯ್ದು ಕಪರ್ದಿಯೊಳ್ ಕೈದೋಱಿದಂ ಮರುತ್ಸಂಜಾತಂ.

ಮುದ್ದಣ—ಎಲೆಗೆ ಸೊಬಗೆ! ಇಂತೊಂದು ಮಾಟಿಕ್ಕೆಯಿಂ ಕಾಮಾರಾತಿಯುಂ ಮಾರುತಿಯುಂ ತಂತಮ್ಮೊಳ್ ಪಾಡುಪಂತದಿಂ ನೆಱಿದ ಬಿನ್ನಣದಿಂ ಕಚ್ಚಿಱಿದ ಕಿನಿಸಿಂ ಸರಿಸಾಟಿಯಿಂ ಪಾಟಿಯಿಂ ಸೂಟಿಯಿಂ ಸೆಣಸುತಿರಲೊಡಮತ್ತಲೋರೊಂದೆಡೆಯೊಳ್ ಶಿವಗಣದ ಕೋಡಗರ ಕಾಳೆಗಂ ಬಿಮ್ಮನಾಯ್ತು. ಜನ್ನವಗೆಯುಂಗೆ ಸುಗ್ರೀವಂ, ಬಿಗುರ್ವರಿ ಜಂಗಂಗದಂ, ನಂದಿಗೆ ನೀಲಂ ಮಸಗಿ ಮಾಱಾಂತರ್. ಎತ್ತಂ ಬಡಿಯ ಕಡಿಯ ಕುಡಿಯ ಮರನೊಟ್ಟಿಲ್ ಬೆಟ್ಟಾಯ್ತು. ಇಟ್ಟಿಯ ಬಟ್ಟಗೈದಿನ ಕೊಡಲಿಯ ಮುದ್ಗರದ ಸೂಲದ ಕತ್ತಿಯ ಕೂರಂಕುಸದ ಶಿವಗಣರ ಕಡುಗಲಿತನದ ಪೊಣರ್ಕೆ ಬೆಟ್ಟಿತ್ತಾಯ್ತು. ಇಂತಿರಾರಣಾಂಗ

ಣಂ ಬೊಬ್ಬಿಱಿವ ಗಂಡರಱಚುವ ಶಿವಗಣಂಗಳ ಪರ್ಚುವ ಪುಂಕಡರಾರ್ವ ಮಾಲಿನಿಯರ ಬೊಬ್ಬೆ ಬಳ್ಳುಗಳ ಗೀೞಿಡುವಾನೆಗಳ ಕಿಚಿಕಿಲ್ವ ಹಯಂಗಳ ಕುಣಿವ ಮರುಳ್ಗಳ ನಲಿವ ಬೇತಾಳಂಗಳ ಕೋಲಾಹಲಂ ಬಿಱುಸಾಗಲೊಡಂ ಮುಱಿದಟ್ಟೆಯು ಸುರಿದ ಕರುಳ ನೆರೆದ ಕೆನ್ನೀರೆಡೆಯೊಳೆತ್ತಂ ಕಾಕಂ ಘೂಕಂ.

ಮತ್ತಂ ಪೆಱತೊಂದು ತಾಣದಲ್ಲಿ ವೀರಮಣಿಗಂ ಶತ್ರುಹಂಗಂ ತುಮುಲಯುದ್ಧಂ ಸಮುತಳಿಸಲೊಡಂ ಬಲ್ಪೊಟ್ಟು ಮೇಱೆಗೊಡಲ ಎಕ್ಕಲವುಲಿಗಳಂದದಿಂ ಮಸಗಿ ಪೊಣರುತುಮಿರ್ದರ್. ತುತ್ತತುದಿಯೊಳ್ ರಾಘವಾಪರಜಂ ತಾಂ ಕೈಸೋಲ್ವುದುಂ, ಪಡೆ ಬಡವಪ್ಪುದುಂ, ಮುಡುಕಿನ ಬೆಂಬಲಂ ಪಜ್ಜೆಗೆಟ್ಟು ಬೆಂಗುಡುವುದುಂ, ಕಟ್ಟುಬ್ಬರದುಬ್ಬಸದಿಂ ಮುಟ್ಟುಮುಱಿದು ದಿಟ್ಟುಗೆಟ್ಟು ಇಂದಿಗೆಮಗರಿಯೊಳ್ ಸೋಲಮಾಯ್ತೆಂದು ತಱಿಸಂದು ಬೞಿಕ್ಕಂ ಮುಂದುಗಾಣದೆ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನ ಪದಕಮಲಮನೆ ನೆನೆನೆನೆದು ಪಲುಂಬಿದಂ. ಆಗೞಿಗೆಗಯೋಧ್ಯೆಯೊಳ್ ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಿರ್ದ ಕಾವ ದೇವರ ದೇವಂ ಸೋದರಂಗೆ ಮೆಯ್ದೋಱಿಯುಮನಿತೊಂದು ಬನ್ನಮಂ ಕೇಳ್ದುಂ ತನ್ನವನಂ ಸಂತಮಿಟ್ಟುಮಿರ್ಪುದುಮಾಗಳ್ ತ್ರ್ಯಂಬಕಂ ತನ್ನೊಡೆಯಂ ತಾನೆ ತಮ್ಮನುಮಂ ಸಮಂತೆಮ್ಮನುಮನುದ್ಧರಿಸಲ್ಕೆಂದು ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದನೆಂದು ಬಗೆದು ಮಾರುತಿಯೊಳ್ ಕದನಮನಿನಿಸುಂ ಬೊಟ್ಟುಮುೞಿದು ರಾಘವನ ದರ್ಶನಕೆಯ್ತಂದಂ. ರಾಮಭೃತ್ಯನುಮೀವಿವರಮನಱಿತು ಪಲವುಂ ದಿನದೊಂದಗಲ್ಕೆಯ ಬೇಸಱಿಂ ತಿಳಿದು ತಾನುಮೊಡೆಯನೆಡೆಯೊಳ್ ಬಂದು ನಿಂದಂ. ಮತ್ತಮನಿತಱೊಳ್ ಸುಗ್ರೀವಾದಿ ಮರ್ಕಟರುಂ ಸುಭುಜಭೂಜಾನಿಯುಂ ಬಂದೊದವಿದರ್. ವೀರಮಣಿಯುಂ ತನ್ನಳಿಯನ ಬೞಿಯೊಳೆ ಬಂದಂ. ಆವೇಳೆಯೊಳ್ ಪರಮೇಶ್ವರಂ ಜಗದೀಶ್ವರನಂ ಕಂಡೆಱಗಿ ಭಕ್ತರಂ ಪೊರೆವ ಪೊಱೆಯುಂ ಪೊಱುವಿನಂ ತಾಂ ತನ್ನೊಡೆಯನನಿದಿರ್ಚಿದ ದೋಷಮಂ ಮಱೆದು ಕಾವುದೆಂದು ಬಿನ್ನಯಿಸಿದನಾಗಳ್. ರಾಜನುಮಱಿವುಗೊಂಡು ದೇವರ ಜನ್ನದ ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿದಪರಾಧಮಂ ಕ್ಷಮಿಪುದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿದಂ. ರುಕ್ಮಾಂಗದನುಂ ಶ್ರೀರಘುಪ್ರವರನಂ ಮಱೆವೊಕ್ಕಂ. ಬೞಿಕ್ಕಮಾಮಾದೇವಂ ತನ್ನವರಿಂ

ಕಯುಮಂ ಬರಿಸಿ ಕಪ್ಪಮಂ ತರಿಸಿ ರಾಘವನ ಚರಣಕರ್ಪಿಸಿದಂ. ಮತ್ತಿ ನಿಂತಿರೆ ತನಗಂ ಶಿವಂಗಮಿನಿಸುಂ ಭಿನ್ನಮಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾಱ್ಕೆಯಿಂ ರಘು ಪ್ರವರನೀಶ್ವರನಂ ನೇಹದಿಂದೊಡಂಬಟ್ಟುಂ, ರಾಜವರ್ಗದೊಳನಿಬರುಮಂ ಸಂತವಿಟ್ಟುಂ, ತಮ್ಮವರಂ ಸೇನೆಯುಮಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಸ್ವೈತಿಟ್ಟುಂ, ತಾಂ ಮೆಯ್ಗರೆದು ಮಾಯಮುಪ್ಪುದುಂ ; ಶತ್ರುಘ್ನಾದ್ಯರ್ ವೀರಮಣಿಯೊಂದು ಕೆಳೆತನದಿಂ ಹರನೊಂದು ನಲ್ಮೆಯಿಂ ಮುಂತೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದರ್.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ದೇವಪುರವರ್ಣನಂ ಚತುರ್ದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಪಂಚದಶಾಶ್ವಾಸಂ.

— ಹನೂಮತ್ಪರಾಜಯಂ —

ಎಲೆಲೆ ಕಾಮಿನಿ ! ಕಾಮಕಳಾನಿಧಾನೆ ! ಕಾಮಮದಾಂಧಗಂಧ ಸಿಂಧುರಬಂಧುರಯಾನೆ ! ಕಾಮಕಾಳೋರಗಕೇಶ......

ಮನೋ—ಎನ್ನರನ್ನ ! ಇಂದಿನಿತಿಂತೇಂ ಚೆಲ್ವಿನೊಂದು ಬಿತ್ತರದ ಭಂಗಿಯ ಪೊಸಬಣ್ಣನೆ ಮಿಣ್ಣನೆ ನಿನ್ನ ನಚ್ಚು ಮೆಚ್ಚಿನ ಕಾಮನೊಂದು ಜಾನದೊಳೆ ಬೆರೆತುದು ?

ಮುದ್ದಣಂ—ಸಾಜಂ. ಈಗಳಿವಜಲ್ತೆ ಎಮ್ಮನೊಲ್ದು, ಓ ತಪ್ಪಿದೆಂ, ನಿಮ್ಮನೆ ಒಲ್ದು ಮುಟ್ಟಿನ ಕಾಮನ ಪೇರುಕ್ಕೆವದ ಗಲಬೆಯ ಪಿರಿಯ ದೆವಸಂಗಳ್. ಇದೆ ಇದೆ ಗಾಡಿಯ ನಾಡವೆಣ್ಗಳ ರೂಢಿಸಿದ ಸಂತಸ ದುಮ್ಮಹಂ ತಲೆಮಿಾಱಿ ಬೀದಿವರಿವುದು. ಅಂತದಱಿನೀಪೊೞ್ತು ಕಾಮನ ನಾಮದೊಂದು ನೆನಹು ತಾಂ ತನಗೆ ಬೇಡವೇಡೆಂದೊಡಂ ಕೊನೆನಾಲಗೆಯನೊತ್ತಂಬದಿನಡರೆ ವರ್ಪುದು. ಇದು ಮೊದಲಾಗೆ ಬಿನ್ನನೆ ನಿನ್ನನೆ ಕರಿವೆಡೆಯೊಳಂ ತಿಂಬ ಪುೞ್ಗಿಯೊಳೊಗ್ಗರಿಸಿದ ಕಡಲೆಯಂತೆಡೆಗೆಡೆಗೆ ಬಾಯ್ಗೋಱಿವಂದಪುದೈಸೆ!

ಮನೋ—ಎಲೆ ಎಲೆ ರಮಣ ! ಲೇಸುಲೇಸಯ್ ! ನಿನ್ನೀಬಣ್ಣದ ಬೆಡಂಗಿನ ಬಿಡುನುಡಿಯೊಂದು ನೆವದಿನೆನ್ನನೊಳ್ಪಗೆಯೊಳೆೞ್ಚಱಿಸಿದಯ್.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಿದೇಂ ರಮಣಿ !

ಮನೋ—ನಾಳೆಗಲ್ತೆ ಕಾಮನ ಕಟ್ಟಾಯದ ಹಬ್ಬಂ.

ಮುದ್ದ—ಓ ! ಓ ! ಬಂಗಿಯುಂಡಂ ಮುನ್ನುಂಡುದಂ ಮಱೆವಂ ತಿರಾನುಮಱವುಗೆಟ್ಟೆಂ. ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಆದೊಡೇಂ ; ನಾಳೆಗೆ ಪೂರ ಣಗಡುಬೊ, ಸೆಂಡಿಗೆಯೊ, ಮಂಡಿಗೆಯೊ, ಹೋಳಿಗೆಯೊ ಸಜ್ಜಿನ ಬಿರ್ದಿನೂಟಕೆ ?

ಮನೋ— ನಿನಗೊಂದೆ ಭೀಮಂಗೆಂತಂತು ತಿಂಬ ಬಯಕೆ.

ಮುದ್ದ— ಮತ್ತಮದೇಂ ?

ಮನೋ—ನಾಳೆಗೆನಗೊಂದು ನೋಂಪಿ,

ಮುದ್ದ—ಅಂತಪ್ಪೊಡಾನೋಂಪಿಯಿರವೆಂತು ? ಬಗೆಯೆಂತು ?

ಮನೋ— ಪಿರಿದೇಂ ಸಂಜೆಯೊಳ್ ಮಿಂದು ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಕಲ್ಪೋಕ್ತಮಾಗೆ ಕಾಮನಂ ಪವಣಿನರ್ಚಿಪುದೈಸೆ !

ಮುದ್ದ—ನೀನೊರ್ವಳಯೆ ?

ಮನೋ—ನೀನುಮಾನುಂ.

ಮುದ್ದ—ಇದಱನೇಂ ಗುಣಂ ?

ಮನೋ—ಈಪುಣ್ಣಿವೆಯೊಳ್ ಕಾಮನಂ ಕೂರ್ಮೆಯಿಂ ಭಜಿಸಿದೆ ವಪ್ಪೊಡೆ ಕಾಮೇಶನೆಮಗೊಲ್ವಂ. ಮೇಣೆಸ್ನೆಗಮೆಮ್ಮನಗಲದಿರ್ಪಂ.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಿರೆ ಮತ್ತಬ್ಬೆ ಪೆತ್ತಂತಿರೊಂದು ಸಂತಸಮೆನಗೀ ನೋಂಪಿಯೊಳ್.

ಮನೋ—(ನಸುನಕ್ಕು) ಆದೊಡಮಿನಿತೊಂದು ನಿಯಮಂ ಪೊ ತ್ತಿಡೆವಿಡಿದು ಬೈಗುವರೆಗಮುಪವಾಸಮಿರಲೇವೇಳ್ಪುದು.

ಮುದ್ದ—(ಬೆಗಡುಗೊಂಡು) ಈಗಳಾಂ ಕತ್ತರಿಯೊಳಾದೆಂ. ಕ ಲ್ಲೊಳ್ ಕಾಲ್ಬೆಟ್ಟಿದ ರಾಮನ ಹಯಮೆಂತಂತು ಮನಂ ಮುಂಗೆಟ್ಟುದು. ಅಂತಪ್ಪೊಡೀನೋಂಪಿಯನೊಲ್ಲೆಂ.

ಮನೋ—ಅಂತೇಂ! ನಡೆವ ಜನ್ನಗುದುರೆಯೆಂದು ಕಲ್ಲೊಳ್ ಕೀಲಿ ಪಿದುದು ಪೇಟ !

ಮುದ್ದ—ಅಪ್ಪೊಡಕ್ಕುಂ. ಆದೊಡಿನಿತೊಂದಂ ನಿನ್ನಂ ಬೇಡಿಪ್ಪೆಂ. ನಾಳೆಗುಪವಾಸಮನುಱಿದ ನೋಂಪಿಯನೊಂದನೇರ್ಪಡಿಸಲೆವೇಳ್ಪುದು.

ಮನೋ—ನೋೞ್ಪಂ. ಮುನ್ನಂ ಕತೆಯಂ ಬಿತ್ತರಿಸು.

ಮುದ್ದ—ಆಯ್ತಾಯ್ತು ಕೇಳ್ ! ತಱುವಾಯಿಂ ದೇವಪುರದಿಂ ತಳರ್ದು ಭಾರತಾಂತದತ್ತಣ್ಗೆಯ್ದೆ ಪೋಪ ಬೆಡಂಗಿನ ಚೆನ್ನ ಜನ್ನಗುದುರೆ ತನ್ನೊಂದು ಲೀಲೆಯಿಂ ಹೇಮಕೂಟಮಂ ಪುಗುತರ್ಪುದುಮಾಲದ ಬೇಲದೆಕ್ಕೆಯ ಬಿಕ್ಕೆಯ ಕಕ್ಕೆಯ ಹೊನ್ನೆಯ ಬನ್ನಿಯ ಬೇವಿನ ಮಾವಿನ ಮತ್ತಿಯ ಮುತ್ತುಗದ ನೆಲ್ಲಿಯ ಕಂಕೆಲ್ಲಿಯ ನೇಱಿಲ ನೆೞಲಿಂ ಕತ್ತಲಿಸಿದ ಪೞುವೊಳೊಂದು ತಪ್ಪಲಂ ನುರ್ಗಿ ನೋೞ್ಪ ಪೊದರಂ ಪಾಯ್ದು ಮುಳ್ಗಿ ನಡೆಗೆಟ್ಟು ತಡೆವಟ್ಟು ಕೊೞಗಂ ಘೞಗದ ನೆರೆಯ ಮಱಿಯಱಿಯೊಳ್ ತಾಂಟಿದತ್ತು. ಇಂತಾಗಲೊಡನೊಡನೆಯೆ ಕಾಲ್ ಕೀಲಂ ಬೆಟ್ಟಿದಂತೆ ನಟ್ಟು ನಾಂಟಿರ್ಪುದುಂ ವಾಜಿಯೊಂದು ನಡೆ ಕಲ್ಲ ಪಾಪೆಯೊಂದು ನಡೆಗೆ ಪಾಸಟಿಯಾಯ್ತು. ಆಪೊೞ್ತಿಂಗೆ ಪೊಲಂಬುಗೆಟ್ಟು ಬಸಗೆಟ್ಟು ಮರವಟ್ಟ ಕುದುರೆಯಿರವಂ ಕಂಡ ಕಾಪಿನ ಭಟರ್ ಮಿಡುಕಿಂದಾರ್ದುಂ ಸೋವಿಯುಮೆೞ್ಪಿಸಿಯುಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ಬಾಲದೊಳೆೞ್ದುಂ ಗೋಣೊಳಲುಗಿಯುಂ ಕೊಡಂಕೆಯೊಳೆತ್ತಿಯುಂ ಸುತ್ತಿಯುಂ ಗತಿಯಂ ಕಾಣದೆ ಮತಿವಿಕಳರಾಗೆ ತನ್ಮೃಡಂಗಾಯ್ತುಗೀರ್ಪರಿಯಂ ಕೇಳಿಪುದುಂ ಪಡೆವಳರೆಲ್ಲರ್ ದಿಮ್ಮನೆೞ್ದು ಬಿಮ್ಮನೆಯ್ತಂದು ತಾವುಂ ಕೈಯ್ಗೊಟ್ಟು ಕುದುರೆಯಂ ಕೀೞಲಾಟಿಸಲೊಡಮೆಳ್ಳನಿತಾದೊಡಂ ಚಲಿಸದಿರ್ದುದು.

ಇಂತೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ಪೊಱನಲ್ಮೆಯ ಕವಡುಗಾರ್ತಿಯ ಕಲ್ಲೆರ್ದೆಯೊಳ್ ನಾಂಟಿದ ನಾಡಾಡಿ ನನ್ನಿಗ ಚೆನ್ನಿಗನ ಮನೋರಥದೊಂದು ಹಯದ ಕಾಲ್ಗಳಂತಿರೆ ಕಲ್ಲೊಳ್ ಕೀಲಿಸಿರ್ಪುದುಂ ಕಂಡು ಮಾಣದೆಯ್ದೆ ತಮ್ಮಾಣ್ಮಂಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರ್. ಆಗಳ್ ಶತ್ರುಹಂ ವೀರರ್ವೆರಸು ಕಟ್ಟುಱದಿನಾಬೞಿಗೆಯ್ದಿ ಹಸುವಂ ಮುಟ್ಟಿ ತಟ್ಟಿ ತಮತ್ತೊಂದಾಯತಿಯಿಂ ದಾಪಿಂ ಬಿಗಿದುಮುಗಿದುಮಾಱದೆ ಬೇಸರ್ಪುದುಂ ; ಮರಂ ಮರವಟ್ಟಂತುಂ ಕಲ್ ಕಲ್ಗಟ್ಟಿದಂತೆವೊಲೊಂದಚ್ಚರಿಯಿನಣುವಂಗೆ ಮುಸುಡು ನಿಡಿದಾಯ್ತು, ಜಾಂಬವಂಗೆ ಮೆಯ್ ಬಡವಾಯ್ತು, ಸುಗ್ರೀವಂಗೆ ಕೊನೆವಾಲಂ ಮುರುಂಟಿದತ್ತು. ಇಂತಿರೆ ಪೊಸಸುಸಿಲೊಳಿ ತಮ್ಮೊಂದು ಗೆಯ್ತಕ್ಕೆ ಬಸವೞಿದು ಮೆಯ್ಸೋಲ್ತು ಜವ್ವನಿಗರಿರ್ಪಂತಿರೆ

ಬೀರರಿರವಪ್ಪುದುಂ, ರಾಯನೆಗ್ಗಿಂ ಕುಗ್ಗಿ ಬೆಗಡುಗೊಂಡಿರೆ ಬೞಿಯಂ ಬೞಿಯ ಮಂತ್ರಿ ಕೆಯ್ಮುಗಿದು—ರಾಯ ! ಏತಱಿಂದು ಬೆಗಡೊ ? ಅಡಿಮುಡಿಯುಂ ಪರಿಕಿಸದೆ ನೀನುಂ ಮಾಟದ ಬೆಲೆವೆಣ್ಣ ಕೆಯ್ಮಿಸಕಕ್ಕ ಱುವುಗೆಟ್ಟು ಕಳವಳಿಪೆಗ್ಗನೆಂತಂತು ಚಿಂತಿಪಯ್. ನೆರೆಯೊಳಿತ್ತಾನುಂ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮಮಿರವೇೞ್ಕುಂ. ಮೋಣಾರಿಸಿಗಳತ್ತಣೊಂದು ಪ್ಯೆಮೆಯಿಂ ಗೆಯ್ಮೆಯಿನಿಂತಾಯ್ತುಕ್ಕುಮದಱುನೀಯೆಡೆಯನಱಸಿ ಸೋಪನಱುವುದು ಕರವೊಳ್ಳಿತೆಂದೆತ್ತಮಾಳ್ಗಳನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಕಳಿಪಲೊಡಮವರೆಣ್ಮೆಯ್ಯೊಳಂ ಪುಡುಕಿಯುಂ ಕಾಣದೆ ಬೞಿಕ್ಕಮೆನಸುಂ ದೂರದೊಳೊಂದು ತಾಣ ದೊಳ್—

ತಾಂ ತಮಗೋಲಾಡುವ ನೀರ್ವಕ್ಕಿಗಳ ಬಲ್ದನಿಯೊಳೊಡೆವೆರೆದ ಪಱಿಮೆವಱುಗಳ ಮೆಲ್ಲುಲಿಗಸಿದು ಕಿಸಿದು ಪಿಸಿದೆಸಟಿ ತನಿಗಂಪಿಂ ಪೊರೆದ ಕಿಱುಗಾಳಿಯ ತೀಟಕ್ಕೆ ಕದಡುಗೊಂಡ ತಣ್ಗೊಳದೊತ್ತಿನೊಳ್ ಬನರಾ ಣಿಯ ಮೊಗದ ಮೊಡವಿಗಳೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂದೊಪ್ಪುವ ಮುಗುಳಿಂ ರಾರಾಜಿಪ ಕಾಡುಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಲ್ಪೊದಱ ಬೞಿಸಿನೊಳೊತ್ತಿಡಿದಪವರ್ಗ ಲಕ್ಷ್ಮಿಗೆ ನೆಲೆವನೆಯೆನೆ ಕರಂ ಸೊಗಯಿಸುವ ಪುಣ್ಯಾಶ್ರಮವೊಂದು ಕಾ ಣಿಸಲೊಡಂ ಕಂಡುಂ ಮಾಣದೆ ಚೆಚ್ಚಱದಿಂ ಮರಲ್ದು ತಮ್ಮಾಣ್ಮಂಗೀ ಪರಿಯಂ ಬಿತ್ತರಿಸಿದರ್. ಆಗಳರಸಂ ಹರಿಸದಿಂ ಹನೂಮಜ್ಜಾಂಬವ ಪ್ರಮುಖಾದಿವೀರರ್ವೆರಸು ಬೞಿವಿಡಿದೆಯ್ದುವಂದುಟಜಮುಂ ಪೊಕ್ಕು ಪಟಿ ನುಡಿಯ ತೊಡಂಕನಡಿಗಡಿಗೆಡವದಂತಿರೆಡೆವಿಡದೆ ಬಿಚ್ಚಟಿಸಿ ಶಿಷ್ಯರ್ಗೆ ನಿರವಿಪ ಕುಲಪತಿಯುಂ ಶೌನಕನಂ ಸಾಗ್ನಿಯಂ ಬಲನಂದು ಕಟ್ಟೆದಿರೊಳ್ ಮುಗಿದ ಕೆಯ್ಗಳಿಂ ನಿಂದಿರ್ಪುದುಂ ; ಕೂರ್ಮೆಯ ಕುಡುನೋಟದಿಂ ಮಾಲಿಸಿ ಬೞಿಯಂ ಪುಲ್ಲ ನೆಲ್ವಾಸಿನೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರವೇೞ್ದು ಪದುಳ ಮಂ ಕೇಳ್ದುಪಚರಿಸುತಿತ್ತಣ್ಗೊಂದು ಬರವಿಂಗೆ ಕಾರಣಮಂ ಬೆಸಗೊಳೆ ರಾಯನಾಯದಿಂ ಜನ್ನಗುದುರೆಯ ನಡೆಗೇಡಂ ತಮ್ಮ ಬಗೆಗೇಡಂ ಕೇಳಿಸಿದಂ.

ಆಗೞಿಗೆಗೆ ಶೌನಕನಿನಿಸುಂ ಪೊೞ್ತು ಜಾನಂಬೊಕ್ಕು ಮೋಣಾ ಕಳಿಸಿ ಶತ್ರುಹಂಗೆ— ಎಲೆ ರಾಜ, ಇದರ್ಕೆ ಮುನ್ನಿನೊಂದಿತಿಹಾಸಮುಂ ಟೀನೆನೆ :—ಈನಾಡ ತೆಂಕಲ್ಗೆ ನಾಡರಸಿಯ ಜೀವನಾಳಮೆನೆ ಪಿರಿದು

ಮೊಪ್ಪಿ ಪರಿಯುತಿರ್ಪ ಕಾವೇರಿಯೆಂಬೊಂದು ನದಿಯುಂಟು. ಅದಱಕೂ
ತ್ತಿನೊಳೊಂದು ಕೊಪ್ಪಲೊಳೊರ್ವಂ ಸಾತ್ವನವೆಸರ ದ್ವಿಜಂ ದ್ವಿಜರಾಜ
ಧರನನೋರೊಂದು ದಿವಸಂ ನೀರುಂಡುಂ ಗಾಳಿಯುಂಡುಮುಣದೆಯುಂ
ತಪಮನಾಚರಿಸುತಿರಲೊಡಂ ಕೆಲನಾನುಂ ದಿನಕ್ಕೆ ತಿಸುಳಿಗೆಯ್ಯಂ ಮೆ
ಯ್ವೋಱಿದಂ. ಇಂತಿರೆ ವಿಪ್ರಂ ಜವನ ಮುಂಬಲ್ಗಳಿಡೆಯೊಳಾದನಪ್ಪು
ದುಂ ತನ್ನೊಂದು ಸುಕೃತವಿಶೇಷದಿನಂಬರದತ್ತಣಿನಿೞಿತರ್ಪ ವಿಮಾನ
ಮನೊಂದಂ ಕಂಡನಾಗೆ ತಾನದನಡರ್ದು ಬಾಂಗೇಱಿದಂ. ಮತ್ತಮಾಗ
ಳರಿಗೞಿಗೆಯೊಳೆ ತಾಂ ಪೊಂಬೆಟ್ಟಿನ ಕೋಡುಗಲ್ಲ ತುತ್ತತುದಿಯೊಳಿರ್ಪು
ದಂ ಕಂಡಂ. ಇಂತು ದೇವಲೋಕಮಂ ಸಾರ್ದು ದೊರೆಕೊಂಡ ಪೊಸ
ಸೊಗದ ಸುಗ್ಗಿಯು ನುರ್ಗಿನೊಳ್ ಬಿಗಿವಡೆದಗ್ಗದ ಸಗ್ಗದ ಜೋಸೆಯು
ರೊಂದು ನೆರವಿಯೊಳ್ ದೇಸಿಯಿಂ ಬೆರೆದಾಗಳುಂ ಬಿನದಿಸುತ್ತೆ ಜಲಕೇ
ಳಿಗದೊರ್ಮೆ ಮೊಗಸಿ ಪೆಣ್ಬಡೆವೆರಸು ಜಾಂಬವತೀನದಿಯುಂ ಪುಗುತಂದು
ಸೊರ್ಕಿನುರ್ಕಿನ ಬಿಡಿಬೇಸಱಿಂ ನೆರೆಯೊಳಘಮರ್ಷಣದೊಳಿರ್ಪ ಮುನಿ
ಗಳಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ತಕ್ಕೞಿದು ಮುಕ್ಕುಳಿಸಿ ಜಕ್ಕುಳಿಸಿದಂ. ಇಂತೊಂದು
ಪೊಲ್ಲದ ಗೆಯ್ಮೆಯಂ ಕಂಡು ಮುನಿಗಳಾಂಗುಲಿಗೆಂತಂತು ಮುನಿದು ತಿರೆ
ಯೊಳ್ ರಕ್ಕಸನಾಗಿ ಪುಟ್ಟೆಂದು ಬಯ್ದರ್. ಇಂತೀಬಯ್ಗಳ್ ಕೊಲೆ
ವಿಡಿದನ ಕಣ್ಣ ಸುಣ್ಣದ ಕಜ್ಜಳವಪ್ಪುದುಂ, ನೆತ್ತಿಯು ಮತ್ತೞಿದ ಕಳ್ಪು
ಣಿಗಳೆಂತಂತಱಿವುಗೊಂಡೊಯ್ಯೊಯ್ಯನಾಮುನಿಗಳೆಡೆಗೆ ಪರಿತಂದಡಿಯೊ
ಳ್ ಪೊರಳಿ—ದೇವರೋವುದು, ಕಾವುದು. ನಿಮ್ಮಡಿ ಮುನಿವೆಡೆಯೊಳೆವು
ಗಾವುದೊ ಕಡೆ ! ಮುನಿಗಳೊಂದು ವೈಮೆಯೋನಿೞಿದೆ ? ಇಂತಿದನಱಿ
ತುಂ ಇರುಳ್ ಕಂಡ ಬಾವಿಯೊಳ್ ಪಗಲೊಳ್ ಬಿಟ್ಟಂತೆ ಪೊಲ್ಲಮೆಯುಂ
ತಗುಳ್ಚಿ ದುರ್ಗತಿಗಿೞಿದೆಂ. ನಿಮಗಂ ದುರ್ಜನನಾದೆಂ. ಪತ್ತೆಂ, ಪಲ
ವೇಂ ? ಒಲ್ವುದುಂ ಕೊಲ್ವುದುಂ ನಿಮಗಕ್ಕುವೆಂದು-ಕಾಲ್ವಿಡಿವುದುಂ ;
ಮುನಿಗಳ್ ಶಾಂತರಾಗಿ—ಆಯಾಯ್ತು. ಮೇಣೆಂದಿಂಗೆ ಬಟ್ಟೆವಿಡಿದು
ಕಟ್ಟಾಯದಿಂ ಬೞಿವೋಪ ರಾಮನಧ್ವರತುರಂಗಮಂ ತಡೆದು ನಡೆಗಿಡಿ
ಪಯ್, ಮತ್ತಮೆಂದಿಂಗೆ ರಾಮಚಾರಿತ್ರಮಂ ಮನದಣಿಯೆ ಕೇಳ್ವೆ,
ಅಂದಿಂಗೆ ನಿನಗೆ ವಿಮೋಚನಮಕ್ಕೆ ! ಅನ್ನೆವರಂ ನೀನಾತೋರ್ಪ ಕಾ
ಡೊಳ್ ಮಾಯದ ರಕ್ಕಸನಾಗಿರ್ಪುದೆಂದು ತೋಱಿ ತೊಱೆದರ್.

ಸೌಮಿತ್ರಿ! ಇಂತಿರೊಂದು ಬಿಱುನುಡಿಗೆ ಸೊಮ್ಮುಱಿದು ಮೆಯ್ಗೆಟ್ಟು ಪಾರ್ವಂ ಕಕ್ಕಸದ ಬೊಮ್ಮರಕ್ಕಸನಾಗಿಯುಂ ಮಾಯದೊಂದು ಪಜ್ಜೆವಿಡಿದೀಕಾಡೊಳ್ ಸಂಚರಿಸಿಯುಮೀಗಳೀನಿಮ್ಮ ಕುದುರೆಯಂ ನಡೆಗಿಡಿಸಿದಂ. ನೀಮೀಗಡೆ ಪೋಗಿ ಹಯದ ಬೞಿಯೊಳ್ ನಿಲ್ತು ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತಮಂ ಕೇಳಿಸಲೊಡಂ ಬಾಡಬಂಗಂ ಬಾಡಬಕ್ಕಂ ವಿಮೋಚನಮಕ್ಕುಮೆಂದು ಪೇೞ್ವಿನಂ ; ರಾಯನಣುಮಂಗೀಬಗೆಯಂ ಬಿಸಸಿ ಕಳುಪಿದಂ. ಆಗಳ್ ರಾಮಭೃತ್ಯಂ ಕುದುರೆಯೆಡೆಗೆಯ್ದಿ ಪೋಗಿ ತಾನಱಿತಂತು ರಾಮಕಥೆಯಂ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಬಣ್ಣಿಸಿ ಪೇೞ್ವುದುಂ ; ತಾಂ ತನಗೆ ಹಯಂ ತಡೆವಿಟ್ಟು ಪಾವೆಂತಂತು ನಡೆವಟ್ಟು ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂ ಪೋಗೆ ಕಂಡು ಸಾಲಿಗಂ ಮೂಲಿಗನಾದೊಂದು ಸಂತಸದಿನಾಣ್ಮನೆಡೆಗೆಯ್ದೀವಿವರಮಂ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದಂ. ಶತ್ರುಹನಾವಿವರಮಂ ಮನದೆಗೊಂಡು ಸುಮತಿಯ ಸುಮತಿಗಂ ಮುನಿಯಱಿತಕ್ಕಮಣುವನ ಸಾಹಸಕ್ಕಂ ಹಯದ ಬಗೆಗಂ ಕಟ್ಟಚ್ಚರಿದಾಳ್ದುವುದುಂ ; ಮುನಿ ಭೋಂಕನೆ ಪುಷ್ಪಕಮನೇಱಿ ಪೋಪಾವಿಪ್ರನಂ ನಿಮ್ಮತ್ತಣ ರಾಮಕಥಾಶ್ರವಣದಿಂ ಪಾವನನಾಗಿ ಮುನ್ನಿನ ಪುಣ್ಯಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೋಪನಿದೆ-ಎಂದು ತೋಱಿದಂ. ಅದರ್ಕಾರಘುಜಾವರಜಂ ನಯದಿಂ-ಎಲೆ ದೇವ! ಜೀವಿಗಾದಿಯೊಳಾಪುಣ್ಯಲೋಕಾವಾಸಮೆಂತೊಡರ್ಚಿದುದು, ಮತ್ತಮಾಗಳೇತರ್ಕಾಯ್ತು ಶಾಪಂ? ಈಗಳ್ಕೀಣೋರ್ಮೆಯುಂ ಮುನ್ನಿನ ಸದ್ಗತಿಯೇತಱಿಂ ದೊರೆಕೊಂಡುದು ? ಪೇೞಿನಲೊಡಂ ; ಶೌನಕಂ-ಪಿರಿದೇಂ ? ಮುಮ್ಮೆಯ್ಯ ಕರ್ಮಫಲಮಂತುಟು. ಅದಱಿನೀತಂಗೀವಿಧಿಯಾಯ್ತು. ಜಗದೆ ಜೀವಿಗೆ ಪೂರ್ವಕರ್ಮವರ್ಮಮೋಗೆಯ್ದುಂ ಸಡಿಲದು ; ಸುಖದುಃಖಂಗಳ್ಗಿದು ತವರ್, ನಿರಯಕ್ಕೆಱಿವೆಟ್ಟು. ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಬರ್ಪ ಕುತ್ತಕೆತ್ತಂ ಬಿತ್ತೀಕರ್ಮಮೆನುತೆ, ಕರ್ಮಿಗಳ್ಗೆ ನೇರಿಡುವ ಮಱುವುಟ್ಟುಗಳಂ ನರಕಂಗಳಿರವಂ ಬಿಯದಿಗಳಂ ಬನ್ನಂಗಳಮಿನಿಸುೞಿಯದಂತು ಸಮಂತು ನಿರವಿಸಿದಂ. ಶತ್ರುಹಂ ಮುನಿಯನೆಱಗಿ ಬೀೞ್ಕೊಟ್ಟು ಸೇನೆವೆರಸು ಹಯದ ಬಟ್ಟೆಯೊಳೆ ತೆರಳ್ದಂ.

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನ ಕಣ್ಮಣಿಯೆ! ಪೆಣ್ಮಣಿಯೆ! ಮಱುಗೊಂಡ ಕುತ್ತಮಡಂಗಿ ಪದುಳಮಿರ್ಪ ತೋೞಿಯ ತೋಳ್ವಲನ ನರದ ಹಿಂಡಿಗೆಯ ಬಲ್ಪಿಂ ತಂತೊಂದು ಬಲ್ಪಿಂ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ತನ್ನಿಚ್ಚೆಯಿಂ ಮುಂತೆ ಮುಂತೆ ಪೋ

ಪೋಪ ಕುದುರೆಗೆ ತಿಂಗಳಿಂಟಾಗಲೊಡಂ ಅಂಗವಂಗಾದಿದೇಶಂಗಳ್ ಕಂಗೆಟ್ಟು ಕಪ್ಪಂಗೊಟ್ಟು ಪಿಂಬಟ್ಟೋಲಯಿಸುತ್ತೆ ಬರುತುಮಿರ್ಪುದುಂ; ಮುಂದೆಸೆಯ ಕುಂಡಲಪುರಂ ಮಲೆದು ನಿಂದುದು. ಸುತ್ತೇಂ ಸುರ್ಕೇಂ ? ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನಂ ಕಣ್ಣಾಱೆ ಕಾಣ್ಬೊಂದು ಬಯಕೆ ಬೆಟ್ಟಿತಿರ್ಪಿನ ಮಾಗಳುಮಾಲಿ ಪೀಲಿಯುಪ್ಪಿನೆಗಂ ಬಿಡದೀಪಂಬಲಿಂ ಬೆಂಡಾಗಿ ಕಂದುವಗೆಯಿಂ ನಂದಿ ಪೊಂದುಗುಂದಿರ್ಪ ಪುರದಧಿರಾಜಂ ಸುರಥರಾಜಂ ತಾನೋಲಗದೊಳಿರ್ಪನ್ನೆಗಮೊರ್ವ ರಾಜನೊಂದು ಭಕ್ತಿಯುಂ ಪರಿಕಿಸವೇಟ್ಟುದೆಂದು ಜವಂ ಜವದಿಂ ಕಿಱುವರೆಯುದೆಳದವಸಿಯೊಂದು ರೂಪಂದಾಳ್ದಿ ಬಿಮ್ಮನರಮನೆಗೆಯ್ತಂದಂ. ಅರೆಗೆಂಪಿಡಿದ ಮುಡಿದ ಜಡೆಮುಡಿ ಬಾಂಗೂಂದಲನ ಕಪರ್ದಮುಂ ಕೀೞ್ಮಾಡೆ, ಪಲಗೆವಣೆಯ ಬಾಮುದ ಕೊಂಕಿನ ಭಸಿತಲೇಖೆ ಬೆಳ್ವಕ್ಕದ ಬಿದಿಗೆಯ ಚಂದವನೊಂದಂದದ ತಿಳಿದ ಕಳೆಯನಿೞಿಕೆಯ್ಯೆ, ತುಂಬಿ ತುಳ್ಕುವ ಮೊಗದ ಮೊಗಂಬಡೆದ ಸೊಬಗು ಪದ್ಮಸದ್ಮನ ಮೊಗಸಿರಿಯನೆಡವುತೆಡಂಮಾಡೆ, ಪೊದೆದ ದುಗುಲಂ ರಣನಿಶಾಟಗಣದಿಶಾಪಟಮಲ್ಲನ ಚೆಲ್ವಿನ ಬೆಳ್ವಟ್ಟೆಯುಂ ಪಟಿಯೆ, ನಿಱಿವಿಡಿದುಟ್ಟ ಪಟ್ಟುಡೆಯುಂದಿನ ತ್ರಿವಿಕ್ರಮಮೂರ್ತಿಯ ತೆಳ್ಪಿನ ಪೊಗರ ನಿಗರದೊಳ್ಕುಡೆಯುಂ ತಟ್ಟಿಸಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಮುಟ್ಟಿಸೆ, ಕೊರಲೊಳೊಪ್ಪುವಚ್ಚ ಪೊಚ್ಚ ಚ್ಚಸರಂ ಮುಕುತಿವೆಣ್ಣ ಸಿರಿಗೊರಲ ಕರ್ಮಣಿಸರಮನಡಿಗೊತ್ತೆ, ತನ್ನೊಂದು ತೇಜಮೋಜೆಯಿನೋಲಗಸಾಲೆಯೊಳ್ ಪಳಂಚಲಿಯೆ ಬಂದ ಕಪಟವಟುವಂ ವಟುವಂ ಕಂಡಿರದಿದಿರೆೞ್ದು ಬೞಿಸಾರ್ದು ಕಾಲ್ವಿಡಿದು ಕೆಯ್ವಿಡಿದು ಕರೆದುಯ್ದು ತನ್ನ ಪೊನ್ನಗದ್ದುಗೆಯೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ವಿಧಿಯಿಂ ಪೂಜಿಸಿ ಮತ್ತಂ ದೈನ್ಯದಿಂ—ಅಪೂರ್ವಂ ನಿಮ್ಮಡಿ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದುರೇಂ ನಿರಪಿಪುದೆಂದು—ಬೆಸಗೊಳ್ವುದುಂ; ಕವಡುದವಸಿ— ಎಮ್ಮಂದಿಗರೇನೆತ್ತಮಿರ್ಕುಂ ಪೋಕುಂ. ಮನಮೊಲ್ದೆಡೆಗೆಯ್ದಿ ಸದ್ಧರ್ಮಮಂ ಬೋಧಿಸಿ ಹಿತೋಪದೇಶಮನಱಿಯೆ ಪೇೞ್ವುದೊಂದೆ ನೇಮಮೆಮಗಂತದುಕಾರಣಂ ನೀನೆಮಗೆ ನನ್ನಿಯ ನೇಹಿಗನಿರ್ಪನಂ ನಿನಗಮಂತಿರೆ ಧರ್ಮರಹಸ್ಯಮನೊರೆವೊಡೆಂದೆ ಬಂದೆನೆಂದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಸುರಥಂ— ಏಱಿದರ್ಗಿಂತುಟೊಂದು ವೈಮೆ ಗಡ ! ಏನೆಂಬ ಕೂರ್ಮೆಯೊ ಲೋಗರೊಳ್ ! ಅಱಮೆ ತಾನಿಂತೊಂದು ಮೆಯ್ವೆತ್ತು ಬಂದುದಾಗದೆ ! ಇಂದಿಂಗೆ ವಲಂ

ಧನ್ಯರೆವು. ಆದೊಡಮಿಂತಟಮಟಿಸಿ ನೋಯಿಪೊಂದು ಪುಟ್ಟುೞಿವೞಿ
ವೆಂಬೀಕೋಟಲೆಯಿಂ ಮುಕ್ತನಪ್ಪಂತಿರೆನಗೆ ಬಟ್ಟೆಯಂ ತೋಱಿ !—
ಎನೆ ; ಮಾಯದ ಜವನಿಕೆಯ ಜವಂ ಕಿಱುನಗೆಯಿಂ—ಎಲೆ ನಾ
ಡೆಱಿಯ ! ಪುಟ್ಟದೆ ಪೊಂದದೆ ಸುಖಮೆಂತಿಹಪರಂಗಳೊಳ್ ದೊರೆ
ಕೊಳ್ಗುಂ? ಮುಕ್ತಿಯೊಳೇನುಂಟು ? ಲೋಕಮಿಂತೀಬೆಮೆಯಂ ನಿರ್
ಮಿತ್ತಮಾಗ್ಗದ ಸಗ್ಗದ ಸೊಗಮಂ ಪಾೞ್ಗಡಿಸಿ ಕೊಳ್ಗುಮದಱಿಂ
ನಿಮಗೆ ಪೇೞ್ದ ಧರ್ಮಂ ಕರ್ಮಂ. ಕರ್ಮದಿನೆ ಇಂದಿರಂ ದೇವರ್ಕ
ಳೊಡೆಯನಾದಂ, ಬೊಮ್ಮಂ ಪೂವೊರ್ಕಟಿನ ಗಂಗಾವರ್ತಸನಾಭಿ
ಯೊಳ್ ನಾಭಿಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿಯುಂ ಸತ್ಯಲೋಕಕ್ಕೊಡೆಯನಾದಂ, ತಗ
ರ್ದೀರಂ ನೇಣ್ಗೆಯ್ಯಂ ಮುಂತಪ್ಪರ್ ದೆಸೆವಳರಾದರ್. ಪತ್ತೇಂ, ಪಲವೇಂ?
ಸರ್ವರುಂ ತಂತಮ್ಮ ಸತ್ಕರ್ಮದಿಂ ಸೊಗಮನುಂಬರ್. ನೀನುಂ ಸಡ
ಗರದಿಂ ಜನ್ನಂಗಳನೆಸಗಿ ಸತ್ಪಾತ್ರದಾನಂಗಳಿನಿಲ್ಲಿ ದೆಸೆಮುಟ್ಟೆ ಜಸದಿಂ
ಪೆರ್ಮೆವಡೆದಲ್ಲಿ ದುರ್ಲಭಸ್ವರ್ಗಸುಖಲಾಭಮಂ ಪಡೆವುದೊಳ್ಳಿತು—ಎಂ
ಬುದುಂ ; ರಾಜಂ—ಜೀಯ ! ಇಂತಿದೆನ್ನ ಮನಕೆ ಸೇರದು, ಬಾರದು.
ಕರ್ಮಂಗಳತ್ತಣಿಂ ದೊರೆಕೊಳ್ವ ಸುಖಂ ಭಂಗುರಮಲ್ತೆ. ಇಂದ್ರಂ
ಗಂ ಕರ್ಮಫಲಾನುಭವಂ ಮುಡಿಯಲೊಡಮೊಡನೆಯೆ ಪತನಮಿರ್ಕು
ಮುಂತಿರೆ ಬೊಮ್ಮಂಗಂ. ಅದಱಿನಿದಾಗದಾಗದು. ಮುಕ್ತಿಯನೆ
ಬಯಸುವೆಂ—ಎಂದುಸಿರ್ದಂ. ಅದರ್ಕಾತಾಪಸಂ—ನೀನುಂ ಬಱಿದೆ
ಬೆಮೆಗೊಳ್ಳದಿರ್. ಮರುಳರ್ಗಕ್ಕುಮೀಬಗೆಯ ಜಾನಂ, ನಿನ್ನನ್ನರ್ಗೆ
ಸತ್ಕರ್ಮಫಲಮೆ ಫಲಂ ವಲಂ. ಮುನ್ನಿನ ರಾಯರ್ ಕರ್ಮಂಗಳಿಂ
ನಾಕಮನೇಱಿ ಸುರಪನೊಳ್ ಬಲದೆ ಗದ್ದುಗೆಗೊಂಡು ಸುರವೆಂಡಿರಿಂ
ಸೇವಿಸಿಕೊಂಡರುಂಟು. ಅದುಕಾರಣಂ ಕಣ್ಬೆಗಡಿನ ಮುಕುತಿಯ ಯು
ಕುತಿಯಂ ಪಾರದೆ ನಿಜದಿಂ ದಾನಧರ್ಮಂಗಳಿಂ ಸಗ್ಗದ ಮುಂಬಾಗಿಲ
ಪೇರಗುೞಿಯಂ ಮುಱಿವಂತುಟಾಗಿಸೆನಲ್ಕೊಡನೆ ಜನಪಂ— ಒಡಬಡೆ
ನೊಡಂಬಡೆಂ. ಈನಿನ್ನ ಕವಡುನುಡಿಗೆ ನೀನೇವೂರ ಕೊನೆಯ ತಿರುಕ
ದವಸಿಯೊ ? ಮುನ್ನಿನ ರಾಯರ್ ಕರ್ಮಫಲಾವಾಪ್ತಿಯಿಂ ಸಗ್ಗಮಂ
ಪೊಕ್ಕರುಂಟು ; ನಿರಯಕಮಿೞಿದರುರಟು. ಪಾೞ್ಪೋದ ಕರ್ಮದಿ
ನೇಂ ? ಶ್ರೀರಾಮನ ಧ್ಯಾನಮೊಂದೆ ಮುಂದುಂ ಪಿಂದುಮೆಂದುಮೊಂದಂ.

ಆಗಳ್ಗೆ ಮುನಿ ತಾಂ ಕಟ್ಟುಚ್ಚಱಿಗೊಂಡನಂತೆ—ಆವನೊರ್ವಂ ರಾಮಂ, ಆತನ ಧ್ಯಾನದಿಂ ಭಕ್ತಿಯಿನೇಂ ಮುಕ್ತಿ ? ಮರ್ತ್ಯರ ಧ್ಯಾನದಿಂ ಮರ್ತ್ಯರ್ ಮುಕ್ತರಪ್ಪರೆಂತೊ ! ನಿನಗೆಗ್ಗಂಗಿನಿತೊಂದು ಜ್ಞಾನಮಾರ್ಗಮಂ ಬೋಧಿಸಿದ ಮರುಳಂ ಪೇೞನೊರ್ವನಾವನೋ ! ಎಲೆ ರಾಯ ! ಎನ್ನಂ ಮನ್ನಿಸು ! ಎನ್ನುಪದೇಶಮಂ ಲಾಲಿಸು ! ಹರಿಯೆಂದುಂ ಹರನೆಂದುಂ ರಾಮನೆಂದುಂ ಕಾಮನೆಂದುಂ ಪುರ್ಚುಗೊಳ್ಳದೆ ನಿನ್ನ ಪೂರ್ವಜರೆಂತಂತು ಸುಖದಿಂ ಬಾೞ್ವುದು ಕರಂ ಮೇಲೆಂಬುದುಂ ; ಕಡುಮುನಿಸಿಂ ಕಿಸುಗಣ್ಚಿ—ಎಲೆಲೆ ಧೂರ್ತ ! ನೀಂ ಮುನಿಯಲ್ತು. ಎಮಗೀಬಗೆಯೊಂದುಪದೇಶಂಗೆಯಲ್ ಬಂದ ನೀನಂದಿನ ಕಾಲನೇಮಿಯಕ್ಕುಂ. ಶ್ರೀರಾಮನಂ ಪೞಿವ ನಿನ್ನೀಕೊನೆನಾಲಗೆಯಂ ಕೂರಸಿಯಿಂ ಪೋೞಲ್ವೇಡಾ ! ವಿಭೀಷಣಾದ್ಯರಾವನೊಂದು ಜಾನದಿಂ ನಿಶ್ಚಲಪದವಿಯಂ ಪಡೆದರೆಂದು ಬಗೆಯದ ಕಡುಕೂಟಿನನಿವನಂ ನೂಂಕಿ ಕಳೆಯದೇಂ ಮಾಣ್ದಿರೆಂದು ಗುಡಿಗುಡಿಸಿ ಜಡಿದು ತನ್ನಾಳ್ಗಳಂ ನೋೞ್ಪುದುಂ ; ಅಱಂ ತಾನೆ ಮೆಯ್ದೋಱಿ—ಎಲೆ ಜನಪ ! ಮೆಚ್ಚಿದೆನೀನಿನ್ನದೃಢಭಕ್ತಿಗೆ. ಆಂ ಜಮಂ. ಇಂತಿವಱೊಂದು ಪಡಿಸಣದುಜ್ಜುಗದಿನೆ ಬಂದೆಂ. ನಿನ್ನಿನಾವನನ್ಯಂ ಧನ್ಯಂ ಭವದ ಭಯಂ ಪಿಂಗುವೊಡಿಂತಿದೊಂದೆ ಬಟ್ಟೆ ಲೇಸು ಲೇಸಯ್, ನಿನಗೇತಱೊಳುಂಟು ಬಯಕೆ ಪೇೞ್, ಕುಂದದೆ ಸಲಿಪೆಂ—ಎಂಬ ಧರ್ಮರೂಪನಂ ಮೂಱುಂ ಸೂೞ್ ಬಲವಂದಡಿಗೆಱಗಿ ಕೆಯ್ಗಳಂ ಮುಗಿದು—ಜೀಯ ! ಗಾವಿಲದವಸಿಗೆತ್ತೆ ನಿರ್ನೆರಂ ನಿಮ್ಮಂ ಬಯ್ದೆಂ. ದೇವರೆಂದಱಿತೆನಿಲ್ಲಂ. ಎನ್ನೊಂದು ಪೊಲ್ಲದ ಗೆಯ್ಮೆಯಂ ಮಱೆವುದು, ಕಾವುದು. ಮೇಣೆನ್ನೊಳ್ ಕೂರ್ತಿರಪ್ಪೊಡೆ ಬರ್ದಿನ ಪೊರ್ದಿನ ಮುನ್ನಮೆ ಶ್ರೀರಘುನಾಯಕನಂ ಕಣ್ಣಾಱೆ ಕಂಡು ಧನ್ಯನಪ್ಪಂತು ವರಮಂ ಕರುಣಿಪುದು—ಎಂದು ಸುರಥಂ ಸೆಱಗನೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಂ. ಈ ನುಡಿಗೆ ಯಮಂ—ನಿನ್ನಾಣೆ ನಿನ್ನಂ ಪಗೆಯೆಂ. ನೀಂ ನಿಚ್ಚಟದ ರಾಮಭಕ್ತನಿರ್ಪಿನಂ ಕಿಱಿದಾನುಂ ದಿನಕ್ಕೆ ರಾಘವಂ ತಾನೆ ಬಂದು ಮೆಯ್ದೋಱಿಯುಂ ಬೇಡಿದಿಷ್ಟಾರ್ಥಂಗಳನಿತ್ತುಂ ಪೋಪನಿವಱೊಳ್ ಸಂದೆಯಮಣಮಿಲ್ಲಮೆಂದು ಸಂತಮಿಟ್ಟು ತಾನಂತರ್ಹಿತನಾದಂ ಗಡ. ಇಂತೆಂಬ ಕತೆಯಂ ಸುಮತಿ ತನ್ನಾಣ್ಮಂಗೆ ಬಿತ್ತರಿಸಲೊಡಂ ಶತ್ರುಹಂ ತಲೆದೂಗಿ ಮುಂತಣ ಕಜ್ಜ

ದುಜ್ಜುಗಕೆ ಮಂತಣದೊಳಿರ್ಪುದುಮತ್ತಲ್ ಹಸುವಂ ಬಂದಿಗೊಂಡ ಪೊಲಿಲ ತಳವಾಱರೊರ್ವ್ವಗಂ ಕಟ್ಟೋಲಗದ ರಾಯನೆಡೆಗೆಯ್ತಂದು ನಾಡಂ ಪುಗುತಂದ ಬಾಡಬದಿರವನೊಕ್ಕಣಿಸಿ ಪಣೆಯೊಳೊಪ್ಪಿರ್ದೋಲೆ ಯನೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾಮಾಣತಿಯಂ ಪಾರುತುಮಿರ್ಪರಾದರ್. ಇಂತಾಗ ಲೊಡಂ ಸುರಥಂ ತಳಾಱರಿತ್ತ ಕಟ್ಟೋಲೆಯಂ ತಾನೆ ಬಿಡದಾಮೂಲಾ ಗ್ರಮೋದಿ ಮೋದಂಬೆತ್ತು ತನಗೆ ತಾಂ— ಕಡುಲೇಸಾಯ್ತು. ಪುಸಿಯಾಗದಾಯ್ತಂದು ಬಂದ ಧರ್ಮರೂಪನೊಂದಮುರ್ದುನುಡಿ ! ಎನ್ನಂ ಕಾವ ಬಗೆಯಿಂ ಮುಂತಟ್ಟಿದನಕ್ಕುಂ. ಏಂ ಕರುಣಾಕರನಾಗನೆ ದೇವಂ ! ಇರ್ಕೆ ! ರಘುಕುಲವಾರ್ಧಿರಾಕಾಶಶಾಂಕಂ ತಾನೆ ಮೆಯ್ದೋ ಱುವನ್ನೆಬರಂ ಕ್ಷತ್ರಿಯರ ಪಂತಮಂ ಬಿಡದೆ ಬಿಡದೆ ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿ ಕಾದುವೆನೆಂದು ನೀಡುಂ ಬಗೆದು, ತನ್ನ ಪಡೆವಳರಂ ಬರಿಸಿ, ದಂಡಂ ಬಂಡಣಕನುವಪ್ಪಂತು ಸಾಱಿಸಿ, ಚಂಪಕಮೋಹಕರ್ ಮುಂತಪ್ಪ ಪದಿಂಬರ್ ಕುವರರ್ವೆರಸು ತಾನುಂ ಬದ್ಧದಿಂ ಯುದ್ಧಸನ್ನದ್ಧನಾದಂ. ಇತ್ತಲ್ ಶತ್ರುಹಂ ತಾನೆ ತನಗೆ ತಱಿಸಂದು ಬಂದು— ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ಮಗಾರಾಯನೊಳ್ ಕಾಳೆಗಂ ಸಲ್ಲದು ಪೊಲ್ಲದು. ತನ್ನವನಂ ನೋಯಿಸಿದರೆಂದೆಮ್ಮನಣ್ಣಂ ಮುನಿಗುಂ. ಅದಱಿನೀಬಗೆಯಿನೆಮ್ಮೊ ಳೊರ್ವನಂ ದೂದಟ್ಟಿ ರಾಯಂಗೆ ತಿಳುಪಿ ಹಯಮಂ ತರಿಪುದೆಮಗ ಕ್ಕುಮೆಂದು ಬಗೆದಂದು ಸುಮತಿಗೊರೆವುದುಮಾತನುಮಂತಿರೊಡಂ ಬಟ್ಟಂಗದನನಿದಱೊಳ್ ನಿಯೋಗಿಸಿ ಕಳಿಪಿದರ್.

ಅಂತಪ್ಪುದುಮಾಗಳುರ್ಕಿನ ಸೊರ್ಕಾಳ್ತನದಿಂ ನೀಳ್ದಂಗದಂಗ ದನಂದಿನ ರಾವಣನೆಡೆಗೆಂತಂತು ಕಡುಸಡಗರದಿಂ ದೂದೆಯ್ದಿನಂದು ರಾಯಂಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡು ಪಸಾಯನಮನೊಪ್ಪಿಸಿ ಮನ್ನಣೆಗೊಂಡು ಸಮುಚಿತಾಸನದೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರ್ಪುದುಂ; ಬಿತ್ತರದ ಬಿತ್ತರಿಗೆಯೊಳೊತ್ತರದ ಗಾಡಿಯಿನೊಪ್ಪಿರ್ದ ರಾಯಂ— ಎಲೆ ಬೀರ ! ಎತ್ತಣಿನೀಪಾವುಡಂ ? ನೀನಾವನಾರವನೇನುಂಟೆಮ್ಮೊಳ್ ನಿನಗೆ ಕಜ್ಜಂ ? ಪೇೞಿಂದೊಡೆ— ಎಲೆ ಮಾರಾಯ ! ಮುನ್ನಂ ಕೇಳ್ದುಂಟೆ ದಶಕಂಠನ ಕಂಠನಾಳಂಗಳಂ ಕೊಳ್ಳಿಪುಳ್ಳಿಯಪ್ಪಿನೆಗಂ ಸದೆದು ಕೊಂದು ಕಳೆದ ಶ್ರೀರಾಮಾರಾಮನಂ ರಾಮನಂ ? ಆತನಡಿಯಚ್ಚುಗಾಯ್ತನಂಗದನೆಂ. ದೇವರ್ ಜಗಮುಂ

ಕಾವರೆಂಬೊಂದಗ್ಗಳಿಕೆಯುಂ ಜನಕೆ ತೋಱುಪ ಬಗೆಯಿಂ ಬೇಳ್ವರಕ್ಕುಂ. ಅದಱಿನವರ ಯಜ್ಞೀಯಾಶ್ವಂ ನಿಮ್ಮ ನಾಡಂ ಪುಗುತರ್ಪುದುಂ, ನಿಮ್ಮವರ್ ಕಟ್ಟಿದರ್ ಗಡ! ಅದುಕಾರಣಮಾಕುದುರೆಯು ಬೆಂಗಾಪಿನ ದಕ್ಕಡದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳ ಗಂಡಂ ರಾಘನಾವರಜನೆನ್ನನಿಂತು ಪೇಟ್ಟುಟ್ಟಿ ದನೆಂತೆನೆ:— ನೀಮೆಮ್ಮಂದಿಗರಿರ್ಪುದುಂ ರಣಕಂ ಪಣಕಮಾಸೆವಾಡದೆ ಹಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಪ್ಪಮಂ ಕೊಟ್ಟು ನೆರೆನಾಟ್ಟುದು ಕರಮೊಳ್ಳಿತ್ತು; ಬಱಿದೆ ದೇವರೊಳ್ ಪಗೆದು ಇಹಕಂ ಪರಕಂ ಬೆನ್ನಾಗದಿರಿಂ. ಇಂತಿದಂ ಬಗೆಯೊಳೊರೆದು ಮೇಲಣ ಕಜ್ಜಮಂ ಕಾಣ್ಬುದು ಲೇಸು— ಎಂದಂ.

ಈಪರಿಯಿಂ ಕಂಚುಮಿಂಚಾಗಿ ನುಡಿದಂಗದನ ಪೊಂಗದ ನುಡಿ ಗಳನಾಲಿಸಿ ಸುರಥಂ— ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು, ಬಲ್ಲಿಂ ಬಲ್ಲೆನಾಜಗದ ದೈವಮಂ. ಪಗೆಯುಂ ಬಗೆಯಿಂ. ಕೇಳ್ವುಡಿಂತಿದೊಂದು ಬಿನ್ನಪಂ. ದೇವರಡಿಯೊಳ್ ತಾಂ ಪೇಟ್ವಂತು ತನ್ನ ಹಯಮಂ ತಾನೆ ಬಂದು ಕೇಳ್ವುಡಾಗದೆ! ಕಾಣ್ಕೆಯುಂ ಕಪ್ಪಮಂ ನಾಡಂ ಬೀಡಂ ವಸುವನಸು ವನೊಡಲನೊಡಮೆಯುಮನೆಲ್ಲಮುಮನೊಪ್ಪಿಸೆನೆ! ಆದೊಡೆನ್ನೆವರಂ ಶ್ರೀರಾಮಂ ತಾನೆ ಮೆಯ್ದೋಱಂ ಬಾರನನ್ನೆವರಂ ವಾಜಿಯುಂ ಸಾಜದಿಂ ದೀಯೆಂ ಬೀಯೆಂ. ಮಿಕ್ಕುಱಿದ ನಿಮ್ಮ ಸೊರ್ಕುಜವ್ವನಿಗರಂ ತಿಕ್ಕಿ ತೆಕ್ಕೆಯಾಡುವೆನಿಂತಿದು ದಿಟ್ಟಮೆಂದಂ—ಆಗಳಂಗದಂ. ಏನೈಯ! ಪೊಂ ದುವ ಸಂಧಿಯ ನುಡಿಗಳನಾಡದೆ ಸಲ್ಲದ ನಿಲ್ಲದ ನಾಡ ನುಡಿಗಳನೆಮ್ಮವರ್ ನೋವಂತಿರೆ ಸುಡುಮಾತುಗಳಂ ಗಱಿಪುವಯ್! ಏಂ ಲವಣಾಂತಕಂ ಸಾಲನೆ! ಪುಷ್ಕಲಾದ್ಯರ್ ಸಾಲರೆ! ಆಂ ಸಾಲೆನೆ! ಇದಱಿಂ ನಿನಗೆ ಸುಖಮಾಗಲರಿಯದು, ಅಂತು ರಾಮನನೆ ಕಣ್ಣಾಱೆ ಕಾಣಲ್ಕೆಂದು ಬಯಸುವೆಯಪ್ಪೊಡೆ ಎಮ್ಮನೊಡೆವೆರಸಯೋಧ್ಯೆಗೆಯ್ತರಲೊಡಂ ಕಂಡು ಪಾವನನಾಗಲಕ್ಕುಂ. ಚಿಃ! ಮರುಳೆ! ದೇವರ್ ನಿನ್ನೆಡೆಗೆ ಬರ್ಪು ದುಂಟೆ! ಬಾರರ್. ಅದುಕಾರಣದಿಂ ದೇವರ್ ಮುನಿಯದ ಮುನ್ನಂ ಅನುಜಶತ್ರುಹನ ಶರಹತಿಗೆ ನೋಯದ ಮುನ್ನಮುಗ್ಗದ ಪುಷ್ಕಳನ ಕವಲಂಬಿನಿಸುಗೆಗೆ ಗಾಱುಗಿಡದ ಮುನ್ನಮಣುಮನ ಸಿಂಹಗರ್ಜನೆಗೆ ಬೆಬ್ಬಳಿವೋಗದ ಮುನ್ನಮೆನ್ನ ಗುರ್ದಿಂ ಬರ್ದದ ಮುನ್ನಮೆಂತಾನುಮೆ

ಮ್ಮರಂ ಕಂಡು ಮಱೆವಾಳ್ವುದು ಮೇಲೆಂದು ಸಭೆ ಬಿಲ್ಲಿಂಬೆಱ ಗಪ್ಪಂತು ಜರ್ವಿ ಬೆಸೆದು ನುಡಿವುದುಂ; ಮಾರಾಯುಂ ಪಿರಿದುಂ ಕನಲ್ದು—ತೆಗೆತೆಗೆ ನಿನ್ನ ಶತ್ರುಹಗಿತ್ರುಹರಂ ! ಮುಕ್ಕಣ್ಣನೆ ರಣ ದೊಳಿದಿರಾದೊಡಂ ಬಗೆವೆನೆ ? ನಿಮಗಂ ದೇವರ್ಗಂ ನಯಕಂಜುವೆನಲ್ಲದೆ ಭಯಕಲ್ತು. ಅಂತಾಗದಂದು ನೀಮೆ ಬಿಲ್ಲಾಳ ಬಲ್ಲಾಳರಪ್ಪಿನಂ ಮೊನೆಯೊಳೆ ಹಯಮಂ ಕೊಳ್ವುದು, ರಾಮನಂ ತೋಱದೆ ಸಂಧಿ ಗೊಂದೆಂ. ಬಿಣ್ನುಡಿಗೆ ಬೆಱಗಾಗೆಂ. ಇದು ಸಿದ್ಧಂ ಬದ್ಧಮೆಂದು ಪೂಣ್ದು ನುಡಿದು ಬಂದ ನಿಯೋಗಿಯುಂ ಪಿಂತಟ್ಟಲೊಡಂ ; ವಾಲಿಪುತ್ರ ನಿಚ್ಚ ಪಚ್ಚೆಯಾಗಿ ಚೆಚ್ಚಱದಿಂ ಬಂದು ತಮ್ಮಾಣ್ಮಂಗಿಂತಿದಂ ಕೇಳಿಸಿದಂ.

ಬೀರದೇಟಿಗೆ ತಮಗಾನುಡಿಯೆ ಗುಡಿಯಾಗೆ ಆಕೆನಾಳರೆಲ್ಲರ್ ಕಲಿಯಾಗಿ ಕಣೆಯ ದೊಣೆಯ ಕಲ್ಲ ಬಿಲ್ಲ ಬೆಟ್ಟಿನ ಮುಟ್ಟಿನ ಮರನ ಗಿರನ ಪೊಱೆಯೊಳೆತ್ತಿನಡೆದು ಮತ್ತಮೆತ್ತಂ ಮುತ್ತಿ ಗರ್ಜಿಸಿದರ್. ಆ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮುಂಗಾರ ಸಿಡಿಲ ಗರ್ಜನೆಗೆ ಮೊರೆದು ಮುಱದೇಳ್ವ ಸಿಂಗ ನಂತೆ ಬೊಬ್ಬಿಱದುಬ್ಬೆಬ್ಬಿ ಸರಥಂ ಸುರಥಂ ದಂಡಂ ಕೊಂಡು ದಾ ಟಿಡುವ ದೆಖ್ಖಾಳದ ದಕ್ಷಡಿಗರಂ ತಱುಬಿ ನಿಂದಂ. ಅನಿತಱೊಳ್ ಸಹ ದೇವ ಭೂರಿದೇವ ರಿಪುಂಜಯ ಪ್ರಮುಖ ಪುತ್ರವರ್ಗಮುಂ ಮಂತ್ರಿವರ್ಗ ಮುಂ ಮೂಲಬಲಂಬೆರಸು ಬೆಂಬಲಮಾಗೆ ಬಂದೊದವಿದರ್. ಆಗಳಿರ್ಕ ಡೆಯೊಳಂ ನಿಡುಗೋಲ ಬಲ್ಸರಿ, ಬೋಟಿಯಂಬಿನ ಸೂಟ್ಸರಿ, ನಿಡು ಗಲ್ಲ ಮೆಲ್ಸರಿ, ಬಡಿಗೋಲ ಜಡಿ, ಪೊಯ್ಮರನ ಪೊಯ್ಮೞೆ, ಬಟ್ಟೆಕೈದಿನ ದಿಟ್ಟಸೋನೆ ಎತ್ತಂ ಕಱೆದತ್ತು. ಇಂತಪ್ಪುದುಮುರ್ಕಿನ ಕೇಣಿಯ ಚೂಣಿ ಸೊರ್ಕುಂಜೆರ್ಕಾಗಲೊಡಂ ಕಂಡು ಮಿಂಡೆಳ್ದು ಪಡೆವಳರೆಲ್ಲರುಱವ ಣೆಸಿ ಮುಂಬರಿದೊಡ್ಡಿ ನಿಂದರಾಗೆ ಕಾದಿ ಮೋದಿ ತಾಂ ತಮಗೆ ಜವಹುರದ ಪಡಿವಳರಾದರ್. ಈಗಳಿರ್ವಕ್ಕದೊಳತಿರಥರ್ಗರ್ಧರಥರ್ಗೆ ಮಹಾರಥರ್ಗೆ ತಂತಮ್ಮೊಳ್ ಪೊಣರ್ಕೆ ಗಡ ! ರಿಪುಂಜಯಗೆ ವಿಮಲಂ ಸಾಟಿ, ದುರ್ವಾರಂಗೆ ಸುಬಾಹು ಸಾಟಿ, ಹರ್ಯಕ್ಷಂಗೆ ನೀಲರತ್ನಂ ಹೋಟಿ, ಬಲಮೋದನಂಗದಂಗೆಣೆ, ಸಹದೇವಂಗೆ ಸತ್ಯವಂತಂ ತೊಣೆ.

ಇಂತೋರಗೆಯಿಂ ತಾಮರ್ಬುಟ್ಟಾಗೆ ಕಾದುತಿರಲೊಡಮತ್ತಲೊಂದೆ

ಡೆಯೊಳ್ ತನ್ನೊಂದು ಪನ್ನತಿಕೆಯಿಂ ಪಡಿದಟಿಮನಱಿಯುತಿಱಿಯುತೆ ಬೀದಿವರಿಯುತೆ ಬರುವರುತುವಿರ್ಪ ಚಂಪಕನನಿದಿರ್ಚಿ ಕೋಲ್ಗಱದು ಪುಷ್ಕಲಂ—ಎಲೆಲೆ ಗಬ್ಬದುಬ್ಬರದ ಗರುಡಿಯ ಬೀರ ! ನೀನೇವೂರ ರಾಯಗುವರನೊ ? ಕೆಮ್ಮನಿರದೆ ಬಱಿದೆ ಪೆಱರೊಡವೆಯ ಜನ್ನದಸುವಂ ಪಸುವಂ ಕರ್ವರ್ಪ ಕಿತವರೆಂತಂತು ಬಲ್ಪಿಂ ಕೊಂಡುಯ್ವ ನಿಮ್ಮವರ್ಗೆ ನೀಂ ಗಂಡನೆ ! ಬಂಡನೆ ! ನುಡಿ ನುಡಿಯೆಂದಂ. ಆಸೊಲ್ಲಂ ಪುಲ್ಲಂಬಗೆದು ಪಲ್ಲಮಱಿಯೊಂದಾಯತಿಯಿಂ ಮಿಕ್ಕುಮೀಱಿ ಪೊಕ್ಕಿಱಿದಟ್ಟೆಯಂ ಮುಟ್ಟೆ ಮುಱಿದು ಮುಂಡಮಂ ದಿಂಡುರುಳ್ಚಿ ರುಂಡಮಂ ಸೆಂಡಾಡಿ ಕರ್ವಿನಾಲೆ ಕರ್ವನೆಂತಂತು ಪಿಟಿದು ಮುಳಿದು ಮುಂದೊತ್ತಿ ಪೋಪನಂ ಕೋಪದಿಂ ತಱುಬಿ ಮತ್ತಮೆಂಗುಂ. ಓ ! ಓ ! ಗರುವಾಯ ಬಲ್ಗಡ ಸುಗಾಱ ! ನುಡಿವಂಗೆ ನುಡಿಯದುಸಿಕನೆ ಪೋಪ ಪೆರ್ಮೆಯದೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಯೆ ! ಪಡಿನುಡಿಗುಡವೇಡಾ ! ಬಲ್ಪುಳ್ಳೊಡೆನ್ನನ್ನರೊಳ್ ತೋಱದೆ ಆಱದ ಬಾರದ ಬಱುಬಡವುಬಣಗುಗಳಂ ಕೊಂದೆಂ ತಿಂದೆನೆಂದೊಡೊಂದು ಕಾದಾಳ್ತನಮೆ ! ಮತ್ತಂ ಮೇಣುಮಂತದನೊರ್ಮೆ ನಿನ್ನಂ ಕೇಳ್ವೆಂ. ನೀನಾವನೇವಂ ? ನಿರ್ನೆರಮೆಮ್ಮಂ ತಿಣುಕಿ ಕೆಣಕಿ ನೋಯದೆ ಸಾಯದೆ ಬಂದ ಬಂದಿಯ ಕುದುರೆಯಂ ಬಿಟ್ಟು ಕಾಣ್ಕೆಗೊಟ್ಟು ನೆಱೆ ಮಱನಾಟ್ಬುದು ಕರಂ ಲೇಸೆಂದಂ. ಆಗಳ್ ಚಂಪಕಂ ಕಿನಿಸಿಂ—ಎಲೆ ಎಲೆ ! ಕಡುಸಡಗರದ ಬಡಿವಾರದ ತೋರದೋಟಗ ! ರಣಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯಾಂತು ನಿಂದೆನ್ನಂ ಮುನ್ನಮಾರೆಂದು ಕಿಱುಕುಳನೆಂತಂತು ಬೆಸಗೊಳ್ವ ಬೆಸೆಗಾಱ ! ನಿನ್ನ ಗರುವಿಕೆಗೆ ನಾಡೆ ನೋಡೆ ತೋಡೆ ! ಒಡ್ಡಿನಿಂದ ಗಂಡುಗಲಿಗಳ್ಗೆ ಸೊಲ್ಲೆ ಬಿಲ್ಲಪ್ಪಿನನೀಗಳ್ ನಿನ್ನೊಳ್ , ನುಡಿವೊಡೆಂದೆ ನಿನ್ನಂ ತಾಗಿವಂದೆಂ. ನಿನ್ನೊಳುಟಿದೆನಗಾವುದನ್ಯಂ ಜನ್ಯಂ ? ಪೆಸರೇನೆಂಬೆಯಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನನ್ನರಪ್ಪ ಸೊರ್ಕಿನ ಬಂಡುಣಿಗಳ್ಗೆ ತಲೆವೇನೆಯನೊದವಿಪ ಚಂಪಕನಪ್ಪ ಚಂಪಕಂ. ತೋಳ್ವಲಮುಳ್ಳೊಡೆ ಕಾದಿ ಕುದುರೆಯಂ ಕೊಳ್ಳೆಂಬುದುಂ ; ಪುಷ್ಕಲಂ— ಏನೆಂಬ ಪೆಂಪೊ ! ತಾಂ ಗಡ ! ಚಂಪಕಂ ಗಡ ! ಬಂಡುಣಿಗಳ್ ಗಡ ! ಏಂ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಂಗಳ್ಗೆ ದರ್ವೀಕರನಾಗೆನೆ ! ನೋಡೆಂದಂ. ಅದರ್ಕಾಚಂಪಕಂ— ನೀಂ ದರ್ವೀಕರನಪ್ಪೊಡೀಕಳನೊಳೇ ನಡುಕಳದೊಳಡುವಳನಕ್ಕುಂ, ಭಾರತಿ

ಯೆಂಗುಂ— ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ತಳ್ವದೆ ತಱಿದು ಸುಂಟಿಗೆ ಪಂಟಿಗೆ ಸಲ್ವಿನಂ ನಿಮ್ಮನೆ ಬಾಣಸುಗೆಯ್ದು ಪರ್ದಿಂಗೆ ಬಿರ್ದಿಕ್ಕುವೆಂ, ನೋಡೆಂದು ಪೊಂಗ ಱಿಯ ಕವಲಂಬಂ ಚವಲಂಬವಮಾಡದ ಮುನ್ನವೋಡುವಿನಂ ಪೋಗೆ ಚ್ಚಂ. ಇಂತಿರೆ ಪಗೆಯ ಸವಗದೊಳೆಚ್ಚ ಕಣೆ ಬೆಚ್ಚಂತಾಗಲೊಡಂ ನಾಂಟಿದಲಗನಲಘುಭುಜಪ್ರತಾಪಂ ಎನಸುಂ ಬಗೆಯದಕ್ಷಯಬಾ ಣಂಗಳಿಂ ಪುಷ್ಕಳಂ ಪುಷ್ಕಳನಂ ನೋಯಿಸಿದಂ. ಇಂತಪ್ಪುದುಂ ಶರ ಹತಿಗೆ ಗಾಱುಗೆಟ್ಟುಬ್ಬಸಂಬಟ್ಟು ಮೆಯ್ಮಱೆದನಾಗೆ ಬಲದೊಳೆತ್ತಂ ನಿಬ್ಬೆ ಱಗಿನ ಕಲಕಲಂ ಪಿರಿದಾಯ್ತು. ಅನಿತಱೊಳೆ ಶತ್ರುಹಂ ಭಾರತಿಗೊಂದು ನೋವು ತನಗೊಂದು ಮನಕ್ಕೆ ಜೇನಾಗೆ ಮುಂಬರಿದೊತ್ತಿಮುತ್ತಿ ಗಜಱಿ ಗೆಲ್ಲದ ಚಲ್ಲದ ಪರಿಮಾಱಿಯ ಗಂಡರನೆತ್ತಂ ಪಿಂಡುಗೆಡೆಪುತಂಡಲೆದು ಬೆಂಡಾಗಿ ಮತ್ತಮಗ್ಗದ ಪುಗ್ಗಿನ ಚಂಪಕನನಱಿಸಿ ಮಾಱಾಂತು—ಓವೊ! ಹೋಟಿಗರಿತ್ತಲಿರ್ಪರೆ; ಬವರಿಗರ ಬಲ್ಪುಳ್ಳರ್ ನಿಮಗಮೀಗಡೆಯೆಡೆ ಯಾಯ್ತೇ! ಪೇಡಿಯಂತುಂ ಖೋಡಿಯ.ಂತುಮಿಂತು ತಲೆಗರೆದಿರ್ಪುದಿದಾವ ರೂಢಿಯೋ ? ಕಿಱುಕುಳರಂ ತರುವಲಿಗಳಂ ತಱುಂಬಿ ಗೆಲ್ವೊಂದು ಗೆಲ್ಲಮೆ ಪೊಲ್ಲಮೆಯಾಗದೇಂ ನಿಮಗೆ! ಇತ್ತಲಿತ್ತಲ್ ಚಿತ್ತವಿಪುದೆನ್ನ ಸರಿಸಕ್ಕೆ! ಆನುಂಟು; ತೋಳ್ವಲರ್ ನೀಮುಂಟು. ಇಂತಿದೆನ್ನ ಸಜ್ಜೆನೆಟಿಱಗೋಲ ಸವಿ ಯಂ ಇನಿಸಿನಿಸುಂ ಕಾಣಿಮೆಂದು ಬಲ್ಗೋಲ್ಗಳಂ ತಿಱುವಾಯ್ಗೆ ಸಂಧಿ ಸುತೆಚ್ಚಂ. ಆಗಳ್ ಚಂಪಕಂ ಕಳ್ಕನೆ ಪಿಳ್ಕು ಪೆಱಗಾಗಿ ಬರ್ಪ ಶರಮುಂ ತನ್ನೊಂದಂಬಿನಿಂ ಮುಱಿದು ಮೇಣ್ ಪುಂಖಾನುಪುಂಖಮಾಗೆ ಪತ್ತಂ ಬುಗಳಂ ಗೊಲೆ ನೆಲೆದಪ್ಪುವಿನಂ ಸೆಳೆದಾರ್ದೆಸಾಡಿದಂ. ಅಂತೇಸಾಡಿ ಬರ್ಪ ಪುಣಂಬುಗಳಂ ನಡುವಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಕೊಚ್ಚಿ ಪಡಿಸರಲಿಂ ತೇರ ಕೀಲಂ ವಾರುವದ ಕಾಲಂ ಮುಱಿದಂ. ಇಂತಾಗಲೊಡಂ ಮೂಱಡಿಯ ಪೇರಡಿ ಯೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂ ಹಯಂ ಕೂಂಟೆ ನಡೆವುದುಮಾರಥಮನುೞಿದು ಮೇಣೊಂದು ಬಿನ್ನಣದ ತೇರನಡರ್ದು ಚಂಪಕಂ ನೊಂದ ಪಂದಿಯೊಂದು ಮಸಕದಿಂ ಕೆರಳ್ದಣ್ಮಿಣ್ಮೆಂದು ಮಂತ್ರಾಸ್ತ್ರಂಗಳಂ ಭರತಾವರಜಂಗೆ ಪೂಡಿ ದಂ. ಆಗಳ್ ಮಂತ್ರಮಂ ತಂತ್ರದಿಂ ತಱಿದು ಪೊಸಮಸೆಯ ವಿಶಿಖಂಗಳಿಂ ಪಗೆಯ ಬಿಲ್ಲಂ ಪುಲ್ಲಂ ಕಡಿವಂತು ಮುಕ್ಕಡಿಗೆಯ್ದು ಬೊ ಬ್ಬಿಱಿದಂ. ಚಂಪಕನೆಂಗುಂ;—ಕಣ್ಬೇನೆಯ ಕರಡಿಯಂತೊರಲದಿರಲೆ

ಕೂಟಿ ! ಚಾಪಂ ಪೋದೊಡೇನಕ್ಕುಂ. ನಿನ್ನೊಂದು ವಧೆಗೀಗದೆ ಸಾಲದೆ ? ನೋಡೆಂದು ದಂಡಂ ಖಂಡಮಪ್ಪಂತು ಪೊಯ್ದಂ. ಅನಿತಱೊಳಿ ಗದೆಯುಂ ಸದೆದು ಮೇಣೆರಡಂಬಿಂ ಮುಂಬಿಗನಂ ನಿರಾಯುಧನಂಗೆಯ್ದು ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟಿತನಪ್ಪಂತು ನೋಯಿಸಿ ಕಣದೊಳ್ ಕೆಡೆಪಿದಂ. ಇಂತು ಚಂಪಕಂ ಜೋಂಪಿಸಿ ತಿರೆಯೊಳ್ ಕೆಡೆವುದುಂ ಅಱಿದುಱಿದ ಬೆಂಬಲಂ ಮುಂಬಲಮಾಗೆ ಬೆಂಗೊಟ್ಟೋಡಿ ತಮ್ಮಾಣ್ಮಂಗಿಂತಿದಂ ಕೇಳಿಸಿದರ್, ಒಡನೆಯೆ ಸುರಥಂ ರಥಮನಾ ಎಡೆಗೆ ನೂಂಕಿ ಪಗೆಯನಸ್ತ್ರಜಾಲದಿಂ ಸೆಱೆವಿಡಿದುಯ್ವೆನೆಂಬಾವೇಳೆಯೊಳಣುಗನರಿಯುಂ ಕರಿಯುನೆಱಗುವ ಬಲ್ಸಿಂಗದಂತಿರೆ ತನ್ನೊಂದಾಟೋಪದಿಂ ತಾಗಿ ತೂಗಿ ಪಿಡಿಯಿಂ ಗುರ್ದಿದ ನಾಗೆ ತೇರ್ ಜಜ್ಜರಿವೋಯ್ತು. ಆಗಳ್ ಸುರಥಂ ವಿರಥನಪ್ಪುದು ಮಿರ್ವರುಂ ಕಣನೊಳ್ ಸಮದಂಡಿಯಿಂ ಪೊಣರ್ದರ್. ಹಯಮಂ ತಾರೆಂಬ, ರಾಘವನಂ ತೋಱೆಂಬ, ಕೆಲಸಾರೆಂಬ ನೀನಾರೆಂಬ, ಪೋರೆಂಬ ಬಾರೆಂಬ ಸಡಗರದ ನುಡಿಯೆ ನುಡಿ ಕೊಳುಗುಳದೊಳ್. ಸುರಥನಿಟ್ಟ ಗದೆಯನಣುವಂ ಮುಱಿದಂ ; ಪೊಯ್ದ ಕೂರಸಿಯುಂ ಮುಱಿದನೆಚ್ಚಗ್ನಿ ಬಾಣಮಂ ಮುಱಿದಂ : ಗರುಡಾಸ್ತ್ರಮಂ ಮುಱಿದಂ ; ಪರ್ವತಾಸ್ತ್ರಮಂ ಮುಱಿದಂ ; ವಜ್ರಾಸ್ತ್ರಮಂ ಮುಱಿದಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಮಂ ಮುಱಿದಂ ; ನಾಯುಬಾಣಮುಮಂ ಮುಱಿದಂ ; ರಾಮಬಾಣಮೆಂದೊಡೆ ಸರಿದಂ. ಏನೆಂಬ ಭಕ್ತಿಯೊ ದೇವರೊಳ್ ! ಅಂತು ಚಳಚಳಿಸಿ ಬೆಳಬೆಳಗಿ ತೇಂಕಿ ವರ್ಪ ಪೊಂಗಱಿಯ ರಾಮಬಾಣಮಂ ದೂರದೆ ಕಂಡಡಿಮುಡಿಯೊಂದಾಗೆ ಮಣಿದು ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ಕೊಂಡೆರ್ದೆಗೊತ್ತಿ ತಲೆಯೊಳಿಟ್ಟು ಪೆಗಲೊಳಾಂತು ಪೞಿಕ್ಕಿಗೆಯ್ದು ತಳ್ಕೈಸಿ ಸೊಗದಾಲಿನೀರಿಂ ಮೀಯಿಸಿ ನಿಜಭಕ್ತಿಯೊಂದು ಹರವಸದಿಂ ಮೆಯ್ಮಱೆದೆಬ್ಬಿಗೊಂಡು ಸಂತಸದ ಸವಿಗಡಲೊಳೋಲಾಡಿ ನೋಡಿ ಪಾಡಿ ಮತ್ತಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳಿರ್ಪ ಸುರಥನಂ ಕಂಡು—ಎಲೆ ರಾಯ! ಇಂದಿಗೆ ನೀನೆ ಗೆಲ್ದಯ್. ನಿನ್ನನೆ ದೇವರೊಲ್ದರಕ್ಕುಂ. ಎಲೆ ದೇವ ! ಭಕ್ತವತ್ಸಲನಾಗೆಯೆ ? ಕರುಣಾಕರನಾಗೆಯೆ ? ಮೂಜಗದೊಡೆಯನಾಗೆಯೆ ? ಎನ್ನೊಡೆಯನಾಗೆಯೆ ? ಆಂ ಬಂಟನಾಗೆನೆ ? ಮುನ್ನಿನ ನನ್ನಿಗನಾಗೆನೆ ? ಎನ್ನೊಳೇನಪರಾಧಮೊ ? ಏನುಪೇಕ್ಷೆಯೊ ? ಪೇೞಿರೆ, ದೇವಾ ! ಈಬಣಗುರಾಯನೊಳಗೆ ಜುದ್ಧಂ ಕೆಯ್ಗಟ್ಟುವೊಡಕ್ಕುಮೆ ? ನೀನೆ ಬಂದು

ಜಡಿವೊಡಕ್ಕುಮೆ! ಬಡಿವೊಡಕ್ಕುಮೆ! ಸೆಱೆವಿಡಿವೊಡಕ್ಕುಮೆ ! ನಿನಗಮೀ ಪಂದೆ ಗೊಂದೆರಾಯನೊಳೇಂ ಪಕ್ಷಪಾತಮೋ ! ಸಾಜಂ. ನಿನ್ನತ್ತಣಿನರಿಗ ಮಂಜುವೊಡಾದೆಂ. ಬೆನಕನಂ ಕಂಡು ಕಿತ್ತಿಲಿಗೆ ಕುಂಬಿಟ್ಟೆಂ. ನೀ ನಿಲ್ಲದಂದೆನಗೇತಱ ಕೂರ್ಪು ? ಏತಱಿಂದಾರ್ಪು ? ಮೋಣೇತಱ ಪೊಡರ್ಪು? ಎನಗೇಕೆ ಬಂಟತನಮೋತರ್ಕೆ ಹಯದ ಬೆಂಬೞಿ—ಯೆಂದು ಪಲವಂದದೊಳ್ ಮಣಿಮಣಿದು ಪಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಳುತಿರ್ಪುದುಂ ; ಬಾನ ಮೀನನಿೞಿಕೆಯ್ವೊಂದುಜ್ಜ್ವಳದ ಕುಂಡಲಂ, ಬಣ್ಣಿಸಿ ನುಣ್ಣಿಸಿದ ಕರ್ಮಣಿಗಲ್ಲ ಕೈಗನ್ನಡಿಯೆಂತಂತು ತಳತಳಿಪ ಗಂಡಮಂಡಲಂ, ಮುಗಿಲ್ ಪಗಿಲ್ತಾಗಸದ ಪಸುರ್ವಣ್ಣದ ಮೆಯ್ಸಿರಿ, ತುಂಬುವೆಱೆಯ ಕಳಿಗೆ ಕೆಳೆಯಪ್ಪ ಮೊಗಸಿರಿ, ಪಲಗೆನೊಸಲಂದಂ, ನಿಱುಗುರುಳ ಚೆಂದಂ, ಕಿಱುನಗೆಯ ಗಾಡಿ, ಚೆಲ್ವಿನಲರ್ಗಣ್ಗಳ ಕಡೆನೋಟದ ಮೋಡಿ ಬಗೆಯೊಳಂಬುಗೊಳಲೊಡಂ ಮಿಗಗೋಡುಂ ನಾಱ ಸೀರೆಯುಂ ತನ್ನ ಲಚ್ಚಣಮಾಗೆ ದೀಕ್ಷೆವೊತ್ತ ಕೋದಂಡದೀಕ್ಷಾಗುರುವಂ ತನ್ನಿದಿರೊಳ್ ಕಂಡಂ. ಇಂತು ಮೆಯ್ದೋಱಿದ ತನ್ನೊಡೆಯನಂ ಸುಖಾಶ್ರು ತಾಂ ತನಗೆ ಕಾಲ್ಪುರಮಾಗೆ ಸೋರ್ವಿನಂ ಎವೆಯಿಕ್ಕದಾಲಿಸಿ ಮೇಣುಂ ಮೇಣುಂ ದೇವರಡಿಯೊಳ್ ಪೊರಳ್ದು ತನ್ನ ಬನ್ನಮಂ ನಿರವಿಪುದುಮತ್ತಲ್ ಮಱುವಕ್ಕದ ಸುರಥಂ ತಳ್ವದೆ ಹಯಮುಂ ಕಪ್ಪಮುಂ ಕಾಣ್ಕೆಯುಂ ಪೊನ್ನ ಭಂಡಾರಮುಂ ತರಿಸಿ ರಾಘವನಡಿಗೊಪ್ಪಿಸಿ ತಾನುಂ ದಂಡಪ್ರಣಾಮಂಗೆಯ್ದು—ಜೀಯ ! ದೇವ ! ಎನ್ನೊಡೆಯ ! ಎನ್ನಿತಪರಾಧಮೆನ್ನಿತಪರಾಧಂ ! ಬಂದ ಹಯಂ ನಿನ್ನದೆಂದಱಿತುಂ ಬಿಟ್ಟೆನಿಲ್ಲಂ. ನಿನ್ನವರಂ ಪೊಯ್ದೆಂ ಬಯ್ದೆಂ. ಆದೊಡಂ ನಿನ್ನಂ ಕಾಣ್ಬೊಂದು ಬಯಕೆಯೊಳಲ್ಲ, ಗೆಲ್ಲದೊಳೆಳ್ಪನಿತಾದೊಡಮಲ್ತು. ಈಗಳ್ ಕಣ್ಣಾಱೆ ಕಂಡೆಂ, ತಣಿದೆಂ, ದಣಿದೆಂ; ಮೋಣೆನೆಗಾವುದಱೊಳಾಸೆ ? ಇದೆಕೊಳ್ ! ಹಯಂ; ಕಾಣ್ಕೆ ಕಪ್ಪಂ ನಾಡು ಬೀಡೆಮ್ಮ ಸೊಮ್ಮು ನಿನ್ನ ಚರಣಕ್ಕರ್ಪಿಸುವೆಂ. ಎನ್ನೊಡಲುಮನೊಡವೆಯುಮಂ ಮಡದಿಮಕ್ಕಳಂ ನಿನ್ನಡಿಗೊಪ್ಪಿಸಿದೆಂ. ನೀನೋವುದು ಕಾವುದು—ಎಂದು ಸೆಱಂಗನೊಡ್ಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡಂ. ಆಗಳ್ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರಮನಿರ್ವರುಮನೆತ್ತಿ ತಳ್ಕೈಸಿ ತನಗಭಿಮಾನಮನಿರ್ವರೊಳಂ ಸಮಂತು ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಕ್ರೋಧಮಂ ತಿಳಿಪಿ ಕಳಿಪಿ ಮತ್ತಂ ಮುಚ್ಛೆವೋದ

ತಮ್ಮವರನೆಟ್ಟಿಸಿ ಸರ್ವರುಮಂ ಸಂತೈಸಿ ಮೆಯ್ಗರೆದಂ.

ಬಳಿಕ್ಕಮಾಶತ್ರುಘ್ನರರೆವಗಲುಪ್ಪಯಣಂಗೆಯ್ದು ಸುರಥನಿಂ ಸತ್ಕೃತರಾಗಿ ರಾಜಂಬೆರಸು ಸಡಗರದಿಂ ಮುಂತೆಮುಂತೆ ನಿಚ್ಚಪಯಣದಿಂ ನಡೆದರ್.

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ. ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಹನುಮತ್ಪರಾಜಯಂ ಪಂಚದಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಷೋಡಶಾಶ್ವಾಸಂ.

— ಕಥೋಪಸಂಹಾರಂ —

ಎಲೆಗೆ ರಾಮಾಭಿರಾಮೆ ! ಸುಗ್ರೀವೆ ! ನೀಲಕುಂತಳೆ ! ಕುಮುದನಯನೆ ! ಪದ್ಮಗಂಧಿ ! ಕೇಸರಿಮಧ್ಯೆ ! ಅಂಗದವಿರಾಜಿತೆ !

ಅಂತು ಕುಂಡಲಪುರದಿಂ ತಳರ್ದು ಪೆಱವರ ಕೆಱವರ ಕಣ್ಣಿಲಿ ಮೊಗರ ಗುಡ್ಡರೋರೊಂದು ನಾಡಂ ಕಱಿಕಱಿದು ಬರುವರುತುಮಿರ್ಪ್ಪುದುಮಲ್ಲಿ ಮಲ್ಲೀವಲ್ಲೀಕುಂಜಪುಂಜರಂಜಿತಮಾದೊಂದು ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದ ಪೊಜವಳಯದ ತೋಂಟದೊಳಾಟದ ಕಿಱುವರೆಯದ ಕುವರರಿರ್ವರದಟಿಂ ತಡೆದು ಪಿಡಿದು ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿದರ್ ಗಡ !

ಮನೋರಮೆ—(ಕೇಳ್ದೊಂದು ತವಕದಿನೆನಸುಂ ಸರಿಸಕ್ಕೆಯ್ದುಂದು ನಲ್ಮೆ ಮಿಗೆ ನಲ್ಲನಂ ಗಲ್ಲಮುನಲುಃಗಿ ತಳ್ತಮರ್ದಪ್ಪಿ) ಎನ್ನ ಚೆನ್ನರಸ ! ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದ ತರಳರ್ಗಿೀಬಗೆಯೊಳ್ ನಾಡ ರಾಯರಂ ಜನ್ನಗುದುರೆಯಂ ಕಟ್ಟೆ ಕಾದುವೊಂದು ಬಲ್ಪಂ ಕೂರ್ಪುಂ ನೇರ್ಪಟ್ಟುದೆಂತು ? ಆ ರಪ್ಪರೀಕುಮಾರರೇಂ ಗೆಯ್ದರೇನಾದರೆಂತು ಕಾದಿದರ್ ಪೇಱ ? ಅಬ್ಬಾ ! ಏಂ ಗಡುಸುಗಾಱರೊ !

ಮುದ್ದಣ—ಉಃ ! ಪೋಕೆ. ಬಾಟಿಸ್ಸಿಟ್ಟ ಮಕ್ಕಳಾರಾದೊಡಮೇಂ ? ಸಾಲ್ಗುಮಿಾಪಾಟ್ಗಿತೆ ; ಕತೆವೇಟ್ದು ಬೇಸತ್ತೆಂ ; ಎಂತುಂ ಯಜ್ಞಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೆಯ್ವೆಂ.

ಮನೋ—ಮುದ್ದುಮೊಗದ ಚೆನ್ನಿಗರಾಯ ! ಆಗದಾಗದು, ತನ್ನಾಣೆ ! ಬಾಲಕರ್ ರಣದೊಳ್ ಸೋಲ್ತರೆ ? ಗೆಲ್ದರೆ ? ಪೇೞಿಯ್, ನಿನಗಮೇನಿಂತು ಬೇಸಱಿಽ ಕಾಣೆಂ.

ಮುದ್ದ—ನೀನುಡುಗೊಱೆಯನೀವುದನೇನುಮಂ ಕಾಣೆನುಂತೆ ಪೇೞಿಂದೊಡೆ ಪೇೞ್ವರೆ ?

ಮನೋ—(ಕಿಱುನಗೆಯಿಂ) ಎಱೆಯ ! ನೀನುಮೆರೆವರೆಂತಂತು ಬೇಡುವಯ್. ಇನ್ನಿ ! ಕಾಡಿ ಬೇಡಿಕೊಂಡೊಡೊಂದುಡುಗೊಱೆಯೆ ? ಮನಮೊಲ್ದೀವೊಡಲ್ತೆ ಮೆಚ್ಚು ?

ಮುದ್ದ—ಮೆಚ್ಚಂ ನಚ್ಚಿ ಪಚ್ಚೆವೋದೆಂ. ಆಯ್ತು ನೋೞ್ಪಂ. ಎಳಗುವರರೊಂದು ಕತೆ ಮುಂತಿರ್ಕೆ. ನೀಂ ಮುನಿವೆರಸು ಪೋದ ಸೀತೆಯೊಂದಿರವನಱಿತುಂಟೆ ?

ಮನೋ—(ಅಱಿವುಗೊಂಡು) ಎನಗಮೇನೊಂದು ಮಱವೆಯೊ? ಎನ್ನಬ್ಬೆ ಸೀತೆಯನಂದಾಗಳೆ ಮಱೆತೆಂ. ಅಪ್ಪುದಪ್ಪುದು. ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮದೊಳೆಂತಿರ್ದಳೇಂಗೆಯ್ದಳ್ ? ತಮರವರ್ ಕಡೆಗೆ ಕೊಂಡುಯ್ದರೇಂ ? ಎನಗಿದನೆ ಪೇೞ್. ಆಮಕ್ಕಳಿರ್ಕೆ ಪೋಕೆ.

ಮುದ್ದಣ—ಅಂತಱಮುಂ ನನ್ನಿಯುಂ ಬಿತ್ತುಂ ಬೆಳೆಯುಂ ಪುರುಳುಂ ತಿರುಳುಮೊಡೆವೆರಸು ಪೋಪಂತೆ ಪೋಗಿ ಬೞಿಕ್ಕೆ ಮುನಿಪನಾಶ್ರಮದ ನಟ್ಟನಡುವೆ—ಎಳವಳ್ಳಿಯ ಮೊಗವಾಡಂ, ಬೆಳ್ಳಿಲೆಯ ಮಂಡಪಂ, ಪಸುರೆಲೆಯ ನಟ್ಟವನೆ, ಸೆಳೆಗೊಂಬಿನ ಕೇರ್, ಪಣ್ಣೆಲೆಯ ಪೊದಕೆ ; ಚೆಂದಳಿರ ಪೞಿಕ್ಕೆ, ಪೊಸಸುೞಿಯಃ ಮೂಡಾವಿ, ಅಲರ್ಜೊಂಪದ ಮೇಲ್ಕಟ್ಟು, ಚೆಲ್ವಾಗೆ ಕಣ್ಗಂ ಮನಕಮಿಂಬಾದ ಪರ್ಣಕುಟಿಯನೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬಗ್ಗಿನೊಂದು ಸಿರಿಯಂ ಹದಿಟಿಗೆಯ್ವಂತು ದೇವಿಯನಿರಿಸಿ, ನೆರೆಮನೆಯ ಮುನಿಸತಿಯರಂ ನೇಹದ ನಲ್ಗೆಳದಿಯರಂ ಮಾಡಿ, ಪಾಡೞಿದು ಬೆಂಡಾಗದಂತು ತಾನಾರಯ್ಯುತಿರ್ದಂ.

ಸೀತೆ ನಿಚ್ಚಲುಂ ಪೊೞ್ತಡೆಗೆ ಮುನ್ನಮೆ ಶ್ರೀರಾಮನೊಂದು ನೆನಪಿನೊಳೆೞ್ಚತ್ತು ಮೂಡಿವರ್ಪ ತನ್ನ ಕುಲಗುರುಗಭಿವಂದಿಸಿಯುಂ, ಮಿಂದು ಬಂದು ಮಡಿಯುಟ್ಟು ಮುನಿಗಯ್ಯಂಗೆಂತಂತು ಬಲವಂದೆಱಗಿ ಪರಕೆಗೊಂಡು, ಮುನಿಪತ್ನಿಯುಳಂ ಕಾಲ್ವಿಡಿದು ತಿಱಿತಂದ ಪೂಗಳನರ್ಪಿಸಿ,

ಕಿಱಿದುಂ ಬೇಗಮಿರ್ದು ಸಲ್ಲಪಿಸಿ ನಿಲ್ಲದವರಿತ್ತ ಕಂದಮೂಲಂಗಳಂ
ಕೆಯ್ಕೊಂಡು. ತನ್ನಕಿಱುವೆರಲ ಮುದ್ರೆಯುಂಗುರದ ಶ್ರೀರಾಮಮೂರ್ತಿಗೆ
ಸಮರ್ಪಿಸಿ, ಬೞಿಕ್ಕೆ ತಾನಿನಿಸಿನಿಸಂ ಕೋಡಿವರಿವ ಕಣ್ಣೀರ ಬೆನ್ನೀರೊ
ಳುಂಡು ಕಂಡು, ಮುನಿಗಳೋದುವ ರಾಮಚಾರಿತ್ರಮಂ ಕಿವಿಯಾಱೆ
ಕೇಳ್ದು, ತಾನುಂ ಪಂಬಲಿಸಿ ಕಡೆವಗಲ್ವರೆಗಮಿರ್ದು, ಸಂಜೆಯಪ್ಪುದುಂ
ಸಂಧ್ಯಾದೇವಿಯುಂ ಭಾವಿಸಿ ಮತ್ತಂ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರನ ನಲ್ಮೆಯ ಬಣ್ಣ
ನೆಯನೆ ನೆನೆನೆನೆದೊಂದು ಹರನಸದಿಂ ಮೆಯ್ಮಱೆವಳೊಱಗುವಳ್ ಕನ
ವರಿಸುವಳ್. ನುಡಿಯೊಳ್ ನಡೆಯೊಳೆಡವಿನೊಳ್ ಜಡದೊಳ್ ಜಂಜ
ಡದೊಳ್ ಅಡಿಗಡಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮನೊಂದೆ ನೆನಪು ಗಡ! ಏಂ ಸಾಧ್ವಿಯೊ!
ತನ್ನೆಱೆಯನಯೆ ಪಾಡು, ತನ್ನಾಣ್ಮನಯೆ ಭಕ್ತಿ, ತನ್ನಿನಯನಯೆ
ನೆನೆಪು ತನ್ನರಸನಯೆ ಸರಸಮಾಸರಸಿಜಾಕ್ಷಿಗಜಸ್ರಂ. † ಕೋಡಳ್ ಬಾ
ಡಳ್ ಕೊಂಕಳ್ ಸಂಕಿಸಳೋಪನ ಕೋಪದ ಶಾಸನಕ್ಕೆ ಜನಕತನೂಜೆ.
ತನ್ನೆಡರನೊರ್ವು ನೆನೆವಳೊರ್ವು ಮಱುಗುವಳೊರ್ವು ಅಳವಳಿವಳೊ
ರ್ವು ತಿಳಿವಳೊರ್ವು ತಾಂ ತನಗೆ ಸಯ್ತಿಡುವಳೊರ್ವು ಬೇಡಂ ಪೊಕ್ಕ
ನಾಡವೆಣ್ಣಂತಂತು ಬೆರ್ಚಿ ಬೆದಱುವಳೊರ್ವು ಮಱೆವಳೊರ್ವು ಗುಱು
ಗುಮ್ಮನಿರ್ಪಳಾಹದಿಬದೆ ನಿಚ್ಚಂ. ಇಂತು ತನ್ನೊಂದಿರವಿನ ನೋವನೆಂ
ತುಂ ತನ್ನ ಮನದನ್ನನ ನೆನಪಿನೇಱಿಗುಡಳ್. ಮುನಿಯಾರಯ್ಕೆ ಮುನಿ
ಸತಿಯರ ನೇಹಂ ತನ್ನೊಂದು ಪಾತಿವ್ರತ್ಯಂ † ನಿಸದಂ ದೇವಿಗೆ ಮಾವ
ಳಸಿನ ಕಾಪಾಯ್ತು.

ಈಮಾೞ್ಕೆಯಿನಿರ್ಪ ಭೂಜಾತೆಗೆ ಸೀತೆಗೆ ತಿಂಗಳ್ ತುಂಬಿವರೆ
ವರೆ ಮುನಿ ಕಂಡು ಸೀಮಂತಕರ್ಮಮಂ ಯಥಾವಿಧಿ ಮಾಡಿಸಿದಿಂಬೞಿ
ಯುಂ ನಲ್ಗೆಳದಿಯರ್ ಮಲ್ಲಿಕಾಸ್ಮಿತೆಗೆ ಮಲ್ಲಿಗೆಯ ಜೊಲ್ಲೆಯುಮಂ,
ಕುಂದಕುಟ್ಮಲರದನೆಗೆ ಕುಂದದ ಬಾಸಿಗಮಂ, ಮಂದಗಮನೆಗೆ ಮಂದಾ
ರದ ಬೈತಲೆಬೊಟ್ಟಂ, ಕಮಲಮುಖಿಗೆ ವಿಮಲಕಮಲದಂದುಗೆಯಂ,
ಚಂಪಕಸುನಾಸೆಗೆ ಸಂಪಗೆಯೊಡ್ಯಾಣಮುಂ, ಶಿರೀಷಕೋಮಲಾಂಗಿಗೆ ಸಿರ
ಸದ ಕಿಱುಮುಗುಳ್ಕೈಸರಮಂ, ಜಾತಿನಾಯಕಿಗೆ ಜಾತಿಯ ಪಿಂಡುಗಂಕ
ಣಮಂ, ಸೀಮಂತಿನಿಗೆ ಸೇವಂತಿಗೆಯ ತೋಳಬಂದಿಯುಂ ಸಮೆದು ಸಿಂ
ಗರಿಸಲೊಡಂ; ಪೂವಿನ ಪೊಸಪಸದನಂಗೊಂಡು ಅಂಗಂಬಡೆದು ಕಟ್ಟಿ

ದಿರ್ಗೆ ಜಳಕ್ಕನೆ ಬಂದು ನಿಂದ ವನದೇವಿಯೊಂದು ಪಾಂಗಿನಿಂ ದೇವಿ ಕಣ್ಗೆಡ್ಡವಾದಳ್.

ಇಂತೊಪ್ಪುವ ಸೀತೆ ಕಿಱಿದಾನುಂ ದಿನಕೆ ಮೇಣೊಂದು ಮುಹೂರ್ತದೊಳವುಳರನವುಳರಂ ಪೆಱಿನೇಸರ್ಕಳಂ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಸುಂದರಿಯಿಂ ತಂತು ಪೆತ್ತು ಪತ್ತುಂದಿವಸಂಗಳ್ಗೆ ಮುನಿಪಂ ಕುಶನೆಂದುಂ ಲವನೆಂದುಂ ಕೊಂಡಾಟದ ಪೆಸರನಿಟ್ಟು ಕರೆವುದುವುಂದಿಂದಿಂಗವುವರ್ಗೆ ಕುಶಲವರೆಂಬ ಸಂದ ಪೆಸರಾಯ್ತೆಳಿಗೆ. ಒರ್ವುಡಿಯ ಚೆಲ್ವಿವರ್ೞಯ್ವೆತ್ತಂತುವಿವರ್ೞಯ್ಯೆ ಸೋಮಕಾಮರ್ ಒವರ್ೊದಲೊಳೊಗೆದಂತುವೊಗೆದು ಗಾಡಿ ಗಾಡುಂಬೊಲಂ, ಸತ್ತಿನ ಗೊತ್ತು, ಹರಿಸದ ಸರಿಸವೆನೆ ತೋಱೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೇಱುಂಬೆಱೆಯುಂತೆ ಕಳಿವೆರ್ೞತೆ ಬಳೆಯುತಿರ್ಪಾನಿಸರ್ಗಸುಭಗರ್ ಪೆತ್ತಬ್ಬೆಗಂ ಪುತ್ತಿನ ಪುತ್ರಂಗಂ ಮುತ್ತ ಮುನಿಗಳ್ಗವೆತ್ತಿ ನಲಿವ ಬಾಲೆಯರ್ಗ್ಗಂ ಮತ್ತವೆಲ್ಲರ್ಗಂ ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾದರ್. ದಟ್ಟಡಿ ಬಟ್ಟವೊಗಂ ಪುಟ್ಟಗೆಯ್ ನಿಟ್ಟಾಲಿ ನಟ್ಟನಡುವಣ ನಾಭಿ ಕಟ್ಟಾಯದ ಮೆಯ್ಸಿರಿ ನೋಟ್ಪರಂ ನಿರ್ವ್ಯಾಜಂ ಬೆಮೆಗೊಳಿಸೆ ಮೊಳೆವಲ್ಲ ಚೆಲ್ವು ಕಿಱುನಗೆಯುಂದಂ ತೊದಲ್ನುಡಿಯ ಸೊಗಸು ತಳರ್ನಡೆಯ ಗಾಡಿ ಮನಂಬುಗೆ ಕಣ್ಗಿಂಬಾದರಾಲಂಬಾಲಕರ್ ಬಾಲಕರ್.

ಮತ್ತಂ ಚಲದಿಂ ಮಱುಗುವ, ಮಱುಗುತಬ್ಬೆಯನಿರ್ಕೆಲದೊಳಂ ಸೆಱಂಗಂ ಸೆಳೆವ, ಸೆಳೆದೋಡುವ, ಸವುಂತೋಡಿ ಕಟ್ಟಿದಿರ ಕರ್ಗೋಡಗನಂ ಗಡ್ಡದೊಳೀಱ್ದು ಮಱಿಸಿಂಗನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಗಂಟಿಕ್ಕುವ, ಗಂಟಿಕ್ಕಿ ನಗುವ, ನಕ್ಕು ಮೊಕ್ಕಳಂ ನಲಿವ, ನಲಿದು ಬಂದು ಮುನಿಯನಪ್ಪುವ, ಪಿಡಿದಪ್ಪಿ ತೊಡೆಯನೇಱುವ, ತೊಡೆಯನುಱಿದು ಪೆಗಲನಡರ್ವ, ಪೆಗಲನಡರ್ದು ಕಿವಿಯನೂದುವ, ಕಿವಿಯನೂದಿ ತಲೆಯನಲುಗುವ, ತಲೆಯನಲುಗಿ ಮುಡಿಜಡೆಯುಂ ಬಿಡುವ, ಬಿಟ್ಟು ಕೆಂಜಡೆಯ ತುದಿಗೆ ಬೆಲ್ಲವತ್ತವುಂ ಪೊಲ್ವ, ಪೊಲ್ದಬ್ಬೆಗೆ ತೋಱುವ, ಅಬ್ಬೆಗೆ ತೋಱೆ ಕೆಯ್ಪಱಿಗುಟ್ಟುವ, ಕೆಯ್ಪಱಿಗುಟ್ಟಿ ಬೆನ್ನೊಳ್ ಮೆಯ್ಗರೆವ, ಮೆಯ್ಗರೆದು ಗುಂಡಿಗೆಯಂ ಕಳ್ವ, ಕಳ್ದು ಬಯ್ತಿಡುವ, ಬಯ್ತಿಟ್ಟೊರ್ವಂ ಕಳ್ದನೆಂದೊರ್ವನಂ ಪೇಟ್ವ, ಪೇೞ್ದೊಡನೆ ಕಂದೀವ, ತಂದಿತ್ತಡಿಗೆಱಗುವ, ಅಡಿಗೆಱಗಿ ಪರಕೆಗೊಂಬ, ಪರಕೆಗೊಂಡು ತಾಯೆಡೆಗೆ ಬರ್ಪ,

ಬಂದು ತಮ್ಮ ಲೀಲೆಯಂ ಕೇಳಿಪ, ಚಿಣ್ಣರಾಟಂ ಮಾತೆ ಸೀತೆಯ ತಿರೆ ಮಸಕದ ಸಂತಸಗಡಲನಿರ್ಮಡಿಯುಬ್ಬಿಸಿದತ್ತು.

ಅನಿತಱಂ ಬೞಿಕ್ಕೆ ಮುನಿಪಂ ಚೌಲೋಪನಯನಸಂಸ್ಕೃತರಾದ ಬಾಲಕರ್ಗೆ ಪಲವೋದುಗಳನೋದಿಸಿ, ಬಿಜ್ಜೆಯೊಳ್ ಬಿನ್ನಣಿಗರನಾಗಿಸಿ, ಪಱಿವಾತುಗಳನೆಲ್ಲಮಂ ಸಾಂಗಮಱಿಪಿ, ಶಾಸ್ತ್ರಂಗಳನೊರೆದು, ಪುರಾಣಂಗಳೊಳ್ ಪರಿಣತರಂ ಮಾಡಿ, ಗಾಣದೊಳ್ ಜಾಣರಂಗೆಯ್ದು, ಬಿಲ್ಗಾಱಿಕೆಯೊಳ್ ಬಲ್ಗೈಗಲಿಗಳನೆಸಗಿ, ಪಾಟಮಾಟಮಪ್ಪಂತು ಕಲಿಸಲೊಡಂ-ಮೋಡಮುಱಿಯೆ ತಿಳಿದ ಕಳೆಗಳಿಂ ಬೆಳಗುವ ಚಂದ್ರಮನಂತೆ ಮೋಡಮುಱಿಯೆ ತಿಳಿದ ಕಳೆಗಳಿಂ ಬೆಳಗಿದರ್ ಯಮಳರ್. ಪುರುಡದ ತಿರುಡದ ಪುಸಿಯದ, ಬೇಸಱದ, ಗಾಸಿಗೆಯ್ಯದ, ಬಾಸೆದಪ್ಪದ, ಬೋಸರಿಸದ, ಕಟ್ಟೆಱಕದ ಕೂರ್ಮೆ ಪೆರ್ಮೆವೆತ್ತುದು ತಮ್ಮೊಳಿಣೆಯರ್ಗೆಂದುಂ, ಮುನಿಯೊಳೊಂದು ಗುರುಭಕ್ತಿ ಮಾತೆಯೊಳ್ ದೈವಭಕ್ತಿ ಕಣ್ಬೊಲಮಾಗೆ, ತಾಪಸೊರೊಳೊಲ್ಮೆಯಿಂ ವಟುಗಳೊಳ್ ನಲ್ಮೆಯಿಂ ಸಂತಂ ಬಳೆಯುತಿರ್ದರ್ರಾಜಿತಮಾರರ್ ಕುಮಾರರ್.

ಮುದ್ದಣ—ಓ ಎನ್ನ ಪ್ರಾಣೇಶ್ವರೀ ! ಇಂತು ದಿನದಿನಕ್ಕೇೞ್ಗೆವೆತ್ತು ಬಳೆಯುತಿರ್ಪ ಬಾಲರ ಬಳವಿಯನೆ ಕಂಡು ತನ್ನ ಮುನ್ನಿನ ಬನ್ನಮಂ ಪಿರಿದುಂ ಮಱೆದು ನಲಿವ ಜಾನಕಿಯಿರವಿಂಗೆ ಕೃತಕೃತ್ಯನಾದೆನೆಂದು ಬಗೆಮಿಗೆ ಪೊಂಗಿ ಸಂತಮಿರ್ಪ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಕಿಱಿದಾನುಂ ದಿನಕ್ಕೆ ತನ್ನೊಂದವಸರಕೆ ಕುಶಲವರನಾಶ್ರಮಕೆ ಕಾಪಿಟ್ಟು ವರುಣಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೋಪುದುಮಾಗಳೆತ್ತಾನುಂ ಸ್ವೇಚ್ಛೆಯಿಂ ನಡೆವ ರಾಘವನ ಜನ್ನಗುದುರೆ ಈ ಆಶ್ರಮಮುಮಂ ಪುಗುತರಲೊಡಂ—

ಮನೋರಮೆ—ಈಗಳಱಿತೆಂ ಹಸುವಂ ಕಟ್ಟಿದ ಬಾಲರಾರೆಂಬುದಂ. ಕುಶಲವರಾಗರೇ ? ನೀನುಮಾವ ನಾಡ ಗತಕಿಯೊ ? ಆಗಳಿ ಸೀತೆಯ ಮಕ್ಕಳ್ ಕಟ್ಟಿ ಕಾದಿದರೆಂದೊಡಾಗದೆ ! ತಾಂ ಪೇೞಂ ಗಡ ! ಮುಚ್ಚುಗಡ ! ಆಯ್ತಾಯ್ತು ! ಮುಂತಣ ಕತೆಯಂ ಪೇೞ್ ನೋೞ್ಪಂ.

ಮುದ್ದಣ—ಒಳವುಗೊಟ್ಟು ಕಾದಲನಂ ಮೂದಲಿಪ ಹೂಜೆಗಾರ್ತಿಯೊಂದಾಯತಿಯಂ ಮೆಱೆವ ನಿನಗೆ ನಳ್ಗಿಳದಿಗಲ್ಲದೆ ಪೆಱಳಾವಳ್ಗಂ ಕತೆಯಂ ಬಿತ್ತರಂ ಬಿತ್ತರಿಪಂ, ನುಡಿಗಬ್ಬದ ಗಬ್ಬದುಬ್ಬರದಿಂ ನನೆಕೊನೆ.

ವೋಗಿ ಕೊನೆವೆರ್ಚಿನ ಪುರ್ಚಿನ ಪೊಳ್ಪುಬಳ್ಪು ಮುದ್ದಣಂ. ಆಯ್ತು! ಕೇಳ್. ಇರ್ವರುಮಲ್ತೊರ್ವನೆ ಕಿಱಿಯಂ ಲವಂ ತಾನೊರ್ವನೆ ಸಂಗಡಿಗರ್ವೆರಸು ಆಶ್ರಮಕೆನಸುಂದೂರದೆ ತೋಂಟದೊಳ್ ಬಿನದಿಸುತಿರ್ಪಾ ವೇಳೆಗೆ ಬಿಂಕದಿನಲ್ಲಿಗಲ್ಲಿಗೆ ಸುಱಿದುಂ ತುಱಿದುಂ ಮೂಸಿಯುಂ ಬಾಸಿಯುಂ ಮೇದುಂ ಪಾಯ್ದುಂ ವನಮಂ ಮನಮಂತುಟಾಱಿ ಪುಡಿಗುಟ್ಟಿ ಕಿಚಿಕಿಲ್ವ ಹಯಮಂ ದಿಟ್ಟಿಸಿ ಆರ್ತಿದೊಂದು ದುಱುದುಂಬಿಗುದುರೆ? ಕಂಡಿರೆ ಮುತ್ತಯ್ಯನಿಲ್ಲದಂದೆ ಬಂದು ಪೊಕ್ಕು ಪೊಱದೋಂಟಮಂ ತೊತ್ತಱದುಱಿದು ಪಾೞ್ಗಿಡಿಕುಂ! ಪೋಪಂ! ಪಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿ, ಬಂದೊಡೊಡನೆ ಮುತ್ತಮುನಿಗೊಪ್ಪಿಸುವವೆಂದು ತಾಂ ಮುಂತೆ ತೞರಲೊಡಂ ಮಿಕ್ಕಿನ ಬಟುಗಳ್ ಪಿಡಿ ಪಿಡಿ ಎಂದಾರ್ದು ಸೋವುದುಂ; ಲವಂ ತಾನೆ ಮುಂಬರಿದುತ್ತರಿಗೆಯಿಂ ಕೊರಲಂ ಬಿಗಿದು ಕೆಲನ ಕಿಱುಗೋಣಿಯ ಕಿಱುಕ್ಕೊಂಬಿನೊಳ್ ಕಟ್ಟಿ ನೊಸಲೊಳೆಸೆವ ಬಿರುದಿನೋಲೆಯಂ ಕಂಡುಕೊಂಡು ಮಾಣಿಗಳಿದಿರೊಳಿಂತು ವಾಚಿಸಿದಂ :—

ನೆಗೞ್ತೆವಡೆದ ನೇಸಱ ಬೞಿಯೊಳೊಗೆದು ಪೊೞ್ತುಪೊೞ್ತುಂಗೇೞ್ಗೆವೆತ್ತು ಪಲವುಂ ಪಗಲರಸುಗೆಯ್ದು ಪಂತಿದೇರವೆಸರ ರಾಯಂ ಮುನ್ನೊರ್ವನುಂಟು. ಆತಂಗೆ ಪಿರಿಯರಸಿ ಕೌಸಲ್ಯೆಯೊಳಱಿವುಂ ಬೀರಮುಂ ನನ್ನಿಯುಂ ಬಲ್ಪುಮೊಂದಾಗಿ ಮೆಯ್ವೆತ್ತಂತೆ ಪುಟ್ಟಿ ಜಸಂಬೆತ್ತ ಶ್ರೀರಾಘವಂ ಜನ್ನಮಂ ಬೇಳ್ಪಂ. ಅಂತಿರಾತಂ ಗೆಲ್ಲಿಕ್ಕೆ ವಾಜಿಯಂ ಸೋದರನಾರಯ್ಕೆಯೊಳ್ ತಿರೆಗೆ ಕಳುಪಿದಂ. ಆರಾನುಮೆತ್ತಾನುಂ ತೋಳ್ವಲದೊಂದು ಪೆರ್ಮೆಯಿಂ ಜವನ ಬಾಱಿಗೆ ಪೋಗಲ್ಬಗೆವ ಕಲಿಯುರೆ ಕಟ್ಟಿ ಕಾದುವುದೆಮ್ಮವರೊಳ್, ಮೇಣುಮಂಜಿ ಪಿಂಜರಿವಂ ಕಾಣ್ಕೆಗೊಟ್ಟೆಮ್ಮೊಳ್ ಮಱೆವಾೞ್ವುದು.

ಬೞಿಕ್ಕಮಿಂತು ವಾಚಿಸಿಕೊಂಡು—ಉಂ! ಇಂತುಟಲೆ ಬೀರರೊಂದು ಪೆರ್ಮೆವಡೆದೇೞ್ಗೆ[ತಾಂ ಕೌಸಲ್ಯೆಯೊಳ್ ಪುರುಳುಂ ಲಕ್ಕಣಮುಂ ಒರ್ವರ್ಯ್ವೆತ್ತುದೆಂಬಂತಿರೊಗೆದನಕ್ಕುಂ! ಇಂತಿರಂತದಂ ಬಿಚ್ಚಳಿಸಿ ತೋಱಿಪೊಡೆಮ್ಮಣ್ಣನೆ ಸಾಲ್ಗುಂ. ನೋೞ್ಪಂ ಮಾರಿಗೆ ಬಾಱಗಾರೆಂಬುದಂ; ಅಲ್ಲದಂದು ಪಂದೆಗಳಾಗೆವೆ? ಹಯಮಂ ಮರಲ್ಚುವೊಡಿಂದು ಸೋದರಂ ಸಾದರಂ ಬರ್ಕೆ. ಅನಿತೊಂದು ಬೇಗದಿನೆಮ್ಮಣ್ಣಂ

ಗಿಂತಿದನಱಿಪಿ ಕೂಡಿವರ್ಪೆಂ—ಎಂಬನಿತಱೊಳ್ ಮಿಕ್ಕುೞಿದ ಬಾಲರೆನಸುಂ ಬೆರ್ಚಿ—ನಿನಗೇನೆಲೆ ಸೊರ್ಕು ! ಬಲ್ಪುಳ್ಳ ನಾಡ ರಾಯರ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ ಕಟ್ಟಿ ಚಲದಿಂ ಕಾದುವೆನೆಂಬ ನೀಂ ಮರುಳಾಗ[ಸೆಣಸಾಟಮಾಟಮೆ! ಪಾಟಮೆ! ಬಾಲಂ ನೀನೆತ್ತಮುಳವಿಗೞಿದ ಕೂರ್ಪಿನ ಕಾಲಾಳ್ಗಳಿತ್ತಂ ! ಪೋ ಮಾಣ್ ! ಅರಿಗಳ್ಗಱಿನಾಗದ ಮುನ್ನಮೆ ಕಟ್ಟಿದ ಹಯಮಂ ಪೋವಿಟ್ಟು ಮನೆಗೆ ಪೋಪಂ. ಅಜ್ಜನಾಣೆ ! ದುಡುಕಿ ಪೋಗದಿರೆಂದು ಗದ್ದಿಪುದುಮವನವರ್ಗಳಂ ಗದಱಿ—ಚಿಃ ! ಚಿಃ ! ಕಣ್ಗಟ್ಟಿನ ತಪದ ಬವಸಿನ ಮುದುಗೂಗೆಯ ಪಿಳ್ಳೆಗಳ್ ಪೋಪೋಗಿರೆ ! ಆಂ ತರುವಲಿ ಗಡ ! ಪಗೆಗಳ್ ಕಡುಗಲಿಗಳ್ಗಡ ! ಆಂ ಕಿಱಿಯನಾದೊಡೇಂ ; ಅಣ್ಣಂ ಪಿರಿಯಂ ಸಾಲನೆ ? ರಟರಟವೊದಱುವ ಕಾರ ನೀರ ಪೆರ್ಗಪ್ಪೆಗಳಂತಿರೇಗಳುಮಾಗದ ಪೋಗದ ಪೞಿನುಡಿಗಳನೋದುತುಮೊದರುತುಮಿರ್ಪ ನಿಮಗೆ ರಣದ ಗೊಡವೆಯೇಕೆ ? ನಿಲ್ಲದೆ ಗುಡಿಗೆಯ್ದಿ ಕೊಂಡದ ಬೂದಿಯನೂದಿಮಲ್ಲದೊಡೆ ಸವುದೆಯನೊಟ್ಟಮಂತುಮಲ್ಲದೊಡೆ ಪರಿದ ಸಮ್ಮಮಂ ಕೆಮ್ಮನೆ ಪೊಲ್ಲಿಮೆಂದು ಮಾಂಕರಿಸಲೊಡಮತ್ತಲ್ ಬೆಂಬೞಿಯ ಕಾಪಿನಾಳ್ಗಳ್ ಹಸುವನಱಸುತುಂ ಬರೆವರೆ ಕಟ್ಟಿದಿರೊಳ್ ಬಾಲಕರುಮಂ ಮರನ ಮೊದಲೊಳ್ ಹಯಮುಮಂ ಕಂಡು—ಕಟ್ಟಿದರಾರೆಂದು ಜರ್ಬಿಂ ಮಸಗಿ ನುಡಿವುದುಂ ; ಮಿಕ್ಕ ವಟುಗಳ್ ನಡುನಡುಗಿ—ಆಮಲ್ತಾಮಲ್ತು. ಈ ಪೊಸಮಾಣಿಯಾಗಲ್ವೇೞ್ಕುಂ. ಬೇಡವೇಡೆಂದೊಡಂ ಚಲದಿಂ ಪಿಡಿದು ಕಟ್ಟಿ ಮಿಣ್ಣನಿರ್ಪನೆಂದು ಲವನಂ ತೋಱಿ ತಾಂ ಮೆಲ್ಲಮೆಲ್ಲನೆ ಪಿಂಜರಿದು ಮರನ ಮಱೆಯೊಳಾದರ್. ಅಂತಪ್ಪುದುಮಾಳ್ಗಳಾಲವನಂ ಮುತ್ತಿ,—ಪಳ್ಳಿಯ ತುಱುವಳನಂತಿರೆ ಹಸುವನೇನೆಂದು ಕಟ್ಟಿದಯ್? ಹಯಮುಮನೆಮ್ಮನುಮಂ ನೋಡದೆ ನಾಡ ರಾಯರೆಂದು ಸಂಕಿಸದೆ ಕದನಕ್ಕಂಜದೆ ಜೀವದಾಸೆಯಿಲ್ಲದೆ ಕಟ್ಟಿ ನಿಂದ ನಿನಗೆ ಕಣ್ಮೊಱಿರವೇಡಾ ! †ನೆಲನಂ ಕಿನ್ನೆಲನಂ ಬಾನಂ ತಾನಂತುಟೊಂದು ಮೈಮೆಯಿಂ ಕಾವ ದೇವಂ ಬೇಳ್ವ ಜನ್ನದ ಮಾನ್ಯದ ಹೂನ್ಯದ ಕುದುರೆ ಕಣಾ ! ಅಬ್ಬಾ ! ಏಂ ಸೋರ್ಕೊ ? ಸೆಳೆಯ ಸವಿ ಬೇಱೆ, ಪೊನ್ನ ಪಿಳುಕಿನ ಬಲ್ಗಣೆಯ ಸವಿ ಬೇಱೆ. ಪೋ ! ಪೋ! ಕಾಡ ಕೋಡಗವಸುಳೆ[ಎಂದು ಸೊಪ್ಪಿಂ ಱೆಪ್ಪೆವೋದರ್. ಅನಿತಱೊಳ್ ಮಾರ್ಕೊಂಡಾ

ಕುಱಿವಿಂಡಂ ಪುಗುವ ಮಱಿಸಿಂಗನೊಂದಾಟೋಪದಿಂ ಕಾವಲರ ಪಡೆಯುಂ ನುರ್ಗಿ ಸರಲ ಸೋನೆಯುಂ ಕಱೆದು ಘಾತಿಸಿ ಭೀತಿಸಿ ಬೊಬ್ಬಿಱಿದು,—ಕಂಡಿರೆ ಕಾಡ ಕೋಡಗವಸುಳೆಯ ಕೈಚಳಕಮಂ! ಎನಗೆ ಸೆಣಸಾಟಂ ಸಲ್ವುದೇ? ಸಾಲ್ವುದೆ ನಿಮಗಿಂದಿನ ಗೆಲ್ಲಮೆಂದು ಮತ್ತಂ ಮತ್ತಂ ಕೋಲ್ಗಳನೆಚ್ಚು ಎನಸು ದೂರಕಱೆಯಟ್ಟಿದಂ. ಬೞಿಕ್ಕಮವರಾತಂಗಮಾತನೊಂದು ತದೆಗಂ ಬೆಂಗೊಟ್ಟಂತುಮಿಂತುಮೋಡಿ ತಮ್ಮೊಡೆಯಂಗಿಂತಿದಂ ಪೇೞ್ವುದುಮಾತಂ ಮಾತಂ ಮಾಣಿಸಿ ಸುಮತಿಯೊಳಾತೀರ್ವನಮಂತಪ್ಪ ಬಾಲನೇನಿರ್ಕುಂ? ನೀಂ ಕೇಳ್ದುಂಟೆ, ಪೇೞೆನಲೊಡಂ;—ಇಂತೀವನಂ ಮುನಿಗಳಾಶ್ರಮಮೆಂಬುದಂ ಬಲ್ಲೆಂ. ಬಾಲನಾರೆಂಬುದನಱಿಯೆನೆಂದಂ. ಅದರ್ಕಾಶತ್ರುಹನನಾದೊಡೇನಾಯ್ತ್ತು ತ್ರಿಪ್ರೋಪಮೆಂದು ಸೇನೆವೆರಸೆಯ್ದೆವಂದು ಕುದುರೆಯನಣ್ಣನೆಡೆಗುಯ್ವ ಲವನಂ ತಡೆದು ತಾಗಿದನಾಗಳ್. ಅನಿತಱಿಂ ಮೇಲೆ ಮನೆಗೆಂದು ಪೋಪ ಲವಂ ಪಲವಂ ರಾವುತವಡೆಯುಂ ತೇರ ವಂಗಡಮುಂ ಕರಿಘಟೆಯುಂ ಕವಿತರ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಮಾಣ್ದು ನಾರಿಯುಂ ಬಿಲ್ಗೆ ಬಿಗಿದು ಬೆನ್ನ ಮೂಡಿಗೆಯಿಂ ಕೋಲನುಗಿದು ಸಂಧಿಸಿ ಬಂಧಿಸಿದ ಕುದುರೆಯ ಕೆಲನೊಳಿರ್ಪುದುಮಾತನೊಂದು ಬಿಂಕಮುಮಂ ಸೆರಗಂ ಪಾಱದ ಬೀರಮುಮಂ ಕಂಡು ರಾಘವಾವರಜಂ ತಾನೆ ತೇರಂ ನೂಂಕಿ ಬಾಲಂಗಿದಿರಾಗಿ—ಎಲೆ ಮಾಮಿಡಿಯ ತೋರದ ತೋಱದ ಪೆರ್ಕಳಿಕೆಯ ತರಳ! ಮೊಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಕೆಲೆವೊಂದದಟು ನಿನಗೆತ್ತಣಿನಾಯ್ತು? ನೀನಾವಂ? ಹಯಮನೇನೆಂದು ಬಗೆದು ಕಟ್ಟಿದೆಯೊ? ಕಟ್ಟಳವಿಯೇಂ? ನಿನಗೆ ಸೊಗನಾಯ್ತು! ಬಿಡು ಬಿಡು ಮರುಳೆ! ಆಟದ ಕೂಟದ ನಿನ್ನನ್ನರೊಳ್. ಪೊಣರ್ವಂದಂ ಕದನಮಲ್ಲೆಂದು ಗದಱಿ ಮರಲ್ಚುವೊಂದು ಬಗೆಯಿಂ ಹಯಕೆ ಸನಿಯಂಬೋಪುದುಂ; ಲವಂ ಕಿಸುಗಣ್ಣಿಂ ಕಣೆಯನೆಚ್ಚು ಪಗೆಯುಂ ನೋಯಿಸಿ ಕಡೆಯೊಳ್—ಪ್ರಾಯಂ ಕೂಸಾದೊಡೇನೀಸಾಯಕಂ ಕೂಸಕ್ಕುಮೆ! ಜಗದೆ ನೀವೆ ಬಲ್ಪಳ್ಳರಾಂ ನಡೆವೆತ್ತ ಸೀರ್ಪುಟಾಗೆವೆ! ಅಲ್ಲದೊಡೇಂ ಪೆರ್ಕಳಿಕೆಯೊ? ಆಮೆ ಜಗದ ಗಂಡರ ಗಂಡರ್, ಪೆಱರ್ ಪಂದೆಗೊಂದೆಗಳ್! ಹಯಮಂ ಬರ್ಪುದುಮೊಡನೆ ಮಱಿನಾಟ್ಟುದು! ಕಪ್ಪಮನೊಪ್ಪಿಸುವುದು ಗಡ! ನಿರ್ಘನರಪ್ಪಿನಂ ಮೊಗಸಿರ್ದ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ಪಣಮಂ ಕುಡಿಮೆಂದು ಬೇಡಿದೊ

ಡಾಗದೆ ! ಲೇಸುಲೇಸು ನಿಮ್ಮನ್ನರಪ್ಪ ನಾಡ ರಾಯರೊಂದಾಯತಿಯೆಂದು ಹಂಗಿಸಿ ನುಡಿದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ಶತ್ರುಘ್ನನಿನಿಸುಂ ಖತಿಗೊಂಡು ಮೋಣೊಂದಂಬಿನಿಸಲೊಡಂ ಮಾರ್ಕೊಂಡು ಮುಱಿದು ತಾನೈದು ಕೂರ್ಗಣೆಗಳಿಂ ತೇರಂ ಬಿಲ್ಲ ನಾರಿಯುಂ ತುಂಡಿಸಿ ಹುಂಕರಿಸಿದಂ. ಮತ್ತಂ ಶತ್ರುಹಂ ನವ್ಯಭವ್ಯರಥಮಂ ಪೊಸಬಿಲ್ಲುಂ ಕೊಂಡು ಬಾಲಕನಂ ಶರಂಗಳಿಂ ಮುಸುಂಕಿದಿಂಬೞಿಯುಂ ಕೋಲ್ಗಳುಱುಬೆಗೆ ಗಾಱುಗೆಟ್ಟು ಬಾಯಾಱಿ ಬನ್ನವಟ್ಟು ಮುಚ್ಚೆವೋದ ಲವನೊಂದು ಗಂಡುಗರ್ವಕ್ಕೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಕೊಂಡಾಡಿ ನೇಹಂ ಮಿಗೆ ತಾನೆ ತೋಳೊಳೆತ್ತಿ ತೇರೊಳಿಟ್ಟು ಹಯಮುಂ ಬರಿಸಿ ಪುರಕೆ ಪೋಗವೋಪುದುಂ ; ಮಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಂತಿದಂ ಕಂಡು ಬೆದಱಿ ಕಟ್ಟುಱದಿಂ ತಮ್ಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬಂದು ಬೆಟ್ಟುಸಿರಿಂ ಇನಿವೊೞ್ತುಂ ಬಾರದೆ ನಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಬರವನೆ ಪಾರುತುಮಿರ್ಪ ಸೀತೆಯುಂ ಕಂಡು— ಅಬ್ಬೆ! ಪೋಪೋ ! ಈಗಡೆ ಲವನಂ ಬಿಂಕದ ರಾಯರ ಕುದುರೆಯುಂ ಕೊಂಡನೆಂಬೊಂದು ಕತದಿಂ ಬೇಡವೇಡೆಂದೊಡಂ ಕೇಳದೆ ಪಗೆಗಳ್ ಪಿಡಿದುಯ್ದರಯ್ಯೋ ! ಕುಶನಾವೆಡೆ! ಮುತ್ತಯ್ಯನೇಂ ಬಾರನಿನ್ನುಂ ! ಕೆಟ್ಟುದು ಕಜ್ಜಂ. ನಡೆನಡೆ, ಪೋಪಂ ಪೋಪಂ ತಳ್ವದಿರೆಂದು ತಾಮುಂ ಕೆಯ್ಯೊಳ್ ದಂಡಂಗೊಂಡು ಪೊಱಮಟ್ಟರ್.

ಮುದ್ದಣ—ಎನ್ನೆಱತಿ ! ಇಂತಾಡಿದ ಮಕ್ಕಳ ಮಾತಂ ಕೇಳ್ದು ಸೀತೆ ಮನಮುಱುಗಿ— ಹಾ ಹಾ ! ಎನ್ನ ಕಣ್ಮಣಿಯನಾರುಯ್ದರೆನ್ನ ಚಿಂತಾಮಣಿಯನಾರ್ ಪಿಡಿದರೆನ್ನ ಸಂಜೀವನಮನಾರ್ ಕೊಂಡರೆನ್ನರಗಿಳಿಯನಾರ್ ಕಂಡರಕ್ಕಟ ! ಹಾ ಎನ್ನ ರನ್ನ! ಎನ್ನ ಚೆನ್ನ! ಹಾ! ಹಾ! ಎನ್ನ ಸುಕುಮಾರ! ನೀನೇನಾದಯ್ ! ಎತ್ತವೋದಯ್ ಮಗನೇ ? ನಿನಗೇತರ್ಕೆ ವಾಜಿ? ಏತರ್ಕಾಜಿ ಪಗೆಗಳೊಳ್ ? †ಜಡಿವರೊ ಬಡಿವರೊ ಸೆಱೆವಿಡಿ। ದಿಡುವರೊ ಮೇಣಲ್ಲದಂದು ಶೂಲದ ಮೊನೆಗೇ ॥ ಱಿಡುವರೊ ಕಡಿವರೊ ಬಱಿದೇಂ। ಬಿಡುವರೊ ಹಾ ಕಂದ ! ನಿನ್ನ ನಱುಗುಲಿರಾಯರ್? ॥ †ಆಃ ! ಅರಿಗಳ ಬಾಯ್ಗೆಂದೆ ಪೆತ್ತೆನೆ ಮಗನೇ ? ಎಂತೊಡಲಂ ಪಿಡಿದಿರ್ಪೆನೊ ? ಎಂತು ಸೈರಿಪೆನೊ?— ಎಂದು ಪಲುಂಬಿ ಪಳಯಿಸುತಿರ್ಪಾವೇಳೆಗರಿಗಜಾಂಕುಶಂ ಕುಶಂ ಕುಶಸಮಿತ್ಫಲಪುಷ್ಪಂ

---

†ಗದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಬರೆದ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಕಂದಪದ್ಯವಿದು.

ಗಳಂ ಪೊತ್ತು ತೊಟ್ಟನೆ ಬಂದು ಪೊಱೆಯನಿೞಿಪಿ ಮಱುಗುವ ಮಾತೆಯು ಪೊರೆಯೊಳ್ ನಿಂದು—ಎನ್ನಬ್ಬೆ! ಇಂತೇನೞಲಾರಿನಾಯ್ತು? ನಿನಗೇಂ ಜಡಂ! ಪೞನಾನಿಸರಾತವಸಿಗಳೇಂ ಕೊಱಚಾಡಿದರೆ? ನೆರೆ ಮನೆಯ ಕಿಱಿಯಬ್ಬೆ ನಿನ್ನಂ ಬೆನ್ನೊಳೇೞಿಸಿದಳೆ! ಈಗಾಳುಮೂಳ ಬಾಳರೆತ್ತಾನುಂ ಭಂಗಿಸಿದರೆ? ಏಕೆ ಮಱುಗುವೌ? ಎನ್ನಂ ನೋಡು, ಮಾತಾಡು—ಎಂದೆನಸುಂ ಪತ್ತೆಸಾರ್ದು ಕೊರಲನಮರ್ದಪ್ಪಿಯುಂ ಗಲ್ಲಮನಲುಗಿಯುಂ ಒಱೆವ ಕಂಬನಿಯಂ ತೊಡೆದುಂ ನುಡಿಯಿಸುವ ಬಾಲಕಂಗೆ ಮಱುನುಡಿಗುಟ್ಟಲಾಱದಂದು ಬೞಿಯ ಮಕ್ಕಳ್—ಪಗೆರಾಯರ ಜನ್ನಗುದುರೆಯಂ ಬಂದಿವಿಡಿದುದಂ, ಮೇಣ್ ಕಾದಿ ಸೆಱೆವೋದುದಂ ಕುಶಂಗೆ ಕೇಳಿಸಿದರ್. ಇಂತೆಂಬ ವಟುಗಳಂ ಗದಱಿ ಬೆದಱಿ ಪೋಪಂತು ಮಾಡಿ ತಾಯಂ—ಎನ್ನಾಣೆ! ಮಱುಗದಿರೌ, ಜವನಕ್ಕೆ; ಉರಿಗಣ್ಣ ಭವನಕ್ಕೆ; ಬೆಟ್ಟನ ತಿಟ್ಟನ ಮಾಧವನಕ್ಕೆ; ಎಮ್ಮ ಲವನಂ ಕೊಂಡುಯ್ದವನಂ ಸೊರ್ಕು ಸೆರ್ಕಪ್ಪಿನೆಗಂ ಬಡಿದು ಪಿಡಿದಸುವೆರಸು ನಿನ್ನಡಿಗೊಪ್ಪಿಸದಿರೆ, ನಿನ್ನ ಮುದ್ದಿನ ಕಂದನೆ! ನೋಡೆನ್ನದಟನೆಂದು ಪೂಣ್ದು ಮಾತೆಯಂ ಸಯ್ತಿಟ್ಟು, ಮುನ್ನಂ ಮುನಿ ತನಗಿತ್ತ ಸವಗಮುಂ ಸೀಸಕಮುಂ ಕಣೆಯುಂ ದೊಣೆಯುಂ ಬಿಲ್ಲನೆಲ್ಲಮುಂ ಕೊಂಡು ತಾಯ್ಗ ಪೊಡೆಮಟ್ಟು ಪರಕೆಗೊಂಡಂದಿನಱುಮೊಗನೊಂದು ಪನ್ನತಿಕೆಯಿಂ ಬೆಂಬತ್ತಿ ನಡೆದು ತಡೆದರಿಸೇನೆಯನಿದಿರ್ಚಿ—ಎಲೆಲೆ ಬಣಗುಗಳಿರಾ! ರಣದೆ ಮೆಯ್ಸೋಲದ ಸಾಲದ ಬಾಲನೊರ್ವನಂ ಬಳ್ಳುಪಿಳ್ಳೆಯನೆಂತು ಕೊಂಡುಯ್ವುದಿದಾವ ನಾಯಂ? ಸೆಣಸಾಳ್ಗಳ್ ನಿಮ್ಮಂ ಗೆಲ್ಲವೆಣ್ಣಂತೊಲ್ವಳ್! ಬಲ್ಪುಳ್ಳೊಡೆನ್ನೊಳ್ ತೋಱಿವೆಂದು ತನಿವೆಳಗಿನ ಪೊಸಮಸೆಯಲಗಂ ತೆಗೆದೆಚ್ಚು ಚೂಣಿಯಂ ಘಾತಿಸಿದಿಂಬೞಿಯಂ ದೆಸೆಗೆಟ್ಟ ತಮ್ಮ ದೞಮಂ ಕೆಯ್ವೀಸಿ ಸಯ್ತಿಟ್ಟು ಪುಷ್ಕಲಂ ಬಂದ ಬವರಿಗಂಗೆ ಮಾಱಾಂತು. †ಎಲೆ ತರಳ! ನಿನ್ನ ಬಿಂಕದ । ನೆಲೆಯೇಂ? ಕಟ್ಟುಱದ ಬಱದ ಬಾಯಾಯ್ತುರಿಯುಂ ॥ ಗೆಲಲಾರ್ಪೊಡೆ ಪೋರ್ಪೊಡೆ ಮೆ । ಯ್ಗಲಿಗಳ್ ನಾಣಿಲಿಗಳಂತು ಜಂಕಿಪರೊಳರೇ? ॥ ಸೆಱೆವಿಡಿದುಯ್ವೊಡಾಗದು ಗಡ! ಗಂಡರ ಗಂಡವರ್ಗಕ್ಕೆ ತಗದು ಗಡ! ನಾಯುಂ ನಾಯುಂ ಕೇಳ್ವರೆ? ಅಲ್ಲದಂದಾಬಡತರುವಲಿಗೇಕೊ ನಾಡ

ಮನ್ನೆಯರ ಜನ್ನಗುದುರೆಯೊಂದು ಗೊಡವೆ ! ಕಾದುವ ಬೆಸನಂ ! ನೀನ ವಂಗೆ ಸೋದರನಕ್ಕುಮದಱಿಂ ಕಡುಕೆಯ್ದೊಡೆ ನಿನ್ನುಮಂ ಸೆಱೆಗೊಂಡು ಕೊಂಡು ಪಿಂಡಮರ್ದನಂಮಾಡದೆ ಬಿಡುವೆನೆ, ನೋಡೆಂದು ಪೊಂಗಱಿಯ ಕೂರಂಬುಗಳನಾರ್ದೆಚ್ಚಂ. ಅಂತಿರೆ ಗುಱಿಗೊಂಡು ಬರ್ಪ ಬಾಣಮಂ ಕಾಣದಂತು ಕಡಿದು ಪಡಿಸರಲಿನೇಸಾಡಿ—ಕೂಸಾಡಿದ ನುಡಿಗಿಂತಿದೇಂ ಮುನಿಸು ! ನೀಂ ಮಾನ್ಯರ್ ಹೂನ್ಯರ್; ಅಮನ್ಯರ್ ವನ್ಯರ್ ಸಾಜ ಮಾಗವೆ ! ನೋಟಿಪ್ಪೊಡೆ ನಿಮ್ಮ ಗಂಡುಗಲಿತನಕಂ ಮನಕಮೊಪ್ಪಿರೆ ಮುಚ್ಚಿಯಿಂ ಪಚ್ಚಿಪೋದ ಕಿಱುದಮ್ಮನಂ ಬಂದಿಗೊಂಡಿರಕ್ಕುಂ. ಈಗ ಳಿನ್ನಂ ಮುನ್ನಂ ಬನ್ನಂಬಡದನ್ನಂ ಬಾಟ್ಟಿಲೆವಿಡಿಯಿಂ. ಅಲ್ಲದೊಡಿಂತು ಆಃ ! ಕಾಡ ಮರೆಯ ಕಿಱುವಱಿಯನಟ್ಟಿ ಪಿಡಿವ ನಾಡ ನಾಯ್ಗಳಿಂತಂ ತೆನ್ನಣುಗದಮ್ಮನಂ ಪಿಡಿದೆವು ಜಡಿದೆವೆಂದೊಡೊಂದು ಪನ್ನತಿಕೆಯೇ ! ಈಗಳೆ ನಿಮ್ಮನುಗಿದುಂ ಬಗಿದುಂ ದೆಸೆವಲಿಗುಡುತುಮೆನ್ನ ಚೆನ್ನ ತಮ್ಮ ನಂ ಕೊಳ್ವೆನೆಂದು ನೋಯಿಸಿದಂ. ಇಂತಿರೆ ಪುಷ್ಕಲಂ ಶರಹತಿಗೆ ಗಾಱುಗೆಟ್ಟು ಬಾಯಾಱಿ ಕೀಱಿ ನೆಲಕುರುಳ್ದು ಇನಿಪೊಱ್ತುಂ ತೆಪ್ಪ ಱದಿರೆ ಕಂಡು ಲವಣಾಂತಕನಂತಕನಂತೆ ಕನಲ್ದು ತೇರನೇಱಿ ಬಂದು ಕಟ್ಟಿದಿರ ಪೂಣಿಗನಂ ಕಂಡು—ಅಬ್ಬಾ! ಕಂಡಿರೆ ಮರೆಗೊಣಸು ಪಲ್ಲಮುಱಿ ಯಂ ಕೊಣಕಿ ಕೆಣಕುವೊಂದಚ್ಚರಿಯಂ: ನೀರೊಳ್ಳೆ ಪುತ್ತಿನ ಪಾವಂ ನುಂಗ ಲಾಟಿಪೊಂದಂದಮಂ. ಕಾಲ ತುಱಿತಕ್ಕೆ, ಪೊಗೆವ ನಂಜಿನುರಿಜಾಲೆಯ ಸುಯ್ಗೆ ಜಜ್ಜರಿಯಾಗಿ ಸೀಕರಿಪೋಪುದಂ ಲೆಕ್ಕಿಸದಿರ್ಕುಮೆಂದು ಬೆಂಗೆ ಐದಂಬುಗಳನೆಚ್ಚೊಡಾಸರಲ್ ಕೂಟದ ಕಾದಲರನೆಚ್ಚೊಡಲಿಚನ ಪೂಸ ರಲವೊಲಾಯ್ತು ಸರಲಂ. ಆಗಳ್ಗೆ ಕುಶಂ ಪಗೆಯ ಕಣೆಯುಂ ಸದೆದು ಮೇಣೆರಡಱಿಂ ಕರದ ಕೋಯಂಡಮುಂ ಮುಱಿದಂ. ಇಂತು ಬಿಲ್ ಬೆಸೆಯಾಗೆ ಕಂಡು ಶತ್ರುಹಂ ಪೆಱತೊಂದು ಬಿಲ್ಲಂ ಕೊಂಡು ಕಣೆಯುಂ ಪೂಡಿ— ಎಲೆಲೆ ಮುಟ್ಟುಮೀಱಿದ ಮಾಯದ ಬಾಲಕ ! ನೀಂ ದಿಟ್ಟಂ. ದಿಟ್ಟಮಾದೊಡೆನ್ನೀಕಟ್ಟಸುಗೆಯ ಕೋಲಂ ಮುಟ್ಟೆ ಮುಱಿವುದೆಂದು ಕಿವಿಮುಟ್ಟೆ ಸೆಳೆದಿಟ್ಟಂ. ಅನಿತಱೊಳೆ ಕುಶಂ ತನಿಗಿಡಿಯುಂ ಕಾಱ ವರ್ಪ ತೋರಗಣೆಯುಂ ನಡುವಟ್ಟೆಯೊಳೆ ಪಡಿಗೋಲಿಂ ಬಡಿಗೋಲಿಂ ಕರಡಮುಂ ಸದೆವಂತೆ ಸದೆದು ಮತ್ತಮಾಱಱಿಂ ಕೆಯ್ಯ ಪೊಸಬಿಲ್ಲ

ಮೆಯ್ಯ ಸವಗಮುಂ ತುಂಡಿಸಿ, ತೇರಂ ವಾರುವಮುಂ ಕಡಿದು, ರಥಿಯುಂ ಸಾರಥಿಯುಂ ಸಮಂತು ಗಾಱುಗಿಡಿಸಿದಂ. ಅಂತಪ್ಪ ಗುಮಿಳೆಗಿಱಂತಂದು ಗದೆಗೊಂಡು ಪೊಯ್ಯಲೊಡಂ ಕುಶನೆಂತುಂ ಮೊಯ್ಮ್ರುದುಡಿ ಪುಟನೆಗೆದು ತನ್ನೊಂದು ಕಣೆಯಿಂ ಶತ್ರುಹನನಿಱಿದಂ. ಆಗಳೇನೆಂಬೆನೊ! ಬೆಟ್ಟದ ನಿಡುಮರಂ ಬಿಱುಗಾಳಿಯ ಪೊಯ್ಲಿಂಗೆ ಬೇರುಡಿದು ಬೀೞ್ವಂತೆ ದಿಮ್ಮನೆ ಗದೆವೆರಸು ತಿರೆಗೆ ಕೆಡೆದಂ. ಮೊಱಿಯಿಟ್ಟುದು ಸೇನೆ; ಮುಂದು ಗೆಟ್ಟುದು ಯೋಧರೊಂದು ನೆರವಿ; ಗಜಬಜಿಸಿದರ್ ಮಹಾರಥರ್. ಇಂತಾಗಲೊಡಮೆತ್ತಂ ಸುಭುಜಂ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿ ಮುಂತಪ್ಪ ವೀರರುಂ ಸುಗ್ರೀವಸುಷೇಣರಾದಿಯಪ್ಪ ಮರ್ಕಟನಾಯಕರುಮಿರ್ತಂಡದಿಂ ಮಂಡಿಸಿ ಕಾದುವುದುಮೊರ್ವನೆ ಬಾಲನಸಿಬರಂ ಮಱಿಸಿಂಗನಾನೆವಿಂಡನೆಂತಂತು ಮಾಮಸಕದಿಂ ದೆಸೆಗಿಡಿಸಿದಂ. ಕೆಲರಂ ಕಡಿದಂ; ಕೆಲರಂ ಬಡಿದಂ; ಕೆಲರನುಗಿದಂ; ಕೆಲರಂ ಬಗಿದಂ; ಕೆಲರಂ ಕುಱಿದಱಿದಱಿದಂ: ಕೆಲರಂ ಬಿಗಿದಂ; ಕೆಲರನಿಟ್ಟಂ: ಕೆಲರಂ ಬಿಟ್ಟಂ ಮೊನೆಯೊಳ್.

ಇಂತು ಸಂಗ್ರಾಮಕೋಲಾಹಲಂ ವಿರೋಧಿವರೂಥಿನಿಯುಂ ಸದೆಬಡಿದು ಕಾಲದ ರಂಗತ್ರಿಣೇತ್ರನಂತೆ ಮೆಱಿಯುತಿರ್ಪುದುಮಾವೇಳೆಗೆ ಮುಚ್ಚೆವೋದ ಲವಂ ಕಿಱಿದುಂ ಬೇಗಮೆೞ್ಚತ್ತು ತನ್ನ ಬಂದಿಗೆ ಬೆಱಗುವಟ್ಟೆತ್ತಂ ನಿಟ್ಟಿಸಿ ಪಗೆಯೊಡ್ಡು ಬಕ್ಕಂಬಯಲಾದುದಂ ನೀಡುಮೆಣಿಸಿ ಮುಂದೆಸೆಯೊಳಱುದುಱದ ಜೋದರೊಳ್ ಪೋಣರ್ವಗ್ರಜಾತನಂ ಕಂಡು ತಾನುಂ ಕೈದುಗೊಂಡಾತನಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಗಾಳಿಯೆಂತಂತು ಕೂಡಿದಂ. ಹತಶೇಷರೊಳಮೀಗಳ್ ಪಲಂಬರ್ ಗತಾಸುಗಳಪ್ಪುದಂ ಕಂಡು ಕಂಠಗತಾಸುಗಳೆಂತುಂ ರಣಕೆ ಬೆಂಗೊಟ್ಟೋಡಿ ಕಟ್ಟುಱದಿಂ ಪೊೞಲ್ಗೆ ಬಂದು ರಾಘವಂಗೀವಿವರಮನಱಿಕೆಗೆಯ್ವುದುಂ; ತನ್ನವರ ಪರಿಭವಕ್ಕೆ ಮನಮುಱುಗಿಯುಂ ಪಗೆದ ಮಕ್ಕಳಿರ್ವರ ಏಟಿಗೆವೆತ್ತ ಬಲ್ಪಿಂಗೆ ಬೆಱಗಾಗಿಯುಂ ದೀಕ್ಷೆಯೊಳಿರ್ದ ರಾಘವನನುಜಂಬೆರಸು ತಾನೆ ಪೊಱಮಟ್ಟಂ. ಇಂತು ಕಡುವೇಗದಿಂ ಪಡೆಗೂಡಿ ನಡೆದು ಕಾಡನೆತ್ತಂ ಕವಿದೊತ್ತಿ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮಣರೋರೊಂದು ದೆಸೆಯೊಳಿರ್ದು ದಟಿವನೊಡ್ಡಿ ಮಕ್ಕಳಂ ಪಿಡಿಯೆ ಬರ್ಪುದುಮಾವೊಡ್ಡು ಗಾಳಿಯೊಡ್ಡಿನ ಮುಗಿಲೊಡ್ಡಾಯ್ತು ಬಾಲಕರಿ

ದಿರೊಳ್. ಇಂತೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂ ಸುರಿಗೆಯು, ಜವದಾಡೆಯು, ಈಕ್ಕಡೆಯು, ಮುಸುಂಡಿಯು, ಕಡಿಗತ್ತಿಯು, ಕೊಡಲಿಯು, ಇಟ್ಟಿಯು, ಬಟ್ಟಕೈದಿನ, ಕೈದುಕಾಱರ ದೞಂ ತಂತಮಗೆ ದೞದುೞದಿಂ ಕುಶಲವರಿ ಸುಗೆಯಿಂ ಸತ್ತುಂ ಮುತ್ತುಂ ಕೞಿದುಮುೞಿದುಂ ಪೋಪುದುಂ ಅೞಿ ದುೞಿದ ದಂಡಂ ತಂಡತಂಡದಿಂ ಪಿಂಡನಾಗಿಸಿ ಚಂಡಭಂಡನಕ್ಕೆ ನೂಂಕಿ ತಾಮಿರ್ವರುಂ ತೇರನೇಱಿ ಬರ್ಪ ಗಂಡುಗಲಿಗಳಂ ಕಂಡು ಗಂಡಗರ್ವ ದಿಂ ಲವನಗ್ರಜಂಗೆ—ಕಂಡಿರೆ ಅಣ್ಣ! ಮೊನೆಯೊಳಾಗಳೆ ಮಿತ್ತಿಗೆ ತು ತ್ತಾದ ತಮ್ಮವರ ಬೆಂಬಲಕೆಂದು ಬಂದ ಬಲ್ಲಿದರಿರ್ವರುಂ ಬೇಱೆವೇ ಱಾಗಿ ರಥಮನಡರ್ದು ಎಮಗೆ ಮುಮ್ಮೊಗಮಾಗಿ ಟೇವಿಯಿಂ ಬರ್ಕುಂ. ಈಗಳಿಮಗೆ ಸಮರಂ ಸಾಟಿಯಾಯ್ತು. ಕಾಡ ದೆವ್ವಂಗಳ್ಗೆ ಬಲಿಯೀವಂ. ಕಿಱಿಯನೊರ್ವನೆನಗೆ; ಪಿರಿಯಂ ನಿಮಗೆ. ಮಿಕ್ಕಿನ ಪಡಿಬಲಮೆನ್ನ ನಿಮ್ಮ ಕೋಲ್ಗೊಂದು ಪಸುಗೆಗೆಯ್ದು ಮುಂದೊತ್ತಿ ಬರ್ಪ ರಾಮಲಕ್ಷ್ಮ ಣರ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿದಿರಾಗಿ ನಡೆದರ್.

ಇಂತು ಸಂಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಬಿಂಕದಿಂ ಮುಟ್ಟಿವರ್ಪ ಮಕ್ಕಳ ಬಲಕಂ ಚಲಕಂ ನಿಬ್ಬೆಱಗಾಗಿ ರಾಘವಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ—ಎಲೆ ತಮ್ಮ ! ನಾಡೊ ಡೆಯರ ಮಕ್ಕಳ್ಗಮೀವಗೆಯ ಪೆಂಪುಂ ಕೆಂಪುಂ ನೋೞ್ಪೊಡರಿದು ಗಡಾ! ಪಾಡುಗೆಟ್ಟ ಕಾಡ ತರುವಲಿಗಳ್ಗಿಂತುಟೊಂದು ಬೀರಮೆತ್ತಣ್ತು ! ಇವ ರೊಳೆನಗೇನೊ ಮಮತೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ ; ಮುನಿಸು ಬಾರದು. ಆರೆಂ ಬುದನಾರಯ್ದು ಪೇೞಿಯ್,—ಎಂಬುದುಂ ; ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ ತೇರನಣೆದು ನೂಂಕಿ ಬಿಲ್ಲ ಕೊಪ್ಪಿಂಗೆ ನಾರಿಯನಳವಡಿಸುತೆ ಕೋಲಂ ಸಂಧಿಸುತೆ ನುರ್ಗಿವರ್ಪ ಬಾಲರಂ ತಡೆದು—ಎಲೆ ಮಕ್ಕಳಿರ ! ನೀಮಾರ್ ? ಹಯ ಮಂ ಕಟ್ಟಿದಿರೇಕೆ ? ಎಮ್ಮವರನಿದಿರ್ಚಿದಿರೇಕೆ ? ಪೋಪಿರೆಲ್ಲಿಗೆ ? ತಡೆಯಿ ಮೆಂದು ಬಿಲ್ಲನೇಱಿಸಿದಂ. ಆಗಳ್ಗೆ ಲವಂ—ಎಲೆಲೆ, ಕಟ್ಟೊತ್ತಾಯದ ರಾಯ ! ಮೊನೆಗೊಡ್ಡಿ ಬಂದು ನೀವಾರೆಂದು ಬೆಸಗೊಳ್ವುದಿದಾವ ನಡತೆ ? ಸಲ್ವೊಡೆ ಕಾದು, ಮೋದು. ಆಱೆಯುಪ್ಪೊಡೆ ಪಲಾಯನ ಮನೊಂದು. ಆದೊಡಂ ನೀಂ ಕೇಳ್ವಿನಂ ಪೇೞ್ವೆಂ. ಎಮ್ಮನಬ್ಬೆ ಪೆತ್ತಳಜ್ಜಂ ಸಾಕಿದಂ. ಚಲದಿಂ ನಿಮ್ಮ ಹಯಮಂ ಕಟ್ಟಿದೆವು ; ಇದಿ ರ್ಚಿದೊಡಿದಿರ್ಚಿಹೆವು. ಮೀಸಲಿರ್ಪ ನಿಮ್ಮ ಜೋದರ ಸಮ್ಮುಖಕ್ಕೆ

ಪೋಪೆವು. ತಡೆದೊಡೆ ತಡೆವೆವೆಂದು, ಕಟ್ಟಿ ನುಡಿವುದುಂ ; ಲಕ್ಷ್ಮಣಂ—
ಕೊರ್ವಿನ ಕೊಂಕುನುಡಿಗಿದು ಪೊೞ್ತಲ್ತು. ನೀವೆಳೆಯರ್, ಗೆಲ್ದ ಗೆಲ್ಲಂ
ಸೋಲ್ತ ಸೋಲಂ ಬೀರರ್ಗೆವುಗೆ ಬಾರದು. ಸವಿನುಡಿಯುಂ ಲಾಲಿಸಿ
ಕೊಳುಗುಳವುಂ ಹಯುವುಂ ಕಡುಚಲವುಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಗಿಂ. ಈನುಡಿ
ನಿಮಗೆ ಸೊಗಸಾಗದೆ ಪೋಗೆ ನಿಮ್ಮೊಡಲುವುಂ ಬಿಟ್ಟು ಪೋಪಿರಿದು
ನಿಕ್ಕುವಂ—ಎಂದು ಮೂಡಿಗೆಯಿಂ ಕಣೆಯನೆತ್ತಿ ಬಿಲ್ಗೆ ಪೂಡಿದಂ.
ಆದರ್ಕಾಲವಂ ಲವಂ ಬೆರ್ಚದೆ—ಎಲೆ ! ಕೊಱಚಾಡುವೆಯೇಂ ? ಆವೆ
ಳಯರಾದೊಡೇಂ ಕೋಲ್ಗೊಂದೆಳವೆಯುಂಟೆ ? ಪಂದಿಯಂತುಂ ಗೊಂ
ದೆಯಂತುಂ ಸೊರ್ಕಿ ಕೊರ್ವಿ ಬಳೆದೊಡಾಯ್ತೆ ! ಮಱಿಸಿಂಗನಂತು
ಕಡುಪುಂ ಬಲ್ಪುಮಿರವೇಡ ! ಪೋ ! ಕೂಸಾಗಿಯುಮೆಂದು ಪದ್ಮನಂ
ಕೊಂದ ಸಂದ ಗುಹನಳವಿ ಗಹನಮಾಗದೇಂ ಮನಕೆ ?—ಎಂದು ಸಡ
ಗರಿಸಿ ಕಣೆಯೆರಡಱಿಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಧನುವಂ ಮುಱಿದಂ. ಅನಿತಱೊಳೆ
ಮುಗುಳ್ನಗೆಯೊಂದು ಬಿಲ್ಲಂ ಕೊಂಡು ಕಿಸಿಸಿಂ ಮೆಯ್ವೆರ್ಚಿ ಕೋಲ್ಗಳನುರ್ಚಿ
ಬಾಲಕಂಗಿಸುವುದುಮಂತವರಂ ನಿಲ್ಲದೆ ನುಚ್ಚುನುಱಿಮಾಡಿದಂ. ಎನಿ
ತ್ತನಿತ್ತಂ ಲಕ್ಷ್ಮಣನಿಸುವನನಿತ್ತನಿತ್ತಂ ಕೊಚ್ಚುದಱಿವಂ ಲವಂ. ಇಂತು
ಪಿರಿದುಂಬೊೞ್ತು ಸೆಣಸುತಿರಲೊಡನುತ್ತಲ್ ಮೋಹೊಂದು ದೆಸೆಯೊಳ್
ಸೂಟಿಯಿಂ ಪೋಪ ಕುಶನಂ ತಡೆದು ರಾಘವಂ—ಎಲೆ ಪಸುಳೆ ! ನೀ
ನಾವಂ ? ಹಯಮನೇನೆಂದು ಕಟ್ಟಿದಯ್ ? ಎನ್ನಾಣೆ ! ನಿನ್ನೊಳೆ
ನಗಬ್ಬಿಱುಂಟು. ನೀಂ ಗೆಯ್ದ ದುಱುದುಂಬಿತನವುಂ ಪೊಲ್ಲದ ಕಜ್ಜಮುಂ
ಮಱೆತೆಂ. ಇದೆಕೊಳ್ ನಿನ್ನಂ ಕಾವೆಂ. ನಿಮಗಿನಿತ್ತು ಬಲ್ಪೆಂತು
ಟಾಯ್ತು ? ಬಿಲ್ಲೋಜನಾವಂ ? ಪುಟ್ಟಿದಿರೆಲ್ಲಿ ? ಪೇೞೆಂಬುದುಂ ;
ಕುಶಂ—ಕೇಳೆಲೆ ರಾಯ ! ನಿನ್ನ ಹಯವುಂ ಗಿಯುಮಂ ನಾಂ ಕಟ್ಟಿದೆನಿಲ್ಲ.
ಕಿಱಿಯನಱಿಯದೆ ಕಟ್ಟಿದನಕ್ಕುಂ. ಮೋಹೆನ್ನೊಳಾವುದುಂ ದುಱುದುಂ
ಬಿತನಂ ಬಾರದು. ನಿಮ್ಮವರಾತನಂ ಬಱಿದೆ ನೋಯಿಸಲೊಡವೆನಗೆ
ನಿಮ್ಮೊಳ್ ಮುನಿಸಾಯ್ತು. ಈಗಳ್ ನಿಮ್ಮನಿದಿರ್ಚುವೊಡಾದೆಂ. ಎಮ
ಗಜ್ಜಂ ಬಿಲ್ಲೋಜಂ. ಕಾಡೊಳೆ ಪುಟ್ಟಿದೆವು. ಅಬ್ಬೆಯ ಪರಕೆ, ಮುತ್ತ
ಯ್ಯನ ಕಾಪು, ಕೆಳೆಯರ ನಲ್ಮೆ, ಪಿರಿಯರೊಲ್ಮೆ, ಎಮಗೀವಗೆಯ ಬಲ್ಪ
ನೊಡರ್ಚಿದತ್ತು—ಎಂದಾಡಿದಂ. ಆನುಡಿಗೆ ರಾಘವಂ ತಲೆದೂಗಿ—

ಕಿಱುಗೂಸುಗಳ್ ನಿಮಗೆಮಗೆ ಜುದ್ಧಮಕ್ಕುಮೆ ? ಬಱಿದೆ ಕಾದಿ ಬೞಲದಿರಿಂ. ಕೊಂಡ ಹಯಮಂ ಬಿಟ್ಟು ಸಂತಂ ಪೋಗಿಂ ಪೋಗಿಮೆಂದು ಉಸಿರ್ದಿಂಬೞಿಯುಂ ಕುಶಂ ನಿನ್ನೀಕೊರ್ವಿನ ನುಡಿಯಂತಿರ್ಕೆ ! ಕಟ್ಟಿದ ಹಯಮಂ ಕೊಟ್ಟು ಬಾೞ್ವ ಮಾತುಂಟೆ ? ಅಬ್ಬೆ ಱೋಡಿಸಳೆ ? ಅಜ್ಜಂ ಪೞಿಯನೆ ? ಕೆಳೆಯರೇಡಿಸರೆ ? ಚಲಕಂ ತೋಳ್ವಲಕಂ ಕುಂದಾಗದೆ ? ಎನ್ನ ಮೇಣೆನ್ನ ಪೊನ್ನ ಪಿಳುಕಿನ ಕೋಲ ಬಾಲಿಶಮಂ ನೋಡೆಂದು ಜಡಿದು ನುಡಿದೊಡನಯ್ಯನಂ ಪಿಡಿದು ಬಡಿವ ಕಲಿಯುಗದೞಿವಾೞ್ಕೆಯ ಕೂೞಿ ಮಕ್ಕಳೊಂದು ಮಾೞ್ಕೆಯಿಂದಾರ್ದು ಪೊಯ್ದಂ.

ಆಃ ! ಏತಱೊಂದು ಬಿದಿಯ ಬದಸಾಟಮೊ ! ತನಗಯ್ಯನೆಂದಱಿದನಪ್ಪೊಡೆ ಕುಶಂ ವಿಶಿಖಮನಿಸುವನೆ ? ಪೊಣರ್ವನೆ ? ಬಯ್ವನೆ? ಪೊಯ್ವನೆ ? ತಂದೆಮಕ್ಕಳೊಂದು ಪುರುಡಿಗಿದುಮೆ ಮೊದಲಾಯ್ತೇ ! ಅನಿತಱೊಳೆ ರಾಘವಂ ಕೂರ್ಗಣೆಯುಂ ಮಾರ್ಗಣೆಯಿಂ ತುಂಡಿಸಲೊಡಂ ತರಳಂ ಮೇಣೊಂದು ಮಾರ್ಗಣಮಂ ಸೆಳೆದಿಟ್ಟಂ. ಮತ್ತಮೊಂದಂ ಮಗುಳ್ದುಮೊಂದಂ ಪೆಱತೊಂದಂ ಬೇಱೊಂದಂ. ಇಂತು ರಾಘವನೊಡಲನಿಸುಗೆಯಿಂ ತಳಿರ್ತಸುಗೆಯಂಗೆಯ್ವುದುಮೆನಸುಂ ಕೋಪದಿಂ ಚಾಪಮಂ ತುಡುಕಿ ಸಂದ ಬಾಣಮಂ ಸಂಧಿಸುವುದುಮಾಬಾಣಂ ಮಾಣದೆಯ್ದಿ ಗುಱಿಗೆಟ್ಟು ಬಂದತ್ತು. ಏನೊಂದಚ್ಚರಿಯೊ ! ದಿವಿಜದನುಜಮನುಜರೊಳಂ ಮೊನೆಯೊಳಳ್ಕದ ಬಳ್ಕದತಿಕಾಯನಂ ಹತಕಾಯನಂಗೆಯ್ದಂಗೆ ತನ್ನೊಂದಟ್ಟೆಯಿಂ ಬರ್ದಿಲಮಂ ತಳಮಳಂಗೆಯ್ದು ಬಿಡುಗಣ್ಣರೊಡೆಯನ ಪಡೆಯಂ ದೆಸೆಗಿಡಿಸಿದುಬ್ಬರದಬ್ಬರದಿಂದ್ರಾರಿಯಂ ಮಾರಿಯ ಬಾಱಿಗನಂ ಮಾಡಿದಂಗೆ ಲಕ್ಷ್ಮಣಂಗೆ—ಕೊರೆವ ಸಬುದಮಂ ಸಿಂಗದ ಗರ್ಜನೆಗೆತ್ತು ಗಜಂಗಳಳಱಿ ಸುಯ್ವ ಸುಯ್ಲ ಸುೞಿಗೆ ನೆಲೆಗೆಟ್ಟು ಮುಱಿಮುಱಿಯಾಗಿ ನಿಡುಗಂಬಂಗಳ್ ತೇಂಕೆ ತಿರೆಯೊಳಂದೊಱಗಿದ ಬಿಂಜಮೆಟ್ಟಿನೆ ಬೆಟ್ಟನೊಱಗಿದ ಕುಂಭಕರ್ಣನೊರ್ಮೆಯುಂ ಮೊಯ್ಮುಱಿದೆಟ್ಟಗ್ರಜನ ಪರಿಭವಕ್ಕೊಳಱಿ ಕಡೆಗಾಲದ ಬಿಗುರ್ವರಿಜನೊಂದಾಟೋಪದಿಂ ಮೊನೆಯೊಳಿದಿರ್ಚಿದೊಡವನಂ ಜವನಂದಿಗನನಾಗಿಸಿದ ರಕ್ಕಸದಲ್ಲಣಂಗೆ, ಈರೇೞುಂ ಲೋಕಮಂ ಗೆಲ್ಲಂಗೊಂಡು ಭುಲ್ಲವಿಸಿ ಬಲ್ಲಿದನೆಂಬ ಗಂಡಗರ್ವದಿಂ ಪೊಣರ್ವ ದಶಾನನನೊಡಲಂ ಕಡಲ

ಮೀಂಗಳ್ಗೆರೆಯುನಾಗಿಸಿ ಮೆಱೆದಾಹವಮುಲ್ಲ ರಾಮುಂಗಿಂದು ಚಿಣ್ಣರಾಟದ ಕೂಟದ ಪಸುಳೆಗಳತ್ತಣಿಂ ಸೋಲಂ ಗಡ ! ಲಕ್ಷ್ಮಣನಸಿ ದಸಿಯಾಯ್ತು ಗಡ ! ರಾಮುಬಾಣಕ್ಕೆ ಮಣಿಯರ್ ಗಡ !

ಮುದ್ದಣಂ—ಎನ್ನ ಕಣ್ಣೇ ! ಪೆಣ್ಣೇ ! ಇಂತು ಕುಶಲವರ್ ಬಾಂ ಬಟ್ಟೆಗರೊಟ್ಟೈಯಿಸಿ ನೆರೆದು ಬೆಱಗುವಡುವಿನಂ ರಾಮುಲಕ್ಷ್ಮಣರೊಳ್ ಕಡುಕೆಯ್ಯ್ಯುತಿರಲೊಡಮಾವೇಳೆಗತ್ತಲ್ ಪರುಣಲೋಕಕ್ಕೆ ಪೋದ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಬಾಲಕರಿರವಂ ನಾರದನತ್ತಣಿನಱಿದು ಮಾಣದೆ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಬರೆ ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳ ಬಟ್ಟೆಯನೆ ನಿಟ್ಟಿಸುತೆ ಹಂಬಲಿಸಿ ಬೆಬ್ಬಳಿವೋಪ ಸೀತೆ ಮುನಿಯುಂ ಕಂಡೆಱಗಿ ಲವನನರಿಗಳ್ ಹಯುದ ನೆವದಿಂ ಬಂದಿ ಗೊಂಡುದಂ ಮೇಣಾತನಂ ಮಗುಳ್ಚೂವೊಡೆಂದು ಕುಶಂ ನಿಶಿತವಿಶಿಖ ವಿಸರವಿಲಾಸಿ ಬೆಂಗೊಂಡುದನಿನ್ನುಂ ಬಾರದೆ ತಡೆದುದಂ ಬಿನ್ನಯಿಸಿದಳ್. ಅದರ್ಕಾಮುನಿಪಂ ಸೀತೆಯುಂ ಸೈತಿಟ್ಟು ಮಕ್ಕಳಂ ಕೂಡಿವರ್ಪೆನೆಂದು ಪೊಱಮಟ್ಟು ಬರುತುಮಿರ್ದಂ.

ಇಂತು ಬರುವರುತುಮಿರಲೊಡಂ ಎನಸುಂ ದೂರದೊಳ್ ಮುಱಿ ದಟ್ಟೆಯು, ಸುರಿದ ಕರುಳ, ಒಱೆದ ಬಸೆಯು, ಕೊಱೆದ ಸುಂಟಗೆಯು, ಪರಿದ ಕೆನ್ನೀರ ಪೆಣನ ಬಣಂಬೆ ಜವನುಂಡು ಕಾಱಿದ ಮಾಟ್ಕೆಯಿಂ ಕಾಣಿಸಿದತ್ತು. ಕೆನ್ನೀರ ಮುನ್ನೀರ ಸೇತುವಿಂಗಿಂತು ಕಿಱುವೆಟ್ಟುಗಳಂ ಪೊಸತೆನೆ ಪರಪಿದರೆನೆ ಏಱುಗೊಂಡು ಮುಡಿದಾನೆವಿಂಡೆಸೆದತ್ತು. ಇಂತೊ ಪ್ಪುವ ರಣರಂಗಮಂ ಕಂಡು ಕೊಂಕಿ ಸಂಕಿಸಿ ಬರ್ಪ ಮುನಿಪಂಗೆ ರಣ ವಿಕ್ರಮುಮೂರ್ತಿಗಳಂತೆ ಕೋಡದೆ ಬಾಡದೆ ಸಾಹಸಮುಲ್ಲರೊಳ್ ಪೊಣ ರ್ವ ಕುಶಲವರಂ ಕಂಡು ತಲೆದೂಗಿ ಸನಿಯುಂ ಸಾರ್ದು—ಓ ಓ ! ಮಾಣ್ಮಾಣಿಮೆಂದು ನುಡಿದುಂ ತಡೆದುಂ ಮಕ್ಕಳಂ ತಳ್ಕೈಸಿ ರಾಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣರ್ಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—(ಮನೋರಮೆಗೆ) ಏನೆಲಗೆ ! ಕಡೆಗೆ ಹುಂಗುಟ್ಟದೆ ಗುಱುಗುಮ್ಮನಿರ್ಪಯ್ ?

ಮನೋರಮೆ—ಮಕ್ಕಳ ಸೆರಗಿಲ್ಲದ ಸಾಸಕ್ಕೆ ಬೆಱಗುವಟ್ಟು ಇನಿ ವೊಟ್ತುಂ ಕೆಮ್ಮನಿರ್ದೆಂ.

ಮುದ್ದಣಂ—ನೀನೊರ್ವಳೆ ಅಲ್ತು; ಬಾನೊಳ್ ಬರ್ದಿಲವೆಂಡಿರುಂ ಕಂಡು ಬೆಱಗುಗೊಂಡು ಬೆಂಡಾದರ್. ಅಂತಿರೆ ತಳ್ವದಾಗಳಿರ್ವರುಂ ಮುನಿಗೆ ಮಣಿವುದುಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮುಗುಳ್ನಗೆಯಿಂ ರಾಘವಂಗೆ—ಓ ಓ! ಇನಿತೊಂದು ಜಗಕೆ ಪೊಸತೆನೆ ತಂದೆಮಕ್ಕಳ್ ನಿಮಗೆ ಸಂಗರಂ ಕಡಿದಾಯ್ತೇಂ! ಇಂತುಮೊಳವೆ! ಕಾದುವರುಂಟು ದಾಯಿಗರ್, ಪಗೆಗಳ ಗ್ರಜಾನುಜರ್. ತಂತಮ್ಮೊಳಿನ್ನೆಬರಂ ಕಂಡೆನಿಲ್ಲಂ ಕೇಳ್ದೆನಿಲ್ಲೀತೆಱನ ದೊರೆವೆತ್ತ ಸೆಣಸಂ. ಅಂತಲ್ಲದೊಂದು ನಿಮಗವೇಂ ಜಗದ ಮಾಯದ ಜವನಿಕೆಯ ಬೆಗಡೊ! ನಿನ್ನ ಬಣ್ಣದ ರೂಪು ನಿನ್ನ ತಿಣ್ಣದ ಬಲ್ಪು ಪಣ್ಣಿದ ಪೊಣರ್ಕೆಯೊಳ್ ನಿನ್ನನೆಟ್ಟಿಱಿಸದೆ ಪೋದುವೆ! ನೀಂ ನಾಡೊಡೆಯನೆಂಬೊಂದುರ್ಕಿಂ ಸೊರ್ಕಿಂ ಕೆಯ್ವಿಡಿದ ಮಡದಿಯುಂ ಬಗೆಯದ ನಿನಗೀಬಾಲರ ಕುಱುಪೆಂತುಟಕ್ಕುಮೆನಲೊಡಂ; ರಾಮಂ—ಲಕ್ಷ್ಮಣನ ಮೊಗಮಂ ದಿಟ್ಟಿಸೆ;—ಜೀಯ! ಮುನಿಪಂ ಪೇಳ್ದಂತಾಗದಂದು ಕಾಡಾಡಿ ಮಕ್ಕಳ್ಗೀವಗೆಯ ತೋಳ್ವಲಮುಂಟಪ್ಪುದೆ? ನೋಟಿಪ್ಪೊಡೆ ನಿನ್ನಂ ಪೋಲ್ವರೆಂದಂ. ಅದರ್ಕಾರಾಮಚಂದ್ರಮಂ ಸೀತೆಯ ವಾರ್ತೆಯೇನೆಂಬುದುಂ; ಅನುಜಂ ಕೂಡಿವೋದುದಂ ಕಾಡೊಳಿಳಿಪಿವಂದುದ ನಾಡಿ ತೋಱುಪುದುಂ; ಮುನಿಪಂ ಸಮನಂತರದೊಳ್ ತನ್ನಾಶ್ರಮಕ್ಕುಯ್ದಾರಯ್ದುದಂ ಮೊದಲ್ಗೆಯ್ದು ಅಮಳರೊಗೆವಂ ಬಿಲ್ಗಾಱಿಕೆಯ ಬಿನ್ನಣಮಂ ನಾನಾಬಿಜ್ಜೆಯುಱವಂ ನಿರವಿಸಿ ಮುಗಿಸಿದಂ. ಆಗಳ್ಗಾಗ ಸದತ್ತಣಿಂ—ಇವರೀಬಾಲಕರಪ್ರತಿಮವೀರರ್. ನಿನಗೆ ಸೀತೆಯೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿದರಿವರನೊಪ್ಪುಗೊಳ್ಳೆಂದು ಮಱಿನುಡಿ ಪುಟ್ಟಲೊಡಂ ಸುರರ್ ಪೂಮಟಿಗಱಿದರ್.

ಮತ್ತಂ ರಾಘವಂ ಸಿಗ್ಗಿಂ ಕೆಮ್ಮನಿರ್ಪುದುಂ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಮಕ್ಕಳನಯ್ಯನಡಿಗೆಱಗಿಸಿ—ಇವರೊಳೇನನ್ನೆಯುಂ? ನಿನ್ನಂ ಮೀಱುದ ತೋರದ ಬಲ್ಪಿನ ಬಾಲರೆಂಬ ಜಸಂ ಜಗಮಱಿಯೆ ಪರ್ಬಿದತ್ತು. ಅಪ್ಪ ಬರ್ಪ ಜಯಪರಾಜಯಂಗಳಂ ನೀನಱಿಯದುಂಟೆ! ನಿನ್ನ ಲೀಲೆಗೇನೆಂಬೆನೊ! ಎಂದಂ. ಆಗಳ್ ಸಂತಸದಾಲಿನೀರ್ ಕಾಟ್ಪುರಮಾಗೆ ನವಿರ್ ನಿಗರಮಾಗಿ ಗುಡಿಗಟ್ಟಿ ಮಣಿದ ಮಕ್ಕಳನಿರ್ವರುಮನೆತ್ತಿ ತೊಡೆಯೊಳ್ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ತಳ್ಕೈಸಿ ಮುದ್ದಿಸಿ ಮುಂಡಾಡಿ ಶಿರಮನಾಘ್ರಾಣಿಸಿ ಮುಂಗುರುಳಂ ನೇ

ವರಿಸಿ ಮೆಯ್ದುಡವಿ ತನಯರ ಮೆಯ್ಸೋಂಕಿನೊಂದು ಹರವಸದಿಂ ಬಗೆ ಯುರ್ಬಿದ ರಾಘವಂ—ಎಲೆಲೆ ಬಾಲಕರಿರ! ನಿಮಗೀಜಾಣ್ಮೆಗಾವುದು ಮೊದಲ್ ಪೇೞಿಮೆಂಬುದುಂ; ಎಮಗೀ ಅಜ್ಜನುಪದೇಶಿಸಿದ ರಾಮಾ ಯಣಮೆ ಮೊದಲಾಯ್ತೆಂದರ್. ಆಗಳ್ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ತಾನವಿತಾನವಿನಿ ದಂ ಕಱಿಯೆ, ಕೊರಲುಂ ಬೆರಲುಮೊಂದಾಗಿ ಬೆರೆಯೆ, ಲಯಮನೆಡವ ದ ತಾಳದ ಮೇಳವದಿಂ ಪತ್ತುಂಬಗೆಯ ಗಮಕಂಗಳೋಜೆಯಿಂ ಶುದ್ಧ ಮಿಶ್ರಸಂಕೀರ್ಣಂಗಳೆಂಬ ಪಲವುಂ ಬಗೆಯ ರಾಗಂಗಳೊಳ್ ಬಾಜಿಪ ಬಾಣಿಯ ಬೀಣೆಯಿಂಚರಕೆ ನೆರವರ್ಪೊಂದು ಭಂಗಿಯಿಂ ಬಾಲಕರಿಂ ರಾಮಾಯಣಮನೊಪ್ಪಿಸಿದಂ. ದೇವರ್ಕಳ್ ಹಿಗ್ಗಿದರ್; ದೇವಾಂಗ ನೆಯರೊಗ್ಗಿದರ್; ದೇವಗಾಯಕರ್ ಸಿಗ್ಗಿನೊಳಾದರ್; ತುಂಬುರನಾ ರದರ್ ಮುಗ್ಗುರಿಸಿದರ್. ಅನಿತಱೊಳ್ ಮುನಿಪಂ ತನ್ನ ಕುಂಡಿಕೆಯ ನೀರಂ ತಳಿದು ಮುಚ್ಚೆವೋದರನೆಟ್ಟುಱಿಸಿದಂ. ಈಗಳ್ ಸರ್ವರುಂ ಪು ರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದರ್.

ಮನೋರಮೆ—ಏಂ ಸೀತೆಯನಿನ್ನುಂ ಕೂಡಿ ಪೋಗನೆ? ಉೞಿ ದೆಪೋದನೆ ರಾಮಂ?

ಮುದ್ದ—ಓ! ಇನ್ನುಮುೞಿವನೆ ಸತಿಯಂ! ಈಪೊಟ್ತುಂ ತನ್ನ ರಸಿಯ ಉಜುಗಿಲ್ಲದ ನಡೆಗೆ ದೇವರ್ಕಳಂ ಸಾಕ್ಷಿಗೊಟ್ಟು ಆಗಳೆ ತನ್ನತ ನ್ನೆಯುಮಂ ಮನ್ನಿಸೆಂದು ನನ್ನಿವೇೞ್ದು ಸಂತವಿಟ್ಟು ಸುದತಿ ಸೀತೆಯಂ ಪೊನ್ನ ಸಿಬಿಗೆಯೊಳೇಱಿಸಿ ದೇವರ್ಕಳ್ ಪೊಗೞೆ ತಾನುಂ ತನ್ನವರುಂ ಆಶ್ರಮದ ಮುನಿಗಳೊಂದುಗೂಡಿ ಪೋದ—

ಮನೋ—ಓ! ರಾಮನೊಳ್ಳಿದನಕ್ಕೆ! ಸೊಗಂಬಾೞ್ಗೆ! ರಾ ಮಂಗೆ ಗೆಲವಕ್ಕೆ! ರಾಮನಂ ಕೊಂಡಾಡುಗೆ! ಜಸಂ ಪೆರ್ಚಿ ಪರಿಗೆ! ರಾಮನೊಳ್ ನನ್ನಿ ಸನ್ನಿದವಾಗಿರ್ಕೆ!

ಮುದ್ದ—ಇಂತು ರಾಮನಂ ನೀಂ ಪರಸುವ ಪರಕೆಯೆ ಸೊಗಸು! ಬಲ್ಸೊಗಸು!

— ಕಥೋಪಸಂಹಾರಂ. —

ಮುದ್ದಣಂ—ಎನ್ನ ಪಟ್ಟದ ರಾಣಿ ! ಇನ್ನೆತ್ತಂ ನಿರಾಮಯಂ, ನಿರಾಕುಳಂ, ಸುಭಿಕ್ಷಂ, ಶಾಂತಿ.

ಮನೋರಮೆ—ಏನೆಲೆ ರಮಣ ! ಇಂದಿದೇನೆತ್ತಣ ಶಾಂತಿಗೀಂತಿಗಳ್ ?

ಮುದ್ದ—ರಾಘವನ ಜನ್ನಗುದುರೆ ಬರಿಸಂಬರಂ ಬಿಡದೆ ಚರಿಸಲೊಡಂ ಖುರಪುಟದ ತುೞಿತಕ್ಕೆ ಪಾವನವಾದ ನಾಡ ಜನರ್ಗೆತ್ತಂ ಮಂಗಳಮೆಂದೆಂ. ಕಟ್ಟಾಯಸದ ನಿಚ್ಚವಯಣಮುಂ ಬನ್ನವಟ್ಟಿಯುಬಟಿಲ್ಕೆಯುಂ ಗಾಳುಗೂಟಿರೊಳ್ ಪೊಣರ್ವ ಗನ್ನನಿಟ್ಟುರದ ಸೆಣಸಾಟಮುಂ ರಾಮಸೇನೆಗೆ ಮುಡಿದುದು. ಈಗಳ್ ತಂತಮ್ಮ ಬೀಡಿಂಗೆಯ್ದೆವಂದುಂ ಬೀರರೆಲ್ಲರ್ ನೇಹಂ ಮಿಗೆ ತಂತಮ್ಮರಸಿಯರಿನೋಲೈಸಿಕೊಳ್ವರ್.

ಮನೋ—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ನೀಂ ಪೇೞ್ವ ನಲ್ಗತೆ ಮುಗಿಯೆ ವಂದುದು.

ಮುದ್ದ—ಉಂ ! ಎಂತೆಂತೊ ರಗಳೆಯ ಪಾೞ್ಗತೆ ಕಡೆಗಂಡುದು.

ಮನೋ—ಚಿಃ ! ಶ್ರೀರಾಮಪುಣ್ಯಚರಿತಮಂ ಪಾೞ್ಗತೆಯೆಂದು ಇೞಿಕೆಯ್ದು ತೆಗೞ್ವೆ !

ಮುದ್ದ—ಶ್ರೀರಾಮಚರಿತಮನಿೞಿಸಿ ಕುೞಿಸಿ ನುಡಿದೆನಿಲ್ಲಂ. ಪುರುಳಿಲ್ಲದ ಸಲ್ಲದ ಪೊಲ್ಲದೆನ್ನ ಬಱಿವಣ್ಣನೆಯ ಬೇಸಱಿಕೆಯ ಪಾೞ್ಗಬ್ಬಮಂ ಪೊಳ್ಳಿಂದೆ ನುಡಿದೆಂ.

ಮನೋ—(ಸವಿನಯಂ) ತಮ್ಮೊಡಮೆಯಂ ತಾಮೆ ಪೊಗೞ್ವರೆ ಬಲ್ಲರ್ ? ಅಲ್ಲದಂದು ನವರಸದ ತನಿರಸಮೊಱೆವ ಬಣ್ಣಗಬ್ಬಮಂ ಪೊಳ್ಳಿಂದೊರೆವ ನಿನಗಮೇಂ ನಿರಹಂಕೃತಿಯೊ ನಿನ್ನಾಣಾಣ್ಮೆಯೊಳ್.

ಮುದ್ದ—ಏನೆನ್ನ ಕಬ್ಬಂ ನಿನಗೆ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಯ್ತೆ ?

ಮನೋ—ಎನಗೊರ್ವಳ್ಗಿಂದೊಡೇಂ. ನಾಡೊಳೆಲ್ಲರ್ಗಂ.

ಮುದ್ದ—(ನಕ್ಕು) ಎನ್ನೊಳೊಂದಭಿಮಾನದಿನಿಂತುಸಿರ್ವೆಯಕ್ಕುಂ.

ಮನೋ—ಎನ್ನ ಮುದ್ದಿನರಸ ! ಅಂತಲ್ತು ; ನಿನ್ನ ಪೆಸರಿಂತಂತು ಕಬ್ಬವುಂ ಮುದ್ದುಮುದ್ದಾಯ್ತು ಜಗಕೆ.

ಮುದ್ದ—ಇಂತೀನುಡಿಯಿನೆನ್ನಂ ನೀನೇಱಪಂತಿರಿರ್ಕುಂ.

ಮನೋ—ಉಃ ! ಉಃ ! ಗುಣದೊಳ್ ಪುರುಡುಂಟೆ ? ಸಾಜಂ. ನಿನ್ನೀಜಾಣ್ಮೆಯ ಬಣ್ಣನೆಯ ನಲ್ಗತೆ ಕೇಳ್ವರನೆಂತಪ್ಪರುಮಂ ಬಗೆಯ ನಿರ್ಕುಱಗೊಳ್ಗುಂ ; ನಾಡ ಮಾತೇಕೆ ! ಎನಗೆಂತೋ ಮೋಣುಂ ಮೋಣುಂ ಕೇಳ್ವಿಂ ಕೇಳ್ವಿನೆಂಬೊಂದಾಸೆ ಪುಟ್ಟುಗುಂ.

ಮುದ್ದ—ಎನ್ನಾಣೆ !

ಮನೋ—ನಿನ್ನಾಣೆ ! ತಡೆಯೇಂ ? ಕಮ್ಮಲರ್ ಮಗಮಗಿಸದೇಂ ಪೋಕುಂ !

ಮುದ್ದ—ಮುತ್ತಬ್ಬೆಯಾಣೆ !

ಮನೋ—ಮುತ್ತಬ್ಬೆಯಾಣೆ ! ಇಸ್ಸಿ ! ಪುಸಿಯನೇವೋಟ್ಟುಂಗ ಮುಸಿರೆಂ. ಈವಗೆಯ ನುಡಿಗಬ್ಬಂ ಮುಂತಿಲ್ಲ ಪಿಂತಿಲ್ಲಮೆಂದಾಯ್ತು.

ಮುದ್ದ—ಎಂತುಂ ನಿನಗೆ ಸೊಗಸಾಯ್ತಲೇ ! ಇದುವೆ ಪರಮಾನಂದಮೆನಗೆ.

ಮನೋ—ಬಿನ್ನಣದ ಬಣ್ಣನೆಯ ನುಡಿಯಲ್ತು ; ಬಲ್ಸೊಗಸು ಬಲ್ಸೊಗಸು ನೀನೆಂದ ಕತೆ.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಪ್ಪೊಡೆ ತಾರೆಲೆ ನೀನೆಂದ ಮೆಚ್ಚಿನುಡುಗೊಱೆಯಂ.

ಮನೋ—(ಕಣ್ಬೆಗಡುಗೊಂಡರಂತೆ ನಟಿಸಿ) ಇನ್ನೇಂ ಜಾಣನೊ ! ನೀನಱಿಯದರಂತೆ ಮಿಣ್ಣನಿರ್ದುಮೆನ್ನಿಂದೆನ್ನಂ ಕಟ್ಟಿಸಿದ ದಿಟ್ಟಂ. ನಿನಗೇನೆಂಬೆನೇನೆಂಬೆನೊ ! ನಿನ್ನಾ ಬಣ ನಾತಿಗೆ ಮಾಜುವೋದೆಂ (ಎಂದು ವಿಚಾರದಿಂ) ಆಯ್ತಾಯ್ತು ಪೇಳ್ದ ಕತೆಗೆ ಮಂಗಳಮಂ ಮಾಡು ; ಮೆಚ್ಚುಗಿಚ್ಚು ಬಱಕ್ಕಮಲ್ತೆ.

ಮುದ್ದ—ಬಱದೆ ಮಂಗಳಮುಕ್ಕುಮೆ ! ಹೋಳಿಗೆ ತುಪ್ಪಮಂ ತಿನವಡಿಸವೇಡಾ !

ಮನೋ—ಹೋಳಿಗೆತುಪ್ಪಕ್ಕಿಂದೇಂ ನಿನಗೆ ಶೋಭನಮೆ ?

ಮುದ್ದ—ಇಂದೆನಗೆಂದೊಡೇಂ ? ಎನಗಂ ನಿನಗಂ.

ಮನೋ—ಪೋ ಸಾಲ್ಗುಮೀಬಣ್ಣದ ಕೊಂಕುನುಡಿ. ರಾಘವನ ಯಜ್ಞಮೆಂತು ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಯಾಯ್ತು ಪೇೞ್.

ಮುದ್ದ—ಶೋಭನಾಂಗೀ ! ಅಂತು ರಾಘವಂ ಸತಿಸುತರ್ವೆರಸು ಅಯೋಧ್ಯೆಗೆ ಪೋಪುದುಂ ಕೆಲವಾನುಂ ದಿನಕೆ ಜನ್ನಗುದುರೆಯುಂ ಪೊೞಲ್ಗೆ ಮುಮ್ಮೊಗಮಿಕ್ಕಿ ನಡೆದತ್ತು. ಕಾಪಿನ ಬಲ್ಪಡೆಯುಂ ಬೞಿಸಾರ್ದುವಂದುದು ; ಶತ್ರುಹಪ್ರಮುಖವೀರವರ್ಗಮುಂ ತೆರಳ್ದುದು. ಓಓ ! ಇದೆತ್ತಣ ಕಪ್ಪಕಾಣ್ಕೆಗಳೊ ! ಪೊನ್ನೇಂ, ಪೊಂದೊಡವೇಂ, ರನ್ನಮೇಂ, ಬಗೆವಗೆಯ ಪಟ್ಟುಡೆಯೇಂ, ಆಣಿಮುತ್ತಿನ ಜಾಳಿಗೆಯೇಂ ! ಕತ್ತುರಿಯ ಪೊಱೆಯೇಂ ! ಕಪ್ಪುರದ ಮುಡಿಯೇಂ ! ಜಾತ್ಯಶ್ವಂಗಳೇಂ ! ಭದ್ರಗಜಂಗಳೇಂ ! ಕಾಣಬಾರದ ವಿನೂತ್ನವಸ್ತ್ರಾತ್ಕರಂಗಳೇಂ ! ಬೆಂಗೆ ಬೆಂಗೆ ಪೂಡಿದಂತಿರೂರುದ್ದಮಾದ ಒರಣದಿಂ ಬರ್ಪ ಬಂಡಿಗಳೇಂ ! ಅಳವಿಗೞಿದ ಮಂಡಳಿಕರ ನೆರವಿಯೇಂ ! ಬಣ್ಣಿದೇಂ ಪಿರಿದೇಂ ರನ್ನೆ ! ನಾಡೊಳುಳ್ಳ ಐಸಿರಿಯೆತ್ತವೊಂದಾಗೂಡಿ ತಮ್ಮಾಣ್ಮರಂ ಮುಂದುಮಾಡಿ ಜನ್ನದ ಪೇರುಕ್ಕೆವಮಂ ಕಾಣ್ಬೊಡೆಂದು ಪೊಱಮಟ್ಟು ಪೋಪಂತಿರಾಯ್ತು. ಇಂತು ಬಂದು ಪೊೞಲ್ಗೆ ಗಾವುದದಳತೆಯೊಳ್ ನಿಂದು ದಿಗ್ವಿಜಯಂಗೆಯ್ದು ಬಂದೊಸಗೆಯಂ ಪೇೞ್ದಟ್ಟಲೊಡಂ, ರಾಜಕಾರ್ಯನಿರತಂ ಭರತಂ ಅವರೆಲ್ಲರಂ ಮನ್ನಿಸುತಟ್ಟಿಱಿನಿದಿರ್ಗೊಂಡು ರಾಘವಂಗೆ ಕಾಣಿಸಲೊಡಂ ಬೇಱೆವೇಱೆ ಬಂದ ಸಾಮಂತರಂ ಸತ್ಕರಿಸಿ, ಮಂಡಳಿಕರಂ ಕೊಂಡಾಡಿ, ತನ್ನ ಕಿಱುದಮ್ಮನ ಸಾಸಮಂ ಪೊಗೞ್ದು, ಪುಷ್ಕಲನಂ ಮೆಚ್ಚಿ, ಲಕ್ಷ್ಮೀನಿಧಿಯಂ ಮನ್ನಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕುೞಿದ ವೀರರನುಪಚರಿಸಿ, ಸರ್ವರಂ ಬೀಡಾರಕ್ಕೆ ಬೀೞ್ಕೊಟ್ಟಂ.

ಮಱುದಿವಸಂ ಬೇಳ್ವ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ಪೂರ್ಣಾಹುತಿಗೆ ಪೊೞ್ತಡೆಗೆ ಮುನ್ನಮೆ ಸರ್ವಸಂಭಾರಮೇರ್ಪಟ್ಟುದು. ಬಂದ ವಿಪ್ರರ್ಗೊಂದು ಸಭೆ ; ಮುನಿಜನಂಗಳ್ಗೊಂದು ಸಭೆ ; ರಾಜನ್ಯರ್ಗೊಂದು ಸಭೆ ; ಪುರದ ಪುರಂಧ್ರಿಯರ್ಗೊಂದು ಸಭೆ ಯೋಜನದಳತೆಯೊಳಾಯ್ತು. ಈಗಳ್ ಯಾಗ

ಶಾಲೆಯೊಳಿಕ್ಕ ಸಯೊಳಂ ಬಾಗಿಲೊಳೋರಿರ್ವರ್ ಮುನಿಗಳ್ ರಕ್ಷೋಘ್ನಸೂಕ್ತಮಂ ಪಠಿಸುತ್ತೆ ಕಾವಲರೆಸೆದರ್. ಮತ್ತಮೀರೆಣ್ಬರ್ ಯಾಜಕರೋರೊಂದು ದೆಸೆಯೊಳ್ ಸಾಮಗಾನಮಂ ಪಾಡುತುಮುದ್ಗಾತೃಗಳುಮೊಂದೆಸೆಯೊಳ್ ತಂತ್ರದಧ್ವರ್ಯುಗಳುಮೊರ್ದೆಸೆಯೊಳ್ ಹೋತಾರರುಮೊಪ್ಪಿದರ್. ವೇದಘೋಷಂ, ವಾದ್ಯಘೋಷಂ, ನೃತ್ಯಘೋಷಮೆತ್ತಂ ದಿಕ್ತಟಮಂ ತುಂಬಿದುದು ; ಕೊಂಡದೊಳಿನ್ನೆಬರಮೆಡೆವಿಡದೆ ಚಟಚಟಪ ಬೇಳುರಿ ನಾಲಗೆಗಳಂ ನೀಡಿಕೊಂಡಿರ್ದುದು.

ಈಗಳೀಗಳ್ ಮಂಗಳಂ :—ದೆಸೆವಳರ್ ಮೆಯ್ದೋಱಿ ಜನ್ನಕ್ಕೆ ಬಂದು ತಂತಮ್ಮ ಹಸುಗೆಯಂ ಮನಂ ದಣಿಯೆ ಕೆಯ್ಯಾಱಿ ಕೊಂಡರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಋತ್ವಿಜರೆಲ್ಲರ್ ಕೊಳಗ ಮತ್ತಮಿರ್ಬಳ್ಳ ರನ್ನಮಂ ಪೊನ್ನ ಹೇಱಂ ಚೆನ್ನಾಕಳ್ಗಂ ಪ್ರತಿಗ್ರಹಿಸಿ ರಾಮನಂ ಪರಸಿ ಬೀಱುಕ್ಕೊಂಡರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಮುನಿಗಳೆಲ್ಲರ್ ಸರಲೀಲೆಯ ಪರಬೊಮ್ಮನಂ ಕಣ್ದಣಿಯೆ ಕಂಡೆವೆಂಬೊಂದು ಸಂತಸದಿಂ ನಲಿನಲಿಯುತೆ ತಮ್ಮಾಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಪೋದರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಮೂಗುದ್ದಮುಂಡುಂಡು ತೇಗಿ ಕೊಟ್ಟ ದಕ್ಷಿಣೆಯಂ ಪೊತ್ತುಬ್ಬಸಂಬಡುತೆ ನಡೆದರ್ ಪಾರ್ವರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಪೌರಪೌರಂಧ್ರಿಯರ್ ಶ್ರೀರಾಮನ ದಿವ್ಯಮೂರ್ತಿಯಂ ಕಂಡು ಸಂತಸಂದಾಳ್ದಿ ತಾಂ ತಮಗೆ ಮಾತುಗುಟ್ಟುತೆ ಪೋದರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಕೊಂಡಾಟದ ಮಾಸಾಮಂತರ್ ತಮಗೆ ದೊರೆವಡೆದ ಗಜರಥತುರಗವಿಭೂಷಣಾದಿಗಳಂ ಕೆಯ್ಕೊಂಡು ರಾಘವಂಗೆಱಗಿ ಆತನಡಿಯಾಣತಿವಡೆದು ಪುರಕೆ ಬಿಜಯಂಗೆಯ್ದರವರ್ಗಂ ಮಂಗಳಂ. ಇಂತು ಶ್ರೀರಾಘವಂ ಸೀತಾಸಮೇತಂ ಜನ್ನಮಂ ಬೇಳ್ದು ತನ್ನೊಂದು ಬೆಳ್ಪಸದಿಂ ದೆಸೆಮೂಲೆಗಳಂ ಬೆಳಗಿಸಿ ಸೋವರರ್ವೆರಸು ಪಲವುಂ ಪಗಲರಸುಗೆಯ್ಯುತ್ತುಮಿರ್ದನವಂಗಂ ಮಂಗಳಂ, ಶುಭಂ ಭದ್ರಂ ಕಲ್ಯಾಣಂ.

(ಅನಿತಱೊಳ್ ಮನೋರಮೆ ಎಬ್ದು ಪೋದಳ್.)

ಮುದ್ದಣಂ—(ಎಬ್ದು ಪೋಪಳನೀಬ್ದು ಮಾಣಿಸಿ) ಬಲ್ಸೆಡಕುಗಾರ್ತಿ ಕಣಾ! ಮುದ್ದಣನುಮಂ ಟಕ್ಕಿಪ ಪೆಂಡಿರೊಳರೆ? ಕೊಂಕುನುಡಿಯೊಂದು ನೆವದಿಂ ಬಿಂಕದಿನೆದ್ದೋಡಾಯ್ತು! ಮೆಚ್ಚನಿತ್ತಲ್ಲದೆ ಪೋಪೊಡೇಂ ಬಿಡುವೆನೆ!

ಮನೋ—ಕತೆಗೆ ಮಂಗಳಮಂ ಮಾಡದೆ ಬಱಿದೆ ಉಡುಗೊಱೆ ತುಡುಗೊಱೆಯೆಂದೊಡೇಂ ?

ಮುದ್ದ—ಕತೆಗೆ ಮಂಗಳಮನಾಗಳೆ ಪೇೞ್ದೆನುೞಿದೆನಿಲ್ಲ. ಈಗಳುೞಿದುದೊಂದೆ ನಿನ್ನುಡುಗೊಱೆ.

ಮನೋ—ಉಡುಗೊಱೆಯು ಕಾಟಕ್ಕಿನ್ನೆತ್ತ ಪೋಪೆಂ ! ನೀನೇಂ ಬೇಡುವಯ್ ?

ಮುದ್ದ—(ಮುಸಿಮುಸಿನಸಿಸಿಂ) ಬೇಡುವೊಡೇಂ ತಿಂಕನೆ ? ಮನೆಗೆ ಬಂದೆನೆ ? ಮೆಚ್ಚಿತ್ತೊಡದನೆ ಕೆಯ್ಕೊಳ್ವೆಂ.

ಮನೋ—ಆನೆಂತುಂ ಪರಾಧೀನೆ. ಮೇಣೆನಗೊಡವೆಯಾವುದು ? ಏನನೀವೆನೆಂತೀವೆಂ ?

ಮುದ್ದ—ಮನೋ ! ಎಂತೊ ! ಆಂ ಮೆಚ್ಚುವಂತುಂ, ಕತೆಯು ಪುರುಳ್ಗೊಳ್ವಂತುಂ ಸಾಲ್ವರ್ ತಲೆದೂಗುವಂತುಂ ಉಡುಗೊಱೆಗೆಯ್ವೊಡಾಯ್ತು.

ಮನೋ—ಅಂತಪ್ಪೊಡಿಂತಿದು—.................. ನಿನ್ನೀ ಕಬ್ಬಮನೋದುವ ಜಾಣರೀವಗೆಯುಡುಗೊಱೆಯನೀಯೆಂಬರಾವಗೆಯು ಮೆಚ್ಚನೀವೆಂ.

ಮುದ್ದ—ಅಂತಾನುಮಕ್ಕೆ ! ಪೋಪಂ.

ಧರೆಯುಳ್ಳ ಜೀವರಾಶಿಗೆ ।
ಪಿರಿಯುಂ ನರನಾದಮಾದನಾತ್ಮಂ ತನ್ನೊಳ್ ॥
ದೊರೆಕೊಂಡಿರ್ಪನಮಂತದು ।
ಪರಿನಿರ್ಮಲಮಾಗೆ ಪೆರ್ಮೆಯುಮೆರ್ಮೆಯ್ವಡೆಗುಂ ॥

ಎಂಬಲ್ಲಿಗೆ ಶ್ರೀರಾಮಾಶ್ವಮೇಧದೊಳ್
ಕಥೋಪಸಂಹಾರಂ ಷೋಡಶಾಶ್ವಾಸಂ ಸಂಪೂರ್ಣಂ.

ಶ್ರೀ ರಾ ಮಾ ಶ್ವ ಮೇ ಧಂ
ಸಂ ಪೂ ರ್ಣಂ .
